ABHIDHAMMAPITAKE

THAI

21ST INTERNATIONAL TIPITAKA
CHANTING CEREMONY
BODHGAYA, INDIA

Dhammagiri Pāli Ganthamālā

Thai

Abhidhammapiṭake

Dhammasaṅgaṇīpāḷi
Vibhaṅgapāḷi
Dhātukathāpāḷi

DEDICATION

Homage to the Buddha, Dharma, and Sangha!

Here under the sacred Bodhi Tree, where Bhagavan Buddha Shakyamuni brought the blessings of Enlightenment into our world, the Mahasangha from eleven countries has assembled once again to recite the Tipitaka. The teachings we commemorate here were spoken to the Sangha at various places in India. They were affirmed by five hundred Arhats who assembled at the Satipattana cave in Rajgir a year after the Blessed One passed into Parinirvana. Led by Mahakassapa, Ananda, and Upali, the noble Arhats, empowered with full recall of all they had heard, recited the teachings and confirmed them as the true words of the Tathagata.

Since this first great council, the Sangha has kept alive the memory of the Buddha's presence and faithfully transmitted the Four Noble Truths and the Eightfold Path in all directions. From their dedication, four major traditions took form and gave rise to eighteen schools. While they emphasized different aspects of the teachings, all relied on the Three Jewels

as the only refuge from the ever-present miseries of Sarvam Dukkam.

Transcending discrimination based on caste and culture, the teachings won the support of the Chakravartin King Ashoka, who recognized the importance of the Dharma and sponsored its transmission throughout his vast empire and beyond, to Sri Lanka and Myanmar, to Kashmir, to lands beyond the Indus, and to Kashgar and Khotan. Through acts of faith and through edicts and inscriptions, Ashoka encouraged people of all regions to awaken faith in the Buddha, cultivate virtue, and practice the Eightfold Path.

For centuries, even as empires flourished and passed away, the Dharma continued to unfold its blessings in land after land. In China, Tibet, and Mongolia; in Korea and Japan, and in all parts of Southeast Asia, the grace and balance inspired by virtuous action manifested in the shapes of temples and stupas, in images of the Enlightened Ones, and in depictions of the Buddha's great actions in this and previous lives. Through the devotion and dedication of countless great beings that transmitted the Dharma across the earth, this Aryadesha is renowned as the spiritual heart of our world. To this day, the pulse of enlightenment still beats within this sacred ground.

We are fortunate that of all the early Dharma traditions, the living lineages of two schools remain: Sarvastivadin, within the Vinaya of the Mahayana traditions, and Theravadin, vital today in the Sanghas of Bangladesh, Cambodia, Indonesia, India, Laos PDR, Myanmar, Nepal, Sri Lanka, Thailand and Vietnam. It has long been my dream that these streams of Sangha would return to Bodh Gaya after an absence of seven hundred years, to bear witness to the Buddha's message of harmony and peace.

Since 2006, the Light of Buddhadharma Foundation International has acted as the primary sponsor of this gathering of the Theravadin Sanghas. Now, in our 21st anniversary, we congratulate all the great Venerable masters and their lay devotees for their exemplary commitment to spreading the Dharma teachings to many parts of the world. We would also like to congratulate the International Mahasangha for organising this ceremony along with the International Tipitaka Chanting Council. We are also grateful to the Bodhgaya Temple Management Committee and the Government of Bihar for their gracious assistance in facilitating this auspicious gathering. These ceremonies are a great symbol of World Peace and help to free us from the bondage of karma and klesha.

We have at least six more years to complete the entire 84000 teachings in Pali under the Sacred Bodhi Tree. We are also grateful to the Corporate Body of the Buddha Education Foundation in Taiwan for printing this volume as a free gift to all lay devotees. Such noble actions are indeed a great cause for all of us to rejoice especially in recognizing their generosity to share the teachings for the benefit of all.

In this chaotic, materialistic world, ruled by self-interest and greed, people everywhere can benefit from prayers that wish all beings freedom from suffering and freedom from thoughts and actions that lead to suffering for self and others. Joined together in this most sacred place, the voices of many cultures can resound as one, reciting Lord Buddha's words that support health and tranquility, easing the force of desire and aggression and promoting harmony and balance in these stressful times of rapid change. Everywhere, people who become disheartened or disillusioned can look for inspiration to the Bodhi Tree and the Mahabodhi Temple, our shining stars that illuminate the way to peace and harmony. It is our great good fortune that we, as humble laypersons, have been granted the honor of supporting these historic assemblies.

They manifest the blessings of the Dharma and fill us with hope that the merit generated here will encourage the awakening of more enlightened beings for the benefit of the earth, the environment, and people everywhere. In these turbulent times, they remind us that there is no need to continue wandering, lost in this samsaric realm. Help is close at hand; the teachings that can awaken us are still here, and we who understand their value must not let them pass away. It is our duty to support the Sangha and keep these teachings alive through our practice and devotion. We pray that we may continue to support these ceremonies as they carry significant blessings for the world. I am grateful to the leaders of the Sangha for allowing me this opportunity to commemorate the Lord Buddha and honor the beauty of his heritage. I thank my daughter Kunzang Wangmo Dixey and her husband Dr Richard Dixey, who have coordinated these assemblies over the last eighteen years. May the offering of this year's printed volume of the Vinaya Pitaka be received with the great wish that these precious teachings continue to be recited by the Mahasangha for the benefit of all beings. May the sound of the Buddavaccana be loud and heard throughout all realms! Sarvam Mangalam

Tarthang-pa Kunga Gellek Yeshe Dorje Tarthang Rinpoche

Founder of the Bodh Gaya Monlam Chenmo,
World Peace Ceremony

Founder, Light of Buddhadharma Foundation International
www.lbdfi.org

Dhammagiri Pāli Ganthamālā The
Pali Text of Chatta Sangayana

Copyright (c) 2019 Dharma Publishing
Text copyright (c) 1995 Vipassana Research Institute
Artwork & Design (c)
Light of Buddhadharma Foundation International

ISBN 0-89800-420-9; 978-0-89800-420-5
First Edition: 2016

Any reproductions of these volumes must be preceded by prior In collaboration with the Vipassana Research Institute, Dharma Publishing is printing the Pali text of the Chatta Sangayana in Roman, Khmer, Devangari, Bengali Script. Any reproductions of these volumes must be preceded by prior permission from both Dharma Publishing and Vipassana Research Institute.

Editor & Co-publisher
Vipassana Research Institute
Dhamma Giri, Igatpuri 422 403, India
Tel: (91) 2553-244076, 244086. Fax: 244176
www.vri.dhamma.org, www.dhamma.org

Reprinted and donated by:
The Corporate Body of the Buddha Education Foundation,
11th Floor, 55 Hang Chow S. Road, Sec. 1
Taipei, Taiwan R.O.C.
Printed in Taiwan (This book is not for sale)

For Free Distribution

Printed in Taiwan

Note on Pronunciation of Pāli

Pāli was a spoken language of northern India in the time of Gotama the Buddha. It was written in the Brāhmi script in India in the time of Emperor Asoka and has been preserved in the scripts of the various countries where the language has been maintained. In Roman script, the following set of diacritical marks is used to indicate the proper pronunciation.

The alphabet consists of forty-one characters: eight vowels, thirty-two consonants and one nasal sound (niggahita).

Vowels: a, ā, i, ī, u, ū, e, o

Consonants:

Velar: k, kh, g, gh, ṅ

Palatal: c, ch, j, jh, ñ

Retroflex: ṭ, ṭh, ḍ, ḍh, ṇ

Dental: t, th, d, dh, n

Labial: p, ph, b, bh, m

Miscellaneous: y, r, l, v, s, h, ḷ

Nasal sound (niggahita): ṃ

The vowels a, i, u are short; ā, ī, ū are long; e and o are pronounced short before double consonants: mettā, khetta, koṭṭha, sotthi; and long before single consonants: deva, senā, loka, odana.

a is pronounced like ‘a’ in ‘about’;
ā like ‘a’ in ‘father’;
i is pronounced like ‘i’ in ‘mint’;
ī like ‘ee’ in ‘see’;
u is pronounced like ‘u’ in ‘put’;
ū like ‘oo’ in ‘cool’

Consonants are pronounced mostly as in English. The consonant c is pronounced as ‘ch’ in ‘church’. All the aspirated consonants are pronounced with an audible expulsion of breath following the normal unaspirated sound. Therefore th is not as in ‘three’ but more like the sound in ‘Thailand’, and ph is not as in ‘photo’ but rather is pronounced ‘p’ accompanied by an expulsion of breath.

The retroflex consonants, ṭ, ṭh, ḍ, ḍh, ṇ are pronounced with the tip of the tongue turned back; whereas in the dental consonants, t, th, d, dh, n it touches the upper front teeth.

The palatal nasal, ñ, is the same as the Spanish ‘ñ’, as in ‘señor’. The velar nasal, ṅ, is pronounced like ‘ng’ in ‘singer’ but occurs only with the other consonants in its group: ṅk, ṅkh, ṅg, ṅgh. The pronunciation of ṃ is similar to ṅ but occurs most commonly as a terminal nasalization: ‘evaṃ me sutaṃ’. The Pāli v is a soft ‘v’ or ‘w’ and ḷ produced with the tongue retroflexed, is almost a combined ‘rl’ sound.

Double consonants are very frequent in Pāli and must be strictly pronounced as long consonants, thus nn is like the English ‘nn’ in ‘unnecessary’.

อภิธมฺมปิฏเก

ธมฺมสงฺคณิ วิภงฺคปาฬิ ธาตุกถา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ธมฺมสงฺคณิ	3
วิภงฺคปาฬิ	216
ธาตุกถา	546

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

พระไตรปิฎก ฉบับสยามรัฐ พ.ศ.๒๕๓๘ (ภาษาบาลี) เล่มที่ ๓๔

อภิธมฺมปิฎเก ธมฺมสงฺคณิ

มาติกา

๑. ติกมาติกา

1. (ก) กุสลา ธมฺมา

(ข) อกุสลา ธมฺมา

(ค) อพฺยากตา ธมฺมา

2. (ก) สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ค) อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา

3. (ก) วิปากา ธมฺมา

(ข) วิปากธมฺมธมฺมา

(ค) เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

4. (ก) อุปาทินฺนุปาทานิยา ธมฺมา

(ข) อนุปาทินฺนุปาทานิยา ธมฺมา

(ค) อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ธมฺมา

5. (ก) สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ธมฺมา

(ข) อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ธมฺมา

(ค) อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิกา ธมฺมา

6. (ก) สวิตกฺกสวิจารา ธมฺมา

(ข) อวิตกฺกวิจารมตฺตา ธมฺมา

(ค) อวิตกฺกอวิจารา ธมฺมา

7. (ก) ปีติสหคตา ธมฺมา

(ข) สุขสหคตา ธมฺมา

(ค) อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา

8. (ก) ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา

(ข) ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา

(ค) เนวทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา

9. (ก) ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

(ข) ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

(ค) เนวทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

10. (ก) อาจยคามิโน ธมฺมา

(ข) อปจยคามิโน ธมฺมา

(ค) เนวาจยคามินาปจยคามิโน ธมฺมา

11. (ก) เสกฺขา ธมฺมา

(ข) อเสกฺขา ธมฺมา

(ค) เนวเสกฺขนาเสกฺขา ธมฺมา

12. (ก) ปริตฺตา ธมฺมา

(ข) มหคฺคตา ธมฺมา

(ค) อปฺปมาณา ธมฺมา

13. (ก) ปริตฺตารมฺมณา ธมฺมา

(ข) มหคฺคตารมฺมณา ธมฺมา

(ค) อปฺปมาณารมฺมณา ธมฺมา

14. (ก) หีนา ธมฺมา

(ข) มชฺฌิมา ธมฺมา

(ค) ปณีตา ธมฺมา

15. (ก) มิจฺฉตฺตนิยตา ธมฺมา

(ข) สมฺมตฺตนิยตา ธมฺมา

(ค) อนิยตา ธมฺมา

16. (ก) มคฺคารมฺมณา ธมฺมา

(ข) มคฺคเหตุกา ธมฺมา

(ค) มคฺคาธิปติโน ธมฺมา

17. (ก) อุปฺปนฺนา ธมฺมา

(ข) อนุปฺปนฺนา ธมฺมา

(ค) อุปฺปาทิโน ธมฺมา

18. (ก) อตีตา ธมฺมา

(ข) อนาคตา ธมฺมา

(ค) ปจฺจุปฺปนฺนา ธมฺมา

19. (ก) อตีตารมฺมณา ธมฺมา

(ข) อนาคตารมฺมณา ธมฺมา

(ค) ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ธมฺมา

20. (ก) อชฺฌตฺตา ธมฺมา

(ข) พหิทฺธา ธมฺมา

(ค) อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺมา

21. (ก) อชฺฌตฺตารมฺมณา ธมฺมา

(ข) พหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา

(ค) อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา

22. (ก) สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา

(ข) อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา

(ค) อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ธมฺมา ฯ

ติกมาติกา ฯ

2. ทุกมาติกา

เหตุโคจฺฉกำ

1. (ก) เหตู ธมฺมา

(ข) น เหตู ธมฺมา

2. (ก) สเหตุกา ธมฺมา

(ข) อเหตุกา ธมฺมา

3. (ก) เหตุสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) เหตุวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

4. (ก) เหตู เจว ธมฺมา สเหตุกา จ

(ข) สเหตุกา เจว ธมฺมา น จ เหตู

5. (ก) เหตู เจว ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา จ

(ข) เหตุสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา น จ เหตู

6. (ก) น เหตู โข ปน ธมฺมา สเหตุกาปิ

(ข) อเหตุกาปิ ฯ

เหตุโคจฺฉกำ ฯ

จูฬนฺตรทุกำ

7. (ก) สปฺปจฺจยา ธมฺมา

(ข) อปฺปจฺจยา ธมฺมา

8. (ก) สงฺขตา ธมฺมา

(ข) อสงฺขตา ธมฺมา

9. (ก) สนิทสฺสนา ธมฺมา

(ข) อนิทสฺสนา ธมฺมา

10. (ก) สปฺปฏิฆา ธมฺมา

(ข) อปฺปฏิฆา ธมฺมา

11. (ก) รูปิโน ธมฺมา

(ข) อรูปิโน ธมฺมา

12. (ก) โลกิยา ธมฺมา

(ข) โลกุตฺตรา ธมฺมา

13. (ก) เกนจิ วิญฺเญยฺยา ธมฺมา

(ข) เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ธมฺมา ฯ

จูฬนฺตรทุกำ ฯ

อาสวโคจฺฉกำ

14. (ก) อาสวา ธมฺมา

(ข) โน อาสวา ธมฺมา

15. (ก) สาสวา ธมฺมา

(ข) อนาสวา ธมฺมา

16. (ก) อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

17. (ก) อาสวา เจว ธมฺมา สาสวา จ

(ข) สาสวา เจว ธมฺมา โน จ อาสวา

18. (ก) อาสวา เจว ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา จ

(ข) อาสวสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ อาสวา

19. (ก) อาสววิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา สาสวาปิ

(ข) อนาสวาปิ ฯ

อาสวโคจฺฉกำ ฯ

สโยชนโคจฺฉกำ

20. (ก) สโยชนา ธมฺมา

(ข) โน สโยชนา ธมฺมา

21. (ก) สโยชนิยา ธมฺมา

(ข) อสโยชนิยา ธมฺมา

22. (ก) สโยชนสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) สโยชนวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

23. (ก) สโยชนา เจว ธมฺมา สโยชนิยา จ

(ข) สโยชนิยา เจว ธมฺมา โน จ สโยชนา

24. (ก) สโยชนา เจว ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา จ

(ข) สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ สโยชนา

25. (ก) สโยชนวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา สโยชนิยาปิ

(ข) อสโยชนิยาปิ ฯ

สโยชนโคจฺฉกำ ฯ

คนฺถโคจฺฉกำ

26. (ก) คนฺถา ธมฺมา

(ข) โน คนฺถา ธมฺมา

27. (ก) คนฺถนิยา ธมฺมา

(ข) อคนฺถนิยา ธมฺมา

28. (ก) คนฺถสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) คนฺถวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

29. (ก) คนฺถา เจว ธมฺมา คนฺถนิยา จ

(ข) คนฺถนิยา เจว ธมฺมา โน จ คนฺถา

30. (ก) คนฺถา เจว ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา จ

(ข) คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ คนฺถา

31. (ก) คนฺถวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา คนฺถนิยาปิ

(ข) อคนฺถนิยาปิ ฯ

คนฺถโคจฺฉกำ ฯ

โอฆโคจฺฉกำ

32. (ก) โอฆา ธมฺมา

(ข) โน โอฆา ธมฺมา

33. (ก) โอฆนิยา ธมฺมา

(ข) อโนฆนิยา ธมฺมา

34. (ก) โอฆสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) โอฆวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

35. (ก) โอฆา เจว ธมฺมา โอฆนิยา จ

(ข) โอฆนิยา เจว ธมฺมา โน จ โอฆา

36. (ก) โอฆา เจว ธมฺมา โอฆสมฺปยุตฺตา จ

(ข) โอฆสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ โอฆา

37. (ก) โอฆวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา โอฆนิยาปิ

(ข) อโนฆนิยาปิ ฯ

โอฆโคจฺฉกำ ฯ

โยคโคจฺฉกำ

38. (ก) โยคา ธมฺมา

(ข) โน โยคา ธมฺมา

39. (ก) โยคนิยา ธมฺมา

(ข) อโยคนิยา ธมฺมา

40. (ก) โยคสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) โยควิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

41. (ก) โยคา เจว ธมฺมา โยคนิยา จ

(ข) โยคนิยา เจว ธมฺมา โน จ โยคา

42. (ก) โยคา เจว ธมฺมา โยคสมฺปยุตฺตา จ

(ข) โยคสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ โยคา

43. (ก) โยควิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา โยคนิยาปิ

(ข) อโยคนิยาปิ ฯ

โยคโคจฺฉกำ ฯ

นีวรณโคจฺฉกำ

44. (ก) นีวรณา ธมฺมา

(ข) โน นีวรณา ธมฺมา

45. (ก) นีวรณิยา ธมฺมา

(ข) อนีวรณิยา ธมฺมา

46. (ก) นีวรณสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) นีวรณวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

47. (ก) นีวรณา เจว ธมฺมา นีวรณิยา จ

(ข) นีวรณิยา เจว ธมฺมา โน จ นีวรณา

48. (ก) นีวรณา เจว ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา จ

(ข) นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ นีวรณา

49. (ก) นีวรณวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา นีวรณิยาปิ

(ข) อนีวรณิยาปิ ฯ

นีวรณโคจฺฉกํ ฯ

ปรามาสโคจฺฉกํ

50. (ก) ปรามาสา ธมฺมา

(ข) โน ปรามาสา ธมฺมา

51. (ก) ปรามฏฺฐา ธมฺมา

(ข) อปรามฏฺฐา ธมฺมา

52. (ก) ปรามาสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

53. (ก) ปรามาสา เจว ธมฺมา ปรามฏฺฐา จ

(ข) ปรามฏฺฐาเจว ธมฺมา โน จ ปรามาสา

54. (ก) ปรามาสวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา ปรามฏฺฐาปิ

(ข) อปรามฏฺฐาปิ ฯ

ปรามาสโคจฺฉกํ ฯ

มหนฺตรทุกํ

55. (ก) สารมฺมณา ธมฺมา

(ข) อนารมฺมณา ธมฺมา

56. (ก) จิตฺตา ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตา ธมฺมา

57. (ก) เจตสิกา ธมฺมา

(ข) อเจตสิกา ธมฺมา

58. (ก) จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

59. (ก) จิตฺตสํสฏฺฐา ธมฺมา

(ข) จิตฺตวิสํสฏฺจา ธมฺมา

60. (ก) จิตฺตสมุฏฺฐานา ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตสมุฏฺฐานา ธมฺมา

61. (ก) จิตฺตสหภุโน ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตสหภุโน ธมฺมา

62. (ก) จิตฺตานุปริวตฺติโน ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ธมฺมา

63. (ก) จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานา ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานา ธมฺมา

64. (ก) จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานสหภุโน ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานสหภุโน ธมฺมา

65. (ก) จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมา

(ข) โน จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมา

66. (ก) อชฺฌตฺติกา ธมฺมา

(ข) พาหิรา ธมฺมา

67. (ก) อุปาทา ธมฺมา

(ข) โน อุปาทา ธมฺมา

68. (ก) อุปาทินฺนา ธมฺมา

(ข) อนุปาทินฺนา ธมฺมา ฯ

มหนฺตรทุกํ ฯ

อุปาทานโคจฺฉกํ

69. (ก) อุปาทานา ธมฺมา

(ข) โน อุปาทานา ธมฺมา

70. (ก) อุปาทานิยา ธมฺมา

(ข) อนุปาทานิยา ธมฺมา

71. (ก) อุปาทานสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

72. (ก) อุปาทานา เจว ธมฺมา อุปาทานิยา จ

(ข) อุปาทานิยา เจว ธมฺมา โน จ อุปาทานา

73. (ก) อุปาทานา เจว ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ

(ข) อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ อุปาทานา

74. (ก) อุปาทานวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา อุปาทานิยาปิ

(ข) อนุปาทานิยาปิ ฯ

อุปาทานโคจฺฉกํ ฯ

กิเลสโคจฺฉกํ

75. (ก) กิเลสา ธมฺมา

(ข) โน กิเลสา ธมฺมา

76. (ก) สงฺกิเลสิกา ธมฺมา

(ข) อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา

77. (ก) สงฺกิลิฏฺจา ธมฺมา

(ข) อสงฺกิลิฏฺจา ธมฺมา

78. (ก) กิเลสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา

(ข) กิเลสวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา

79. (ก) กิเลสา เจว ธมฺมา สงฺกิเลสิกา จ

(ข) สงฺกิเลสิกา เจว ธมฺมา โน จ กิเลสา

80. (ก) กิเลสา เจว ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจา จ

(ข) สงฺกิลิฏฺจา เจว ธมฺมา โน จ กิเลสา

81. (ก) กิเลสา เจว ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา จ

(ข) กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว ธมฺมา โน จ กิเลสา

82. (ก) กิเลสวิปฺปยุตฺตา โข ปน ธมฺมา สงฺกิเลสิกาปิ

(ข) อสงฺกิเลสิกาปิ ฯ

กิเลสโคจฺฉกํ ฯ

ปิฏฺฐิทุกํ

83. (ก) ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา

(ข) น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา

84. (ก) ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา

(ข) น ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา

85. (ก) ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

(ข) น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

86. (ก) ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

(ข) น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา

87. (ก) สวิตกฺกา ธมฺมา

(ข) อวิตกฺกา ธมฺมา

88. (ก) สวิจารา ธมฺมา

(ข) อวิจารา ธมฺมา

89. (ก) สปฺปีติกา ธมฺมา

(ข) อปฺปีติกา ธมฺมา

90. (ก) ปีติสหคตา ธมฺมา

(ข) น ปีติสหคตา ธมฺมา

91. (ก) สุขสหคตา ธมฺมา

(ข) น สุขสหคตา ธมฺมา

92. (ก) อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา

(ข) น อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา

93. (ก) กามาวจรา ธมฺมา

(ข) น กามาวจรา ธมฺมา

94. (ก) รูปาวจรา ธมฺมา

(ข) น รูปาวจรา ธมฺมา

95. (ก) อรูปาวจรา ธมฺมา

(ข) น อรูปาวจรา ธมฺมา

96. (ก) ปริยาปนฺนา ธมฺมา

(ข) อปริยาปนฺนา ธมฺมา

97. (ก) นิยฺยานิกา ธมฺมา

(ข) อนิยฺยานิกา ธมฺมา

98. (ก) นิยตา ธมฺมา

(ข) อนิยตา ธมฺมา

99. (ก) สอุตฺตรา ธมฺมา

(ข) อนุตฺตรา ธมฺมา

100. (ก) สรณา ธมฺมา

(ข) อรณา ธมฺมา ฯ

ปิฏฺฐิทุกํ ฯ

อภิธมฺมทุกมาติกา ฯ

สุตฺตนฺติกทุกมาติกา

101. (ก) วิชฺชาภาคิโน ธมฺมา

(ข) อวิชฺชาภาคิโน ธมฺมา

102. (ก) วิชฺชูปมา ธมฺมา

(ข) วชิรูปมา ธมฺมา

103. (ก) พาลา ธมฺมา

(ข) ปณฺฑิตา ธมฺมา

104. (ก) กณฺหา ธมฺมา

(ข) สุกฺกา ธมฺมา

105. (ก) ตปนิยา ธมฺมา

(ข) อตปนิยา ธมฺมา

106. (ก) อธิวจนา ธมฺมา

(ข) อธิวจนปถา ธมฺมา

107. (ก) นิรุตฺติ ธมฺมา

(ข) นิรุตฺติปถา ธมฺมา

108. (ก) ปญฺญตฺติ ธมฺมา

(ข) ปญฺญตฺติปถา ธมฺมา

109. (ก) นามญฺจ

(ข) รูปญฺจ

110. (ก) อวิชฺชา จ

(ข) ภวตณฺหา จ

111. (ก) ภวทิฏฺฐิ จ

(ข) วิภวทิฏฺฐิ จ

112. (ก) สสฺสตทิฏฺฐิ จ

(ข) อุจฺเฉททิฏฺฐิ จ

113. (ก) อนฺตวาทิฏฺฐิ จ

(ข) อนนฺตวาทิฏฺฐิ จ

114. (ก) ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ จ

(ข) อปรนฺตานุทิฏฺฐิ จ

115. (ก) อหิริกญฺจ

(ข) อโนตฺตปฺปญฺจ

116. (ก) หิริ จ

(ข) โอตฺตปฺปญฺจ

117. (ก) โทวจสฺสตา จ

(ข) ปาปมิตฺตตา จ

118. (ก) โสวจสฺสตา จ

(ข) กลฺยาณมิตฺตตา จ

119. (ก) อาปตฺติกุสลตา จ

(ข) อาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา จ

120. (ก) สมาปตฺติกุสลตา จ

(ข) สมาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา จ

121. (ก) ธาตุกุสลตา จ

(ข) มนสิการกุสลตา จ

122. (ก) อายตนกุสลตา จ

(ข) ปฏิจฺจสมุปฺปาทกุสลตา จ

123. (ก) ฐานกุสลตา จ

(ข) อฏฺฐานกุสลตา จ

124. (ก) อชฺชโว จ

(ข) มทฺทโว จ

125. (ก) ขนฺติ จ

(ข) โสรจฺจญฺจ

126. (ก) สาขลฺยญฺจ

(ข) ปฏิสนฺถาโร จ

127. (ก) อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา จ

(ข) โภชเน อมตฺตญฺญุตา จ

128. (ก) อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา จ

(ข) โภชเน มตฺตญฺญุตา จ

129. (ก) มุฏฺฐสจฺจญฺจ

(ข) อสมฺปชญฺญญฺจ

130. (ก) สติ จ

(ข) สมฺปชญฺญญฺจ

131. (ก) ปฏิสงฺขานพลญฺจ

(ข) ภาวนาพลญฺจ

132. (ก) สมโถ จ

(ข) วิปสฺสนา จ

133. (ก) สมถนิมิตฺตญฺจ

(ข) ปคฺคาหนิมิตฺตญฺจ

134. (ก) ปคฺคาโห จ

(ข) อวิกฺเขโป จ

135. (ก) สีลวิปตฺติ จ

(ข) ทิฏฺฐิวิปตฺติ จ

136. (ก) สีลสมฺปทา จ

(ข) ทิฏฺฐิสมฺปทา จ

137. (ก) สีลวิสุทฺธิ จ

(ข) ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ จ

138. (ก) ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ โข ปน

(ข) ยถาทิฏฺฐิสฺส จ ปธานํ

139. (ก) สํเวโค จ สํเวชนิเยสุ ฐาเนสุ

(ข) สํวิคฺคสฺส จ โยนิโส ปธานํ

140. (ก) อสนฺตุฏฺฐิตา จ กุสเลสุ ธมฺเมสุ

(ข) อปฺปฏิวานิตา จ ปธานสฺมึ

141. (ก) วิชฺชา จ

(ข) วิมุตฺติ จ

142. (ก) ขเย ญาณํ

(ข) อนุปฺปาเท ญาณนฺติ ฯ

สุตฺตนฺติกทุกมาติกา ฯ

มาติกา นิฏฺฐิตา

๑. จิตฺตุปฺปาทกณฺฑ

กามาวจรกุสลํ

ปทภาชนี

1. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺส-สหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ สมฺมาวายาโม โหติ สมฺมาสติ โหติ สมฺมาสมาธิ โหติ สทฺธาพลํ โหติ วิริยพลํ โหติ สติพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ ปญฺญาพลํ โหติ หิรีพลํ โหติ โอตฺตปฺปพลํ โหติ อโลโภ โหติ อโทโส โหติ อโมโห โหติ อนภิชฺฌา โหติ อพฺยาปาโท โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ หิรี โหติ โอตฺตปฺปํ โหติ กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ กายลหุตา โหติ จิตฺตลหุตา โหติ กายมุทุตา โหติ จิตฺตมุทุตา โหติ กายกมฺมญฺญตา โหติ จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ กายปาคุญฺญตา โหติ จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ กายุชุกตา โหติ จิตฺตุชุกตา โหติ สติ โหติ สมฺปชญฺญํ โหติ สมโถ โหติ วิปสฺสนา โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

2. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สํผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

3. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

4. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

5. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

6. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

7. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

8. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

9. กตมา ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ฯ

10. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโต สมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

11. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมา สมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตเสสกคฺคตา โหติ ฯ

12. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

13. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ ฯ

14. กตมํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อิทํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

15. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

16. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ฯ

17. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ

ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

18. กตมํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯ

19. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

20. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ฯ

21. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ ฯ

22. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ ฯ

23. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ฯ

24. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ฯ

25. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ฯ

26. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ ฯ

27. กตมำ ตสฺมึ สมเย สติพลำ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยำ สติพลำ สมฺมาสติ อิทำ ตสฺมึ สมเย สติพลำ โหติ ฯ

28. กตมำ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลำ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยำ สมาธิพลำ สมฺมาสมาธิ อิทำ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลำ โหติ ฯ

29. กตมำ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลำ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อิทำ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลำ โหติ ฯ

30. กตมำ ตสฺมึ สมเย หิรีพลำ โหติ ยำ ตสฺมึ สมเย หิริยติ หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ สมาปตฺติยา อิทำ ตสฺมึ สมเย หิรีพลำ โหติ ฯ

31. กตมำ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลำ โหติ ยำ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ สมาปตฺติยา อิทำ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลำ โหติ ฯ

32. กตโม ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตำ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตำ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลำ อยำ ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ ฯ

33. กตโม ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตำ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลำ อยำ ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ ฯ

34. กตโม ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อโมโห กุสลมูลำ อยำ ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ฯ

35. กตมา ตสฺมึ สมเย อนภิชฺฌา โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตำ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตำ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลำ อยำ ตสฺมึ สมเย อนภิชฺฌา โหติ ฯ

36. กตโม ตสฺมึ สมเย อพฺยาปาโท โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโทโส อทูสฺสนา

อทุสฺสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อพฺยาปาโท โหติ ฯ

37. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ฯ

38. กตมา ตสฺมึ สมเย หิรี โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย หิริยติ หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อยํ ตสฺมึ สมเย หิรี โหติ ฯ

39. กตมํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ ฯ

40. กตมา ตสฺมึ สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ ฯ

41. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ ฯ

42. กตมา ตสฺมึ สมเย กายลหุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายลหุตา โหติ ฯ

43. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตลหุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตลหุตา โหติ ฯ

44. กตมา ตสฺมึ สมเย กายมุทุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายมุทุตา โหติ ฯ

45. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตมุทุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตมุทุตา โหติ ฯ

46. กตมา ตสฺมึ สมเย กายกมฺมญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย กายกมฺมญฺญตา โหติ ฯ

47. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส

กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ ฯ

48. กตมา ตสฺมึ สมเย กายปาคุญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตฺตํ ปคุณภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย กายปาคุญฺญตา โหติ ฯ

49. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตฺตํ ปคุณภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ ฯ

50. กตมา ตสฺมึ สมเย กายุชุกตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส อุชุตา อุชุกตา อชิมฺหตา อวงฺกตา อกุฏิลตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายุชุกตา โหติ ฯ

51. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตุชุกตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส อุชุตา อุชุกตา อชิมฺหตา อวงฺกตา อกุฏิลตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตุชุกตา โหติ ฯ

52. กตมา ตสฺมึ สมเย สติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อยํ ตสฺมึ สมเย สติ โหติ ฯ

53. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมฺปชญฺญํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมฺปชญฺญํ โหติ ฯ

54. กตโม ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ฯ

55. กตมา ตสฺมึ สมเย วิปสฺสนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ ตสฺมึ สมเย วิปสฺสนา โหติ ฯ

56. กตโม ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม

อยํ ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ ฯ

57. กตโม ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ฯ

เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ปทภาชนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปจมภาณวาโร ฯ

โกฏฺฐาสวาโร

58. ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ เอกา เวทนา โหติ เอกา สญฺญา โหติ เอกา เจตนา โหติ เอกํ จิตฺตํ โหติ เอโก เวทนากฺขนฺโธ โหติ เอโก สญฺญากฺขนฺโธ โหติ เอโก สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ เอโก วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ เอกํ มนายตนํ โหติ เอกํ มนินฺทฺริยํ โหติ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

59. กตเม ตสฺมึ สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

60. กตโม ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺโธ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺโธ โหติ ฯ

61. กตโม ตสฺมึ สมเย สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ฯ

62. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อโมโห อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ หิรี โอตฺตปฺปํ กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา

จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมฺปชญฺญํ สมโถ วิปสฺสนา ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯ

63. กตโม ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อยํ ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ฯ

อิเม ตสฺมึ สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ฯ

64. กตมานิ ตสฺมึ สมเย ทฺวายตนานิ โหนฺติ มนายตนํ ธมฺมายตนํ ฯ

65. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนายตนํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนายตนํ โหติ ฯ

66. กตมํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมายตนํ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมายตนํ โหติ ฯ

อิมานิ ตสฺมึ สมเย ทฺวายตนานิ โหนฺติ ฯ

67. กตมา ตสฺมึ สมเย เทฺว ธาตุโย โหนฺติ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ ฯ

68. กตมา ตสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อยํ ตสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ฯ

69. กตมา ตสฺมึ สมเย ธมฺมธาตุ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อยํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมธาตุ โหติ ฯ

อิมา ตสฺมึ สมเย เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ฯ

70. กตเม ตสฺมึ สมเย ตโย อาหารา โหนฺติ ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร ฯ

71. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺสาหาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺสาหาโร โหติ ฯ

72. กตโม ตสฺมึ สมเย มโนสญฺเจตนาหาโร โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา เจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย มโนสญฺเจตนาหาโร โหติ ฯ

73. กตโม ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณาหาโร โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อยํ ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณาหาโร โหติ ฯ

อิเม ตสฺมึ สมเย ตโย อาหารา โหนฺติ ฯ

74. กตมานิ ตสฺมึ สมเย อฏฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

75. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

76. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ ฯ

77. กตมํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อิทํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

78. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร๓ อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

79. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ฯ

80. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

81. กตมํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯ

82. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

อิมานิ ตสฺมึ สมเย อฏฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ ฯ

83. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ฯ

84. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

85. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

86. กตมา ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ฯ

87. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโต สมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

88. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมา สมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ ฯ

89. กตโม ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

90. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺจิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺจิ โหติ ฯ

91 กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ ฯ

92. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ ฯ

93. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ฯ

94. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ฯ

อยํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ ฯ

95. กตมานิ ตสฺมึ สมเย สตฺต พลานิ โหนฺติ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ ฯ

96. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ฯ

97. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ ฯ

98. กตมํ ตสฺมึ สมเย สติพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อิทํ ตสฺมึ สมเย สติพลํ โหติ ฯ

99. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ฯ

100. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลํ โหติ ฯ

101. กตมํ ตสฺมึ สมเย หิรีพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย หิริยติ หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย หิรีพลํ โหติ ฯ

102. กตมํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ ฯ

อิมานิ ตสฺมึ สมเย สตฺต พลานิ โหนฺติ ฯ

103. กตเม ตสฺมึ สมเย ตโย เหตู โหนฺติ อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ

104. กตโม ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ ฯ

105. กตโม ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ ฯ

106. กตโม ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ฯ

อิเม ตสฺมึ สมเย ตโย เหตู โหนฺติ ฯ

107. กตโม ตสฺมึ สมเย เอโก ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เอโก ผสฺโส โหติ ฯ

108. กตมา ตสฺมึ สมเย เอกา เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เอกา เวทนา โหติ[๑] ฯ

109. กตมา ตสฺมึ สมเย เอกา สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เอกา สญฺญา โหติ[๒] ฯ

110. กตมา ตสฺมึ สมเย เอกา เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เอกา เจตนา โหติ[๓] ฯ

111. กตมํ ตสฺมึ สมเย เอกํ จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย เอกํ จิตฺตํ โหติ ฯ

112. กตโม ตสฺมึ สมเย เอโก เวทนากฺขนฺโธ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เอโก เวทนากฺขนฺโธ โหติ ฯ

113 กตโม ตสฺมึ สมเย เอโก สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เอโก สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ฯ

114. กตโม ตสฺมึ สมเย เอโก สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อโมโห อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ หิรี โอตฺตปฺปํ กายปสฺสทฺธิ จิตฺตปสฺสทฺธิ กายลหุตา

จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมฺปชญฺญํ สมโถ วิปสฺสนา ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย เอโก สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯ

115. กตโม ตสฺมึ สมเย เอโก วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโน-วิญฺญาณธาตุ อยํ ตสฺมึ สมเย เอโก วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ฯ

116. กตมํ ตสฺมึ สมเย เอกํ มนายตนํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย เอกํ มนายตนํ โหติ ฯ

117. กตมํ ตสฺมึ สมเย เอกํ มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย เอกํ มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

118. กตมา ตสฺมึ สมเย เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโน วิญฺญาณธาตุ อยํ ตสฺมึ สมเย เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ฯ

119. กตมํ ตสฺมึ สมเย เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ ตสฺมึ สมเย เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ ฯ

120. กตมา ตสฺมึ สมเย เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อยํ ตสฺมึ สมเย เอกา ธมฺมธาตุ โหติ ฯ

เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

โกฏฺฐาสวาโร ฯ

สุญฺญตวาโร

121. ตสฺมึ โข ปน สมเย ธมฺมา โหนฺติ ขนฺธา โหนฺติ อายตนานิ โหนฺติ ธาตุโย โหนฺติ อาหารา โหนฺติ อินฺทฺริยานิ โหนฺติ ฌานํ โหติ มคฺโค โหติ พลานิ โหนฺติ เหตู โหนฺติ ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ เวทนากฺขนฺโธ โหติ สญฺญากฺขนฺโธ โหติ สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ มนายตนํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ธมฺมายตนํ โหติ ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

122. กตเม ตสฺมึ สมเย ธมฺมา โหนฺติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ตสฺมึ สมเย ธมฺมา โหนฺติ ฯ

123. กตเม ตสฺมึ สมเย ขนฺธา โหนฺติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ตสฺมึ สมเย ขนฺธา โหนฺติ ฯ

124. กตมานิ ตสฺมึ สมเย อายตนานิ โหนฺติ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ ตสฺมึ สมเย อายตนานิ โหนฺติ ฯ

125. กตมา ตสฺมึ สมเย ธาตุโย โหนฺติ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ อิมา ตสฺมึ สมเย ธาตุโย โหนฺติ ฯ

126. กตเม ตสฺมึ สมเย อาหารา โหนฺติ ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม ตสฺมึ สมเย อาหารา โหนฺติ ฯ

127. กตมานิ ตสฺมึ สมเย อินฺทฺริยานิ โหนฺติ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิมานิ ตสฺมึ สมเย อินฺทฺริยานิ โหนฺติ ฯ

128. กตมํ ตสฺมึ สมเย ฌานํ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ ตสฺมึ สมเย ฌานํ โหติ ฯ

129. กตโม ตสฺมึ สมเย มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย มคฺโค โหติ ฯ

130. กตมานิ ตสฺมึ สมเย พลานิ โหนฺติ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อิมานิ ตสฺมึ สมเย พลานิ โหนฺติ ฯ

131. กตเม ตสฺมึ สมเย เหตู โหนฺติ อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตสฺมึ สมเย เหตู โหนฺติ ฯ

132. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

133. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

134. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

135. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

136. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯเปฯ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

137. กตโม ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺโธ โหติ ฯ

138. กตโม ตสฺมึ สมเย สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญากฺขนฺโธ โหติ ฯ

139. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ

โหติ ฯ

140. กตโม ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ ฯ

141. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนายตนํ โหติ ฯเปฯ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนายตนํ โหติ ฯ

142. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

143. กตมา ตสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ฯเปฯ อยํ ตสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ ฯ

144. กตมํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมายตนํ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมายตนํ โหติ ฯ

145. กตมา ตสฺมึ สมเย ธมฺมธาตุ โหติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อยํ ตสฺมึ สมเย ธมฺมธาตุ โหติ ฯ

เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

สุญฺญตวาโร ฯ

ปฐมํ จิตฺตํ ฯ

146. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ทุติยํ จิตฺตํ ฯ

147. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ สมฺมาวายาโม โหติ สมฺมาสติ โหติ สมฺมาสมาธิ โหติ สทฺธาพลํ โหติ วิริยพลํ โหติ สติพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ หิรีพลํ โหติ โอตฺตปฺปพลํ โหติ อโลโภ โหติ อโทโส โหติ อนภิชฺฌา โหติ อพฺยาปาโท โหติ หิรี โหติ โอตฺตปฺปี โหติ กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ กายลหุตา โหติ จิตฺตลหุตา โหติ กายมุทุตา โหติ จิตฺตมุทุตา โหติ กายกมฺมญฺญตา โหติ จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ กายปาคุญฺญตา โหติ จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ

กายุชุกตา โหติ จิตฺตุชุกตา โหติ สติ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ สตฺตินฺทฺริยานิ โหนฺติ ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ ฉ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

148. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท หิรี โอตฺตปฺปํ กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา

ตติยํ จิตฺตํ ฯ

149. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา

จตุตฺถํ จิตฺตํ ฯ

150. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ สมฺมาวายาโม โหติ สมฺมาสติ โหติ สมฺมาสมาธิ โหติ สทฺธาพลํ โหติ วิริยพลํ โหติ สติพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ ปญฺญาพลํ โหติ หิรีพลํ โหติ โอตฺตปฺปพลํ โหติ อโลโภ โหติ อโทโส โหติ อโมโห โหติ อนภิชฺฌา โหติ อพฺยาปาโท

โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ หิรี โหติ โอตฺตปฺปํ โหติ กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ กายลหุตา โหติ จิตฺตลหุตา โหติ กายมุทุตา โหติ จิตฺตมุทุตา โหติ กายกมฺมญฺญตา โหติ จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ กายปาคุญฺญตา โหติ จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ กายุชุกตา โหติ จิตฺตุชุกตา โหติ สติ โหติ สมฺปชญฺญํ โหติ สมโถ โหติ วิปสฺสนา โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

151. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สํผุสนา สํผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

152. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

153. กตมา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ฯเปฯ

154. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตฺรงฺคิกํ ฌานํ โหติ ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

155. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อโมโห อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ หิรี โอตฺตปฺปํ กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมฺปชญฺญํ สมโถ วิปสฺสนา ปคฺคาโห อวิกฺเขโป ฯ

เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา

เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺ-ขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ปญฺจมํ จิตฺตํ ฯ

156. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ฉฏฺฐํ จิตฺตํ ฯ

157. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ สมฺมาวายาโม โหติ สมฺมาสติ โหติ สมฺมาสมาธิ โหติ สทฺธาพลํ โหติ วิริยพลํ โหติ สติพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ หิรีพลํ โหติ โอตฺตปฺปพลํ โหติ อโลโภ โหติ อโทโส โหติ อนภิชฺฌา โหติ อพฺยาปาโท โหติ หิรี โหติ โอตฺตปฺปี โหติ กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ กายลหุตา โหติ จิตฺตลหุตา โหติ กายมุทุตา โหติ จิตฺตมุทุตา โหติ กายกมฺมญฺญตา โหติ จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ กายปาคุญฺญตา โหติ จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ กายุชุกตา โหติ จิตฺตุชุกตา โหติ สติ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ สตฺตินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตฺรงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ ฉ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

158. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท หิรี โอตฺตปฺปี กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมโถ

ปคฺคาโห อวิกฺเขโป

เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

สตฺตมํ จิตฺตํ ฯ

159. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อฏฺฐมํ จิตฺตํ ฯ

อฏฺฐ กามาวจรมหากุสลจิตฺตานิ ฯ

ทุติยภาณวาโร ฯ

รูปาวจรกุสลํ
จตุกฺกนโย

160. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ สวิตกฺกํ สวิจารํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา[๑] ฯ

161. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทนํ เจตโส เอโกทิภาวํ อวิตกฺกํ อวิจารํ สมาธิชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ติวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

162. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

163. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหรติ สโต จ สมฺปชาโน สุขญฺจ กาเยน ปฏิสංเวเทติ ยं ตं อริยา อาจิกฺขนฺติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ทฺวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

164. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

165. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานํ อตฺถงฺคมา อทุกฺขมสุขํ อุเปกฺขาสติปาริ-สุทฺธึ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ ทฺวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

166. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจ สมุปฺปนฺ-นา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตุกฺกนโย ฯ

ปญฺจกนโย

167. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

168. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ สมาธิชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺจิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตุรงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

169. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ

จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

170. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ติวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

171. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

172. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ทฺวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

173. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา

สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

174. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยํ โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สตินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ โหนฺติ ทฺวงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

175. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ปญฺจกนโย ฯ

จตฺตฺโส ปฏิปทา

176. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปจฺจีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

177. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปจฺจีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

178. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปจฺจีกสิณำ ตสฺมึ สมเย

ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

179. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

180. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานนฺ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ตติยนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ จตุตฺถนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ปญฺจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ ปจวีกสิณ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ ปจวีกสิณ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ ปจวีกสิณ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตสฺโส ปฏิปทา ฯ

จตฺตาริ อารมฺมณานิ

181. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตนฺ ปริตฺตารมฺมณ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

182. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตนฺ อปฺปมาณารมฺมณ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

183. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปมาณ ปริตฺตารมฺมณ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

184. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปมาณ อปฺปมาณารมฺมณ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

185. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานนฺ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ตติยนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ จตุตฺถนฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ ฯเปฯ ปญฺจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตนฺ ปริตฺตารมฺมณ ปจวีกสิณ ฯเปฯ ปริตฺตนฺ อปฺปมาณารมฺมณ ปจวีกสิณ ฯเปฯ อปฺปมาณ ปริตฺตารมฺมณ ปจวีกสิณ ฯเปฯ อปฺปมาณ อปฺปมาณารมฺมณ ปจวีกสิณ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตฺตาริ อารมฺมณานิ ฯ

โสฬสกฺขตฺตุกํ

186. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ ปริตฺตารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

187. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ อปฺปมาณารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

188. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ อปฺปมาณนฺ ปริตฺตารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

189. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ อปฺปมาณนฺ อปฺปมาณารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

190. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ ปริตฺตารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

191. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ อปฺปมาณารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

192. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺ อปฺปมาณนฺ ปริตฺตารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

193. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺ อปฺปมาณนฺ อปฺปมาณารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

194. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ ปริตฺตารมฺมณนฺ ปจวีกสิณนฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

195. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานนฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺ ปริตฺตนฺ อปฺปมาณารมฺมณนฺ

ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

196. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

197. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

198. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

199. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

200. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

201. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

202. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญ์ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์

ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺต์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺต์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณ์ ปริตฺตารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณ์ อปฺปมาณารมฺมณ์ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

โสฬสกฺขตฺตุกำ ฯ

อฏฺฐกสิณ์ โสฬสกฺขตฺตุกำ

203. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อาโปกสิณ์ ฯเปฯ เตโชกสิณ์ ฯเปฯ วาโยกสิณ์ ฯเปฯ นีลกสิณ์ ฯเปฯ ปีตกสิณ์ ฯเปฯ โลหิตกสิณ์ ฯเปฯ โอทาตกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อฏฺฐกสิณ์ โสฬสกฺขตฺตุกำ ฯ

อภิภายตนานิ ปริตฺตานิ

204. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺต์ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

205. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺต์ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตสฺโส ปฏิปทา

206. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺต์ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

207. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺต์ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

208. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

209. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

210. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตสฺโส ปฏิปทา ฯ

เทฺว อารมฺมณานิ

211. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

212. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

213. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

เทฺว อารมฺมณานิ ฯ

อฏฺฐกฺขตฺตุกํ

214 กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

215. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

216. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

217. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

218. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

219. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

220. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

221. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว

กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌายํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

222. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ ปริตฺตารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ ปริตฺตารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อฏฺจกฺขตฺตุกำ ฯ

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตุกำ

223. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ สุวณฺณทุพฺพณฺณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

224. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ สุวณฺณทุพฺพณฺณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อิทมฺปิ อฏฺจกฺขตฺตุกำ ฯ

อปฺปมาณานิ

225. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

226. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ

วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตสฺโส ปฏิปทา

227. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

228. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

229. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

230. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

231. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตสฺโส ปฏิปทา ฯ

เทฺว อารมฺมณานิ

232. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส

โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

233. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

234. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

เทฺว อารมฺมณานิ ฯ

อปรมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตุกํ

235. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณา-รมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

236. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

237. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

238. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา

กุสลา ฯ

239. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

240. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

241. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

242. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

243. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ อชฺฌตฺตำ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ปริตฺตำ อปฺปมาณารมฺมณำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปมาณำ อปฺปมาณารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อปรมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตุกำ ฯ

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตุกํ

244. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ สุวณฺณทุพฺพณฺณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

245. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ สุวณฺณทุพฺพณฺณานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตุกํ ฯ

246. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ นีลานิ นีลวณฺณานิ นีลนิทสฺสนานิ นีลนิภาสานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

247. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปีตานิ ปีตวณฺณานิ ปีตนิทสฺสนานิ ปีตนิภาสานิ ฯเปฯ โลหิตกานิ โลหิตกวณฺณานิ โลหิตกนิทสฺสนานิ โลหิตกนิภาสานิ ฯเปฯ โอทาตานิ โอทาตวณฺณานิ โอทาตนิทสฺสนานิ โอทาตนิภาสานิ ตานิ อภิภุยฺย ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อิมานิปิ อภิภายตนานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ ฯ

ตีณิ วิโมกฺขานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ

248. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ รูปี รูปานิ ปสฺสติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

249. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

250. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุภนฺติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป

โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อิมานิปิ ตีณิ วิโมกฺขานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ ฯ

จตฺตาริ ฆรหฺมวิหารฌานานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ

251. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

252. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

253. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

254. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

255. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ สมาธิชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

256. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

257. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

258. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

259. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

260. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

261. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

262. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตฺตาริ พฺรหฺมวิหารชฺฌานานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ ฯ

อสุภฌานํ โสฬสกฺขตฺตุกํ

263. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุทฺธุมาตกสญฺญาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

264. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ วินีลกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิปุพฺพกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิจฺฉิทฺทกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิกฺขายิตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิกฺขิตฺตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ หตวิกฺขิตฺตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ โลหิตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ ปุฬุวกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ อฏฺฐิกสญฺญาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อสุภฌานํ โสฬสกฺขตฺตุกํ ฯ

รูปาวจรกุสลํ ฯ

อรูปาวจรกุสลํ

จตฺตาริ อรูปฌานานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ

265. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาสานญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

266. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ

จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

267. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปปฺปติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อากิญฺจญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

268. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปปฺปติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตฺตาริ อรูปชฺฌานานิ โสฬสกฺขตฺตุกานิ ฯ

อรูปาวจรกุสลํ ฯ

เตภูมกกุสลํ

กามาวจรกุสลํ

269. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

270. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป

โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

กามาวจรกุสลํ ฯ

รูปาวจรกุสลํ

271. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

272. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานฺ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยฺ ฌานฺ ฯเปฯ ตติยฺ ฌานฺ ฯเปฯ จตุตฺถฺ ฌานฺ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานฺ ฯเปฯ ปญฺจมฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

รูปาวจรกุสลํ ฯ

อรูปาวจรกุสลํ

273. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส รูปสญฺญานฺ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานฺ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานฺ อมนสิการา อากาสา-นญฺจายตนสญฺญาสหคตฺ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิป-เตยฺยฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ วีมสาธิปเตยฺยฺ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

274. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนฺ สมติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสญฺญาสหคตฺ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถฺ ฌานฺ อุปสมฺปชฺช วิหรติ หีนฺ ฯเปฯ มชฺฌิมฺ ฯเปฯ ปณีตฺ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยฺ

ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

275. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อากิญฺจญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

276. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณีตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อรูปาวจรกุสลํ ฯ

โลกุตฺตรกุสลํ
สุทฺธิกปฏิปทา

277. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปจฺจาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺจ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตำ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขำ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ สทฺธินฺทฺริยำ โหติ วีริยินฺทฺริยำ โหติ สตินฺทฺริยำ โหติ สมาธินฺทฺริยำ โหติ ปญฺญินฺทฺริยำ โหติ มนินฺทฺริยำ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยำ โหติ ชีวิตินฺทฺริยำ โหติ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ โหติ

สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ สมฺมาวาจา โหติ สมฺมากมฺมนฺโต โหติ สมฺมาอาชีโว โหติ สมฺมาวายาโม โหติ สมฺมาสติ โหติ สมฺมาสมาธิ โหติ สทฺธาพลํ โหติ วิริยพลํ โหติ สติพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ ปญฺญาพลํ โหติ หิรีพลํ โหติ โอตฺตปฺปพลํ โหติ อโลโภ โหติ อโทโส โหติ อโมโห โหติ อนภิชฺฌา โหติ อพฺยาปาโท โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ หิรี โหติ โอตฺตปฺปี โหติ กายปฺสฺสทฺธิ โหติ จิตฺตปสฺสทฺธิ โหติ กายลหุตา โหติ จิตฺตลหุตา โหติ กายมุทุตา โหติ จิตฺตมุทุตา โหติ กายกมฺมญฺญตา โหติ จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ กายปาคุญฺญตา โหติ จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ กายุชุกตา โหติ จิตฺตุชุกตา โหติ สติ โหติ สมฺปชญฺญํ โหติ สมโถ โหติ วิปสฺสนา โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

278. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สํผุสนา สํผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

279. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

280. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

281. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

282. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

283. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

284. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

285. กตมา ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ฯ

286. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

287. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

288. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

289. กตมํ ตสฺมึ สมเย วีริยินฺทฺริยํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วีริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยินฺทฺริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย วีริยินฺทฺริยํ โหติ ฯ

290. กตมํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

291. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

292. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญินฺทฺริยํ โหติ ฯ

293. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

294. กตมํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯ

295. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

296. กตมํ ตสฺมึ สมเย อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ โหติ ยา เตสํ ธมฺมานํ

อนญฺญาตานำ อธิฏฺฐานำ อปฺปตฺตานำ อวิทิตานำ อสจฺฉิกตานำ สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ ตสฺมึ สมเย อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ โหติ ฯ

297. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ฯ

298. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสงฺกปฺโป โหติ ฯ

299. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาวาจา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จตูหิ วจีทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาวาจา มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาวาจา โหติ ฯ

300. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมากมฺมนฺโต โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตีหิ กายทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมากมฺมนฺโต มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมากมฺมนฺโต โหติ ฯ

301. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาอาชีโว โหติ ยา ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาอาชีวา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาอาชีโว มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาอาชีโว โหติ ฯ

302. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วีริยำ วีริยินฺทฺริยำ วีริยพลำ สมฺมาวายาโม วีริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาวายาโม โหติ ฯ

303. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยำ สติพลำ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสติ โหติ ฯ

304. กตโม ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ ฯ

305. กตมํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยํ สทฺธาพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สทฺธาพลํ โหติ ฯ

306. กตมํ ตสฺมึ สมเย วีริยพลํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วีริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยินฺทฺริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม วีริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย วีริยพลํ โหติ ฯ

307. กตมํ ตสฺมึ สมเย สติพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สติพลํ โหติ ฯ

308. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ฯ

309. กตมํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ปญฺญาพลํ โหติ ฯ

310. กตมํ ตสฺมึ สมเย หิรีพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย หิริยติ หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย หิรีพลํ โหติ ฯ

311. กตมํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ ฯ

312. กตโม ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อโลโภ โหติ ฯ

313. กตโม ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อโทโส โหติ ฯ

314. กตโม ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย อโมโห โหติ ฯ

315. กตมา ตสฺมึ สมเย อนภิชฺฌา โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อนภิชฺฌา โหติ ฯ

316. กตโม ตสฺมึ สมเย อพฺยาปาโท โหติ โย ตสฺมึ สมเย อโทโส อทุสฺสนา อทุสฺสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อพฺยาปาโท โหติ ฯ

317. กตมา ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ ฯ

318. กตมา ตสฺมึ สมเย หิรี โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย หิรียติ หิริยิตพฺเพน หิรียติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อยํ ตสฺมึ สมเย หิรี โหติ ฯ

319. กตมํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ ฯ

320. กตมา ตสฺมึ สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมฺภนา ปฏิปสฺสมฺภนา ปฏิปสฺสมฺภิตตฺตํ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ ตสฺมึ สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ ฯ

321. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตปสฺสทฺธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภิตตฺตํ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตปสฺสทฺธิ โหติ ฯ

322. กตมา ตสฺมึ สมเย กายลหุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายลหุตา โหติ ฯ

323. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตลหุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ลหุตา

ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตลหุตา โหติ ฯ

324. กตมา ตสฺมึ สมเย กายมุทุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายมุทุตา โหติ ฯ

325. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตมุทุตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตมุทุตา โหติ ฯ

326. กตมา ตสฺมึ สมเย กายกมฺมญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย กายกมฺมญฺญตา โหติ ฯ

327. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตกมฺมญฺญตา โหติ ฯ

328. กตมา ตสฺมึ สมเย กายปาคุญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตฺตํ ปคุณภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย กายปาคุญฺญตา โหติ ฯ

329. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตฺตํ ปคุณภาโว อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตปาคุญฺญตา โหติ ฯ

330. กตมา ตสฺมึ สมเย กายุชุกตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส อุชุตา อุชุกตา อชิมฺหตา อวงฺกตา อกุฏิลตา อยํ ตสฺมึ สมเย กายุชุกตา โหติ ฯ

331. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตุชุกตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส อุชุตา อุชุกตา อชิมฺหตา อวงฺกตา อกุฏิลตา อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตุชุกตา โหติ ฯ

332. กตมา ตสฺมึ สมเย สติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย สติ โหติ ฯ

333. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมฺปชญฺญํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมฺปชญฺญํ โหติ ฯ

334. กตโม ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ

อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ฯ

335. กตมา ตสฺมึ สมเย วิปสฺสนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย วิปสฺสนา โหติ ฯ

336. กตโม ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยินฺทฺริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม วีริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ ฯ

337. กตโม ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ นวินฺทฺริยานิ โหนฺติ ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค โหติ สตฺต พลานิ โหนฺติ ตโย เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ เอกา เวทนา โหติ เอกา สญฺญา โหติ เอกา เจตนา โหติ เอกํ จิตฺตํ โหติ เอโก เวทนากฺขนฺโธ โหติ เอโก สญฺญากฺขนฺโธ โหติ เอโก สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ เอโก วิญฺญาณกฺขนฺโธ โหติ เอกํ มนายตนํ โหติ เอกํ มนินฺทฺริยํ โหติ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

338. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา สทฺธินฺทฺริยํ วีริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ สทฺธาพลํ วีริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิรีพลํ โอตฺตปฺปพลํ อโลโภ อโทโส อโมโห อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ หิรี โอตฺตปฺปํ กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา สติ สมฺปชญฺญํ สมโถ วิปสฺสนา ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ

อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

339. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

340. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

341. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

342. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

สุทฺธิกปฏิปทา ฯ

สุญฺญตำ

343. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

344. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

สุญฺญตำ ฯ

สุญฺญตมูลกปฏิปทา

345. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

346. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

347. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธา-ภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

348. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

349. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

สุญฺญตมูลกปฏิปทา ฯ

อปฺปณิหิตำ

350. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

351. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ

ฯเปฯ ตติยं ฌานं ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานं ฯเปฯ ปฐมं ฌานं ฯเปฯ ปญฺจมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อปฺปณิหิตํ ฯ

อปฺปณิหิตมูลกปฏิปทา

352. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมं ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

353. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

354. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

355. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

356. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ ทุกฺขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ สุขปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อปฺปณิหิตมูลกปฏิปทา ฯ

วีสติ มหานยา

357. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สติปฏฺฐานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมฺมปฺปธานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อินฺทฺริยำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ พลำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ

โพชฺฌงฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สจฺจำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมถำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธมฺมำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ขนฺธำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อายตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธาตุำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อาหารำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ผสฺสำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เวทนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สญฺญำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เจตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ จิตฺตำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

วีสติ มหานยา ฯ

อธิปติ

358. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วีมำสาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

359.กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ
ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วีมำสาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

360. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สติปฏฺฐานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมฺมปฺปธานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อินฺทฺริยำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ พลำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ โพชฺฌงฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สจฺจำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมถำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธมฺมำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ขนฺธำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อายตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธาตุำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อาหารำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ผสฺสำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เวทนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สญฺญำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เจตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ จิตฺตำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิป-เตยฺยำ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วีมำสาธิปเตยฺยำ, ตสฺมึ สมเย ผสฺโส

โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

อธิปติ

ปจฺโม มคฺโค

361. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ กามราคพฺยาปาทานํ ตนุภาวาย ทุติยาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว
กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ทุติโย มคฺโค ฯ

362. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ กามราคพฺยาปาทานำ อนวเสสปฺปหานาย ตติยาย ภูมิยา ปตฺติยา
วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตติโย มคฺโค ฯ

363. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจย คามึ รูปราค อรูปราค มาน อุทฺธจฺจ อวิชฺชาย อนวเสสปฺปหานาย จตุตฺถาย ภูมิยา ปตฺติ ยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯเปฯ

364. กตมำ ตสฺมึ สมเย อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย เตสำ ธมฺมานำ ญาตานำ ทิฏฺฐานำ ปตฺตานำ วิทิตานำ สจฺฉิกตานำ สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ป วิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เว ภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺ คงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ ตสฺมึ สมเย อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

จตุตฺโถ มคฺโค

โลกุตฺตรำ จิตฺตำ ฯ

ทฺวาทส อกุสลานิ

365. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺส สหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ โลโภ โหติ โมโห โหติ อภิชฺฌา โหติ มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

366. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

367. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

368. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

369. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

370. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

371. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

372. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

373. กตมา ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ฯ

374. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทำ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

375. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

376. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ มิจฺฉาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ ฯ

377. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ฯ

378. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

379. กตมํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯ

380. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ

381. กตมา ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ทิฏฺจิ ทิฏฺจิคตํ ทิฏฺจิคหนํ ทิฏฺจิกนฺตาโร ทิฏฺจิวิสูกายิกํ ทิฏฺจิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺจิสญฺโญชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ ฯ

382. กตโม ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ ฯ

383. กตโม ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาวายาโม โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ มิจฺฉาวายาโม อยํ ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาวายาโม โหติ ฯ

384. กตโม ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาสมาธิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ

มิจฺฉาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาสมาธิ โหติ ฯ

385. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ มิจฺฉาวายาโม อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยพลํ โหติ ฯ

386. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธิพลํ โหติ ฯ

387. กตมํ ตสฺมึ สมเย อหิริกพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย น หิริยติ หิริยิตพฺเพน น หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย อหิริกพลํ โหติ ฯ

388. กตมํ ตสฺมึ สมเย อโนตฺตปฺปพลํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย อโนตฺตปฺปพลํ โหติ ฯ

389. กตโม ตสฺมึ สมเย โลโภ โหติ โย ตสฺมึ สมเย โลโภ ลุพฺภนา ลุพฺภิตตฺตํ สาราโค สารชฺชนา สารชฺชิตตฺตํ อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย โลโภ โหติ ฯ

390. กตโม ตสฺมึ สมเย โมโห โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย โมโห โหติ ฯ

391. กตมา ตสฺมึ สมเย อภิชฺฌา โหติ โย ตสฺมึ สมเย โลโภ ลุพฺภนา ลุพฺภิตตฺตํ สาราโค สารชฺชนา สารชฺชิตตฺตํ อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ ตสฺมึ สมเย อภิชฺฌา โหติ ฯ

392. กตมา ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสญฺโญชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ ตสฺมึ สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ ฯ

393. กตมํ ตสฺมึ สมเย อหิริกํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย น หิริยติ หิริยิตพฺเพน น หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย อหิริกํ โหติ ฯ

394. กตมํ ตสฺมึ สมเย อโนตฺตปฺปี โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ ตสฺมึ สมเย อโนตฺตปฺปี โหติ ฯ

395. กตโม ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย สมโถ โหติ ฯ

396. กตโม ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ มิจฺฉาวายาโม อยํ ตสฺมึ สมเย ปคฺคาโห โหติ ฯ

397. กตโม ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ อยํ ตสฺมึ สมเย อวิกฺเขโป โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

398. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ โลโภ โมโห อภิชฺฌา มิจฺฉาทิฏฺฐิ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

399. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

400. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณ์ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณ์ วา ธมฺมารมฺมณ์ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ

มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ โลโภ โหติ โมโห โหติ อภิชฺฌา โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ ติวงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

401. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ โลโภ โมโห อภิชฺฌา อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

402. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

403. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ โลโภ โหติ โมโห โหติ อภิชฺฌา โหติ มิจฺฉาทิฏฺจิ โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

404. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา

สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

405. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

406. กตมา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ฯเปฯ

407. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตารงฺคิกํ ฌานํ โหติ จตุรงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

408. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ โลโภ โมโห อภิชฺฌา มิจฺฉาทิฏฺฐิ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

409. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

410. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ

อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ โลโภ โหติ โมโห โหติ อภิชฺฌา โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตฺรงฺคิกํ ฌานํ โหติ ติวงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

411. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ โลโภ โมโห อภิชฺฌา อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

412. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

413. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ทุกฺขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โทมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ โทโส โหติ โมโห โหติ พฺยาปาโท โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

414. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา

สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

415. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

416. กตมํ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขํ โหติ ฯเปฯ

417. กตมํ ตสฺมึ สมเย โทมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โทมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ

418. กตโม ตสฺมึ สมเย โทโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย โทโส โหติ ฯเปฯ

419. กตโม ตสฺมึ สมเย พฺยาปาโท โหติ โย ตสฺมึ สมเย โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย พฺยาปาโท โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตฺรงฺคิกํ ฌานํ โหติ ติวงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เทฺว เหตู โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

420. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ โทโส โมโห พฺยาปาโท อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

421. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โทมนสฺส สหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา

ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

422. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ วิจิกิจฺฉาสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ วิริยพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ วิจิกิจฺฉา โหติ โมโห โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

423. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

424. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯเปฯ

425. กตมา ตสฺมึ สมเย วิจิกิจฺฉา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวฬฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ ตสฺมึ สมเย วิจิกิจฺฉา โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ จตฺตาริ อินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตฺรงฺคิกํ ฌานํ โหติ ทฺวงฺคิโก มคฺโค โหติ ตีณิ พลานิ โหนฺติ เอโก เหตุ โหติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

426. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม วิริยพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ วิจิกิจฺฉา โมโห อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ ปคฺคาโห เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

427. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ อุทฺธจฺจสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ มิจฺฉาวายาโม โหติ มิจฺฉาสมาธิ โหติ วิริยพลํ โหติ สมาธิพลํ โหติ อหิริกพลํ โหติ อโนตฺตปฺปพลํ โหติ อุทฺธจฺจํ โหติ โมโห โหติ อหิริกํ โหติ อโนตฺตปฺปํ โหติ สมโถ โหติ ปคฺคาโห โหติ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

428. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

429. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุทฺธจฺจํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ ตสฺมึ สมเย อุทฺธจฺจํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ จตฺตงฺคิกํ ฌานํ โหติ ติวงฺคิโก มคฺโค โหติ จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ เอโก เหตุ โหติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

430. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ วิริยพลํ สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ อุทฺธจฺจํ โมโห อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

ทฺวาทส อกุสลจิตฺตานิ ฯ

อพฺยากตวิปาโก
กุสลวิปากปญฺจวิญฺญาณานิ

431. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปาโก จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รูปารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

432. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

433. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

434. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

435. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

436. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา จกฺขุวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

437. กตมา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ฯ

438. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส ฐิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

439. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา จกฺขุวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

440. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ฯ

441. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ ฐิติ ยปนา

ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

442. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

443. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ สทฺทารมฺมณํ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ คนฺธารมฺมณํ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รสารมฺมณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ สุขสหคตํ โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ สุขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

444. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

445. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชากายวิญฺญาณธาตุ สมฺผสฺสชํ กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กายสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

446. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชากายวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

447. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชากายวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

448. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา กายวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

449. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กาย

สมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

450. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

451. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา กายวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

452. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กายสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขินฺทฺริยํ โหติ ฯ

453. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา กายวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

454. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กุสลวิปากานิ ปญฺจวิญฺญาณานิ ฯ

กุสลวิปากมโนธาตุ

455. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

456. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

457. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนธาตุสมฺผสฺสชํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

458. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

459. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

460. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

461. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

462. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

463. กตมา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ฯ

464. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส ฐิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

465. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

466. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ฯ

467. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ ฐิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนธาตุ โหติ

เอกं ธมฺมายตนं โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

468. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กุสลวิปากา มโนธาตุ ฯ

กุสลวิปากมโนวิญฺญาณธาตุโสมนสฺสสหคตา

469. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

470. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

471. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

472. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

473. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

474. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

475. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

476. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

477. กตมา ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ ตสฺมึ สมเย ปีติ โหติ ฯ

478. กตมํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย สุขํ โหติ ฯ

479. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

480. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

481. กตมํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ฯ

482. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

483. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กุสลวิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ โสมนสฺสสหคตา ฯ

กุสลวิปากมโนวิญฺญาณธาตุอุเปกฺขาสหคตา

484. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ

อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

485. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

486. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯ

487. กตมา ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย สญฺญา โหติ ฯ

488. กตมา ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย เจตนา โหติ ฯ

489. กตมํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ โหติ ฯ

490. กตโม ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ โย ตสฺมึ สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา อยํ ตสฺมึ สมเย วิตกฺโก โหติ ฯ

491. กตโม ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ โย ตสฺมึ สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ ตสฺมึ สมเย วิจาโร โหติ ฯ

492. กตมา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา โหติ ฯ

493. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

494. กตมํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ ตสฺมึ สมเย มนินฺทฺริยํ โหติ ฯ

495. กตมํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ยํ ตสฺมึ สมเย เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทํ ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ฯ

496. กตมํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา

ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตสฺมึ สมเย ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ ฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

497. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กุสลวิปากา อุเปกฺขาสหคตา มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ

อฏฺฐมหาวิปากา ฯ

498. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ อโลโภ อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโทโส อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโมโห อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อฏฺฐมหาวิปากา ฯ

รูปาวจรวิปากา

499. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

500. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

รูปาวจรวิปากา ฯ

อรูปาวจรวิปากา

501. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาสานญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาสานญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

502. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

503. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อากิญฺจญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อากิญฺจญฺญาย-ตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ

สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

504. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อรูปาวจรวิปากา ฯ

โลกุตฺตรวิปากาปฐมมคฺควิปากา

สุทฺธิกปฏิปทา

505. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

506. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

507. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ

ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ ปญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

508. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

509. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

สุทฺธิกปฏิปทา ฯ

สุทฺธิกสุญฺญตำ

510. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

511. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ

วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อนิมิตฺตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

512. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

513. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

สุทฺธิกสุญฺญตํ ฯ

สุญฺญตปฏิปทา

514. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

515. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

516. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

517. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

518. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

สุญฺญตปฏิปทา ฯ

สุทฺธิกอปฺปณิหิตำ

519. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ

ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

520. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อนิมิตฺตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

521. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

522. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

สุทฺธิกอปฺปณิหิตำ ฯ

อปฺปณิหิตปฏิปทา

523. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

524. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

525. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

526. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

527. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ

อปฺปณิหิตนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อปฺปณิหิตปฏิปทา ฯ

วีสติ มหานยา

528. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สติปฏฺฐานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมฺมปฺปธานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อินฺทฺริยำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ พลำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ โพชฺฌงฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สจฺจำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมถำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธมฺมำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ขนฺธำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อายตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธาตุำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อาหารำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ผสฺสำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เวทนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สญฺญำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เจตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ จิตฺตำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส จิตฺตสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ อนิมิตฺตำ ฯเปฯ อปฺปณิหิตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

วีสติ มหานยา ฯ

ฉนฺทาธิปเตยฺยสุทฺธิกปฏิปทา

529. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

530. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ

ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

531. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

532. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

533. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ฉนฺทาธิปเตยฺยสุทฺธิกปฏิปทา

ฉนฺทาธิปเตยฺยสุทฺธิกสุญฺญตา

534. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

535. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อนิมิตฺตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

536. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

537. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อนิมิตฺตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อปฺปณิหิตํ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ฉนฺทาธิปเตยฺยสุทฺธิกสุญฺญตา

538. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย

ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

539. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

540. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

541. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

542. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ

สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

543. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

544. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

545. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

546. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ

ทุติยं ฌานं ฯเปฯ ตติยं ฌานं ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานं ฯเปฯ ปญฺจมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อนิมิตฺตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุญฺญตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

547. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกं อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานं ปหานาย ปญมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

548. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกं อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานं ปหานาย ปญมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อนิมิตฺตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

549. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกं อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานं ปหานาย ปญมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปญมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं สุญฺญตं ฉนฺทาธิปเตยฺยं ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

550. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกं อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานं ปหานาย ปญมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานं วูปสมา ฯเปฯ ทุติยं ฌานं ฯเปฯ ตติยं ฌานं ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานं ฯเปฯ ปญมं ฌานं ฯเปฯ ปญฺจมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทं ทนฺธาภิญฺญं อปฺปณิหิตं ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ

กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

551. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อนิมิตฺตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ กุสลำ ฯเปฯ สุขาปฏิปทำ ขิปฺปาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

552. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สติปฏฺฐานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมฺมปฺปธานำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อินฺทฺริย์ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ พลำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ โพชฺฌงฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สจฺจำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สมถำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธมฺมำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ขนฺธำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อายตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ธาตุ์ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ อาหารำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ผสฺสำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เวทนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ สญฺญำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ เจตนำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ จิตฺตำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส จิตฺตสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ฯเปฯ อนิมิตฺตำ ฯเปฯ อปฺปณิหิตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ วิริยาธิปเตยฺยำ ฯเปฯ

จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีมํสาธิปเตยฺยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ปฐมมคฺควิปาโก ฯ

ทุติยมคฺควิปาโก ฯ

553. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ กามราคพฺยาปาทานํ ตนุภาวาย ทุติยาย ภูมิยา ปตฺติยา ฯเปฯ กามราคพฺยาปาทานํ อนวเสสปฺปหานาย ตติยาย ภูมิยา ปตฺติยา ฯเปฯ รูปราคอรูปราคมานอุทฺธจฺจอวิชฺชาย อนวเสสปฺปหานาย จตุตฺถาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญาตาวินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

554. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

555. กตมำ ตสฺมึ สมเย อญฺญาตาวินฺทฺริยำ โหติ ยา เตสำ อญฺญาตาวีนำ ธมฺมานำ อญฺญา ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ ตสฺมึ สมเย อญฺญาตาวินฺทฺริยำ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ทุติยาทิมคฺควิปาโก ฯ

โลกุตฺตรวิปาโก ฯ

อกุสลวิปากอพฺยากตๆ
อกุสลวิปากปญฺจวิญฺญาณานิ

556. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปาโก จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตๆ รูปารมฺมณๆ ฯเปฯ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตๆ สทฺทารมฺมณๆ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตๆ คนฺธารมฺมณๆ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณๆ อุปฺปนฺนๆ โหติ อุเปกฺขาสหคตๆ รสารมฺมณๆ ฯเปฯ กายวิญฺญาณๆ อุปฺปนฺนๆ โหติ ทุกฺขสหคตๆ โผฏฺฐพฺพารมฺมณๆ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตๆ โหติ ทุกฺขๆ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยๆ โหติ ทุกฺขินฺทฺริยๆ โหติ ชีวิตินฺทฺริยๆ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

557. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตๆ อยๆ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

558. กตมา ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ยๆ ตสฺมึ สมเย ตชฺชากายวิญฺญาณ-ธาตุสมฺผสฺสชๆ กายิกๆ อสาตๆ กายิกๆ ทุกฺขๆ กายสมฺผสฺสชๆ อสาตๆ ทุกฺขๆ เวทยิตๆ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยๆ ตสฺมึ สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

559. กตมๆ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขๆ โหติ ยๆ ตสฺมึ สมเย กายิกๆ อสาตๆ กายิกๆ ทุกฺขๆ กายสมฺผสฺสชๆ อสาตๆ ทุกฺขๆ เวทยิตๆ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทๆ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขๆ โหติ ฯเปฯ

560 กตมๆ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขินฺทฺริยๆ โหติ ยๆ ตสฺมึ สมเย กายิกๆ อสาตๆ กายิกๆ ทุกฺขๆ กายสมฺผสฺสชๆ อสาตๆ ทุกฺขๆ เวทยิตๆ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทๆ ตสฺมึ สมเย ทุกฺขินฺทฺริยๆ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา กายวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกๆ ธมฺมายตนๆ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

561. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยๆ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธๆ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธๆ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธๆ อยๆ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อกุสลวิปากมโนธาตุ

562. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

563. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อกุสลวิปากมโนธาตุ

อกุสลวิปากมโนวิญฺญาณธาตุ

564. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญฺญาณ-ธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

565. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา

อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

อกุสลวิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ

วิปากา อพฺยากตา ฯ

อเหตุกกิริยาอพฺยากตํ

กิริยามโนธาตุ

566. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ตีณินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

567. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กิริยา มโนธาตุ

กิริยามโนวิญฺญาณธาตุโสมนสฺสสหคตา

568. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

569. กตโม ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

570. กตมา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ อยํ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ฯ

571. กตมํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสหฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย วิริยินฺทฺริยํ โหติ ฯ

572. กตมํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ อิทํ ตสฺมึ สมเย สมาธินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโน วิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

573. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กิริยา มโนวิญฺญาณธาตุ โสมนสฺสสหคตา

กิริยามโนวิญฺญาณธาตุอุเปกฺขาสหคตา

574. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

ตสฺมึ โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนฺติ ทฺวายตนานิ โหนฺติ เทฺว ธาตุโย โหนฺติ ตโย อาหารา โหนฺติ ปญฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ เอกํ ธมฺมายตนํ โหติ เอกา ธมฺมธาตุ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ

สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

575. กตโม ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วิริยินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

กิริยา มโนวิญฺญาณธาตุ อุเปกฺขาสหคตา

อุเปกฺขา กิริยา อพฺยากตา

สเหตุกกามาวจรกิริยา

576. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ อโลโภ อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโทโส อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโมโห อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

สเหตุกา กามาวจรกิริยา

รูปาวจรกิริยา

577. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา

578. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ

รูปาวจรกิริยา ฯ

อรูปาวจรกิริยา

579. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาสานญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

580. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

581. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อากิญฺจญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

582. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ อโลโภ อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโทโส อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อโมโห อพฺยากตมูลํ ฯเปฯ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา[๑] ฯ

อรูปาวจรกิริยา ฯ

กิริยา อพฺยากตา

จิตฺตุปฺปาทกณฺฑํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

2. รูปกณฺฑ

อุทฺเทโส

583. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพํ จ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ

อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

มาติกา

เอกกํ

584. ตตฺถ กตมํ สพฺพํ รูปํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ สพฺพํ รูปํ สพฺพํ รูปํ นเหตุ อเหตุกํ เหตุวิปฺปยุตฺตํ สปฺปจฺจยํ สงฺขตํ รูปํ โลกิยํ สาสวํ สโยชนิยํ คนฺถนิยํ โอฆนิยํ โยคนิยํ นีวรณิยํ ปรามฏฺฐํ อุปาทานิยํ สงฺกิเลสิกํ อพฺยากตํ อนารมฺมณํ อเจตสิกํ จิตฺตวิปฺปยุตฺตํ เนว วิปากนวิปากธมฺมธมฺมํ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ น สวิตกฺกสวิจารํ น อวิตกฺกวิจารมตฺตํ อวิตกฺกอวิจารํ น ปีติสหคตํ น สุขสหคตํ น อุเปกฺขาสหคตํ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพํ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกํ เนว อาจยคามิ น อปจยคามิ เนวเสกฺขนาเสกฺขํ ปริตฺตํ กามาวจรํ น รูปาวจรํ น อรูปาวจรํ ปริยาปนฺนํ โน อปริยาปนฺนํ อนิยตํ อนิยฺยานิกํ อุปฺปนฺนํ ฉหิ วิญฺญาเณหิ วิญฺเญยฺยํ อนิจฺจํ ชราภิภูตํ ฯ

เอวํ เอกวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

เอกกํ ฯ

ทุกกํ

ทุวิเธน รูปสงฺคโห

อตฺถิ รูปํ อุปาทา อตฺถิ รูปํ โน อุปาทา

อตฺถิ รูปํ อุปาทินฺนํ อตฺถิ รูปํ อนุปาทินฺนํ

อตฺถิ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ

อตฺถิ รูปํ สนิทสฺสนํ อตฺถิ รูปํ อนิทสฺสนํ

อตฺถิ รูปํ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ รูปํ อปฺปฏิฆํ

อตฺถิ รูปํ อินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น อินฺทฺริยํ

อตฺถิ รูปํ มหาภูตํ อตฺถิ รูปํ น มหาภูตํ

อตฺถิ รูปํ วิญฺญตฺติ อตฺถิ รูปํ น วิญฺญตฺติ

อตฺถิ รูปํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ อตฺถิ รูปํ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ

อตฺถิ รูปํ จิตฺตสหภุ อตฺถิ รูปํ น จิตฺตสหภุ

อตฺถิ รูปํ จิตฺตานุปริวตฺติ อตฺถิ รูปํ น จิตฺตานุปริวตฺติ

อตฺถิ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อตฺถิ รูปํ พาหิรํ

อตฺถิ รูปํ โอฬาริกํ อตฺถิ รูปํ สุขุมํ

อตฺถิ รูปํ ทูเร อตฺถิ รูปํ สนฺติเก ฯ

อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ อตฺถิ รูปํ

จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ อตฺถิ รูปํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ

อตฺถิ รูปํ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ อตฺถิ รูปํ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ อตฺถิ รูปํ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ อตฺถิ รูปํ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ฯ

อตฺถิ รูปํ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ กายสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ รูปํ กายวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ฯ

อตฺถิ รูปํ จกฺขายตนํ อตฺถิ รูปํ น จกฺขายตนํ อตฺถิ รูปํ โสตายตนํ ฯเปฯ ฆานายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อตฺถิ รูปํ น กายายตนํ ฯ

อตฺถิ รูปํ รูปายตนํ อตฺถิ รูปํ น รูปายตนํ อตฺถิ รูปํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ คนฺธายตนํ ฯเปฯ รสายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ อตฺถิ รูปํ น โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

อตฺถิ รูปํ จกฺขุธาตุ อตฺถิ รูปํ น จกฺขุธาตุ อตฺถิ รูปํ โสตธาตุ ฯเปฯ ฆานธาตุ ฯเปฯ ชิวฺหาธาตุ ฯเปฯ กายธาตุ อตฺถิ รูปํ น กายธาตุ ฯ

อตฺถิ รูปํ รูปธาตุ อตฺถิ รูปํ น รูปธาตุ อตฺถิ รูปํ สทฺทธาตุ ฯเปฯ คนฺธธาตุ ฯเปฯ รสธาตุ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุ อตฺถิ รูปํ น โผฏฺฐพฺพธาตุ ฯ

อตฺถิ รูปํ จกฺขุนฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น จกฺขุนฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ โสตินฺทฺริยํ ฯเปฯ ฆานินฺทฺริยํ ฯเปฯ ชิวฺหินฺทฺริยํ ฯเปฯ กายินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น กายินฺทฺริยํ ฯ

อตฺถิ รูปํ อิตฺถินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น อิตฺถินฺทฺริยํ

อตฺถิ รูปํ ปุริสินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น ปุริสินฺทฺริยํ ฯ

อตฺถิ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปํ น ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

อตฺถิ รูปํ กายวิญฺญตฺติ อตฺถิ รูปํ น กายวิญฺญตฺติ ฯ

อตฺถิ รูปํ วจีวิญฺญตฺติ อตฺถิ รูปํ น วจีวิญฺญตฺติ

อตฺถิ รูปํ อากาสธาตุ อตฺถิ รูปํ น อากาสธาตุ ฯ

อตฺถิ รูปํ อาโปธาตุ อตฺถิ รูปํ น อาโปธาตุ

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส ลหุตา อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น ลหุตา ฯ

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส มุทฺตา อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น มุทฺตา

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ฯ

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส อุปจโย อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น อุปจโย

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น สนฺตติ ฯ

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส ชรตา อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น ชรตา

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตา ฯ

อตฺถิ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร อตฺถิ รูปํ น กพฬีกาโร อาหาโร

เอวํ ทุวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ทุกํ ฯ

ติกํ

ติวิเธน รูปสงฺคโห

585. ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อุปาทา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อุปาทา อตฺถิ โน อุปาทา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อุปาทินฺนํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อนิทสฺสนํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ สนิทสฺสนํ อตฺถิ อนิทสฺสนํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ สปฺปฏิฆํ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อินฺทฺริย ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อินฺทฺริยํ อตฺถิ น อินฺทฺริยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น มหาภูตํ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น วิญฺญตฺติ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ วิญฺญตฺติ อตฺถิ น วิญฺญตฺติ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ จิตฺตสมุฏฺฐานํ ฯ อตฺถิ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น จิตฺตสหภุ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ จิตฺตสหภุ อตฺถิ น จิตฺตสหภุ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ อตฺถิ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं โอฬาริกํ ฯ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं สนฺติเก ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ อตฺถิ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ อตฺถิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ อตฺถิ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ อตฺถิ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं จกฺขุสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ ฯ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ฯ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ฯ

ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺ-ผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ กายสมฺผสฺสสฺส นารมฺมณํ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ อตฺถิ กายวิญฺญาณสฺส นารมฺมณํ ฯ

ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं น จกฺขายตนํ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ จกฺขายตนํ อตฺถิ น จกฺขายตนํ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं น โสตายตนํ ฯเปฯ น ฆานายตนํ ฯเปฯ น ชิวฺหายตนํ ฯเปฯ น กายายตนํ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ กายายตนํ อตฺถิ น กายายตนํ ฯ

ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं น รูปายตนํ ฯ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ รูปายตนํ อตฺถิ น รูปายตนํ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं น สทฺทายตนํ ฯเปฯ น คนฺธายตนํ ฯเปฯ น รสายตนํ ฯเปฯ น โผฏฺฐพฺพายตนํ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं อตฺถิ โผฏฺฐพฺพายตนํ อตฺถิ น โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं น จกฺขุธาตุ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ จกฺขุธาตุ อตฺถิ น จกฺขุธาตุ ยं ตं รูปं พาหิรํ ตं น โสตธาตุ ฯเปฯ น ฆานธาตุ ฯเปฯ น ชิวฺหาธาตุ ฯเปฯ น กายธาตุ ฯ ยं ตं รูปं อชฺฌตฺติกํ ตं อตฺถิ กายธาตุ อตฺถิ น กายธาตุ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น รูปธาตุ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปธาตุ อตฺถิ น รูปธาตุ ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น สทฺทธาตุ ฯเปฯ น คนฺธธาตุ ฯเปฯ น รสธาตุ ฯเปฯ น โผฏฺฐพฺพธาตุ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ โผฏฺฐพฺพธาตุ อตฺถิ น โผฏฺฐพฺพธาตุ ฯ

ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ น จกฺขุนฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ จกฺขุนฺทฺริยํ อตฺถิ น จกฺขุนฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ น โสตินฺทฺริยํ ฯเปฯ น ฆานินฺทฺริยํ ฯเปฯ น ชิวฺหินฺทฺริยํ ฯเปฯ น กายินฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ กายินฺทฺริยํ อตฺถิ น กายินฺทฺริยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น อิตฺถินฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อิตฺถินฺทฺริยํ อตฺถิ น อิตฺถินฺทฺริยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น ปุริสินฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ ปุริสินฺทฺริยํ อตฺถิ น ปุริสินฺทฺริยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ ชีวิตินฺทฺริยํ อตฺถิ น ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น กายวิญฺญตฺติ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ กายวิญฺญตฺติ อตฺถิ น กายวิญฺญตฺติ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น วจีวิญฺญตฺติ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ วจีวิญฺญตฺติ อตฺถิ น วจีวิญฺญตฺติ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น อากาสธาตุ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อากาสธาตุ อตฺถิ น อากาสธาตุ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น อาโปธาตุ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อาโปธาตุ อตฺถิ น อาโปธาตุ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น ลหุตา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส ลหุตา อตฺถิ รูปสฺส น ลหุตา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น มุทุตา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส มุทุตา อตฺถิ รูปสฺส น มุทุตา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส กมฺมญฺญตา อตฺถิ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น อุปจโย ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส อุปจโย อตฺถิ รูปสฺส น อุปจโย ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น สนฺตติ ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส สนฺตติ อตฺถิ รูปสฺส น สนฺตติ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น ชรตา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส ชรตา อตฺถิ

รูปสฺส น ชรตา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ รูปสฺส น อนิจฺจตา ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส อนิจฺจตา อตฺถิ รูปสฺส น อนิจฺจตา ฯ

ยํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น กพฬีกาโร อาหาโร ยํ ตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ กพฬีกาโร อาหาโร อตฺถิ น กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

เอวํ ติวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ติกํ ฯ

จตุกฺกํ

จตุพฺพิเธน รูปสงฺคโห

586. ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ยํ ตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ยํ ตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยํ ตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยํ ตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ สนิทสฺสนํ อตฺถิ อนิทสฺสนํ ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ สนิทสฺสนํ อตฺถิ อนิทสฺสนํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ฯ ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ยํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ ตํ อตฺถิ สนิทสฺสนํ อตฺถิ อนิทสฺสนํ ยํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ตํ อตฺถิ สนิทสฺสนํ อตฺถิ อนิทสฺสนํ ฯ

ยं ตं รูปं อุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ยं ตं รูปं อนุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ฯ

ยं ตं รูปं อุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ยं ตं รูปं อนุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ฯ

ยं ตं รูปं อุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยं ตं รูปं อนุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยं ตं รูปं อุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยं ตं รูปं อนุปาทินฺนุปาทานิยं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ยं ตं รูปं สปฺปฏิฆํ ตं อตฺถิ อินฺทฺริยं อตฺถิ น อินฺทฺริยं ยं ตं รูปं อปฺปฏิฆํ ตं อตฺถิ อินฺทฺริยं อตฺถิ น อินฺทฺริยं ฯ

ยं ตं รูปं สปฺปฏิฆํ ตं อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ยं ตं รูปं อปฺปฏิฆํ ตं อตฺถิ มหาภูตํ อตฺถิ น มหาภูตํ ฯ

ยं ตं รูปं อินฺทฺริยं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยं ตं รูปं น อินฺทฺริยं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยं ตं รูปं อินฺทฺริยं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยं ตं รูปं น อินฺทฺริยं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ยं ตं รูปं มหาภูตं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยं ตं รูปं น มหาภูตं ตं อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ

ยं ตं รูปं มหาภูตं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยं ตं รูปं น มหาภูตं ตं อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯ

ทิฏฺฐํ สุตํ มุตํ วิญฺญาตํ รูปํ ฯ
เอวํ จตุพฺพิเธน รูปสงฺคโห ฯ
จตุกฺกํ ฯ

ปญฺจกํ

ปญฺจวิเธน รูปสงฺคโห

587. ปจฺจีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ ยญฺจ รูปํ อุปาทา ฯ
เอวํ ปญฺจวิเธน รูปสงฺคโห ฯ
ปญฺจกํ ฯ

ฉกฺกํ

ฉพฺพิเธน รูปสงฺคโห

588. จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ

กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ ฉพฺพิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ฉกฺกํ ฯ

สตฺตกํ

สตฺตวิเธน รูปสงฺคโห

589. จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ สตฺตวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

สตฺตกํ ฯ

อฏฺฐกํ

อฏฺจวิเธน รูปสงฺคโห

590. จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ อตฺถิ สุขสมฺผสฺสํ อตฺถิ ทุกฺขสมฺผสฺสํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ อฏฺจวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

อฏฺจกํ ฯ

นวกํ

นววิเธน รูปสงฺคโห

591. จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยญฺจ รูปํ น อินฺทฺริยํ ฯ

เอวํ นววิเธน รูปสงฺคโห ฯ

นวกํ ฯ

ทสกํ

ทสวิเธน รูปสงฺคโห

592. จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ น อินฺทฺริยํ รูปํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิอปฺปฏิฆํ ฯ

เอวํ ทสวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ทสกํ ฯ

เอกาทสกํ

เอกาทสวิเธน รูปสงฺคโห

593. จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ

คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺ ฐพฺพายตนํ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ
เอวํ เอกาทสวิเธน รูปสงฺคโห ฯ
เอกาทสกํ ฯ
มาติกา ฯ

รูปวิภตฺติ
เอกกนิทฺเทโส

594. สพฺพํ รูปํ น เหตุเมว อเหตุกเมว เหตุวิปฺปยุตฺตเมว สปฺปจฺจยเมว สงฺขตเมว รูปเมว โลกิยเมว สาสวเมว สโยชนิยเมว คนฺถนิยเมว โอฆนิยเมว โยคนิยเมว นีวรณิยเมว ปรามฏฺ ฐเมว อุปาทานิยเมว สงฺกิเลสิกเมว อพฺยากตเมว อนารมฺมณเมว อเจตสิกเมว จิตฺตวิปฺปยุตฺตเมว เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมเมว อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกเมว น สวิตกฺกสวิจารเมว น อวิตกฺกวิจารมตฺตเมว อวิตกฺกอวิจารเมว น ปีติสหคตเมว น สุขสหคตเมว น อุเปกฺขาสหคตเมว เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเมว เนว ทสฺสนเนน ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกเมว เนว อาจยคามิ น อปจยคามิเมว เนวเสกฺขนาเสกฺขเมว ปริตฺตเมว กามาวจรเมว น รูปาวจรเมว น อรูปาวจรเมว ปริยาปนฺนเมว โน อปริยาปนฺนเมว อนิยตเมว อนิยฺยานิกเมว อุปฺปนฺนํ ฉหิ วิญฺญาเณหิ วิญฺเญยฺยเมว อนิจฺจเมว ชราภิภูตเมว

เอวํ เอกวิเธน รูปสงฺคโห ฯ
เอกกนิทฺเทโส ฯ

ทุกนิทฺทโส
อุปาทาภาชนียํ

595. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อากาสธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

596. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขายตนํ ยํ จกฺขุ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน จกฺขุนา อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน รูปํ สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ปสฺสิ วา ปสฺสติ วา ปสฺสิสฺสติ วา ปสฺเส วา จกฺขุเปตํ จกฺขายตนํ เปตํ จกฺขุธาตุ เปสา จกฺขุนฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ เนตฺตํ เปตํ นยนํ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทํ ตํ รูปํ จกฺขายตนํ ฯ

597. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขายตนํ ยํ จกฺขุ๎ จตฺนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ จกฺขุมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ รูปํ สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆ๎ ปฏิหณฺณิ วา ปฏิหณฺณติ วา ปฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏิหณฺเณ วา จกฺขุ๎ เปตํ จกฺขายตนํ เปตํ จกฺขุธาตุ๎ เปสา จกฺขุนฺทฺริยฺ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรฺ เปตํ เขตฺตฺ เปตํ วตฺถุ๎ เปตํ เนตฺตฺ เปตํ นยนํ เปตํ โอริมฺ ตีรฺ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ฯ

598. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ยำ จกฺขุ๎ จตฺนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยำ จกฺขุ๎ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆ๎ รูปมฺหิ สนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหณฺณิ วา ปฏิหณฺณติ วา ปฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏิหณฺเณ วา จกฺขุ๎ เปตำ จกฺขายตนำ เปตำ จกฺขุธาตุ๎ เปสา จกฺขุนฺทฺริยฺ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรฺ เปตำ เขตฺตฺ เปตำ วตฺถุ๎ เปตำ เนตฺตฺ เปตำ นยนำ เปตำ โอริมฺ ตีรฺ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ฯ

599. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ยำ จกฺขุ๎ จตฺนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยำ จกฺขุ๎ นิสฺสาย รูปำ อารพฺภ จกฺขุสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ จกฺขุ๎ นิสฺสาย รูปำ อารพฺภ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ จกฺขุ๎ นิสฺสาย รูปารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ จกฺขุ๎ นิสฺสาย รูปารมฺมณา จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา จกฺขุ๎เปตำ จกฺขายตนำ เปตำ จกฺขุธาตุ๎เปสา จกฺขุนฺทฺริยฺ เปตำ โลโก เปโส ทฺวาราเปสา สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรฺเปตำ เขตฺตฺ เปตำ วตฺถุ๎ เปตำ เนตฺตฺ เปตำ นยนำ เปตำ โอริมฺ ตีรฺ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ฯ

600. กตมำ ตำ รูปำ โสตายตนำ ยำ โสตำ จตฺนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน โสเตน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน สทฺทำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆ๎ สุณิ วา สุณาติ วา สุณิสฺสติ วา สุเณ วา โสตำ เปตำ โสตายตนำ เปตำ โสตธาตุ๎ เปสา โสตินฺทฺริยฺ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรฺ เปตำ เขตฺตฺ เปตำ วตฺถุ๎ เปตำ โอริมฺ ตีรฺ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ โสตายตนำ ฯ

601. กตมำ ตำ รูปำ โสตายตนำ ยำ โสตำ จตฺนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ โสตมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ สทฺโท อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ปฏิหณฺณิ วา ปฏิหณฺณติ วา ปฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏิหณฺเณ วา

โสตัเปตัๆ โสตายตนัๆ เปตัๆ โสตธาตุๆ เปสา โสตินฺทฺริยัๆ เปตัๆ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรัๆ เปตัๆ เขตฺตัๆ เปตัๆ วตฺถเปตัๆ โอริมนฺตีรัเปตัๆ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทนฺตัๆ รูปัๆ โสตายตนัๆ ฯ

602. กตมัๆ ตัๆ รูปัๆ โสตายตนัๆ ยัๆ โสตัๆ จตุนฺนัๆ มหาภูตานัๆ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยัๆ โสตัๆ อนิทสฺสนัๆ สปฺปฏิฆัๆ สทฺทมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา โสตัๆ เปตัๆ โสตายตนัๆ เปตัๆ โสตธาตุๆ เปสา โสตินฺทฺริยัๆ เปตัๆ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรัๆ เปตัๆ เขตฺตัๆ เปตัๆ วตฺถุๆ เปตัๆ โอริมัๆ ตีรัๆ เปตัๆ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทัๆ ตัๆ รูปัๆ โสตายตนัๆ ฯ

603. กตมัๆ ตัๆ รูปัๆ โสตายตนัๆ ยัๆ โสตัๆ จตุนฺนัๆ มหาภูตานัๆ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยัๆ โสตัๆ นิสฺสาย สทฺทัๆ อารพฺภ โสตสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยัๆ โสตัๆ นิสฺสาย สทฺทัๆ อารพฺภ โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ โสตวิญฺญาณัๆ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยัๆ โสตัๆ นิสฺสาย สทฺทารมฺมโณ โสตสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยัๆ โสตัๆ นิสฺสาย สทฺทารมฺมณา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ โสตวิญฺญาณัๆ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา โสตัๆ เปตัๆ โสตายตนัๆ เปตัๆ โสตธาตุๆ เปสา โสตินฺทฺริยัๆ เปตัๆ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรัๆ เปตัๆ เขตฺตัๆ เปตัๆ วตฺถุๆ เปตัๆ โอริมัๆ ตีรัๆ เปตัๆ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทัๆ ตัๆ รูปัๆ โสตายตนัๆ ฯ

604. กตมัๆ ตัๆ รูปัๆ ฆานายตนัๆ ยัๆ ฆานัๆ จตุนฺนัๆ มหาภูตานัๆ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน ฆาเนน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน คนฺธัๆ อนิทสฺสนัๆ สปฺปฏิฆัๆ ฆายิ วา ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา ฆาเย วา ฆานัๆ เปตัๆ ฆานายตนัๆ เปตัๆ ฆานธาตุๆ เปสา ฆานินฺทฺริยัๆ เปตัๆ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรัๆ เปตัๆ เขตฺตัๆ เปตัๆ วตฺถุๆ เปตัๆ โอริมัๆ ตีรัๆ เปตัๆ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทัๆ ตัๆ รูปัๆ ฆานายตนัๆ ฯ

605. กตมัๆ ตัๆ รูปัๆ ฆานายตนัๆ ยัๆ ฆานัๆ จตุนฺนัๆ มหาภูตานัๆ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ ฆานมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ คนฺโธ อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา ฆานัๆ เปตัๆ ฆานายตนัๆ เปตัๆ ฆานธาตุๆ เปสา ฆานินฺทฺริยัๆ เปตัๆ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรัๆ เปตัๆ เขตฺตัๆ เปตัๆ วตฺถุๆ เปตัๆ โอริมัๆ ตีรัๆ เปตัๆ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทัๆ ตัๆ รูปัๆ ฆานายตนัๆ ฯ

606. กตมํ ตํ รูปํ ฆานายตนํ ยํ ฆานํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ ฆานํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ คนฺธมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา ฆานํ เปตํ ฆานายตนํ เปตํ ฆานธาตุ เปสา ฆานินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทํ ตํ รูปํ ฆานายตนํ ฯ

607. กตมํ ตํ รูปํ ฆานายตนํ ยํ ฆานํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ ฆานํ นิสฺสาย คนฺธํ อารพฺภ ฆานสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ ฆานํ นิสฺสาย คนฺธํ อารพฺภ ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ ฆานํ นิสฺสาย คนฺธารมฺมโณ ฆานสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ ฆานํ นิสฺสาย คนฺธารมฺมณา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฆานํ เปตํ ฆานายตนํ เปตํ ฆานธาตุ เปสา ฆานินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ ฆานายตนํ ฯ

608. กตมํ ตํ รูปํ ชิวฺหายตนํ ยา ชิวฺหา จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยาย ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย รสํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ สายิ วา สายติ วา สายิสฺสติ วา สาเย วา ชิวฺหา เปสา ชิวฺหายตนํ เปตํ ชิวฺหาธาตุ เปสา ชิวฺหินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ ชิวฺหายตนํ ฯ

609. กตมํ ตํ รูปํ ชิวฺหายตนํ ยา ชิวฺหา จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยาย ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย รโส อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา ชิวฺหา เปสา ชิวฺหายตนํ เปตํ ชิวฺหาธาตุ เปสา ชิวฺหินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ ชิวฺหายตนํ ฯ

610. กตมํ ตํ รูปํ ชิวฺหายตนํ ยา ชิวฺหา จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยา ชิวฺหา อนิทสฺสนา สปฺปฏิฆา รสมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา

ชิวฺหา เปสา ชิวฺหายตนํเปตํ ชิวฺหาธาตุ เปสา ชิวฺหินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺผุโฏ เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ ชิวฺหายตนำ ฯ

611. กตมำ ตำ รูปำ ชิวฺหายตนำ ยา ชิวฺหา จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยำ ชิวฺหำ นิสฺสาย รสำ อารพฺภ ชิวฺหาสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ ชิวฺหำ นิสฺสาย รสำ อารพฺภ ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ ชิวฺหำ นิสฺสาย รสารมฺมโณ ชิวฺหาสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ยำ ชิวฺหำ นิสฺสาย รสารมฺมณา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ชิวฺหา เปสา ชิวฺหายตนำ เปตำ ชิวฺหาธาตุ เปสา ชิวฺหินฺทฺริยำ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺผุโฏ เปโส ปณฺฑรำ เปตำ เขตฺตำ เปตำ วตฺถุ เปตำ โอริมำ ตีรำ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ ชิวฺหายตนำ ฯ

612. กตมำ ตำ รูปำ กายายตนำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน กาเยน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน โผฏฺฐพฺพำ อนิทสฺสนสปฺปฏิฆำ ผุสิ วา ผุสติ วา ผุสิสฺสติ วา ผุเส วา กาโย เปโส กายายตนำ เปตำ กายธาตุ เปสา กายินฺทฺริยำ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺผุโฏ เปโส ปณฺฑรำ เปตำ เขตฺตำ เปตำ วตฺถุ เปตำ โอริมำ ตีรำ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ กายายตนำ ฯ

613. กตมำ ตำ รูปำ กายายตนำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ กายมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ โผฏฺฐพฺโพ อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา กาโย เปโส กายายตนำ เปตำ กายธาตุ เปสา กายินฺทฺริยำ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺผุโฏ เปโส ปณฺฑรำ เปตำ เขตฺตำ เปตำ วตฺถุ เปตำ โอริมำ ตีรำ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ กายายตนำ ฯ

614. กตมำ ตำ รูปำ กายายตนำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โย กาโย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โผฏฺฐพฺพมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา กาโย เปโส กายายตนำ เปตำ กายธาตุ เปสา กายินฺทฺริยำ เปตำ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมฺผุโฏ เปโส ปณฺฑรำ เปตำ เขตฺตำ เปตำ วตฺถุ เปตำ โอริมำ ตีรำ เปตำ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทนฺตำ รูปำ กายายตนำ ฯ

615. กตมํ ตํ รูปํ กายายตนํ โย กาโย จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ กายํ นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพํ อารพฺภ กายสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ กายํ นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพํ อารพฺภ กายสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ กายํ นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพารมฺมโณ กายสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ กายํ นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพารมฺมณา กายสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา กาโย เปโส กายายตนํ เปตํ กายธาตุ เปสา กายินฺทฺริยํ เปตํ โลโก เปโส ทฺวารา เปสา สมุทฺโท เปโส ปณฺฑรํ เปตํ เขตฺตํ เปตํ วตฺถุ เปตํ โอริมํ ตีรํ เปตํ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ กายายตนํ ฯ

616. กตมํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ นีลํ ปีตกํ โลหิตกํ โอทาตํ กาฬกํ มญฺชิฏฺฐกํ หริ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทีฆํ รสฺสํ อณุ ถูลํ วฏฺฏํ ปริมณฺฑลํ จตุรสฺสํ ฉฬสฺสํ อฏฺฐสฺสํ โสฬสสฺสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ธูโม รโช จนฺทมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา สุริยมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา ตารกรูปานํ วณฺณนิภา อาทาสมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวฬุริยสฺส วณฺณนิภา ชาตรูปรชตสฺส วณฺณนิภา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ยํ รูปํ สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ จกฺขุนา อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน ปสฺสิ วา ปสฺสติ วา ปสฺสิสฺสติ วา ปสฺเส วา รูปํ เปตํ รูปายตนํ เปตํ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ฯ

617. กตมํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ นีลํ ปีตกํ โลหิตกํ โอทาตํ กาฬกํ มญฺชิฏฺฐกํ หริ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทีฆํ รสฺสํ อณุ ถูลํ วฏฺฏํ ปริมณฺฑลํ จตุรสฺสํ ฉฬสฺสํ อฏฺฐสฺสํ โสฬสสฺสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ธูโม รโช จนฺทมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา สุริยมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา ตารกรูปานํ วณฺณนิภา อาทาสมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวฬุริยสฺส วณฺณนิภา ชาตรูปรชตสฺส วณฺณนิภา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ยมฺหิ รูปมฺหิ สนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ จกฺขุ๋ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา รูปํ เปตํ รูปายตนํ เปตํ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ฯ

618. กตมํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ นีลํ ปีตกํ โลหิตกํ โอทาตํ กาฬกํ มญฺชิฏฺฐกํ หริ หริวณฺณ

อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทีฆํ รสฺสํ อณุ๎ ถูลํ วฏฺฏ๎ ปริมณฺฑลํ จตุรสฺสํ ฉพฺพสฺสํ อฏฺจสฺสํ โสฬสสฺสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ธูโม รโช จนฺทมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา สุริยมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา ตารกรูปานํ วณฺณนิภา อาทาสมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวฬุริยสฺส วณฺณนิภา ชาตรูปรชตสฺส วณฺณนิภา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ยํ รูปํ สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ จกฺขุมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา รูปํ เปตํ รูปายตนํ เปตํ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ฯ

619. กตมํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ นีลํ ปีตกํ โลหิตกํ โอทาตํ กาฬกํ มญฺชิฏฺจกํ หริ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทีฆํ รสฺสํ อณุ๎ ถูลํ วฏฺฏ๎ ปริมณฺฑลํ จตุรสฺสํ ฉพฺพสฺสํ อฏฺจสฺสํ โสฬสสฺสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ธูโม รโช จนฺทมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา สุริยมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา ตารกรูปานํ วณฺณนิภา อาทาสมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวฬุริยสฺส วณฺณนิภา ชาตรูปรชตสฺส วณฺณนิภา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ยํ รูปํ อารพฺภ จกฺขุ๎ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ รูปํ อารพฺภ จกฺขุ๎ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ รูปารมฺมโณ จกฺขุ๎ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ รูปารมฺมณา จกฺขุ๎ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา รูปํ เปตํ รูปายตนํ เปตํ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ฯ

620. กตมํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท สงฺขสทฺโท ปณวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ นิคฺโฆสสทฺโท ธาตูนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนญฺโญปิ อตฺถิ สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ สทฺทํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ โสเตน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน สุณิ วา สุณาติ วา สุณิสฺสติ วา สุเณ วา สทฺโท เปโส สทฺทายตนํ เปตํ สทฺทธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ ฯ

621. กตมํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท สงฺขสทฺโท ปณวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ นิคฺโฆสสทฺโท ธาตูนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท

อุทกสทฺโท มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนโญฺญปิ อตฺถิ สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ สทฺทมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ โสตํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา สทฺโท เปโส สทฺทายตนํ เปตํ สทฺทธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ ฯ

622. กตมํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท สงฺขสทฺโท ปณวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ นิคฺโฆสสทฺโท ธาตูนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนญฺโญปิ อตฺถิ สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โย สทฺโท อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โสตมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา สทฺโท เปโส สทฺทายตนํ เปตํ สทฺทธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ ฯ

623. กตมํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท สงฺขสทฺโท ปณวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ นิคฺโฆสสทฺโท ธาตูนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนฺโญปิ อตฺถิ สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ สทฺทํ อารพฺภ โสตํ นิสฺสาย โสตสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ สทฺทํ อารพฺภ โสตํ นิสฺสาย โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ สทฺทารมฺมโณ โสตํ นิสฺสาย โสตสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํสทฺทารมฺมณา โสตํ นิสฺสาย โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา สทฺโท เปโส สทฺทายตนํ เปตํ สทฺทธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ ฯ

624. กตมํ ตํ รูปํ คนฺธายตนํ โย คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ ปตฺตคนฺโธ ปุปฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามกคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุคนฺโธ ทุคฺคนฺโธ โย วา ปนโญฺญปิ อตฺถิ คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ คนฺธํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ฆาเนน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน ฆายิ วา ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา ฆาเย วา คนฺโธ เปโส คนฺธายตนํ เปตํ คนฺธธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ คนฺธายตนํ ฯ

625. กตมํ ตํ รูปํ คนฺธายตนํ โย คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ ปตฺตคนฺโธ ปุปฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามกคนฺโธ

วิสฺสคนฺโธ สุคนฺโธ ทุคฺคนฺโธ โย วา ปนโญณปิ อตฺถิ คนฺโธ จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ คนฺธมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ฆานำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา คนฺโธ เปโส คนฺธายตนำ เปตำ คนฺธธาตุ เปสา อิทำ ตำ รูปำ คนฺธายตนำ ฯ

626. กตมำ ตำ รูปำ คนฺธายตนำ โย คนฺโธ จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ ปตฺตคนฺโธ ปุปฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุคนฺโธ ทุคฺคนฺโธ โย วา ปนโญณปิ อตฺถิ คนฺโธ จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โย คนฺโธ อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ฆานมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา คนฺโธ เปโส คนฺธายตนำ เปตำ คนฺธธาตุ เปสา อิทำ ตำ รูปำ คนฺธายตนำ ฯ

627. กตมำ ตำ รูปำ คนฺธายตนำ โย คนฺโธ จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ ปตฺตคนฺโธ ปุปฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามกคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุคนฺโธ ทุคฺคนฺโธ โย วา ปนโญณปิ อตฺถิ คนฺโธ จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยำ คนฺธำ อารพฺภ ฆานำ นิสฺสาย ฆานสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ คนฺธำ อารพฺภ ฆานำ นิสฺสาย ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ คนฺธารมฺมโณ ฆานำ นิสฺสาย ฆานสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยำ คนฺธารมฺมณา ฆานำ นิสฺสาย ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณำ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา คนฺโธ เปโส คนฺธายตนำ เปตำ คนฺธธาตุ เปสา อิทำ ตำ รูปำ คนฺธายตนำ ฯ

628. กตมำ ตำ รูปำ รสายตนำ โย รโส จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส ผลรโส อมฺพิลำ มธุรำ ติตฺตกำ กฏุกำ โลณิกำ ขาริกำ ลมฺพิลำ กสาโว สาทุ อสาทุ โย วา ปนโญณปิ อตฺถิ รโส จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยำ รสำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย สายิ วา สายติ วา สายิสฺสติ วา สาเย วา รโส เปโส รสายตนำ เปตำ รสธาตุ เปสา อิทำ ตำ รูปำ รสายตนำ ฯ

629. กตมำ ตำ รูปำ รสายตนำ โย รโส จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส ผลรโส อมฺพิลำ มธุรำ ติตฺตกำ กฏุกำ โลณิกำ ขาริกำ ลมฺพิลำ กสาโว สาทุ อสาทุ โย วา ปนโญณปิ อตฺถิ รโส จตูนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยมฺหิ รสมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ชิวฺหา อนิทสฺสนา

สปฺปฏิฆา ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา รโส เปโส รสายตนํ เปตํ รสธาตุ เปสา อิทนฺตํ รูปํ รสายตนํ ฯ

630. กตมํ ตํ รูปํ รสายตนํ โย รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส ผลรโส อมฺพิลํ มธุรํ ติตฺตกํ กฏุกํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลํ กสาโว สาทุ อสาทุ โย วา ปนโญญปิ อตฺถิ รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ โย รโส อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา รโส เปโส รสายตนํ เปตํ รสธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รสายตนํ ฯ

631. กตมํ ตํ รูปํ รสายตนํ โย รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส ผลรโส อมฺพิลํ มธุรํ ติตฺตกํ กฏุกํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลํ กสาโว สาทุ อสาทุ โย วา ปนโญญปิ อตฺถิ รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ รสํ อารพฺภ ชิวหํ นิสฺสาย ชิวฺหาสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ รสํ อารพฺภ ชิวหํ นิสฺสาย ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ชิวฺหา วิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยํ รสารมฺมโณ ชิวฺหาสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา ฯเปฯ ยํ รสารมฺมณา ชิวหํ นิสฺสาย ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา รโส เปโส รสายตนํ เปตํ รสธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รสายตนํ ฯ

632. กตมํ ตํ รูปํ อิตฺถินฺทฺริยํ ยํ อิตฺถิยา อิตฺถีลิงฺคํ อิตฺถีนิมิตฺตํ อิตฺถีกุตฺตํ อิตฺถากปฺโป อิตฺถิตฺตํ อิตฺถีภาโว อิทํ ตํ รูปํ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯ

633. กตมํ ตํ รูปํ ปุริสินฺทฺริยํ ยํ ปุริสสฺส ปุริสลิงฺคํ ปุริสนิมิตฺตํ ปุริสกุตฺตํ ปุริสากปฺโป ปุริสตฺตํ ปุริสภาโว อิทํ ตํ รูปํ ปุริสินฺทฺริยํ ฯ

634. กตมํ ตํ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ รูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทำ ตำ รูปำ ชีวิตินฺทฺริยำ ฯ

635. กตมำ ตำ รูปำ กายวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา อภิกฺกมนฺตสฺส วา ปฏิกฺกมนฺตสฺส วา อาโลเกนฺตสฺส วา วิโลเกนฺตสฺส วา สมฺมิญฺเชนฺตสฺส วา ปสาเรนฺตสฺส วา กายสฺส ถมฺภนา สนฺถมฺภนา สนฺถมฺภิตตฺตำ วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตำ อิทำ ตำ รูปำ กายวิญฺญตฺติ ฯ

636. กตมำ ตำ รูปำ วจีวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พฺยปฺปโถ อุทีรณำ โฆโส โฆสกมฺมำ วาจา วจีเภโท

อยํ วุจฺจติ วาจา ยา ตาย วาจาย วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตํ อิทํ ตํ รูปํ วจีวิญฺญตฺติ ฯ

637. กตมํ ตํ รูปํ อากาสธาตุ โย อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺผุฏฺโ จตูหิ มหาภูเตหิ อิทํ ตํ รูปํ อากาสธาตุ ฯ

638. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส ลหุตา ยา รูปสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส ลหุตา ฯ

639. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส มุทุตา ยา รูปสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส มุทุตา ฯ

640. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ยา รูปสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ฯ

641. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส อุปจโย โย อายตนานํ อาจโย โส รูปสฺส อุปจโย อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส อุปจโย ฯ

642. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ โย รูปสฺส อุปจโย สา รูปสฺส สนฺตติ อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ ฯ

643. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส ชรตา ยา รูปสฺส ชรา ชีรณตา ขณฺฑิจฺจํ ปาลิจฺจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ ปริปาโก อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส ชรตา ฯ

644. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา โย รูปสฺส ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา ฯ

645. กตมํ ตํ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร โอทโน กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโฉ มํสํ ขีรํ ทธิ สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ ยมฺหิ ยมฺหิ ชนปเท เตสํ เตสํ สตฺตานํ มุขาสิยํ ทนฺตวิขาทนํ คลชฺโฌหรณียํ กุจฺฉิวิตฺถมฺภนํ ยาย โอชาย สตฺตา ยาเปนฺติ อิทํ ตํ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

อิทนฺตํ รูปํ อุปาทา ฯ

อุปาทาภาชนียํ ฯ

รูปกณฺเฑ ปฐมภาณวาโร๑ ฯ

646. กตมํ ตํ รูปํ โน อุปาทา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ ฯ

647. กตมํ ตํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ปจวีธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ กกฺขฬํ มุทุกํ สณฺหํ ผรุสํ สุขสมฺผสฺสํ ทุกฺขสมฺผสฺสํ ครุกํ ลหุกํ ยํ โผฏฺฐพฺพํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ กาเยน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน ผุสิ วา ผุสติ วา ผุสิสฺสติ วา ผุเส วา โผฏฺฐพฺโพ เปโส โผฏฺฐพฺพายตนํ เปตํ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

648. กตมํ ตํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ปจวีธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ กกฺขฬํ มุทุกํ สณฺหํ

ผรุสๆ สุขสมฺผสฺสๆ ทุกฺขสมฺผสฺสๆ ครุกๆ ลหุกๆ ยมฺหิ โผฏฺฐพฺพมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ กาโย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา โผฏฺฐพฺโพ เปโส โผฏฺฐพฺพายตนๆ เปตๆ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทๆ ตๆ รูปๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ ฯ

649. กตมๆ ตๆ รูปๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ ปจฺจีธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ กกฺขฬๆ มุทุกๆ สณฺหๆ ผรุสๆ สุขสมฺผสฺสๆ ทุกฺขสมฺผสฺสๆ ครุกๆ ลหุกๆ โย โผฏฺฐพฺโพ อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ กายมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปฺปฏิฆมฺหิ ปฏิหญฺญิ วา ปฏิหญฺญติ วา ปฏิหญฺญิสฺสติ วา ปฏิหญฺเญ วา โผฏฺฐพฺโพ เปโส โผฏฺฐพฺพายตนๆ เปตๆ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทๆ ตๆ รูปๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ ฯ

650. กตมๆ ตๆ รูปๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ ปจฺจีธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ กกฺขฬๆ มุทุกๆ สณฺหๆ ผรุสๆ สุขสมฺผสฺสๆ ทุกฺขสมฺผสฺสๆ ครุกๆ ลหุกๆ ยๆ โผฏฺฐพฺพๆ อารพฺภ กายๆ นิสฺสาย กาย สมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยๆ โผฏฺฐพฺพๆ อารพฺภ กายๆ นิสฺสาย กายสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ กายวิญฺญาณๆ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยๆ โผฏฺฐพฺพารมฺมโณ กายๆ นิสฺสาย กายสมฺผสฺโส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ฯเปฯ ยๆ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา กายๆ นิสฺสาย กายสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ เจตนา ฯเปฯ กายวิญฺญาณๆ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา โผฏฺฐพฺโพ เปโส โผฏฺฐพฺพายตนๆ เปตๆ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทๆ ตๆ รูปๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ ฯ

651. กตมๆ ตๆ รูปๆ อาโปธาตุ ยๆ อาโป อาโปคตๆ สิเนโห สิเนหคตๆ พนฺธนตฺตๆ รูปสฺส อิทๆ ตๆ รูปๆ อาโปธาตุ ฯ

อิทๆ ตๆ รูปๆ โน อุปาทา ฯ

652. กตมๆ ตๆ รูปๆ อุปาทินฺนๆ จกฺขายตนๆ โสตายตนๆ ฆานายตนๆ ชิวฺหายตนๆ กายายตนๆ อิตฺถินฺทฺริยๆ ปุริสินฺทฺริยๆ ชีวิตินฺทฺริยๆ ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปๆ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนๆ คนฺธายตนๆ รสายตนๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทๆ ตๆ รูปๆ อุปาทินฺนๆ ฯ

653. กตมๆ ตๆ รูปๆ อนุปาทินฺนๆ สทฺทายตนๆ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปๆ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนๆ คนฺธายตนๆ รสายตนๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทๆ ตๆ รูปๆ อนุปาทินฺนๆ ฯ

654. กตมๆ ตๆ รูปๆ อุปาทินฺนุปาทานิยๆ จกฺขายตนๆ ฯเปฯ กายายตนๆ อิตฺถินฺทฺริยๆ ปุริสินฺทฺริยๆ ชีวิตินฺทฺริยๆ ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปๆ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนๆ คนฺธายตนๆ รสายตนๆ โผฏฺฐพฺพายตนๆ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร

อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ

655. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ

656. กตมำ ตำ รูปำ สนิทสฺสนำ รูปายตนำ อิทนฺตำ รูปำ สนิทสฺสนำ ฯ

657. กตมำ ตำ รูปำ อนิทสฺสนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนิทสฺสนำ ฯ

658. กตมำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ จกฺขายตนำ โสตายตนำ ฆานายตนำ ชิวฺหายตนำ กายายตนำ รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ ฯ

659. กตมำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ ฯ

660. กตมำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ จกฺขุนฺทฺริยำ โสตินฺทฺริยำ ฆานินฺทฺริยำ ชิวฺหินฺทฺริยำ กายินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ ฯ

661. กตมำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ ฯ

662. กตมำ ตำ รูปำ มหาภูตำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ มหาภูตำ ฯ

663. กตมำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ ฯ

664. กตมำ ตำ รูปำ วิญฺญตฺติ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทำ ตำ รูปำ วิญฺญตฺติ ฯ

665. กตมำ ตำ รูปำ น วิญฺญตฺติ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น วิญฺญตฺติ ฯ

666. กตมำ ตำ รูปำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ ฯ

667. กตมำ ตำ รูปำ นจิตฺตสมุฏฺฐานำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น จิตฺตชำ น จิตฺตเหตุกำ น จิตฺตสมุฏฺฐานำ รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา

รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น จิตฺตสมุฏฺฐานำ ฯ

668. กตมำ ตำ รูปำ จิตฺตสหภุ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทำ ตำ รูปำ จิตฺตสหภุ ฯ

669. กตมำ ตำ รูปำ น จิตฺตสหภุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น จิตฺตสหภุ ฯ

670. กตมำ ตำ รูปำ จิตฺตานุปริวตฺติ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทำ ตำ รูปำ จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

671. กตมำ ตำ รูปำ น จิตฺตานุปริวตฺติ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

672. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ ฯ

673. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ ฯ

674. กตมำ ตำ รูปำ โอฬาริกำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ โอฬาริกำ ฯ

675. กตมำ ตำ รูปำ สุขุมำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ สุขุมำ ฯ

676. กตมำ ตำ รูปำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ ทูเร ฯ

677. กตมำ ตำ รูปำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ สนฺติเก ฯ

678. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ จกฺขายตนำ อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ ฯ

679. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ โสตายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

680. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จกฺขายตนำ อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ ฯ

681. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ โสตายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

682. กตมำ ตำ รูปำ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ ฯ

683. กตมำ ตำ รูปำ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

684. กตมำ ตำ รูปำ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ ฯ

685. กตมำ ตำ รูปำ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

686. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณำ รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส

อารมฺมณํ ฯ

687. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

688. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ รูปายตนํ อิทํ ตํ รูปํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ ฯ

689. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

690. กตมํ ตํ รูปํ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ ฯ

691. กตมํ ตํ รูปํ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

692. กตมํ ตํ รูปํ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ ฯ

693. กตมํ ตํ รูปํ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

694. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขายตนํ ยํ จกฺขุ๎ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ จกฺขายตนํ ฯ

695. กตมํ ตํ รูปํ น จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น จกฺขายตนํ ฯ

696. กตมํ ตํ รูปํ โสตายตนํ ฯเปฯ ฆานายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ โย กาโย จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ กายายตนํ ฯ

697. กตมํ ตํ รูปํ น กายายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น กายายตนํ ฯ

698. กตมํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา ฯเปฯ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ รูปายตนํ ฯ

699. กตมํ ตํ รูปํ น รูปายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น รูปายตนํ ฯ

700. กตมํ ตํ รูปํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ คนฺธายตนํ ฯเปฯ รสายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ ปจวีธาตุ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

701. กตมํ ตํ รูปํ น โผฏฺฐพฺพายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร

อิทำ ตำ รูปำ น โผฏ̣ฐพฺพายตนำ ฯ

702. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุธาตุ จกฺขายตนำ อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุธาตุ ฯ

703. กตมำ ตำ รูปำ น จกฺขุธาตุ โสตายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น จกฺขุธาตุ ฯ

704. กตมำ ตำ รูปำ โสตธาตุ ฯเปฯ ฆานธาตุ ฯเปฯ ชิวฺหาธาตุ ฯเปฯ กายธาตุ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ กายธาตุ ฯ

705. กตมำ ตำ รูปำ น กายธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น กายธาตุ ฯ

706. กตมำ ตำ รูปำ รูปธาตุ รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ รูปธาตุ ฯ

707. กตมำ ตำ รูปำ น รูปธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น รูปธาตุ ฯ

708. กตมำ ตำ รูปำ สทฺทธาตุ ฯเปฯ คนฺธธาตุ ฯเปฯ รสธาตุ ฯเปฯ โผฏ̣ฐพฺพธาตุ โผฏ̣ฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ โผฏ̣ฐพฺพธาตุ ฯ

709. กตมำ ตำ รูปำ น โผฏ̣ฐพฺพธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น โผฏ̣ฐพฺพธาตุ ฯ

710. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขุนฺทฺริยำ ยำ จกฺขุำ จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ จกฺขุนฺทฺริยำ ฯ

711. กตมำ ตำ รูปำ น จกฺขุนฺทฺริยำ โสตายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น จกฺขุนฺทฺริยำ ฯ

712. กตมำ ตำ รูปำ โสตินฺทฺริยำ ฯเปฯ ฆานินฺทฺริยำ ฯเปฯ ชิวฺหินฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ กายินฺทฺริยำ ฯ

713. กตมำ ตำ รูปำ น กายินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น กายินฺทฺริยำ ฯ

714. กตมำ ตำ รูปำ อิตฺถินฺทฺริยำ ยำ อิตฺถิยา อิตฺถีลิงฺคำ อิตฺถีนิมิตฺตำ อิตฺถีกุตฺตำ อิตฺถากปฺโป อิตฺถิตฺตำ อิตฺถีภาโว อิทำ ตำ รูปำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯ

715. กตมำ ตำ รูปำ น อิตฺถินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น อิตฺถินฺทฺริยำ ฯ

716. กตมำ ตำ รูปำ ปุริสินฺทฺริยำ ยำ ปุริสสฺส ปุริสลิงฺคำ ปุริสนิมิตฺตำ ปุริสกุตฺตำ ปุริสากปฺโป ปุริสตฺตำ ปุริสภาโว อิทำ ตำ รูปำ ปุริสินฺทฺริยำ ฯ

717. กตมำ ตำ รูปำ น ปุริสินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ

น ปุริสินฺทฺริยํ ฯ

718. กตมํ ตํ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ รูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตํ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

719. กตมํ ตํ รูปํ น ชีวิตินฺทฺริยํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

720. กตมํ ตํ รูปํ กายวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา อภิกฺกมนฺตสฺส วา ปฏิกฺกมนฺตสฺส วา อาโลเกนฺตสฺส วา วิโลเกนฺตสฺส วา สมฺมิญฺเชนฺตสฺส วา ปสาเรนฺตสฺส วา กายสฺส ถมฺภนา สนฺถมฺภนา สนฺถมฺภิตตฺตํ วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตํ อิทํ ตํ รูปํ กายวิญฺญตฺติ ฯ

721. กตมํ ตํ รูปํ น กายวิญฺญตฺติ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น กายวิญฺญตฺติ ฯ

722. กตมํ ตํ รูปํ วจีวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พฺยปฺปโถ อุทีรณํ โฆโส โฆสกมฺมํ วาจา วจีเภโท อยํ วุจฺจติ วาจา ยา ตาย วาจาย วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตํ อิทํ ตํ รูปํ วจีวิญฺญตฺติ ฯ

723. กตมํ ตํ รูปํ น วจีวิญฺญตฺติ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น วจีวิญฺญตฺติ ฯ

724. กตมํ ตํ รูปํ อากาสธาตุ โย อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺผุฏฺจ์ จตูหิ มหาภูเตหิ อิทํ ตํ รูปํ อากาสธาตุ ฯ

725. กตมํ ตํ รูปํ น อากาสธาตุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น อากาสธาตุ ฯ

726. กตมํ ตํ รูปํ อาโปธาตุ ยํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อิทํ ตํ รูปํ อาโปธาตุ ฯ

727. กตมํ ตํ รูปํ น อาโปธาตุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น อาโปธาตุ ฯ

728. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส ลหุตา ยา รูปสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส ลหุตา ฯ

729. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น ลหุตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น ลหุตา ฯ

730. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส มุทุตา ยา รูปสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส มุทุตา ฯ

731. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น มุทฺตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น มุทฺตา ฯ

732. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ยา รูปสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ฯ

733. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ฯ

734. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส อุปจโย โย อายตนานํ อาจโย โส รูปสฺส อุปจโย อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส อุปจโย ฯ

735. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น อุปจโย จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น อุปจโย ฯ

736. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ โย รูปสฺส อุปจโย สา รูปสฺส สนฺตติ อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ ฯ

737. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น สนฺตติ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น สนฺตติ ฯ

738. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส ชรตา ยา รูปสฺส ชรา ชีรณตา ขณฺฑิจฺจํ ปาลิจฺจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ ปริปาโก อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส ชรตา ฯ

739. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น ชรตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น ชรตา ฯ

740. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา โย รูปสฺส ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา ฯ

741. กตมํ ตํ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตา ฯ

742. กตมํ ตํ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร โอทโน กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโฉ มํสํ ขีรํ ทธิ สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ ยมฺหิ ยมฺหิ ชนปเท เตสํ เตสํ สตฺตานํ มุขาสิยํ ทนฺตวิขาทนํ คลชฺโฌหรณียํ กุจฺฉิวิตฺถมฺภนํ ยาย โอชาย สตฺตา ยาเปนฺติ อิทํ ตํ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

743. กตมํ ตํ รูปํ น กพฬีกาโร อาหาโร จกฺขายตนํ ฯเปฯ รูปสฺส อนิจฺจตา อิทํ ตํ รูปํ น กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

เอวํ ทุวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ทุกนิทฺเทโส ฯ

ติกนิทฺเทโส

744. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทา จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทา ฯ

745. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทา รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทา ฯ

746. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ โน อุปาทา โผฏฺฐพฺพายตนำ อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ โน อุปาทา ฯ

747. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทินฺนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทินฺนำ ฯ

748. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทินฺนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทินฺนำ ฯ

749. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อนุปาทินฺนำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อนุปาทินฺนำ ฯ

750. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ

751. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ

752. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ

753. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อนิทสฺสนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อนิทสฺสนำ ฯ

754. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ สนิทสฺสนํ รูปายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ สนิทสฺสนํ ฯ

755. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ อนิทสฺสนํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ อนิทสฺสนํ ฯ

756. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ สปฺปฏิฆํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ สปฺปฏิฆํ ฯ

757. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ สปฺปฏิฆํ รูปายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ สปฺปฏิฆํ ฯ

758. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ อปฺปฏิฆํ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ อปฺปฏิฆํ ฯ

759. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อินฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริยํ ฯเปฯ กายินฺทฺริยํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อินฺทฺริยํ ฯ

760. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ อินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ อินฺทฺริยํ ฯ

761. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น อินฺทฺริยํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น อินฺทฺริยํ ฯ

762. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น มหาภูตํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น มหาภูตํ ฯ

763. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ มหาภูตํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ มหาภูตํ ฯ

764. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น มหาภูตํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น มหาภูตํ ฯ

765. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น วิญฺญตฺติ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น วิญฺญตฺติ ฯ

766. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ วิญฺญตฺติ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ วิญฺญตฺติ ฯ

767. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น วิญฺญตฺติ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น วิญฺญตฺติ ฯ

768. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ ฯ

769. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ

โผฏฺฐพฺพายตนํ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ ฯ

770. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น จิตฺตชำ น จิตฺตเหตุกำ น จิตฺตสมุฏฺฐานำ รูปายตนำ สทฺทายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตสมุฏฺฐานำ ฯ

771. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จิตฺตสหภุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จิตฺตสหภุ ฯ

772. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ จิตฺตสหภุ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ จิตฺตสหภุ ฯ

773. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตสหภุ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตสหภุ ฯ

774. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จิตฺตานุปริวตฺติ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

775. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ จิตฺตานุปริวตฺติ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

776. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตานุปริวตฺติ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

777. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ โอฬาริกำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ โอฬาริกำ ฯ

778. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ โอฬาริกำ รูปายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ โอฬาริกำ ฯ

779. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ สุขุมำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ สุขุมำ ฯ

780. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ สนฺติเก ฯ

781. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ ทูเร ฯ

782. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ สนฺติเก รูปายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ สนฺติเก ฯ

783. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

784. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ จกฺขายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ ฯ

785. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ โสตายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

786. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

787. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จกฺขายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ ฯ

788. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ โสตายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

789. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

790. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสสฺส วตฺถุ ฯ

791. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสสฺส น วตฺถุ ฯ

792. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

793. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ ฯ

794. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายวิญฺญาณสฺส น วตฺถุ ฯ

795. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

796. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ รูปายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ ฯ

797. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

798. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

799. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ รูปายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ ฯ

800. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

801. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ โสตสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสสฺส ฯเปฯ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

802. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสสฺส อารมฺมณํ ฯ

803. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺผสฺสสฺส น อารมฺมณํ ฯ

804. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายสมฺผสฺสชาย เวทนาย ฯเปฯ สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

805. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ ฯ

806. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ ฯ

807. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขายตนํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขายตนํ ฯ

808. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขายตนํ ยं จกฺขุ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขายตนํ ฯ

809. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขายตนํ ฯ

810. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น โสตายตนํ ฯเปฯ น ฆานายตนํ ฯเปฯ น ชิวฺหายตนํ ฯเปฯ น กายายตนํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น กายายตนํ ฯ

811. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายายตนํ โย กาโย จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายายตนํ ฯ

812. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายายตนํ ฯ

813. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปายตนํ ฯ

814. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปายตนํ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา ฯเปฯ รูปธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปายตนํ ฯ

815. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น รูปายตนํ สทฺทายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น รูปายตนํ ฯ

816. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น สทฺทายตนํ ฯเปฯ น คนฺธายตนํ ฯเปฯ น รสายตนํ ฯเปฯ น โผฏฺฐพฺพายตนํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

817. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ปฐวีธาตุ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

818. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น โผฏฺฐพฺพายตนํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

819. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขุธาตุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขุธาตุ ฯ

820. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุธาตุ จกฺขายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุธาตุ ฯ

821. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขุธาตุ โสตายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขุธาตุ ฯ

822. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น โสตธาตุ ฯเปฯ น ฆานธาตุ ฯเปฯ น ชิวฺหาธาตุ ฯเปฯ น กายธาตุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น กายธาตุ ฯ

823. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายธาตุ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายธาตุ ฯ

824. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายธาตุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ ชิวฺหายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายธาตุ ฯ

825. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปธาตุ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปธาตุ ฯ

826. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปธาตุ รูปายตนํ อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปธาตุ ฯ

827. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น รูปธาตุ สทฺทายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร

อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น รูปธาตุ ฯ

828. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น สทฺทธาตุ ฯเปฯ น คนฺธธาตุ ฯเปฯ น รสธาตุ ฯเปฯ น โผฏฺ ฐพฺพธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น โผฏฺ ฐพฺพธาตุ ฯ

829. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ โผฏฺ ฐพฺพธาตุ โผฏฺ ฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ โผฏฺ ฐพฺพธาตุ ฯ

830. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น โผฏฺ ฐพฺพธาตุ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น โผฏฺ ฐพฺพธาตุ ฯ

831. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จกฺขุนฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น จกฺขุนฺทฺริยำ ฯ

832. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ จกฺขุนฺทฺริยำ ยำ จกฺขุำ จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ จกฺขุนฺทฺริยำ ฯ

833. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จกฺขุนฺทฺริยำ โสตายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น จกฺขุนฺทฺริยำ ฯ

834. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น โสตินฺทฺริยำ ฯเปฯ น ฆานินฺทฺริยำ ฯเปฯ น ชิวฺหินฺทฺริยำ ฯเปฯ น กายินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น กายินฺทฺริยำ ฯ

835. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ กายินฺทฺริยำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ กายินฺทฺริยำ ฯ

836. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กายินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ ชิวฺหายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กายินฺทฺริยำ ฯ

837. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อิตฺถินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อิตฺถินฺทฺริยำ ฯ

838. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อิตฺถินฺทฺริยำ ยำ อิตฺถิยา อิตฺถีลิงฺคำ อิตฺถีนิมิตฺตำ อิตฺถีกุตฺตำ อิตฺถากปฺโป อิตฺถิตฺตำ อิตฺถีภาโว อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯ

839. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น อิตฺถินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น อิตฺถินฺทฺริยำ ฯ

840. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น ปุริสินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น ปุริสินฺทฺริยำ ฯ

841. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ ปุริสินฺทฺริยำ ยำ ปุริสสฺส ปุริสลิงฺคำ ปุริสนิมิตฺตำ ปุริสกุตฺตำ ปุริสากปฺโป ปุริสตฺตำ ปุริสภาโว อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ ปุริสินฺทฺริยำ ฯ

842. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น ปุริสินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ

รูปำ พาหิรำ น ปุริสินฺทฺริยำ ฯ

843. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น ชีวิตินฺทฺริยำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น ชีวิตินฺทฺริยำ ฯ

844. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ ชีวิตินฺทฺริยำ โย เตสำ รูปีนำ ธมฺมานำ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตำ ชีวิตินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ ชีวิตินฺทฺริยำ ฯ

845. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น ชีวิตินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น ชีวิตินฺทฺริยำ ฯ

846. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กายวิญฺญตฺติ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กายวิญฺญตฺติ ฯ

847. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ กายวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา อภิกฺกมนฺตสฺส วา ปฏิกฺกมนฺตสฺส วา อาโลเกตฺตสฺส วา วิโลเกนฺตสฺส วา สมฺมิญฺเชนฺตสฺส วา ปสาเรนฺตสฺส วา กายสฺส ถมฺภนา สนฺถมฺภนา สนฺถมฺภิตตฺตำ วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ กายวิญฺญตฺติ ฯ

848. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น กายวิญฺญตฺติ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น กายวิญฺญตฺติ ฯ

849. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น วจีวิญฺญตฺติ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น วจีวิญฺญตฺติ ฯ

850. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ วจีวิญฺญตฺติ ยา กุสลจิตฺตสฺส วา อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พฺยปฺปโถ อุทีรณำ โฆโส โฆสกมฺมำ วาจา วจีเภโท อยำ วุจฺจติ วาจา ยา ตาย วาจาย วิญฺญตฺติ วิญฺญาปนา วิญฺญาปิตตฺตำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ วจีวิญฺญตฺติ ฯ

851. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น วจีวิญฺญตฺติ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น วจีวิญฺญตฺติ ฯ

852. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อากาสธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อากาสธาตุ ฯ

853. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ อากาสธาตุ โย อากาโส อากาสคตำ อฆำ อฆคตำ วิวโร วิวรคตำ อสมฺผุฏฺฐำ จตูหิ มหาภูเตหิ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ อากาสธาตุ ฯ

854. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น อากาสธาตุ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น อากาสธาตุ ฯ

855. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อาโปธาตุ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น อาโปธาตุ ฯ

856. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ อาโปธาตุ ยํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ อาโปธาตุ ฯ

857. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ น อาโปธาตุ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ น อาโปธาตุ ฯ

858. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น ลหุตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น ลหุตา ฯ

859. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส ลหุตา ยา รูปสฺส ลหุตา ลหุปริณามตา อทนฺธนตา อวิตฺถนตา อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส ลหุตา ฯ

860. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น ลหุตา รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น ลหุตา ฯ

861. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น มุทุตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น มุทุตา ฯ

862. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส มุทุตา ยา รูปสฺส มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส มุทุตา ฯ

863. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น มุทุตา รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น มุทุตา ฯ

864. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ฯ

865. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ยา รูปสฺส กมฺมญฺญตา กมฺมญฺญตฺตํ กมฺมญฺญภาโว อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส กมฺมญฺญตา ฯ

866. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น กมฺมญฺญตา ฯ

867. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น อุปจโย จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น อุปจโย ฯ

868. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส อุปจโย โย อายตนานํ อาจโย โส รูปสฺส อุปจโย อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส อุปจโย ฯ

869. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น อุปจโย รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น อุปจโย ฯ

870. กตมํ ตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น สนฺตติ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น สนฺตติ ฯ

871. กตมํ ตํ รูปํ พาหิรํ รูปสฺส สนฺตติ โย รูปสฺส อุปจโย สา รูปสฺส สนฺตติ อิทํ ตํ

รูปำ พาหิรำ รูปสฺส สนฺตติ ฯ

872. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น สนฺตติ รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น สนฺตติ ฯ

873. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ รูปสฺส น ชรตา จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ รูปสฺส น ชรตา ฯ

874. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส ชรตา ยา รูปสฺส ชรา ชีรณตา ขณฺฑิจฺจำ ปาลิจฺจำ วลิตฺตจตา อายุโน สำหานิ อินฺทฺริยานำ ปริปาโก อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส ชรตา ฯ

875. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น ชรตา รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น ชรตา ฯ

876. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ รูปสฺส น อนิจฺจตา จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ รูปสฺส น อนิจฺจตา ฯ

877. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส อนิจฺจตา โย รูปสฺส ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานำ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส อนิจฺจตา ฯ

878. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น อนิจฺจตา รูปายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ รูปสฺส น อนิจฺจตา ฯ

879. กตมำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กพฬีกาโร อาหาโร จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ น กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

880. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ กพฬีกาโร อาหาโร โอทโน กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโฉ มำสำ ขีรำ ทธิ สปฺปิ นวนีตำ เตลำ มธุ ผาณิตำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ ยมฺหิ ยมฺหิ ชนปเท เตสำ เตสำ สตฺตานำ มุขาสิยำ ทนฺตวิขาทนำ คลชฺโฌหรณียำ กุจฺฉิวิตฺถมฺภนำ ยาย โอชาย สตฺตา ยาเปนฺติ อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

881. กตมำ ตำ รูปำ พาหิรำ น กพฬีกาโร อาหาโร รูปายตนำ ฯเปฯ รูปสฺส อนิจฺจตา อิทำ ตำ รูปำ พาหิรำ น กพฬีกาโร อาหาโร ฯ

เอวำ ติวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ติกนิทฺเทโส ฯ

จตุกฺกำ

882. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทา อุปาทินฺนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทา อุปาทินฺนำ ฯ

883. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทา อนุปาทินฺนำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส

ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา อนุปาทินฺนํ ฯ

884. กตมํ ตํ รูปํ โนอุปาทา อุปาทินฺนํ กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ โนอุปาทา อุปาทินฺนํ ฯ

885. กตมํ ตํ รูปํ โนอุปาทา อนุปาทินฺนํ น กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ โนอุปาทา อนุปาทินฺนํ ฯ

886. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา อุปาทินฺนุปาทานิยํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา อุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

887. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ สทฺทายตนํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

888. กตมํ ตํ รูปํ โน อุปาทา อุปาทินฺนุปาทานิยํ กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ โนอุปาทา อุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

889. กตมํ ตํ รูปํ โน อุปาทา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ น กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโป ธาตุ อิทํ ตํ รูปํ โน อุปาทา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

890. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา สปฺปฏิฆํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ รสายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา สปฺปฏิฆํ ฯ

891. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา อปฺปฏิฆํ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา อปฺปฏิฆํ ฯ

892. กตมํ ตํ รูปํ โน อุปาทา สปฺปฏิฆํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ โนอุปาทา สปฺปฏิฆํ ฯ

893. กตมํ ตํ รูปํ โน อุปาทา อปฺปฏิฆํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ โน อุปาทา อปฺปฏิฆํ ฯ

894. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา โอฬาริกํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ รสายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา โอฬาริกํ ฯ

895. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา สุขุมํ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา สุขุมํ ฯ

896. กตมำ ตำ รูปำ โนอุปาทา โอฬาริกำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ โนอุปาทา โอฬาริกำ ฯ

897. กตมำ ตำ รูปำ โน อุปาทา สุขุมำ อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ โน อุปาทา สุขุมำ ฯ

898. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทา ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทา ทูเร ฯ

899. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทา สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ รสายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทา สนฺติเก ฯ

900. กตมำ ตำ รูปำ โน อุปาทา ทูเร อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ โน อุปาทา ทูเร ฯ

901. กตมำ ตำ รูปำ โน อุปาทา สนฺติเก โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ โน อุปาทา สนฺติเก ฯ

902. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สนิทสฺสนำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สนิทสฺสนำ ฯ

903. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ อนิทสฺสนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ อนิทสฺสนำ ฯ

904. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สนิทสฺสนำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สนิทสฺสนำ ฯ

905. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ อนิทสฺสนำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ อนิทสฺสนำ ฯ

906. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สปฺปฏิฆำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สปฺปฏิฆำ ฯ

907. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ อปฺปฏิฆำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ อปฺปฏิฆำ ฯ

908. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สปฺปฏิฆำ สทฺทายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ

สปฺปฏิฆํ ฯ

909. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ อปฺปฏิฆํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ อปฺปฏิฆํ ฯ

910. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ มหาภูตํ กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ มหาภูตํ ฯ

911. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ นมหาภูตํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ น มหาภูตํ ฯ

912. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ มหาภูตํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ มหาภูตํ ฯ

913. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ น มหาภูตํ สทฺทายตนํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจา ยํ วา ปนญฺยมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ น มหาภูตํ ฯ

914. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ โอฬาริกํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ โอฬาริกํ ฯ

915. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ สุขุมํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนํ สุขุมํ ฯ

916. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ โอฬาริกํ สทฺทายตนํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ โอฬาริกํ ฯ

917. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ สุขุมํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร

อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สุขุมำ ฯ

918. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ ทูเร ฯ

919. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนำ สนฺติเก ฯ

920. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ ทูเร กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ ทูเร ฯ

921. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สนฺติเก สทฺทายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนำ สนฺติเก ฯ

922. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สนิทสฺสนำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สนิทสฺสนำ ฯ

923. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ อนิทสฺสนำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ อนิทสฺสนำ ฯ

924. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สนิทสฺสนำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สนิทสฺสนำ ฯ

925. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ อนิทสฺสนำ สทฺทายตนำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ อนิทสฺสนำ ฯ

926. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สปฺปฏิฆำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สปฺปฏิฆำ ฯ

927. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ อปฺปฏิฆำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ

วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปฏิฆํ ฯ

928. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ สปฺปฏิฆํ สทฺทายตนํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ สปฺปฏิฆํ ฯ

929. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปฏิฆํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปฏิฆํ ฯ

930. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ ฯ

931. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ น มหาภูตํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ น มหาภูตํ ฯ

932. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ น กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตุ อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ ฯ

933. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ น มหาภูตํ สทฺทายตนํ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ อากาสธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปา-ทานิยํ น มหาภูตํ ฯ

934. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ โอฬาริกํ จกฺขายตนํ ฯเปฯ กายายตนํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ โอฬาริกํ ฯ

935. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ สุขุมํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ สุขุมํ ฯ

936. กตมํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ โอฬาริกํ สทฺทายตนํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ โอฬาริกํ ฯ

937. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สุขุมำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สุขุมำ ฯ

938. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ ทูเร ฯ

939. กตมำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ สนฺติเก ฯ

940. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ ทูเร กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ ทูเร ฯ

941. กตมำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สนฺติเก สทฺทายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ สนฺติเก ฯ

942. กตมำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ อินฺทฺริยำ จกฺขุนฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ อินฺทฺริยำ ฯ

943. กตมำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ น อินฺทฺริยำ รูปายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ น อินฺทฺริยำ ฯ

944. กตมำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ อินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ อินฺทฺริยำ ฯ

945. กตมำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ น อินฺทฺริยำ กายวิญฺญตฺติ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ น อินฺทฺริยำ ฯ

946. กตมำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ มหาภูตำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ มหาภูตำ ฯ

947. กตมำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ น มหาภูตำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ รสายตนำ อิทำ ตำ รูปำ สปฺปฏิฆำ น มหาภูตำ ฯ

948. กตมำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ มหาภูตำ อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ มหาภูตำ ฯ

949. กตมำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ น มหาภูตำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อปฺปฏิฆำ น มหาภูตำ ฯ

950. กตมำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ โอฬาริกำ จกฺขุนฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ โอฬาริกำ ฯ

951. กตมำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ สุขุมำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ สุขุมำ ฯ

952. กตมำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ โอฬาริกำ รูปายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ โอฬาริกำ ฯ

953. กตมำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ สุขุมำ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ สุขุมำ ฯ

954. กตมำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ ทูเร ฯ

955. กตมำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ สนฺติเก จกฺขุนฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ อิทำ ตำ รูปำ อินฺทฺริยำ สนฺติเก ฯ

956. กตมำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ ทูเร กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ ทูเร ฯ

957. กตมำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ สนฺติเก รูปายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ สนฺติเก ฯ

958. กตมำ ตำ รูปำ มหาภูตำ โอฬาริกำ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ มหาภูตำ โอฬาริกำ ฯ

959. กตมำ ตำ รูปำ มหาภูตำ สุขุมำ อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ มหาภูตำ สุขุมำ ฯ

960. กตมำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ โอฬาริกำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ รสายตนำ อิทำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ โอฬาริกำ ฯ

961. กตมำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ สุขุมำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ สุขุมำ ฯ

962. กตมำ ตำ รูปำ มหาภูตำ ทูเร อาโปธาตุ อิทำ ตำ รูปำ มหาภูตำ ทูเร ฯ

963. กตมำ ตำ รูปำ มหาภูตำ สนฺติเก โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ ตำ รูปำ มหาภูตำ สนฺติเก ฯ

964. กตมำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ ทูเร ฯ

965. กตมำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ รสายตนำ อิทำ ตำ รูปำ น มหาภูตำ สนฺติเก ฯ

966. รูปายตนำ ทิฏฺฐำ สทฺทายตนำ สุตำ คนฺธายตนำ รสายตนำ โผฏฺฐพฺพายตนำ มุตำ สพฺพำ รูปำ มนสา วิญฺญาตำ รูปำ ฯ

เอวำ จตุพฺพิเธน รูปสงฺคโห ฯ

จตุกฺกํ ฯ

ปญฺจกํ

967. กตมํ ตํ รูปํ ปจฺจีธาตุ ยํ กกฺขฬตฺตํ ขรคตํ กกฺขฬภาโว อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา อุปาทินฺนํ วา อนุปาทินฺนํ วา อิทํ ตํ รูปํ ปจฺจีธาตุ ฯ

968. กตมํ ตํ รูปํ อาโปธาตุ ยํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา อุปาทินฺนํ วา อนุปาทินฺนํ วา อิทํ ตํ รูปํ อาโปธาตุ ฯ

969. กตมํ ตํ รูปํ เตโชธาตุ ยํ เตโช เตโชคตํ อุสฺมา อุสฺมาคตํ อุสุมํ อุสุมคตํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา อุปาทินฺนํ วา อนุปาทินฺนํ วา อิทํ ตํ รูปํ เตโชธาตุ ฯ

970. กตมํ ตํ รูปํ วาโยธาตุ ยํ วาโย วาโยคตํ ถมฺภิตตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา อุปาทินฺนํ วา อนุปาทินฺนํ วา อิทํ ตํ รูปํ วาโยธาตุ ฯ

971. กตมํ ตํ รูปํ อุปาทา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ อุปาทา ฯ

เอวํ ปญฺจวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ปญฺจกํ ฯ

ฉกฺกํ

972. รูปายตนํ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ สทฺทายตนํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ คนฺธายตนํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ รสายตนํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ สพฺพํ รูปํ มโนวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ ฉพฺพิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ฉกฺกํ ฯ

สตฺตกํ

973. รูปายตนํ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ สทฺทายตนํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ คนฺธายตนํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ รสายตนํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตนํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ สพฺพํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ สตฺตวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

สตฺตกํ ฯ

อฏฺฐกํ

974. รูปายตนํ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ สทฺทายตนํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ คนฺธายตนํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ รสายตนํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ มนาปิโย โผฏฺฐพฺโพ สุขสมฺผสฺโส กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ อมนาปิโย โผฏฺฐพฺโพ ทุกฺขสมฺผสฺโส กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ รูปายตนํ

สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ สพฺพํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฯ

เอวํ อฏฺฐวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

อฏฺฐกํ ฯ

นวกํ

975. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขุนฺทฺริยํ ยํ จกฺขุ๎ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ จกฺขุนฺทฺริยํ ฯ

976. กตมํ ตํ รูปํ โสตินฺทฺริยํ ฯเปฯ ฆานินฺทฺริยํ ฯเปฯ ชิวฺหินฺทฺริยํ ฯเปฯ กายินฺทฺริยํ ฯเปฯ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ ปุริสินฺทฺริยํ ฯเปฯ ชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ รูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตํ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

977. กตมํ ตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ รูปายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทํ ตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ ฯ

เอวํ นววิเธน รูปสงฺคโห ฯ

นวกํ ฯ

ทสกํ

978. กตมํ ตํ รูปํ จกฺขุนฺทฺริยํ ยํ จกฺขุ๎ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทํ ตํ รูปํ จกฺขุนฺทฺริยํ ฯ

979. กตมํ ตํ รูปํ โสตินฺทฺริยํ ฯเปฯ ฆานินฺทฺริยํ ฯเปฯ ชิวฺหินฺทฺริยํ ฯเปฯ กายินฺทฺริยํ ฯเปฯ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ ปุริสินฺทฺริยํ ฯเปฯ ชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ รูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ ตํ รูปํ ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

980. กตมํ ตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ สปฺปฏิฆํ รูปายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิทํ ตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ สปฺปฏิฆํ ฯ

981. กตมํ ตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ อปฺปฏิฆํ กายวิญฺญตฺติ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ น อินฺทฺริยำ อปฺปฏิฆำ ฯ

เอวำ ทสวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

ทสกำ ฯ

เอกาทสกำ

982. กตมำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ยำ จกฺขุ๎ จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโม เปโส อิทำ ตำ รูปำ จกฺขายตนำ ฯ

983. กตมำ ตำ รูปำ โสตายตนำ ฯเปฯ ฆานายตนำ ฯเปฯ ชิวฺหายตนำ ฯเปฯ กายายตนำ ฯเปฯ รูปายตนำ ฯเปฯ สทฺทายตนำ ฯเปฯ คนฺธายตนำ ฯเปฯ รสายตนำ ฯเปฯ

โผฏฺฐพฺพายตนํ ปฐวีธาตุ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุ เปสา อิทำ ตำ รูปำ โผฏฺฐพฺพายตนำ ฯ

984. กตมำ ตำ รูปำ อนิทสฺสนำ อปฺปฏิฆำ ธมฺมายตนปริยาปนฺนำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิทำ ตำ รูปำ อนิทสฺสนำ อปฺปฏิฆำ ธมฺมายตนปริยาปนฺนำ ฯ

เอวำ เอกาทสวิเธน รูปสงฺคโห ฯ

เอกาทสกำ ฯ

อฏฺฐมภาณวาโร

รูปวิภตฺติ ฯ

รูปกณฺฑำ นิฏฺฐิตำ

---

3. นิกฺเขปกณฺฑำ

ติกนิกฺเขปำ

985. กตเม ธมฺมา กุสลา ตีณิ กุสลมูลานิ อโลโภ อโทโส อโมโห ตำสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตำสมฺปยุตฺตานำ กายกมฺมำ วจีกมฺมำ มโนกมฺมำ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

986. กตเม ธมฺมา อกุสลา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺฐา จ กิเลสา ตำสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตำสมฺปยุตฺตานำ กายกมฺมำ วจีกมฺมำ มโนกมฺมำ อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

987. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

988. กตเม ธมฺมา สุขายเวทนายสมฺปยุตฺตา สุขภูมิยำ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน สุขำ เวทนำ จเปตฺวา ตำสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ อิเม ธมฺมา สุขาย เวทนายิ สมฺปยุตฺตา ฯ

989. กตเม ธมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ทุกฺขภูมิยำ กามาวจเร ทุกฺขำ เวทนำ จเปตฺวา ตำสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

990. กตเม ธมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา อทุกฺขมสุขภูมิยำ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน อทุกฺขมสุขำ เวทนำ จเปตฺวา ตำสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

991. กตเม ธมฺมา วิปากา กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา วิปากา ฯ

992. กตเม ธมฺมา วิปากธมฺมธมฺมา กุสลากุสลา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา วิปากธมฺม-ธมฺมา ฯ

993. กตเม ธมฺมา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺมา ฯ

994. กตเม ธมฺมา อุปาทินฺนุปาทานิยา สาสวา กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อุปาทินฺนุปาทานิยา ฯ

995. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สาสวา กุสลากุสลา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนุ-ปาทานิยา ฯ

996. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ฯ

997. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺ ฐา จ กิเลสา ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตัสมูฏฺ ฐานัง กายกมฺมัง วจีกมฺมัง มโนกมฺมัง อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา ฯ

998. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สาสวา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา ฯ

999. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ ฐาสงฺกิเลสิกา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ ฐาสงฺกิเลสิกา ฯ

1000. กตเม ธมฺมา สวิตกฺกสวิจารา สวิตกฺกสวิจารภูมิยัง กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน วิตกฺกวิจาเร ฐเปตฺวา ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สวิตกฺกสวิจารา ฯ

1001. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกวิจารมตฺตา อวิตกฺกวิจารมตฺตภูมิยัง รูปาวจเร อปริยาปนฺเน วิจารัง ฐเปตฺวา ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกวิจารมตฺตา ฯ

1002. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกาวิจารา อวิตกฺกาวิจารภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกาวิจารา ฯ

1003. กตเม ธมฺมา ปีติสหคตา ปีติภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน ปีตึ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปีติสหคตา ฯ

1004. กตเม ธมฺมา สุขสหคตา สุขภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน สุขํ ฯเปฯ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สุขสหคตา ฯ

1005. กตเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา อุเปกฺขาภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน อุเปกฺขํ ฯเปฯ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา ฯ

1006. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ตีณิ สญฺโญชนานิ สกฺกายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1007. ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺฐิ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ เวทนาวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา เวทนํ เวทนาย วา อตฺตานํ สญฺญํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ สญฺญาวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา สญฺญํ สญฺญาย วา อตฺตานํ สงฺขาเร อตฺตโต สมนุปสฺสติ สงฺขารวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา สงฺขาเร สงฺขาเรสุ วา อตฺตานํ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสญฺโญชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺฐิ ฯ

1008. ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวฬฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

1009. ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสญฺโญชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส

กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1010. อิมานิ ตีณิ สญฺโญชนานิ ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1011. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา อวเสโส โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1012. กตเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปๆ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1013. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพ เหตุกา ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1014. ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺจิ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺจิ ฯ

1015. ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

1016. ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1017. อิมานิ ตีณิ สญฺโญชนานิ ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ตเทกฏฺโจ โลโภ โทโส โมโห อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตู ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1018. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อวเสโส โลโภ โทโส โมโห อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตู ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพ-เหตุกา ฯ

1019. กตเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา เต ธมฺเม ฯเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปๆ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1020. กตเม ธมฺมา อาจยคามิโน สาสวา กุสลากุสลา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อาจยคามิโน ฯ

1021. กตเม ธมฺมา อปจยคามิโน จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา อปจยคามิโน ฯ

1022. กตเม ธมฺมา เนว อาจยคามิ น อปจยคามิโน กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เนว อาจยคามิน อปจยคามิโน ฯ

1023. กตเม ธมฺมา เสกฺขา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา เหฏฺฐิมานิ จ ตีณิ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา เสกฺขา ฯ

1024. กตเม ธมฺมา อเสกฺขา อุปริฏฺฐิมํ อรหตฺตผลํ อิเม ธมฺมา อเสกฺขา ฯ

1025. กตเม ธมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา เต ธมฺเม ฐเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา ฯ

1026. กตเม ธมฺมา ปริตฺตา สพฺเพว กามาวจรา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปริตฺตา ฯ

1027. กตเม ธมฺมา มหคฺคตา รูปาวจรา อรูปาวจรา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มหคฺคตา ฯ

1028. กตเม ธมฺมา อปฺปมาณา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อปฺปมาณา ฯ

1029. กตเม ธมฺมา ปริตฺตารมฺมณา ปริตฺเต ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา ปริตฺตารมฺมณา ฯ

1030. กตเม ธมฺมา มหคฺคตารมฺมณา มหคฺเต ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา มหคฺคตารมฺมณา ฯ

1031. กตเม ธมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา อปฺปมาเณ ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา ฯ

1032. กตเม ธมฺมา หีนา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺฐา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมุฏฺฐานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา หีนา ฯ

1033. กตเม ธมฺมา มชฺฌิมา สาสวา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มชฺฌิมา ฯ

1034. กตเม ธมฺมา ปณีตา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา ปณีตา ฯ

1035. กตเม ธมฺมา มิจฺฉตฺตนิยตา ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ ยา จ มิจฺฉาทิฏฺฐิ นิยตา อิเม ธมฺมา มิจฺฉตฺตนิยตา ฯ

1036. กตเม ธมฺมา สมฺมตฺตนิยตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา สมฺมตฺตนิยตา ฯ

1037. กตเม ธมฺมา อนิยตา เต ธมฺเม ฐเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนิยตา ฯ

1038. กตเม ธมฺมา มคฺคารมฺมณา อริยมคฺคํ อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา มคฺคารมฺมณา ฯ

1039. กตเม ธมฺมา มคฺคเหตุกา อริยมคฺคสมงฺคิสฺส มคฺคงฺคานิ ฐเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มคฺคเหตุกา ฯ อริยมคฺคสมงฺคิสฺส สมฺมาทิฏฺฐิ มคฺโค เจว เหตุ จ สมฺมาทิฏฺฐิ ฐเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มคฺคเหตุกา ฯ อริยมคฺคสมงฺคิสฺส อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ธมฺมา มคฺคเหตู ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มคฺคเหตุกา ฯ

1040. กตเม ธมฺมา มคฺคาธิปติโน อริยมคฺคํ อธิปตึ กริตฺวา เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา มคฺคาธิปติโน ฯ อริยมคฺคสมงฺคิสฺส วีมํสาธิปเตยฺยํ มคฺคภาวยนฺตสฺส วีมํสํ ฐเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา มคฺคาธิปติโน ฯ

1041. กตเม ธมฺมา อุปฺปนฺนา เย ธมฺมา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อุปฺปนฺนา สมุปฺปนฺนา อุฏฺฐิตา สมุฏฺฐิตา อุปฺปนฺนา อุปฺปนฺนเสน สงฺคหิตา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อิเม ธมฺมา อุปฺปนฺนา ฯ

1042. กตเม ธมฺมา อนุปฺปนฺนา เย ธมฺมา อชาตา อภูตา อสญฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนภินิพฺพตฺตา อปาตุภูตา อนุปฺปนฺนา อสมุปฺปนฺนา อนุฏฺฐิตา อสมุฏฺฐิตา อนุปฺปนฺนา อนุปฺปนฺนเสน สงฺคหิตา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อิเม ธมฺมา อนุปฺปนฺนา ฯ

1043. กตเม ธมฺมา อุปฺปาทิโน กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ อวิปกฺกวิปากานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺปชฺชิสฺสติ อิเม ธมฺมา อุปฺปาทิโน ฯ

1044. กตเม ธมฺมา อตีตา เย ธมฺมา อตีตา นิรุทฺธา วิคตา วิปริณตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตา อตีตา อตีตเสน สงฺคหิตา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อิเม ธมฺมา อตีตา ฯ

1045. กตเม ธมฺมา อนาคตา เย ธมฺมา อชาตา อภูตา อสญฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนภินิพฺพตฺตา อปาตุภูตา อนุปฺปนฺนา อสมุปฺปนฺนา อนุฏฺฐิตา อสมุฏฺฐิตา อนาคตา อนาคตเส สงฺคหิตา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณ อิเม ธมฺมา อนาคตา ฯ

1046. กตเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนา เย ธมฺมา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อุปฺปนฺนา สมุปฺปนฺนา อุฏฺฐิตา สมุฏฺฐิตา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนเส สงฺคหิตา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณ อิเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ

1047. กตเม ธมฺมา อตีตารมฺมณา อตีเต ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อตีตารมฺมณา ฯ

1048. กตเม ธมฺมา อนาคตารมฺมณา อนาคเต ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อนาคตารมฺมณา ฯ

1049. กตเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ปจฺจุปฺปนฺเน ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ฯ

1050. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺตา เย ธมฺมา เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา รูปํ เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณ อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺตา ฯ

1051. กตเม ธมฺมา พหิทฺธา เย ธมฺมา เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยตา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา รูปา เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณ อิเม ธมฺมา พหิทฺธา ฯ

1052. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ตทุภยํ อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ

1053. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺตารมฺมณา อชฺฌตฺเต ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺตารมฺมณา ฯ

1054. กตเม ธมฺมา พหิทฺธารมฺมณา พหิทฺธา ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา พหิทฺธารมฺมณา ฯ

1055. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ฯ

1056. กตเม ธมฺมา สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา รูปายตนํ อิเม ธมฺมา สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ฯ

1057. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิเม ธมฺมา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ฯ

1058. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนาปฺปฏิฆา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม

ธมฺมา อนิทสฺสนาปฺปฏิฆา ฯ

ติกำ ฯ

ทุกนิกฺเขปำ

เหตุโคจฺฉกำ

1059. กตเม ธมฺมา เหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู นว กามาวจรเหตู ฉ รูปาวจรเหตู ฉ อรูปาวจรเหตู ฉ อปริยาปนฺนเหตู ฯ

1060. ตตฺถ กตเม ตโย กุสลเหตู อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ

1061. ตตฺถ กตโม อโลโภ โย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตำ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตำ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อโลโภ ฯ

1062. ตตฺถ กตโม อโทโส โย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตำ เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตำ อนุทฺทา อนุทฺทายนา อนุทฺทายิตตฺตำ หิเตสิตา อนุกมฺปา อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อโทโส ฯ

1063. ตตฺถ กตโม อโมโห ทุกฺเข ญาณำ ทุกฺขสมุทเย ญาณำ ทุกฺขนิโรเธ ญาณำ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณำ ปุพฺพนฺเต ญาณำ อปรนฺเต ญาณำ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต ญาณำ อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ ญาณำ ยา เอวรูปา ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจำ โกสลฺลำ เนปุญฺญำ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญำ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยำ ปญฺญาพลำ ปญฺญาสตฺถำ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนำ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ อโมโห ฯ

อิเม ตโย กุสลเหตู ฯ

1064. ตตฺถ กตเม ตโย อกุสลเหตู โลโภ โทโส โมโห ฯ

1065. ตตฺถ กตโม โลโภ โย ราโค สาราโค อนุนโย อนุโรโธ นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อิจฺฉา มุจฺฉา อชฺโฌสานำ เคโธ ปลิเคโธ สงฺโค ปงฺโก เอชา มายา ชนิกา สญฺชนนี สิพฺพินี ชาลินี สริตา วิสตฺติกา สุตฺตำ วิสฏา อายูหินี ทุติยา ปณิธิ ภวเนตฺติ วนำ วนโถ สนฺถโว สิเนโห อเปกฺขา ปฏิพนฺธุ อาสา อาสึสนา อาสึสิตตฺตำ รูปาสา สทฺทาสา คนฺธาสา รสาสา โผฏฺฐพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา ชปฺปา ปชปฺปา อภิชปฺปา ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตำ โลลุปฺปำ โลลุปฺปายนา โลลุปฺปายิตตฺตำ ปุจฺฉญฺชิกตา สาธุกมฺยตา อธมฺมราโค วิสมโลโภ นิกนฺติ นิกามนา ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา รูปตณฺหา สทฺทตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา โอโฆ โยโค คนฺโถ อุปาทานำ อาวรณำ นีวรณำ ฉาทนำ พนฺธนำ อุปกฺกิเลโส อนุสโย ปริยุฏฺฐานำ ลตา เววิจฺฉำ

ทุกฺขมูลํ ทุกฺขนิทานํ ทุกฺขปฺปภโว มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย ตณฺหานที ตณฺหาชาลํ ตณฺหาคทฺทุลํ ตณฺหาสมุทฺโท อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โลโภ ฯ

1066. ตตฺถ กตโม โทโส อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ ฯเปฯ อตฺถํ จรติ ฯเปฯ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ โทโส ฯ

1067. ตตฺถ กตโม โมโห ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โมโห ฯ

อิเม ตโย อกุสลเหตู ฯ

1068. ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตู กุสลานํ วา ธมฺมานํ วิปากโต กิริยาพฺยากเตสุ วา ธมฺเมสุ อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตโย อพฺยากตเหตู ฯ

1069. ตตฺถ กตเม นว กามาวจรเหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม นว กามาวจรเหตู ฯ

1070. ตตฺถ กตเม ฉ รูปาวจรเหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม ฉ รูปาวจรเหตู ฯ

1071. ตตฺถ กตเม ฉ อรูปาวจรเหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม ฉ อรูปาวจรเหตู ฯ

1072. ตตฺถ กตเม ฉ อปริยาปนฺนเหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม ฉ อปริยาปนฺนเหตู ฯ

1073. ตตฺถ กตเม ตโย กุสลเหตู อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ

1074. ตตฺถ กตโม อโลโภ โย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อโลโภ ฯ

1075. ตตฺถ กตโม อโทโส โย อโทโส อทุสฺสนา อทุสฺสิตตฺตํ ฯเปฯ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุลสมูลํ อยํ วุจฺจติ อโทโส ฯ

1076. ตตฺถ กตโม อโมโห ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขสมุทเย ญาณํ ทุกฺขนิโรเธ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ ปุพฺพนฺเต ญาณํ อปรนฺเต ญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต ญาณํ อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ยา เอวรูปา ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ อโมโห ฯ

อิเม ตโย กุสลเหตู ฯ

1077. ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตู กุสลานํ ธมฺมานํ วิปากโต อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตโย อพฺยากตเหตู ฯ อิเม ฉ อปริยาปนฺนเหตู ฯ อิเม ธมฺมา เหตู ฯ

1078. กตเม ธมฺมา น เหตู เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น เหตู ฯ

1079. กตเม ธมฺมา สเหตุกา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สเหตุกา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สเหตุกา ฯ

1080. กตเม ธมฺมา อเหตุกา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา อเหตุกา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อเหตุกา ฯ

1081. กตเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺ-ขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ

1082. กตเม ธมฺมา เหตุวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺ-ขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ

1083. กตเม ธมฺมา เหตู เจว สเหตุกา จ โลโภ โมเหน เหตุ เจว สเหตุโก จ โมโห โลเภน เหตุ เจว สเหตุโก จ โทโส โมเหน เหตุ เจว สเหตุโก จ โมโห โทเสน เหตุ เจว สเหตุโก จ อโลโภ อโทโส อโมโห เต อญฺญมญฺญํ เหตู เจว สเหตุกา จ อิเม ธมฺมา เหตู เจว สเหตุกา จ ฯ

1084. กตเม ธมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตู เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สเหตุกา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ

1085. กตเม ธมฺมา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ โลโภ โมเหน เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ โมโห โลเภน เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ โทโส โมเหน เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ โมโห โทเสน เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ อโลโภ อโทโส อโมโห เต อญฺญมญฺญํ เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ อิเม ธมฺมา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1086. กตเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ

1087. กตเม ธมฺมา น เหตู สเหตุกา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา น เหตู สเหตุกา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา น เหตู สเหตุกาฯ

1088. กตเม ธมฺมา น เหตู อเหตุกา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา น เหตู อเหตุกา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น เหตู อเหตุกา ฯ

จูฬนฺตรทุกํ

1089. กตเม ธมฺมา สปฺปจฺจยา ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺ-ขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สปฺปจฺจยา ฯ

1090. กตเม ธมฺมา อปฺปจฺจยา อสงฺขตา ธาตุ อิเม ธมฺมา อปฺปจฺจยา ฯ

1091. กตเม ธมฺมา สงฺขตา เยว เต ธมฺมา สปฺปจฺจยา เตว เต ธมฺมา สงฺขตา ฯ

1092. กตเม ธมฺมา อสงฺขตา โย เอว โส ธมฺโม อปฺปจฺจโย โส เอว โส ธมฺโม อสงฺขโต ฯ

1093. กตเม ธมฺมา สนิทสฺสนา รูปายตนํ อิเม ธมฺมา สนิทสฺสนา ฯ

1094. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนา จกฺขายตนํ ฯเปฯ โผฏฐพฺพายตนํ เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนิทสฺสนา ฯ

1095. กตเม ธมฺมา สปฺปฏิฆา จกฺขายตนํ ฯเปฯ โผฏฐพฺพายตนํ อิเม ธมฺมา สปฺปฏิฆา ฯ

1096. กตเม ธมฺมา อปฺปฏิฆา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อปฺปฏิฆา ฯ

1097. กตเม ธมฺมา รูปิโน จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนํ จ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิเม ธมฺมา รูปิโน ฯ

1098. กตเม ธมฺมา อรูปิโน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อรูปิโน ฯ

1099. กตเม ธมฺมา โลกิยา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา โลกิยา ฯ

1100. กตเม ธมฺมา โลกุตฺตรา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โลกุตฺตรา ฯ

1101. กตเม ธมฺมา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆาน วิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา จกฺขุวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย เต

ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ฆานวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา เย เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา เย วา ปน เต ธมฺมา ชิวฺหาวิญฺเญยฺยา น เต ธมฺมา กายวิญฺเญยฺยา อิเม ธมฺมา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

อาสวโคจฺฉกํ

1102. กตเม ธมฺมา อาสวา จตฺตาโร อาสวา กามาสโว ภวาสโว ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว ฯ

1103. ตตฺถ กตโม กามาสโว โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามนนฺที กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ กามาสโว ฯ

1104. ตตฺถ กตโม ภวาสโว โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ภวราโค ภวนนฺที ภวตณฺหา ภวสิเนโห ภวปริฬาโห ภวมุจฺฉา ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภวาสโว ฯ

1105. ตตฺถ กตโม ทิฏฺฐาสโว สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสโยชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐาสโว ฯ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐาสโว ฯ

1106. ตตฺถ กตโม อวิชฺชาสโว ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาสโว ฯ

อิเม ธมฺมา อาสวา ฯ

1107. กตเม ธมฺมา โน อาสวา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน อาสวา ฯ

1108. กตเม ธมฺมา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา

อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สาสวา ฯ

1109. กตเม ธมฺมา อนาสวา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนาสวา ฯ

1110. กตเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา ฯ

1111. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ

1112. กตเม ธมฺมา อาสวา เจว สาสวา จ เตเยว อาสวา อาสวา เจว สาสวา จ ฯ

1113. กตเม ธมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สาสวา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา ฯ

1114. กตเม ธมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ กามาสโว อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อวิชฺชาสโว กามาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ ภวาสโว อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อวิชฺชาสโว ภวาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อวิชฺชาสโว ทิฏฺฐาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อิเม ธมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1115. กตเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา ฯ

1116. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา ฯ

1117. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ

นิกฺเขปกณฺเฑ ปฐมภาณวาโร ฯ

สโยชนโคจฺฉกํ

1118. กตเม ธมฺมา สโยชนา ทส สโยชนานิ กามราคสญฺโญชนํ ปฏิฆสโยชนํ มานสโยชนํ ทิฏฺฐสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ สีลพฺพตปรามาสสโยชนํ ภวราคสโยชนํ อิสฺสาสโยชนํ มจฺฉริยสโยชนํ อวิชฺชาสโยชนํ ฯ

1119. ตตฺถ กตมํ กามราคสโยชนํ โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามนนฺที

กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานํ อิทํ วุจฺจติ กามราคสญฺโยชนํ ฯ

1120. ตตฺถ กตมํ ปฏิฆสญฺโยชนํ อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ ฯเปฯ อตฺถํ จรติ ฯเปฯ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ ปฏิฆสญฺโยชนํ ฯ

1121. ตตฺถ กตมํ มานสญฺโยชนํ เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน สทิโสหมสฺมีติ มาโน หีโนหมสฺมีติ มาโน โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณามา ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ มานสญฺโยชนํ ฯ

1122. ตตฺถ กตมํ ทิฏฺฐสญฺโยชนํ สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺจิคตํ ทิฏฺจิคหนํ ทิฏฺจิกนฺตาโร ทิฏฺจิวิสูกายิกํ ทิฏฺจิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสญฺโยชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ ทิฏฺจิสญฺโยชนํ จเปตฺวา สีลพฺพตปรามาสสญฺโยชนํ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺจิ ทิฏฺจิสญฺโยชนํ ฯ

1123. ตตฺถ กตมํ วิจิกิจฺฉาสญฺโยชนํ สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวฬฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อิทํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉาสญฺโยชนํ ฯ

1124. ตตฺถ กตมํ สีลพฺพตปรามาสสญฺโยชนนฺ อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺจิ ทิฏฺจิคตํ ทิฏฺจิคหนํ ทิฏฺจิกนฺตาโร ทิฏฺจิวิสูกายิกํ ทิฏฺจิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสญฺโยชนนฺ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาสสญฺโยชนํ ฯ

1125. ตตฺถ กตมํ ภวราคสญฺโยชนํ โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ภวราโค ภวนนฺที ภวตณฺหา ภวสิเนโห ภวปริฬาโห ภวมุจฺฉา ภวชฺโฌสานํ อิทํ วุจฺจติ ภวราคสญฺโยชนํ ฯ

1126. ตตฺถ กตมํ อิสฺสาสโยชนํ ยา ปรลาภสกฺการครุการมานนวนฺทนปูชนาสุ อิสฺสา อิสฺสายนา อิสฺสายิตตฺตํ อุสูยา อุสูยนา อุสูยิตตฺตํ อิทํ วุจฺจติ อิสฺสาสโยชนํ ฯ

1127. ตตฺถ กตมํ มจฺฉริยสโยชนํ ปญฺจ มจฺฉริยานิ อาวาสมจฺฉริยํ กุลมจฺฉริยํ ลาภมจฺฉริยํ วณฺณมจฺฉริยํ ธมฺมมจฺฉริยํ ยํ เอวรูปํ มจฺเฉรํ มจฺฉรายนา มจฺฉรายิตตฺตํ เววิจฺฉํ กทริยํ กฏฺกญฺจุกตา อคฺคหิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ มจฺฉริยสโยชนํ ฯ

1128. ตตฺถ กตมํ อวิชฺชาสโยชนํ ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อิทํ วุจฺจติ อวิชฺชาสโยชนํ ฯ

อิเม ธมฺมา สโยชนา ฯ

1129. กตเม ธมฺมา โน สโยชนา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน สโยชนา ฯ

1130. กตเม ธมฺมา สโยชนิยา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สโยชนิยา ฯ

1131. กตเม ธมฺมา อสโยชนิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อสโยชนิยา ฯ

1132. กตเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา ฯ

1133. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ

1134. กตเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนิยา จ ตาเนว สโยชนานิ สโยชนา เจว สโยชนิยา จ ฯ

1135. กตเม ธมฺมา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สโยชนิยา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา ฯ

1136. กตเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จ กามราคสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ กามราคสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ ปฏิฆสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ ปฏิฆสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ มานสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ มานสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ ทิฏฺฐิสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ ทิฏฺฐสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ สีลพฺพตปรามาสสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ สีลพฺพตปรามาสสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ ภวราคสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ ภวราคสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อิสฺสาสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ อิสฺสาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ มจฺฉริยสโยชนํ อวิชฺชาสโยชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชาสโยชนํ มจฺฉริยสญฺโญชเนน สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจ อิเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตาจ ฯ

1137. กตเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา- เจว โน จ สโยชนา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนา ฯ

1138. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยา ฯ

1139. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา ฯ

คนฺถโคจฺฉกํ

1140. กตเม ธมฺมา คนฺถา จตฺตาโร คนฺถา อภิชฺฌา กายคนฺโถ พฺยาปาโท กายคนฺโถ สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ อิทํ สจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ ฯ

1141. ตตฺถ กตโม อภิชฺฌา กายคนฺโถ โย ราโค สาราโค อนุนโย อนุโรโธ นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อิจฺฉา มุจฺฉา อชฺโฌสานํ เคโธ ปลิเคโธ สงฺโค ปงฺโก เอชา มายา ชนิกา สญฺชนนี สิพฺพินี ชาลินี สริตา วิสตฺติกา สุตฺตํ วิสฏา อายูหนี ทุติยา ปณิธิ

ภวเนตฺติ วนํ วนโถ สนฺถโว สิเนโห อเปกฺขา ปฏิพนฺธุ อาสา อาสึสนา อาสึสิตตฺตํ รูปาสา สทฺทาสา คนฺธาสา รสาสา โผฏฺฐพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา ชปฺปา ปชปฺปา อภิชปฺปา ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ โลลุปฺปํ โลลุปฺปายนา โลลุปฺปายิตตฺตํ ปุจฺฉญฺจิกตา สาธุกมฺยตา อธมฺมราโค วิสมโลโภ นิกนฺติ นิกามนา ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา รูปตณฺหา สทฺทตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา โอโฆ โยโค คนฺโถ อุปาทานํ อาวรณํ นีวรณํ ฉาทนํ พนฺธนํ อุปกฺกิเลโส อนุสโย ปริยุฏฺฐานํ ลตา เววิจฺฉํ ทุกฺขมูลํ ทุกฺขนิทานํ ทุกฺขปปฺปโภ มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย ตณฺหานที ตณฺหาชาลํ ตณฺหาคทฺทุลํ ตณฺหาสมุทฺโท อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา กายคนฺโถ ฯ

1142. ตตฺถ กตโม พฺยาปาโท กายคนฺโถ อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ ฯเปฯ อตฺถํ จรติ ฯเปฯ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ พฺยาปาโท กายคนฺโถ ฯ

1143. ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสโยชนํ คาโห ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ ฯ

1144. ตตฺถ กตโม อิทำสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ สสฺสโต โลโก อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา อสสฺสโต โลโก อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา อนฺตวา โลโก อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา อนนฺตวา โลโก อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรํ อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรํ อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณา อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณา อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณา อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณา อิทเมว สจฺจํ โมฆมญฺญนฺติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสโยชนํ คาโห

ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อิทำสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ ฯ จเปตฺวา สีลพฺพตปรามาสํ กายคนฺถํ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ อิทำสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ ฯ

อิเม ธมฺมา คนฺถา ฯ

1145. กตเม ธมฺมา โน คนฺถา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน คนฺถา ฯ

1146. กตเม ธมฺมา คนฺถนิยา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา คนฺถนิยา ฯ

1147. กตเม ธมฺมา อคนฺถนิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อคนฺถนิยา ฯ

1148. กตเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา ฯ

1149. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ

1150. กตเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จ เตว คนฺถา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จ ฯ

1151. กตเม ธมฺมา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา คนฺถนิยา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา ฯ

1152. กตเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จ สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ อภิชฺฌากายคนฺเถน[๑] คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ อภิชฺฌากายคนฺโถ สีลพฺพตปรามาเสน กายคนฺเถน[๒] คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ อิทำสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ อภิชฺฌากายคนฺเถน คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ อภิชฺฌากายคนฺโถ อิทำสจฺจาภินิเวส กายคนฺเถน[๓] คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ อิเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1153. กตเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา ฯ

1154. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา คนฺถนิยา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา คนฺถนิยา ฯ

1155. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา อคนฺถนิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา อคนฺถนิยา ฯ

โอฆโคจฺฉกำ

1156. กตเม ธมฺมา โอฆา จตฺตาโร โอฆา ฯเปฯ อิเม ธมฺมา โอฆวิปฺปยุตฺตา โอฆนิยา ฯ

โยคจฺฉกำ

1157. กตเม ธมฺมา โยคา จตฺตาโร โยคา ฯเปฯ อิเม ธมฺมา โยควิปฺปยุตฺตา โยคนิยา ฯ

นีวรณโคจฺฉกำ

1158. กตเม ธมฺมา นีวรณา ฉ นีวรณา กามจฺฉนฺทนีวรณำ พฺยาปาทนีวรณำ ถีนมิทฺธนีวรณำ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณำ วิจิกิจฺฉานีวรณำ อวิชฺชานีวรณำ ฯ

1159. ตตฺถ กตมำ กามจฺฉนฺทนีวรณำ โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามนนฺที กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานำ อิทำ วุจฺจติ กามจฺฉนฺทนีวรณำ ฯ

1160. ตตฺถ กตมำ พฺยาปาทนีวรณำ อนตฺถำ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถำ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถำ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถำ อจริ ฯเปฯ อนตฺถำ จรติ ฯเปฯ อนตฺถำ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถำ อจริ ฯเปฯ อตฺถำ จรติ ฯเปฯ อตฺถำ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆำ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตำ โทโส ทูสฺสนา ทูสฺสิตตฺตำ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตำ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกำ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อิทำ วุจฺจติ พฺยาปาทนีวรณำ ฯ

1161. ตตฺถ กตมำ ถีนมิทฺธนีวรณำ อตฺถิ ถีนำ อตฺถิ มิทฺธำ ฯ

1162. ตตฺถ กตมำ ถีนำ ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอลียนา สลฺลียนา ลีนำ ลียนา ลียิตตฺตำ ถีนำ ถียนา ถียิตตฺตำ จิตฺตสฺส อิทำ วุจฺจติ ถีนำ ฯ

1163. ตตฺถ กตมำ มิทฺธำ ยา กายสฺส อกลฺลตา อกมฺมญฺญตา โอนาโห ปริโยนาโห อนฺโตสโมโรโธ มิทฺธำ โสปฺปี ปจลายิกา โสปฺปำ สุปนา สุปิตตฺตำ อิทำ วุจฺจติ มิทฺธำ ฯ อิติ อิทญฺจ ถีนำ อิทญฺจ มิทฺธำ ฯ อิทำ วุจฺจติ ถีนมิทฺธนีวรณำ ฯ

1164. ตตฺถ กตมำ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณำ อตฺถิ อุทฺธจฺจำ อตฺถิ กุกฺกุจฺจำ ฯ

1165. ตตฺถ กตมำ อุทฺธจฺจำ ยำ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจำ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตำ จิตฺตสฺส อิทำ วุจฺจติ อุทฺธจฺจำ ฯ

1166. ตตฺถ กตมํ กุกฺกุจฺจํ อกปฺปิเย กปฺปิยสญฺญิตา กปฺปิเย อกปฺปิยสญฺญิตา อวชฺเช วชฺชสญฺญิตา วชฺเช อวชฺชสญฺญิตา ยํ เอวรูปํ กุกฺกุจฺจํ กุกฺกุจฺจายนา กุกฺกุจฺจายิตตฺตํ เจตโส วิปฺปฏิสาโร มโนวิเลโข อิทํ วุจฺจติ กุกฺกุจฺจํ ฯ อิติ อิทญฺจ อุทฺธจฺจํ อิทญฺจ กุกฺกุจฺจํ ฯ อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ ฯ

1167. ตตฺถ กตมํ วิจิกิจฺฉานีวรณํ สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวธฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อิทํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉานีวรณํ ฯ

1168. ตตฺถ กตมํ อวิชฺชานีวรณํ ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลํ อิทํ วุจฺจติ อวิชฺชานีวรณํ ฯ

อิเม ธมฺมา นีวรณา ฯ

1169. กตเม ธมฺมา โน นีวรณา เต ธมฺเม ฉเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน นีวรณา ฯ

1170. กตเม ธมฺมา นีวรณิยา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา นีวรณิยา ฯ

1171. กตเม ธมฺมา อนีวรณิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนีวรณิยา ฯ

1172. กตเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺ-ขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา ฯ

1173. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ

1174. กตเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณิยา จ ตาเนว นีวรณานิ นีวรณา เจว

นีวรณิยา จ ฯ

1175. กตเม ธมฺมา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา นีวรณิยา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา ฯ

1176. กตเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ กามจฺฉนฺทนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ กามจฺฉนฺทนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ พฺยาปาทนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ พฺยาปาทนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ ถีนมิทฺธนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ ถีนมิทฺธนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ กุกฺกุจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ กุกฺกุจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉานีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ กามจฺฉนฺทนีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ กามจฺฉนฺทนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ พฺยาปาทนีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ พฺยาปาทนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ ถีนมิทฺธนีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ ถีนมิทฺธนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ กุกฺกุจฺจนีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ กุกฺกุจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉานีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อวิชฺชานีวรณํ อุทฺธจฺจนีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรเณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ อิเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1177. กตเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา ฯ

1178. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยา ฯ

1179. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยา ฯ

ปรามาสโคจฺฉกํ

1180. กตเม ธมฺมา ปรามาสา ทิฏฺฐิปรามาโส ฯ

1181. ตตฺถ กตโม ทิฏฺฐิปรามาโส สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสโยชนํ คาโห ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิปรามาโส ฯ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิปรามาโส ฯ

อิเม ธมฺมา ปรามาสา ฯ

1182. กตเม ธมฺมา โน ปรามาสา เต ธมฺเม ฐเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน ปรามาสา ฯ

1183. กตเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา ฯ

1184. กตเม ธมฺมา อปรามฏฺฐา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อปรามฏฺฐา ฯ

1185. กตเม ธมฺมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา ฯ

1186. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ฯ

1187. กตเม ธมฺมา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จ เสฺวว ปรามาโส ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จ ฯ

1188. กตเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ปรามฏฺฐา เต ธมฺเม ฐเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา ฯ

1189. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา

วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา ฯ

1190. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา ฯ

มหนฺตรทุกํ

1191. กตเม ธมฺมา สารมฺมณา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สารมฺมณา ฯ

1192. กตเม ธมฺมา อนารมฺมณา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนารมฺมณา ฯ

1193. กตเม ธมฺมา จิตฺตา จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิเม ธมฺมา จิตฺตา ฯ

1194. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตา ฯ

1195. กตเม ธมฺมา เจตสิกา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา เจตสิกา ฯ

1196. กตเม ธมฺมา อเจตสิกา จิตฺตญฺจ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อเจตสิกา ฯ

1197. กตเม ธมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา ฯ

1198. กตเม ธมฺมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ฯ จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สมฺปยุตฺตนฺติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

1199. กตเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐา ฯ

1200. กตเม ธมฺมา จิตฺตวิสํสฏฺฐา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา จิตฺตวิสํสฏฺฐา ฯ จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สํสฏฺฐนฺติปิ จิตฺเตน วิสํสฏฺฐนฺติปิ ฯ

1201. กตเม ธมฺมา จิตฺตสมุฏฺฐานา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิเม ธมฺมา จิตฺตสมุฏฺฐานา ฯ

1202. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสมุฏฺฐานา จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ

อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสมุฏฺฐานา ฯ

1203. กตเม ธมฺมา จิตฺตสหภุโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิเม ธมฺมา จิตฺตสหภุโน ฯ

1204. กตเม ธมฺมา โนจิตฺตสหภุโน จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสหภุโน ฯ

1205. กตเม ธมฺมา จิตฺตานุปริวตฺติโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิเม ธมฺมา จิตฺตานุปริวตฺติโน ฯ

1206. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ฯ

1207. กตเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺ-ขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานา ฯ

1208. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานา จิตฺตญฺจ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานา ฯ

1209. กตเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ฯ

1210. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน จิตฺตญฺจ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ฯ

1211. กตเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ฯ

1212. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน จิตฺตญฺจ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสำสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ฯ

1213. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺติกา จกฺขายตนำ ฯเปฯ มนายตนำ อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺติกา ฯ

1214. กตเม ธมฺมา พาหิรา รูปายตนำ ฯเปฯ ธมฺมายตนำ อิเม ธมฺมา พาหิรา ฯ

1215. กตเม ธมฺมา อุปาทา จกฺขายตนำ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิเม ธมฺมา อุปาทา ฯ

1216. กตเม ธมฺมา โน อุปาทา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จตฺตาโร จ มหาภูตา อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน อุปาทา ฯ

1217. กตเม ธมฺมา อุปาทินฺนา สาสวา กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อุปาทินฺนา ฯ

1218. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนา สาสวา กุสลากุสลา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนา ฯ

อุปาทานโคจฺฉกํ

1219. กตเม ธมฺมา อุปาทานา จตฺตาริ อุปาทานานิ กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทานํ สีลพฺพตุปาทานํ อตฺตวาทุปาทานํ ฯ

1220. ตตฺถ กตมํ กามุปาทานํ โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามนนฺที กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานํ อิทํ วุจฺจติ กามุปาทานํ ฯ

1221. ตตฺถ กตมํ ทิฏฺฐุปาทานํ นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ นตฺถิ หุตํ นตฺถิ สุกฏทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก นตฺถิ อยํ โลโก นตฺถิ ปโร โลโก นตฺถิ มาตา นตฺถิ ปิตา นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา นตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏิปนฺนา เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสโยชนํ คาโห ปฏิคฺคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ ทิฏฺฐุปาทานํ ฯ จเปตฺวา สีลพฺพตุปาทานญฺจ อตฺตวาทุปาทานญฺจ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐุปาทานํ ฯ

1222. ตตฺถ กตมํ สีลพฺพตุปาทานํ อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐิสโยชนํ คาโห ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ สีลพฺพตุปาทานํ ฯ

1223. ตตฺถ กตมํ อตฺตวาทุปาทานํ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ ฯเปฯ สญฺญํ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสโยชนํ คาโห ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ อตฺตวาทุปาทานํ ฯ

อิเม ธมฺมา อุปาทานา ฯ

1224. กตเม ธมฺมา โน อุปาทานา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา

ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺ-ขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน อุปาทานา ฯ

1225. กตเม ธมฺมา อุปาทานิยา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุปาทานิยา ฯ

1226. กตเม ธมฺมา อนุปาทานิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนุปาทานิยา ฯ

1227. กตเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา ฯ

1228. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ

1229. กตเม ธมฺมา อุปาทานาเจวอุปาทานิยาจ ตาเนว อุปาทานานิ อุปาทานา เจว อุปาทานิยาจ ฯ

1230. กตเม ธมฺมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา อุปาทานิยา เต ธมฺเม ฯเปฯ อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ฯ

1231. กตเม ธมฺมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ ทิฏฺฐุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ สีลพฺพตุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ กามุปาทานํ สีลพฺพตุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ อตฺตวาทุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ กามุปาทานํ อตฺตวาทุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ อิเม ธมฺมา อุปาทานาเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1232. กตเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา ฯ

1233. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา ฯ

1234. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ

มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา ฯ
นิกฺเขปกณฺเฑ ทุติยภาณวาโร ฯ

กิเลสโคจฺฉกํ

1235. กตเม ธมฺมา กิเลสา ทส กิเลสวตฺถูนิ โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺธจฺจํ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ ฯ

1236. ตตฺถ กตโม โลโภ โย ราโค สาราโค อนุนโย อนุโรโธ นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อิจฺฉา มุจฺฉา อชฺโฌสานํ เคโธ ปลิเคโธ สงฺโค ปงฺโก เอชา มายา ชนิกา สญฺชนนี สิพฺพินี ชาลินี สริตา วิสตฺติกา สุตฺตํ วิสฏา อายูหนี ทุติยา ปณิธิ ภวเนตฺติ วนํ วนโถ สนฺถโว สิเนโห อเปกฺขา ปฏิพนฺธุ อาสา อาสึสนา อาสึสิตตฺตํ รูปาสา สทฺทาสา คนฺธาสา รสาสา โผฏฺฐพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา ชปฺปา ปชปฺปา อภิชปฺปา ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ โลลุปฺปํ โลลุปฺปายนา โลลุปฺปายิตตฺตํ ปุจฺฉญฺชิกตา สาธุกมฺยตา อธมฺมราโค วิสมโลโภ นิกนฺติ นิกามนา ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา รูปตณฺหา สทฺทตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา โอโฆ โยโค คนฺโถ อุปาทานํ อาวรณํ นีวรณํ ฉาทนํ พนฺธนํ อุปกฺกิเลโส อนุสโย ปริยุฏฺฐานํ ลตา เววิจฺฉํ ทุกฺขมูลํ ทุกฺขนิทานํ ทุกฺขปฺปภโว มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย ตณฺหานที ตณฺหาชาลํ ตณฺหาคทฺทุลํ ตณฺหาสมุทฺโท อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โลโภ ฯ

1237. ตตฺถ กตโม โทโส อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ ฯเปฯ อตฺถํ จรติ ฯเปฯ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ โทโส ฯ

1238. ตตฺถ กตโม โมโห ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห

ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โมโห ฯ

1239. ตตฺถ กตโม มาโน เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน สทิโสหมสฺมีติ มาโน หีโนหมสฺมีติ มาโน โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ มาโน ฯ

1240. ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิ สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสูกายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺผนฺทิตํ ทิฏฺฐสโยชนํ คาโห ปติฏฺฐาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิ ฯ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิ ฯ

1241. ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวธฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

1242. ตตฺถ กตมํ ถีนํ ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอลียนา สลฺลียนา ลีนํ ลียนา ลียิตตฺตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ ถีนํ ฯ

1243. ตตฺถ กตมํ อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจํ ฯ

1244. ตตฺถ กตมํ อหิริกํ ยํ น หิริยติ หิริยิตพฺเพน น หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อหิริกํ ฯ

1245. ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ ยํ น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ ฯ

อิเม ธมฺมา กิเลสา ฯ

1246. กตเม ธมฺมา โน กิเลสา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา โน กิเลสา ฯ

1247. กตเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา

รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา ฯ

1248. กตเม ธมฺมา อสงฺกิเลสิกา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อสงฺกิเลสิกา ฯ

1249. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตัสมฺปฏฺจานำ กายกมฺมำ วจีกมฺมำ มโนกมฺมำ อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจา ฯ

1250. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺจา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺจา ฯ

1251. กตเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนากฺ-ขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา ฯ

1252. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนากฺ-ขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปำ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ

1253. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ ฯ

1254. กตเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สงฺกิเลสิกา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา ฯ

1255. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จ เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จ ฯ

1256. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจาเจวโนจกิเลสา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสา ฯ

1257. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ โลโภ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ โมโห โลเภน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ โทโส โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ โมโห โทเสน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ มาโน โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ โมโห มาเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ ทิฏฺฐิ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ โมโห ทิฏฺฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ วิจิกิจฺฉา โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ โมโห วิจิกิจฺฉาย กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ ถีนำ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห ถีเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อุทฺธจฺจำ

โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อหิริกํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อโนตฺตปฺปํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ โลโภ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโตจ อุทฺธจฺจํ โลเภน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โทโส อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโตจ อุทฺธจฺจํ โทเสน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโตจ อุทฺธจฺจํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ มาโน อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อุทฺธจฺจํ มาเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ ทิฏฺฐิ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตาจ อุทฺธจฺจํ ทิฏฺฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉา อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ อุทฺธจฺจํ วิจิกิจฺฉาย กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ ถีนํ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจํ ถีเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อหิริกํ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อโนตฺตปฺปํ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจํ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โลโภ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อหิริกํ โลเภน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โทโส อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อหิริกํ โทเสน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อหิริกํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ มาโน อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อหิริกํ มาเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ ทิฏฺฐิ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ อหิริกํ ทิฏฺฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉา อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ อหิริกํ วิจิกิจฺฉาย กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ ถีนํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อหิริกํ ถีเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อหิริกํ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อโนตฺตปฺปํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อหิริกํ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โลโภ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อโนตฺตปฺปํ โลเภน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โทโส อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อโนตฺตปฺปํ โทเสน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ โมโห อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อโนตฺตปฺปํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ มาโน อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโตจ อโนตฺตปฺปํ มาเนน กิเลโส เจว กิเลส สมฺปยุตฺตญฺจ ทิฏฺฐิ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ อโนตฺตปฺปํ ทิฏฺฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ วิจิกิจฺฉา อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ อโนตฺตปฺปํ วิจิกิจฺฉาย กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ ถีนํ

อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อโนตฺตปฺปํ ถีเนน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อุทฺธจฺจํ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อโนตฺตปฺปํ อุทฺธจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อหิริกํ อโนตฺตปฺเปน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อโนตฺตปฺปํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อิเม ธมฺมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตาจ ฯ

1258. กตเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺเม จเปตฺวา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา ฯ

1259. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา ฯ

1260. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ฯ

ปิฏฺฐิทุกํ

1261. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนนปหาตพฺพา ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1262. ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺฐิ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ ฯเปฯ สญฺญํ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺฐิ ฯ

1263. ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ฯเปฯ ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

1264. ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส ฯ อิมานิ ตีณิ สโยชนานิ ตเทกฏฺฐา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมุฏฺฐานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1265. กตเม ธมฺมา นทสฺสเนนปหาตพฺพา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลา

พฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1266. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา อวเสโส โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1267. กตเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1268. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส ฯ

1269. ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺจิ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ ฯเปฯ สญฺญํ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺจิ ทิฏฺจิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺจิ ฯ

1270. ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ฯเปฯ ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

1271. ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺจิ ทิฏฺจิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส ฯ อิมานิ ตีณิ สโยชนานิ ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ ตเทกฏฺโจ โลโภ โทโส โมโห อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตู ฯ ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1272. กตเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1273. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อวเสโส โลโภ โทโส โมโห อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตู ฯ ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1274. กตเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1275. กตเม ธมฺมา สวิตกฺกา สวิตกฺกภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน วิตกฺกํ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สวิตกฺกา ฯ

1276. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกา อวิตกฺกภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ วิตกฺโก จ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกา ฯ

1277. กตเม ธมฺมา สวิจารา สวิจารภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน วิจารํ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สวิจารา ฯ

1278. กตเม ธมฺมา อวิจารา อวิจารภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ วิจาโร จ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อวิจารา ฯ

1279. กตเม ธมฺมา สปฺปีติกา สปฺปีติกภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน ปีตึ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สปฺปีติกา ฯ

1280. กตเม ธมฺมา อปฺปีติกา อปฺปีติกภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ปีติ จ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อปฺปีติกา ฯ

1281. กตเม ธมฺมา ปีติสหคตา ปีติภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน ปีตึ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปีติสหคตา ฯ

1282. กตเม ธมฺมา น ปีติสหคตา น ปีติภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ปีติ จ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น ปีติสหคตา ฯ

1283. กตเม ธมฺมา สุขสหคตา สุขภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อปริยาปนฺเน สุขํ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สุขสหคตา ฯ

1284. กตเม ธมฺมา น สุขสหคตา น สุขภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร

อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สุขญฺจ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น สุขสหคตา ฯ

1285. กตเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา อุเปกฺขาภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน อุเปกฺขํ ฐเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา ฯ

1286. กตเม ธมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา น อุเปกฺขาภูมิยํ กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อุเปกฺขา จ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

1287. กตเม ธมฺมา กามาวจรา เหฏฺฐโต อวีจินิรยํ ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต ปรนิมฺมิตวสวตฺตี เทเว อนฺโต กริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา ขนฺธธาตุ อายตนา รูปํ เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อิเม ธมฺมา กามาวจรา ฯ

1288. กตเม ธมฺมา น กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น กามาวจรา ฯ

1289. กตเม ธมฺมา รูปาวจรา เหฏฺฐโต พฺรหฺมโลกํ ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต อกนิฏฺเฐ เทเว อนฺโต กริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา รูปาวจรา ฯ

1290. กตเม ธมฺมา น รูปาวจรา กามาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น รูปาวจรา ฯ

1291. กตเม ธมฺมา อรูปาวจรา เหฏฺฐโต อากาสานญฺจายตนูปเค เทเว ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปเค เทเว อนฺโต กริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อรูปาวจรา ฯ

1292. กตเม ธมฺมา น อรูปาวจรา กามาวจรา รูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น อรูปาวจรา ฯ

1293. กตเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา ฯ

1294. กตเม ธมฺมา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อปริยาปนฺนา ฯ

1295. กตเม ธมฺมา นิยฺยานิกา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา นิยฺยานิกา ฯ

1296. กตเม ธมฺมา อนิยฺยานิกา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนิยฺยานิกา ฯ

1297. กตเม ธมฺมา นิยตา ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ ยา จ มิจฺฉาทิฏฺฐิ นิยตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา นิยตา ฯ

1298. กตเม ธมฺมา อนิยตา เต ธมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนิยตา ฯ

1299. กตเม ธมฺมา สอุตฺตรา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา สอุตฺตรา ฯ

1300. กตเม ธมฺมา อนุตฺตรา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อนุตฺตรา ฯ

1301. กตเม ธมฺมา สรณา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺฐา จ กิเสสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมุฏฺฐานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม ธมฺมา สรณา ฯ

1302. กตเม ธมฺมา อรณา กุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา อรณา ฯ

อภิธมฺมทุกํ ฯ

สุตฺตนฺติกทุกนิกฺเขปปฺ

1303. กตเม ธมฺมา วิชฺชาภาคิโน วิชฺชาย สมฺปยุตฺตกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา วิชฺชาภาคิโน ฯ

1304. กตเม ธมฺมา อวิชฺชาภาคิโน อวิชฺชาย สมฺปยุตฺตกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อวิชฺชาภาคิโน ฯ

1305. กตเม ธมฺมา วิชฺชูปมา เหฏฺฐิเมสุ ตีสุ อริยมคฺเคสุ ปญฺญา อิเม ธมฺมา วิชฺชูปมา ฯ

1306. กตเม ธมฺมา วชิรูปมา อุปริฏฺฐิเม อรหตฺตมคฺเค ปญฺญา อิเม ธมฺมา วชิรูปมา ฯ

1307. กตเม ธมฺมา พาลา อหิริกญฺจ อโนตฺตปฺปญฺจ อิเม ธมฺมา พาลา สพฺเพปิ อกุสลา ธมฺมา พาลา ฯ

1308. กตเม ธมฺมา ปณฺฑิตา หิรี จ โอตฺตปฺปญฺจ อิเม ธมฺมา ปณฺฑิตา สพฺเพปิ กุสลา ธมฺมา ปณฺฑิตา ฯ

1309. กตเม ธมฺมา กณฺหา อหิริกญฺจ อโนตฺตปฺปญฺจ อิเม ธมฺมา กณฺหา สพฺเพปิ อกุสลา ธมฺมา กณฺหา ฯ

1310. กตเม ธมฺมา สุกฺกา หิรี จ โอตฺตปฺปญฺจ อิเม ธมฺมา สุกฺกา สพฺเพปิ กุสลา ธมฺมา สุกฺกา ฯ

1311. กตเม ธมฺมา ตปนิยา กายทุจฺจริตํ วจีทุจฺจริตํ มโนทุจฺจริตํ อิเม ธมฺมา ตปนิยา สพฺเพปิ อกุสลา ธมฺมา ตปนิยา ฯ

1312. กตเม ธมฺมา อตปนิยา กายสุจริตํ วจีสุจริตํ มโนสุจริตํ อิเม ธมฺมา อตปนิยา สพฺเพปิ กุสลา ธมฺมา อตปนิยา ฯ

1313. กตเม ธมฺมา อธิวจนา ยา เตสํ เตสํ ธมฺมานํ สงฺขา สมญฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเธยฺยํ นิรุตฺติ พฺยญฺชนํ อภิลาโป อิเม ธมฺมา อธิวจนา ฯ สพฺเพว ธมฺมา อธิวจนปถา ฯ

1314. กตเม ธมฺมา นิรุตฺติ ยา เตสํ เตสํ ธมฺมานํ สงฺขา สมญฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเธยฺยํ นิรุตฺติ พฺยญฺชนํ อภิลาโป อิเม ธมฺมา นิรุตฺติ ฯ สพฺเพว ธมฺมา นิรุตฺติปถา ฯ

1315. กตเม ธมฺมา ปญฺญตฺติ ยา เตสํ เตสํ ธมฺมานํ สงฺขา สมญฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเธยฺยํ นิรุตฺติ พฺยญฺชนํ อภิลาโป อิเม ธมฺมา ปญฺญตฺติ ฯ สพฺเพว ธมฺมา ปญฺญตฺติปถา ฯ

1316. ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อสงฺขตา จ ธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ

1317. ตตฺถ กตมํ รูปํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ

1318. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

1319. ตตฺถ กตมา ภวตณฺหา โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ฯเปฯ ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภวตณฺหา ฯ

1320. ตตฺถ กตมา ภวทิฏฺฐิ ภวิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ภวทิฏฺฐิ ฯ

1321. ตตฺถ กตมา วิภวทิฏฺฐิ น ภวิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ วิภวทิฏฺฐิ ฯ

1322. ตตฺถ กตมา สสฺสตทิฏฺฐิ สสฺสโต อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สสฺสตทิฏฺฐิ ฯ

1323. ตตฺถ กตมา อุจฺเฉททิฏฺฐิ อุจฺฉิชฺชิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อุจฺเฉททิฏฺฐิ ฯ

1324. ตตฺถ กตมา อนฺตวาทิฏฺฐิ อนฺตวา อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อนฺตวา ทิฏฺฐิ ฯ

1325. ตตฺถ กตมา อนนฺตวา ทิฏฺฐิ อนนฺตวา อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อนนฺตวา ทิฏฺฐิ ฯ

1326. ตตฺถ กตมา ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ ปุพฺพนฺตํ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ ฯ

1327. ตตฺถ กตมา อปรนฺตานุทิฏฺฐิ อปรนฺตํ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อปรนฺตานุทิฏฺฐิ ฯ

1328. ตตฺถ กตมํ อหิริกํ ยํ น หิริยติ หิริยิตพฺเพน น หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อหิริกํ ฯ

1329. ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ ยํ น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ ฯ

1330. ตตฺถ กตมา หิรี ยํ หิริยติ หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อยํ วุจฺจติ หิรี ฯ

1331. ตตฺถ กตมํ โอตฺตปฺปํ ยํ โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ โอตฺตปฺปํ ฯ

1332. ตตฺถ กตมา โทวจสฺสตา สหธมฺมิเก วุจฺจมาเน โทวจสฺสายํ โทวจสฺสิยํ โทวจสฺสตา วิปฺปฏิกูลคาหิตา วิปจฺจนีกสาตตา อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ โทวจสฺสตา ฯ

1333. ตตฺถ กตมา ปาปมิตฺตตา เย เต ปุคฺคลา อสฺสทฺธา ทุสฺสีลา อปฺปสฺสุตา มจฺฉริโน ทุปฺปญฺญา ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ ตัสมฺปวงฺกตา อยํ วุจฺจติ ปาปมิตฺตตา ฯ

1334. ตตฺถ กตมา โสวจสฺสตา สหธมฺมิเก วุจฺจมาเน โสวจสฺสายํ โสวจสฺสิยํ โสวจสฺสตา อปฺปฏิกูลคาหิตา อวิปจฺจนีกสาตตา สาทริยํ สาทรตา สคารวตา สปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ โสวจสฺสตา ฯ

1335. ตตฺถ กตมา กลฺยาณมิตฺตตา เย เต ปุคฺคลา สทฺธา สีลวนฺโต พหุสฺสุตา จาควนฺโต ปญฺญวนฺโต ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ

ตัสมฺปวงฺกตา อยํ วุจฺจติ กลฺยาณมิตฺตตา ฯ

1336. ตตฺถ กตมา อาปตฺติกุสลตา ปญฺจปิ อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺติโย สตฺตปิ อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺติโย ยา ตาสํ อาปตฺตีนํ อาปตฺติกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อาปตฺติกุสลตา ฯ

1337. ตตฺถ กตมา อาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา ยา ตาหิ อาปตฺตีหิ วุฏฺฐานกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา ฯ

1338. ตตฺถ กตมา สมาปตฺติกุสลตา อตฺถิ สวิตกฺกสวิจารา สมาปตฺติ อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺตา สมาปตฺติ อตฺถิ อวิตกฺกอวิจารา สมาปตฺติ ยา ตาสํ สมาปตฺตีนํ สมาปตฺติกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ สมาปตฺติกุสลตา ฯ

1339. ตตฺถ กตมา สมาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา ยา ตาหิ สมาปตฺตีหิ วุฏฺฐานกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ สมาปตฺติวุฏฺฐานกุสลตา ฯ

1340. ตตฺถ กตมา ธาตุกุสลตา อฏฺฐารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ยา ตาสํ ธาตูนํ ธาตุกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ธาตุกุสลตา ฯ

1341. ตตฺถ กตมา มนสิการกุสลตา ยา ตาสํ ธาตูนํ มนสิการกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ มนสิการกุสลตา ฯ

1342. ตตฺถ กตมา อายตนกุสลตา ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ สทฺทายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ ยา เตสํ อายตนานํ อายตนกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อายตนกุสลตา ฯ

1343. ตตฺถ กตมา ปฏิจฺจสมุปฺปาทกุสลตา อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา สมฺภวนฺติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ปฏิจฺจสมุปฺปาทกุสลตา ฯ

1344. ตตฺถ กตมา จานกุสลตา เย เย ธมฺมา เยสํ เยสํ ธมฺมานํ เหตู ปจฺจยา อุปฺปาทาย ตํ ตํ ฐานนฺติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ

อยํ วุจฺจติ จานกุสลตา ฯ

1345. ตตฺถ กตมา อฏฺฐานกุสลตา เย เย ธมฺมา เยสํ เยสํ ธมฺมานํ น เหตู น ปจฺจยา อุปฺปาทาย ตํ ตํ อฏฺฐานนฺติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อฏฺฐานกุสลตา ฯ

1346. ตตฺถ กตโม อาชฺชโว ยา อาชฺชวตา อชิมฺหตา อวงฺกตา อกุฏิลตา อยํ วุจฺจติ อาชฺชโว ฯ

1347. ตตฺถ กตโม มทฺทโว ยา มุทุตา มทฺทวตา อกกฺขฬตา อกถินตา นีจจิตฺตตา อยํ วุจฺจติ มทฺทโว ฯ

1348. ตตฺถ กตมา ขนฺติ ยา ขนฺติ ขมนตา อธิวาสนตา อจณฺฑิกฺกํ อนสุโรปโป อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ ขนฺติ ฯ

1349. ตตฺถ กตมํ โสรจฺจํ โย กายิโก อวีติกฺกโม วาจสิโก อวีติกฺกโม กายิกวาจสิโก อวีติกฺกโม อิทํ วุจฺจติ โสรจฺจํ ฯ สพฺโพปิ สีลสังวโร โสรจฺจํ ฯ

1350. ตตฺถ กตมํ สาขลฺยํ ยา สา วาจา อณฺหกา กกฺกสา ปรกฏฺฏกา ปราภิสชฺชนี โกธสามนฺตา อสมาธิสังวตฺตนิกา ตถารูปี วาจํ ปหาย ยา สา วาจา เนหา กณฺณสุขา เปมนิยา หทยงฺคมา โปรี พหุชนกนฺตา พหุชนมนาปา ตถารูปึ วาจํ ภาสิตา โหติ ยา ตตฺถ สณฺหวาจตา สขิลวาจตา อผรุสวาจตา อิทํ วุจฺจติ สาขลฺยํ ฯ

1351. ตตฺถ กตโม ปฏิสนฺถาโร เทฺว ปฏิสนฺถารา อามิสปฏิสนฺถาโร จ ธมฺมปฏิสนฺถาโร จ อิเธกจฺโจ ปฏิสนฺถารโก โหติ อามิสปฏิสนฺถาเรน วา ธมฺมปฏิสนฺถาเรน วา อยํ วุจฺจติ ปฏิสนฺถาโร ฯ

1352. ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสังวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุํ ตสฺส สังวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย น สังวรํ อาปชฺชติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสังวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุํ ตสฺส สังวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย น สังวรํ อาปชฺชติ ยา อิเมสํ ฉนฺนํ อินฺทฺริยานํ อคุตฺติ อโคปนา อนารกฺโข อสังวโร อยํ วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา ฯ

1353. ตตฺถ กตมา โภชเน อมตฺตญฺญุตา อิเธกจฺโจ อปฺปฏิสงฺขา อโยนิโส อาหารํ อาหาเรติ ทวาย มทาย มณฺฑนาย วิภูสนาย ยา ตตฺถ อสนฺตุฏฺฐิตา อมตฺตญฺญุตา อปฺปฏิสงฺขา โภชเน อยํ วุจฺจติ โภชเน อมตฺตญฺญุตา ฯ

1354. ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา น นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย ปฏิปชฺชติ รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย สංวรං อาปชฺชติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสं สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพं ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมं วิญฺญาย น นิมิตฺตคฺคาหี โหติ นานุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย ปฏิปชฺชติ รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย สංวรං อาปชฺชติ ยา อิเมสं ฉนฺนं อินฺทฺริยานं คุตฺติ โคปนา อารกฺโข สංวโร อยं วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา ฯ

1355. ตตฺถ กตมา โภชเน มตฺตญฺญุตา อิเธกจฺโจ ปฏิสงฺขา โยนิโส อาหารं อาหาเรติ เนว ทวาย น มทาย น มณฺฑนาย น วิภูสนาย ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิติยา ยาปนาย วิหึสุปรติยา พฺรหฺมจริยานุคฺคหาย อิติ ปุราณญฺจ เวทนํ ปฏิหงฺขามิ นวญฺจ เวทนํ น อุปฺปาเทสฺสามิ ยาตฺรา จ เม ภวิสฺสติ อนวชฺชตา จ ผาสุวิหาโร จาติ ยา ตตฺถ สนฺตุฏฺฐิตา มตฺตญฺญุตา ปฏิสงฺขา โภชเน อยं วุจฺจติ โภชเน มตฺตญฺญุตา ฯ

1356. ตตฺถ กตมं มุฏฺฐสจฺจं ยา อสติ อนนุสฺสติ อปฺปฏิสฺสติ อสติ อสรณตา อธารณตา ปิลาปนตา สมฺมุสนตา อิทं วุจฺจติ มุฏฺฐสจฺจं ฯ

1357. ตตฺถ กตมं อสมฺปชญฺญं ยं อญฺญาณं อทสฺสนं ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลं อิทं วุจฺจติ อสมฺปชญฺญं ฯ

1358. ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยं สติพลं สมฺมาสติ อยं วุจฺจติ สติ ฯ

1359. ตตฺถ กตมं สมฺปชญฺญं ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทं วุจฺจติ สมฺปชญฺญं ฯ

1360. ตตฺถ กตมं ปฏิสงฺขานพลं ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทं วุจฺจติ ปฏิสงฺขานพลं ฯ

1361. ตตฺถ กตมं ภาวนาพลं ยา กุสลานं ธมฺมานं อาเสวนา ภาวนา พหุลีกมฺมं อิทं วุจฺจติ ภาวนาพลं สตฺตปิ โพชฺฌงฺคา ภาวนาพลं ฯ

1362. ตตฺถ กตโม สมโถ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยं วุจฺจติ สมโถ ฯ

1363. ตตฺถ กตมา วิปสฺสนา ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยं วุจฺจติ วิปสฺสนา ฯ

1364. ตตฺถ กตมं สมถนิมิตฺตं ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อิทं วุจฺจติ สมถนิมิตฺตं ฯ

1365. ตตฺถ กตมํ ปคฺคาหนิมิตฺตํ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทํ วุจฺจติ ปคฺคาหนิมิตฺตํ ฯ

1366. ตตฺถ กตโม ปคฺคาโห โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยํ วุจฺจติ ปคฺคาโห ฯ

1367. ตตฺถ กตโม อวิกฺเขโป ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยํ วุจฺจติ อวิกฺเขโป ฯ

1368. ตตฺถ กตมา สีลวิปตฺติ โย กายิโก วีติกฺกโม วาจสิโก วีติกฺกโม กายิกวาจสิโก วีติกฺกโม อยํ วุจฺจติ สีลวิปตฺติ สพฺพมฺปิ ทุสฺสีลฺยํ สีลวิปตฺติ ฯ

1369. ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิวิปตฺติ นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ นตฺถิ หุตํ นตฺถิ สุกฏทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก นตฺถิ อยํ โลโก นตฺถิ ปโร โลโก นตฺถิ มาตา นตฺถิ ปิตา นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา นตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏิปนฺนา เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิวิปตฺติ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิวิปตฺติ ฯ

1370. ตตฺถ กตมา สีลสมฺปทา โย กายิโก อวีติกฺกโม วาจสิโก อวีติกฺกโม กายิกวาจสิโก อวีติกฺกโม อยํ วุจฺจติ สีลสมฺปทา สพฺโพปิ สีลสำวโร สีลสมฺปทา ฯ

1371. ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิสมฺปทา อตฺถิ ทินฺนํ อตฺถิ ยิฏฺฐํ อตฺถิ หุตํ อตฺถิ สุกฏทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก อตฺถิ อยํ โลโก อตฺถิ ปโร โลโก อตฺถิ มาตา อตฺถิ ปิตา อตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา อตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏิปนฺนา เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิสมฺปทา สพฺพาปิ สมฺมาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิสมฺปทา ฯ

1372. ตตฺถ กตมา สีลวิสุทฺธิ กายิโก อวีติกฺกโม วาจสิโก อวีติกฺกโม กายิกวาจสิโก อวีติกฺกโม อยํ วุจฺจติ สีลวิสุทฺธิ สพฺโพปิ สีลสำวโร สีลวิสุทฺธิ ฯ

1373. ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ กมฺมสฺสกตญาณํ สจฺจานุโลมิกญาณํ มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ผลสมงฺคิสฺส ญาณํ ฯ

1374. ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ โข ปนาติ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ

1375. ยถาทิฏฺฐิสฺส จ ปธานนฺติ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม ฯ

1376. สำเวโคติ ชาติภยํ ชราภยํ พฺยาธิภยํ มรณภยํ ฯ สำเวชนิยํ ฐานนฺติ ชาติ ชรา พฺยาธิ มรณํ ฯ

1377. สํวิคฺคสฺส จ โยนิโส ปธานนฺติ อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ ฐิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

1378. อสนฺตุฏฺฐิตา จ กุสเลสุ ธมฺเมสูติ ยา กุสลานํ ธมฺมานํ ภาวนาย อสนฺตุฏฺฐสฺส ภิยฺโยกมฺยตา ฯ

1379. อปฺปฏิวานิตา จ ปธานสฺมินฺตา ยา กุสลานํ ธมฺมานํ ภาวนาย สกฺกจฺจกิริยตา สาตจฺจกิริยตา อฏฺฐิตกิริยตา อโนลีนวุตฺติตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา อาเสวนา ภาวนา พหุลีกมฺมํ ฯ

1380. วิชฺชาติ ติสฺโส วิชฺชา ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติ ญาณํ วิชฺชา สตฺตานํ จุตูปปาเต ญาณํ วิชฺชา อาสวานํ ขเย ญาณํ วิชฺชา ฯ

1381. วิมุตฺตีติ เทฺว วิมุตฺติโย จิตฺตสฺส จ อธิมุตฺติ นิพฺพานญฺจ ฯ

1382. ขเย ญาณนฺติ มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ฯ

1383. อนุปฺปาเท ญาณนฺติ ผลสมงฺคิสฺส ญาณํ ฯ

นิกฺเขปกณฺฑํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

4. อฏฺฐกถากณฺฑํ

ติกอตฺถุทธาโร

1384. กตเม ธมฺมา กุสลา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

1385. กตเม ธมฺมา อกุสลา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา อกุสลา ฯ

1386. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา ฯ

1387. กตเม ธมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตาจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต จ กิริยโต จ ปญฺจ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ สุขํ เวทนํ ฐเปตฺวา อิเม ธมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

1388. กตเม ธมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา เทฺว โทมนสฺสสหคตาจิตฺตุปฺ-

ปาทา ทุกฺขสหคตํ กายวิญฺญาณํ เอตฺถุปฺปนฺนํ ทุกฺขํ เวทนํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

1389. กตเม ธมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต ฉ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส อกุสลสฺส วิปากโต ฉ กิริยโต ฉ รูปาวจรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อรูปาวจรา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ อทุกฺขมสุขํ เวทนํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ ติสฺโส จ เวทนา รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฯ

1390. กตเม ธมฺมา วิปากา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก อิเม ธมฺมา วิปากา ฯ

1391. กตเม ธมฺมา วิปากธมฺมธมฺมา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา วิปากธมฺมธมฺมา ฯ

1392. กตเม ธมฺมา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

1393. กตเม ธมฺมา อุปาทินฺนุปาทานิยา ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อุปาทินฺนุปาทานิยา ฯ

1394. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ฯ

1395. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ฯ

1396. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺ‌ฐสงฺกิเลสิกา ทฺวาทสากุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺ‌ฐสงฺกิเลสิกา ฯ

1397. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ‌ฐสงฺกิเลสิกา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ‌ฐสงฺกิเลสิกา ฯ

1398. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ‌ฐาสงฺกิเลสิกา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺ‌ฐาสงฺกิเลสิกา ฯ

1399. กตเม ธมฺมา สวิตกฺกสวิจารา กามาวจรกุสลํ อกุสลํ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตุปฺปาทา อกุสลสฺส วิปากโต เทฺว กิริยโต เอกาทส รูปาวจรํ ปฐมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรํ ปฐมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺเน วิตกฺกวิจาเร จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สวิตกฺกสวิจารา ฯ

1400. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกวิจารมตฺตา รูปาวจรปญฺจกนเย ทุติยํ ฌานํ กุสลโต จ

วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรปญฺจกนเย ทุติยํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ วิจารํ จเปตฺวา วิตกฺโกจ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกวิจารมตฺตา ฯ

1401. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกาวิจารา เทฺวปญฺจวิญฺญาณานิ รูปาวจรติกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ ปญฺจกนเย ทุติเย ฌาเน อุปฺปนฺโน จ วิจาโร รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกาวิจารา ฯ วิตกฺกสหชาโต วิจาโร น วตฺตพฺโพ สวิตกฺกสวิจาโรติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺโตติปิ อวิตกฺกาวิจาโรติปิ ฯ

1402. กตเม ธมฺมา ปีติสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ปญฺจ กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ ปีตึ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ปีติสหคตา ฯ

1403. กตเม ธมฺมา สุขสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ฉ กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ สุขํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สุขสหคตา ฯ

1404. กตเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต ฉ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส อกุสลสฺส วิปากโต ฉ กิริยโต ฉ รูปาวจรฺ จตุตฺถ์ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรฺ จตุตฺถ์ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ อุเปกฺขํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา ฯ ปีติ น ปีติสหคตา สุขสหคตา น อุเปกฺขาสหคตา สุขํ น สุขสหคตํ สิยา ปีติสหคตํ น อุเปกฺขาสหคตํ สิยา น วตฺตพฺพ์ ปีติสหคตนฺติ ฯ เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณ์ ยา จ เวทนา อุเปกฺขา รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ฯ

1405. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตาจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1406. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ จตฺตาโร ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตา โลภสหคตาจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1407. กตเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น

ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1408. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตาจิตฺตุปฺ-ปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท เอตฺถุปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1409. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท เอตฺถุปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตาจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1410. กตเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต โมโห จตฺตุสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปากโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1411. กตเม ธมฺมา อาจยคามิโน ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา อาจยคามิโน ฯ

1412. กตเม ธมฺมา อปจยคามิโน จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา อปจยคามิโน ฯ

1413. กตเม ธมฺมา เนวาจยคามินาปจยคามิโน จตูสุ ภูมีสุ วิปากโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เนวาจยคามินาปจยคามิโน ฯ

1414. กตเม ธมฺมา เสกฺขา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา เหฏฺฐิมานิ จ ตีณิ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา เสกฺขา ฯ

1415. กตเม ธมฺมา อเสกฺขา อุปริมํ อรหตฺตผลํ อิเม ธมฺมา อเสกฺขา ฯ

1416. กตเม ธมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปากโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา ฯ

1417. กตเม ธมฺมา ปริตฺตา กามาวจรกุสลํ อกุสลํ สพฺโพ กามาวจรสฺส วิปากโก กามาวจรกิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา ปริตฺตา ฯ

1418. กตเม ธมฺมา มหคฺคตา รูปาวจรา อรูปาวจรา กุสลาพฺยากตา อิเม ธมฺมา มหคฺคตา ฯ

1419. กตเม ธมฺมา อปฺปมาณา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อปฺปมาณา ฯ

1420. กตเม ธมฺมา ปริตฺตารมฺมณา สพฺโพ กามาวจรสฺส วิปาโก กิริยามโนธาตุ กิริยาเหตุกา มโนวิญฺญาณธาตุ โสมนสฺสสหคตา อิเม ธมฺมา ปริตฺตารมฺมณา ฯ

1421. กตเม ธมฺมา มหคฺคตารมฺมณา วิญฺญานญฺจายตนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ อิเม ธมฺมา มหคฺคตารมฺมณา ฯ

1422. กตเม ธมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา ฯ กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺตาจิตฺตุปฺปาทา กิริยโต จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺตาจิตฺตุปฺปาทา สพฺพํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา น อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ ฯ กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา กิริยโต จตฺตาโร ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา รูปาวจรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ กิริยโต จ กิริยาเหตุกมโนวิญฺญาณธาตุ อุเปกฺขาสหคตา อิเม ธมฺมา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส วิปาโก อากาสานญฺจายตนํ อากิญฺจญฺญายตนํ อิเม ธมฺมา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อนารมฺมณา ฯ

1423. กตเม ธมฺมา หีนา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา หีนา ฯ

1424. กตเม ธมฺมา มชฺฌิมา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา มชฺฌิมา ฯ

1425. กตเม ธมฺมา ปณีตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา ปณีตา ฯ

1426. กตเม ธมฺมา มิจฺฉตฺตนิยตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ

1427. กตเม ธมฺมา สมฺมตฺตนิยตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา สมฺมตฺตนิยตา ฯ

1428. กตเม ธมฺมา อนิยตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนิยตา ฯ

1429. กตเม ธมฺมา มคฺคารมฺมณา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺ-ตุปฺปาทา กิริยโต จตฺตาโร ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา มคฺคารมฺมณา น มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ จตฺตาโร อริยมคฺคา น มคฺคารมฺมณา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคาธิปติโนติ ฯ รูปาวจรจตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ กิริยโต จ กิริยาเหตุกมโนวิญฺญาณธาตุ อุเปกฺขาสหคตา อิเม ธมฺมา สิยา มคฺคารมฺมณา น มคฺคเหตุกา น มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติ ฯ กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา สพฺพํ

อกุสลำ สพฺโพ กามาวจรสฺส วิปาโก กิริยโต ฉ จิตฺตุปฺปาทา รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส วิปาโก จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณา-ติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อนารมฺมณา ฯ

1430. กตเม ธมฺมา อุปฺปนฺนา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ยญฺจ รูปำ กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน น วตฺตพฺพา อนุปฺปนฺนาติ ฯ จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ อกุสลำ ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ ยญฺจ รูปำ น กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ ฯ นิพฺพานำ น วตฺตพฺพำ อุปฺปนฺนนฺติปิ อนุปฺปนฺนนฺติปิ อุปฺปาทิโนติปิ ฯ

1431. นิพฺพานำ ฐเปตฺวา สพฺเพ ธมฺมา สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ นิพฺพานำ น วตฺตพฺพำ อตีตนฺติปิ อนาคตนฺติปิ ปจฺจุปฺปนฺนนฺติปิ ฯ

1432. กตเม ธมฺมา อตีตารมฺมณา วิญฺญาณญฺจายตนำ เนวสญฺญานาสญฺญายตนำ อิเม ธมฺมา อตีตารมฺมณา ฯ

1433. นิโยคา อนาคตารมฺมณา นตฺถิ ฯ

1434. กตเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา เทฺว ปญฺจวิญฺญาณานิ ติสฺโส จ มโนธาตุโย อิเม ธมฺมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ฯ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส จิตฺตุปฺปาทา อกุสลสฺส วิปากโต มโนวิญฺญาณธาตุ อุเปกฺขาสหคตา กิริยาเหตุกมโน-วิญฺญาณธาตุ โสมนสฺสสหคตา อิเม ธมฺมา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ฯ กามาวจรกุสลำ อกุสลำ กิริยโต นว จิตฺตุปฺปาทา รูปาวจรำ จตุตฺถำ ฌานำ กุสลโต จ กิริยโต จ อิเม ธมฺมา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส วิปาโก อากาสานญฺจายตนำ อากิญฺจญฺญายตนำ จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อนารมฺมณา ฯ

1435. อนินฺทฺริยพทฺธรูปญฺจ นิพฺพานญฺจ ฐเปตฺวา สพฺเพ ธมฺมา สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ อนินฺทฺริยพทฺธรูปญฺจ นิพฺพานญฺจ พหิทฺธา ฯ

1436. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺตารมฺมณา วิญฺญาณญฺจายตนำ เนวสญฺญานาสญฺญายตนำ อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺตารมฺมณา ฯ

1437. กตเม ธมฺมา พหิทฺธารมฺมณา รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส วิปาโก อากาสานญฺจายตนำ จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา

จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ อิเม ธมฺมา พหิทฺธารมฺมณา ฯ รูปํ ฯเปฯ สพฺเพว กามาวจรา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา รูปาวจรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ กิริยโต จ อิเม ธมฺมา สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา อากิญฺจญฺญายตนํ น วตฺตพฺพํ อชฺฌตฺตารมฺมณนฺติปิ พหิทฺธารมฺมณนฺติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณนฺติปิ ฯ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อนารมฺมณา ฯ

1438. กตเม ธมฺมา สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา รูปายตนํ อิเม ธมฺมา สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ฯ

1439. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา จกฺขายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิเม ธมฺมา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ฯ

1440. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนาปฺปฏิฆา จตฺตาสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตฺตาสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนิทสฺสนาปฺปฏิฆา ฯ

ติกํ ฯ

ทุกอตฺถุทฺธาโร

เหตุโคจฺฉกํ

1441. กตเม ธมฺมา เหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อโลโภ กุสลเหตุ อโทโส กุสลเหตุ จตฺตาสุ ภูมีสุ กุสเลสุ อุปฺปชฺชนฺติ อโมโห กุสลเหตุ กามาวจร-กุสลโต จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาสุ ภูมีสุ กุสเลสุ อุปฺปชฺชติ

โลโภ อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ โทโส ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ โมโห สพฺพากุสเลสุ อุปฺปชฺชติ

อโลโภ วิปากเหตุ อโทโส วิปากเหตุ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาสุ ภูมีสุ วิปาเกสุ อุปฺปชฺชนฺติ อโมโห วิปากเหตุ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาสุ ภูมีสุ วิปาเกสุ อุปฺปชฺชติ

อโลโภ กิริยเหตุ อโทโส กิริยเหตุ กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ ตีสุ ภูมีสุ กิริเยสุ อุปฺปชฺชนฺติ อโมโห กิริยเหตุ กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาโร ญาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ ตีสุ ภูมีสุ กิริเยสุ อุปฺปชฺชติ อิเม ธมฺมา เหตู ฯ

1442. กตเม ธมฺมา น เหตู ฯเปฯ เหตู จตฺตาสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตฺตาสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น เหตู ฯ

1443. กตเม ธมฺมา สเหตุกา วิจิกิจฺฉาสหคตํ อุทฺธจฺจสหคตํ โมหํ ฯเปฯ อวเสสํ อกุสลํ จตฺตาสุ ภูมีสุ กุสลํ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท ฯเปฯ จตฺตาสุ ภูมีสุ

วิปาโก กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ อิเม ธมฺมา สเหตุกา ฯ

1444. กตเม ธมฺมา อเหตุกา วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต โมโห เทฺว ปญฺจวิญฺญาณานิ ติสฺโส จ มโนธาตุโย ปญฺจ จ อเหตุกา มโนวิญฺญาณธาตุโย รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อเหตุกา ฯ

1445. กตเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา วิจิกิจฺฉาสหคตํ อุทฺธจฺจสหคตํ โมหํ จเปตฺวา อวเสสา อกุสลา จตูสุ ภูมีสุ กุสลา กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ อิเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ

1446. กตเม ธมฺมา เหตุวิปฺปยุตฺตา วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต โมโห เทฺวปญฺจวิญฺญาณานิ ติสฺโส จ มโนธาตุโย ปญฺจ จ อเหตุกมโนวิญฺญาณธาตุโย รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ

1447. กตเม ธมฺมา เหตู เจว สเหตุกา จ ยตฺถ เทฺว ตโย เหตู เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา เหตู เจว สเหตุกา จ ฯ

1448. กตเม ธมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตู จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ เอตฺถุปฺปนฺเน เหตู จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ อเหตุกา ธมฺมา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติปิ สเหตุกา เจว น จ เหตูติปิ ฯ

1449. กตเม ธมฺมา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ เทฺว ตโย เหตู เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1450. กตเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ เอตฺถุปฺปนฺเน เหตู จเปตฺวา อิเม ธมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ เหตุวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติปิ ฯ

1451. กตเม ธมฺมา น เหตู สเหตุกา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตุปฺปาเท จเปตฺวา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ เอตฺถุปฺปนฺเน เหตู จเปตฺวา อิเม ธมฺมา น เหตู สเหตุกา ฯ

1452. กตเม ธมฺมา น เหตู อเหตุกา เทฺวปญฺจวิญฺญาณานิ ติสฺโส จ มโนธาตุโย

ปญฺจ จ อเหตุกมโนวิญฺญาณธาตุโย รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น เหตู อเหตุกา ฯ เหตู ธมฺมา น วตฺตพฺพา น เหตู สเหตุกาติปิ น เหตู อเหตุกาติปิ ฯ

จูฬนฺตรทุกํ

1453. กตเม ธมฺมา สปฺปจฺจยา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สปฺปจฺจยา ฯ

1454. กตเม ธมฺมา อปฺปจฺจยา นิพฺพานํ อิเม ธมฺมา อปฺปจฺจยา ฯ

1455. กตเม ธมฺมา สงฺขตา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สงฺขตา ฯ

1456. กตเม ธมฺมา อสงฺขตา นิพฺพานํ อิเม ธมฺมา อสงฺขตา ฯ

1457. กตเม ธมฺมา สนิทสฺสนา รูปายตนํ อิเม ธมฺมา สนิทสฺสนา ฯ

1458. กตเม ธมฺมา อนิทสฺสนา จกฺขายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนิทสฺสนา ฯ

1459. กตเม ธมฺมา สปฺปฏิฆา จกฺขายตนํ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนํ อิเม ธมฺมา สปฺปฏิฆา ฯ

1460. กตเม ธมฺมา อปฺปฏิฆา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนํ อปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อปฺปฏิฆา ฯ

1461. กตเม ธมฺมา รูปิโน จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิเม ธมฺมา รูปิโน ฯ

1462. กตเม ธมฺมา อรูปิโน จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อรูปิโน ฯ

1463. กตเม ธมฺมา โลกิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา โลกิยา ฯ

1464. กตเม ธมฺมา โลกุตฺตรา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โลกุตฺตรา ฯ สพฺเพ ธมฺมา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

อาสวโคจฺฉกํ

1465. กตเม ธมฺมา อาสวา จตฺตาโร อาสวา กามาสโว ภวาสโว ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว กามาสโว อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ภวาสโว จตูสุ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐาสโว จตูสุ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺ-

เตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ อวิชฺชาสโว สพฺพากุสเลสุ อุปฺปชฺชติ อิเม ธมฺมา อาสวา ฯ

1466. กตเม ธมฺมา โน อาสวา จเปตฺวา อาสเว อวเสสํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน อาสวา ฯ

1467. กตเม ธมฺมา สาสวา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สาสวา ฯ

1468. กตเม ธมฺมา อนาสวา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนาสวา ฯ

1469. กตเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา วิจิกิจฺฉาสหคตํ โมหํ อุทฺธจฺจสหคตํ โมหํ จเปตฺวา อวเสสํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา ฯ

1470. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โมโห วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต โมโห จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ

1471. กตเม ธมฺมา อาสวา เจว สาสวา จ เตว อาสวา อาสวา เจว สาสวา จ ฯ

1472. กตเม ธมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา จเปตฺวา อาสเว อวเสสํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา ฯ อนาสวา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ ฯ

1473. กตเม ธมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ เทฺว ตโย อาสวา เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1474. กตเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา จเปตฺวา อาสเว อวเสสํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา ฯ อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสว สมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ ฯ

1475. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โมโห วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต โมโห ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา ฯ

1476. กตเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวาติปิ ฯ

สโยนชนโคจฺฉกำ

1477. กตเม ธมฺมา สโยชนา ทส สโยชนานิ กามราคสโยชนำ ปฏิฆสโยชนำ มานสโยชนำ ทิฏฺฐิสโยชนำ วิจิกิจฺฉาสโยชนำ สีลพฺพตปรามาสสโยชนำ ภวราคสโยชนำ อิสฺสาสโยชนำ มจฺฉริยสโยชนำ อวิชฺชาสโยชนำ กามราคสโยชนำ อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ปฏิฆสโยชนำ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ มานสโยชนำ จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิสโยชนำ จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺป-ยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ วิจิกิจฺฉาสโยชนำ วิจิกิจฺฉาสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ สีลพฺพตปรามาสสโยชนำ จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ภวราคสโยชนำ จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ อิสฺสาสโยชนญฺจ มจฺฉริยสโยชนญฺจ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนฺติ อวิชฺชาสโยชนำ สพฺพากุสเลสุ อุปฺปชฺชติ อิเม ธมฺมา สโยชนา ฯ

1478. กตเม ธมฺมา โน สโยชนา จเปตฺวา สโยชเน อวเสสำ อกุสลำ จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน สโยชนา ฯ

1479. กตเม ธมฺมา สโยชนิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลำ อกุสลำ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ สพฺพญฺจ รูปำ อิเม ธมฺมา สโยชนิยา ฯ

1480. กตเม ธมฺมา อสโยชนิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อสโยชนิยา ฯ

1481. กตเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา อุทฺธจฺจสหคตำ โมหำ จเปตฺวา อวเสสำ อกุสลำ อิเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา ฯ

1482. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อุทฺธจฺจสหคโต โมโห จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ

1483. กตเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนิยา จ ตาเนว สโยชนานิ สโยชนา เจว สโยชนิยา จ ฯ

1484. กตเม ธมฺมา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา จเปตฺวา สโยชเน อวเสสำ อกุสลำ ตีสุ ภูมีสุ กุสลำ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ สพฺพญฺจ รูปำ อิเม ธมฺมา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา ฯ อสโยชนิยา ธมฺมา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติปิ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนาติปิ ฯ

1485. กตเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ เทฺว ตีณิ สโยชนานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1486. กตเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนา จเปตฺวา สโยชเน อวเสสำ อกุสลำ อิเม ธมฺมา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนา ฯ สโยชนวิปฺปยุตฺตา

ธมฺมา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติปิ ฯ

1487. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยา อุทฺธจฺจสหคโต โมโห ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยา ฯ

1488. กตเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา ฯ สโยชนสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยาติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยาติปิ ฯ

คนฺถโคจฺฉกํ

1489. กตเม ธมฺมา คนฺถา จตฺตาโร คนฺถา อภิชฺฌากายคนฺโถ พฺยาปาโท กายคนฺโถ สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ อิทมสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ อภิชฺฌากายคนฺโถ อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ พฺยาปาโท กายคนฺโถ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ จ อิทมสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ จ จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา คนฺถา ฯ

1490. กตเม ธมฺมา โน คนฺถา จเปตฺวา คนฺเถ อวเสสํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน คนฺถา ฯ

1491. กตเม ธมฺมา คนฺถนิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา คนฺถนิยา ฯ

1492. กตเม ธมฺมา อคนฺถนิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อคนฺถนิยา ฯ

1493. กตเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺนํ โลภํ จเปตฺวา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺนํ ปฏิฆํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา ฯ

1494. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โลโภ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺนํ ปฏิฆํ วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ

1495. กตเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จ เตว คนฺถา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จ ฯ

1496. กตเม ธมฺมา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา จเปตฺวา คนฺเถ อวเสสํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา คนฺถนิยา

เจว โน จ คนฺถา ฯ อคนฺถนิยา ธมฺมา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติปิ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถาติปิ ฯ

1497. กตเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ ทิฏฺฐิ จ โลโภ จ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1498. กตเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา อฏฺฐ โลภสหคตจิตฺตุปฺ-ปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺเน คนฺเถ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา ฯ คนฺถวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติปิ ฯ

1499. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา คนฺถนิยา จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โลโภ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺนำ ปฏิฆำ วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท ตีสุ ภูมีสุ กุสลำ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ สพฺพญฺจ รูปำ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา คนฺถนิยา ฯ

1500. กตเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา อคนฺถนิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา คนฺถวิปฺปยุตฺตา อคนฺถนิยา ฯ คนฺถสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตา คนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตา อคนฺถนิยาติปิ ฯ

โอฆโคจฺฉกำ

1501. กตเม ธมฺมา โอฆา ฯเปฯ

โยคโคจฺฉกำ

1502. กตเม ธมฺมา โยคา ฯเปฯ

นีวรณโคจฺฉกำ

1503. กตเม ธมฺมา นีวรณา ฉ นีวรณานิ กามจฺฉนฺทนีวรณำ พฺยาปาทนีวรณำ ถีนมิทฺธนีวรณำ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณำ วิจิกิจฺฉานีวรณำ อวิชฺชานีวรณำ กามจฺฉนฺทนีวรณำ อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ พฺยาปาทนีวรณำ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ถีนมิทฺธนีวรณำ สสงฺขาริเกสุ อกุสเลสุ อุปฺปชฺชติ อุทฺธจฺจนีวรณำ อุทฺธจฺจสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ กุกฺกุจฺจนีวรณำ ทฺวีสุ โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ วิจิกิจฺฉานีวรณำ วิจิกิจฺฉาสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ อวิชฺชานีวรณำ สพฺพากุสเลสุ อุปฺปชฺชติ อิเม ธมฺมา นีวรณา ฯ

1504. กตเม ธมฺมา โน นีวรณา จเปตฺวา นีวรเณ อวเสสำ อกุสลำ จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน นีวรณา ฯ

1505. กตเม ธมฺมา นีวรณิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลำ อกุสลำ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ

กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา นีวรณิยา ฯ

1506. กตเม ธมฺมา อนีวรณิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนีวรณิยา ฯ

1507. กตเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา ฯ

1508. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา จตูสุ ภูมีสุ กุสลๆ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ

1509. กตเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณิยา จ ตาเนว นีวรณานิ นีวรณา เจว นีวรณิยา จ ฯ

1510. กตเม ธมฺมา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา จเปตฺวา นีวรเณ อวเสสๆ อกุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ กุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา ฯ อนีวรณิยา ธมฺมา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติปิ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณาติปิ ฯ

1511. กตเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ เทฺว ตีณิ นีวรณานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1512. กตเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา จเปตฺวา นีวรเณ อวเสสๆ อกุสลๆ อิเม ธมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา ฯ นีวรณวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติปิ ฯ

1513. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยา ฯ

1514. กตเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยา ฯ นีวรณสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยาติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยาติปิ ฯ

ปรามาสโคจฺฉกๆ

1515. กตเม ธมฺมา ปรามาสา ทิฏฺฐิปรามาโส จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ อิเม ธมฺมา ปรามาสา ฯ

1516. กตเม ธมฺมา โน ปรามาสา จเปตฺวา ปรามาสๆ อวเสสๆ อกุสลๆ จตูสุ ภูมีสุ กุสลๆ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน ปรามาสา ฯ

1517. กตเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา ตีสุ ภูมีสุ กุสลๆ อกุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ

กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา ฯ

1518. กตเม ธมฺมา อปรามฏฺฐา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อปรามฏฺฐา ฯ

1519. กตเม ธมฺมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺนๆ ปรามาสๆ ฐเปตฺวา อิเม ธมฺมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา ฯ

1520. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลๆ จตูสุ ภูมีสุ วิปากา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ฯ ปรามาโส น วตฺตพฺโพ ปรามาสสมฺปยุตฺโต-ติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโตติปิ ฯ

1521. กตเม ธมฺมา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จ โส เอว ปรามาโส ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จ ฯ

1522. กตเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา จเปตฺวา ปรามาสๆ อวเสสๆ อกุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ กุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ วิปากา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา ฯ อปรามฏฺฐา ธมฺมา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จาติปิ ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสาติปิ ฯ

1523. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภ-สหคตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท ตีสุ ภูมีสุ กุสลๆ ตีสุ ภูมีสุ วิปากา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ สพฺพญฺจ รูปๆ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา ฯ

1524. กตเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา ฯ ปรามาสา จ ปรามาสสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐาติปิ ฯ

มหนฺตรทุกๆ

1525. กตเม ธมฺมา สารมฺมณา จตูสุ ภูมีสุ กุสลๆ อกุสลๆ จตูสุ ภูมีสุ วิปากา ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตๆ อิเม ธมฺมา สารมฺมณา ฯ

1526. กตเม ธมฺมา อนารมฺมณา รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนารมฺมณา ฯ

1527. กตเม ธมฺมา จิตฺตา จกฺขุวิญฺญาณๆ โสตวิญฺญาณๆ ฆานวิญฺญาณๆ ชิวฺหาวิญฺญาณๆ กายวิญฺญาณๆ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิเม ธมฺมา จิตฺตา ฯ

1528. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ รูปญฺจ

นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตา ฯ

1529. กตเม ธมฺมา เจตสิกา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา เจตสิกา ฯ

1530. กตเม ธมฺมา อเจตสิกา จิตฺตญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อเจตสิกา ฯ

1531. กตเม ธมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา ฯ

1532. กตเม ธมฺมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ฯ จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สมฺปยุตฺตนฺติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

1533. กตเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺา ฯ

1534. กตเม ธมฺมา จิตฺตวิสํสฏฺา รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา จิตฺตวิสํสฏฺา ฯ จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สํสฏฺนฺติปิ จิตฺเตน วิสํสฏฺนฺติปิ ฯ

1535. กตเม ธมฺมา จิตฺตสมุฏฺานา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺานํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺพฺพายตนํ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมญฺญตา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฬีกาโร อาหาโร อิเม ธมฺมา จิตฺตสมุฏฺานา ฯ

1536. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสมุฏฺานา จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสมุฏฺานา ฯ

1537. กตเม ธมฺมา จิตฺตสหภุโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิเม ธมฺมา จิตฺตสหภุโน ฯ

1538. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสหภุโน จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสหภุโน ฯ

1539. กตเม ธมฺมา จิตฺตานุปริวตฺติโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ อิเม ธมฺมา จิตฺตานุปริวตฺติโน ฯ

1540. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตญฺจ อวเสสญฺจ รูปํ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ฯ

1541. กตเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺสมุฏฺานา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺสมุฏฺานา ฯ

1542. กตเม ธมฺมา โนจิตฺตสํสฏฺสมุฏฺานา จิตฺตญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสํสฏฺสมุฏฺานา ฯ

1543. กตเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน เวทนากฺขนฺโธจ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ฯ

1544. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน จิตฺตญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ฯ

1545. กตเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ฯ

1546. กตเม ธมฺมา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน จิตฺตญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ฯ

1547. กตเม ธมฺมา อชฺฌตฺติกา จกฺขายตนํ ฯเปฯ มนายตนํ อิเม ธมฺมา อชฺฌตฺติกา ฯ

1548. กตเม ธมฺมา พาหิรา รูปายตนํ ฯเปฯ ธมฺมายตนํ อิเม ธมฺมา พาหิรา ฯ

1549. กตเม ธมฺมา อุปาทา จกฺขายตนํ ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร อิเม ธมฺมา อุปาทา ฯ

1550. กตเม ธมฺมา โนอุปาทา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ จตฺตาโร จ มหาภูตา นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน อุปาทา ฯ

1551. กตเม ธมฺมา อุปาทินฺนา ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อิเม ธมฺมา อุปาทินฺนา ฯ

1552. กตเม ธมฺมา อนุปาทินฺนา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนุปาทินฺนา ฯ

อุปาทานโคจฺฉกํ

1553. กตเม ธมฺมา อุปาทานา จตฺตาริ อุปาทานานิ กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทานํ สีลพฺพตุปาทานํ อตฺตวาทุปาทานํ กามุปาทานํ อฏฺฐสุ โลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐุปาทานญฺจ สีลพฺพตุปาทานญฺจ อตฺตวาทุปาทานญฺจ จตูสุ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา อุปาทานา ฯ

1554. กตเม ธมฺมา โน อุปาทานา จเปตฺวา อุปาทาเน อวเสสํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน อุปาทานา ฯ

1555. กตเม ธมฺมา อุปาทานิยา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา อุปาทานิยา ฯ

1556. กตเม ธมฺมา อนุปาทานิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนุปาทานิยา ฯ

1557. กตเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺต โลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺนํ โลภํ ฐเปตฺวา อิเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา ฯ

1558. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โลโภ เทฺว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ

1559. กตเม ธมฺมา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ ตาเนว อุปาทานานิ อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ ฯ

1560. กตเม ธมฺมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ฐเปตฺวา อุปาทาเน อวเสสํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ฯ อนุปาทานิยา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติปิ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติปิ ฯ

1561. กตเม ธมฺมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ ทิฏฺฐิ จ โลโภ จ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1562. กตเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา อฏฺฐ โลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เอตฺถุปฺปนฺเน อุปาทาเน ฐเปตฺวา อิเม ธมฺมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา ฯ อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติปิ ฯ

1563. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โลโภ เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา ฯ

1564. กตเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา ฯ อุปาทานสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยาติปิ ฯ

กิเลสโคจฺฉกํ

1565. กตเม ธมฺมา กิเลสา ทส กิเลสวตฺถูนิ โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺธจฺจํ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ โลโภ อฏฺฐสุ โลภสหเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ โทโส ทฺวีสุ โทมนสฺสสหเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ โมโห สพฺพากุสเลสุ

อุปฺปชฺชติ มาโน จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ วิจิกิจฺฉา วิจิกิจฺฉาสหคเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ ถีนํ สสงฺขาริเกสุ อกุสเลสุ อุปฺปชฺชติ อุทฺธจฺจญฺจ อหิริกญฺจ อโนตฺตปฺปญฺจ สพฺพากุสเลสุ อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา กิเลสา ฯ

1566. กตเม ธมฺมา โน กิเลสา จเปตฺวา กิเลเส อวเสสํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา โน กิเลสา ฯ

1567. กตเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา ฯ

1568. กตเม ธมฺมา อสงฺกิเลสิกา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อสงฺกิเลสิกา ฯ

1569. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา ฯ

1570. กตเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา ฯ

1571. กตเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา ฯ

1572. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ

1573. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ ฯ

1574. กตเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา จเปตฺวา กิเลเส อวเสสํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา ฯ อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติปิ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสาติปิ ฯ

1575. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ ฯ

1576. กตเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสา จเปตฺวา กิเลเส อวเสสํ อกุสลํ อิเม ธมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสา ฯ อสงฺกิลิฏฺฐา ธมฺมา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จาติปิ สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสาติปิ ฯ

1577. กตเม ธมฺมา กิเลสา เจว กิเลส สมฺปยุตฺตา จ ยตฺถ เทฺว ตโย กิเลสา เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อิเม ธมฺมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ ฯ

1578. กตเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา จเปตฺวา กิเลเส อวเสสํ

อกุสลำ อิเม ธมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺต เจว โน จ กิเลสา ฯ กิเลสวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ ฯ

1579. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา ตีสุ ภูมีสุ กุสลำ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ สพฺพญฺจ รูปำ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา ฯ

1580. กตเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ฯ กิเลสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา น วตฺตพฺพา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกาติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกาติปิ ฯ

ปีฏฺฐิทุกำ

1581. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ
จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1582. กตเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ

1583. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺส-สหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1584. กตเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ

1585. กตเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺ-ปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท เอตฺถุปฺปนฺนำ โมหำ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพ-เหตุกา ฯ

1586. กตเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา วิจิกิจฺฉาสหคโต โมโห อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท จตูสุ ภูมีสุ กุสลำ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตำ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1587. กตเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท

เอตฺถุปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ จตฺตาโร ทิฏฺฐิคต-วิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

1588. กตเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต โมโห จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพ-เหตุกา ฯ

1589. กตเม ธมฺมา สวิตกฺกา กามาวจรกุสลํ อกุสลํ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตุปฺปาทา อกุสลสฺส วิปากโต เทฺว กิริยโต เอกาทส รูปาวจรํ ปฐมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรํ ปฐมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ วิตกฺกํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สวิตกฺกา ฯ

1590. กตเม ธมฺมา อวิตกฺกา เทฺวปญฺจวิญฺญาณานิ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ วิตกฺโก จ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อวิตกฺกา ฯ

1591. กตเม ธมฺมา สวิจารา กามาวจรกุสลํ อกุสลํ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตุปฺปาทา อกุสลสฺส วิปากโต เทฺว กิริยโต เอกาทส รูปาวจรเอกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรเอกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ วิจารํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สวิจารา ฯ

1592. กตเม ธมฺมา อวิจารา เทฺวปญฺจวิญฺญาณานิ รูปาวจรติกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกติ-กชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ วิจาโร จ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อวิจารา ฯ

1593. กตเม ธมฺมา สปฺปีติกา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตา จิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ปญฺจ กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ ปีตึ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สปฺปีติกา ฯ

1594. กตเม ธมฺมา อปฺปีติกา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต อฏฺฐ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต กิริยโต ฉ รูปาวจรทุกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรทุกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ ปีติ จ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อปฺปีติกา ฯ

1595. กตเม ธมฺมา ปีติสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ปญฺจ กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรทุกติกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ ปีตึ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา ปีติสหคตา ฯ

1596. กตเม ธมฺมา นปีติสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต อฏฺจ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต กิริยโต ฉ รูปาวจรทุกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรทุกทุกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ ปีติ จ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น ปีติสหคตา ฯ

1597. กตเม ธมฺมา สุขสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ฉ กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ สุขํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา สุขสหคตา ฯ

1598. กตเม ธมฺมา น สุขสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต อฏฺจ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต กิริยโต ฉ รูปาวจรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ สุขญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น สุขสหคตา ฯ

1599. กตเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร อุเปกฺขาสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต ฉ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส อกุสลสฺส วิปากโต ฉ กิริยโต ฉ รูปาวจรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรํ จตุตฺถํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ เอตฺถุปฺปนฺนํ อุเปกฺขํ จเปตฺวา อิเม ธมฺมา อุเปกฺขาสหคตา ฯ

1600. กตเม ธมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตจิตฺตุปฺปาทา อกุสลโต ฉ กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ฉ อกุสลสฺส วิปากโต เอโก กิริยโต ปญฺจ รูปาวจรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ โลกุตฺตรติกจตุกฺกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ อุเปกฺขา จ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

1601. กตเม ธมฺมา กามาวจรา กามาวจรกุสลํ อกุสลํ สพฺโพ กามาวจรสฺส วิปาโก กามาวจรกิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา กามาวจรา ฯ

1602. กตเม ธมฺมา น กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น กามาวจรา ฯ

1603. กตเม ธมฺมา รูปาวจรา รูปาวจรจตุกฺกปญฺจกชฺฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ อิเม ธมฺมา รูปาวจรา ฯ

1604. กตเม ธมฺมา น รูปาวจรา กามาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น รูปาวจรา ฯ

1605. กตเม ธมฺมา อรูปาวจรา จตฺตาโร อารุปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ อิเม ธมฺมา อรูปาวจรา ฯ

1606. กตเม ธมฺมา น อรูปาวจรา กามาวจรา รูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น อรูปาวจรา ฯ

1607. กตเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา ฯ

1608. กตเม ธมฺมา อปริยาปนฺนา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อปริยาปนฺนา ฯ

1609. กตเม ธมฺมา นิยฺยานิกา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา นิยฺยานิกา ฯ

1610. กตเม ธมฺมา อนิยฺยานิกา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนิยฺยานิกา ฯ

1611. กตเม ธมฺมา นิยตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตจิตฺตุปฺปาทา เทฺว โทมนสฺส-สหคตจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา นิยตา ฯ

1612. กตเม ธมฺมา อนิยตา จตฺตาโร ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาทา วิจิกิจฺฉาสหคโต จิตฺตุปฺปาโท อุทฺธจฺจสหคโต จิตฺตุปฺปาโท ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนิยตา ฯ

1613. กตเม ธมฺมา สอุตฺตรา ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ อกุสลํ ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ สพฺพญฺจ รูปํ อิเม ธมฺมา สอุตฺตรา ฯ

1614. กตเม ธมฺมา อนุตฺตรา จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อนุตฺตรา ฯ

1615. กตเม ธมฺมา สรณา ทฺวาทส อกุสลจิตฺตุปฺปาทา อิเม ธมฺมา สรณา ฯ

1616. กตเม ธมฺมา อรณา จตูสุ ภูมีสุ กุสลํ จตูสุ ภูมีสุ วิปาโก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากตํ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ อิเม ธมฺมา อรณา ฯ

อตฺถุทฺธาโร นิฏฺฐิโต ฯ

ธมฺมสงฺคณีปกรณํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

พระไตรปิฎก ฉบับสยามรัฐ พ.ศ.๒๕๓๘ (ภาษาบาลี) เล่มที่ ๓๕

อภิธมฺมปิฏเก วิภงฺคปาฬิ
อภิธมฺมปิฏเก วิภงฺโค

๑. ขนฺธวิภงฺโค
๑. สุตฺตนฺตภาชนียํ

1. ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

1. รูปกฺขนฺโธ

2. ตตฺถ กตโม รูปกฺขนฺโธ ยงฺกิญฺจิ รูปํ อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา โอฬาริกํ วา สุขุมํ วา หีนํ วา ปณีตํ วา ยํ ทูเร สนฺติเก วา ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ รูปกฺขนฺโธ ฯ

3. ตตฺถ กตมํ รูปํ อตีตํ ยํ รูปํ อตีตํ นิรุทฺธํ วิคตํ วิปริณตํ อตฺถงฺคตํ อพฺภตฺถงฺคตํ อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตํ อตีตํ อตีตํเสน สงฺคหิตํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ อตีตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปํ อนาคตํ ยํ รูปํ อชาตํ อภูตํ อสญฺชาตํ อนิพฺพตฺตํ อนภินิพฺพตฺตํ อปาตุภูตํ อนุปฺปนฺนํ อสมุปฺปนฺนํ อนุฏฺฐิตํ อสมุฏฺฐิตํ อนาคตํ อนาคตํเสน สงฺคหิตํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ อนาคตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ยํ รูปํ ชาตํ ภูตํ สญฺชาตํ นิพฺพตฺตํ อภินิพฺพตฺตํ ปาตุภูตํ อุปฺปนฺนํ สมุปฺปนฺนํ อุฏฺฐิตํ สมุฏฺฐิตํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ปุจฺจุปฺปนฺนํเสน สงฺคหิตํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ฯ

4. ตตฺถ กตมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ยํ รูปํ เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกํ ปาฏิปุคฺคลิกํ อุปาทินฺนํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ อชฺฌตฺตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปํ พหิทฺธา ยํ รูปํ เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกํ ปาฏิปุคฺคลิกํ อุปาทินฺนํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ

อิทำ วุจฺจติ รูปำ พหิทฺธา ฯ

5. ตตฺถ กตมำ รูปำ โอฬาริกำ จกฺขายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ อิทำ วุจฺจติ รูปำ โอฬาริกำ ฯ

ตตฺถ กตมำ รูปำ สุขุมำ อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีงฺกาโร อาหาโร อิทำ วุจฺจติ รูปำ สุขุมำ ฯ

6. ตตฺถ กตมำ รูปำ หีนำ ยำ รูปำ เตสำ เตสำ สตฺตานำ อุณฺณาตำ อวณฺณาตำ หีฬิตำ ปริภูตำ อจิตีกตำ หีนำ หีนมตำ หีนสมฺมตำ อนิฏฺฐำ อกนฺตำ อมนาปำ รูปา สทฺทา คนฺธา รสา โผฏฺฐพฺพา อิทำ วุจฺจติ รูปำ หีนำ ฯ

ตตฺถ กตมำ รูปำ ปณีตำ ยำ รูปำ เตสำ เตสำ สตฺตานำ อนุณฺณาตำ อนวณฺณาตำ อหีฬิตำ อปริภูตำ จิตีกตำ ปณีตำ ปณีตมตำ ปณีตสมฺมตำ อิฏฺฐำ กนฺตำ มนาปำ รูปา สทฺทา คนฺธา รสา โผฏฺฐพฺพา อิทำ วุจฺจติ รูปำ ปณีตำ ฯ ตำ ตำ วา ปน รูปำ อุปาทายุปาทาย รูปำ หีนำ ปณีตำ ทฏฺฐพฺพำ ฯ

7. ตตฺถ กตมำ รูปำ ทูเร อิตฺถินฺทฺริยำ ฯเปฯ กพฬีงฺกาโร อาหาโร ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ อนาสนฺเน อนุปกฺกฏฺเฐ ทูเร อสนฺติเก อิทำ วุจฺจติ รูปำ ทูเร ฯ

ตตฺถ กตมำ รูปำ สนฺติเก จกฺขายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ อาสนฺเน อุปกฺกฏฺเฐ อวิทูเร สนฺติเก อิทำ วุจฺจติ รูปำ สนฺติเก ฯ ตำ ตำ วา ปน รูปำ อุปาทายุปาทาย รูปำ ทูเร สนฺติเก ทฏฺฐพฺพำ ฯ

2. เวทนากฺขนฺโธ

8. ตตฺถ กตโม เวทนากฺขนฺโธ ยากาจิ เวทนา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา ทูเร สนฺติเก วา ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยำ วุจฺจติ เวทนากฺขนฺโธ ฯ

9. ตตฺถ กตมา เวทนา อตีตา ยา เวทนา อตีตา นิรุทฺธา วิคตา วิปริณตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตา อตีตา อตีตำเสน สงฺคหิตา สุขา เวทนา ทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ เวทนา อตีตา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนา อนาคตา ยา เวทนา อชาตา อภูตา อสญฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนภินิพฺพตฺตา อปาตุภูตา อนุปฺปนฺนา อสมุปฺปนฺนา อนุฏฺฐิตา อสมุฏฺฐิตา อนาคตา อนาคตำเสน สงฺคหิตา สุขา เวทนา ทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ เวทนา อนาคตา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนา ปจฺจุปฺปนฺนา ยา เวทนา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อุปฺปนฺนา สมุปฺปนฺนา อุฏฺฐิตา สมุฏฺฐิตา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนำเสน สงฺคหิตา สุขา เวทนา ทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ เวทนา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ

10. ตตฺถ กตมา เวทนา อชฺฌตฺตา ยา เวทนา เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา สุขา เวทนา ทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ เวทนา อชฺฌตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนา พหิทฺธา ยา เวทนา เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา สุขา เวทนา ทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ เวทนา พหิทฺธา ฯ

11. ตตฺถ กตมา เวทนา โอฬาริกา สุขุมา อกุสลา เวทนา โอฬาริกา กุสลาพฺยากตา เวทนา สุขุมา กุสลากุสลา เวทนา โอฬาริกา อพฺยากตา เวทนา สุขุมา ทุกฺขา เวทนา โอฬาริกา สุขา จ อทุกฺขมสุขา จ เวทนา สุขุมา สุขทุกฺขา เวทนา โอฬาริกา อทุกฺขมสุขา เวทนา สุขุมา อสมาปนฺนสฺส เวทนา โอฬาริกา สมาปนฺนสฺส เวทนา สุขุมา สาสวา เวทนา โอฬาริกา อนาสวา เวทนา สุขุมา ตํ ตํ วา ปน เวทนํ อุปาทายุปาทาย เวทนา โอฬาริกา สุขุมา ทฏฺจพฺพา ฯ

12. ตตฺถ กตมา เวทนา หีนา ปณีตา อกุสลา เวทนา หีนา กุสลาพฺยากตา เวทนา ปณีตา กุสลากุสลา เวทนา หีนา อพฺยากตา เวทนา ปณีตา ทุกฺขา เวทนา หีนา สุขา จ อทุกฺขมสุขา จ เวทนา ปณีตา สุขทุกฺขา เวทนา หีนา อทุกฺขมสุขา เวทนา ปณีตา อสมาปนฺนสฺส เวทนา หีนา สมาปนฺนสฺส เวทนา ปณีตา สาสวา เวทนา หีนา อนาสวา เวทนา ปณีตา ตํ ตํ วา ปน เวทนํ อุปาทายุปาทาย เวทนา หีนา ปณีตา ทฏฺจพฺพา ฯ

13. ตตฺถ กตมา เวทนา ทูเร อกุสลา เวทนา กุสลาพฺยากตาหิ เวทนาหิ ทูเร กุสลาพฺยากตา เวทนา อกุสลาย เวทนาย ทูเร กุสลา เวทนา อกุสลาพฺยากตาหิ เวทนาหิ ทูเร อกุสลาพฺยากตา เวทนา กุสลาย เวทนาย ทูเร อพฺยากตา เวทนา กุสลากุสลาหิ เวทนาหิ ทูเร กุสลากุสลา เวทนา อพฺยากตาย เวทนาย ทูเร ทุกฺขา เวทนา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ ทูเร สุขา จ อทุกฺขมสุขา จ เวทนา ทุกฺขาย เวทนาย ทูเร สุขา เวทนา ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ ทูเร ทุกฺขา จ อทุกฺขมสุขา จ เวทนา สุขาย เวทนาย ทูเร อทุกฺขมสุขา เวทนา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ ทูเร สุขทุกฺขา เวทนา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย ทูเร อสมาปนฺนสฺส เวทนา สมาปนฺนสฺส เวทนาย ทูเร สมาปนฺนสฺส เวทนา อสมาปนฺนสฺส เวทนาย ทูเร สาสวา เวทนา อนาสวาย เวทนาย ทูเร อนาสวา เวทนา สาสวาย เวทนาย ทูเร อยํ วุจฺจติ เวทนา ทูเร ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนา สนฺติเก อกุสลา เวทนา อกุสลาย เวทนาย สนฺติเก กุสลา เวทนา กุสลาย เวทนาย สนฺติเก อพฺยากตา เวทนา อพฺยากตาย เวทนาย สนฺติเก ทุกฺขา เวทนา ทุกฺขาย เวทนาย สนฺติเก สุขา เวทนา สุขาย เวทนาย สนฺติเก อทุกฺขมสุขา เวทนา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สนฺติเก อสมาปนฺนสฺส เวทนา อสมาปนฺนสฺส เวทนาย

สนฺติเก สมาปนฺนสฺส เวทนา สมาปนฺนสฺส เวทนาย สนฺติเก สาสวา เวทนา สาสวาย เวทนาย สนฺติเก อนาสวา เวทนา อนาสวาย เวทนาย สนฺติเก อยํ วุจฺจติ เวทนา สนฺติเก ฯ ตํ ตํ วา ปน เวทนํ อุปาทายุปาทาย เวทนา ทูเร สนฺติเก ทฏฺฐพฺพา ฯ

3. สญฺญากฺขนฺโธ

14. ตตฺถ กตโม สญฺญากฺขนฺโธ ยา กาจิ สญฺญา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา ทูเร สนฺติเก วา ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

15. ตตฺถ กตมา สญฺญา อตีตา ยา สญฺญา อตีตา นิรุทฺธา วิคตา วิปริณตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตา อตีตา อตีตํเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา อยํ วุจฺจติ สญฺญา อตีตา ฯ

ตตฺถ กตมา สญฺญา อนาคตา ยา สญฺญา อชาตา อภูตา อสญฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนภินิพฺพตฺตา อปาตุภูตา อนุปฺปนฺนา อสมุปฺปนฺนา อนุฏฺฐิตา อสมุฏฺฐิตา อนาคตา อนาคตํเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา อยํ วุจฺจติ สญฺญา อนาคตา ฯ

ตตฺถ กตมา สญฺญา ปจฺจุปฺปนฺนา ยา สญฺญา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อุปฺปนฺนา สมุปฺปนฺนา อุฏฺฐิตา สมุฏฺฐิตา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนํเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา อยํ วุจฺจติ สญฺญา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ

16. ตตฺถ กตมา สญฺญา อชฺฌตฺตา ยา สญฺญา เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา อยํ วุจฺจติ สญฺญา อชฺฌตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา สญฺญา พหิทฺธา ยา สญฺญา เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา อยํ วุจฺจติ สญฺญา พหิทฺธา ฯ

17. ตตฺถ กตมา สญฺญา โอฬาริกา สุขุมา ปฏิฆสมฺผสฺสชา สญฺญา โอฬาริกา อธิวจนสมฺผสฺสชา สญฺญา สุขุมา อกุสลา สญฺญา โอฬาริกา กุสลาพฺยากตา สญฺญา สุขุมา กุสลากุสลา สญฺญา โอฬาริกา อพฺยากตา สญฺญา สุขุมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา

สญฺญา โอฬาริกา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขุมา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา โอฬาริกา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขุมา อสมาปนฺนสฺส สญฺญา โอฬาริกา สมาปนฺนสฺส สญฺญา สุขุมา สาสวา สญฺญา โอฬาริกา อนาสวา สญฺญา สุขุมา ตำ ตำ วา ปน สญฺญำ อุปาทายุปาทาย สญฺญา โอฬาริกา สุขุมา ทฏฺจพฺพา ฯ

18. ตตฺถ กตมา สญฺญา หีนา ปณีตา อกุสลา สญฺญา หีนา กุสลาพฺยากตา สญฺญา ปณีตา กุสลากุสลา สญฺญา หีนา อพฺยากตา สญฺญา ปณีตา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา หีนา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา ปณีตา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา หีนา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา ปณีตา อสมาปนฺนสฺส สญฺญา หีนา สมาปนฺนสฺส สญฺญา ปณีตา สาสวา สญฺญา หีนา อนาสวา สญฺญา ปณีตา ตำ ตำ วา ปน สญฺญำ อุปาทาย อุปาทาย สญฺญา หีนา ปณีตา ทฏฺจพฺพา ฯ

19. ตตฺถ กตมา สญฺญา ทูเร อกุสลา สญฺญา กุสลาพฺยากตาหิ สญฺญาหิ ทูเร กุสลาพฺยากตา สญฺญา อกุสลาย สญฺญาย ทูเร กุสลา สญฺญา อกุสลาพฺยากตาหิ สญฺญาหิ ทูเร อกุสลาพฺยากตา สญฺญา กุสลาย สญฺญาย ทูเร อพฺยากตา สญฺญา กุสลากุสลาหิ สญฺญาหิ ทูเร กุสลากุสลา สญฺญา อพฺยากตาย สญฺญาย ทูเร ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตาหิ สญฺญาหิ ทูเร สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย ทูเร สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตาหิ สญฺญาหิ ทูเร ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย ทูเร อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตาหิ สญฺญาหิ ทูเร สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สญฺญา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย ทูเร อสมาปนฺนสฺส สญฺญา สมาปนฺนสฺส สญฺญาย ทูเร สมาปนฺนสฺส สญฺญา อสมาปนฺนสฺส สญฺญาย ทูเร สาสวา สญฺญา อนาสวาย สญฺญาย ทูเร อนาสวา สญฺญา สาสวาย สญฺญาย ทูเร อยำ วุจฺจติ สญฺญา ทูเร ฯ

ตตฺถ กตมา สญฺญา สนฺติเก อกุสลา สญฺญา อกุสลาย สญฺญาย สนฺติเก กุสลา สญฺญา กุสลาย สญฺญาย สนฺติเก อพฺยากตา สญฺญา อพฺยากตาย สญฺญาย สนฺติเก ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย สนฺติเก สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย สนฺติเก อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สญฺญา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย สญฺญาย สนฺติเก อสมาปนฺนสฺส สญฺญา อสมาปนฺนสฺส สญฺญาย สนฺติเก สมาปนฺนสฺส สญฺญา

สมาปนฺนสฺส สญฺญาย สนฺติเก สาสวา สญฺญา สาสวาย สญฺญาย สนฺติเก อนาสวา สญฺญา อนาสวาย สญฺญาย สนฺติเก อยํ วุจฺจติ สญฺญา สนฺติเก ฯ ตํ ตํ วา ปน สญฺญํ อุปาทายุปาทาย สญฺญา ทูเร สนฺติเก ทฏฺฐพฺพา ฯ

4. สงฺขารกฺขนฺโธ

20. ตตฺถ กตโม สงฺขารกฺขนฺโธ เยเกจิ สงฺขารา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา เย ทูเร สนฺติเก วา ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

21. ตตฺถ กตเม สงฺขารา อตีตา เย สงฺขารา อตีตา นิรุทฺธา วิคตา วิปริณตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตา อตีตา อตีตเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา อตีตา ฯ

ตตฺถ กตเม สงฺขารา อนาคตา เย สงฺขารา อชาตา อภูตา อสญฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนภินิพฺพตฺตา อปาตุภูตา อนุปฺปนฺนา อสมุปฺปนฺนา อนุฏฺฐิตา อสมุฏฺฐิตา อนาคตา อนาคตเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา อนาคตา ฯ

ตตฺถ กตเม สงฺขารา ปจฺจุปฺปนฺนา เย สงฺขารา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อุปฺปนฺนา สมุปฺปนฺนา อุฏฺฐิตา สมุฏฺฐิตา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนเสน สงฺคหิตา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ

22. ตตฺถ กตเม สงฺขารา อชฺฌตฺตา เย สงฺขารา เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา อชฺฌตฺตา ฯ

ตตฺถ กตเม สงฺขารา พหิทฺธา เย สงฺขารา เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกา ปาฏิปุคฺคลิกา อุปาทินฺนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา พหิทฺธา ฯ

23. ตตฺถ กตเม สงฺขารา โอฬาริกา สุขุมา อกุสลา สงฺขารา โอฬาริกา กุสลาพฺยา-กตา สงฺขารา สุขุมา กุสลากุสลา สงฺขารา โอฬาริกา อพฺยากตา สงฺขารา สุขุมา ทุกฺขาย

เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา โอฬาริกา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขุมา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา โอฬาริกา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขุมา อสมาปนฺนสฺส สงฺขารา โอฬาริกา สมาปนฺนสฺส สงฺขารา สุขุมา สาสวา สงฺขารา โอฬาริกา อนาสวา สงฺขารา สุขุมา เต เต วา ปน สงฺขาเร อุปาทายุปาทาย สงฺขารา โอฬาริกา สุขุมา ทฏฺฐพฺพา ฯ

24. ตตฺถ กตเม สงฺขารา หีนา ปณีตา อกุสลา สงฺขารา หีนา กุสลาพฺยากตา สงฺขารา ปณีตา กุสลากุสลา สงฺขารา หีนา อพฺยาตตา สงฺขารา ปณีตา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา หีนา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา ปณีตา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา หีนา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา ปณีตา อสมาปนฺนสฺส สงฺขารา หีนา สมาปนฺนสฺส สงฺขารา ปณีตา สาสวา สงฺขารา หีนา อนาสวา สงฺขารา ปณีตา เต เต วา ปน สงฺขาเร อุปาทายุปาทาย สงฺขารา หีนา ปณีตา ทฏฺฐพฺพา ฯ

25. ตตฺถ กตเม สงฺขารา ทูเร อกุสลา สงฺขารา กุสลาพฺยากเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร กุสลาพฺยากตา สงฺขารา อกุสเลหิ สงฺขาเรหิ ทูเร กุสลา สงฺขารา อกุสลาพฺยากเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อกุสลาพฺยากตา สงฺขารา กุสเลหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อพฺยากตา สงฺขารา กุสลากุสเลหิ สงฺขาเรหิ ทูเร กุสลากุสลา สงฺขารา อพฺยากเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา สงฺขารา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อสมาปนฺนสฺส สงฺขารา สมาปนฺนสฺส สงฺขาเรหิ ทูเร สมาปนฺนสฺส สงฺขารา อสมาปนฺนสฺส สงฺขาเรหิ ทูเร สาสวา สงฺขารา อนาสเวหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อนาสวา สงฺขารา สาสเวหิ สงฺขาเรหิ ทูเร อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา ทูเร ฯ

ตตฺถ กตเม สงฺขารา สนฺติเก อกุสลา สงฺขารา อกุสลานํ สงฺขารานํ สนฺติเก กุสลา สงฺขารา กุสลานํ สงฺขารานํ สนฺติเก อพฺยากตา สงฺขารา อพฺยากตานํ สงฺขารานํ สนฺติเก ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตานํ สงฺขารานํ สนฺติเก สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตานํ สงฺขารานํ สนฺติเก อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สงฺขารา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตานํ

สงฺขารานํ สนฺติเก อสมาปนฺนสฺส สงฺขารา อสมาปนฺนสฺส สงฺขารานํ สนฺติเก สมาปนฺนสฺส สงฺขารา สมาปนฺนสฺส สงฺขารานํ สนฺติเก สาสวา สงฺขารา สาสวานํ สงฺขารานํ สนฺติเก อนาสวา สงฺขารา อนาสวานํ สงฺขารานํ สนฺติเก อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขารา สนฺติเก ฯ เต เต วา ปน สงฺขาเร อุปาทายุปาทาย สงฺขารา ทูเร สนฺติเก ทฏฺฐพฺพา ฯ

5. วิญฺญาณกฺขนฺโธ

26. ตตฺถ กตโม วิญฺญาณกฺขนฺโธ ยงฺกิญฺจิ วิญฺญาณํ อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา โอฬาริกํ วา สุขุมฺ วา หีนํ วา ปณีตํ วา ยํ ทูเร สนฺติเก วา ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

27. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ อตีตํ ยํ วิญฺญาณํ อตีตํ นิรุทฺธํ วิคตํ วิปริณตํ อตฺถงฺคตํ อพฺภตฺถงฺคตํ อุปฺปชฺชิตฺวา วิคตํ อตีตํ อตีตเสน สงฺคหิตํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณํ อตีตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ อนาคตํ ยํ วิญฺญาณํ อชาตํ อภูตํ อสญฺชาตํ อนิพฺพตฺตํ อนภินิพฺพตฺตํ อปาตุภูตํ อนุปฺปนฺนํ อสมุปฺปนฺนํ อนุฏฺฐิตํ อสมุฏฺฐิตํ อนาคตํ อนาคตเสน สงฺคหิตํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณํ อนาคตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ยํ วิญฺญาณํ ชาตํ ภูตํ สญฺชาตํ นิพฺพตฺตํ อภินิพฺพตฺตํ ปาตุภูตํ อุปฺปนฺนํ สมุปฺปนฺนํ อุฏฺฐิตํ สมุฏฺฐิตํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ปจฺจุปฺปนฺนเสน สงฺคหิตํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณํ ปจฺจุปฺปนฺนํ ฯ

28. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ อชฺฌตฺตํ ยํ วิญฺญาณํ เตสํ เตสํ สตฺตานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกํ ปาฏิปุคฺคลิกํ อุปาทินฺนํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณํ อชฺฌตฺตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ พหิทฺธา ยํ วิญฺญาณํ เตสํ เตสํ ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นิยกํ ปาฏิปุคฺคลิกํ อุปาทินฺนํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณํ พหิทฺธา ฯ

29. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ โอฬาริกํ สุขุมฺ อกุสลํ วิญฺญาณํ โอฬาริกํ กุสลาพฺยากตา วิญฺญาณา สุขุมา กุสลากุสลา วิญฺญาณา โอฬาริกา อพฺยากตํ วิญฺญาณํ สุขุมฺ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ โอฬาริกํ สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา สุขุมา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา โอฬาริกา อทุกฺขมสุขาย

เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ สุขุมํ อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ โอฬาริกํ สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ สุขุมํ สาสวํ วิญฺญาณํ โอฬาริกํ อนาสวํ วิญฺญาณํ สุขุมํ ตํ ตํ วา ปน วิญฺญาณํ อุปาทาย อุปาทาย วิญฺญาณํ โอฬาริกํ สุขุมํ ทฏฺฐพฺพํ ฯ

30. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ หีนํ ปณีตํ อกุสลํ วิญฺญาณํ หีนํ กุสลาพฺยากตา วิญฺญาณา ปณีตา กุสลากุสลา วิญฺญาณา หีนา อพฺยากตํ วิญฺญาณํ ปณีตํ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ หีนํ สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา ปณีตา สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา หีนา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ ปณีตํ อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ หีนํ สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ ปณีตํ สาสวํ วิญฺญาณํ หีนํ อนาสวํ วิญฺญาณํ ปณีตํ ตํ ตํ วา ปน วิญฺญาณํ อุปาทายุปาทาย วิญฺญาณํ หีนํ ปณีตํ ทฏฺฐพฺพํ ฯ

31. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณํ ทูเร อกุสลํ วิญฺญาณํ กุสลาพฺยากเตหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร กุสลาพฺยากตา วิญฺญาณา อกุสลา วิญฺญาณา ทูเร กุสลํ วิญฺญาณํ อกุสลาพฺยากเตหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร อกุสลาพฺยากตา วิญฺญาณา กุสลา วิญฺญาณา ทูเร อพฺยากตํ วิญฺญาณํ กุสลากุสเลหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร กุสลากุสลา วิญฺญาณา อพฺยากตา วิญฺญาณา ทูเร ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร สุขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา ทูเร สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร ทุกฺขาย จ อทุกฺขมสุขาย จ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา ทูเร อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณํ สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺเตหิ วิญฺญาเณหิ ทูเร สุขทุกฺขาหิ เวทนาหิ สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา วิญฺญาณา ทูเร อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณา ทูเร สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณํ อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณา ทูเร สาสวํ วิญฺญาณํ อนาสวา วิญฺญาณา ทูเร อนาสวํ วิญฺญาณํ สาสวา วิญฺญาณา ทูเร อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณำ ทูเร ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณำ สนฺติเก อกุสลำ วิญฺญาณำ อกุสลสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก กุสลำ วิญฺญาณำ กุสลสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก อพฺยากตำ วิญฺญาณำ อพฺยากตสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ วิญฺญาณำ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ วิญฺญาณำ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ วิญฺญาณำ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณำ อสมาปนฺนสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณำ สมาปนฺนสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก สาสวำ วิญฺญาณำ สาสวสฺส

วิญฺญาณสฺส สนฺติเก อนาสวํ วิญฺญาณํ อนาสวสฺส วิญฺญาณสฺส สนฺติเก อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณำ สนฺติเก ฯ ตำ ตำ วา ปน วิญฺญาณำ อุปาทายุปาทาย วิญฺญาณำ ทูเร สนฺติเก ทฏฺจพฺพำ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียำ ฯ

2. อภิธมฺภาชนียำ

32. ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

1. รูปกฺขนฺโธ

33. ตตฺถ กตโม รูปกฺขนฺโธ เอกวิเธน รูปกฺขนฺโธ สพฺพำ รูปำ น เหตุ อเหตุกำ เหตุวิปฺปยุตฺตำ สปฺปจฺจยำ สงฺขตำ รูปำ โลกิยำ สาสวำ สญฺโญชนิยำ คนฺถนิยำ โอฆนิยำ โยคนิยำ นีวรณิยำ ปรามฏฺจำ อุปาทานิยำ สงฺกิเลสิกำ อพฺยากตำ อนารมฺมณำ อเจตสิกำ จิตฺตวิปฺปยุตฺตำ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมำ อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิกำ น สวิตกฺกสวิจารำ น อวิตกฺกวิจารมตฺตำ อวิตกฺกอวิจารำ น ปีติสหคตำ นี สุขสหคตำ น อุเปกฺขาสหคตำ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพำ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกำ เนวาจยคามินาปจยคามิ เนวเสกฺขนาเสกฺขำ ปริตฺตำ กามาวจรำ น รูปาวจรำ น อรูปาวจรำ ปริยาปนฺนำ โน อปริยาปนฺนำ อนิยตำ อนิยฺยานิกำ อุปฺปนฺนำ ฉหิ วิญฺญาเณหิ วิญฺเญยฺยำ อนิจฺจำ ชราภิภูตำ เอวำ เอกวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

ทุวิเธน รูปกฺขนฺโธ อตฺถิ รูปำ อุปาทา อตฺถิ รูปำ โน อุปาทา ฯ อตฺถิ รูปำ อุปาทินฺนำ อตฺถิ รูปำ อนุปาทินฺนำ ฯ อตฺถิ รูปำ อุปาทินฺนุปาทานิยำ อตฺถิ รูปำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ ฯ อตฺถิ รูปำ สนิทสฺสนำ อตฺถิ รูปำ อนิทสฺสนำ ฯ อตฺถิ รูปำ สปฺปฏิฆำ อตฺถิ รูปำ อปฺปฏิฆำ ฯ อตฺถิ รูปำ อินฺทฺริยำ อตฺถิ รูปำ น อินฺทฺริยำ ฯ อตฺถิ รูปำ มหาภูตำ อตฺถิ รูปำ น มหาภูตำ ฯ อตฺถิ รูปำ วิญฺญตฺติ อตฺถิ รูปำ น วิญฺญตฺติ ฯ อตฺถิ รูปำ จิตฺตสมุฏฺจานำ อตฺถิ รูปำ น จิตฺตสมุฏฺจานำ ฯ อตฺถิ รูปำ จิตฺตสหภู อตฺถิ รูปำ น จิตฺตสหภู ฯ อตฺถิ รูปำ จิตฺตานุปริวตฺติ อตฺถิ รูปำ น จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ อตฺถิ รูปำ อชฺฌตฺติกำ อตฺถิ รูปำ พาหิรำ ฯ อตฺถิ รูปำ โอฬาริกำ อตฺถิ รูปำ สุขุมำ ฯ อตฺถิ รูปำ ทูเร อตฺถิ รูปำ สนฺติเก ฯเปฯ อตฺถิ รูปำ กพฬิงฺกาโร อาหาโร อตฺถิ รูปำ น กพฬิงฺกาโร อาหาโร ฯ เอวำ ทุวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

(ยถา รูปกณฺเฑ วิภตฺตำ ตถา อิธ วิภชิตพฺพำ)

ติวิเธน รูปกฺขนฺโธ ยนฺตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ ตำ อุปาทา ยนฺตำ รูปำ พาหิรำ ตำ อตฺถิ อุปาทา อตฺถิ โน อุปาทา ฯ ยนฺตำ รูปำ อชฺฌตฺติกำ ตำ อุปาทินฺนำ ยนฺตำ รูปำ พาหิรำ ตำ อตฺถิ อุปาทินฺนำ

อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ฯ ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯเปฯ ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น กพฬีงฺกาโร อาหาโร ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ กพฬีงฺกาโร อาหาโร อตฺถิ น กพฬีงฺกาโร อาหาโร เอวํ ติวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

จตุพฺพิเธน รูปกฺขนฺโธ ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ยนฺตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ อตฺถิ อนุปาทินฺนํ ฯ ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ยนฺตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ยนฺตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ ฯ ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ยนฺตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ โอฬาริกํ อตฺถิ สุขุมํ ฯ ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ยนฺตํ รูปํ โน อุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร อตฺถิ สนฺติเก ฯเปฯ ทิฏฺฐํ สุตํ มุตํ วิญฺญาตํ เอวํ จตุพฺพิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

ปญฺจวิเธน รูปกฺขนฺโธ ปจวีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ ยญฺจ รูปํ อุปาทา เอวํ ปญฺจวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

ฉพฺพิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ฆานวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺเญยฺยํ รูปํ เอวํ ฉพฺพิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

สตฺตวิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ เอวํ สตฺตวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

อฏฺฐวิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺเญยฺยํ รูปํ โสตวิญฺเญยฺยํ รูปํ ชิวฺหาวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ กายวิญฺเญยฺยํ รูปํ อตฺถิ สุขสมฺผสฺสํ อตฺถิ ทุกฺขสมฺผสฺสํ มโนธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ มโนวิญฺญาณธาตุวิญฺเญยฺยํ รูปํ เอวํ อฏฺฐวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

นววิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ ยญฺจ รูปํ น อินฺทฺริยํ เอวํ นววิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

ทสวิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ น อินฺทฺริยํ รูปํ อตฺถิ สปฺปฏิฆํ อตฺถิ อปฺปฏิฆํ เอวํ ทสวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

เอกาทสวิเธน รูปกฺขนฺโธ จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ เอวํ เอกาทสวิเธน รูปกฺขนฺโธ ฯ

อยํ วุจฺจติ รูปกฺขนฺโธ ฯ

2. เวทนากฺขนฺโธ

34. ตตฺถ กตโม เวทนากฺขนฺโธ เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯ

จตุพฺพิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯ

ปญฺจวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขินฺทฺริยํ อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยํ อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยํ อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยํ ฯ เอวํ ปญฺจวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ฉพฺพิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ ฉพฺพิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อฏฺฐวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา อตฺถิ สุขา อตฺถิ ทุกฺขา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ อฏฺฐวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

นววิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ นววิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา อตฺถิ สุขา อตฺถิ ทุกฺขา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

35. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุปา-ทานิโย อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก

อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนวทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจย-คามิ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน อตฺถิ อตีตา รมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺ-ธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

36. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทฺวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ น เหตุส-เหตุโก อตฺถิ น เหตุอเหตุโก อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺป-ยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺ-ตอคนฺถนิโย อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺต-โอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺต-อโยคนิโย อตฺถิ นีว รณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณสมฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺป-ยุตฺตนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิโย อตฺถิ ปรามฏฺโฐ อตฺถิ อปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺต-ปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺโฐ อตฺถิ อุปาทินฺโน อตฺถิ อนุปาทินฺโน อตฺถิ อุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺ-ตอุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิโย อตฺถิ สงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ กิเลสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิโก อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิโก อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ

อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ สวิตกฺโก อตฺถิ อวิตกฺโก อตฺถิ สวิจาโร อตฺถิ อวิจาโร อตฺถิ สปฺปีติโก อตฺถิ อปฺปีติโก อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ น ปีติสหคโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ น กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ น รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ น อรูปาวจโร อตฺถิ ปริยาปนฺโน อตฺถิ อปริยาปนฺโน อตฺถิ นิยฺยานิโก อตฺถิ อนิยฺยานิโก อตฺถิ นิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ สอุตฺตโร อตฺถิ อนุตฺตโร อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

37. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม อุปาทินฺนุปาทานิโย ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ทุกมูลกํ ฯ

38. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

39. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

40. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ น เหตุสเหตุโก ฯ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯเปฯ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

41. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม ฯ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุ-ปาทานิโย ฯ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิโก ฯ อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกอวิจาโร ฯ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ ฯ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯ อตฺถิ อาจยคามี อตฺถิ อปจยคามี อตฺถิ เนวาจยคามิ-นาปจยคามี ฯ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺโข ฯ อตฺถิ ปริโตฺต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ ฯ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺ ปมาณารมฺมโณ ฯ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต ฯ อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต ฯ อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ ฯ อตฺถิ อุปฺปโนฺน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที ฯ อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน ฯ อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ ฯ อตฺถิ อชฺฌโตฺต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ ฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

42. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ อตฺถิ น เหตุสเหตุโก อตฺถิ นเหตุอเหตุโก ฯ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย ฯเปฯ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทธารมฺมโณ ฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ติกมูลกํ ฯ

43. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

44. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

45. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ น เหตุสเหตุโก อตฺถิ น เหตุอเหตุโก ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

46. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺ ฐาสงฺกิเลสิโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

47. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

48. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

49. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

50. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจย-คามิ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

51. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

52. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

53. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

54. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

55. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

56. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

57. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

58. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

59. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

60. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

61. เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อุภโตวฑฺฒกํ

สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวํ สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวํ สตฺตวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

จตุวีสติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต โสตสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ จตุวีสติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ จตุวีสติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ

อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ จตุวีสติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ตึสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ ตึสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

พหุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถี รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสมสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ พหุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ พหุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนสมฺผสฺสชา เวทนา เอวํ พหุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ

อยํ วุจฺจติ เวทนากฺขนฺโธ ฯ

๓. สญฺญากฺขนฺโธ

62. ตตฺถ กตโม สญฺญากฺขนฺโธ เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯ

จตุพฺพิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯ

ปญฺจวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยสมฺป-ยุตฺโต ฯ เอวํ ปญฺจวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ

ฉพฺพิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ ฉพฺพิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อฏฺฐวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสชา สญฺญา อตฺถิ สุขสหคตา อตฺถิ ทุกฺขสหคตา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ อฏฺฐวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

นววิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ นววิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสชา สญฺญา อตฺถิ สุขสหตา อตฺถิ ทุกฺขสหคตา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

63. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

64 เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปา-ทานิโย อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ

อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามิ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

65. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ น เหตุ สเหตุโก อตฺถิ น เหตุ อเหตุโก อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺป-ยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสญฺโญชนิโย อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺต-อคนฺถนิโย อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺต-โอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตอโยค-นิโย อตฺถิ นีว รณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณสมฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺป-ยุตฺตนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิโย อตฺถิ ปรามฏฺโฐ อตฺถิ อปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺต-ปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺโฐ อตฺถิ อุปาทินฺโน อตฺถิ อนุปาทินฺโน อตฺถิ อุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุต-ตอุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิโย อตฺถิ สงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ กิเลสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิโก อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิโก อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺโพ

อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ สวิตกฺโก อตฺถิ อวิตกฺโก อตฺถิ สวิจาโร อตฺถิ อวิจาโร อตฺถิ สปฺปีติโก อตฺถิ อปฺปีติโก อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ น ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ น สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ น อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ น กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ น รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ น อรูปาวจโร อตฺถิ ปริยาปนฺโน อตฺถิ อปริยาปนฺโน อตฺถิ นิยฺยานิโก อตฺถิ อนิยฺยานิโก อตฺถิ นิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ สอุตฺตโร อตฺถิ อนุตฺตโร อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

66. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

(ยถา กุสลตฺติเก วิตฺถาโร เอวํ สพฺเพปิ ติกา วิตฺถาเรตพฺพา ฯ **)**

ทุกมูลกํ ฯ

67. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

68. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

69. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ

อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

70. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

ติกมูลกํ ฯ

71. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

72. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

73. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ น เหตุ สเหตุโก อตฺถิ น เหตุ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

74. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

75. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺจาสงฺกิเลสิโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

76. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ

อวิตกฺกาวิจาโร ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

77. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

78. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

79. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

80. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามิ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

81. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

82. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

83. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

84. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

85. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

86. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

87. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

88. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

89. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

90. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตอโยคนิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

91. เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ นีวรณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย ฯ

ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ

อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อุภโตวฑฺฒกํ ฯ

สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวํ สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวํ สตฺตวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

จตุวีสติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ จตุวีสติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ จตุวีสติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสชา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสชาปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ จตุวีสติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

ตึสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ ตึสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ

อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺส ปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตา รมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา สญฺญา เอวํ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

อยํ วุจฺจติ สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

4. สงฺขารกฺขนฺโธ

92. ตตฺถ กตโม สงฺขารกฺขนฺโธ เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตู อตฺถิ น เหตู ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯ

จตุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯ

ปญฺจวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยสมฺป-ยุตฺโต ฯ เอวํ ปญฺจวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ฉพฺพิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ ฉพฺพิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อฏฺฐวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสชา เจตนา

อตฺถิ สุขสหคตา อตฺถิ ทุกฺขสหคตา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ อฏฺฐวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

นววิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ มโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ นววิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสชา เจตนา อตฺถิ สุขสหคตา อตฺถิ ทุกฺขสหคตา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

93. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตู อตฺถิ น เหตู ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามิ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

94. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตู เจว สเหตุโก จ อตฺถิ สเหตุโก เจว น จ เหตู อตฺถิ เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต เจว น จ เหตู อตฺถิ น เหตู สเหตุโก อตฺถิ

น เหตุ อเหตุโก อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย อตฺถิ อาสโว อตฺถิ โน อาสโว อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสโว เจว สาสโว จ อตฺถิ สาสโว เจว โน จ อาสโว อตฺถิ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺต-สาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว อตฺถิ สโยชนํ อตฺถิ โน สโยชนํ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนญฺเจว สโยชนิโย จ อตฺถิ สโยชนิโย เจว โน จ สโยชนํ อตฺถิ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต เจว โน จ สโยชนํ อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย ฯ

อตฺถิ คนฺโถ อตฺถิ โน คนฺโถ อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺโถ เจว คนฺถนิโย จ อตฺถิ คนฺถนิโย เจว โน จ คนฺโถ อตฺถิ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต เจว โน จ คนฺโถ อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺต-คนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิโย อตฺถิ โอโฆ อตฺถิ โน โอโฆ อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โอโฆ เจว โอฆนิโย จ อตฺถิ โอฆนิโย เจว โน จ โอโฆ อตฺถิ โอโฆ เจว โอฆสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต เจว โน จ โอโฆ อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย อตฺถิ โยโค อตฺถิ โน โยโค อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โยโค เจว โยคนิโย จ อตฺถิ โยคนิโย เจว โน จ โยโค อตฺถิ โยโค เจว โยคสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต เจว โน จ โยโค อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺต-อโยคนิโย อตฺถิ นีวรณํ อตฺถิ โน นีวรณํ อตฺถิ นีวรณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณ-สมฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณญฺเจว นีวรณิโย จ อตฺถิ นีวรณิโย เจว โน จ นีวรณํ อตฺถิ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ นีวรณสมฺปยุตฺโต เจว โน จ นีวรณํ อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิโย ฯ

อตฺถิ ปรามาโส อตฺถิ โน ปรามาโส อตฺถิ ปรามฏฺโฐ อตฺถิ อปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จ อตฺถิ ปรามฏฺโฐ เจว โน จ ปรามาโส อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺต-ตอปรามฏฺโฐ อตฺถิ อุปาทินฺโน อตฺถิ อนุปาทินฺโน อตฺถิ อุปาทานํ อตฺถิ โน อุปาทานํ อตฺถิ อุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานญฺเจว อุปาทานิโย จ อตฺถิ อุปาทานิโย เจว โน จ อุปาทานํ อตฺถิ อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อุปาทานํ อตฺถิ อุปาทานวิปฺป-ยุตฺตอุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิโย ฯ

อตฺถิ กิเลโส อตฺถิ โน กิเลโส อตฺถิ สงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สงฺกิลิฏฺโจ อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺโจ อตฺถิ กิเลสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิโก จ อตฺถิ สงฺกิเลสิโก เจว โน จ กิเลโส อตฺถิ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺโจ จ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺโจ เจว โน จ กิเลโส อตฺถิ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ กิเลสสมฺปยุตฺโต เจว โน จ กิเลโส อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิโก อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิโก อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯ

อตฺถิ สวิตกฺโก อตฺถิ อวิตกฺโก อตฺถิ สวิจาโร อตฺถิ อวิจาโร อตฺถิ สปฺปีติโก อตฺถิ อปฺปีติโก อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ น ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ น สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ น อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ น กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ น รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ น อรูปาวจโร อตฺถิ ปริยาปนฺโน อตฺถิ อปริยาปนฺโน อตฺถิ นิยฺยานิโก อตฺถิ อนิยฺยานิโก อตฺถิ นิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ สอุตฺตโร อตฺถิ อนุตฺตโร อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

95. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ทุกมูลกํ ฯ

96. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ อตฺถิ น เหตุ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

97. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธนสงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

98. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ อตฺถิ น เหตุ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

99. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ติกมูลกํ ฯ

100. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ อตฺถิ น เหตุ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

101. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

102. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปาก-ธมฺมธมฺโม ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

103. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ เจว สเหตุโก จ อตฺถิ สเหตุโก เจว น จ เหตุ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

104. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต เจว น จ เหตุ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

105. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ น เหตุ สเหตุโก อตฺถิ น เหตุ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

106. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

107. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

108. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสโว อตฺถิ โน อาสโว ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

109. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจย-คามิ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

110. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺโข ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

111. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสโว เจว สาสโว จ อตฺถิ สาสโว เจว โน จ อาสโว ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

112. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อาสโว ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ

อปฺปมาณารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสฺวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

113. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

114. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนํ อตฺถิ โน สโยชนํ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

115. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

116. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

117. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนญฺเจว สโยชนิโย จ อตฺถิ สโยชนิโย เจว โน จ สโยชนํ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

118. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺโต จ อตฺถิ สโยชนสมฺป-ยุตฺโต เจว โน จ สโยชนํ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

119. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโย-ชนิโย ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ ฯเปฯ

เอวๆ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

120. เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ

ทฺวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺโถ อตฺถิ โน คนฺโถ ฯ

ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อุภโตวฑฺฒกๆ ฯ

สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวๆ สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวๆ สตฺตวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

จตุวีสติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวๆ จตุวีสติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ จตุวีสติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวๆ จตุวีสติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ตึสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร

อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ ตีสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขายเวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขายเวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขายเวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขายเวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา-รมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนสมฺผสฺสชา เจตนา เอวํ พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

อยํ วุจฺจติ สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

5. วิญฺญาณกฺขนฺโธ

121. ตตฺถ กตโม วิญฺญาณกฺขนฺโธ เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯ

จตุพฺพิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯ

ปญฺจวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยสมฺป-ยุตฺโต ฯ เอวํ ปญฺจวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

ฉพฺพิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ เอวํ ฉพฺพิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ เอวํ สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อฏฺฐวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ เอวํ อฏฺฐวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

นววิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลํ อตฺถิ อกุสลํ อตฺถิ อพฺยากตํ เอวํ นววิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลํ อตฺถิ อกุสลํ อตฺถิ อพฺยากตํ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

122. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามิ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺโข อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ

ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

123. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ น เหตุ สเหตุโก อตฺถิ น เหตุ อเหตุโก อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺป-ยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย ฯ

อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิโย อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆ-นิโย อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตอโยคนิโย อตฺถิ นีวรณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณสมฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิโย อตฺถิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิโย ฯ

อตฺถิ ปรามฏฺโฐ อตฺถิ อปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺโฐ อตฺถิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺโฐ อตฺถิ อุปาทินฺโน อตฺถิ อนุปาทินฺโน อตฺถิ อุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิโย อตฺถิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิโย อตฺถิ สงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิเลสิโก อตฺถิ สงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺโฐ อตฺถิ กิเลสสมฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิโก อตฺถิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิโก อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺโพ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯ

อตฺถิ สวิตกฺโก อตฺถิ อวิตกฺโก อตฺถิ สวิจาโร อตฺถิ อวิจาโร อตฺถิ สปฺปีติโก อตฺถิ อปฺปีติโก อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ น ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ น สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ น อุเปกฺขาสหคโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ น กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ น รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ น อรูปาวจโร อตฺถิ ปริยาปนฺโน อตฺถิ อปริยาปนฺโน อตฺถิ นิยฺยานิโก อตฺถิ อนิยฺยานิโก อตฺถิ นิยโต อตฺถิ อนิยโต อตฺถิ สอุตฺตโร อตฺถิ อนุตฺตโร อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

124. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

ทุกมูลกํ ฯ

125. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

126. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

127. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ วิปาโก ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

128. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต อตฺถิ สรโณ อตฺถิ อรโณ ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

ติกมูลกํ ฯ

129. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

130. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุสมฺปยุตฺโต อตฺถิ เหตุวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

131. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ น เหตุ สเหตุโก อตฺถิ น เหตุ อเหตุโก ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ วิปาโก อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺโม อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

132. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โลกิโย อตฺถิ โลกุตฺตโร ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิโย อตฺถิ อนุปาทินฺนานุปาทานิโย ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

133. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เกนจิ วิญฺเญยฺโย อตฺถิ เกนจิ น วิญฺเญยฺโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก อตฺถิ อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

134. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สาสโว อตฺถิ อนาสโว ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สวิตกฺกสวิจาโร อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต อตฺถิ อวิตกฺกาวิจาโร ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

135. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสวสมฺปยุตฺโต อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ ปีติสหคโต อตฺถิ สุขสหคโต อตฺถิ อุเปกฺขาสหคโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

136. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว อตฺถิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสโว ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺโพ

อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

137. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนิโย อตฺถิ อสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก อตฺถิ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

138. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนสมฺปยุตฺโต อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อาจยคามิ อตฺถิ อปจยคามิ อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามิ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

139. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย อตฺถิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ เสกฺโข อตฺถิ อเสกฺโข อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺโข ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

140. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถนิโย อตฺถิ อคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺโต อตฺถิ มหคฺคโต อตฺถิ อปฺปมาโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

141. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถสมฺปยุตฺโต อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ ปริตฺตารมฺมโณ อตฺถิ มหคฺคตารมฺมโณ อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมโณ ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

142. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย อตฺถิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ หีโน อตฺถิ มชฺฌิโม อตฺถิ ปณีโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

143. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆนิโย อตฺถิ อโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ มิจฺฉตฺตนิยโต อตฺถิ สมฺมตฺตนิยโต อตฺถิ อนิยโต

ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

144. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ มคฺคารมฺมโณ อตฺถิ มคฺคเหตุโก อตฺถิ มคฺคาธิปติ ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

145. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิโย อตฺถิ โอฆวิปฺปยุตฺตอโนฆนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อุปฺปนฺโน อตฺถิ อนุปฺปนฺโน อตฺถิ อุปฺปาที ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

146. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โยคนิโย อตฺถิ อโยคนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อตีโต อตฺถิ อนาคโต อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺโน ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

147. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โยคสมฺปยุตฺโต อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺโต ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อตีตารมฺมโณ อตฺถิ อนาคตารมฺมโณ อตฺถิ ปจฺจุปฺปน-นารมฺมโณ ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

148. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตโยคนิโย อตฺถิ โยควิปฺปยุตฺตอโยคนิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺโต อตฺถิ พหิทฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺโธ ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

149. เอกวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ

ทุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ นีวรณิโย อตฺถิ อนีวรณิโย ฯ

ติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ ฯเปฯ เอวๆ ทสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อุภโตวฑฺฒกๆ ฯ

สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวๆ สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ กามาวจฺฉร อตฺถิ

รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน เอวํ สตฺตวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

จตุวีสติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ เอวํ จตุวีสติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ จตุวีสติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ เอวํ จตุวีสติวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

ตึสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ เอวํ ตึสวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

พหุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ มโนวิญฺญาณํ โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ มโนวิญฺญาณํ เอวํ พหุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อปโรปิ พหุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ จกฺขุสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย

เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน โสตสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ ชิวฺหาสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ กายสมฺผสฺสปจฺจยา ฯเปฯ มโนสมฺผสฺสปจฺจยา วิญฺญาณกฺขนฺโธ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯเปฯ อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมโณ อตฺถิ พหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมโณ อตฺถิ กามาวจโร อตฺถิ รูปาวจโร อตฺถิ อรูปาวจโร อตฺถิ อปริยาปนฺโน จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ เอวํ พหุวิเธน วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อยํ วุจฺจติ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

150. ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

151. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

152. รูปกฺขนฺโธ อพฺยากโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ เทฺว ขนฺธา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ตโย ขนฺธา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม จตฺตาโร ขนฺธา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ รูปกฺขนฺโธ สิยา อุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ฯ

รูปกฺขนฺโธ อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺจอสงฺกิเลสิกา ฯ รูปกฺขนฺโธ อวิตกฺกอวิจาโร ตโย ขนฺธา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา สวิตกฺกสวิจาโร สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺโต สิยา อวิตกฺกอวิจาโร สิยา น วตฺตพฺโพ สวิตกฺกสวิจาโรติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺโตติปิ อวิตกฺกอวิจาโรติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ ปีติสหคโตติปิ สุขสหคโตติปิ อุเปกฺขาสหคโตติปิ เวทนากฺขนฺโธ สิยา ปีติสหคโต

น สุขสหคโต น อุเปกฺขาสหคโต สิยา น วตฺตพฺโพ ปีติสหคโตติ ตโย ขนฺธา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ฯ

รูปกฺขนฺโธ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺโพ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ รูปกฺขนฺโธ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ รูปกฺขนฺโธ เนวอาจยคามินอปจยคามิ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อาจยคามิโน สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน ฯ รูปกฺขนฺโธ เนวเสกฺขนาเสกฺโข จตฺตาโร ขนฺธา สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ รูปกฺขนฺโธ ปริตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปริตฺตา สิยา มหคฺคตา สิยา อปฺปมาณา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ มชฺฌิโม จตฺตาโร ขนฺธา สิยา หีนา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนิยโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ

รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อชฺฌตฺตารมฺมณาติปิ พหิทฺธารมฺมณาติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณาติปิ ฯ จตฺตาโร ขนฺธา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา รูปกฺขนฺโธ สิยา สนิทสฺสนสปฺปฏิโฆ สิยา อนิทสฺสนสปฺปฏิโฆ สิยา อนิทสฺสนอปฺปฏิโฆ ฯ

2. หฺกำ

153. จตฺตาโร ขนฺธา น เหตู สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา เหตุ สิยา น เหตุ ฯ รูปกฺขนฺโธ อเหตุโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สเหตุกา สิยา อเหตุกา ฯ รูปกฺขนฺโธ เหตุวิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา สิยา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ เหตุเจว สเหตุโก จาติปิ สเหตุโก เจว น จ เหตูติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สิยา สเหตุกา เจว น จ เหตู สิยา น วตฺตพฺพา สเหตุกา เจว น จ เหตูติ

สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา เหตุ เจว สเหตุโก จ สิยา สเหตุโก เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺโพ เหตุ เจว สเหตุโก จาติปิ สเหตุโก เจว น จ เหตูติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺโต เจว น จ เหตูติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู สิยา น วตฺตพฺพา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ สิยา เหตุสมฺปยุตฺโต เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺโพ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺโต เจว น จ เหตูติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น เหตุ อเหตุโก ตโย ขนฺธา สิยา น เหตู สเหตุกา สิยา น เหตู อเหตุกา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา น เหตุ สเหตุโก สิยา น เหตุ อเหตุโก สิยา น วตฺตพฺโพ น เหตุ สเหตุโกติปิ น เหตุ อเหตุโกติปิ ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา อนิทสฺสนา รูปกฺขนฺโธ สิยา สนิทสฺสโน สิยา อนิทสฺสโน ฯ จตฺตาโร ขนฺธา อปฺปฏิฆา รูปกฺขนฺโธ สิยา สปฺปฏิโฆ สิยา อปฺปฏิโฆ ฯ รูปกฺขนฺโธ รูปี จตฺตาโร ขนฺธา อรูปา ฯ รูปกฺขนฺโธ โลกิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา โน อาสวา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา อาสโว สิยา โน อาสโว ฯ รูปกฺขนฺโธ สาสโว จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สาสวา สิยา อนาสวา ฯ รูปกฺขนฺโธ อาสววิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ อาสโว เจว สาสโว จาติ สาสโว เจว โน จ อาสโว ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สิยา สาสวา เจว โน จ อาสวา สิยา น วตฺตพฺพา สาสวา เจว โน จ อาสวาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา อาสโว เจว สาสโว จ สิยา สาสโว เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺโพ อาสโว เจว สาสโว จาติปิ สาสโว เจว โน จ อาสโวติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อาสโวติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ สิยา อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺโพ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อาสโวติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ อาสววิปฺปยุตฺตสาสโว จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวาติปิ ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา โน สโยชนา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา สโยชนํ สิยา โน สโยชนํ ฯ รูปกฺขนฺโธ สโยชนิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สโยชนิยา สิยา อสโยชนิยา ฯ รูปกฺขนฺโธ สโยชนวิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ

น วตฺตพฺโพ สโยชนญฺเจว สโยชนิโย จาติ สโยชนิโย เจว โน จ สโยชนํ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติ สิยา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนิโย จ สิยา สโยชนิโย เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺโพ สโยชนญฺเจว สโยชนิโย จาติปิ สญฺโญชนิโย เจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺโต จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺโต เจว โน จ สโยชนนฺติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺโต จ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺโต เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺโพ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺโต จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺโต เจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยาติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยาติปิ

จตฺตาโร ขนฺธา โน คนฺถา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา คนฺโถ สิยา โน คนฺโถ ฯ รูปกฺขนฺโธ คนฺถนิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา คนฺถนิยา สิยา อคนฺถนิยา ฯ รูปกฺขนฺโธ คนฺถวิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ คนฺโถ เจว คนฺถนิโย จาติ คนฺถนิโย เจว โน จ คนฺโถ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติ สิยา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถนิโย จ สิยา คนฺถนิโย เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺโพ คนฺโถ เจว คนฺถนิโย จาติปิ คนฺถนิโย เจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺโต เจว โน จ คนฺโถติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺโต เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺโพ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺโต จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺโต เจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺต-อคนฺถนิยา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยาติปิ ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา นีวรณํ สิยา โน นีวรณํ ฯ รูปกฺขนฺโธ นีวรณิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา นีวรณิยา สิยา อนีวรณิยา ฯ รูปกฺขนฺโธ นีวรณวิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ นีวรณญฺเจว นีวรณิโย จาติ นีวรณิโย เจว

โน จ นีวรณํ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา นีวรณญฺเจว นีวรณิยา จาติ สิยา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณิโย จ สิยา นีวรณิโย เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺโพ นีวรณญฺเจว นีวรณิโย จาติปิ นีวรณิโย เจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺโต จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺโต เจว โน จ นีวรณนฺติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺโต จ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺโต เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺโพ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺโต จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺโต เจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยาติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยาติปิ ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา โน ปรามาสา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา ปรามาโส สิยา โน ปรามาโส ฯ รูปกฺขนฺโธ ปรามฏฺโฐ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปรามฏฺฐา สิยา อปรามฏฺฐา ฯ รูปกฺขนฺโธ ปรามาสวิปฺปยุตฺโต ตโย ขนฺธา สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺโต สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺโต สิยา น วตฺตพฺโพ ปรามาสสมฺปยุตฺโตติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺโตติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จาติ ปรามฏฺโฐ เจว โน จ ปรามาโส ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จาติ สิยา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จ สิยา ปรามฏฺโฐ เจว โน จ ปรามาโส สิยา น วตฺตพฺโพ ปรามาโส เจว ปรามฏฺโฐ จาติปิ ปรามฏฺโฐ เจว โน จ ปรามาโสติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺโฐ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐาติปิ ฯ

รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สารมฺมณา ฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จิตฺตํ ฯ จตฺตาโร ขนฺธา โน จิตฺตา ตโย ขนฺธา เจตสิกา เทฺว ขนฺธา อเจตสิกา ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺปยุตฺตา รูปกฺขนฺโธ จิตฺตวิปฺปยุตฺโต วิญฺญาณกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ จิตฺเตน สมฺปยุตฺโตติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺโตติปิ ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสํสฏฺฐา รูปกฺขนฺโธ จิตฺตวิสํสฏฺโฐ วิญฺญาณกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ จิตฺเตน สํสฏฺโฐติปิ จิตฺเตน วิสํสฏฺโฐติปิ ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสมฺสฏฺฐานา วิญฺญาณกฺขนฺโธ โน จิตฺตสมฺสฏฺฐาโน รูปกฺขนฺโธ สิยา จิตฺตสมฺสฏฺฐาโน สิยา โน จิตฺตสมฺสฏฺฐาโน ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสหภุโน วิญฺญาณกฺขนฺโธ โน จิตฺตสหภู รูปกฺขนฺโธ

สิยา จิตฺตสหภู สิยา โน จิตฺตสหภู ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตานุปริวตฺติโน วิญฺญาณกฺขนฺโธ โน จิตฺตานุปริวตฺติ รูปกฺขนฺโธ สิยา จิตฺตานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานา เทฺว ขนฺธา โน จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานา ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน เทฺว ขนฺธา โน จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ฯ ตโย ขนฺธา จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน เทฺว ขนฺธา โน จิตฺตสัสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ฯ

วิญฺญาณกฺขนฺโธ อชฺฌตฺติโก ฯ ตโย ขนฺธา พาหิรา ฯ รูปกฺขนฺโธ สิยา อชฺฌตฺติโก สิยา พาหิโร ฯ จตฺตาโร ขนฺธา โน อุปาทา ฯ รูปกฺขนฺโธ สิยา อุปาทา สิยา โน อุปาทา สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ จตฺตาโร ขนฺธา โน อุปาทานา ฯ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา อุปาทานํ สิยา โน อุปาทานํ ฯ รูปกฺขนฺโธ อุปาทานิโย ฯ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อุปาทานิยา สิยา อนุปาทานิยา ฯ รูปกฺขนฺโธ อุปาทานวิปฺปยุตฺโต ฯ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ อุปาทานเญฺจว อุปาทานิโย จาติ อุปาทานิโย เจว โน จ อุปาทานํ ฯ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา อุปาทานเญฺจว อุปาทานิยา จาติ สิยา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติ ฯ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา อุปาทานเญฺจว อุปาทานิโย จ สิยา อุปาทานิโย เจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺโพ อุปาทานเญฺจว อุปาทานิโย จาติปิ อุปาทานิโย เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ อุปาทานเญฺจว อุปาทานสมฺปยุตฺโต จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติ ฯ สงฺขารกฺขโนฺธ สิยา อุปาทานเญฺจว อุปาทานสมฺปยุตฺโต จ สิยา อุปาทานสมฺปยุโตฺต เจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺโพ อุปาทานเญฺจว อุปาทานสมฺปยุตฺโต จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺโต เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิโย ฯ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา, สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยาติปิ ฯ

จตฺตาโร ขนฺธา โน กิเลสา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา กิเลโส สิยา โน กิเลโส ฯ รูปกฺขนฺโธ สงฺกิเลสิโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิเลสิกา ฯ รูปกฺขนฺโธ อสงฺกิลิฏฺโฐ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สงฺกิลิฏฺฐา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐา ฯ รูปกฺขนฺโธ กิเลสวิปฺปยุตฺโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิโก จาติ สงฺกิเลสิโก เจว โน จ กิเลโส ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สิยา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิเลสิกา เจว

โน จ กิเลสาติ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิโก จ สิยา สงฺกิเลสิโก เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิโก จาติปิ สงฺกิเลสิโก เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺโฐ จาติปิ สงฺกิลิฏฺโฐ เจว โน จ กิเลโสติปิ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺฐา จาติ สิยา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสาฯ สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสาติ ฯ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิลิโฏฺจ จ สิยา สงฺกิลิโฏฺจ เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว สงฺกิลิโฏฺจ จาติปิ สงฺกิลิโฏฺจ เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ

รูปกฺขนฺโธ น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺโต เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ ตโย ขนฺธา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติ ฯ สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺโต เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺโพ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺโต เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ รูปกฺขนฺโธ กิเลสวิปฺปยุตฺตสංกิเลสิโก ฯ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสංกิเลสิกา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสංกิเลสิกา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสวิปฺปยุตฺตสංกิเลสิกาติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสංกิเลสิกาติปิ ฯ

รูปกฺขนฺโธ น ทสฺสเนน ปหาตพฺโพ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ รูปกฺขนฺโธ น ภาวนาย ปหาตพฺโพ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ รูปกฺขนฺโธ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ รูปกฺขนฺโธ น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ รูปกฺขนฺโธ อวิตกฺโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ รูปกฺขนฺโธ อวิจาโร จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ รูปกฺขนฺโธ อปฺปีติโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ รูปกฺขนฺโธ น ปีติสหคโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ เทฺว ขนฺธา น สุขสหคตา ตโย ขนฺธา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ เทฺว ขนฺธา น อุเปกฺขาสหคตา ตโย ขนฺธา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

รูปกฺขนฺโธ กามาวจโร จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กามาวจรา สิยา น กามาวจรา ฯ รูปกฺขนฺโธ น รูปาวจโร จตฺตาโร ขนฺธา สิยา รูปาววรา สิยา น รูปาวจรา ฯ รูปกฺขนฺโธ น อรูปาวจโร จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อรูปาวจรา สิยา น อรูปาวจรา ฯ รูปกฺขนฺโธ ปริยาปนฺโน จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนิยฺยานิโก จตฺตาโร ขนฺธา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา ฯ รูปกฺขนฺโธ อนิยโต

จตฺตาโร ขนฺธา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ รูปกฺขนฺโธ สอุตฺตโร จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา ฯ รูปกฺขนฺโธ อรโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สรณา สิยา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

ขนฺธวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

2. อายตนวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

154. ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ สทฺทายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ ฯ

จกฺขุ์ อนิจฺจ์ ทุกฺข์ อนตฺตา วิปริณามธมฺม์ รูปา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา โสต์ อนิจฺจ์ ทุกฺข์ อนตฺตา วิปริณามธมฺม์ สทฺทา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา ฆาน์ อนิจฺจ์ ทุกฺข์ อนตฺตา วิปริณามธมฺม์ คนฺธา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา ชิวฺหา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา รสา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา กาโย อนิจฺโจ ทุกฺโข อนตฺตา วิปริณามธมฺโม โผฏฺฐพฺพา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา มโน อนิจฺโจ ทุกฺโข อนตฺตา วิปริณามธมฺโม ธมฺมา อนิจฺจา ทุกฺขา อนตฺตา วิปริณามธมฺมา ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ

2. อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

155. ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ มนายตนํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ธมฺมายตนํ ฯ

156. ตตฺถ กตมํ จกฺขายตนํ ยํ จกฺขุ์ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน จกฺขุนา อนิทสฺสเนน รูปี สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆ์ ปสฺสิ วา ปสฺสติ วา ปสฺสิสฺสติ วา ปสฺเส วา จกฺขุมฺเปตํ จกฺขุธาตุเปสา จกฺขุนฺทฺริยมฺเปตธ โลโกเปโส ทฺวาราเปสา สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรมฺเปตก เขตฺตมฺเปตํ วตฺถุมฺเปตํ เนตฺตมฺเปตํ นยนมฺเปตํ โอริมํ ตีรมฺเปตํ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทํ วุจฺจติ จกฺขายตนํ ฯ

157. ตตฺถ กตมํ โสตายตนํ ยํ โสตํ จตุนฺนํ มหาภูกตานํ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน โสเตน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน สทฺทํ

อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ สุณิ วา สุณาติ วา สุณิสฺสติ วา สุเณ วา โสตมฺเปตำ โสตายตนมฺเปตำ โสตธาตุเปสา โสตินฺทฺริยมฺเปตำ โลโกเปโส ทฺวาราเปสา สมฺทฺโทเปโส ปณฺฑรมฺเปตำ เขตฺตมฺเปตำ วตฺถุมฺเปตำ โอริมำ ตีรมฺเปตำ โอริมำ ตีรมฺเปตำ สุญฺโญ คาโมเปโส ฯ อิทำ วุจฺจติ โสตายตนำ ฯ

158. ตตฺถ กตมำ ฆานายตนำ ยำ ฆานำ จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน ฆาเนน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน คนฺธำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ ฆายิ วา ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา ฆาเย วา ฆานมฺเปตำ ฆานายตนมฺเปตำ ฆานธาตุเปสา ฆานินฺทฺริยมฺเปตำ โลโกเปโส ทฺวาราเปสา สมฺทฺโทเปโส ปณฺฑรมฺเปตำ เขตฺตเมฺปตำ วตฺถุมฺเปตำ โอริมำ ตีรมฺเปตำ สุญฺโญ คาโมเปโส ฯ อิทำ วุจฺจติ ฆานายตนำ ฯ

159. ตตฺถ กตมำ ชิวฺหายตนำ ยา ชิวฺหา จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปโนฺน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยาย ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย รสำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ สายิ วา สายติ วา สายิสฺสติ วา สาเย วา ชิวฺหาเปสา ชิวฺหายตนมฺเปตำ ชิวฺหาธาตุเปสา ชีวฺหินฺทฺริยมฺเปตำ โลโกเปโส ทฺวาราเปสา สมฺโทฺทเปโส ปณฺฑรมฺเปตำ เขตฺตมฺเปตำ วตฺถุมฺเปตำ โอริมำ ตีรมฺเปตำ สุญฺโญ คาโมเปโส ฯ อิทำ วุจฺจติ ชิวฺหายตนำ ฯ

160. ตตฺถ กตมำ กายายตนำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เยน กาเยน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน โผฏฺฐพฺพำ อนิทสฺสนำ สปฺปฏิฆำ ผุสิ วา ผุสติ วา ผุสิสฺสติ วา ผุเส วา กาโยเปโส กายายตนมฺเปตำ กายธาตุเปสา กายินฺทฺริยเมฺปตำ โลโกเปโส ทฺวาราเปสา สมฺโทฺทเปโส ปณฺฑรมฺเปตำ เขตฺตมฺเปตำ วตฺถุเมฺปตำ โอริมำ ตีรมฺเปตำ สุญฺโญ คาโมเปโส ฯ อิทำ วุจฺจติ กายายตนำ ฯ

161. ตตฺถ กตมำ มนายตนำ เอกวิเธน มนายตนำ ผสฺสสมฺปยุตฺตำ ฯ

ทฺวิเธน มนายตนำ อตฺถิ สเหตุกำ อตฺถิ อเหตุกำ ฯ

ติวิเธน มนายตนำ อตฺถิ กุสลำ อตฺถิ อกุสลำ อตฺถิ อพฺยากตำ ฯ

จตุพฺพิเธน มนายตนำ อตฺถิ กามาวจรำ อตฺถิ รูปาวจรำ อตฺถิ อรูปาวจรำ อตฺถิ อปริยาปนฺนำ ฯ

ปญฺจวิเธน มนายตนำ อตฺถิ สุขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตำ อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตำ อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺตำ อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺตำ อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตำ ฯ

ฉพฺพิเธน มนายตนำ จกฺขุวิญฺญาณำ โสตวิญฺญาณำ ฆานวิญฺญาณำ ชิวฺหาวิญฺญาณำ กายวิญฺญาณำ มโนวิญฺญาณำ ฯ เอวำ ฉพฺพิเธน มนายตนำ ฯ

สตฺตวิเธน มนายตนำ จกฺขุวิญฺญาณำ โสตวิญฺญาณำ ฆานวิญฺญาณำ ชิวฺหาวิญฺญาณำ

กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ เอวํ สตฺตวิเธน มนายตนํ ฯ

อฏฺฐวิเธน มนายตนํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ เอวํ อฏฺฐวิเธน มนายตนํ ฯ

นววิเธน มนายตนํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลํ อตฺถิ อกุสลํ อตฺถิ อพฺยากตํ ฯ เอวํ นววิเธน มนายตนํ ฯ

ทสวิเธน มนายตนํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลํ อตฺถิ อกุสลํ อตฺถิ อพฺยากตํ ฯ เอวํ ทสวิเธน มนายตนํ ฯ

เอกวิเธน มนายตนํ ผสฺสสมฺปยุตฺตํ ฯ

ทุวิเธน มนายตนํ อตฺถิ สเหตุกํ อตฺถิ อเหตุกํ ฯ

ติวิเธน มนายตนํ อตฺถิ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ อตฺถิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ อตฺถิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ ฯนเปฯ เอวํ พหุวิเธน มนายตนํ ฯ อิทํ วุจฺจติ มนายตนํ ฯ

162. ตตฺถ กตมํ รูปายตนํ ยํ รูปี จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ นีลํ ปีตกํ โลหิตกํ โอทาตํ กาฬกํ มญฺชิฏฺฐกํ หริ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทีฆํ รสฺสํ อณุ๋ ถูลํ วฏฺฏ๋ ปริมณฺฑลํ จตุรสฺสํ ฉฬสฺสํ อฏฺฐ๋สฺสํ โสฬสสฺสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ธูโม รโช จนฺทมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา สูริยมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา ตารกรูปานํ วณฺณนิภา อาทาสมณฺฑลสฺส วณฺณนิภา มณิสงฺขมุตฺตเวฬุริยสฺส วณฺณนิภา ชาตรูปรชตสฺส วณฺณนิภา ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปี จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ยํ รูปี สนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ จกฺขุนา อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน ปสฺสิ วา ปสฺสติ วา ปสฺสิสฺสติ วา ปเสฺส วา รูปเมฺปตํ รูปายตนมฺเปตํ รูปธาตุเปสา ฯ อิทํ วุจฺจติ รูปายตนํ ฯ

163. ตตฺถ กตมํ สทฺทายตนํ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท สงฺขสทฺโท ปณวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ นิโคฺฆสสทฺโท ธาตูนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนโญฺญปิ อตฺถิ สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ สทฺทํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ โสเตน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน สุณิ วา สุณาติ วา สุณิสฺสติ วา สุเณ วา สทฺโทเปโส สทฺทายตนเมฺปตํ สทฺทธาตุเปสา ฯ อิทํ วุจฺจติ สทฺทายตนํ ฯ

164. ตตฺถ กตมํ คนฺธายตนํ โย คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ ปตฺตคนฺโธ ปุปฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุคนฺโธ ทุคฺคนฺโธ โย วา ปนโญฺญปิ อตฺถิ คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ คนฺธํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ฆาเนน อนิทสฺเสน สปฺปฏิเฆน ฆายิ วา ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา ฆาเย วา คนฺโธเปโส คนฺธายตนเมฺปตํ คนฺธธาตุเปสา ฯ อิทํ วุจฺจติ คนฺธายตนํ ฯ

165. ตตฺถ กตมํ รสายตนํ โย รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส ผลรโส อมฺพิลํ มธุรํ ติตฺตกํ กฏุกํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิกํ กสาโว สาทุ อสาทุ โย วา ปนโญฺญปิ อตฺถิ รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ยํ รสํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปฺปฏิฆาย สายิ วา สายติ วา สายิสฺสติ วา สาเย วา รโสเปโส รสายตนมฺเปตํ รสธาตุเปสา ฯ อิทํ วุจฺจติ รสายตนํ ฯ

166. ตตฺถ กตมํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ปถวีธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ กกฺขฬํ มุทุกํ สณฺหํ ผรุสํ สุขสมฺผสฺสํ ทุกฺขสมฺผสฺสํ ครุกํ ลหุกํ ยํ โผฏฺฐพฺพํ อนิทสฺสนํ สปฺปฏิฆํ กาเยน อนิทสฺสเนน สปฺปฏิเฆน ผุสิ วา ผุสติ วา ผุสิสฺสติ วา ผุเส วา โผฏฺโพฺพเปโส โผฏฺฐพฺพายตนมฺเปตํ โผฏฺฐพฺพธาตุเปสา ฯ อิทํ วุจฺจติ โผฏฺฐพฺพายตนํ ฯ

167. ตตฺถ กตมํ ธมฺมายตนํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อสงฺขตา จ ธาตุ ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนากฺขนฺโธ เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺต ฯ ทุวิเธน เวทนากฺขโนฺธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ฯ อยํ วุจฺจติ เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตโม สญฺญากฺขนฺโธ เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ ทุวิเธน สญฺญากฺขโนฺธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ อยํ วุจฺจติ สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตโม สงฺขารกฺขนฺโธ เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโตฯ ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ อตฺถิ น เหตุ ฯ ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ อยํ วุจฺจติ สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ

ฯเปฯ กพฬีกาโร อาหาโร ฯ อิทำ วุจฺจติ รูปำ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆำ ธมฺมายตนปริยาปนฺนำ ฯ

ตตฺถ กตมา อสงฺขตา ธาตุ ราคกฺขโย โทสกฺขโย โมหกฺขโย อยำ วุจฺจติ อสงฺขตา ธาตุ ฯ

อิทำ วุจฺจติ ธมฺมายตนำ ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกำ

168. ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนำ รูปายตนำ โสตายตนำ สทฺทายตนำ ฆานายตนำ คนฺธายตนำ ชิวหายตนำ รสายตนำ กายายตนำ โผฏฐพฺพายตนำ มนายตนำ ธมฺมายตนำ ฯ

169. ทฺวาทสนฺนำ อายตนานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกำ

170. ทสายตนา อพฺยากตา ทฺวายตนา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ มนายตนำ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ ธมฺมายตนำ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ สิยา น วตฺตพฺพำ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทสายตนา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ทฺวายตนา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

ปญฺจายตนา อุปาทินฺนุปาทานิยา สทฺทายตนำ อนุปาทินฺนุปาทานิยำ จตฺตาโร อายตนา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ทฺวายตนา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ฯ ทสายตนา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา ทฺวายตนา สิยา สงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐอสงฺกิเลสิกา ฯ ทสายตนา อวิตกฺกอวิจารา มนายตนำ สิยา สวิตกฺกสวิจารำ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตำ สิยา อวิตกฺกอวิจารำ ธมฺมายตนำ สิยา สวิตกฺกสวิจารำ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตำ สิยา อวิตกฺกอวิจารำ สิยา น วตฺตพฺพำ สวิตกฺกสวิจารนฺติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺตนฺติปิ อวิตกฺกอวิจารนฺติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ทฺวายตนา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ฯ

ทสายตนา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ทฺวายตนา สิยา ทสฺสเนน

ปหาตพฺพา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ ทสายตนา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ทฺวายตนา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ทสายตนา เนวาจยคามิโนนอปจยคามิโน ทฺวายตนา สิยา อาจยคามิโน สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน ฯ ทสายตนา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ทฺวายตนา สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ ทสายตนา ปริตฺตา ทฺวายตนา สิยา ปริตฺตา สิยา มหคฺคตา สิยา อปฺปมาณา ฯ ทสายตนา อนารมฺมณา ทฺวายตนา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ ทสายตนา มชฺฌิมา ทฺวายตนา สิยา หีนา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฯ ทสายตนา อนิยตา ทฺวายตนา สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ

ทสายตนา อนารมฺมณา ทฺวายตนา สิยา มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ ปญฺจายตนา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน น วตฺตพฺพา อนุปฺปนฺนาติ สทฺทายตนํ สิยา อุปฺปนฺนํ สิยา อนุปฺปนฺนํ น วตฺตพฺพํ อุปฺปาทีติ ปญฺจายตนา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน ธมฺมายตนํ สิยา อุปฺปนฺนํ สิยา อนุปฺปนฺนํ สิยา อุปฺปาทิ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปฺปนฺนนฺติปิ อนุปฺปนฺนนฺติปิ อุปฺปาทีติปิ ฯ เอกาทสายตนา สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ธมฺมายตนํ สิยา อตีตํ สิยา อนาคตํ สิยา ปจฺจุปฺปนฺนํ สิยา น วตฺตพฺพํ อตีตนฺติปิ อนาคตนฺติปิ ปจฺจุปฺปนฺนนฺติปิ ฯ ทสายตนา อนารมฺมณา ทฺวายตนา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ ทสายตนา อนารมฺมณา ทฺวายตนา สิยา อชฺฌตฺตา รมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อชฺฌตฺตา รมฺมณาติปิ พหิทฺธารมฺมณาติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณาติปิ ฯ รูปายตนํ สนิทสฺสนสปฺปฏิฆํ นวายตนา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ทฺวายตนา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกํ

171. เอกาทสายตนา น เหตู ธมฺมายตนํ สิยา เหตุ สิยา น เหตุ ฯ ทสายตนา อเหตุกา ทฺวายตนา สิยา สเหตุกา สิยา อเหตุกา ฯ ทสายตนา เหตุวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา สิยา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา เหตุ เจว สเหตุกา จาติปิ สเหตุกา เจว น จ เหตูติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว สเหตุกญฺจาติ สิยา สเหตุกญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ สเหตุกญฺเจว น จ เหตูติ ธมฺมายตนํ สิยา เหตุ

เจว สเหตุกญฺจ สิยา สเหตุกญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว สเหตุกญฺจาติปิ สเหตุกญฺเจว น จ เหตูติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตูติ ธมฺมายตนํ สิยา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตูติปิ ฯ ทสายตนา น เหตูอเหตุกา มนายตนํ สิยา น เหตุสเหตุกํ สิยา น เหตุอเหตุกํ ธมฺมายตนํ สิยา น เหตุสเหตุกํ สิยา น เหตุอเหตุกํ สิยา น วตฺตพฺพํ น เหตุ สเหตุกนฺติปิ น เหตุ อเหตุกนฺติปิ ฯ

เอกาทสายตนา สปฺปจฺจยา ธมฺมายตนํ สิยา สปฺปจฺจยํ สิยา อปฺปจฺจยํ ฯ เอกาทสายตนา สงฺขตา ธมฺมายตนํ สิยา สงฺขตํ สิยา อสงฺขตํ ฯ รูปายตนํ สนิทสฺสนํ ฯ เอกาทสายตนา อนิทสฺสนา ฯ ทสายตนา สปฺปฏิฆา ทฺวายตนา อปฺปฏิฆา ฯ ทสายตนา รูปา มนายตนํ อรูปี ธมฺมายตนํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ ทสายตนา โลกิยา ทฺวายตนา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

เอกาทสายตนา โน อาสวา ธมฺมายตนํ สิยา อาสโว สิยา โน อาสโว ฯ ทสายตนา สาสวา ทฺวายตนา สิยา สาสวา สิยา อนาสวา ฯ ทสายตนา อาสววิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา มนายตนํ น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว สาสวญฺจาติ สิยา สาสวญฺเจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพํ สาสวญฺเจว โน จ อาสโวติ ธมฺมายตนํ สิยา อาสโว เจว สาสวญฺจ สิยา สาสวญฺเจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว สาสวญฺจาติปิ สาสวญฺเจว โน จ อาสโวติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพํ อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโวติ ธมฺมายตนํ สิยา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺ-ตญฺจ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว อาสวสมฺป-ยุตฺตญฺจาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโวติปิ ฯ ทสายตนา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา ทฺวายตนา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวาติปิ ฯ

เอกาทสายตนา โน สโยชนา ธมฺมายตนํ สิยา สโยชนี สิยา โน สโยชนี ฯ ทสายตนา สโยชนิยา ทฺวายตนา สิยา สโยชนิยา สิยา อสโยชนิยา ฯ ทสายตนา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ

ทสายตนา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา มนายตนํ น วตฺตพฺพ สโยชนญฺเจว สโยชนิยญฺจาติ สิยา สโยชนิยญฺเจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพ์ สโยชนิยญฺเจว โน จ สโยชนนฺติ ธมฺมายตนํ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนิยญฺจ สิยา สโยชนิยญฺเจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพ์ สโยชนญฺเจว สโยชนิยญฺจาติปิ สโยชนิยญฺเจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพ์ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพ์ สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ สโยชนนฺติ ธมฺมายตนํ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพ์ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ ทสายตนา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา ทฺวายตนา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยาติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยาติปิ ฯ

เอกาทสายตนา โน คนฺถา ธมฺมายตนํ สิยา คนฺโถ สิยา โน คนฺโถ ฯ ทสายตนา คนฺถนิยา ทฺวายตนา สิยา คนฺถนิยา สิยา อคนฺถนิยา ฯ ทสายตนา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา มนายตนํ น วตฺตพฺพ์ คนฺโถ เจว คนฺถนิยญฺจาติ สิยา คนฺถนิยญฺเจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพ์ คนฺถนิยญฺเจว โน จ คนฺโถติ ธมฺมายตนํ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถนิยญฺจ สิยา คนฺถนิยญฺเจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพ์ คนฺโถ เจว คนฺถนิยญฺจาติปิ คนฺถนิยญฺเจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพ์ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพ์ คนฺถสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ คนฺโถติ ธมฺมายตนํ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพ์ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ ทสายตนา คนฺถวิปฺปยุตฺต-คนฺถนิยา ทฺวายตนา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยาติปิ ฯ

เอกาทสายตนา โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ธมฺมายตนํ สิยา นีวรณํ สิยา โน นีวรณํ ฯ ทสายตนา นีวรณิยา ทฺวายตนา สิยา นีวรณิยา สิยา อนีวรณิยา ฯ ทสายตนา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา

มนายตนำ น วตฺตพฺพำ นีวรณญฺเจว นีวรณิยญฺจาติ สิยา นีวรณิยญฺเจว โน จ นีวรณำ สิยา น วตฺตพฺพำ นีวรณิยญฺเจว โน จ นีวรณนฺติ ธมฺมายตนำ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณิยญฺจ สิยา นีวรณิยญฺเจว โน จ นีวรณำ สิยา น วตฺตพฺพำ นีวรณญฺเจว นีวรณิยญฺจาติปิ นีวรณิยญฺเจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติปิ มนายตนำ น วตฺตพฺพำ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ นีวรณำ สิยา น วตฺตพฺพำ นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ นีวรณนฺติ ธมฺมายตนำ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ นีวรณำ สิยา น วตฺตพฺพำ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ ทสายตนา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา ทฺวายตนา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยาติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยาติปิ ฯ

เอกาทสายตนา โน ปรามาสา ธมฺมายตนำ สิยา ปรามาโส สิยา โน ปรามาโส ฯ ทสายตนา ปรามฏฺฐา ทฺวายตนา สิยา ปรามฏฺฐา สิยา อปรามฏฺฐา ฯ ทสายตนา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา มนายตนำ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตำ สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตำ ธมฺมายตนำ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตำ สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตำ สิยา น วตฺตพฺพำ ปรามาสสมฺปยุตฺตนฺติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จาติ ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา มนายตนำ น วตฺตพฺพำ ปรามาโส เจว ปรามฏฺฐญฺจาติ สิยา ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโส สิยา น วตฺตพฺพำ ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโสติ ธมฺมายตนำ สิยา ปรามาโส เจว ปรามฏฺฐญฺจ สิยา ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโส สิยา น วตฺตพฺพำ ปรามาโส เจว ปรามฏฺฐญฺจาติปิ ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโสติปิ ฯ ทสายตนา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐา ทฺวายตนา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐาติปิ ฯ

ทสายตนา อนารมฺมณา มนายตนำ สารมฺมณำ ธมฺมายตนำ สิยา สารมฺมณำ สิยา อนารมฺมณำ ฯ มนายตนำ จิตฺตำ เอกาทสายตนา โน จิตฺตา ฯ เอกาทสายตนา อเจตสิกา ธมฺมายตนำ สิยา เจตสิกำ สิยา อเจตสิกำ ฯ ทสายตนา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมายตนำ สิยา จิตฺตสมฺปยุตฺตำ สิยา จิตฺตวิปฺปยุตฺตำ มนายตนำ น วตฺตพฺพำ จิตฺเตน สมฺปยุตฺตนฺติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ ทสายตนา จิตฺตวิสำสฏฺฐา ธมฺมายตนำ สิยา จิตฺตสำสฏฺฐำ สิยา จิตฺตวิสำสฏฺฐำ มนายตนำ น วตฺตพฺพำ จิตฺเตน สำสฏฺฐนฺติปิ จิตฺเตน วิสำสฏฺฐนฺติปิ ฯ ฉายตนา โน จิตฺตสมฺปฺฐานา ฉายตนา สิยา จิตฺตสมฺปฺฐานา สิยา โน จิตฺตสมฺปฺฐานา ฯ เอกาทสายตนา โน จิตฺตสหภุโน ธมฺมายตนำ สิยา จิตฺตสหภู สิยา โน จิตฺตสหภู ฯ เอกาทสายตนา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน

ธมฺมายตนํ สิยา จิตฺตานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ เอกาทสายตนา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานา ธมฺมายตนํ สิยา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานํ สิยา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานํ ฯ เอกาทสายตนา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน ธมฺมายตนํ สิยา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภู สิยา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภู ฯ เอกาทสายตนา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมายตนํ สิยา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติ ฯ

ฉายตนา อชฺฌตฺติกา ฉายตนา พาหิรา ฯ นวายตนา อุปาทา ทฺวายตนา โน อุปาทา ธมฺมายตนํ สิยา อุปาทา สิยา โน อุปาทา ฯ ปญฺจายตนา อุปาทินฺนา สทฺทายตนํ อนุปาทินฺนํ ฉายตนา สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ เอกาทสายตนา โน อุปาทานา ธมฺมายตนํ สิยา อุปาทานํ สิยา โน อุปาทานํ ฯ ทสายตนา อุปาทานิยา ทฺวายตนา สิยา อุปาทานิยา สิยา อนุปาทานิยา ฯ ทสายตนา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา มนายตนํ น วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยญฺจาติ สิยา อุปาทานิยญฺเจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปาทานิยญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติ ธมฺมายตนํ สิยา อุปาทานญเจว อุปาทานิยญฺจ สิยา อุปาทานิยญฺเจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยญฺจาติปิ อุปาทานิยญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติ ธมฺมายตนํ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ ทสายตนา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา ทฺวายตนา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยาติปิ ฯ

เอกาทสายตนา โน กิเลสา ธมฺมายตนํ สิยา กิเลโส สิยา โน กิเลโส ฯ ทสายตนา สงฺกิเลสิกา ทฺวายตนา สิยา สงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิเลสิกา ฯ ทสายตนา อสงฺกิลิฏฺจา ทฺวายตนา สิยา สงฺกิลิฏฺจา สิยา อสงฺกิลิฏฺจา ฯ ทสายตนา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ทฺวายตนา สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา มนายตนํ น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกญฺจาติ สิยา สงฺกิเลสิกญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ สงฺกิเลสิกญฺเจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมายตนํ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกญฺจ สิยา สงฺกิเลสิกญฺเจว โน จ กิเลโส

สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกญฺจาติปิ สงฺกิเลสิกญฺเจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ ทสายตนา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จาติปิ สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจาติ สิยา สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมายตนํ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจ สิยา สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจาติปิ สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ

ทสายตนา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ มนายตนํ น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจาติ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมายตนํ สิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ ทสายตนา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา ทฺวายตนา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกาติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกาติปิ ฯ

ทสายตนา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ทฺวายตนา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ ทสายตนา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ทฺวายตนา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ ทสายตนา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ทฺวายตนา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ทสายตนา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ทฺวายตนา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ทสายตนา อวิตกฺกา ทฺวายตนา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ ทสายตนา อวิจารา ทฺวายตนา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ ทสายตนา อปฺปีติกา ทฺวายตนา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ ทสายตนา น ปีติสหคตา ทฺวายตนา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ ทสายตนา น สุขสหคตา ทฺวายตนา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ ทสายตนา น อุเปกฺขาสหคตา ทฺวายตนา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

ทสายตนา กามาวจรา ทฺวายตนา สิยา กามาวจรา สิยา น กามาวจรา ฯ ทสายตนา น รูปาวจรา ทฺวายตนา สิยา รูปาวจรา สิยา น รูปาวจรา ฯ ทสายตนา น อรูปาวจรา ทฺวายตนา สิยา อรูปาวจรา สิยา น อรูปาวจรา ฯ ทสายตนา ปริยาปนฺนา ทฺวายตนา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ ทสายตนา อนิยฺยานิกา ทฺวายตนา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา ฯ ทสายตนา อนิยตา ทฺวายตนา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ ทสายตนา สอุตฺตรา ทฺวายตนา สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา ฯ ทสายตนา อรณา

ทฺวายตนา สิยา สรณา สิยา อรณาติ ฯ

ปณฺหาปุจฺฉกํ ฯ

อายตนวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

3. ธาตุวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

172. ฉ ธาตุโย ปจฺวีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ อากาสธาตุ วิญฺญาณธาตุ ฯ

173. ตตฺถ กตมา ปจฺวีธาตุ ปจฺวีธาตุทฺวยํ อตฺถิ อชฺฌตฺติกา อตฺถิ พาหิรา ฯ ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺติกา ปจฺวีธาตุ ยํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ กกฺขฬํ ขริคตํ กกฺขฬตฺตํ กกฺขฬภาโว อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ เสยฺยถีทํ เกสา โลมา นขา ทนฺตา ตโจ มํสํ นฺหารู อฏฺฐี อฏฺฐิมิญฺชํ วกฺกํ หทยํ ยกนํ กิโลมกํ ปิหกํ ปปฺผาสํ อนฺตํ อนฺตคุณํ อุทริยํ กรีสํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ กกฺขฬํ ขริคตํ กกฺขฬตฺตํ กกฺขฬภาโว อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ อยํ วุจฺจติ อชฺฌตฺติกา ปจฺวีธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พาหิรา ปจฺวีธาตุ ยํ พาหิรํ กกฺขฬํ ขริคตํ กกฺขฬตฺตํ กกฺขฬภาโว พหิทฺธา อนุปาทินฺนํ เสยฺยถีทํ อโย โลหํ ติปุ สีสํ สชฺฌุ มุตฺตา มณิ เวฬุริโย สงฺโข สิลา ปวาฬํ รชตํ ชาตรูปํ โลหิตงฺโค มสารคลฺลํ ติณํ กฏฺฐํ สกฺขรา กถลํ ภูมิ ปาสาโณ ปพฺพโต ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ พาหิรํ กกฺขฬํ ขริคตํ กกฺขฬตฺตํ กกฺขฬภาโว พหิทฺธา อนุปาทินฺนํ อยํ วุจฺจติ พาหิรา ปจฺวีธาตุ ฯ ยา จ อชฺฌตฺติกา ปจฺวีธาตุ ยา จ พาหิรา ปจฺวีธาตุ ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ ปจฺวีธาตุ ฯ

174. ตตฺถ กตมา อาโปธาตุ อาโปธาตุทฺวยํ อตฺถิ อชฺฌตฺติกา อตฺถิ พาหิรา ฯ ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺติกา อาโปธาตุ ยํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ เสยฺยถีทํ ปิตฺตํ เสมฺหํ ปุพฺโพ โลหิตํ เสโท เมโท อสฺสุ วสา เขโฬ สิงฺฆาณิกา ลสิกา มุตฺตํ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ อยํ วุจฺจติ อชฺฌตฺติกา อาโปธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พาหิรา อาโปธาตุ ยํ พาหิรํ อาโป อาโปคตํ สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส พหิทฺธา อนุปาทินฺนํ เสยฺยถีทํ มูลรโส ขนฺธรโส ตจรโส ปตฺตรโส ปุปฺผรโส

ผลรโส ขีรๆ ทธิ สปฺปิ นวนีตๆ เตลๆ มธุ ผาณิตๆ ภุมฺมานิ วา อุทกานิ อนฺตลิกฺขานิ วา ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ พาหิรๆ อาโป อาโปคตๆ สิเนโห สิเนหคตๆ พนฺธนตฺตๆ รูปสฺส พหิทฺธา อนุปาทินฺนๆ อยๆ วุจฺจติ พาหิรา อาโปธาตุ ฯ ยา จ อชฺฌตฺติกา อาโปธาตุ ยา จ พาหิรา อาโปธาตุ ตเทกชฺฌๆ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยๆ วุจฺจติ อาโปธาตุ ฯ

175. ตตฺถ กตมา เตโชธาตุ เตโชธาตุทฺวยๆ อตฺถิ อชฺฌตฺติกา อตฺถิ พาหิรา ฯ ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺติกา เตโชธาตุ ยๆ อชฺฌตฺตๆ ปจฺจตฺตๆ เตโช เตโชคตๆ อุสฺมา อุสฺมาคตๆ อุสุมๆ อุสุมคตๆ อชฺฌตฺตๆ อุปาทินฺนๆ เสยฺยถีทๆ เยน จ สนฺตปฺปติ เยน จ ชีรติ เยน จ ปริทยฺหติ เยน จ อสิตปีตขายิตสายิตๆ สมฺมา ปริณามๆ คจฺฉติ ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ อชฺฌตฺตๆ ปจฺจตฺตๆ เตโช เตโชคตๆ อุสฺมา อุสฺมาคตๆ อุสุมๆ อุสุมคตๆ อชฺฌตฺตๆ อุปาทินฺนๆ อยๆ วุจฺจติ อชฺฌตฺติกา เตโชธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พาหิรา เตโชธาตุ ยๆ พาหิรๆ เตโช เตโชคตๆ อุสฺมา อุสฺมาคตๆ อุสุมๆ อุสุมคตๆ พหิทฺธา อนุปาทินฺนๆ เสยฺยถีทๆ กฏฺฐคฺคิ สกลิกคฺคิ ติณคฺคิ โคมยคฺคิ ถุสคฺคิ สงฺการคฺคิ อินฺทคฺคิ อคฺคิสนฺตาโป สุริยสนฺตาโป กฏฺฐสนฺนิจยสนฺตาโป ติณสนฺนิจยสนฺตาโป ถญฺญสนฺนิจยสนฺตาโป ภสฺมาสนฺนิจยสนฺตาโป ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ พาหิรๆ เตโช เตโชคตๆ อุสฺมา อุสฺมาคตๆ อุสุมๆ อุสุมคตๆ พหิทฺธา อนุปาทินฺนๆ อยๆ วุจฺจติ พาหิรา เตโชธาตุ ฯ ยา จ อชฺฌตฺติกา เตโชธาตุ ยา จ พาหิรา เตโชธาตุ ตเทกชฺฌๆ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยๆ วุจฺจติ เตโชธาตุ ฯ

176. ตตฺถ กตมา วาโยธาตุ วาโยธาตุทฺวยๆ อตฺถิ อชฺฌตฺติกา อตฺถิ พาหิรา ฯ ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺติกา วาโยธาตุ ยๆ อชฺฌตฺตๆ ปจฺจตฺตๆ วาโย วาโยคตๆ ถมฺภิตตฺตๆ รูปสฺส อชฺฌตฺตๆ อุปาทินฺนๆ เสยฺยถีทๆ อุทฺธงฺคมา วาตา อโธคมา วาตา กุจฺฉิสยา วาตา โกฏฺฐสยา วาตา องฺคมงฺคานุสาริโน วาตา สตฺถกวาตา ขุรกวาตา อุปฺปลกวาตา อสฺสาโส ปสฺสาโส อิติ วา ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ อชฺฌตฺตๆ ปจฺจตฺตๆ วาโย วาโยคตๆ ถมฺภิตตฺตๆ รูปสฺส อชฺฌตฺตๆ อุปาทินฺนๆ อยๆ วุจฺจติ อชฺฌตฺติกา วาโยธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พาหิรา วาโยธาตุ ยๆ พาหิรๆ วาโย วาโยคตๆ ถมฺภิตตฺตๆ รูปสฺส พหิทฺธา อนุปาทินฺนๆ เสยฺยถีทๆ ปุรตฺถิมา วาตา ปจฺฉิมา วาตา อุตฺตรา วาตา ทกฺขิณา วาตา สรชา วาตา อรชา วาตา สีตา วาตา อุณฺหา วาตา ปริตฺตา วาตา อธิมตฺตา วาตา กาฬา วาตา เวรมฺภวาตา ปกฺขวาตา สุปณฺณวาตา ตาลวณฺฏวาตา วิธูปนวาตา ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ พาหิรๆ วาโย วาโยคตๆ ถมฺภิตตฺตๆ รูปสฺส พหิทฺธา อนุปาทินฺนๆ อยๆ วุจฺจติ พาหิรา วาโยธาตุ ฯ ยา จ อชฺฌตฺติกา วาโยธาตุ ยา จ พาหิรา วาโยธาตุ ตเทกชฺฌๆ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยๆ วุจฺจติ วาโยธาตุ ฯ

177. ตตฺถ กตมา อากาสธาตุ อากาสธาตุทฺวยๆ อตฺถิ อชฺฌตฺติกา อตฺถิ พาหิรา ฯ

ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺติกา อากาสธาตุ ยํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺผุฏฺฐํ มํสโลหิเตหิ อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ เสยฺยถีทํ กณฺณจฺฉิทฺทํ นาสจฺฉิทฺทํ มุขทฺวารํ เยน จ อสิตปีตขายิตสายิตํ อชฺโฌหรติ ยตฺถ จ อสิตปีตขายิตสายิตํ สนฺติฏฺฐติ เยน จ อสิตปีตขายิตสายิตํ อโธภาคํ นิกฺขมติ ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํอสมฺผุฏฺฐํ มํสโลหิเตหิ อชฺฌตฺตํ อุปาทินฺนํ อยํ วุจฺจติ อชฺฌตฺติกา อากาสธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พาหิรา อากาสธาตุ ยํ พาหิรํ อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺผุฏฺฐํ จตูหิ มหาภูเตหิ พหิทฺธา อนุปาทินฺนํ อยํ วุจฺจติ พาหิรา อากาสธาตุ ฯ ยา จ อชฺฌตฺติกา อากาสธาตุ ยา จ พาหิรา อากาสธาตุ ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ อากาสธาตุ ฯ

178. ตตฺถ กตมา วิญฺญาณธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ วิญฺญาณธาตุ ฯ

อิมา ฉ ธาตุโย ฯ

179. อปราปิ ฉ ธาตุโย สุขธาตุ ทุกฺขธาตุ โสมนสฺสธาตุ โทมนสฺสธาตุ อุเปกฺขาธาตุ อวิชฺชาธาตุ ฯ

180. ตตฺถ กตมา สุขธาตุ ยํ กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กายสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ สุขธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขธาตุ ยํ กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทุกฺขํ กายสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ทุกฺขธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา โสมนสฺสธาตุ ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ โสมนสฺสธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา โทมนสฺสธาตุ ยํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยํ วุจฺจติ โทมนสฺสธาตุ ฯ
ตตฺถ กตมา อุเปกฺขาธาตุ ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขาธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา อวิชฺชาธาตุ ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมโย อนนุโพโธ อปฺปฏิเวโธ อสงฺคาหณา อปริโยคาหณา อสมเปกฺขนา อปจฺจเวกฺขณา อปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลฺยํ อสมฺปชญฺญํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาธาตุ ฯ

อิมา ฉ ธาตุโย ฯ

181. อปราปิ ฉ ธาตุโย กามธาตุ พฺยาปาทธาตุ วิหึสาธาตุ เนกฺขมฺมธาตุ อพฺยาปาทธาตุ อวิหึสาธาตุ ฯ

182. ตตฺถ กตมา กามธาตุ กามปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ กามธาตุ เหฏฺฐโต อวีจินิรยํ ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต ปรนิมฺมิตวสวตฺตี เทเว อนฺโต กริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา ขนฺธธาตุอายตนา รูปํ เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อยํ วุจฺจติ กามธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา พฺยาปาทธาตุ พฺยาปาทปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ พฺยาปาทธาตุ ทสสุ วา อาฆาตวตฺถูสุ จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ พฺยาปาทธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา วิหึสาธาตุ วิหึสาปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิหึสาธาตุ อิเธกจฺโจ ปาณินา วา เลฑฺฑุนา วา ทณฺเฑน วา สตฺเถน วา รชฺชุยา วา อญฺญตรญฺญตเรน สตฺเต วิเหเจติ ยา เอวรูปา เหจนา วิเหจนา หึสนา วิหึสนา โรสนา วิโรสนา ปรูปฆาโต อยํ วุจฺจติ วิหึสาธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา เนกฺขมฺมธาตุ เนกฺขมฺมปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ เนกฺขมฺมธาตุ สพฺเพปิ กุสลา ธมฺมา เนกฺขมฺมธาตุ ฯ
ตตฺถ กตมา อพฺยาปาทธาตุ อพฺยาปาทปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ อพฺยาปาทธาตุ ยา สตฺเตสุ เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อพฺยาปาทธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา อวิหึสาธาตุ อวิหึสาปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ อวิหึสาธาตุ ยา สตฺเตสุ กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อวิหึสาธาตุ ฯ

อิมา ฉ ธาตุโย ฯ

อิติ อิมานิ ตีณิ ฉกฺกานิ ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อฏฺฐารส ธาตุโย โหนฺติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

183. อฏฺจารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ

184. ตตฺถ กตมา จกฺขุธาตุ ยํ จกฺขุ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อยํ วุจฺจติ จกฺขุธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา รูปธาตุ ยํ รูปํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย วณฺณนิภา ฯเปฯ รูปธาตุเปสา อยํ วุจฺจติ รูปธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา จกฺขุวิญฺญาณธาตุ จกฺขุญฺจ ปฏิจฺจ รูเป จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา โสตธาตุ ยํ โสตํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อยํ วุจฺจติ โสตธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา สทฺทธาตุ โย สทฺโท จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ฯเปฯ สทฺทธาตุเปสา อยํ วุจฺจติ สทฺทธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา โสตวิญฺญาณธาตุ โสตญฺจ ปฏิจฺจสทฺเท จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา โสตวิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ โสตวิญฺญาณธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ฆานธาตุ ยํ ฆานํ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อยํ วุจฺจติ ฆานธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา คนฺธธาตุ โย คนฺโธ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ฯเปฯ คนฺธธาตุเปสา อยํ วุจฺจติ คนฺธธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ฆานวิญฺญาณธาตุ ฆานญฺจ ปฏิจฺจ คนฺเธ จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชาฆาน-วิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ ฆานวิญฺญาณธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ชิวฺหาธาตุ ยา ชิวฺหา จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อยํ วุจฺจติ ชิวฺหาธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา รสธาตุ โย รโส จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปฺปฏิโฆ ฯเปฯ รสธาตุเปสา อยํ วุจฺจติ รสธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหญฺจ ปฏิจฺจ รเส จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชาชิวฺหาวิญฺญาณ-

ธาตุ อยํ วุจฺจติ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา กายธาตุ โย กาโย จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อยํ วุจฺจติ กายธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา โผฏฺฐพฺพธาตุ ปจฺวีธาตุ ฯเป โผฏฺฐพฺพธาตุเปสา อยํ วุจฺจติ โผฏฺฐพฺพธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา กายวิญฺญาณธาตุ กายญฺจ ปฏิจฺจ โผฏฺฐพฺเพ จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชากายวิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ กายวิญฺญาณธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา มโนธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชา มโนธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ กายวิญฺญาณธาตุยา อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนธาตุ สพฺพธมฺเมสุ วา ปน ปจฺจมสมนนฺนาหาโร อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนธาตุ อยํ วุจฺจติ มโนธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา ธมฺมธาตุ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ ยญฺจ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อสงฺขตา จ ธาตุ ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนากฺขนฺโธ เอกวิเธน เวทนากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ ทุวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ ติวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ ทสวิเธน เวทนากฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ เวทนากฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตโม สญฺญากฺขนฺโธ ฯ เอกวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ผสฺสสมฺปยุตฺโต ฯ ทุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ สเหตุโก อตฺถิ อเหตุโก ฯ ติวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ เอวํ พหุวิเธน สญฺญากฺขนฺโธ ฯ อยํ วุจฺจติ สญฺญากฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตโม สงฺขารกฺขนฺโธ เอกวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ จิตฺตสมฺปยุตฺโต ฯ ทุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ เหตุ อตฺถิ อเหตุ ฯ ติวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อตฺถิ กุสโล อตฺถิ อกุสโล อตฺถิ อพฺยากโต ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน สงฺขารกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ สงฺขารกฺขนฺโธ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯเปฯ กพฬีงฺกาโร อาหาโร อิทํ วุจฺจติ รูปํ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ธมฺมายตนปริยาปนฺนํ ฯ
ตตฺถ กตมา อสงฺขตา ธาตุ ราคกฺขโย โทสกฺขโย โมหกฺขโย อยํ วุจฺจติ อสงฺขตา ธาตุ ฯ อยํ วุจฺจติ ธมฺมธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา มโนวิญฺญาณธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ มโนธาตุ มโนธาตุยา อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุยา ฯเปฯ กายวิญฺญาณธาตุยา อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ มโนธาตุ มโนธาตุยาปิ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธสมนนฺตรา อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ มนญฺจ ปฏิจฺจ ธมฺเม จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อยํ วุจฺจติ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ

อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

อฏฺจารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ

186. อฏฺจารสนฺนํ ธาตูนํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

187. โสฬส ธาตุโย อพฺยากตา เทฺว ธาตุโย สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ทส ธาตุโย น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ปญฺจ ธาตุโย อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กายวิญฺญาณธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฯ

ทส ธาตุโย เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ปญฺจ ธาตุโย วิปากา มโนธาตุ สิยา วิปากา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา เทฺว ธาตุโย สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

ทส ธาตุโย อุปาทินฺนุปาทานิยา สทฺทธาตุ อนุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺจ ธาตุโย สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา เทฺว ธาตุโย สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา

สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

โสฬส ธาตุโย อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา เทฺว ธาตุโย สิยา สงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐอสงฺกิเลสิกา ฯ ปณฺณรส ธาตุโย อวิตกฺกอวิจารา มโนธาตุ สวิตกฺกสวิจารา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ธมฺมธาตุ สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สิยา น วตฺตพฺพา สวิตกฺกสวิจาราติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺตาติปิ อวิตกฺกอวิจาราติปิ ฯ ทส ธาตุโย น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ปญฺจ ธาตุโย อุเปกฺขาสหคตา กายวิญฺญาณธาตุ น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา น อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา สุขสหคตาติ เทฺว ธาตุโย สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ฯ

โสฬส ธาตุโย เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เทฺว ธาตุโย สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ โสฬส ธาตุโย เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา เทฺว ธาตุโย สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ โสฬส ธาตุโย เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน เทฺว ธาตุโย สิยา อาจยคามิโน สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน ฯ โสฬส ธาตุโย เนวเสกฺขนาเสกฺขา เทฺว ธาตุโย สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ

โสฬส ธาตุโย ปริตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา ปริตฺตา สิยา มหคฺคตา สิยา อปฺปมาณา ฯ ทส ธาตุโย อนารมฺมณา ฉ ธาตุโย ปริตฺตารมฺมณา เทฺว ธาตุโย สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย มชฺฌิมา เทฺว ธาตุโย สิยา หีนา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฯ โสฬส ธาตุโย อนิยตา เทฺว ธาตุโย สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ

ทส ธาตุโย อนารมฺมณา ฉ ธาตุโย น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ เทฺว ธาตุโย สิยา มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ ทส ธาตุโย สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน น วตฺตพฺพา อนุปฺปนฺนาติ สทฺทธาตุ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทินีติ ฉ ธาตุโย สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน ธมฺมธาตุ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทินี สิยา น วตฺตพฺพา อุปฺปนฺนาติปิ อนุปฺปนฺนาติปิ อุปฺปาทินีติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ธมฺมธาตุ สิยา อตี

ตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตาติปิ อนาคตาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนาติปิ ฯ ทส ธาตุโย อนารมฺมณา ฉ ธาตุโย ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา เทฺว ธาตุโย สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ

ทส ธาตุโย อนารมฺมณา ฉ ธาตุโย สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา เทฺว ธาตุโย สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อชฺฌตฺตารมฺมณาติปิ พหิทฺธารมฺมณาติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณาติปิ ฯ รูปธาตุ สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา นว ธาตุโย อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา อฏฺฐ ธาตุโย อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกำ

188. สตฺตรส ธาตุโย น เหตู ธมฺมธาตุ สิยา เหตุ สิยา น เหตุ ฯ โสฬส ธาตุโย อเหตุกา เทฺว ธาตุโย สิยา สเหตุกา สิยา อเหตุกา ฯ โสฬส ธาตุโย อเหตุกา ฯ เทฺว ธาตุโย สิยา สเหตุกา สิยา อเหตุกา ฯ โสฬส ธาตุโย เหตุวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา สิยา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติปิ สเหตุกา เจว น จ เหตูติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา เหตุ เจว สเหตุกา จาติปิ สิยา สเหตุกา เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพา สเหตุกา เจว น จ เหตูติ ธมฺมธาตุ สิยา เหตุ เจว สเหตุกา จ สิยา สเหตุกา เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพา เหตุ เจว สเหตุกา จาติปิ สเหตุกา เจว น จ เหตูติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติ ธมฺมธาตุ สิยา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น เหตุอเหตุกา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา น เหตุสเหตุกา สิยา น เหตุอเหตุกา ธมฺมธาตุ สิยา น เหตุสเหตุกา สิยา น เหตุอเหตุกา สิยา น วตฺตพฺพา น เหตุ สเหตุกาติปิ น เหตุ อเหตุกาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย สปฺปจฺจยา ธมฺมธาตุ สิยา สปฺปจฺจยา สิยา อปฺปจฺจยา ฯ สตฺตรส ธาตุโย สงฺขตา ธมฺมธาตุ สิยา สงฺขตา สิยา อสงฺขตา ฯ รูปธาตุ สนิทสฺสนา ฯ สตฺตรส ธาตุโย อนิทสฺสนา ฯ ทส ธาตุโย สปฺปฏิฆา อฏฺฐ ธาตุโย อปฺปฏิฆา ฯ ทส ธาตุโย รูปา สตฺต ธาตุโย อรูปา ธมฺมธาตุ สิยา รูปา สิยา อรูปา ฯ โสฬส ธาตุโย โลกิยา เทฺว ธาตุโย สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน อาสวา ธมฺมธาตุ สิยา อาสโว สิยา โน อาสโว ฯ โสฬส ธาตุโย สาสวา เทฺว ธาตุโย สิยา สาสวา สิยา อนาสวา ฯ โสฬส ธาตุโย อาสววิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา อาสโว เจว สาสวา จาติ สิยา สาสวา เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพา สาสวา เจว โน จ อาสโว ติ ธมฺมธาตุ สิยา อาสโว เจว สาสวา จ สิยา สาสวา เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพา อาสโว เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสโวติปิ ฯ

โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสโวติ ธมฺมธาตุ สิยา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสโวติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา เทฺว ธาตุโย สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน สโยชนา ธมฺมธาตุ สิยา สโยชนํ สิยา โน สโยชนํ ฯ โสฬส ธาตุโย สโยชนิยา เทฺว ธาตุโย สิยา สโยชนิยา สิยา อสโยชนิยา ฯ โสฬส ธาตุโย สโยชนวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา สโยชนญฺเจว สโยชนิยา จาติ สิยา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนนฺติ ธมฺมธาตุ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนิยา จ สิยา สโยนิยา เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนญฺเจว สโยชนิยา จาติปิ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนนฺติ ธมฺมธาตุ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา เทฺว ธาตุโย สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยาติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน คนฺถา ธมฺมธาตุ สิยา คนฺโถ สิยา โน คนฺโถ ฯ โสฬส ธาตุโย

คนฺถนิยา เทฺว ธาตุโย สิยา คนฺถนิยา สิยา อคนฺถนิยา ฯ โสฬส ธาตุโย คนฺถวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา คนฺโถ เจว คนฺถนิยา จาติ สิยา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺโถติ ธมฺมธาตุ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถนิยา จ สิยา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพา คนฺโถ เจว คนฺถนิยา จาติปิ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺโถติ ธมฺมธาตุ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา เทฺว ธาตุโย สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ธมฺมธาตุ สิยา นีวรณํ สิยา โน นีวรณํ ฯ โสฬส ธาตุโย นีวรณิยา เทฺว ธาตุโย สิยา นีวรณิยา สิยา อนีวรณิยา ฯ โสฬส ธาตุโย นีวรณวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา นีวรณญฺเจว นีวรณิยา จาติ สิยา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณนฺติ ธมฺมธาตุ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณิยา จ สิยา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณญฺเจว นีวรณิยา จาติปิ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณนฺติ ธมฺมธาตุ สิยา นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา เทฺว ธาตุโย สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยาติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน ปรามาสา ธมฺมธาตุ สิยา ปรามาโส สิยา โน ปรามาโส ฯ โสฬส ธาตุโย ปรามฏฺจา เทฺว ธาตุโย สิยา ปรามฏฺจา สิยา อปรามฏฺจา ฯ โสฬส ธาตุโย ปรามาสวิปฺปยุตฺตา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา

ธมฺมธาตุ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาส สมฺปยุตฺตาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตาติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปราม ฏฺจา จาติ ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาสา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺจา จาติ สิยา ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาโส สิยา น วตฺตพฺพา ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาโสติ ธมฺมธาตุ สิยา ปรามาโส เจว ปรามฏฺจา จ สิยา ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาโส สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาโส เจว ปรามฏฺจา จาติปิ ปรามฏฺจา เจว โน จ ปราม าโสติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺจา เทฺว ธาตุโย สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺต ปรามฏฺจา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปราม ฏฺจาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจาติปิ ฯ

ทส ธาตุโย อนารมฺมณา สตฺต ธาตุโย สารมฺมณา ธมฺมธาตุ สิยา สารมฺมณา สิยา อนารมฺมณา ฯ สตฺต ธาตุโย จิตฺตา ฯ เอกาทส ธาตุโย โน จิตฺตา ฯ สตฺตรส ธาตุโย อเจต สิกา ธมฺมธาตุ สิยา เจตสิกา สิยา อเจตสิกา ฯ ทส ธาตุโย จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสมฺปยุตฺตา สิยา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา สตฺต ธาตุโย น วตฺตพฺพา จิตฺเตน สมฺปยุตฺตา ติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตาติปิ ฯ ทส ธาตุโย จิตฺตวิสํสฏฺจา ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสํสฏฺจา สิยา จิตฺตวิสํสฏฺจา สตฺต ธาตุโย น วตฺตพฺพา จิตฺเตน สํสฏฺจาติปิ จิตฺเตน วิสํสฏฺจาติปิ ฯ

ทฺวาทส ธาตุโย โน จิตฺตสมฺปฏฺจานา ฉ ธาตุโย สิยา จิตฺตสมฺปฏฺจานา สิยา โน จิตฺต สมฺปฏฺจานา ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน จิตฺตสหภุโน ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสหภู สิยา โน จิตฺตสห ภู ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตา นุปริวตฺติ ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานา ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานา สิยา โน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานา ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานสหภุโน ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานสหภู สิยา โน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานสหภู ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน จิตฺ ตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺติโน ธมฺมธาตุ สิยา จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺ ตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺติ ฯ ทฺวาทส ธาตุโย อชฺฌตฺติกา ฉ ธาตุโย พาหิรา ฯ

นว ธาตุโย อุปาทา อฏฺ ธาตุโย โน อุปาทา ธมฺมธาตุ สิยา อุปาทา สิยา โน อุปา ทา ฯ ทส ธาตุโย อุปาทินฺนา สทฺทธาตุ อนุปาทินฺนา สตฺตธาตุโย สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ สตฺตรส ธาตุโย โน อุปาทานา ธมฺมธาตุ สิยา อุปาทานํ สิยา โน อุปาทานํ ฯ โสฬส ธาตุโย อุปาทานิยา เทฺว ธาตุโย สิยา อุปาทานิยา สิยา อนุปาทานิยา ฯ โสฬส ธาตุโย อุปาทานวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺ ตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยา จาติ สิยา อุปา ทานิยา เจว โน จ อุปาทานํ สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานนฺติ ธมฺม

ธาตุ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยา จ สิยา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานำ สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยา จาติปิ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ

โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานำ สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานนฺติ ธมฺมธาตุ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานำ สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา เทฺว ธาตุโย สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยาติปิ ฯ

สตฺตรส ธาตุโย โน กิเลสา ธมฺมธาตุ สิยา กิเลโส สิยา โน กิเลโส ฯ โสฬส ธาตุโย สงฺกิเลสิกา เทฺว ธาตุโย สิยา สงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิเลสิกา ฯ โสฬส ธาตุโย อสงฺกิลิฏฺฐา เทฺว ธาตุโย สิยา สงฺกิลิฏฺฐา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐา ฯ โสฬส ธาตุโย กิเลสวิปฺปยุตฺตา เทฺว ธาตุโย สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สิยา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมธาตุ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกา จ สิยา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกา จาติปิ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ

โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จาติปิ สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺฐา จาติ สิยา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมธาตุ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ สิยา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺฐา จาติปิ สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ มโนวิญฺญาณธาตุ น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลโสติ ธมฺมธาตุ สิยา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพา กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ โสฬส ธาตุโย กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺ

กิเลสิกา เทฺว ธาตุโย สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกาติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกาติปิ ฯ

โสฬส ธาตุโย น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา เทฺว ธาตุโย สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ โสฬส ธาตุโย น ภาวนาย ปหาตพฺพา เทฺว ธาตุโย สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ โสฬส ธาตุโย น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา เทฺว ธาตุโย สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ โสฬส ธาตุโย น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา เทฺว ธาตุโย สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

ปณฺณรส ธาตุโย อวิตกฺกา มโนธาตุ สวิตกฺกา เทฺว ธาตุโย สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ ปณฺณรส ธาตุโย อวิจารา มโนธาตุ สวิจารา เทฺว ธาตุโย สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ โสฬส ธาตุโย อปฺปีติกา เทฺว ธาตุโย สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ โสฬส ธาตุโย น ปีติสหคตา เทฺว ธาตุโย สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ ปณฺณรส ธาตุโย น สุขสหคตา ติสฺโส ธาตุโย สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ เอกาทส ธาตุโย น อุเปกฺขาสหคตา ปญฺจ ธาตุโย อุเปกฺขาสหคตา เทฺว ธาตุโย สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

โสฬส ธาตุโย กามาวจรา เทฺว ธาตุโย สิยา กามาวจรา สิยา น กามาวจรา ฯ โสฬส ธาตุโย น รูปาวจรา เทฺว ธาตุโย สิยา รูปาวจรา สิยา น รูปาวจรา ฯ โสฬส ธาตุโย น อรูปาวจรา เทฺว ธาตุโย สิยา อรูปาวจรา สิยา น อรูปาวจรา ฯ โสฬส ธาตุโย ปริยาปนฺนา เทฺว ธาตุโย สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ โสฬส ธาตุโย อนิยฺยานิกา เทฺว ธาตุโย สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา ฯ โสฬส ธาตุโย อนิยตา เทฺว ธาตุโย สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ โสฬส ธาตุโย สอุตฺตรา เทฺว ธาตุโย สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา ฯ โสฬส ธาตุโย อรณา เทฺว ธาตุโย สิยา สรณา สิยา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

ธาตุวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

4. สจฺจวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

189. จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ

1. ทุกขสจฺจํ

190. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ชาติปิ ทุกฺขา ชราปิ ทุกฺขา มรณมฺปี ทุกฺขํ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสาปิ ทุกฺขา อปฺปิเยหิ สมฺปโยโค ทุกฺโข ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺขํ สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา ฯ

191. ตตฺถ กตมา ชาติ ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหิ ตมฺหิ สตฺตนิกายเย ชาติ สญฺชาติ โอกฺกนฺติ อภินิพฺพตฺติ ขนฺธานํ ปาตุภาโว อายตนานํ ปฏิลาโภ อยํ วุจฺจติ ชาติ ฯ

192. ตตฺถ กตมา ชรา ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหิ ตมฺหิ สตฺตนิกายเย ชรา ชีรณตา ขณฺฑิจฺจํ ปาลิจฺจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ ปริปาโก อยํ วุจฺจติ ชรา ฯ

193. ตตฺถ กตมํ มรณํ ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหา ตมฺหา สตฺตนิกายา จุติ จวนตา เภโท อนฺตรธานํ มจฺจุ มรณํ กาลกิริยา ขนฺธานํ เภโท กเฬวรสฺส นิกฺเขโป ชีวิตินฺทฺริยสฺสุปจฺเฉโท อิทํ วุจฺจติ มรณํ ฯ

194. ตตฺถ กตโม โสโก ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส โสโก โสจนา โสจิตตฺตํ อนฺโตโสโก อนฺโตปริโสโก เจตโส ปริชฺฌายนา โทมนสฺสํ โสกสลฺลํ อยํ วุจฺจติ โสโก ฯ

195. ตตฺถ กตโม ปริเทโว ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส อาเทโว ปริเทโว อาเทวนา ปริเทวนา อาเทวิตตฺตํ ปริเทวิตตฺตํ วาจา ปลาโป วิปฺปลาโป ลาลโป ลาลปนา ลาลปิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ปริเทโว ฯ

196. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ ยํ กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทุกฺขํ กายสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขํ ฯ

197. ตตฺถ กตมํ โทมนสฺสํ ยํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ โทมนสฺสํ ฯ

198. ตตฺถ กตโม อุปายาโส ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส อายาโส อุปายาโส อายาสิตตฺตํ อุปายาสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อุปายาโส ฯ

199. ตตฺถ กตโม อปฺปิเยหิ สมฺปโยโค ทุกฺโข อิธ ยสฺส เต โหนฺติ อนิฏฺฐา อกนฺตา อมนาปา รูปา สทฺทา คนฺธา รสา โผฏฺฐพฺพา เย วา ปนสฺส เต โหนฺติ อนตฺถกามา อหิ

ตกามา อผาสุกามา อโยคกฺเขมกามา ยา เตหิ สงฺคติ สมาคโม สโมธานํ มิสฺสีภาโว อยํ วุจฺจติ อปฺปิเยหิ สมฺปโยโค ทุกฺโข ฯ

200. ตตฺถ กตโม ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข อิธ ยสฺส เต โหนฺติ อิฏฺฐา กนฺตา มนาปา รูปา สทฺทา คนฺธา รสา โผฏฺฐพฺพา เย วา ปนสฺส เต โหนฺติ อตฺถกามา หิตกามา ผาสุกามา โยคกฺเขมกามา มาตา วา ปิตา วา ภาตา วา ภคินี วา มิตฺตา วา อมจฺจา วา ญาตี วา สาโลหิตา วา ยา เตหิ อสงฺคติ อสมาคโม อสโมธานํ อมิสฺสีภาโว อยํ วุจฺจติ ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข ฯ

201. ตตฺถ กตมํ ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺขํ ชาติธมฺมานํ สตฺตานํ เอวํ อิจฺฉา อุปฺปชฺชติ อโห วต มยํ น ชาติธมฺมา อสฺสาม น จ วต โน ชาติ อาคจฺเฉยฺยาติ น โข ปเนตํ อิจฺฉาย ปตฺตพฺพํ อิทมฺปิ ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺขํ

ชราธมฺมานํ สตฺตานํ ฯเปฯ พฺยาธิธมฺมานํ สตฺตานํ ฯเปฯ มรณธมฺมานํ สตฺตานํ ฯเปฯ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสธมฺมานํ สตฺตานํ เอวํ อิจฺฉา อุปฺปชฺชติ อโห วต มยํ น โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสธมฺมา อสฺสาม น จ วต โน โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุ-ปายาสา อาคจฺเฉยฺยุนฺติ น โข ปเนตํ อิจฺฉาย ปตฺตพฺพํ อิทมฺปิ ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺขํ ฯ

202. ตตฺถ กตเม สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา เสยฺยถีทํ รูปูปาทานกฺขนฺโธ เวทนูปาทานกฺขนฺโธ สญฺญูปาทานกฺขนฺโธ สงฺขารูปาทานกฺขนฺโธ วิญฺญาณูปาทานกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา ฯ

อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ฯ

2. สมุทยสจฺจํ

203. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจํ ยายํ ตณฺหา โปโนพฺภวิกา นนฺทิราคสหคตา ตตฺรตตฺราภินนฺทินี เสยฺยถีทํ กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา ฯ

สา โข ปเนสา ตณฺหา กตฺถ อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ กตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ ยํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

กิญฺจ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ ฯ จกฺขุ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ โสตํ ฯเปฯ ฆานํ โลเก ชิวฺหา โลเก กาโย โลเก มโน โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทา โลเก ฯเปฯ คนฺธา โลเก รสา โลเก โผฏฺฐพฺพา โลเก ธมฺมา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

จกฺขุวิญฺญาณํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ โสตวิญฺญาณํ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ โลเก ชิวฺหาวิญฺญาณํ โลเก กาย วิญฺญาณํ โลเก มโนวิญฺญาณํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

จกฺขุสมฺผสฺโส โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ โสตสมฺผสฺโส ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺโส โลเก ชิวฺหาสมฺผสฺโส โลเก กาย สมฺผสฺโส โลเก มโนสมฺผสฺโส โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก กายสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก มโนสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปสญฺญา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทสญฺญา โลเก ฯเปฯ คนฺธสญฺญา โลเก รสสญฺญา โลเก โผฏฺฐพฺพสญฺญา โลเก ธมฺมสญฺญา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปสญฺเจตนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทสญฺเจตนา โลเก ฯเปฯ คนฺธสญฺเจตนา โลเก รสสญฺเจตนา โลเก โผฏฺฐพฺพสญฺเจตนา โลเก ธมฺมสญฺเจตนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปตณฺหา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทตณฺหา โลเก ฯเปฯ คนฺธตณฺหา โลเก รสตณฺหา โลเก โผฏฺฐพฺพตณฺหา โลเก ธมฺมตณฺหา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปวิตกฺโก โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทวิตกฺโก โลเก ฯเปฯ คนฺธวิตกฺโก โลเก รสวิตกฺโก โลเก โผฏฺฐพฺพวิตกฺโก โลเก ธมฺมวิตกฺโก โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

รูปวิจาโร โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ สทฺทวิจาโร โลเก ฯเปฯ คนฺธวิจาโร โลเก รสวิจาโร โลเก โผฏฺฐพฺพวิจาโร

โลเก ธมฺมวิจาโร โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เอตฺถ นิวิสมานา นิวิสติ ฯ

อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจํ ฯ

3. นิโรธสจฺจํ

204. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ โย ตสฺสาเยว ตณฺหาย อเสสวิราคนิโรโธ จาโค ปฏินิสฺสคฺโค มุตฺติ อนาลโย ฯ

สา โข ปเนสา ตณฺหา กตฺถ ปหียมานา ปหียติ กตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ ยํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

กิญฺจ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ ฯ จกฺขุ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ โสตํ ฯเปฯ ฆานํ โลเก ชิวฺหา โลเก กาโย โลเก มโน โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

รูปา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ สทฺทา โลเก ฯเปฯ คนฺธา โลเก รสา โลเก โผฏฺฐพฺพา โลเก ธมฺมา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

จกฺขุวิญฺญาณํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ โสตวิญฺญาณํ โลเก ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ โลเก ชิวฺหาวิญฺญาณํ โลเก กายวิญฺญาณํ โลเก มโนวิญฺญาณํ โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

จกฺขุสมฺผสฺโส โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ โสตสมฺผสฺโส โลเก ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺโส โลเก ชิวฺหาสมฺผสฺโส โลเก กายสมฺผสฺโส โลเก มโนสมฺผสฺโส โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ โสตสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ฯเปฯ ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก กายสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก มโนสมฺผสฺสชา เวทนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

รูปสญฺญา โลเก สทฺทสญฺญา โลเก คนฺธสญฺญา โลเก รสสญฺญา โลเก โผฏฺฐพฺพสญฺญา โลเก ธมฺมสญฺญา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ

รูปสญฺเจตนา โลเก สทฺทสญฺเจตนา โลเก คนฺธสญฺเจตนา โลเก รสสญฺเจตนา โลเก โผฏฺ ฐพฺพสญฺเจตนา โลเก ธมฺมสญฺเจตนา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมา นา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

รูปตณฺหา โลเก สทฺทตณฺหา โลเก คนฺธตณฺหา โลเก รสตณฺหา โลเก โผฏฺ ฐพฺพตณฺ หา โลเก ธมฺมตณฺหา โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌมานา นิรุชฺฌติ ฯ

รูปวิตกฺโก โลเก สทฺทวิตกฺโก คนฺธวิตกฺโก โลเก รสวิตกฺโก โลเก โผฏฺ ฐพฺพวิตกฺโก โลเก ธมฺมวิตกฺโก โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌ มานา นิรุชฺฌติ ฯ

รูปวิจาโร โลเก สทฺทวิจาโร โลเก คนฺธวิจาโร โลเก รสวิจาโร โลเก โผฏฺ ฐพฺพวิจาโร โลเก ธมฺมวิจาโร โลเก ปิยรูปํ สาตรูปํ เอตฺเถสา ตณฺหา ปหียมานา ปหียติ เอตฺถ นิรุชฺฌ มานา นิรุชฺฌติ ฯ

อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ ฯ

4. มคฺคสจฺจํ

205. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ อยเมว อริโย อฏฺ ฐงฺคิโก มคฺ โค ฯ เสยฺยถีทํ ฯ สมฺมาทิฏฺ ฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺ มาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺ ฐิ ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขสมุทเย ญาณ์ ทุกฺขนิโรเธ ญาณ์ ทุกฺขนิ โรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณ์ อยํ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺ ฐิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป เนกฺขมฺมสงฺกปฺโป อพฺยาปาทสงฺกปฺโป อวิหึสาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาวาจา มุสาวาทา เวรมณี ปิสุณาย วาจาย เวรมณี ผรุสาย วา จาย เวรมณี สมฺผปฺปลาปา เวรมณี อยํ วุจฺจติ สมฺมาวาจา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมากมฺมนฺโต ปาณาติปาตา เวรมณี อทินฺนาทานา เวรมณี กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณี อยํ วุจฺจติ สมฺมากมฺมนฺโต ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาอาชีโว อิธ อริยสาวโก มิจฺฉาอาชีวํ ปหาย สมฺมาอาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปติ อยํ วุจฺจติ สมฺมาอาชีโว ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุ ปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาป กานํ อกุสลานํ ธมฺมานำ ปหานาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ

ปทหติ ฯ อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ อิธ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ เวทนาสุ ฯเปฯ จิตฺเต ฯเปฯ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ อิธ ภิกฺขุ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ สวิตกฺกํ สวิจารํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทนํ เจตโส เอโกทิภาวํ อวิตกฺกํ อวิจารํ สมาธิชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหรติ สโต จ สมฺปชาโน สุขญฺจ กาเยน ปฏิสංเวเทติ ยนฺตं อริยา อาจิกฺขนฺติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานํ อตฺถงฺคมา อทุกฺขมสุขํ อุเปกฺขาสติปาริสุทฺธึ จตุตฺถं ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ

อิทं วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

206. จตฺตาริ สจฺจานิ ทุกฺขํ ทุกฺขสมุทโย ทุกฺขนิโรโธ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา อยํ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อิทं วุจฺจติ ทุกฺขํ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย ปหานํ อยํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรं ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกं อปจยคามึ ทิฏฺิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺิ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป โย ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป มคฺคงฺคำ มคฺค

ปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาวาจา ยา จตูหิ วจีทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาวาจา มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวาจา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมากมฺมนฺโต ยา ตีหิ กายทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมากมฺมนฺโต มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมากมฺมนฺโต ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาอาชีโว ยา มิจฺฉาอาชีวา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาอาชีโว มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาอาชีโว ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ อยํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

207. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อยํ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขํ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานํ ปหานํ อยํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

208. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานํ ธมฺมานํ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขํ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานํ อวเสสานญฺจ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานํ อยํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

209. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานำ อวเสสานญฺจ อกุสลานำ ธมฺมานำ ติณฺณนฺนญฺจ กุสลมูลานำ สาสวานำ ปหานำ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

210. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ สาสวา กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานำ อวเสสานญฺจ อกุสลานำ ธมฺมานำ ติณฺณนฺนญฺจ กุสลมูลานำ สาสวานำ อวเสสานญฺจ สาสวานำ กุสลานำ ธมฺมานำ ปหานำ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

211. จตฺตาริ สจฺจานิ ทุกฺขำ ทุกฺขสมุทโย ทุกฺขนิโรโธ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย ปหานำ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺจิ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺจิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป โย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป ฯเปฯ มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

212. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ สาสวา กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานํ อวเสสานญฺจ อกุสลานํ ธมฺมานํ ติณฺณนฺนญฺจ กุสลมูลานํ สาสวานํ อวเสสานญฺจ สาสวานํ กุสลานํ ธมฺมานํ ปหานํ อยํ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อวเสสา ธมฺมา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย สมฺปยุตฺตา ฯ

213. จตฺตาริ สจฺจานิ ทุกฺขำ ทุกฺขสมุทโย ทุกฺขนิโรโธ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา สาสวา จ กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย ปหานำ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา ฯเปฯ

214. ตตฺถ กตโม ทุกฺขสมุทโย ตณฺหา จ อวเสสา จ กิเลสา อวเสสา จ อกุสลา ธมฺมา ตีณิ จ กุสลมูลานิ สาสวานิ อวเสสา จ สาสวา กุสลา ธมฺมา อยำ วุจฺจติ ทุกฺขสมุทโย ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขำ สาสวา กุสลากุสลานำ ธมฺมานำ วิปากา เย จ ธมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขำ ฯ

ตตฺถ กตโม ทุกฺขนิโรโธ ตณฺหาย จ อวเสสานญฺจ กิเลสานำ อวเสสานญฺจ อกุสลานำ ธมฺมานำ ติณฺณนฺนญฺจ กุสลมูลานำ สาสวานำ อวเสสานญฺจ สาสวานำ กุสลานำ ธมฺมานำ ปหานำ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรโธ ฯ

ตตฺถ กตมา ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

215. จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจฺจํ ฯ

216. จตฺตุนฺนํ อริยสจฺจานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

217. สมุทยสจฺจํ อกุสลํ มคฺคสจฺจํ กุสลํ นิโรธสจฺจํ อพฺยากตํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กุสลํ สิยา อกุสลํ สิยา อพฺยากตํ ฯ เทฺว สจฺจา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขม สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขม สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา วิปากธมฺมธมฺมา นิโรธสจฺจํ เนววิปากนวิปาก ธมฺมธมฺมํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา วิปากํ สิยา วิปากธมฺมธมฺมํ สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมํ ฯ สมุทยสจฺจํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ เทฺว สจฺจา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปา ทินฺนุปาทานิยํ สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

สมุทยสจฺจํ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ เทฺว สจฺจา อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิกา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ สิยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ ฯ สมุทยสจฺจํ สวิตกฺกสวิจารํ นิโรธสจฺจํ อวิ ตกฺกอวิจารํ มคฺคสจฺจํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ สิยา น วตฺตพฺพํ สวิตกฺกสวิจารนฺติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺตนฺติปิ อวิตกฺกอวิจารนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ ปีติสหคตนฺ ติปิ สุขสหคตนฺติปิ อุเปกฺขาสหคตนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปีติสหคตํ สิยา สุขสหคตํ สิยา อุ เปกฺขาสหคตํ สิยา น วตฺตพฺพํ ปีติสหคตนฺติปิ สุขสหคตนฺติปิ อุเปกฺขาสหคตนฺติปิ ฯ

เทฺว สจฺจา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา สมุทยสจฺจํ สิยา ทสฺสเนน ป หาตพฺพํ สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพํ สิยา ภาวนาย ป หาตพฺพํ สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพํ ฯ เทฺว สจฺจา เนว ทสฺสเนน น ภาว นาย ปหาตพฺพเหตุกา สมุทยสจฺจํ สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกํ สิยา ภาวนาย ป หาตพฺพเหตุกํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกํ สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกํ สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกํ ฯ สมุทยสจฺจํ อาจยคามิ มคฺคสจฺจํ อปจยคามิ นิโรธสจฺจํ เนวอาจยคามินอปจยคามิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาจยคามิ สิยา เนวอาจย

คามินาปจยคามิ ฯ มคฺคสจฺจํ เสกฺขํ ตีณิ สจฺจา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ สมุทยสจฺจํ ปริตฺตํ เทฺว สจฺจา อปฺปมาณา ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปริตฺตํ สิยา มหคฺคตํ ฯ นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ มคฺคสจฺจํ อปฺปมาณารมฺมณํ สมุทยสจฺจํ สิยา ปริตฺตารมฺมณํ สิยา มหคฺคตารมฺมณํ น อปฺปมาณารมฺมณํ สิยา น วตฺตพฺพํ ปริตฺตารมฺมณนฺติปิ มหคฺคตารมฺมณนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปริตฺตารมฺมณํ สิยา มหคฺคตารมฺมณํ สิยา อปฺปมาณารมฺมณํ สิยา น วตฺตพฺพํ ปริตฺตารมฺมณนฺติปิ มหคฺคตารมฺมณนฺติปิ อปฺปมาณารมฺมณนฺติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ หีนํ เทฺว สจฺจา ปณีตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา หีนํ สิยา มชฺฌิมํ ฯ นิโรธสจฺจํ อนิยตํ มคฺคสจฺจํ สมฺมตฺตนิยตํ เทฺว สจฺจา สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ มคฺคารมฺมณนฺติปิ มคฺคเหตุกนฺติปิ มคฺคาธิปตีติปิ มคฺคสจฺจํ น มคฺคารมฺมณํ สิยา มคฺคเหตุกํ สิยา มคฺคาธิปติ สิยา น วตฺตพฺพํ มคฺคาธิปตีติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา มคฺคารมฺมณํ น มคฺคเหตุกํ สิยา มคฺคาธิปติ สิยา น วตฺตพฺพํ มคฺคารมฺมณนฺติปิ มคฺคาธิปตีติปิ ฯ เทฺว สจฺจา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ อุปฺปนฺนนฺติปิ อนุปฺปนฺนนฺติปิ อุปฺปาทีติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปฺปนฺนํ สิยา อนุปฺปนฺนํ สิยา อุปฺปาทิ ฯ ตีณิ สจฺจา สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ อตีตนฺติปิ อนาคตนฺติปิ ปจฺจุปฺปนฺนนฺติปิ ฯ นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ มคฺคสจฺจํ น วตฺตพฺพํ อตีตารมฺมณนฺติปิ อนาคตารมฺมณนฺติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณนฺติปิ เทฺว สจฺจา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ นิโรธสจฺจํ พหิทฺธา ตีณิ สจฺจานิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ มคฺคสจฺจํ พหิทฺธารมฺมณํ สมุทยสจฺจํ สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณํ สิยา พหิทฺธารมฺมณํ สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณํ สิยา พหิทฺธารมฺมณํ สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณํ สิยา น วตฺตพฺพํ อชฺฌตฺตารมฺมณนฺติปิ พหิทฺธารมฺมณนฺติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณนฺติปิ ฯ ตีณิ สจฺจา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สนิทสฺสนสปฺปฏิฆํ สิยา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆํ สิยา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆํ ฯ

2. ทุกํ

218. สมุทยสจฺจํ เหตุ นิโรธสจฺจํ น เหตุ เทฺว สจฺจา สิยา เหตู สิยา น เหตู ฯ เทฺว สจฺจา สเหตุกา นิโรธสจฺจํ อเหตุกํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สเหตุกํ สิยา อเหตุกํ ฯ เทฺว สจฺจา เหตุสมฺปยุตฺตา นิโรธสจฺจํ เหตุวิปฺปยุตฺตํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตํ สิยา เหตุวิปฺปยุตฺตํ ฯ สมุทยสจฺจํ เหตุ เจว สเหตุกญฺจ นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว สเหตุกญฺจาติปิ สเหตุกญฺเจว น จ เหตูติปิ มคฺคสจฺจํ สิยา เหตุ เจว สเหตุกญฺจ สิยา สเหตุกญฺเจว น จ เหตุ ทุกฺขสจฺจํ สิยา เหตุ เจว สเหตุกญฺจ สิยา สเหตุกญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ

เหตุ เจว สเหตุกญฺจาติปิ สเหตุกญฺเจว น จ เหตูติปิ ฯ สมุทยสจฺจํ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจ นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตูติปิ มคฺคสจฺจํ สิยา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตุ ทุกฺขสจฺจํ สิยา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตุ สิยา น วตฺตพฺพํ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตญฺเจว น จ เหตูติปิ ฯ นิโรธสจฺจํ น เหตุ อเหตุกํ สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ น เหตุสเหตุกนฺติปิ น เหตุอเหตุกนฺติปิ มคฺคสจฺจํ สิยา น เหตุสเหตุกํ สิยา น วตฺตพฺพํ น เหตุสเหตุกนฺติปิ น เหตุ อเหตุกนฺติปิ ฯ ทุกฺขสจฺจํ สิยา น เหตุสเหตุกํ สิยา น เหตุอเหตุกํ สิยา น วตฺตพฺพํ น เหตุสเหตุกนฺติปิ น เหตุ อเหตุกนฺติปิ ฯ

ตีณิ สจฺจานิ สปฺปจฺจยา นิโรธสจฺจํ อปฺปจฺจยํ ฯ ตีณิ สจฺจา สงฺขตา นิโรธสจฺจํ อสงฺขตํ ฯ ตีณิ สจฺจา อนิทสฺสนา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สนิทสฺสนํ สิยา อนิทสฺสนํ ฯ ตีณิ สจฺจา อปฺปฏิฆา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สปฺปฏิฆํ สิยา อปฺปฏิฆํ ฯ ตีณิ สจฺจา อรูปานิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ เทฺว สจฺจา โลกิยา เทฺว สจฺจา โลกุตฺตรา ฯ เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

สมุทยสจฺจํ อาสโว เทฺว สจฺจา โน อาสวา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาสโว สิยา โน อาสโว ฯ เทฺว สจฺจา สาสวา เทฺว สจฺจา อนาสวา ฯ สมุทยสจฺจํ อาสวสมฺปยุตฺตํ เทฺว สจฺจา อาสววิปฺปยุตฺตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตํ สิยา อาสววิปฺปยุตฺตํ ฯ สมุทยสจฺจํ อาสโว เจว สาสวญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาสโว เจว สาสวญฺจ สิยา สาสวญฺเจว โน จ อาสโว ฯ
สมุทยสจฺจํ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโวติปิ ฯ เทฺว สจฺจา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ อาสววิปฺปยุตฺตสาสวนฺติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวํ สิยา น วตฺตพฺพํ อาสววิปฺปยุตฺตสาสวนฺติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวนฺติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ สโยชนํ เทฺว สจฺจา โน สโยชนา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สโยชนํ สิยา โน สโยชนํ ฯ เทฺว สจฺจา สโยชนิยา เทฺว สจฺจา อสโยชนิยา ฯ สมุทยสจฺจํ สโยชนสมฺปยุตฺตํ เทฺว สจฺจา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตํ สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตํ ฯ สมุทยสจฺจํ สโยชนญฺเจว สโยชนิยญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติปิ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สโยชนญฺเจว สโยชนิยญฺจ สิยา

สโยชนิยญเจว โน จ สโยชนํ ฯ สมุทยสจฺจํ สโยชนญเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สโยชนญเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญจ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตญเจว โน จ สโยชนํ สิยา น วตฺตพฺพํ สโยชนญเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญจาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตญเจว โน จ สโยชนนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยนฺติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยนฺติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยนฺติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ คนฺโถ เทฺว สจฺจา โน คนฺถา ทุกฺขสจฺจํ สิยา คนฺโถ สิยา โน คนฺโถ ฯ เทฺว สจฺจา คนฺถนิยา เทฺว สจฺจา อคนฺถนิยา ฯ เทฺว สจฺจา คนฺถวิปฺปยุตฺตา เทฺว สจฺจา สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ สมุทยสจฺจํ คนฺโถ เจว คนฺถนิยญจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติปิ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถนิยญจ สิยา คนฺถนิยญเจว โน จ คนฺโถ ฯ สมุทยสจฺจํ คนฺโถ เจว คนฺถ สมฺปยุตฺตญจ สิยา น วตฺตพฺพํ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญจาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตญเจว โน จ คนฺโถติปิ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญจ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตญเจว โน จ คนฺโถ สิยา น วตฺตพฺพํ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญจาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตญเจว โน จ คนฺโถติปิ ฯ เทฺว สจฺจา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา เทฺว สจฺจา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยาติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ โอโฆ ฯเปฯ โยโค ฯเปฯ นีวรณํ เทฺว สจฺจา โน นีวรณา ทุกฺขสจฺจํ สิยา นีวรณํ สิยา โน นีวรณํ ฯ เทฺว สจฺจา นีวรณิยา เทฺว สจฺจา อนีวรณิยา ฯ สมุทยสจฺจํ นีวรณสมฺปยุตฺตํ เทฺว สจฺจา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตํ สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตํ ฯ สมุทยสจฺจํ นีวรณญเจว นีวรณิยญจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติปิ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา นีวรณญเจว นีวรณิยญจ สิยา นีวรณิยญเจว โน จ นีวรณํ ฯ สมุทยสจฺจํ นีวรณญเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา นีวรณญเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญจ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตญเจว โน จ นีวรณํ สิยา น วตฺตพฺพํ นีวรณญเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญจาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตญเจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยนฺติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยํ สิยา น วตฺตพฺพํ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยนฺติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยนฺติปิ ฯ

ตีณิ สจฺจานิ โน ปรามาสา ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปรามาโส สิยา โน ปรามาโส ฯ เทฺว สจฺจา ปรามฏฺฐา เทฺว สจฺจา อปรามฏฺฐา ฯ เทฺว สจฺจา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา สมุทยสจฺจํ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตํ สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตํ สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ ปรามาสสมฺปยุตฺตนฺติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ ปรามาโส เจว ปรามฏฺฐญฺจาติ ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโส เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จาติปิ ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา ติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา ปรามาโส เจว ปรามฏฺฐญฺจ สิยา ปรามฏฺฐญฺเจว โน จ ปรามาโส ฯ เทฺว สจฺจา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐา เทฺว สจฺจา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺฐาติปิ ฯ

เทฺว สจฺจา สารมฺมณา นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ ตีณิ สจฺจา โน จิตฺตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตํ สิยา โน จิตฺตํ ฯ เทฺว สจฺจา เจตสิกา นิโรธสจฺจํ อเจตสิกํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา เจตสิกํ สิยา อเจตสิกํ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสมฺปยุตฺตา นิโรธสจฺจํ จิตฺตวิปฺปยุตฺตํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสมฺปยุตฺตํ สิยา จิตฺตวิปฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สมฺปยุตฺตนฺติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสංสฏฺฐา นิโรธสจฺจํ จิตฺตวิสංสฏฺฐํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสංสฏฺฐํ สิยา จิตฺตวิสංสฏฺฐํ สิยา น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สංสฏฺฐนฺติปิ จิตฺเตน วิสංสฏฺฐนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสมฺปฏฺฐานา นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตสมฺปฏฺฐานํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสมฺปฏฺฐานํ สิยา โน จิตฺตสมฺปฏฺฐานำ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสหภุโน นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตสหภู ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสหภู สิยา โน จิตฺตสหภู ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตานุปริวตฺติโน นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตานุปริวตฺติ ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานา นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานำ ทุกฺข สจฺจํ สิยา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานำ สิยา โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานำ ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภุโน นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภู ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภู สิยา โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภู ฯ เทฺว สจฺจา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานานุปริวตฺติโน นิโรธสจฺจํ โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานานุปริวตฺติ ทุกฺขสจฺจํ สิยา จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตสංสฏฺฐสมฺปฏฺฐานานุปริวตฺติ ฯ ตีณิ สจฺจา พาหิรา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อชฺฌตฺติกํ สิยา พาหิรำ ฯ

ตีณิ สจฺจานิ โน อุปาทา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทา สิยา โน อุปาทา ฯ ตีณิ สจฺจานิ อนุปาทินฺนา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทินฺนํ สิยา อนุปาทินฺนำ ฯ สมุทยสจฺจํ อุปาทานำ เทฺว สจฺจา โน อุปาทานา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทานำ สิยา โน อุปาทานำ ฯ เทฺว สจฺจา อุปาทานิยา เทฺว สจฺจา อนุปาทานิยา ฯ เทฺว สจฺจา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา เทฺว สจฺจา สิยา อุปาทาน สมฺปยุตฺตา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ สมุทยสจฺจํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยญฺจ เทฺว สจฺ

จา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติปิ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานิยญฺจ สิยา อุปาทานิยญฺเจว โน จ อุปาทานํ ฯ สมุทยสจฺจํ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา น วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติปิ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานํ สิยา วตฺตพฺพํ อุปาทานญฺเจว อุปาทาน สมฺปยุตฺตญฺจาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อุปาทานนฺติปิ ฯ เทฺว สจฺจา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา เทฺว สจฺจา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยาติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ กิเลโส เทฺว สจฺจา โน กิเลสา ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลโส สิยา โน กิเลโส ฯ เทฺว สจฺจา สงฺกิเลสิกา เทฺว สจฺจา อสงฺกิเลสิกา ฯ สมุทยสจฺจํ สงฺกิลิฏฺจํ เทฺว สจฺจา อสงฺกิลิฏฺจา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สงฺกิลิฏฺจํ สิยา อสงฺกิลิฏฺจํ ฯ สมุทยสจฺจํ กิเลสสมฺปยุตฺตํ เทฺว สจฺจา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตํ สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตํ ฯ สมุทยสจฺจํ กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติปิ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิเลสิกญฺจ สิยา สงฺกิเลสิกญฺเจว โน จ กิเลโส ฯ สมุทยสจฺจํ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จาติปิ สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจ สิยา สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจาติปิ สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ สมุทยสจฺจํ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ เทฺว สจฺจา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลโส เจว กิเลส สมฺปยุตฺตญฺจ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโส สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโสติปิ ฯ เทฺว สจฺจา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกา สมุทยสจฺจํ น วตฺตพฺพํ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกนฺติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกํ สิยา น วตฺตพฺพํ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกนฺติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกนฺติปิ ฯ

เทฺว สจฺจา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา เทฺว สจฺจา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ เทฺว สจฺจา น ภาวนาย ปหาตพฺพา เทฺว สจฺจา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ เทฺว สจฺจา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา เทฺว สจฺจา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ เทฺว สจฺจา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา เทฺว สจฺจา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาว

นาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ สมุทยสจฺจํ สวิตกฺกํ นิโรธสจฺจํ อวิตกฺกํ เทฺว สจฺจา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ สมุทยสจฺจํ สวิจารํ นิโรธสจฺจํ อวิจารํ เทฺว สจฺจา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ นิโรธสจฺจํ อปฺปีติกํ ตีณิ สจฺจา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ นิโรธสจฺจํ น ปีติสหคตํ ตีณิ สจฺจา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ นิโรธสจฺจํ น สุขสหคตํ ตีณิ สจฺจา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ นิโรธสจฺจํ น อุเปกฺขาสหคตํ ตีณิ สจฺจา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

สมุทยสจฺจํ กามาวจรํ เทฺว สจฺจา น กามาวจรา ทุกฺขสจฺจํ สิยา กามาวจรํ สิยา น กามาวจรํ ฯ ตีณิ สจฺจา น รูปาวจรา ทุกฺขสจฺจํ สิยา รูปาวจรํ สิยา น รูปาวจรํ ฯ ตีณิ สจฺจา น อรูปาวจรา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อรูปาวจรํ สิยา น อรูปาวจรํ ฯ เทฺว สจฺจา ปริยาปนฺนา เทฺว สจฺจา อปริยาปนฺนา ฯ มคฺคสจฺจํ นิยฺยานิกํ ตีณิ สจฺจา อนิยฺยานิกา ฯ มคฺคสจฺจํ นิยตํ นิโรธสจฺจํ อนิยตํ เทฺว สจฺจา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ เทฺว สจฺจา สอุตฺตรา เทฺว สจฺจา อนุตฺตรา ฯ สมุทยสจฺจํ สรณํ เทฺว สจฺจา อรณา ทุกฺขสจฺจํ สิยา สรณํ สิยา อรณนฺติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

สจฺจวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

5. อินฺทฺริยวิภงฺโค

1. อภิธมฺมภาชนียํ

219. พาวีสตินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สุขินฺทฺริยํ ทุกฺขินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โทมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ ฯ

220. ตตฺถ กตมํ จกฺขุนฺทฺริยํ ยํ จกฺขุ๎ จตุนฺนํ มหาภูตานํ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทำ วุจฺจติ จกฺขุนฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมำ โสตินฺทฺริยำ ฯเปฯ ฆานินฺทฺริยำ ฯเปฯ ชิวฺหินฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ โย กาโย จตุนฺนำ มหาภูตานำ อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุญฺโญ คาโมเปโส อิทำ วุจฺจติ กายินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ มนินฺทฺริยำ เอกวิเธน มนินฺทฺริยำ ผสฺสสมฺปยุตฺตำ ฯ ทฺวิเธน มนินฺทฺริยำ อตฺถิสเหตุกำ อตฺถิ อเหตุกำ ฯ ติวิเธน มนินฺทฺริยำ อตฺถิ กุสลำ อตฺถิ อกุสลำ อตฺถิ อพฺยากตำ ฯ จตุพฺพิเธน มนินฺทฺริยำ อตฺถิ กามาวจรำ อตฺถิ รูปาวจรำ อตฺถิ อรูปาวจรำ อตฺถิ อปริยาปนฺนำ ฯ

ปญฺจวิเธน มนินฺทฺริยํ อตฺถิ สุขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตํ อตฺถิ ทุกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตํ อตฺถิ โสมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺตํ อตฺถิ โทมนสฺสินฺทฺริยสมฺปยุตฺตํ อตฺถิ อุเปกฺขินฺทฺริยสมฺปยุตฺตํ ฯ ฉพฺพิเธน มนินฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ มโนวิญฺญาณํ ฯ เอวํ ฉพฺพิเธน มนินฺทฺริยํ ฯ

สตฺตวิเธน มนินฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุฯ เอวํ สตฺตวิเธน มนินฺทฺริยํ ฯ

อฏฺฐวิเธน มนินฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ฯ เอวํ อฏฺฐวิเธน มนินฺทฺริยํ ฯ

นววิเธน มนินฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา ฯ เอวํ นววิเธน มนินฺทฺริยํ ฯ

ทสวิเธน มนินฺทฺริยํ จกฺขุวิญฺญาณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อตฺถิ สุขสหคตํ อตฺถิ ทุกฺขสหคตํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อตฺถิ กุสลา อตฺถิ อกุสลา อตฺถิ อพฺยากตา ฯ เอวํ ทสวิเธน มนินฺทฺริยํ ฯเปฯ เอวํ พหุวิเธน มนินฺทฺริยํ ฯ อิทํ วุจฺจติ มนินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ อิตฺถินฺทฺริยํ ยํ อิตฺถิยา อิตฺถีลิงฺคํ อิตฺถีนิมิตฺตํ อิตฺถีกุตฺตํ อิตฺถากปฺโป อิตฺถิตฺตํ อิตฺถีภาโว อิทํ วุจฺจติ อิตฺถินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ปุริสินฺทฺริยํ ยํ ปุริสสฺส ปุริสลิงฺคํ ปุริสนิมิตฺตํ ปุริสกุตฺตํ ปุริสากปฺโป ปุริสตฺตํ ปุริสภาโว อิทํ วุจฺจติ ปุริสินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ชีวิตินฺทฺริยํ ทุวิเธน ชีวิตินฺทฺริยํ อตฺถิ รูปี ชีวิตินฺทฺริยํ อตฺถิ อรูปี ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ รูปี ชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ รูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ วจฺจติ รูปี ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ อรูปชีวิตินฺทฺริยํ โย เตสํ อรูปีนํ ธมฺมานํ อายุ จิติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทฺริยํ อิทํ วุจฺจติ อรูปี ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ อทำ วุจฺจติ ชีวิตินฺทฺริยํ ฯ

ตตฺถ กตมํ สุขินฺทฺริยํ ยํ กายิกำ สาตำ กายิกำ สุขำ กายสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ สุขินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขินฺทฺริยำ ยำ กายิกำ อสาตำ กายิกำ ทุกฺขำ กายสมฺผสฺสชำ อสาตำ ทุกฺขำ เวทยิตำ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ โสมนสฺสินฺทฺริยำ ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ โสมนสฺสินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ โทมนสฺสินฺทฺริยำ ยำ เจตสิกำ อสาตำ เจตสิกำ ทุกฺขำ เจโตสมฺผสฺสชำ อสาตำ ทุกฺขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ โทมนสฺสินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ ยำ เจตสิกำ เนว สาตำ นาสาตำ เจโตสมฺผสฺสชำ อทุกฺขมสุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ อุเปกฺขินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ สทฺธินฺทฺริยำ ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทฺริยำ สทฺธาพลำ อิทำ วุจฺจติ สทฺธินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ วิริยินฺทฺริยำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยำ วิริยินฺทฺริยำ วิริยพลำ อิทำ วุจฺจติ วิริยินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ สตินฺทฺริยำ ยา สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยำ สติพลำ สมฺมาสติ อิทำ วุจฺจติ สตินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ สมาธินฺทฺริยำ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยำ สมาธิพลำ สมฺมาสมาธิ อิทำ วุจฺจติ สมาธินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ ปญฺญินฺทฺริยำ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ วุจฺจติ ปญฺญินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ ยา เตสำ ธมฺมานำ อญฺญาตานำ อทิฏฺฐานำ อปฺปตฺตานำ อวิทิตานำ อสจฺฉิกตานำ สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ อญฺญินฺทฺริยำ ยา เตสำ ธมฺมานำ ญาตานำ ทิฏฺฐานำ ปตฺตานำ วิทิตานำ สจฺฉิกตานำ สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ อญฺญินฺทฺริยำ ฯ

ตตฺถ กตมำ อญฺญาตาวินฺทฺริยำ ยา เตสำ อญฺญาตาวีนำ ทิฏฺฐานำ ปตฺตานำ วิทิตานำ สจฺฉิกตานำ สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ อญฺญาตาวินฺทฺริยำ ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

2. ปญฺหาปุจฺฉกำ

221. พาวีสตินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยำ โสตินฺทฺริยำ ฆานินฺทฺริยำ ชิวฺหินฺทฺริยำ กายินฺทฺริยำ มนินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ ปุริสินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ สุขินฺทฺริยำ ทุกฺขินฺทฺริยำ โสมนสฺสินฺทฺริยำ โทมนสฺสินฺทฺริยำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ สทฺธินฺทฺริยำ วิริยินฺทฺริยำ สตินฺทฺริยำ สมาธินฺทฺริยำ ปญฺญินฺทฺริยำ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ อญฺญินฺทฺริยำ อญฺญาตาวินฺทฺริยำ ฯ

222. พาวีสตินำ อินฺทฺริยานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกं

223. ทสินฺทฺริยา อพฺยากตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อกุสลํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ กุสลํ จตฺตารินฺทฺริยา สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฉ อินฺทฺริยา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ

ทฺวาทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฉ อินฺทฺริยา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ตีณินฺทฺริยา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

สตฺตินฺทฺริยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ตีณินฺทฺริยา วิปากา ทฺวินฺทฺริยา วิปากธมฺมธมฺมา อญฺญินฺทฺริยํ สิยา วิปากํ สิยา วิปากธมฺมธมฺมํ นวินฺทฺริยา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ นวินฺทฺริยา อุปาทินฺนุปาทานิยา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ตีณินฺทฺริยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา นวินฺทฺริยา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

นวินฺทฺริยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ ตีณินฺทฺริยา อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิกา ตีณินฺทฺริยา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺ-กิเลสิกา ฉ อินฺทฺริยา สิยา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิกา ฯ นวินฺทฺริยา อวิตกฺกอวิจารา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สวิตกฺกสวิจารํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ เอกาทสินฺทฺริยา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ

เอกาทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ โสมนสฺสินฺทฺริยํ สิยา ปีติสหคตํ น สุขสหคตํ น อุเปกฺขาสหคตํ สิยา น วตฺตพฺพํ ปีติสหคตนฺติ ฉ อินฺทฺริยา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา จตฺตารินฺทฺริยา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ ฯ

ปญฺจรสินฺทฺริยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพํ สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ ปญฺจรสินฺทฺริยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพ

เหตุกำ สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกำ ฉ อินฺทฺริยา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺเหตุกา สิยา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

ทสินฺทฺริยา เนวาจยคามินาปจยคามิโน โทมนสฺสินฺทฺริยำ อาจยคามิ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ อปจยคามิ อญฺญินฺทฺริยำ สิยา อปจยคามิ สิยา เนวาจยคา-มินาปจยคามิ นวินฺทฺริยา สิยา อาจยคามิโน สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวาจยคามินาปจย-คามิโน ฯ ทสินฺทฺริยา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ ทฺวินฺทฺริยา เสกฺขา อญฺญาตาวินฺทฺริยำ อเสกฺขำ นวินฺทฺริยา สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขานาเสกฺขา ฯ

ทสินฺทฺริยา ปริตฺตา ตีณินฺทฺริยา อปฺปมาณา นวินฺทฺริยา สิยา ปริตฺตา สิยา มหคฺคตา สิยา อปฺปมาณา ฯ สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา ทฺวินฺทฺริยา ปริตฺตารมฺมณา ตีณินฺทฺริยา อปฺปมาณารมฺมณา โทมนสฺสินฺทฺริยำ สิยา ปริตฺตารมฺมณำ สิยา มหคฺคตารมฺมณำ น อปฺปมาณารมฺมณำ สิยา น วตฺตพฺพำ ปริตฺตารมฺมณนฺติปิ มหคฺคตารมฺมณนฺติปิ นวินฺทฺริยา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ ฯ

นวินฺทฺริยา มชฺฌิมา โทมนสฺสินฺทฺริยำ หีนำ ตีณินฺทฺริยา ปณีตา ตีณินฺทฺริยา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฉ อินฺทฺริยา สิยา หีนา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฯ ทสินฺทฺริยา อนิยตา อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ สมฺมตฺตนิยตำ จตฺตารินฺทฺริยา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา โทมนสฺสินฺทฺริยำ สิยา มิจฺฉตฺตนิยตำ สิยา อนิยตำ ฉ อินฺทฺริยา สิยา มิจฺฉตฺตนิยตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา จตฺตารินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปตีโนติปิ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยำ น มคฺคา-รมฺมณำ สิยา มคฺคเหตุกำ สิยา มคฺคาธิปติ สิยา น วตฺตพฺพำ มคฺคเหตุกนฺติปิ มคฺคาธิปตีติปิ อญฺญินฺทฺริยำ น มคฺคารมฺมณำ สิยา มคฺคเหตุกำ สิยา มคฺคาธิปติ สิยา น วตฺตพฺพำ มคฺคเหตุกนฺติปิ มคฺคาธิปตีติปิ นวินฺทฺริยา สิยา มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปตีโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปตีโนติปิ ฯ

ทสินฺทฺริยา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน น วตฺตพฺพา อนุปฺปนฺนาติ ทฺวินฺทฺริยา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ ทสินฺทฺริยา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน ฯ สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา ทฺวินฺทฺริยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ทสินฺทฺริยา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา ตีณินฺทฺริยา พหิทฺธารมฺมณา จตฺตารินฺทฺริยา

สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา อฏฺจินฺทฺริยา สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อชฺฌตฺตารมฺมณาติปิ พหิทฺธารมฺมณาติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณาติปิ ฯ ปญฺจินฺทฺริยา อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา สตฺตรสินฺทฺริยา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกํ

224. จตฺตารินฺทฺริยา เหตู อฏฺฐารสินฺทฺริยา น เหตู ฯ สตฺตินฺทฺริยา สเหตุกา นวินฺทฺริยา อเหตุกา ฉ อินฺทฺริยา สิยา สเหตุกา สิยา อเหตุกา ฯ สตฺตินฺทฺริยา เหตุสมฺปยุตฺตา นวินฺทฺริยา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฉ อินฺทฺริยา สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา สิยา เหตุวิปฺปยุตฺตา ฯ จตฺตารินฺทฺริยา เหตู เจว สเหตุกา จ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติปิ สเหตุกา เจว น จ เหตูติปิ ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สิยา สเหตุกา เจว น จ เหตู สิยา น วตฺตพฺพา สเหตุกา เจว น จ เหตูติ ฯ

จตฺตารินฺทฺริยา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติปิ ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู สิยา น วตฺตพฺพา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตูติ ฯ

นวินฺทฺริยา น เหตู อเหตุกา ตีณินฺทฺริยา น เหตู สเหตุกา จตฺตารินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา น เหตู สเหตุกาติปิ น เหตู อเหตุกาติปิ ฉ อินฺทฺริยา สิยา น เหตู สเหตุกา สิยา น เหตู อเหตุกา ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา ฯ ปญฺจินฺทฺริยา สปฺปฏิฆา สตฺตรสินฺทฺริยา อปฺปฏิฆา ฯ สตฺตินฺทฺริยา รูปา จุทฺทสินฺทฺริยา อรูปา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ ทสินฺทฺริยา โลกิยา ตีณินฺทฺริยา โลกุตฺตรา นวินฺทฺริยา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

โน อาสวา ฯ ทสินฺทฺริยา สาสวา ตีณินฺทฺริยา อนาสวา นวินฺทฺริยา สิยา สาสวา สิยา อนาสวา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา อาสววิปฺปยุตฺตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อาสวสมฺปยุตฺตํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สิยา สาสวา เจว โน จ อาสวา สิยา น วตฺตพฺพา สาสวา เจว โน จ อาสวาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา

เจว โน จ อาสวาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺตญฺจาติ อาสวสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ อาสโว ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติ ฯ นวินฺทฺริยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา ตีณินฺทฺริยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ อาสววิปฺปยุตฺตสาสวนฺติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวนฺติปิ ตีณินฺทฺริยา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา ฉ อินฺทฺริยา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา สิยา น วตฺตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวาติปิ ฯ

โน สโยชนา ฯ ทสินฺทฺริยา สโยชนิยา ตีณินฺทฺริยา อสโยชนิยา นวินฺทฺริยา สิยา สโยชนิยา สิยา อสโยชนิยา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา สโยชนวิปฺปยุตฺตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สโยชนสมฺปยุตฺตํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา สญฺโญชนสมฺปยุตฺตา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติ สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติปิ สโยนิชยา เจว โน จ สโยชนาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนิยา จาติ สิยา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนิยา เจว โน จ สโยชนาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ สโยชนญฺเจว สโยชนสมฺปยุตฺตญฺจาติ สโยชนสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ สโยชนํ ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สโยชนา เจว สโยชนสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สโยชนาติ ฯ

นวินฺทฺริยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา ตีณินฺทฺริยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยนฺติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยนฺติปิ ตีณินฺทฺริยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา ฉ อินฺทฺริยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตสญฺโญชนิยา สิยา สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยา สิยา น วตฺตพฺพา สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยาติปิ สโยชนวิปฺปยุตฺตอสโยชนิยาติปิ ฯ

โน คนฺถา ฯ ทสินฺทฺริยา คนฺถนิยา ตีณินฺทฺริยา อคนฺถนิยา นวินฺทฺริยา สิยา คนฺถนิยา สิยา อคนฺถนิยา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ คนฺถสมฺปยุตฺตํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติปิ คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถนิยา จาติ สิยา คนฺถนิยา เจว โน จ คนฺถา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถนิยา เจว โน จ

คนฺถาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติปิ คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ คนฺโถ เจว คนฺถสมฺปยุตฺตญฺจาติ คนฺถสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ คนฺโถ ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา คนฺถา เจว คนฺถสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถาติ ฯ

นวินฺทฺริยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา ตีณินฺทฺริยา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยนฺติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยนฺติปิ ตีณินฺทฺริยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา ฉ อินฺทฺริยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา สิยา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา สิยา น วตฺตพฺพา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยาติปิ คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยาติปิ ฯ

โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯ ทสินฺทฺริยา นีวรณิยา ตีณินฺทฺริยา อนีวรณิยา นวินฺทฺริยา สิยา นีวรณิยา สิยา อนีวรณิยา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา นีวรณวิปฺปยุตฺตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ นีวรณสมฺปยุตฺตํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติปิ นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณิยา จาติ สิยา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณิยา เจว โน จ นีวรณาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจาติปิ นีวรณสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ นีวรณนฺติปิ ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณาติ ฯ

นวินฺทฺริยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา ตีณินฺทฺริยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยนฺติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยนฺติปิ ตีณินฺทฺริยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา ฉ อินฺทฺริยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา สิยา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา สิยา น วตฺตพฺพา นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยาติปิ นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยาติปิ ฯ

โน ปรามาสา ฯ ทสินฺทฺริยา ปรามฏฺฐา ตีณินฺทฺริยา อปรามฏฺฐา นวินฺทฺริยา สิยา ปรามฏฺฐา สิยา อปรามฏฺฐา ฯ โสฬสินฺทฺริยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ฉ อินฺทฺริยา สิยา ปรามาสสมฺปยุตฺตา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว

ปรามฏฺจา จาติ ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาสา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺจา จาติปิ ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาสาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา ปรามาสา เจว ปรามฏฺจา จาติ สิยา ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาสา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามฏฺจา เจว โน จ ปรามาสาติ ฯ ทสินฺทฺริยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺจา ตีณินฺทฺริยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจา ตีณินฺทฺริยา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺจา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจา ฉ อินฺทฺริยา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺจา สิยา ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจา สิยา น วตฺตพฺพา ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺจาติปิ ปรามาสวิปฺปยุตฺตอปรามฏฺจาติปิ ฯ

สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา จุทฺทสินฺทฺริยา สารมฺมณา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา สารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ เอกวีสตินฺทฺริยา โน จิตฺตา มนินฺทฺริยํ จิตฺตํ ฯ เตรสินฺทฺริยา เจตสิกา อฏฺจินฺทฺริยา อเจตสิกา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา เจตสิกํ สิยา อเจตสิกํ ฯ เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสมฺปยุตฺตา สตฺตินฺทฺริยา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสมฺปยุตฺตํ สิยา จิตฺตวิปฺปยุตฺตํ มนินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สมฺปยุตฺตนฺติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสงฺขฏฺจา สตฺตินฺทฺริยา จิตฺตวิสงฺขฏฺจา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสงฺขฏฺจํ สิยา จิตฺตวิสงฺขฏฺจํ มนินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ จิตฺเตน สงฺขฏฺจนฺติปิ จิตฺเตน วิสงฺขฏฺจนฺติปิ ฯ เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสมฺมฏฺจานา อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตสมฺมฏฺจานา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสมฺมฏฺจานํ สิยา โน จิตฺตสมฺมฏฺจานํ ฯ

เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสหภุโน อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตสหภุโน ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสหภู สิยา โน จิตฺตสหภู ฯ เตรสินฺทฺริยา จิตฺตานุปริวตฺติโน อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ

เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานา อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานํ สิยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานํ ฯ เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺ-จานสหภุโน อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานสหภุโน ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสงฺขฏฺจ-สมฺมฏฺจานสหภู สิยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานสหภู ฯ เตรสินฺทฺริยา จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานานุปริวตฺติโน อฏฺจินฺทฺริยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานานุปริวตฺติโน ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา จิตฺตสงฺขฏฺจ-สมฺมฏฺจานานุปริวตฺติ สิยา โน จิตฺตสงฺขฏฺจสมฺมฏฺจานานุปริวตฺติ ฯ ฉ อินฺทฺริยา อชฺฌตฺติกา โสฬสินฺทฺริยา พาหิรา ฯ

สตฺตินฺทฺริยา อุปาทา จุทฺทสินฺทฺริยา นุปาทา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา อุปาทา สิยา โน อุปาทา ฯ นวินฺทฺริยา อุปาทินฺนา จตฺตารินฺทฺริยา อนุปาทินฺนา นวินฺทฺริยา สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯ ทสินฺทฺริยา อุปาทานิยา ตีณินฺทฺริยา อนุปาทานิยา นวินฺทฺริยา สิยา อุปาทานิยา สิยา อนุปาทานิยา ฯ โสฬสินฺทฺริยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฉ

อินฺทฺริยา สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติปิ อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จาติ สิยา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ฯ ทสินฺทฺริยา สิยา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติ ฯ

โสฬสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติปิ อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติปิ ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานาติ ฯ ทสินฺทฺริยา อุปาทานวิปฺปยุตฺต-อุปาทานิยา ตีณินฺทฺริยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา ตีณินฺทฺริยา สิยา อุปาทานวิปฺ-ปยุตฺตอุปาทานิยา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา ฉ อินฺทฺริยา สิยา อุปาทานวิปฺป-ยุตฺตอุปาทานิยา สิยา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยา สิยา น วตฺตพฺพา อุปาทานวิปฺปยุตฺตอุปาทานิยาติปิ อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยาติปิ ฯ

โน กิเลสา ฯ ทสินฺทฺริยา สงฺกิเลสิกา ตีณินฺทฺริยา อสงฺกิเลสิกา นวินฺทฺริยา สิยา สงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิเลสิกา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา อสงฺกิลิฏฺจา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สงฺกิลิฏฺจํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา สงฺกิลิฏฺจา สิยา อสงฺกิลิฏฺจา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา กิเลสวิปฺปยุตฺตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ กิเลสสมฺปยุตฺตํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฯ ทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา ตีณินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติปิ สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสาติปิ นวินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จาติ สิยา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จาติปิ สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพำ กิเลโส เจว สงฺกิลิฏฺจญฺจาติ สงฺกิลิฏฺจญฺเจว โน จ กิเลโส ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จาติ สิยา สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสา สิยา น วตฺตพฺพา สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสาติ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติปิ กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพำ กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจาติ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว โน จ กิเลโส ฉ อินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จาติ สิยา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติ ฯ นวินฺทฺริยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา ตีณินฺทฺริยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิ-กา

โทมนสฺสินฺทฺริยํ น วตฺตพฺพํ กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกนฺติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกนฺ-ติปิ ตีณินฺทฺริยา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกา ฉ อินฺทฺริยา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา สิยา กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกา สิยา น วตฺตพฺพา กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกาติปิ กิเลสวิปฺปยุตฺตอสงฺกิเลสิกาติปิ ฯ

ปณฺณรสินฺทฺริยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สตฺตินฺทฺริยา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา สตฺตินฺทฺริยา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา สตฺตินฺทฺริยา สิยา ทสฺสเนน ปหาตพฺพ เหตุกา สิยา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สตฺตินฺทฺริยา สิยา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

นวินฺทฺริยา อวิตกฺกา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สวิตกฺกํ ทฺวาทสินฺทฺริยา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ นวินฺทฺริยา อวิจารา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สวิจารํ ทฺวาทสินฺทฺริยา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ เอกาทสินฺทฺริยา อปฺปีติกา เอกาทสินฺทฺริยา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ เอกาทสินฺทฺริยา น ปีติสหคตา เอกาทสินฺทฺริยา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ ทฺวาทสินฺทฺริยา น สุขสหคตา ทสินฺทฺริยา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ ทฺวาทสินฺทฺริยา น อุเปกฺขาสหคตา ทสินฺทฺริยา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ

ทสินฺทฺริยา กามาวจรา ตีณินฺทฺริยา น กามาวจรา นวินฺทฺริยา สิยา กามาวจรา สิยา น กามาวจรา ฯ เตรสินฺทฺริยา น รูปาวจรา นวินฺทฺริยา สิยา รูปาวจรา สิยา น รูปาวจรา ฯ จุทฺทสินฺทฺริยา น อรูปาวจรา อฏฺจินฺทฺริยา สิยา อรูปาวจรา สิยา น อรูปาวจรา ฯ ทสินฺทฺริยา ปริยาปนฺนา ตีณินฺทฺริยา อปริยาปนฺนา นวินฺทฺริยา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ เอกาทสินฺทฺริยา อนิยฺยานิกา อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ นิยฺยานิกํ ทสินฺทฺริยา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา ฯ ทสินฺทฺริยา อนิยตา อนญฺญตญฺญสฺสามี-ตินฺทฺริยํ นิยตํ เอกาทสินฺทฺริยา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ ทสินฺทฺริยา สอุตฺตรา ตีณินฺทฺริยา อนุตฺตรา นวินฺทฺริยา สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา ฯ ปณฺณรสินฺทฺริยา อรณา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สรณํ ฉ อินฺทฺริยา สิยา สรณา สิยา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

อินฺทฺริยวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

6. ปฏิจฺจสมุปฺปาทวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

225. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา สมฺภวนฺติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

226. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตเม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญาภิสงฺขาโร อาเนญฺชาภิสงฺขาโร กายสงฺขาโร วจีสงฺขาโร จิตฺตสงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตโม ปุญฺญาภิสงฺขาโร กุสลา เจตนา กามาวจรา รูปาวจรา ทานมยา สีลมยา ภาวนามยา อยํ วุจฺจติ ปุญฺญาภิสงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตโม อปุญฺญาภิสงฺขาโร อกุสลา เจตนา กามาวจรา อยํ วุจฺจติ อปุญฺญาภิสงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตโม อาเนญฺชาภิสงฺขาโร กุสลา เจตนา อรูปาวจรา อยํ วุจฺจติ อาเนญฺชาภิสงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตโม กายสงฺขาโร กายสญฺเจตนา กายสงฺขาโร วจีสญฺเจตนา วจีสงฺขาโร มโนสญฺเจตนา จิตฺตสงฺขาโร ฯ อิเม วุจฺจนฺติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ฯ

227. ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณํ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

228. ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ จตฺตาโร จ มหาภูตา จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ ฯ

229. ตตฺถ กตมํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ มนายตนํ อิทํ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ ฯ

230. ตตฺถ กตโม สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส จกฺขุสมฺผสฺโส โสตสมฺผสฺโส ฆานสมฺผสฺโส ชิวฺหาสมฺผสฺโส กายสมฺผสฺโส มโนสมฺผสฺโส อยํ วุจฺจติ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

231. ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโน

สมฺผสฺสชา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

232. ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา รูปตณฺหา สทฺทตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ฯ

233. ตตฺถ กตมํ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทานํ สีลพฺพตุปาทานํ อตฺตวาทุปาทานํ อิทํ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ฯ

234. ตตฺถ กตโม อุปาทานปจฺจยา ภโว ทุวิเธน ภโว อตฺถิ กมฺมภโว อตฺถิ อุปปตฺติภโว ฯ ตตฺถ กตโม กมฺมภโว ปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญาภิสงฺขาโร อาเนญฺชาภิสงฺขาโร อยํ วุจฺจติ กมฺมภโว สพฺพมฺปิ ภวคามิกมฺมํ กมฺมภโว ฯ

ตตฺถ กตโม อุปปตฺติภโว กามภโว รูปภโว อรูปภโว สญฺญาภโว อสญฺญาภโว เนวสญฺญานาสญฺญาภโว เอกโวการภโว จตุโวการภโว ปญฺจโวการภโว อยํ วุจฺจติ อุปปตฺติภโว ฯ อิติ อยญฺจ กมฺมภโว อยญฺจ อุปปตฺติภโว อยํ วุจฺจติ อุปาทานปจฺจยา ภโว ฯ

235. ตตฺถ กตมา ภวปจฺจยา ชาติ ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหิ ตมฺหิ สตฺตนิกายเย ชาติ สญฺชาติ โอกฺกนฺติ อภินิพฺพตฺติ ขนฺธานํ ปาตุภาโว อายตนานํ ปฏิลาโภ อยํ วุจฺจติ ภวปจฺจยา ชาติ ฯ

236. ตตฺถ กตมํ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ อตฺถิ ชรา อตฺถิ มรณํ ฯ ตตฺถ กตมา ชรา ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหิ ตมฺหิ สตฺตนิกายเย ชรา ชีรณตา ขณฺฑิจฺจํ ปาลิจฺจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ ปริปาโก อยํ วุจฺจติ ชรา ฯ

ตตฺถ กตมํ มรณํ ยา เตสํ เตสํ สตฺตานํ ตมฺหา ตมฺหา สตฺตนิกายา จุติ จวนตา เภโท อนฺตรธานํ มจฺจุ มรณํ กาลกิริยา ขนฺธานํ เภโท กเฬวรสฺส นิกฺเขโป ชีวิตินฺทฺริยสฺส อุปจฺเฉโท อิทํ วุจฺจติ มรณํ ฯ อิติ อยญฺจ ชรา อิทญฺจ มรณํ อิทํ วุจฺจติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ ฯ

237. ตตฺถ กตโม โสโก ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส โสโก โสจนา โสจิตตฺตํ อนฺโตโสโก อนฺโตปริโสโก เจตโส ปริชฺฌายนา โทมนสฺสํ โสกสลฺลํ อยํ วุจฺจติ โสโก ฯ

238. ตตฺถ กตโม ปริเทโว ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส อาเทโว ปริเทโว อาเทวนา ปริเทวนา อาเทวิตตฺตํ ปริเทวิตตฺตํ วาจา ปลาโป วิปฺปลาโป ลาลโป ลาลปนา ลาลปิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ปริเทโว ฯ

239. ตตฺถ กตมํ ทุกฺขํ ยํ กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทุกฺขํ กายสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ ทุกฺขํ ฯ

240. ตตฺถ กตมํ โทมนสฺสํ ยํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ โทมนสฺสํ ฯ

241. ตตฺถ กตโม อุปายาโส ญาติพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โภคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส โรคพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส สีลพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส ทิฏฺฐิพฺยสเนน วา ผุฏฺฐสฺส อญฺญตรญฺญตเรน พฺยสเนน สมนฺนาคตสฺส อญฺญตรญฺญตเรน ทุกฺขธมฺเมน ผุฏฺฐสฺส อายาโส อุปายาโส อายาสิตตฺตํ อุปายาสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อุปายาโส ฯ

242. เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สงฺคติ โหติ สมาคโม โหติ สโมธานํ โหติ ปาตุภาโว โหติ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

1. ปจฺจยจตุกฺกํ

243. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

2. เหตุจตุกฺกํ

244. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ นามปจฺจยา ผสฺโส นามเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณเหตุกํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามรูปเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณเหตุกํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ นามรูปเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

เหตุจตุกฺกํ ฯ

3. สมฺปยุตฺตจตุกฺกํ

245. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาสมฺปยุตฺตํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส

สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามปจฺจยา ผสฺโส นามสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาสมฺปยุตฺตํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาสมฺปยุตฺตํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปทานสมฺปยุตฺตํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

สมฺปยุตฺตจตุกฺกํ ฯ

4. อญฺญมญฺญจตุกฺกํ

246. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ นามํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส

สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปํ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อญฺญมญฺญจตุกฺกํ ฯ

มาติกา

247. สงฺขารปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ วิญฺญาณปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ นามปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ ผสฺสปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ เวทนาปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ ตณฺหาปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ อุปาทานปจฺจยา อวิชฺชา ฯเปฯ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

มาติกา ฯ

5. ปจฺจยจตุกฺกํ

248. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุ

ปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

249. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา โย ราโค สาราโค อนุนโย อนุโรโธ นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตมํ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ยา ทิฏฺจิ ทิฏฺจิคตํ ทิฏฺจิคหนํ ทิฏฺจิกนฺตาโร ทิฏฺจิวิสูกายิกํ ทิฏฺจิวิปฺผนฺทิตํ คาโห ปติฏฺาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริยาสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ฯ

ตตฺถ กตโม อุปาทานปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อุปาทานํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อุปาทานปจฺจยา ภโว ฯ

ตตฺถ กตมา ภวปจฺจยา ชาติ ยา เตสํ ธมฺมานํ ชาติ สญฺชาติ นิพฺพตฺติ อภินิพฺพตฺติ ปาตุภาโว อยํ วุจฺจติ ภวปจฺจยา ชาติ ฯ

ตตฺถ กตมํ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ อตฺถิ ชรา อตฺถิ มรณํ ฯ ตตฺถ กตมา ชรา ยา เตสํ เตสํ ธมฺมานํ ชรา ชีรณตา อายุโน สหานิ อยํ วุจฺจติ ชรา ฯ ตตฺถ กตมํ มรณํ โย เตสํ เตสํ ธมฺมานํ ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ อิทํ วุจฺจติ มรณํ ฯ อิติ อยญฺจ ชรา อิทญฺจ มรณํ อิทํ วุจฺจติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ ฯ

เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สงฺคติ โหติ สมาคโม โหติ สโมธานํ โหติ ปาตุภาโว โหติ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

250. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

251. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯ

นามปจฺจยา ผสฺโสติ ตตฺถ กตมํ นามํ จเปตฺวา ผสฺสํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ

ตตฺถ กตโม นามปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ผสฺโส ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

253. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ จกฺขายตนสฺส

อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ ฯ

นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนนฺติ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ ยํ รูปํ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ นามรูปํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญ-ญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

254. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

255. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-ธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ จกฺขายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ ฯ

นามรูปปจฺจยา สฬายตนนฺติ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ จตฺตาโร จ มหาภูตา ยญฺจ รูปํ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ นามรูปํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ

กายายตนं มนายตนं อิทं วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา สฬายตนं ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตं อยं วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

ปจฺจยจตุกฺกं ฯ

6. เหตุจตุกฺกं

256. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

257. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยं อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยं วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตं อยं วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกं ยं จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทं วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกं ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกं เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทं วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกं ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามเหตุกं ยं จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทं วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามเหตุกं ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตं อยं วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา ยं เจตสิกं สาตं เจตสิกं สุขं เจโต สมฺผสฺสชं สาตं สุขं เวทยิตं เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยं วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยं วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ฯ

ตตฺถ กตมํ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกं ยา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ฯเปฯ ติตฺถายตนํ วิปริยาสคฺคาโห อิทं วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกं ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

258. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ นามปจฺจยา ผสฺโส นามเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

259. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ ฯ
นามปจฺจยา ผสฺโส นามเหตุโกติ ตตฺถ กตมํ นามํ จเปตฺวา ผสฺสํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ

ตตฺถ กตโม นามปจฺจยา ผสฺโส นามเหตุโก โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ผสฺโส นามเหตุโก ฯ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

260. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณเหตุกํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามรูปเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาเหตุกํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

261. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณเหตุกํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ

กตมๆ นามๆ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทๆ วุจฺจติ นามๆ ฯ ตตฺถ กตมๆ รูปๆ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปๆ จิตฺตชๆ จิตฺตเหตุกๆ จิตฺตสมุฏฺฐานๆ อิทๆ วุจฺจติ รูปๆ ฯ อิติ อิทญฺจ นามๆ อิทญฺจ รูปๆ อิทๆ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปๆ วิญฺญาณเหตุกๆ ฯ

นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ นามรูปเหตุกนฺติ อตฺถิ นามๆ อตฺถิ รูปๆ ฯ ตตฺถ กตมๆ นามๆ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทๆ วุจฺจติ นามๆ ฯ ตตฺถ กตมๆ รูปๆ ยๆ รูปๆ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทๆ วุจฺจติ รูปๆ ฯ อิติ อิทญฺจ นามๆ อิทญฺจ รูปๆ อิทๆ วุจฺจติ นามรูปๆ ฯ

ตตฺถ กตมๆ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ นามรูปเหตุกๆ ยๆ จิตฺตๆ มโน มานสๆ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทๆ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ นามรูปเหตุกๆ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตๆ อยๆ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

262. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ สงฺขารเหตุกๆ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปๆ วิญฺญาณเหตุกๆ นามรูปปจฺจยา สฬายตนๆ นามรูปเหตุกๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานๆ ตณฺหาเหตุกๆ อุปาทานปจฺจ-ยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณๆ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

263. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยๆ อญฺญาณๆ อทสฺสนๆ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลๆ อยๆ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตๆ อยๆ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมๆ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ สงฺขารเหตุกๆ ยๆ จิตฺตๆ มโน มานสๆ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทๆ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ สงฺขารเหตุกๆ ฯ

ตตฺถ กตมๆ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปๆ วิญฺญาณเหตุกๆ อตฺถิ นามๆ อตฺถิ รูปๆ ฯ ตตฺถ กตมๆ นามๆ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทๆ วุจฺจติ นามๆ ฯ ตตฺถ กตมๆ รูปๆ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยๆ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปๆ จิตฺตชๆ จิตฺตเหตุกๆ จิตฺตสมุฏฺฐานๆ อิทๆ วุจฺจติ รูปๆ ฯ อิติ อิทญฺจ นามๆ อิทญฺจ รูปๆ อิทๆ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปๆ วิญฺญาณ

เหตุกำ ฯ

นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามรูปเหตุกนฺติ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จตฺตาโร จ มหาภูตา ยญฺจ รูปำ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามรูปเหตุกำ จกฺขายตนำ โสตายตนำ ฆานายตนำ ชิวฺหายตนำ กายายตนำ มนายตนำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามรูปเหตุกำ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาเหตุกา ฯ

ตตฺถ กตมำ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาเหตุกำ ยา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตำ ฯเปฯ ติตฺถายตนำ วิปริยาสคฺคาโห อิทำ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาเหตุกำ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

เหตุจตุกฺกำ ฯ

7. สมฺปยุตฺตจตุกฺกำ

ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ นามสมฺปยุตฺตำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาสมฺปยุตฺตำ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

265. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ฯ

ตตฺถ กตมำ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ

ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ นามสมฺปยุตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ นามสมฺปยุตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาสมฺปยุตฺตำ ยา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตำ ฯเปฯ ติตฺถายตนำ วิปริเยสคฺคาโห อิทำ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

266. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ นามปจฺจยา ผสฺโส นามสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาสมฺปยุตฺตำ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

267. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ฯ

ตตฺถ กตมำ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ ฯ

นามปจฺจยา ผสฺโส นามสมฺปยุตฺโตติ ตตฺถ กตมำ นามำ จเปตฺวา ผสฺสำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ

ตตฺถ กตโม นามปจฺจยา ผสฺโส นามสมฺปยุตฺโต โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา

สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ผสฺโส นามสมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

268. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ตณฺหาสมฺปยุตฺตํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

269. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมุฏฺฐานํ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ ฯ

นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตนฺติ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ นามํ ฯ ตตฺถ กตมํ รูปํ ยํ รูปํ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทํ วุจฺจติ รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทํ วุจฺจติ นามรูปํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

270. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามํ นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ

ตนำ นามสมฺปยุตฺตำ ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา เวทนาสมฺปยุตฺตา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ ตณฺหาสมฺปยุตฺตำ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

271. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร อวิชฺชาสมฺปยุตฺโต ฯ

ตตฺถ กตมำ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ สงฺขารสมฺปยุตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ นามำ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตำ นามำ ฯ

นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามสมฺปยุตฺตนฺติ ฉฏฺฐายตนนฺติ ฯ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จตฺตาโร จ มหาภูตา ยญฺจ รูปำ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามสมฺปยุตฺตำ จกฺขายตนำ โสตายตนำ ฆานายตนำ ชิวฺหายตนำ กายตนำ มนายตนำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ นามสมฺปยุตฺตำ ฉฏฺฐายตนำ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

สมฺปยุตฺตจตุกฺกำ ฯ

8. อญฺญมญฺญจตุกฺกำ

272. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ นาม

ปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

273. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมา สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตโม วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมํ ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ

วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตมา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมํ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ยา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห อิทํ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ ฯ

ตตฺถ กตมา อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตโม อุปาทานปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อุปาทานํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อุปาทานปจฺจยา ภโว ฯ

ตตฺถ กตมา ภวปจฺจยา ชาติ ยา เตสํ ธมฺมานํ ชาติ สญฺชาติ นิพฺพตฺติ อภินิพฺพตฺติ ปาตุภาโว อยํ วุจฺจติ ภวปจฺจยา ชาติ ฯ

ตตฺถ กตมํ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ อตฺถิ ชรา อตฺถิ มรณํ ฯ ตตฺถ กตมา ชรา ยา เตสํ ธมฺมานํ ชรา ชีรณตา อายุโน สหานิ อยํ วุจฺจติ ชรา ฯ ตตฺถ กตมํ มรณํ โย เตสํ เตสํ ธมฺมานํ ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ อิทํ วุจฺจติ มรณํ ฯ อิติ อยญฺจ ชรา อิทญฺจ มรณํ อิทํ วุจฺจติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ ฯ

เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สงฺคติ โหติ สมาคโม โหติ สโมธานํ โหติ ปาตุภาโว โหติ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

274. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ นามํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

275. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมา สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-

ธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ฯ

ตตฺถ กตโม วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-ธาตุ อิทำ วุจฺจติ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ฯ

นามปจฺจยา ผสฺโสติ ตตฺถ กตมำ นามำ จเปตฺวา ผสฺสำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ

ตตฺถ กตโม นามปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ นามปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมำ ผสฺสปจฺจยาปิ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยาปิ นามำ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

276. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

277. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร

ตตฺถ กตมา สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตมำ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-ธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ฯ

ตตฺถ กตโม วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ อตฺถิ นามํ อตฺถิ รูปํ ฯ ตตฺถ กตมํ นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ ฯ

นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณนฺติ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ ยำ รูปำ นิสฺสาย มโน วิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโน วิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ฯ

นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนนฺติ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ ยำ รูปำ นิสฺสาย มโน วิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโน วิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฯ

ตตฺถ กตมำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปำ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมำ ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชา มโน วิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

278. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ นามรูปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยาปิ เวทนา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานำ อุปาทานปจฺจยาปิ ตณฺหา อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย

โหติ ฯ

279. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมา สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยาปิ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ฯ

ตตฺถ กตโม วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมำ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จกฺขายตนสฺส อุปจโย ฯเปฯโสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปำ ฯ

นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณนฺติ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ ยำ รูปำ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยาปิ วิญฺญาณำ ฯ

นามรูปปจฺจยา สฬายตนนฺติ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จตฺตาโร จ มหาภูตา ยญฺจ รูปำ นิสฺสาย มโนวิญฺญาณธาตุ วตฺตติ อิทำ วุจฺจติ รูปำ ฯ อิติ อิทญฺจ นามำ อิทญฺจ รูปำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปำ ฯ

ตตฺถ กตมำ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ จกฺขายตนำ โสตายตนำ ฆานายตนำ ชิวฺหายตนำ กายายตนำ มนายตนำ อิทำ วุจฺจติ นามรูปปจฺจยา สฬายตนำ ฯ

ตตฺถ กตมำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปำ อตฺถิ นามำ อตฺถิ รูปำ ฯ ตตฺถ กตมำ นามำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทำ วุจฺจติ นามำ ฯ ตตฺถ กตมำ รูปำ จกฺขายตนสฺส อุปจโย โสตายตนสฺส อุปจโย ฆานายตนสฺส อุปจโย ชิวฺหายตนสฺส อุปจโย กายายตนสฺส อุปจโย ยำ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปำ จิตฺตชำ จิตฺตเหตุกำ จิตฺตสมุฏฺฐานำ อิทำ วุจฺจติ

รูปํ ฯ อิติ อิทญฺจ นามํ อิทญฺจ รูปํ อิทำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามรูปํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมำ ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ ผสฺสมฺปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนำ ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

อญฺญมญฺญจตุกฺกำ ฯ

9. อกุสลนิทฺเทโส

280. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณำ วา สทฺทารมฺมณำ วา คนฺธารมฺมณำ วา รสารมฺมณำ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ วา ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

281. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ

ตตฺถ กตโม ตณฺหาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยำ วุจฺจติ ตณฺหาปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยำ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯเปฯ

282. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา สทฺทารมฺมณำ วา คนฺธารมฺมณำ วา รสารมฺมณำ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ วา ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐาย

ตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

283. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯเปฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

284. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมมณ์ วา คนฺธารมฺมณ์ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณ์ วา ธมฺมารมฺมณ์ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณ์ วิญฺญาณปจฺจยา นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณ์ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯเปฯ

285. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

286. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณ์ วา สทฺทารมฺมณ์ วา คนฺธารมฺมณ์ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณ์ วา ธมฺมารมฺมณ์ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณ์ วิญฺญาณปจฺจยา นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปฏิฆๆ ปฏิฆปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณ์ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

287. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณ์ อทสฺสนๆ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลๆ อยๆ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯเปฯ อยๆ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยๆ เจตสิกๆ อสาตๆ เจตสิกๆ ทุกฺขๆ เจโตสมฺผสฺสชๆ อสาตๆ ทุกฺขๆ เวทยิตๆ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยๆ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมๆ เวทนาปจฺจยา ปฏิฆๆ โย จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ฯเปฯ จณฺฑิกฺกๆ อสฺ

สุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อิทำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ปฏิฆำ ฯ

ตตฺถ กตโม ปฏิฆปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยำ วุจฺจติ ปฏิฆปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

288. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ วิจิกิจฺฉาสมฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา สทฺทารมฺมณำ วา คนฺธารมฺมณำ วา รสารมฺมณำ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ วา ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา วิจิกิจฺฉา วิจิกิจฺฉาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

289. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยำ เจตสิกำ เนว สาตำ นาสาตำ เจโตสมฺผสฺสชำ อทุกฺขมสุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมา เวทนาปจฺจยา วิจิกิจฺฉา ยา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตำ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวฬฺหกำ เทฺวธาปโถ สำสโย อเนกำสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ฉมฺภิตตฺตำ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา วิจิกิจฺฉา ฯ

ตตฺถ กตโม วิจิกิจฺฉาปจฺจยา ภโว จเปตฺวา วิจิกิจฺฉำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยำ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉาปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯเปฯ

290. กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ อุทฺธจฺจสมฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา สทฺทารมฺมณำ วา คนฺธารมฺมณำ วา รสารมฺมณำ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ วา ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อุทฺธจฺจำ อุทฺธจฺจปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

291. ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อยำ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมํ เวทนาปจฺจยา อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา อุทฺธจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตโม อุทฺธจฺจปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

อกุสลนิทฺเทโส ฯ

10. กุสลนิทฺเทโส

292. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

293. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ

ตตฺถ กตโม อโลโภ โย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อโลโภ ฯ

ตตฺถ กตโม อโทโส โย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อโทโส ฯ

ตตฺถ กตโม อโมโห ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อโมโห ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯเปฯ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯเปฯ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯเปฯ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯเปฯ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ปสาโท ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท

อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ปสาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

294. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ โสมนสฺสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ โสมนสฺสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

295. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส ฯ

ตตฺถ กตโม อโลโภ โย อโลโภ อลุพฺภนา อลุพฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺฌา อโลโภ กุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อโลโภ ฯ

ตตฺถ กตโม อโทโส โย อโทโส อทูสนา อทูสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อโทโส ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

296. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

297. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา สทฺทารมฺมมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

299. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส ฯเปฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

300. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

301 ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

302. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส

ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

303. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

304. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฯมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมํ ฌานํ อุป สมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจ ยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สมุทโย โหติ ฯ

305. ตตฺถ กตเม กุสลมูลา อโลโภ อโทโส อโมโห ฯ

ตตฺถ กตโม อโลโภ ฯเปฯ อโทโส ฯเปฯ อโมโห ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อ โมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ อ โมโห ฯ อิเม วุจฺจนฺติ กุสลมูลา ฯ

ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจ ติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ปสาโท ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ปสาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยำ วุจฺจติ ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยำ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ชาติปจฺจ ยา ชรา มรณำ ฯ

เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สมุทโย โหตีติ เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สงฺคติ โหติ สมาคโม โหติ สโมธานำ โหติ ปาตุภาโว โหติ เตน วุจฺจติ เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สมุทโย โหตีติ ฯ

11. อพฺยากตนิทฺเทโส

306. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รูปารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

307. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ภโว จเปตฺวา เวทนํ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ เวทนา ปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

308. ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารเหตุกํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณเหตุกํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามเหตุกํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนเหตุโก ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสเหตุกา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

309. ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ สงฺขารสมฺปยุตฺตํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ วิญฺญาณสมฺปยุตฺตํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ นามสมฺปยุตฺตํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฉฏฺฐายตนสมฺปยุตฺโต ผสฺสปจฺจยา เวทนา ผสฺสสมฺปยุตฺตา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ ฯ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

310. ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยาปิ สงฺขาโร วิญฺญาณ-

ปจฺจยา นามํ นามปจฺจยาปิ วิญฺญาณํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยาปิ นามํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยาปิ ฉฏฺฐายตนํ ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยาปิ ผสฺโส เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

311. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ สทฺทารมฺมณํ ฯเปฯ ฆาน วิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ คนฺธารมฺมณํ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รสารมฺมณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ สุขสหคตํ โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

312. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กายสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

313. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา สทฺทา รมฺมณา วา รสารมฺมณา วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

314. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา

อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอว เมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

315. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา สทฺทารมฺมณา วา คนฺธารมฺมณา วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

316. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ ธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอว เมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

317. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรา มรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

318. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-

ธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยำ เจตสิกำ เนว สาตำ นาสาตำ เจโตสมฺผสฺสชำ อทุกฺขมสุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยำ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอว เมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

319. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนำ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

320. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมำ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณ-ธาตุ อิทำ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ ฯเปฯ อยำ วุจฺจติ ผสฺสปจฺยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ปสาโท ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท อยำ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ปสาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยำ วุจฺจติ ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขำ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยำ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอว เมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

321. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปฐวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา

ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

322. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

323. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา

ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ สุญฺญตํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมเตสํ ธมฺมานํ สมุทโย โหติ ฯ

324. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รูปารมฺมณํ ฯเปฯ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ สทฺทารมฺมณํ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ คนฺธารมฺมณํ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รสารมฺมณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ ทุกฺขสหคตํ โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส

ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

325. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชากายวิญฺญาณ-ธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทุกฺขํ กายสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ภโว จเปตฺวา เวทนํ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

326. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา สทฺทารมฺมณา คนฺธาร มฺมณา วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรา มรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

327. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺ ขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ เวทนา ปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอว เมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

328. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมา รมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา

นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณๆ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

329. ตตฺถ กตโม สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตๆ อยๆ วุจฺจติ สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมๆ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ ยๆ จิตฺตๆ มโน มานสๆ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทๆ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

330. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยๆ ยๆ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ วิญฺญาณปจฺจยา นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณๆ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

331. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยๆ ยๆ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ วิญฺญาณปจฺจยา นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณๆ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

332. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปาวจรๆ ฌานๆ ภาเวติ กิริยๆ เนว กุสลๆ นากุสลๆ น จ กมฺมวิปากๆ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารๆ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณๆ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณๆ วิญฺญาณปจฺจยา นามๆ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนๆ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาท

ปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

333. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

อพฺยากตนิทฺเทโส ฯ

12. อวิชฺชามูลกกุสลนิทฺเทโส

334. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

335. ตตฺถ กตโม อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา ปสาโท ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา ปสาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว จเปตฺวา อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

336. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา

อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

337. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

338. ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นามรูปปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

339. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

340. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

341. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

342. กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺิคตานํ ปหานาย ปจฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุป สมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจ ยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺายตนำ ฉฏฺายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สมุทโย โหติ ฯ

อวิชฺชามูลกกุสลนิทฺเทโส ฯ

13. กุสลมูลวิปากนิทฺเทโส

343. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ จกฺขุวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ รูปารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย กุ สลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺายตนำ ฉฏฺายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

344. ตตฺถ กตโม กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

345. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ โสตวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ สทฺทารมฺมณำ ฯเปฯ ฆาน วิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ คนฺธารมฺมณำ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ รสารมฺมณำ ฯเปฯ กายวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ สุขสหคตำ โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ ฯเปฯ มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพา รมฺมณา วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปา รมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺ ขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺายตนำ ฉฏฺาย ตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

346. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺ

ตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณ สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

347. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา

ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

348. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย กุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

349. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ญานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ฯ

ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย กุสล มูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺจายตนำ ฉฏฺจายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ปสาโท ปสาทปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมเตสำ ธมฺมานำ สมุทโย โหติ ฯ

กุสลมูลกวิปากนิทฺเทโส ฯ

14. อกุสลมูลวิปากนิทฺเทโส

350. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ จกฺขุวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ รูปารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย อกุสลมูลปจฺจ ยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺจายตนำ ฉฏฺจายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชา ติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

351. ตตฺถ กตโม อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อยำ วุจฺจติ อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯเปฯ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

352. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ โสตวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ สทฺทารมฺมณำ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณำ อุปฺ ปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ คนฺธารมฺมณำ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขา สหคตำ รสารมฺมณำ ฯเปฯ กายวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ ทุกฺขสหคตำ โผฏฺฐพฺพารมฺมณำ ฯเปฯ มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพา รมฺมณา วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺจายตนำ ฉฏฺจายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชา ติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

353. กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมา รมฺมณา วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณำ วิญฺญาณปจฺจยา นามำ นามปจฺจยา ฉฏฺจายตนำ ฉฏฺจายตนปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ภวปจฺจยา ชาติ ชา ติปจฺจยา ชรามรณำ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

354. ตตฺถ กตโม อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ยา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อกุสลมูลปจฺจยา สงฺขาโร ฯ

ตตฺถ กตมํ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมํ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ อิทํ วุจฺจติ วิญฺญาณปจฺจยา นามํ ฯ

ตตฺถ กตมํ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ นามปจฺจยา ฉฏฺฐายตนํ ฯ

ตตฺถ กตโม ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส โย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ฉฏฺฐายตนปจฺจยา ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา ผสฺสปจฺจยา เวทนา ยํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อยํ วุจฺจติ ผสฺสปจฺจยา เวทนา ฯ

ตตฺถ กตโม เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข โย จิตฺตสฺส อธิโมกฺโข อธิมุจฺจนา ตทธิมุตฺตตา อยํ วุจฺจติ เวทนาปจฺจยา อธิโมกฺโข ฯ

ตตฺถ กตโม อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯเปฯ อธิโมกฺขํ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ อธิโมกฺขปจฺจยา ภโว ฯ

ตตฺถ กตมา ภวปจฺจยา ชาติ ยา เตสํ ธมฺมานํ ชาติ สญฺชาติ นิพฺพตฺติ อภินิพฺพตฺติ ปาตุภาโว อยํ วุจฺจติ ภวปจฺจยา ชาติ ฯ

ตตฺถ กตมํ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ อตฺถิ ชรา อตฺถิ มรณํ ฯ ตตฺถ กตมา ชรา ยา เตสํ ธมฺมานํ ชรา ชีรณตา อายุโน สංหานิ อยํ วุจฺจติ ชรา ฯ ตตฺถ กตมํ มรณํ โย เตสํ ธมฺมานํ ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ อิทํ วุจฺจติ มรณํ ฯ อิติ อยญฺจ ชรา อิทญฺจ มรณํ อิทํ วุจฺจติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ ฯ

เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สงฺคติ โหติ สมาคโม โหติ สโมธานํ โหติ ปาตุภาโว โหติ เตน วุจฺจติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ ฯ

อกุสลมูลกวิปากนิทฺเทโส ฯ

อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

ปจฺจยาการวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

7. สติปฏฺฐานวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

355. จตฺตาโร สติปฏฺฐานา ฯ อิธ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ พหิทฺธา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อชฺฌตฺตพหิทฺธา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ อชฺฌตฺตํ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ พหิทฺธา เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อชฺฌตฺตพหิทฺธา เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ อชฺฌตฺตํ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ พหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อชฺฌตฺตพหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ พหิทฺธา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ

1. กายานุปสฺสนานิทฺเทโส

356. กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ กายํ อุทฺธํ ปาทตลา อโธเกสมตฺถกา ตจปริยนฺตํ ปูรนฺนานปฺปการสฺส อสุจิโน ปจฺจเวกฺขติ อตฺถิ อิมสฺมึ กาเย เกสา โลมา นขา ทนฺตา ตโจ มํสํ นฺหารู อฏฺจี อฏฺจิมิญฺชํ วกฺกํ หทยํ ยกนํ กิโลมกํ ปิหกํ ปปฺผาสํ อนฺตํ อนฺตคุณํ อุทริยํ กรีสํ ปิตฺตํ เสมฺหํ ปุพฺโพ โลหิตํ เสโท เมโท อสฺสุ วสา เขโฬ สิฆาณิกา ลสิกา มุตฺตนฺติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺววตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺววตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา พหิทฺธา กาเย จิตฺตํ อุปสํหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ พหิทฺธา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ พหิทฺธา กายํ อุทฺธํ ปาทตลา อโธ เกสมตฺถกา ตจปริยนฺตํ ปูรนฺนานปฺปการสฺส อสุจิโน ปจฺจเวกฺขติ อตฺถิสฺส กาเย เกสา โลมา นขา ทนฺตา ตโจ มํสํ นฺหารู อฏฺจี อฏฺจิมิญฺชํ วกฺกํ หทยํ ยกนํ กิโลมกํ ปิหกํ ปปฺผาสํ อนฺตํ อนฺตคุณํ อุทริยํ กรีสํ ปิตฺตํ เสมฺหํ ปุพฺโพ โลหิตํ เสโท เมโท อสฺสุ วสา เขโฬ สิฆาณิกา ลสิกา มุตฺตนฺติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺววตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺววตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา อชฺฌตฺตพหิทฺธา กาเย จิตฺตํ อุปสํหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา กายํ อุทฺธํ ปาทตลา อโธ เกสมตฺถกา ตจปริยนฺตํ ปูรํ นานปฺปการสฺส อสุจิโน ปจฺจเวกฺขติ อตฺถิ กาเย เกสา โลมา นขา ทนฺตา ตโจ มํสํ นฺหารู อฏฺจี อฏฺจิมิญฺชํ วกฺกํ หทยํ ยกนํ กิโลมกํ ปิหกํ ปปฺผาสํ อนฺตํ อนฺตคุณํ อุทริยํ กรีสํ ปิตฺตํ เสมฺหํ ปุพฺโพ โลหิตํ เสโท เมโท อสฺสุ วสา เขโฬ สิฆาณิกา ลสิกา มุตฺตนฺติ เอวํ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา กาเย กายานุปสฺสี

วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ

357. อนุปสฺสีติ ตตฺถ กตมา อนุปสฺสนา ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อนุปสฺสนา อิมาย อนุปสฺสนาย อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อนุปสฺสีติ ฯ

358. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

359. อาตาปีติ ตตฺถ กตโม อาตาโป โย เจตสิโก วิริยารมฺภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยํ วุจฺจติ อาตาโป ฯ อิมินา อาตาเปน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมฺปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อาตาปีติ ฯ

360. สมฺปชานาติ ตตฺถ กตมํ สมฺปชญฺญํ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ สมฺปชญฺญํ อิมินา สมฺปชญฺเญน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สมฺปชานาติ ฯ

361. สติมาติ ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ อิมาย สติยา อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สติมาติ ฯ

362. วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ ตตฺถ กตโม โลโก เสฺวว กาโย โลโก ปญฺจปิ อุปาทานกฺขนฺธา โลโก อยํ วุจฺจติ โลโก ฯ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ ตตฺถ กตมํ โทมนสฺสํ ยํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ โทมนสฺสํ ฯ อิติ อยญฺจ อภิชฺฌา อิทญฺจ โทมนสฺสํ อิมมฺหิ โลเก วินีตา โหนฺติ ปฏิวินีตา สนฺตา สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสสนฺติ ฯ

กายานุปสฺสนานิทฺเทโส ฯ

2. เวทนานุปสฺสนานิทฺเทโส

363. กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สุขํ เวทนํ เวทยมาโน สุขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ ทุกฺขํ เวทนํ เวทยมาโน ทุกฺขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ อทุกฺขมสุขํ เวทนํ เวทยมาโน อทุกฺขมสุขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ สามิสํ วา สุขํ เวทนํ เวทยมาโน สามิสํ สุขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ นิรามิสํ วา สุขํ เวทนํ เวทยมาโน นิรามิสํ สุขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ สามิสํ วา ทุกฺขํ เวทนํ เวทยมาโน สามิสํ ทุกฺขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ นิรามิสํ วา ทุกฺขํ เวทนํ เวทยมาโน นิรามิสํ ทุกฺขํ เวทนํ เวทยามีติ ปชานาติ สามิสํ วา อทุกฺขมสุขํ เวทนํ เวทยมาโน สามิสํ อทุกฺขมสุขํ

เวทนำ เวทยามีติ ปชานาติ นิรามิสำ วา อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยมาโน นิรามิสำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยามีติ ปชานาติ ฯ โส ตำ นิมิตฺตำ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺวาวตฺถิตำ ววตฺถเปติ โส ตำ นิมิตฺตำ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตำ ววตฺถเปตฺวา พหิทฺธา เวทนาสุ จิตฺตำ อุปสำหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ พหิทฺธา เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สุขำ เวทนำ เวทยมานำ สุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ ทุกฺขำ เวทนำ เวทยมานำ ทุกฺขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยมานำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ สามิสำ วา สุขำ เวทนำ เวทยมานำ สามิสำ สุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ นิรามิสำ วา สุขำ เวทนำ เวทยมานำ นิรามิสำ สุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ สามิสำ วา ทุกฺขำ เวทนำ เวทยมานำ สามิสำ ทุกฺขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ นิรามิสำ วา ทุกฺขำ เวทนำ เวทยมานำ นิรามิสำ ทุกฺขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ สามิสำ วา อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยมานำ สามิสำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ นิรามิสำ วา อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยมานำ นิรามิสำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ เวทยตีติ ปชานาติ ฯ โส ตำ นิมิตฺตำ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺววตฺถิตำ ววตฺถเปติ โส ตำ นิมิตฺตำ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตำ ววตฺถเปตฺวา อชฺฌตฺตพหิทฺธา เวทนาสุ จิตฺตำ อุปสำหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สุขำ เวทนำ สุขา เวทนาติ ปชานาติ ทุกฺขำ เวทนำ ทุกฺขา เวทนาติ ปชานาติ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ อทุกฺขมสุขา เวทนาติ ปชานาติ สามิสำ สุขำ เวทนำ สามิสา สุขา เวทนาติ ปชานาติ นิรามิสำ วา สุขำ เวทนำ นิรามิสา สุขา เวทนาติ ปชานาติ สามิสำ ทุกฺขำ เวทนำ สามิสา ทุกฺขา เวทนาติ ปชานาติ นิรามิสำ วา ทุกฺขำ เวทนำ นิรามิสา ทุกฺขา เวทนาติ ปชานาติ สามิสำ วา อทุกฺขมสุขำ เวทนำ สามิสา อทุกฺขมสุขา เวทนาติ ปชานาติ นิรามิสำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ นิรามิสา อทุกฺขมสุขา เวทนาติ ปชานาติ เอวำ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ ฯ

364. อนุปสฺสีติ ฯเปฯ วิหรตีติ ฯเปฯ อาตาปีติ ฯเปฯ สมฺปชาโนติ ฯเปฯ สติมาติ ฯเปฯ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ ตตฺถ กตโม โลโก สาเยว เวทนา โลโก ปญฺจปิ อุปาทานกฺขนฺธา โลโก อยำ วุจฺจติ โลโก ฯ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยำ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ ตตฺถ กตมำ โทมนสฺสำ ยำ เจตสิกำ อสาตำ เจตสิกำ ทุกฺขำ เจโตสมฺผสฺสชำ อสาตำ ทุกฺขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ โทมนสฺสำ ฯ อิติ อยญฺจ อภิชฺฌา อิทญฺจ โทมนสฺสำ อิมมฺหิ โลเก วินีตา โหนฺติ ปฏิวินีตา สนฺตา สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ

เวทนานุปสฺสนานิทฺเทโส ฯ

3. จิตฺตานุปสฺสนานิทฺเทโส

365. กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สราคํ วา จิตฺตํ สราคํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตราคํ วา จิตฺตํ วีตราคํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโทสํ วา จิตฺตํ สโทสํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโทสํ วา จิตฺตํ วีตโทสํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโมหํ วา จิตฺตํ สโมหํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโมหํ วา จิตฺตํ วีตโมหํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ สงฺขิตฺตํ วา จิตฺตํ สงฺขิตฺตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิกฺขิตฺตํ วา จิตฺตํ วิกฺขิตฺตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ มหคฺคตํ วา จิตฺตํ มหคฺคตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ อมหคฺคตํ วา จิตฺตํ อมหคฺคตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ สอุตฺตรๅ วา จิตฺตํ สอุตฺตรๅ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ อนุตฺตรๅ วา จิตฺตํ อนุตฺตรๅ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ สมาหิตํ วา จิตฺตํ สมาหิตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ อสมาหิตํ วา จิตฺตํ อสมาหิตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิมุตฺตํ วา จิตฺตํ วิมุตฺตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ อวิมุตฺตํ วา จิตฺตํ อวิมุตฺตํ เม จิตฺตนฺติ ปชานาติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา พหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตํ อุปสํหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ พหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สราคํ วาสฺส จิตฺตํ สราคสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตราคํ วาสฺส จิตฺตํ วีตราคสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโทสํ วาสฺส จิตฺตํ สโทสสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโทสํ วาสฺส จิตฺตํ วีตโทสสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโมหํ วาสฺส จิตฺตํ สโมหสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโมหํ วาสฺส จิตฺตํ วีตโมหสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ สงฺขิตฺตํ วาสฺส จิตฺตํ สงฺขิตฺตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิกฺขิตฺตํ วาสฺส จิตฺตํ วิกฺขิตฺตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ มหคฺคตํ วาสฺส จิตฺตํ มหคฺคตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ อมหคฺคตํ วาสฺส จิตฺตํ อมหคฺคตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ สอุตฺตรๅ วาสฺส จิตฺตํ สอุตฺตรสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ อนุตฺตรๅ วาสฺส จิตฺตํ อนุตฺตรสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ สมาหิตํ วาสฺส จิตฺตํ สมาหิตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ อสมาหิตํ วาสฺส จิตฺตํ อสมาหิตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิมุตฺตํ วาสฺส จิตฺตํ วิมุตฺตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ อวิมุตฺตํ วาสฺส จิตฺตํ อวิมุตฺตสฺส จิตฺตนฺติ ปชานาติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา อชฺฌตฺตพหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตํ อุปสํหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สราคํ วา จิตฺตํ สราคํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตราคํ วา จิตฺตํ วีตราคํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโทสํ วา จิตฺตํ สโทสํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโทสํ วา จิตฺตํ วีตโทสํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโมหํ วา จิตฺตํ สโมหํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโมหํ วา จิตฺตํ วีตโมหํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สงฺขิตฺตํ วา จิตฺตํ สงฺขิตฺตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิกฺขิตฺตํ วา จิตฺตํ วิกฺขิตฺตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ มหคฺคตํ วา จิตฺตํ มหคฺคตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อมหคฺคตํ วา จิตฺตํ อมหคฺคตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สอุตฺตรๅ วา

จิตฺตํ สอุตฺตรึ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อนุตฺตรึ วา จิตฺตํ อนุตฺตรึ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สมาหิตํ วา จิตฺตํ สมาหิตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อสมาหิตํ วา จิตฺตํ อสมาหิตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิมุตฺตํ วา จิตฺตํ วิมุตฺตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อวิมุตฺตํ วา จิตฺตํ อวิมุตฺตํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ เอวํ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ

366. อนุปสฺสีติ ฯเปฯ วิหรตีติ ฯเปฯ อาตาปีติ ฯเปฯ สมฺปชาโนติ ฯเปฯ สติมาติ ฯเปฯ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ ตตฺถ กตโม โลโก ตํเยว จิตฺตํ โลโก ปญฺจปิ อุปาทานกฺขนฺธา โลโก ฯ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ ตตฺถ กตมํ โทมนสฺสํ ยํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ โทมนสฺสํ ฯ อิติ อยญฺจ อภิชฺฌา อิทญฺจ โทมนสฺสํ อิมมฺหิ โลเก วินีตา โหนฺติ ปฏิวินีตา สนฺตา สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ

จิตฺตานุปสฺสนานิทฺเทโส ฯ

4. ธมฺมานุปสฺสนานิทฺเทโส

367. กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ กามจฺฉนฺทํ อตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ อสนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ กามจฺฉนฺทํ นตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ พฺยาปาทํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ ถีนมิทฺธํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ วิจิกิจฺฉํ อตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ อสนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ วิจิกิจฺฉํ นตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนาย วิจิกิจฺฉาย อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ

สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ สติสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ สติสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ ธมฺมวิจย-สมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ วิริยสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ ปีติสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ สมาธิ

สมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วา อชฺฌตฺตํ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิ เม อชฺฌตฺตํ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา พหิทฺธา ธมฺเมสุ จิตฺตํ อุปสัหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ พหิทฺธา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สนฺตํ วาสฺส กามจฺฉนฺทํ อตฺถิสฺส กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ อสนฺตํ วาสฺส กามจฺฉนฺทํ นตฺถิสฺส กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วาสฺส พฺยาปาทํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส ถีนมิทฺธํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส วิจิกิจฺฉํ อตฺถิสฺส วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ อสนฺตํ วาสฺส วิจิกิจฺฉํ นตฺถิสฺส วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนาย วิจิกิจฺฉาย อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ

สนฺตํ วาสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วาสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วาสฺส ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส วิริยสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส ปีติสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วาสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วาสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปติ โส ตํ นิมิตฺตํ อาเสวิตฺวา ภาเวตฺวา พหุลีกริตฺวา สฺวาวตฺถิตํ ววตฺถเปตฺวา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเมสุ จิตฺตํ อุปสัหรติ ฯ

กถญฺจ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ สนฺตํ วา กามจฺฉนฺทํ อตฺถิ กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ อสนฺตํ วา กามจฺฉนฺทํ นตฺถิ กามจฺฉนฺโทติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส

กามจฺฉนฺทสฺส ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนสฺส กามจฺฉนฺทสฺส อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วา พฺยาปาทํ ฯเปฯ สนฺตํ วา ถีนมิทฺธํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจํ ฯเปฯ สนฺตํ วา วิจิกิจฺฉํ อตฺถิ วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ อสนฺตํ วา วิจิกิจฺฉํ นตฺถิ วิจิกิจฺฉาติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนาย วิจิกิจฺฉาย ปหานํ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ ปหีนาย วิจิกิจฺฉาย อายตึ อนุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ

สนฺตํ วา สติสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิ สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วา สติสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิ สติสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส สติสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ สนฺตํ วา ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา วิริยสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา ปีติสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคํ ฯเปฯ สนฺตํ วา อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ อตฺถิ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ อสนฺตํ วา อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคํ นตฺถิ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโคติ ปชานาติ ยถา จ อนุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส อุปฺปาโท โหติ ตญฺจ ปชานาติ ยถา จ อุปฺปนฺนสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสฺส ภาวนาย ปาริปูริ โหติ ตญฺจ ปชานาติ ฯ เอวํ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ ฯ

368. อนุปสฺสีติ ตตฺถ กตมา อนุปสฺสนา ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อนุปสฺสนา อิมาย อนุปสฺสนาย อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อนุปสฺสีติ ฯ

369. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

370. อาตาปีติ ตตฺถ กตมํ อาตาโป โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทํ วุจฺจติ อาตาโป อิมินา อาตาเปน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อาตาปีติ ฯ

371. สมฺปชาโนติ ตตฺถ กตมํ สมฺปชญฺญํ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ สมฺปชญฺญํ อิมินา สมฺปชญฺเญน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สมฺปชาโนติ ฯ

372. สติมาติ ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ อิมาย สติยา อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สติมาติ ฯ

373. วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ ตตฺถ กตโม โลโก เตว ธมฺมา โลโก ปญฺจปิ อุปาทานกฺขนฺธา โลโก อยํ วุจฺจติ โลโก ฯ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค

ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ ตตฺถ กตมํ โทมนสฺสํ ยं เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ โทมนสฺสํ ฯ อิติ อยญฺจ อภิชฺฌา อิทญฺจ โทมนสฺสํ อิมมฺหิ โลเก วินีตา โหนฺติ ปฏิวินีตา สนฺตา สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสนฺติ ฯ

ธมฺมานุปสฺสนานิทฺเทโส ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

374. จตฺตาโร สติปฏฺฐานา อิธ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ

375. กถญฺจ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ กาเย กายานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ สติปฏฺฐานํ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

376. กถญฺจ ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ สติปฏฺฐานํ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

377. กถญฺจ ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ สติปฏฺฐานํ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

378. กถญฺจ ภิกฺขุ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ สติปฏฺฐานํ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

379. ตตฺถ กตมํ สติปฏฺฐานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปญฺญาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

380. จตฺตาโร สติปฏฺฐานา อิธ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ ฯ

381. กถญฺจ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปญฺญาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ กาเย กายานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

382. กถญฺจ ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปญฺญาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

383. กถญฺจ ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปญฺญาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

384. กถญฺจ ภิกฺขุ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

385. ตตฺถ กตมำ สติปฏฺฐานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปท ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สติปฏฺฐานำ อวเสสา ธมฺมา สติปฏฺฐานสมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกำ

386. จตฺตาโร สติปฏฺฐานา อิธ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ ฯ

387. จตฺตุนฺนำ สติปฏฺฐานานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกำ

388. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺจอสงฺกิเลสิกา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ป

หาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวอาจย คามิโนนอปจยคามิโน สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณีตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกํ

389. น เหตู สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู น เหตู สเหตุกา ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ โน อาสวา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา-จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ อนาสวา ฯ โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสํสฏฺจา จิตฺตสมฺปฏฺจานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานา จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานสหภุโน จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา

สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา น กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

สติปฏฺฐานวิภงฺโค นิฏฺจิโต ฯ

---

8. สมฺมปฺปธานวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

390. จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

391. กถญฺจ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ ตตฺถ กตเม อนุปฺปนฺนา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตํสมฺปฏฺจานํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม วุจฺจนฺติ อนุปฺปนฺนา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา ฯ อิติ อิเมสํ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

392. ฉนฺทํ ชเนตีติ ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยํ วุจฺจติ ฉนฺโท อิมํ ฉนฺทํ ชเนติ สญฺชเนติ อุฏฺจาเปติ สมุฏฺจาเปติ นิพฺพตฺเตติ อภินิพฺพตฺเตติ เตน วุจฺจติ ฉนฺทํ ชเนตีติ ฯ

393. วายมตีติ ตตฺถ กตโม วายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยํ วุจฺจติ วายาโม อิมินา วายาเมน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วายมตีติ ฯ

394. วิริยํ อารภตีติ ตตฺถ กตมํ วิริยํ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทํ วุจฺจติ วิริยํ อิมํ วิริยํ อารภติ สมารภติ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ วิริยํ อารภตีติ ฯ

395. จิตฺตํ ปคฺคณฺหาตีติ ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิมํ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ สมฺปคฺคณฺหาติ อุปตฺถมฺเภติ ปจฺจุปตฺถมฺเภติ เตน วุจฺจติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาตีติ ฯ

396. ปทหตีติ ตตฺถ กตมํ ปธานํ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทํ วุจฺจติ ปธานํ อิมินา ปธาเนน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ปทหตีติ ฯ

397. กถญฺจ ภิกฺขุ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ ตตฺถ กตเม อุปฺปนฺนา ปาปกา อกุสลา

ธมฺมา ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ตเทกฏฺจา จ กิเลสา ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตัสมุฏฺฐานำ กายกมฺมำ วจีกมฺมำ มโนกมฺมำ อิเม วุจฺจนฺติ อุปฺปนฺนา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา ฯ อิติ อิเมสำ อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

398. ฉนฺทำ ชเนตีติ ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยำ วุจฺจติ ฉนฺโท อิมำ ฉนฺทำ ชเนติ สญฺชเนติ อุฏฺฐาเปติ สมุฏฺฐาเปติ นิพฺพตฺเตติ อภินิพฺพตฺเตติ เตน วุจฺจติ ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯ

399. วายมตีติ ตตฺถ กตโม วายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยำ วุจฺจติ วายาโม อิมินา วายาเมน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วายมตีติ ฯ

400. วิริยำ อารภตีติ ตตฺถ กตมำ วิริยำ โย เจตสิโล วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทำ วุจฺจติ วิริยำ อิมำ วิริยำ อารภติ สมารภติ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ วิริยำ อารภตีติ ฯ

401. จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ตตฺถ กตมำ จิตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโน วิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ จิตฺตำ อิมำ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ สมฺปคฺคณฺหาติ อุปตฺถมฺเภติ ปจฺจุปตฺถมฺเภติ เตน วุจฺจติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ฯ

402. ปทหตีติ ตตฺถ กตมำ ปธานำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทำ วุจฺจติ ปธานำ อิมินา ปธาเนน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ปทหตีติ ฯ

403. กถญฺจ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ ตตฺถ กตเม อนุปฺปนฺนา กุสลา ธมฺมา ตีณิ กุสลมูลานิ อโลโภ อโทโส อโมโห ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตัสมุฏฺฐานำ กายกมฺมำ วจีกมฺมำ มโนกมฺมำ อิเม วุจฺจนฺติ อนุปฺปนฺนา กุสลา ธมฺมา ฯ อิติ อิเมสำ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

404. ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯเปฯ วายมตีติ ฯเปฯ วิริยำ อารภตีติ ฯเปฯ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ฯเปฯ ปทหตีติ ตตฺถ กตมำ ปธานำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทำ วุจฺจติ ปธานำ อิมินา ปธาเนน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ปทหตีติ ฯ

405. กถญฺจ ภิกฺขุ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ ตตฺถ กตเม อุปฺปนฺนา กุสลา ธมฺมา ตีณิ กุสลมูลานิ อโลโภ อโทโส อโมโห ตัสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตัสมุฏฺฐานำ กายกมฺมำ วจี

กมฺมํ มโนกมฺมํ อิเม วุจฺจนฺติ อุปฺปนฺนา กุสลา ธมฺมา ฯ อิติ อิเมสํ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ จิตฺติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

406. จิตฺติยาติ ยา จิตฺติ โส อสมฺโมโส โย อสมฺโมโส โส ภิยฺโยภาโว โย ภิยฺโยภาโว ตํ เวปุลฺลํ ยํ เวปุลฺลํ สา ภาวนา ยา ภาวนา สา ปาริปูริ ฯ

407. ฉนฺทํ ชเนตีติ ฯเปฯ วายมตีติ ฯเปฯ วิริยํ อารภตีติ ฯเปฯ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาตีติ ฯเปฯ ปทหตีติ ตตฺถ กตมํ ปธานํ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทํ วุจฺจติ ปธานํ อิมินา ปธาเนน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ปทหตีติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

408. จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

409. กถญฺจ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ อนุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

410. ฉนฺทำ ชเนตีติ ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยำ วุจฺจติ ฉนฺโท อิมำ ฉนฺทำ ชเนติ สญฺชเนติ อุฏฺาเปติ สมุฏฺาเปติ นิพฺพตฺเตติ อภินิพฺพตฺเตติ เตน วุจฺจติ ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯ

411. วายมตีติ ตตฺถ กตโม วายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ วายาโม อิมินา วายาเมน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วายมตีติ ฯ

412. วิริยำ อารภตีติ ตตฺถ กตมำ วิริยำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม

วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ วิริยํ อิมํ วิริยํ อารภติ สมารภติ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ วิริยํ อารภตีติ ฯ

413. จิตฺตํ ปคฺคณฺหาตีติ ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิมํ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ สมฺปคฺคณฺหาติ อุปตฺถมฺเภติ ปจฺจุปตฺถมฺเภติ เตน วุจฺจติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาตีติ ฯ

414. ปทหตีติ ตตฺถ กตมํ สมฺมปฺปธานํ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อิทํ วุจฺจติ สมฺมปฺปธานํ อวเสสา ธมฺมา สมฺมปฺปธานสมฺปยุตฺตา ฯ

415. กถญฺจ ภิกฺขุ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

416. ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯเปฯ วายมตีติ ฯเปฯ วิริยำ อารภตีติ ฯเปฯ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ฯเปฯ ปทหตีติ ตตฺถ กตมำ สมฺมปฺปธานำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สมฺมปฺปธานำ อวเสสา ธมฺมา สมฺมปฺปธานสมฺปยุตฺตา ฯ

417. กถญฺจ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

418. ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯเปฯ วายมตีติ ฯเปฯ วิริยำ อารภตีติ ฯเปฯ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ฯเปฯ ปทหตีติ ตตฺถ กตมำ สมฺมปฺปธานำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สมฺมปฺปธานำ อวเสสา ธมฺมา สมฺมปฺปธานสมฺปยุตฺตา ฯ

419. กถญฺจ ภิกฺขุ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิ

ปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิตียา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

420. จิตียาติ ยา จิติ โส อสมฺโมโส โย อสมฺโมโส โส ภิยฺโยภาโว โย ภิยฺโยภาโว ตำ เวปุลฺลำ ยำ เวปุลฺลำ สา ภาวนา ยา ภาวนา สา ปาริปูริ ฯ

421. ฉนฺทำ ชเนตีติ ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยำ วุจฺจติ ฉนฺโท อิมำ ฉนฺทำ ชเนติ สญฺชเนติ อุฏฺฐาเปติ สมุฏฺฐเปติ นิพฺพตฺเตติ อภินิพฺพตฺเตติ เตน วุจฺจติ ฉนฺทำ ชเนตีติ ฯ

422. วายมตีติ ตตฺถ กตโม วายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ วายาโม อิมินา วายาเมน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วายมตีติ ฯ

423. วิริยำ อารภตีติ ตตฺถ กตมำ วิริยำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ วิริยำ อิมำ วิริยำ อารภติ สมารภติ อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ วิริยำ อารภตีติ ฯ

424. จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ตตฺถ กตมำ จิตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชา-มโน วิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ จิตฺตำ อิมำ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ สมฺปคฺคณฺหาติ อุปฺปถมฺเภติ ปจฺจุปฺถมฺเภติ เตน วุจฺจติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาตีติ ฯ

425. ปทหตีติ ตตฺถ กตมำ สมฺมปฺปธานำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สมฺมปฺปธานำ อวเสสา ธมฺมา สมฺมปฺปธานสมฺปยุตฺตา ฯ

426. ตตฺถ กตมำ สมฺมปฺปธานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ สมฺมปฺปธานำ อวเสสา ธมฺมา สมฺมปฺปธานสมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกำ

427. จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ อนุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฯเปฯ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฯเปฯ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิตียา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย

ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ ฯ

428. จตุนฺนำ สมฺมปฺปธานานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกำ

429. กุสลาเยว สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐอสงฺกิเลสิกา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อปจยคามิโน เสกฺขา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณีตา สมฺมตฺตนิยตา น มคฺคารมฺมณา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคาธิปติโนติ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกำ

430. น เหตู สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู น เหตู สเหตุกา ฯ สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ โน อาสวา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺต อนาสวา ฯ โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสංสฏฺ ฐา จิตฺตสมุฏฺ ฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสංสฏฺ ฐสมุฏฺ ฐานา จิตฺตสංสฏฺ ฐสมุฏฺ ฐานสหภุโน จิตฺตสංสฏฺ ฐสมุฏฺ ฐานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา น กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา นิยฺยานิกา นิยตา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกำ ฯ

---

9. อิทฺธิปาทวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

431. จตฺตาโร อิทฺธิปาทา อิธ ภิกฺขุ ฉนฺทสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ วิริยสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ จิตฺตสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ วีมํสาสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ฯ

1. ฉนฺทิทฺธิปาโท

432. กถญฺจ ภิกฺขุ ฉนฺทสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ฯ ฉนฺทํ เจ ภิกฺขุ อธิปตึ กริตฺวา ลภติ สมาธึ ลภติ จิตฺตสฺเสกคฺคตํ อยํ วุจฺจติ ฉนฺทสมาธิ ฯ โส อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ธมฺมานํ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิเม วุจฺจนฺติ ปธานสงฺขารา ฯ อิติ อยญฺจ ฉนฺทสมาธิ อิเม จ ปธานสงฺขารา ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา ฉนฺทสมาธิปฺปธานสงฺขาโร-เตฺวว สงฺขฺยํ คจฺฉติ ฯ

433. ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยํ วุจฺจติ ฉนฺโท ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ อยํ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิกฺกโม ปรกฺกโม อุยฺยาโม วายาโม อุสฺสาโห อุสฺโสฬฺหี ถาโม ธิติ อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา ธุรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม อยํ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ ฉนฺเทน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ฉนฺทสมาธิปฺปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

434. อิทฺธีติ ยา เตสํ ธมฺมานํ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

2. วิริยิทฺธิปาโท

435. กถญฺจ ภิกฺขุ วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ วิริยำ เจ ภิกฺขุ อธิปตึ กริตฺวา ลภติ สมาธึ ลภติ จิตฺตสฺเสกคฺคตำ อยำ วุจฺจติ วิริยสมาธิ ฯ โส อนุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ อนุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฯเปฯ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฯเปฯ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิเม วุจฺจนฺติ ปธานสงฺขารา ฯ อิติ อยญฺจ วิริยสมาธิ อิเม จ ปธานสงฺขารา ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา วิริยสมาธิปธานสงฺขาโรเตฺวว สงฺขฺยำ คจฺฉติ ฯ

436. ตตฺถ กตมำ วิริยำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อิทำ วุจฺจติ วิริยำ ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยำ สมาธิพลำ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ วิริเยน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

437. อิทฺธีติ ยา เตสำ ธมฺมานำ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

3. จิตฺติทฺธิปาโท

438. กถญฺจ ภิกฺขุ จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ จิตฺตำ เจ ภิกฺขุ อธิปตึ กริตฺวา ลภติ สมาธึ ลภติ จิตฺตสฺเสกคฺคตำ อยำ วุจฺจติ จิตฺตสมาธิ ฯ โส อนุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ อนุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฯเปฯ อนุปฺปนฺ

นานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฯเปฯ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิตียา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิเม วุจฺจนฺติ ปธานสงฺขารา ฯ อิติ อยญฺจ จิตฺตสมาธิ อิเม จ ปธานสงฺขารา ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา จิตฺตสมาธิปธานสงฺขาโรเตฺวว สงฺขฺยำ คจฺฉติ ฯ

439. ตตฺถ กตมำ จิตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ จิตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ จิตฺเตน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

440. อิทฺธีติ ยา เตสำ ธมฺมานำ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส เวทนากฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

4. วีมำสิทฺธิปาโท

441. กถญฺจ ภิกฺขุ วีมำสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ วีมำสำ เจ ภิกฺขุ อธิปตึ กริตฺวา ลภติ สมาธึ ลภติ จิตฺตสฺเสกคฺคตำ อยำ วุจฺจติ วีมำสาสมาธิ ฯ โส อนุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ อนุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานำ ปาปกานำ อกุสลานำ ธมฺมานำ ปหานาย ฯเปฯ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฯเปฯ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิตียา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อิเม วุจฺจนฺติ ปธานสงฺขารา ฯ อิติ อยญฺจ วีมำสาสมาธิ อิเม จ ปธานสงฺขารา ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา วีมำสาสมาธิปธานสงฺขาโรเตฺวว สงฺขฺยำ คจฺฉติ ฯ

442. ตตฺถ กตมา วีมำสา ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ วีมำสา ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺฐิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมาย จ วีมำสาย อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน

อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วีมํสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

443. อิทฺธีติ ยา เตสํ ธมฺมานํ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ฯ

อิทฺธิปาทํ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทํ ภาเวตีติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

444. จตฺตาโร อิทฺธิปาทา อิธ ภิกฺขุ ฉนฺทสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ วีมํสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ฯ

1. ฉนฺทิทฺธิปาโท

445. กถญฺจ ภิกฺขุ ฉนฺทสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ฉนฺทสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ

446. ตตฺถ กตโม ฉนฺโท โย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยำ วุจฺจติ ฉนฺโท ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ ฉนฺเทน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ฉนฺทสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

447. อิทฺธีติ ยา เตสำ ธมฺมานำ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

2. วีริยิทฺธิปาโท

448. กถญฺจ ภิกฺขุ วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ

449. ตตฺถ กตมำ วิริยำ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺ-โพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อิทำ วุจฺจติ วิริยำ ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ วิริเยน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วิริยสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

450. อิทฺธีติ ยา เตสำ ธมฺมานำ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

3. จิตฺติทฺธิปาโท

451. กถญฺจ ภิกฺขุ จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ

452. ตตฺถ กตมำ จิตฺตำ ยำ จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทำ วุจฺจติ จิตฺตำ ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺ-โพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมินา จ จิตฺเตน อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ จิตฺตสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

453. อิทฺธีติ ยา เตสํ ธมฺมานํ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป ฯ

อิทฺธิปาทํ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทํ ภาเวตีติ ฯ

4. วีมังสิทฺธิปาโท

454. กถญฺจ ภิกฺขุ วีมังสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย วีมังสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตํ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ

455. ตตฺถ กตมา วีมังสา ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ วีมังสา ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมาธิ ฯ

ตตฺถ กตโม ปธานสงฺขาโร โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ ปธานสงฺขาโร ฯ อิติ อิมาย จ วีมังสาย อิมินา จ สมาธินา อิมินา จ ปธานสงฺขาเรน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ วีมังสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคโตติ ฯ

456. อิทฺธีติ ยา เตสำ ธมฺมานำ อิทฺธิ สมิทฺธิ อิชฺฌนา สมิชฺฌนา ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

อิทฺธิปาโทติ ตถาภูตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป ฯ

อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ เต ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ อิทฺธิปาทำ ภาเวตีติ ฯ

457. จตฺตาโร อิทฺธิปาทา ฉนฺทิทฺธิปาโท วิริยิทฺธิปาโท จิตฺติทฺธิปาโท วีมังสิทฺธิปาโท ฯ

458. ตตฺถ กตโม ฉนฺทิทฺธิปาโท อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ โย ตสฺมึ สมเย ฉนฺโท ฉนฺทีกตา กตฺตุกมฺยตา กุสโล ธมฺมจฺฉนฺโท อยำ วุจฺจติ ฉนฺทิทฺธิปาโท อวเสสา ธมฺมา ฉนฺทิทฺธิปาท สมฺปยุตฺตา ฯ

459. ตตฺถ กตโม วิริยิทฺธิปาโท อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ

ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ โย ตสฺมึ สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ วิริยิทฺธิปาโท อวเสสา ธมฺมา วิริยิทฺธิปาทสมฺปยุตฺตา ฯ

460. ตตฺถ กตโม จิตฺติทฺธิปาโท อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยำ ตสฺมึ สมเย จิตฺตำ มโน มานสำ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อยำ วุจฺจติ จิตฺติทฺธิปาโท อวเสสา ธมฺมา จิตฺติทฺธิปาทสมฺปยุตฺตา ฯ

461. ตตฺถ กตโม วีมำสิทฺธิปาโท อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฺจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ วีมำสิทฺธิปาโท อวเสสา ธมฺมา วีมำสิทฺธิปาทสมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกำ

462. จตฺตาโร อิทฺธิปาทา อิธ ภิกฺขุ ฉนฺทสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ วิริยสมาธิ จิตฺตสมาธิ วีมำสาสมาธิปธานสงฺขารสมนฺนาคตำ อิทฺธิปาทำ ภาเวติ ฯ

463. จตฺตุนฺนำ อิทฺธิปาทานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกำ

464. กุสลาเยว สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺจอสงฺกิเลสิกา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อปจยคามิโน เสกฺขา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณีตา สมฺมตฺตนิยตา น มคฺคารมฺมณา มคฺคเหตุกา น มคฺคาธิปติโน สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

๒. ทุกำ

465. วีมำสิทฺธิปาโท เหตุ ตโย อิทฺธิปาทา น เหตู ฯ สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ

วีมังสิทฺธิปาโท เหตุ เจว สเหตุโก จ ตโย อิทฺธิปาทา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ วีมังสิทฺธิปาโท เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ ตโย อิทฺธิปาทา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ ตโย อิทฺธิปาทา น เหตู สเหตุกา วีมังสิทฺธิปาโท น วตฺตพฺโพ น เหตุ สเหตุโกติปิ น เหตุ อเหตุโกติปิ ฯ สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ โน อาสวา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ

โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา ฯ ตโย อิทฺธิปาทา โน จิตฺตา จิตฺติทฺธิปาโท จิตฺตํ ฯ ตโย อิทฺธิปาทา เจตสิกา จิตฺติทฺธิปาโท อเจตสิโก ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺติทฺธิปาโท น วตฺตพฺโพ จิตฺเตน สมฺปยุตฺโตติปิ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺโตติปิ ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสงฺสฏฺา จิตฺติทฺธิปาโท น วตฺตพฺโพ จิตฺเตน สงฺสฏฺโจติปิ จิตฺเตน วิสงฺสฏฺโจติปิ ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสมฺปฺยุตฺตา จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตสมฺปฺยุตฺโต ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสหภุ โน จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตสหภู ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตานุปริวตฺติ ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺตา จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺโต ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺตสหภุโน จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺตสหภู ฯ ตโย อิทฺธิปาทา จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺตานานุปริวตฺติโน จิตฺติทฺธิปาโท โน จิตฺตสงฺสฏฺสมฺปฺยุตฺตานานุปริวตฺติ ฯ

ตโย อิทฺธิปาทา พาหิรา จิตฺติทฺธิปาโท อชฺฌตฺติโก ฯ โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา น กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา นิยฺยานิกา นิยตา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

อิทฺธิปาทวิภงฺโค นิฏฺิโต ฯ

---

10. โพชฺฌงฺควิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

466. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

467. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ สติมา โหติ ปรเมน สติเนปกฺเกน สมนฺนาคโต จิรกตมฺปิ จิรภาสิตมฺปิ สริตา อนุสฺสริตา อยํ วุจฺจติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

โส ตถาสโต วิหรนฺโต ตํ ธมฺมํ ปญฺญาย ปวิจินติ ปวิจินติ ปริวีมํสมาปชฺชติ อยํ วุจฺจติ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตสฺส ตํ ธมฺมํ ปญฺญาย ปวิจินโต ปวิจินโต ปริวีมํสมาปชฺชโต อารทฺธํ โหติ วิริยํ อสลฺลีนํ อยํ วุจฺจติ วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

อารทฺธวิริยสฺส อุปฺปชฺชติ ปีติ นิรามิสา อยํ วุจฺจติ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ปีติมนสฺส กาโยปิ ปสฺสมฺภติ จิตฺตมฺปิ ปสฺสมฺภติ อยํ วุจฺจติ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ปสฺสทฺธกายสฺส สุขิโน จิตฺตํ สมาธิยติ อยํ วุจฺจติ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

โส ตถา สมาหิตํ จิตฺตํ สาธุกํ อชฺฌุเปกฺขิตา โหติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

468. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

469. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ สติ อตฺถิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ สติ ฯ ยทปิ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ สติ ตทปิ สติสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ ยทปิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ สติ ตทปิ สติสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ ปวิจโย อตฺถิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ ปวิจโย ฯ ยทปิ อชฺฌตฺตํ ธมฺเมสุ ปวิจโย ตทปิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ ยทปิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ ปวิจโย ตทปิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ กายิกํ วิริยํ อตฺถิ เจตสิกํ วิริยํ ฯ ยทปิ กายิกํ วิริยํ ตทปิ วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ ยทปิ เจตสิกํ วิริยํ ตทปิ วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ สวิตกฺกสวิจารา ปีติ อตฺถิ อวิตกฺกอวิจารา ปีติ ยทปิ สวิตกฺกสวิจารา ปีติ ตทปิ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย

สัวตฺตติ ฯ ยทปิ อวิตกฺกอวิจารา ปีติ ตทปิ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ กายปฺปสฺสทฺธิ อตฺถิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ ฯ ยทปิ กายปฺปสฺสทฺธิ ตทปิ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ ยทปิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ ตทปิ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ สวิตกฺโก สวิจาโร สมาธิ อตฺถิ อวิตกฺโก อวิจาโร สมาธิ ฯ ยทปิ สวิตกฺโก สวิจาโร สมาธิ ตทปิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ ยทปิ อวิตกฺโก อวิจาโร สมาธิ ตทปิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ

ตตฺถ กตโม อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อตฺถิ อชฺฌตฺตัง ธมฺเมสุ อุเปกฺขา อตฺถิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ อุเปกฺขา ฯ ยทปิ อชฺฌตฺตัง ธมฺเมสุ อุเปกฺขา ตทปิ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ ยทปิ พหิทฺธา ธมฺเมสุ อุเปกฺขา ตทปิ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สัวตฺตติ ฯ

470. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

471. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ สติสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตัง วิราคนิสฺสิตัง นิโรธนิสฺสิตัง โวสฺสคฺคปริณามึ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ วิริยสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ ปีติสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคัง ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตัง วิราคนิสฺสิตัง นิโรธนิสฺสิตัง โวสฺสคฺคปริณามึ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียัง ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียัง

472. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

473. ตตฺถ กตเม สตฺต โพชฺฌงฺคา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรัง ฌานัง ภาเวติ นิยฺยานิกัง อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานัง ปหานาย ปจฺจยา ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺจัง ฌานัง อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทัง ทนฺธาภิญฺญัง ตสฺมึ สมเย สตฺต โพชฺฌงฺคา โหนฺติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

474. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคัง มคฺคปริยาปนฺนัง อยัง วุจฺจติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย

สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ยา ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ วุจฺจติ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค ยา เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส วิญฺญาณกฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภนา ปฏิปฺปสฺสมฺภิตตฺตํ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ วุจฺจติ ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

ตตฺถ กตโม อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ยา อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ อิเม วุจฺจนฺติ สตฺต โพชฺฌงฺคา อวเสสา ธมฺมา สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ สมฺปยุตฺตา ฯ

475. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

476. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค อวเสสา ธมฺมา สติสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา วิริยสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ปีติสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตโม อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อยำ วุจฺจติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อวเสสา ธมฺมา อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯ

477. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

478. ตตฺถ กตเม สตฺต โพชฺฌงฺคา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปจฺจย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ

ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากๆ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ สุญฺญตๆ ตสฺมึ สมเย สตฺต โพชฺฌงฺคา โหนฺติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

479. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคๆ มคฺคปริยาปนฺนๆ อยๆ วุจฺจติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ

ตตฺถ กตโม อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ยา อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อยๆ วุจฺจติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ อิเม วุจฺจนฺติ สตฺต โพชฺฌงฺคา อวเสสา ธมฺมา สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ สมฺปยุตฺตา ฯ

480. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ฯเปฯ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

481. ตตฺถ กตโม สติสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรๆ ฌานๆ ภาเวติ นิยฺยานิกๆ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานๆ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากๆ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ ยา ตสฺมึ สมเย สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคๆ มคฺค ปริยาปนฺนๆ อยๆ วุจฺจติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค อวเสสา ธมฺมา สติสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา วิริยสมฺโพชฺฌงฺค สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ปีติสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมาธิสมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตโม อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรๆ ฌานๆ ภาเวติ นิยฺยานิกๆ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานๆ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากๆ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทๆ ทนฺธาภิญฺญๆ สุญฺญตๆ ยา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อยๆ วุจฺจติ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อวเสสา ธมฺมา อุเปกฺขา สมฺโพชฺฌงฺคสมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียๆ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

482. สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค ฯ

483. สตฺตนฺนํ โพชฺฌงฺคานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

484. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺฐอสงฺกิเลสิกา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค น ปีติสหคโต สุขสหคโต น อุเปกฺขาสหคโต ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา ฯ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวาจยคามินาปจยคามิโน สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณีตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา น มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกํ

485. ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค เหตุ ฉ โพชฺฌงฺคา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค เหตุ เจว สเหตุโก จ ฉ โพชฺฌงฺคา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ ฉ โพชฺฌงฺคา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ ฉ โพชฺฌงฺคา น เหตู สเหตุกา ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค น วตฺตพฺโพ น เหตุ สเหตุโกติปิ น เหตุอเหตุโกติปิ ฯ สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ โน อาสวา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ อนาสวา ฯ โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสํสฏฺฐา จิตฺตสมุฏฺฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติ

โน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺผฺจานา จิตฺตสํสฏฺฐสมฺผฺจานสหภุโน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺผฺจานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ

ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค อปฺปีติโก ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค น ปีติสหคโต ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค สุขสหคโต ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค น อุเปกฺขาสหคโต ฉ โพชฺฌงฺคา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ น กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

โพชฺฌงฺควิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

11. มคฺควิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

486. อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค เสยฺยถีทํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

487. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺฐิ ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขสมุทเย ญาณํ ทุกฺขนิโรเธ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป เนกฺขมฺมสงฺกปฺโป อพฺยาปาทสงฺกปฺโป อวิหึสาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาวาจา มุสาวาทา เวรมณี ปิสุณาย วาจาย เวรมณี ผรุสาย วาจาย เวรมณี สมฺผปฺปลาปา เวรมณี อยํ วุจฺจติ สมฺมาวาจา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมากมฺมนฺโต ปาณาติปาตา เวรมณี อทินฺนาทานา เวรมณี กาเมสุมิจฺฉาจารา เวรมณี อยํ วุจฺจติ สมฺมากมฺมนฺโต ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาอาชีโว อิธ อริยสาวโก มิจฺฉาอาชีวํ ปหาย สมฺมาอาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปติ อยํ วุจฺจติ สมฺมาอาชีโว ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม อิธ ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ อนุปฺปาทาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ ปหานาย ฉนฺทํ ชเนติ วายมติ วิริยํ อารภติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ

ปทหติ อนุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ อุปฺปาทาย ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อุปฺปนฺนานำ กุสลานำ ธมฺมานำ จิติยา อสมฺโมสาย ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา ฉนฺทำ ชเนติ วายมติ วิริยำ อารภติ จิตฺตำ ปคฺคณฺหาติ ปทหติ อยำ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ อิธ ภิกฺขุ กาเย กายานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ เวทนาสุ เวทนานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ อิธ ภิกฺขุ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ สวิตกฺกำ สวิจารำ วิเวกชำ ปีติสุขำ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา อชฺฌตฺตำ สมฺปสาทนำ เจตโส เอโกทิภาวำ อวิตกฺกำ อวิจารำ สมาธิชำ ปีติสุขำ ทุติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหรติ สโต จ สมฺปชาโน สุขญฺจ กาเยน ปฏิสำเวเทติ ยนฺตำ อริยา อาจิกฺขนฺติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานำ อตฺถงฺคมา อทุกฺขมสุขำ อุเปกฺขาสติปาริสุทฺธิ จตุตฺถำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ

488. อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค เสยฺยถีทำ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

489. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺฐิ อิธ ภิกฺขุ สมฺมาทิฏฺฐิ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตำ วิราคนิสฺสิตำ นิโรธนิสฺสิตำ โวสฺสคฺคปริณามึ ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺปำ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมาวาจำ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมากมฺมนฺตำ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมาอาชีวำ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมาวายามำ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมาสตึ ภาเวติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธึ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตำ วิราคนิสฺสิตำ นิโรธนิสฺสิตำ โวสฺสคฺคปริณามึ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียำ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียำ

490. อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

491. ตตฺถ กตโม อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

492. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺฐิ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป โย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาวาจา ยา จตูหิ วจีทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาวาจา มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวาจา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมากมฺมนฺโต ยา ตีหิ กายทุจฺจริเตหิ อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมากมฺมนฺโต มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมากมฺมนฺโต ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาอาชีโว ยา มิจฺฉาอาชีวา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต สมฺมาอาชีโว มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาอาชีโว ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ อยํ วุจฺจติ อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อวเสสา ธมฺมา อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน สมฺปยุตฺตา ฯ

493. ปญฺจงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

494. ตตฺถ กตโม ปญฺจงฺคิโก มคฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปจฺจาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

495. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺฐิ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสงฺกปฺโป โย ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสงฺกปฺโป ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาวายาโม โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม

วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาวายาโม ฯ

ตตฺถ กตมา สมฺมาสติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ สติสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสติ ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ อยํ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ ฯ อยํ วุจฺจติ ปญฺจงฺคิโก มคฺโค อวเสสา ธมฺมา ปญฺจงฺคิเกน มคฺเคน สมฺปยุตฺตา ฯ

496. ปญฺจงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

497. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺฐิ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺฐิ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาทิฏฺฐิยา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสงฺกปฺเปน สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาวายาเมน สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสติยา สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสมาธินา สมฺปยุตฺตา ฯ

498. อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺฐิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

499. ตตฺถ กตโม อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺฐิ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อวเสสา ธมฺมา อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน สมฺปยุตฺตา ฯ

500. ปญฺจงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

501. ตตฺถ กตโม ปญฺจงฺคิโก มคฺโค อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ

นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฯมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิโก มคฺโค โหติ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ อยำ วุจฺจติ ปญฺจงฺคิโก มคฺโค อวเสสา ธมฺมา ปญฺจงฺคิเกน มคฺเคน สมฺปยุตฺตา ฯ

502. ปญฺจงฺคิโก มคฺโค สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

503. ตตฺถ กตมา สมฺมาทิฏฺจิ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฯมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ยา ตสฺมึ สมเย ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ ธมฺมวิจย สมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาทิฏฺจิ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาทิฏฺจิยา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสงฺกปฺเปน สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาวายาเมน สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสติยา สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตโม สมฺมาสมาธิ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฯมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฯมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ยา ตสฺมึ สมเย จิตฺตสฺส จิติ สณฺจิติ อวฏฺจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏมานสตา สมโถ สมาธินฺทฺริยำ สมาธิพลำ สมฺมาสมาธิ สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค มคฺคงฺคำ มคฺคปริยาปนฺนำ อยำ วุจฺจติ สมฺมาสมาธิ อวเสสา ธมฺมา สมฺมาสมาธินา สมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกำ

504. อริโย อฏฺงฺคิโก มคฺโค เสยฺยถีทำ สมฺมาทิฏฺจิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ

505. อฏฺจนฺนำ มคฺคงฺคานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา

กติ อรณา ฯ

1. ติกं

506. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป สุขาย เวทนาย สมฺมปยุตฺโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐอสงฺกิเลสิกา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อวิตกฺกวิจารมตฺโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป ปีติสหคโต สุขสหคโต น อุเปกฺขาสหคโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา ฯ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา อปจยคามิโน สิยา เนวาจยคามินาปจยคามิโน สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณีตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา น มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกं

507. สมฺมาทิฏฺจิ เหตุ สตฺต มคฺคงฺคา น เหตู ฯ สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ สมฺมาทิฏฺจิ เหตุ เจว สเหตุกา จ สตฺต มคฺคงฺคา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ สมฺมาทิฏฺจิ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ สตฺต มคฺคงฺคา น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ สตฺต มคฺคงฺคา น เหตู สเหตุกา สมฺมาทิฏฺจิ น วตฺตพฺพา น เหตุ สเหตุกาติปิ น เหตุ อเหตุกาติปิ ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

โน อาสวา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติปิ สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ

โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสංสฏฺจา จิตฺตสมฺฏฺจานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสංสฏฺจสมฺฏฺจานา จิตฺตสංสฏฺจสมฺฏฺจาน-สหภุโน จิตฺตสංสฏฺจสมฺฏฺจานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ

โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย

ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อวิตกฺโก สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป สวิจาโร สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป สปฺปีติโก สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป ปีติสหคโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป สุขสหคโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา ฯ สมฺมาสงฺกปฺโป น อุเปกฺขาสหคโต สตฺต มคฺคงฺคา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ น กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

มคฺควิภงฺโค สมตฺโต ฯ

---

๑๒. ฌานวิภงฺโค

๑. สุตฺตนฺตภาชนียํ

508. อิธ ภิกฺขุ ปาติโมกฺขสංวรสංวุโต วิหรติ อาจารโคจรสมฺปนฺโน อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวี สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวาโร โภชเน มตฺตญฺญู ปุพฺพรตฺตาปรรตฺตं ชาครียานุโยคมนุยุตฺโต สาตจฺจं เนปกฺกं โพธิปกฺขิกานं ธมฺมานं ภาวนานุโยคมนุยุตฺโต ฯ โส อภิกฺกนฺเต ปฏิกฺกนฺเต สมฺปชานการี โหติ อาโลกิเต วิโลกิเต สมฺปชานการี โหติ สมฺมิญฺชิเต ปสาริเต สมฺปชานการี โหติ สงฺฆาฏิปตฺตจีวรธารเณ สมฺปชานการี โหติ อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สมฺปชานการี โหติ อุจฺจารปสฺสาวกมฺเม สมฺปชานการี โหติ คเต จิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาคริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว สมฺปชานการี โหติ ฯ โส วิวิตฺตं เสนาสนं ภชติ อรญฺญं รุกฺขมูลं ปพฺพตं กนฺทรं คิริคุหं สุสานं วนปตฺถं อพฺโภกาสं ปลาลปุญฺชं อปฺปสทฺทं อปฺปนิคฺโฆสं วิชนวาตं มนุสฺสราหเสยฺยกं ปฏิสลฺลานสารุปฺปं ฯ โส อรญฺญคโต วา รุกฺขมูลคโต วา สุญฺญาคารคโต วา นิสีทติ ปลฺลงฺกं อาภุชิตฺวา อุชุं กายं ปณิธาย ปริมุขं สตึ อุปฏฺฐเปตฺวา ฯ โส อภิชฺฌं โลเก ปหาย วิคตาภิชฺเฌน เจตสา วิหรติ อภิชฺฌาย จิตฺตं ปริโสเธติ พฺยาปาทปโทสं ปหาย อพฺยาปนฺนจิตฺโต วิหรติ สพฺพปาณภูตหิตานุกมฺปี พฺยาปาทปโทสา จิตฺตं ปริโสเธติ ถีนมิทฺธं ปหาย วิคตถีนมิทฺโธ วิหรติ อาโลกสญฺญี สโต สมฺปชาโน ถีนมิทฺธา จิตฺตं ปริโสเธติ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจं ปหาย อนุทฺธโต วิหรติ อชฺฌตฺตं วูปสนฺตจิตฺโต อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจา จิตฺตं ปริโสเธติ วิจิกิจฺฉं ปหาย ติณฺณวิจิกิจฺโฉ วิหรติ อกถงฺกถี กุสเลสุ ธมฺเมสุ วิจิกิจฺฉาย จิตฺตं ปริโสเธติ ฯ โส อิเม ปญฺจ นีวรเณ ปหาย เจตโส อุปกฺกิเลเส ปญฺญาย ทุพฺพลีกรเณ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ สวิตกฺกं สวิจารं วิเวกชं ปีติสุขं ปฐมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ วิตกฺกวิจารานं วูปสมา อชฺฌตฺตं สมฺปสาทนं

เจตโส เอโกทิภาวํ อวิตกฺกํ อวิจารํ สมาธิชๆ ปีติสุขๆ ทุติยๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหรติ สโต จ สมฺปชาโน สุขญฺจ กาเยน ปฏิสๆเวเทติ ยนฺตๆ อริยา อาจิกฺขนฺติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตติยๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานๆ อตฺถงฺคมา อทุกฺขมสุขๆ อุเปกฺขาสติปาริสุทฺธึ จตุตฺถๆ ฌานๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สพฺพโส รูปสญฺญานๆ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานๆ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานๆ อมนสิการา อนนฺโต อากาโสติ อากาสานญฺจายตนๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนๆ สมติกฺกมฺม อนนฺตๆ วิญฺญาณนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนๆ สมติกฺกมฺม นตฺถิ กิญฺจีติ อากิญฺจญฺญายตนๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนๆ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนๆ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ฯ

มาติกา ฯ

509. อิธาติ อิมิสฺสา ทิฏฺจิยา อิมิสฺสา ขนฺติยา อิมิสฺสา รุจิยา อิมสฺมึ อาทาเย อิมสฺมึ ธมฺเม อิมสฺมึ วินเย อิมสฺมึ ธมฺมวินเย อิมสฺมึ ปาวจเน อิมสฺมึ พฺรหฺมจริเย อิมสฺมึ สตฺถุสาสเน เตน วุจฺจติ อิธาติ ฯ

510. ภิกฺขูติ สมญฺญาย ภิกฺขุ ปฏิญฺญาย ภิกฺขุ ภิกฺขตีติ ภิกฺขุ ภิกฺขโกติ ภิกฺขุ ภิกฺขาจริยๆ อชฺฌุปคโตติ ภิกฺขุ ภินฺนปฏโธรติ ภิกฺขุ ภินฺทติ ปาปเก อกุสเล ธมฺเมติ ภิกฺขุ ภินฺนตฺตา ปาปกานๆ อกุสลานๆ ธมฺมานๆ ภิกฺขุ โอธิโส กิเลสานๆ ปหานา ภิกฺขุ อโนธิโส กิเลสานๆ ปหานา ภิกฺขุ เสกฺโข ภิกฺขุ อเสกฺโข ภิกฺขุ เนวเสกฺโขนาเสกฺโข ภิกฺขุ อคฺโค ภิกฺขุ ภโทฺร ภิกฺขุ มณฺโฑ ภิกฺขุ สาโร ภิกฺขุ สมคฺเคน สงฺเฆน ณตฺติจตุตฺถเณน กมฺเมน อกุปฺเปน จานาเรน อุปสมฺปนฺโนติ ภิกฺขุ ฯ

511. ปาติโมกฺขนฺติ สีลๆ ปติฏฺจา อาทิ จรณๆ สๆยโม สๆวโร โมกฺขๆ ปาโมกฺขๆ กุสลานๆ ธมฺมานๆ สมาปตฺติยา ฯ สๆวโรติ กายิโก อวีติกฺกโม วาจสิโก อวีติกฺกโม กายิกวาจสิโก อวีติกฺกโม ฯ สๆวุโตติ อิมินา ปาติโมกฺขสๆวเรน อุเปโต โหติ สมุเปโต อุปาคโต สมุปาคโต อุปปนฺโน สมุปปนฺโน สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ ปาติโมกฺขสๆวรสๆวุโตติ ฯ

512. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

513. อาจารโคจรสมฺปนฺโนติ อตฺถิ อาจาโร อตฺถิ อนาจาโร ฯ

ตตฺถ กตโม อนาจาโร กายิโก วีติกฺกโม วาจสิโก วีติกฺกโม กายิกวาจสิโก วีติกฺกโม อยๆ วุจฺจติ อนาจาโร สพฺพมฺปิ ทุสฺสีลฺยๆ อนาจาโร อิเธกจฺโจ เวหฺุทาเนน วา ปตฺตทาเนน วา ปุปฺผทาเนน วา ผลทาเนน วา สินานทาเนน วา ทนฺตกฏฺจทาเนน วา จาตุกมฺยตาย วา มุคฺคสูปตาย วา ปาริภฏฺยตาย วา ชงฺฆเปสนิเกน วา อญฺญตรญฺญตเรน วา

พุทฺธปฏิกุฏฺเฐน มิจฺฉาอาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปติ อยํ วุจฺจติ อนาจาโร ฯ

ตตฺถ กตโม อาจาโร กายิโก อวีติกฺกโม วาจสิโก อวีติกฺกโม กายิกวาจสิโก อวีติกฺกโม อยํ วุจฺจติ อาจาโร สพฺโพปิ สีลสังวโร อาจาโร อิเธกจฺโจ น เวฬุทาเนน น ปตฺตทาเนน น ปุปฺผทาเนน น ผลทาเนน น สินานทาเนน น ทนฺตกฏฺฐทาเนน น จาตุกมฺยตาย น มุคฺคสูปตาย น ปาริภฏฺยตาย น ชงฺฆเปสนิเกน น อญฺญตรญฺญตเรน พุทฺธปฏิกุฏฺเฐน มิจฺฉาอาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปติ อยํ วุจฺจติ อาจาโร ฯ

514. โคจโรติ อตฺถิ โคจโร อตฺถิ อโคจโร ฯ

ตตฺถ กตโม อโคจโร อิเธกจฺโจ เวสิยาโคจโร วา โหติ วิธวาโคจโร วา ถุลฺลกุมารีโคจโร วา ปณฺฑกโคจโร วา ภิกฺขุนีโคจโร วา ปานาคารโคจโร วา สังสฏฺโฐ วิหรติ ราชูหิ ราชมหามตฺเตหิ ติตฺถิเยหิ ติตฺถิยสาวเกหิ อนนุโลมิเกน สังสคฺเคน ยานิ วา ปน ตานิ กุลานิ อสฺสทฺธานิ อปฺปสนฺนานิ อโนปานภูตานิ อกฺโกสกปริภาสกานิ อนตฺถกามานิ อหิตกามานิ อผาสุกกามานิ อโยคกฺเขมกามานิ ภิกฺขูนัง ภิกฺขุนีนัง อุปาสกานัง อุปาสิกานัง ตถารูปานิ กุลานิ เสวติ ภชติ ปยิรุปาสติ อยํ วุจฺจติ อโคจโร ฯ

ตตฺถ กตโม โคจโร อิเธกจฺโจ น เวสิยาโคจโร โหติ น วิธวาโคจโร น ถุลฺลกุมารีโคจโร น ปณฺฑกโคจโร น ภิกฺขุนีโคจโร น ปานาคารโคจโร น อสังสฏฺโฐ วิหรติ ราชูหิ ราชมหามตฺเตหิ ติตฺถิเยหิ ติตฺถิยสาวเกหิ อนนุโลมิเกน สังสคฺเคน ยานิ วา ปน ตานิ กุลานิ สทฺธานิ ปสนฺนานิ โอปานภูตานิ กาสาวปฺปโชตานิ อิสิวาตปฏิวาตานิ อตฺถกามานิ หิตกามานิ ผาสุกามานิ โยคกฺเขมกามานิ ภิกฺขูนัง ภิกฺขุนีนัง อุปาสกานัง อุปาสิกานัง ตถารูปานิ กุลานิ เสวติ ภชติ ปยิรุปาสติ อยํ วุจฺจติ โคจโร ฯ อิติ อิมินา จ อาจาเรน อิมินา จ โคจเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อาจารโคจรสมฺปนฺโนติ ฯ

515. อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวีติ ตตฺถ กตเม อณุมตฺตา วชฺชา ยานิ ตานิ วชฺชานิ อปฺปมตฺตกานิ โอรมตฺตกานิ ลหุสานิ ลหุสมฺมตานิ สญฺญมกรณียานิ สังวรกรณียานิ จิตฺตุปฺปาทกรณียานิ มนสิการปฏิพทฺธานิ อิเม วุจฺจนฺติ อณุมตฺตา วชฺชา อิเมสุ อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ วชฺชทสฺสาวี จ โหติ ภยทสฺสาวี จ อาทีนวทสฺสาวี จ นิสฺสรณทสฺสาวี จ เตน วุจฺจติ อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวีติ ฯ

516. สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสูติ ตตฺถ กตมา สิกฺขา จตสฺโส สิกฺขา ภิกฺขูนัง ภิกฺขุสิกฺขา ภิกฺขุนีนัง ภิกฺขุนีสิกฺขา อุปาสกานัง อุปาสกสิกฺขา อุปาสิกานัง อุปาสิกาสิกฺขา อิมา วุจฺจนฺติ สิกฺขาโย อิมาสุ สิกฺขาสุ สพฺเพน สพฺพัง สพฺพถา สพฺพัง อเสสัง นิสฺเสสัง สมาทาย วตฺตติ เตน วุจฺจติ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสูติ ฯ

517. อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวาโรติ อตฺถิ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา อตฺถิ อินฺทฺริเยสุ

อคฺตฺตทฺวารตา ฯ

ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย น สංวรං อาปชฺชติ โสเตน สทฺทं สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธं ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสं สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมं วิญฺญาย นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย น สංวรං อาปชฺชติ ยา อิเมสं ฉนฺนं อินฺทฺริยานํ อคุตฺติ อโคปนา อนารกฺโข อสංวโร อยं วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา ฯ

ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา น นิมิตฺตคฺคาหี โหติ นานุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย ปฏิปชฺชติ รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย สංวรං อาปชฺชติ โสเตน สทฺทं สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธं ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสं สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมं วิญฺญาย น นิมิตฺตคฺคาหี โหติ นานุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย ปฏิปชฺชติ รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย สංวรං อาปชฺชติ ยา อิเมสं ฉนฺนं อินฺทฺริยานํ คุตฺติ โคปนา อารกฺโข สංวโร อยं วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตา ฯ อิมาย อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตาย อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวาโรติ ฯ

518. โภชเน มตฺตญฺญูติ อตฺถิ โภชเน มตฺตญฺญุตา อตฺถิ โภชเน อมตฺตญฺญุตา ฯ

ตตฺถ กตมา โภชเน อมตฺตญฺญุตา อิเธกจฺโจ อปฺปฏิสงฺขา อโยนิโส อาหารं อาหาเรติ ทวาย มทาย มณฺฑนาย วิภูสนาย ยา ตตฺถ อสนฺตุฏฺฐิตา อมตฺตญฺญุตา อปฺปฏิสงฺขา โภชเน อยं วุจฺจติ โภชเน อมตฺตญฺญุตา ฯ

ตตฺถ กตมา โภชเน มตฺตญฺญุตา อิเธกจฺโจ ปฏิสංขา โยนิโส อาหารं อาหาเรติ เนว ทวาย น มทาย น มณฺฑนาย น วิภูสนาย ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิติยา ยาปนาย วิหึสุปรติยา พฺรหฺมจริยานุคฺคหาย อิติ ปุราณญฺจ เวทนํ ปฏิหงฺขามิ นวญฺจ เวทนํ น อุปฺปาเทสฺสามิ ยาตฺรา จ เม ภวิสฺสติ อนวชฺชตา จ ผาสุ วิหาโร จาติ ยา ตตฺถ สนฺตุฏฺฐิตา มตฺตญฺญุตา ปฏิสงฺขา โภชเน อยं วุจฺจติ โภชเน มตฺตญฺญุตา ฯ อิมาย โภชเน มตฺตญฺญุตาย อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ โภชเน มตฺตญฺญูติ ฯ

519. กถญฺจ ภิกฺขุ ปุพฺพรตฺตาปรรตฺตํ ชาคริยานุโยคมนุยุตฺโต โหติ อิธ ภิกฺขุ ทิวสं

จงฺกเมน นิสชฺชาย อาวรณิเยหิ ธมฺเมหิ จิตฺตํ ปริโสเธติ รตฺติยา ปจฺมํ ยามํ จงฺกเมน นิสชฺชาย อาวรณิเยหิ ธมฺเมหิ จิตฺตํ ปริโสเธติ รตฺติยา มชฺฌิมํ ยามํ ทกฺขิเณน ปสฺเสน สีห เสยฺยํ กปฺเปติ ปาเท ปาทํ อจฺจาธาย สโต สมฺปชาโน อุฏฺานสญฺญํ มนสิกริตฺวา รตฺติยา ปจฺฉิมํ ยามํ ปจฺจุฏฺาย จงฺกเมน นิสชฺชาย อาวรณิเยหิ ธมฺเมหิ จิตฺตํ ปริโสเธติ เอวํ ภิกฺขุ ปุพฺพรตฺตาปรรตฺตํ ชาครียานุโยคมนุยุตฺโต ฯ

520. สาตจฺจนฺติ โย เจตสิโก วิริยารมฺโภ ฯเปฯ สมฺมาวายาโม ฯ

521. เนปกฺกนฺติ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺิ ฯ

522. โพธิปกฺขิกานํ ธมฺมานํ ภาวนานุโยคมนุยุตฺโตติ ตตฺถ กตเม โพธิปกฺขิกา ธมฺมา สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วิริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค อิเม วุจฺจนฺติ โพธิปกฺขิกา ธมฺมา อิเม โพธิปกฺขิเก ธมฺเม อาเสวติ ภาเวติ พหุลีกโรติ เตน วุจฺจติ โพธิปกฺขิกานํ ธมฺมานํ ภาวนานุโยคมนุยุตฺโตติ ฯ

523. กถญฺจ ภิกฺขุ อภิกฺกนฺเต ปฏิกฺกนฺเต สมฺปชานการี โหติ อาโลกิเต วิโลกิเต สมฺปชานการี โหติ สมฺมิญฺชิเต ปสาริเต สมฺปชานการี โหติ สงฺฆาฏิปตฺตจีวรธารเณ สมฺปชานการี โหติ อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สมฺปชานการี โหติ อุจฺจารปสฺสาวกมฺเม สมฺปชานการี โหติ คเต จิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาคริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว สมฺปชานการี โหติ ฯ อิธ ภิกฺขุ สโต สมฺปชาโน อภิกฺกมติ สโต สมฺปชาโน ปฏิกฺกมติ สโต สมฺปชาโน อาโลเกติ สโต สมฺปชาโน วิโลเกติ สโต สมฺปชาโน สมฺมิญฺเชติ สโต สมฺปชาโน ปสาเรติ สโต สมฺปชานการี โหติ สงฺฆาฏิปตฺตจีวรธารเณ สโต สมฺปชานการี โหติ อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สโต สมฺปชานการี โหติ อุจฺจารปสฺสาวกมฺเม สโต สมฺปชานการี โหติ คเต จิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาคริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว ฯ สโต สมฺปชานการี โหตีติ ฯ

524. ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลาปนตา อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทฺริยํ สติพลํ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ ฯ

525. สมฺปชาโนติ ตตฺถ กตมํ สมฺปชญฺญํ ยา ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ธมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺฑิจฺจํ โกสลฺลํ เนปุญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชญฺญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺญินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺิ อิทํ วุจฺจติ สมฺปชญฺญํ ฯ อิติ อิมาย จ สติยา อิมินา จ สมฺปชญฺเญน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต ฯ เอวํ ภิกฺขุ สโต สมฺปชาโน อภิกฺกมติ สโต สมฺปชาโน ปฏิกฺกมติ สโต สมฺปชาโน อาโลเกติ สโต สมฺปชาโน วิโลเกติ สโต สมฺปชาโน สมฺมิญฺเชติ สโต สมฺปชาโน ปสาเรติ สโต สมฺปชานการี โหติ สงฺฆาฏิปตฺตจีวร

ธารเณ สโต สมฺปชานการี โหติ อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สโต สมฺปชานการี โหติ อุจฺจาร ปสฺสาวกมฺเม สโต สมฺปชานการี โหติ คเต จิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาคริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว สมฺปชานการี โหติ ฯ

526. วิวิตฺตนฺติ สนฺติเก เจปิ เสนาสนํ โหติ ตญฺจ อนากิณฺณํ คหฏฺเจหิ ปพฺพชิเตหิ เตน ตํ วิวิตฺตํ ฯ ทูเร เจปิ เสนาสนํ โหติ ตญฺจ อนากิณฺณํ คหฏฺเจหิ ปพฺพชิเตหิ เตน ตํ วิวิตฺตํ ฯ

527. เสนาสนนฺติ มญฺโจปิ เสนาสนํ ปีโ ปิ เสนาสนํ ภิสิปิ เสนาสนํ พิมฺโพหนปิ เสนาสนํ วิหาโรปิ เสนาสนํ อฑฺฒโยโคปิ เสนาสนํ ปาสาโทปิ เสนาสนํ อฏฺโฏปิ เสนาสนํ มาโลปิ เสนาสนํ เลนปิ เสนาสนํ คุหาปิ เสนาสนํ รุกฺขมูลปิ เสนาสนํ เวฬุคุมฺโพปิ เสนาสนํ ยตฺถ วา ปน ภิกฺขู ปฏิกฺกมนฺติ สพฺพเมตํ เสนาสนํ ฯ

528. วิวิตฺตํ เสนาสนํ ภชตีติ อิมํ วิวิตฺตํ เสนาสนํ ภชติ สมฺภชติ เสวติ นิเสวติ สํเสวติ เตน วุจฺจติ วิวิตฺตํ เสนาสนํ ภชตีติ ฯ

529. อรญฺญนฺติ นิกฺขมิตฺวา พหิอินฺทขีลา สพฺพเมตํ อรญฺญํ ฯ

530. รุกฺขมูลนฺติ รุกฺขมูลเยว รุกฺขมูลํ ฯ ปพฺพโตเยว ปพฺพโต ฯ กนฺทราเยว กนฺทรา ฯ คิริคุหาเยว คิริคุหา ฯ สุสานเยว สุสานํ ฯ อพฺโภกาโสเยว อพฺโภกาโส ฯ ปลาลปุญฺโชเยว ปลาลปุญฺโช ฯ

531. วนปตฺถนฺติ ทูรานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ วนสณฺฑานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ ภีสนกานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ สโลมหฺสานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ ปริยนฺตานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ น มนุสฺสุปจารานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ วนปตฺถนฺติ ทูรภิสมฺภวานเมตํ เสนาสนานํ อธิวจนํ ฯ

532. อปฺปสทฺทนฺติ สนฺติเก เจปิ เสนาสนํ โหติ ตญฺจ อนากิณฺณํ คหฏฺเจหิ ปพฺพชิเตหิ เตน ตํ อปฺปสทฺทํ ฯ ทูเร เจปิ เสนาสนํ โหติ ตญฺจ อนากิณฺณํ คหฏฺเจหิ ปพฺพชิเตหิ เตน ตํ อปฺปสทฺทํ ฯ

533. อปฺปนิคฺโฆสนฺติ ยเทว ตํ อปฺปสทฺทํ ตเทว ตํ อปฺปนิคฺโฆสํ ยเทว ตํ อปฺปนิคฺโฆสํ ตเทว ตํ วิชนวาตํ ยเทว ตํ วิชนวาตํ ตเทว ตํ มนุสฺสราหเสยฺยกํ ยเทว ตํ มนุสฺสราหเสยฺยกํ ตเทว ตํ ปฏิสลฺลานสารูปนฺ ฯ

534. อรญฺญคโต วา รุกฺขมูลคโต วา สุญฺญาคารคโต วาติ อรญฺญคโต วา โหติ รุกฺขมูลคโต วา สุญฺญาคารคโต วา ฯ

535. นิสีทติ ปลฺลงฺกํ อาภุชิตฺวาติ นิสินฺโน โหติ ปลฺลงฺกํ อาภุชิตฺวา ฯ

536. อุชุ กายํ ปณิธายาติ อุชุโก โหติ กาโย จิโต ปณิหิโต ฯ

537. ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวาติ ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ อยํ สติ อุปฏฺฐิตา โหติ สุปฏฺฐิตา นาสิกคฺเค วา มุขนิมิตฺเต วา เตน วุจฺจติ ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวาติ ฯ

538. อภิชฺฌํ โลเก ปหายาติ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ

ตตฺถ กตโม โลโก ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา โลโก อยํ วุจฺจติ โลโก ฯ อยํ อภิชฺฌา อิมมฺหิ โลเก สนฺตา โหติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ อภิชฺฌํ โลเก ปหายาติ ฯ

539. วิคตาภิชฺเฌน เจตสาติ ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิทํ จิตฺตํ วิคตาภิชฺฌํ โหติ เตน วุจฺจติ วิคตาภิชฺเฌน เจตสาติ ฯ

540. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

541. อภิชฺฌาย จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ตตฺถ กตมา อภิชฺฌา โย ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อภิชฺฌา ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชา มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมาย อภิชฺฌาย โสเธติ วิโสเธติ ปริโสเธติ โมเจติ วิโมเจติ ปริโมเจติ เตน วุจฺจติ อภิชฺฌาย จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ฯ

542. พฺยาปาทปโทสํ ปหายาติ อตฺถิ พฺยาปาโท อตฺถิ ปโทโส ฯ

ตตฺถ กตโม พฺยาปาโท โย จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ พฺยาปาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปโทโส โย พฺยาปาโท โส ปโทโส โย ปโทโส โส พฺยาปาโท ฯ อิติ อยญฺจ พฺยาปาโท อยญฺจ ปโทโส สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ พฺยาปาทปโทสํ ปหายาติ ฯ

543. อพฺยาปนฺนจิตฺโตติ ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิทํ จิตฺตํ อพฺยาปนฺนํ โหติ เตน วุจฺจติ อพฺยาปนฺนจิตฺโตติ ฯ

544. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

545. พฺยาปาทปโทสา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ อตฺถิ พฺยาปาโท อตฺถิ ปโทโส ฯ

ตตฺถ กตโม พฺยาปาโท โย จิตฺตสฺส อาฆาโต ฯเปฯ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป

อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ พฺยาปาโท ฯ

ตตฺถ กตโม ปโทโส โย พฺยาปาโท โส ปโทโส โย ปโทโส โส พฺยาปาโท ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมมฺหา พฺยาปาทปโทสา โสเธติ วิโสเธติ ปริโสเธติ โมเจติ วิโมเจติ ปริโมเจติ เตน วุจฺจติ พฺยาปาทปโทสา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ฯ

546. ถีนมิทฺธํ ปหายาติ อตฺถิ ถีนํ อตฺถิ มิทฺธํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ถีนํ ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอลียนา สลฺลียนา ลีนํ ลียนา ลียิตตฺตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ ถีนํ ฯ

ตตฺถ กตมํ มิทฺธํ ยา กายสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอนาโห ปริโยนาโห อนุโตสโมโรโธ มิทฺธํ สุปฺปี ปจลายิกา สุปฺปี สุปฺปนา สุปฺปิตตฺตํ อิทํ วุจฺจติ มิทฺธํ ฯ อิติ อิทญฺจ ถีนํ อิทญฺจ มิทฺธํ สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ ถีนมิทฺธํ ปหายาติ ฯ

547. วิคตถีนมิทฺโธติ ตสฺส ถีนมิทฺธสฺส จตฺตตฺตา วนฺตตฺตา มุตฺตตฺตา ปหีนตฺตา ปฏินิสฺสฏฺฐตฺตา ปหีนปฏินิสฺสฏฺฐตฺตา เตน วุจฺจติ วิคตถีนมิทฺโธติ ฯ

548. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

549. อาโลกสญฺญีติ ตตฺถ กตมา สญฺญา ยา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สญฺญา อยํ สญฺญา อาโลกา โหติ วิวฏา ปริสุทฺธา ปริโยทาตา เตน วุจฺจติ อาโลกสญฺญีติ ฯ

550. สโต สมฺปชานโนติ ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ ฯ

ตตฺถ กตมํ สมฺปชญฺญํ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ สมฺปชญฺญํ ฯ อิติ อิมาย จ สติยา อิมินา จ สมฺปชญฺเญน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สโต สมฺปชานโนติ ฯ

551. ถีนมิทฺธา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ อตฺถิ ถีนํ อตฺถิ มิทฺธํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ถีนํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ ถีนํ ฯ

ตตฺถ กตมํ มิทฺธํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ มิทฺธํ ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมมฺหา ถีนมิทฺธา โสเธติ วิโสเธติ ปริโสเธติ โมเจติ วิโมเจติ ปริโมเจติ เตน วุจฺจติ ถีนมิทฺธา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ฯ

552. อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจํ ปหายาติ อตฺถิ อุทฺธจฺจํ อตฺถิ กุกฺกุจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตมํ อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตมํ กุกฺกุจฺจํ อกปฺปิเย กปฺปิยสญฺญิตา กปฺปิเย อกปฺปิยสญฺญิตา อวชฺเช วชฺชสญฺญิตา วชฺเช อวชฺชสญฺญิตา ยํ เอวรูปํ กุกฺกุจฺจํ กุกฺกุจฺจายนา กุกฺกุจฺจายิตตฺตํ เจตโส วิปฺปฏิสาโร มโนวิเลโข อิทํ วุจฺจติ กุกฺกุจฺจํ ฯ อิติ อิทญฺจ อุทฺธจฺจํ อิทญฺจ กุกฺกุจฺจํ สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจํ ปหายาติ ฯ

553. อนุทฺธโตติ ตสฺส อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจสฺส จตฺตตฺตา วนฺตตฺตา มุตฺตตฺตา ปหีนตฺตา ปฏินิสฺสฏฺฐตฺตา ปหีนปฏินิสฺสฏฺฐตฺตา เตน วุจฺจติ อนุทฺธโตติ ฯ

554. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

555. วูปสนฺตจิตฺโตติ ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโน-วิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อชฺฌตฺตํ สนฺตํ โหติ สมิตํ วูปสนฺตํ เตน วุจฺจติ อชฺฌตฺตํ วูปสนฺตจิตฺโตติ ฯ

556. อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ อตฺถิ อุทฺธจฺจํ อตฺถิ กุกฺกุจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตมํ อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตมํ กุกฺกุจฺจํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ กุกฺกุจฺจํ ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมมฺหา อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจา โสเธติ วิโสเธติ ปริโสเธติ โมเจติ วิโมเจติ ปริโมเจติ เตน วุจฺจติ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจา จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ฯ

557. วิจิกิจฺฉํ ปหายาติ ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา ยา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมติ วิจิกิจฺฉา เทฺวฬฺหกํ เทฺวธาปโถ สํสโย อเนกํสคาโห อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ฉมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา อยํ วิจิกิจฺฉา สนฺตา โหติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิจิกิจฺฉํ ปหายาติ ฯ

558. ติณฺณวิจิกิจฺโฉติ อิมํ วิจิกิจฺฉํ ติณฺโณ โหติ อุตฺติณฺโณ นิตฺติณฺโณ ปารงฺคโต ปารมนุปฺปตฺโต เตน วุจฺจติ ติณฺณวิจิกิจฺโฉติ ฯ

559. อกถงฺกถี กุสเลสุ ธมฺเมสูติ อิมาย วิจิกิจฺฉาย กุสเลสุ ธมฺเมสุ น กงฺขติ น วิจิกิจฺฉติ อกถงฺกถี โหติ นิกฺกถงฺกถี วิกถงฺกโถ เตน วุจฺจติ อกถงฺกถี กุสเลสุ ธมฺเมสูติ ฯ

560. วิจิกิจฺฉาย จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา ยา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ ฯเปฯ ฉมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ

จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมาย วิจิกิจฺฉาย โสเธติ วิโสเธติ ปริโสเธติ โมเจติ วิโมเจติ ปริโมเจติ เตน วุจฺจติ วิจิกิจฺฉาย จิตฺตํ ปริโสเธตีติ ฯ

561. อิเม ปญฺจ นีวรเณ ปหายาติ อิเม ปญฺจ นีวรณา สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ อิเม ปญฺจ นีวรเณ ปหายาติ ฯ

562. เจตโส อุปกฺกิเลเสติ อิเม ปญฺจ นีวรณา จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลสา ฯ

563. ปญฺญาย ทุพฺพลีกรเณติ อิเมหิ ปญฺจหิ นีวรเณหิ อนุปฺปนฺนา เจว ปญฺญา น อุปฺปชฺชติ อุปฺปนฺนา จ ปญฺญา นิรุชฺฌติ เตน วุจฺจติ ปญฺญาย ทุพฺพลีกรเณติ ฯ

564 วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหีติ ตตฺถ กตเม กามา ฉนฺโท กาโม ราโค กาโม ฉนฺทราโค กาโม สงฺกปฺโป กาโม ราโค กาโม สงฺกปฺปราโค กาโม อิเม วุจฺจนฺติ กามา ฯ

ตตฺถ กตเม อกุสลา ธมฺมา กามจฺฉนฺโท พฺยาปาโท ถีนํ มิทฺธํ อุทฺธจฺจํ กุกฺกุจฺจํ วิจิกิจฺฉา อิเม วุจฺจนฺติ อกุสลา ธมฺมา ฯ อิติ อิเมหิ จ กาเมหิ อิเมหิ จ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ วิวิตฺโต โหติ เตน วุจฺจติ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหีติ ฯ

565. สวิตกฺกํ สวิจารนฺติ อตฺถิ วิตกฺโก อตฺถิ วิจาโร ฯ

ตตฺถ กตโม วิตกฺโก โย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิตกฺโก ฯ

ตตฺถ กตโม วิจาโร โย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ วุจฺจติ วิจาโร ฯ อิติ อิมินา จ วิตกฺเกน อิมินา จ วิจาเรน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สวิตกฺกํ สวิจารนฺติ ฯ

566. วิเวกชนฺติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา เต อิมสฺมึ วิเวเก ชาตา โหนฺติ สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา เตน วุจฺจติ วิเวกชนฺติ ฯ

567. ปีติสุขนฺติ อตฺถิ ปีติ อตฺถิ สุขํ ฯ

ตตฺถ กตมา ปีติ ยา ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ ปีติ ฯ

ตตฺถ กตมํ สุขํ ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ สุขํ ฯ อิทํ สุขํ อิมาย ปีติยา สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ ปีติสุขนฺติ ฯ

568. ปฐมนฺติ คณนานุปุพฺพตา ปฐมํ อิทํ ปฐมํ สมาปชฺชตีติ ปฐมํ ฯ

569. ฌานนฺติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ฯ

570. อุปสมฺปชฺชาติ โย ปฐมสฺส ฌานสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา

สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

571. วิหรตีติ อิริยติ ฯเปฯ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

572. วิตกฺกวิจารานํ วูปสมาติ อตฺถิ วิตกฺโก อตฺถิ วิจาโร ฯ

ตตฺถ กตโม วิตกฺโก โย ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิตกฺโก ฯ

ตตฺถ กตโม วิจาโร โย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ วุจฺจติ วิจาโร ฯ อิติ อยญฺจ วิตกฺโก อยญฺจ วิจาโร สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมาติ ฯ

573. อชฺฌตฺตนฺติ ยํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ ฯ

574. สมฺปสาทนนฺติ ยา สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท ฯ

575. เจตโส เอโกทิภาวนฺติ ยา จิตฺตสฺส จิติ ฯเปฯ สมฺมาสมาธิ ฯ

576. อวิตกฺกํ อวิจารนฺติ อตฺถิ วิตกฺโก อตฺถิ วิจาโร ฯ

ตตฺถ กตโม วิตกฺโก โย ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ สมฺมาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิตกฺโก ฯ

ตตฺถ กตโม วิจาโร โย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺธนตา อนุเปกฺขนตา อยํ วุจฺจติ วิจาโร ฯ อิติ อยญฺจ วิตกฺโก อยญฺจ วิจาโร สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ อวิตกฺกํ อวิจารนฺติ ฯ

577. สมาธิชนฺติ สมฺปสาโท ปีติสุขํ เต อิมสฺมึ สมาธิมฺหิ ชาตา โหนฺติ สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา เตน วุจฺจติ สมาธิชนฺติ ฯ

578. ปีติสุขนฺติ อตฺถิ ปีติ อตฺถิ สุขํ ฯ

ตตฺถ กตมา ปีติ ฯเปฯ อยํ วุจฺจติ ปีติ ฯ

ตตฺถ กตมํ สุขํ ฯเปฯ อิทํ วุจฺจติ สุขํ ฯ อิทํ สุขํ อิมาย ปีติยา สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ ปีติสุขนฺติ ฯ

579. ทุติยนฺติ คณนานุปุพฺพโต ทุติยํ อิทํ ทุติยํ สมาปชฺชตีติ ทุติยํ ฯ

580. ฌานนฺติ สมฺปสาโท ปีติสุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ฯ

581. อุปสมฺปชฺชาติ โย ทุติยสฺส ฌานสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

582. วิหรตีติ อิริยติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

583. ปีติยา จ วิราคาติ ตตฺถ กตมา ปีติ ยา ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาโส ปหาโส วิตฺติ โอทคฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ ปีติ อยํ ปีติ สนฺตา โหติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา

เตน วุจฺจติ ปีติยา จ วิราคาติ ฯ

584. อุเปกฺขโกติ ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา ยา อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา อิมาย อุเปกฺขาย อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ อุเปกฺขโกติ ฯ

585. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

586. สโต จ สมฺปชานโนติ ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ ฯ

ตตฺถ กตมํ สมฺปชญฺญํ ยา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ สมฺปชญฺญํ ฯ อิติ อิมาย จ สติยา อิมินา จ สมฺปชญฺเญน อุเปโต โหติ ฯเปฯ สมนฺนาคโต เตน วุจฺจติ สโต จ สมฺปชานโนติ ฯ

587. สุขญฺจ กาเยน ปฏิสංเวเทตีติ ตตฺถ กตมํ สุขํ ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ สุขํ ฯ

ตตฺถ กตโม กาโย สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อยํ วุจฺจติ กาโย ฯ อิทํ สุขํ อิมินา กาเยน ปฏิสංเวเทติ เตน วุจฺจติ สุขญฺจ กาเยน ปฏิสංเวเทตีติ ฯ

588. ยนฺตํ อริยา อาจิกฺขนฺตีติ ตตฺถ กตเม อริยา อริยา วุจฺจนฺติ พุทฺธา จ พุทฺธสาวกา จ เต อิมํ อาจิกฺขนฺติ เทเสนฺติ ปญฺญาเปนฺติ ปฏฺฐเปนฺติ วิวรนฺติ วิภชนฺติ อุตฺตานึ กโรนฺติ ปกาเสนฺติ เตน วุจฺจติ ยนฺตํ อริยา อาจิกฺขนฺตีติ ฯ

589. อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา ยา อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา ฯ

ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ฯเปฯ สมฺมาสติ อยํ วุจฺจติ สติ ฯ

ตตฺถ กตมํ สุขํ ยํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทํ วุจฺจติ สุขํ ฯ อิติ อิมาย จ อุเปกฺขาย อิมาย จ สติยา อิมินา จ สุเขน สมนฺนาคโต อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ฯ

590. ตติยนฺติ คณนานุปุพฺพโต ตติยํ อิทํ ตติยํ สมาปชฺชตีติ ตติยํ ฯ

591. ฌานนฺติ อุเปกฺขา สติ สมฺปชญฺญํ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ฯ

592. อุปสมฺปชฺชาติ โย ตติยสฺส ฌานสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

593. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

594. สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานาติ อตฺถิ สุขํ อตฺถิ ทุกฺขํ ฯ

ตตฺถ กตมํ สุขํ ยํ กายิกํ สาตํ กายิกํ สุขํ กายสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ

กายสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ สุขๆ

ตตฺถ กตมำ ทุกฺขๆ ยำ กายิกำ อสาตำ กายิกำ ทุกฺขำ กายสมฺผสฺสชำ อสาตำ ทุกฺขำ เวทยิตำ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขๆ อิติ อิทญฺจ สุขำ อิทญฺจ ทุกฺขำ สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานาติ ๆ

595. ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานำ อตฺถงฺคมาติ อตฺถิ โสมนสฺสำ อตฺถิ โทมนสฺสำ ๆ

ตตฺถ กตมำ โสมนสฺสำ ยำ เจตสิกำ สาตำ เจตสิกำ สุขำ เจโตสมฺผสฺสชำ สาตำ สุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ โสมนสฺสำ ๆ

ตตฺถ กตมำ โทมนสฺสำ ยำ เจตสิกำ อสาตำ เจตสิกำ ทุกฺขำ เจโตสมฺผสฺสชำ อสาตำ ทุกฺขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิทำ วุจฺจติ โทมนสฺสำ ๆ อิติ อิทญฺจ โสมนสฺสำ อิทญฺจ โทมนสฺสำ ปุพฺเพว สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา เตน วุจฺจติ ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานำ อตฺถงฺคมาติ ๆ

596. อทุกฺขมสุขนฺติ ยำ เจตสิกำ เนว สาตำ นาสาตำ เจโตสมฺผสฺสชำ อทุกฺขมสุขำ เวทยิตำ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา เตน วุจฺจติ อทุกฺขมสุขนฺติ ๆ

597. อุเปกฺขาสติปาริสุทฺธินฺติ ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา ยา อุเปกฺขา อุเปกฺขนา อชฺฌุเปกฺขนา มชฺฌตฺตตา จิตฺตสฺส อยำ วุจฺจติ อุเปกฺขา ๆ

ตตฺถ กตมา สติ ยา สติ อนุสฺสติ ๆเปๆ สมฺมาสติ อยำ วุจฺจติ สติ ๆ อยำ สติ อิมาย อุเปกฺขาย วิวฏา โหติ ปริสุทฺธา ปริโยทาตา เตน วุจฺจติ อุเปกฺขาสติปาริสุทฺธินฺติ ๆ

598. จตุตฺถนฺติ คณนานุปุพฺพตา จตุตฺถำ อิทำ จตุตฺถำ สมาปชฺชตีติ จตุตฺถำ ๆ

599. ฌานนฺติ อุเปกฺขา สติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา ๆ

600. อุปสมฺปชฺชาติ โย จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ๆ

601. วิหรตีติ ๆเปๆ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ๆ

602. สพฺพโส รูปสญฺญานำ สมติกฺกมาติ ตตฺถ กตมา รูปสญฺญา รูปาวจรสมาปตฺติ สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตำ อิมา วุจฺจนฺติ รูปสญฺญาโย อิมา รูปสญฺญาโย อติกฺกนฺโต โหติ วีติกฺกนฺโต สมติกฺกนฺโต เตน วุจฺจติ สพฺพโส รูปสญฺญานำ สมติกฺกมาติ ๆ

603. ปฏิฆสญฺญานำ อตฺถงฺคมาติ ตตฺถ กตมา ปฏิฆสญฺญา รูปสญฺญา สทฺทสญฺญา ๆเปๆ โผฏฺฐพฺพสญฺญา อิมา วุจฺจนฺติ ปฏิฆสญฺญาโย อิมา ปฏิฆสญฺญาโย สนฺตา โหนฺติ สมิตา วูปสนฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อปฺปิตา พฺยปฺปิตา โสสิตา วิโสสิตา พฺยนฺตีกตา

เตน วุจฺจติ ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมาติ ฯ

604. นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการาติ ตตฺถ กตมา นานตฺตสญฺญา อสมาปนฺนสฺส มโนธาตุสมงฺคิสฺส วา มโนวิญฺญาณธาตุ สมงฺคิสฺส วา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อิมา วุจฺจนฺติ นานตฺตสญฺญาโย อิมา นานตฺตสญฺญาโย น มนสิ กโรติ เตน วุจฺจติ นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการาติ ฯ

605. อนนฺโต อากาโสติ ตตฺถ กตโม อากาโส โย อากาโส อากาสคตํ อฆํ อฆคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺผุฏฺฐํ จตูหิ มหาภูเตหิ อยํ วุจฺจติ อากาโส ตสฺมึ อากาเส จิตฺตํ จเปติ สณฺเปติ อนนฺตํ ผรติ เตน วุจฺจติ อนนฺโต อากาโสติ ฯ

606. อากาสานญฺจายตนนฺติ อากาสานญฺจายตนํ สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ฯ

607. อุปสมฺปชฺชาติ โย อากาสานญฺจายตนสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

608. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

609. สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺมาติ อิมํ อากาสานญฺจายตนํ อติกฺกนฺโต โหติ วีติกฺกนฺโต สมติกฺกนฺโต เตน วุจฺจติ สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺมาติ ฯ

610. อนนฺตํ วิญฺญาณนฺติ ตเทว อากาสํ วิญฺญาเณน ผุฏฺฐํ มนสิ กโรติ อนนฺตํ ผรติ เตน วุจฺจติ อนนฺตํ วิญฺญาณนฺติ ฯ

611. วิญฺญาณญฺจายตนนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนํ สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ฯ

612. อุปสมฺปชฺชาติ โย วิญฺญาณญฺจายตนสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

613. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

614. สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺมาติ อิมํ วิญฺญาณญฺจายตนํ อติกฺกนฺโต โหติ วีติกฺกนฺโต สมติกฺกนฺโต เตน วุจฺจติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺมาติ ฯ

615. นตฺถิ กิญฺจีติ ตเทว วิญฺญาณํ ภาเวติ วิภาเวติ อนฺตรธาเปติ นตฺถิ กิญฺจีติ ปสฺสติ เตน วุจฺจติ นตฺถิ กิญฺจีติ ฯ

616. อากิญฺจญฺญายตนนฺติ อากิญฺจญฺญายตนํ สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ฯ

617. อุปสมฺปชฺชาติ โย อากิญฺจญฺญายตนสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

618. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

619. สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺมาติ อิมํ อากิญฺจญฺญายตนํ อติกฺกนฺโต โหติ วีติกฺกนฺโต สมติกฺกนฺโต เตน วุจฺจติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺมาติ ฯ

เนวสญฺญีนาสญฺญีติ ตเยว อากิญฺจญฺญายตนํ สนฺตโต มนสิ กโรติ สงฺขาราวเสสสมาปตฺตึ ภาเวติ เตน วุจฺจติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ ฯ

620. เนวสญฺญานาสญฺญายตนนฺติ เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ฯ

621. อุปสมฺปชฺชาติ โย เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส ลาโภ ปฏิลาโภ ปตฺติ สมฺปตฺติ ผุสนา สจฺฉิกิริยา อุปสมฺปทา ฯ

622. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

1. รูปาวจรกุสลํ

623. จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมํ ฌานํ ทุติยํ ฌานํ ตติยํ ฌานํ จตุตฺถํ ฌานํ ฯ

624. ตตฺถ กตมํ ปฐมํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ปฐมํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ ทุติยํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ติวงฺคิกํ ฌานํ โหติ ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ทุติยํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ ตติยํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกํ ฌานํ โหติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ตติยํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ จตุตฺถํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกํ ฌานํ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ จตุตฺถํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

จตุกฺกํ

625. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปรมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ปรมํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย จตุรงฺคิกํ ฌานํ โหติ วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ทุติยํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ติวงฺคิกํ ฌานํ โหติ ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ตติยํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกํ ฌานํ โหติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ จตุตฺถํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกํ ฌานํ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ปญฺจมํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ปญฺจกํ

2. อรูปาวจรกุสลํ

626. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกํ ฌานํ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ จตุตฺถํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

3. โลกุตฺตรกุสลํ

627. จตฺตาริ ฌานานิ ปรมํ ฌานํ ทุติยํ ฌานํ ตติยํ ฌานํ จตุตฺถํ ฌานํ ฯ

628. ตตฺถ กตมํ ปรมํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปรมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปรมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกํ ฌานํ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขํ จิตสฺเสกคฺคตา อิทํ วุจฺจติ ปรมํ ฌานํ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ ทุติยํ ฌานํ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานํ ปหานาย ปรมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ

ทุติยं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ติวงฺคิกำ ฌานं โหติ ปีติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ทุติยं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมं ตติยं ฌานं อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานं โหติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ตติยं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมं จตุตฺถं ฌานं อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานं โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ จตุตฺถं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

จตุกฺกำ

629. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกำ ฌานं โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปฐมं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ อวิตกฺกำ วิจารมตฺตं วิเวกชำ ปีติ สุขं ทุติยं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย จตุรงฺคิกำ ฌานं โหติ วิจาโร ปีติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ทุติยं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ตติยं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ติวงฺคิกำ ฌานं โหติ ปีติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ตติยं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานं โหติ สุขं จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ จตุตฺถं ฌานं อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานं ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ ปญฺจมं ฌานं อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญं ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานं โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา

อิทำ วุจฺจติ ปญฺจมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ปญฺจกำ

4. รูปาวจรวิปากา

630. จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมำ ฌานำ ทุติยำ ฌานำ ตติยำ ฌานำ จตุตฺถำ ฌานำ ฯ

631. ตตฺถ กตมำ ปฐมำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกำ ฌานำ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขำ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปฐมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุติยำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานำ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปญฺจมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ

5. อรูปาวจรวิปากา

632. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนำ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตำ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนำ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตำ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานำ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺส เอกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ จตุตฺถำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

6. โลกุตฺตรวิปากา

633. จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมำ ฌานำ ทุติยำ ฌานำ ตติยำ ฌานำ จตุตฺถำ ฌานำ ฯ

634. ตตฺถ กตมำ ปฐมำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺฐิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิ

ปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกำ ฌานำ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขำ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปฐมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุติยำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหานาย ปฐมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานำ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปญฺจมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

๗. รูปารูปาวจรกิริยา

635. จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมำ ฌานำ ทุติยำ ฌานำ ตติยำ ฌานำ จตุตฺถำ ฌานำ ฯ

636. ตตฺถ กตมำ ปฐมำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปาวจรำ ฌานำ ภาเวติ กิริยำ เนว กุสลำ นากุสลำ น จ กมฺมวิปากำ ทิฏฺธมฺมสุขวิหารำ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ปญฺจงฺคิกำ ฌานำ โหติ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ สุขำ จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปฐมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ทุติยำ ฌานำ อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปาวจรำ ฌานำ ภาเวติ กิริยำ เนว กุสลำ นากุสลำ น จ กมฺมวิปากำ ทิฏฺธมฺมสุขวิหารำ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยำ ฌานำ ฯเปฯ ตติยำ ฌานำ ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ ฯเปฯ ปญฺจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจฺจวีกสิณำ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานำ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ ปญฺจมำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

637. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย อรูปาวจรำ ฌานำ ภาเวติ กิริยำ เนว กุสลำ นากุสลำ น จ กมฺมวิปากำ ทิฏฺธมฺมสุขวิหารำ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนำ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตำ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ทุวงฺคิกำ ฌานำ โหติ อุเปกฺขา จิตฺตสฺเสกคฺคตา อิทำ วุจฺจติ จตุตฺถำ ฌานำ อวเสสา ธมฺมา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

๓. ปญฺหาปุจฺฉกำ

638. จตฺตาริ ฌานานิ อิธ ภิกฺขุ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ สวิตกฺกำ สวิจารำ วิเวกชำ ปีติสุขำ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ วิตกฺกวิจารานำ วูปสมา อชฺฌตฺตำ สมฺ

ปสาทนำ เจตโส เอโกทิภาวำ อวิตกฺกำ อวิจารำ สมาธิชำ ปีติสุขำ ทุติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปีติยา จ วิราคา อุเปกฺขโก จ วิหรติ สโต จ สมฺปชาโน สุขญฺจ กาเยน ปฏิสำเวเทติ ยนฺตำ อริยา อาจิกฺขนฺติ อุเปกฺขโก สติมา สุขวิหารีติ ตติยำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺเพว โสมนสฺสโทมนสฺสานำ อตฺถงฺคมา อทุกฺขมสุขำ อุเปกฺขา สติปาริสุทฺธึ จตุตฺถำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ฯ

639. จตูนฺนำ ฌานานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

๑. ติกำ

640. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ตีณิ ฌานานิ เอตฺถุปฺปนฺนำ สุขำ เวทนำ จเปตฺวา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา จตุตฺถำ ฌานำ เอตฺถุปฺปนฺนำ อทุกฺขมสุขำ เวทนำ จเปตฺวา อทุกฺขม สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตำ ฯ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปาก ธมฺมธมฺมา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปา ทานิยา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺ ฐอสงฺกิเลสิกา ฯ ปฐมำ ฌานำ เอตฺถุป ปนฺเน วิตกฺกวิจาเร จเปตฺวา สวิตกฺก สวิจารำ ตีณิ ฌานา อวิตกฺกอวิจารา ฯ เทฺว ฌานา เอตฺถุปฺปนฺนำ ปีตึ จเปตฺวา ปีติสหคตา ตีณิ ฌานานิ เอตฺถุปฺปนฺนำ สุขำ จเปตฺวา สุขสหคตา จตุตฺถำ ฌานำ เอตฺถุปฺปนฺนำ อุเปกฺขำ จเปตฺวา อุเปกฺขาสหคตำ ฯ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ป หาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา อาจยคามิโน สิยา อปจยคา มิโน สิยา เนวาจยคามิโนนปจยคามิโน สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขานาเสกฺ ขา สิยา มหคฺคตา สิยา อปฺปมาณา ฯ ตีณิ ฌานานิ น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ สิยา อปฺปมาณารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อปฺปมาณารมฺมณาติ จตุ ตฺถำ ฌานำ สิยา ปริตฺตารมฺมณำ สิยา มหคฺคตารมฺมณำ สิยา อปฺปมาณารมฺมณำ สิยา น วตฺตพฺพำ ปริตฺตารมฺมณนฺติปิ มหคฺคตารมฺมณนฺติปิ อปฺปมาณารมฺมณนฺติปิ ฯ สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ ตีณิ ฌานานิ น มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ จตุตฺถำ ฌานำ สิยา มคฺคารมฺมณำ สิยา มคฺคเหตุกำ สิยา มคฺคาธิปติ สิยา น วตฺตพฺพำ มคฺคา รมฺมณนฺติปิ มคฺคเหตุกนฺติปิ มคฺคาธิปตีติปิ ฯ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุป ปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ ตีณิ ฌานานิ น วตฺตพฺพา อตีตา รมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา-ติปิ จตุตฺถำ ฌานำ สิยา อตีตารมฺมณำ สิยา อนาคตารมฺมณำ สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณำ สิยา น วตฺตพฺพำ อตีตารมฺมณนฺติปิ อนาคต ารมฺมณนฺติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณนฺติปิ ฯ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ ตีณิ ฌานา พหิทฺธารมฺมณา จตุตฺถำ ฌานำ สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณำ สิยา

พหิทฺธารมฺมณํ สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณํ สิยา น วตฺตพฺพํ อชฺฌตฺตารมฺมณนฺติปิ พหิทฺธารมฺมณนฺติปิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณนฺติปิ ฯ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกํ

641. น เหตู สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู น เหตู สเหตุกา ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

โน อาสวา สิยา สาสวา สิยา อนาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สิยา สาสวา เจว โน จ อาสวา สิยา น วตฺตพฺพา สาสวา เจว โน จ อาสวาติ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ สิยา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ

โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสํสฏฺฐา จิตฺตสมุฏฺฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานา จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภุโน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ

โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ปฐมํ ฌานํ เอตฺถุปฺปนฺนํ วิตกฺกํ จเปตฺวา สวิตกฺกํ ตีณิ ฌานานิ อวิตกฺกา ฯ ปฐมํ ฌานํ เอตฺถุปฺปนฺนํ วิจารํ จเปตฺวา สวิจารํ ตีณิ ฌานานิ อวิจารา ฯ เทฺว ฌานานิ เอตฺถุปฺปนฺนํ ปีตึ จเปตฺวา สปฺปีติกา เทฺว ฌานานิ อปฺปีติกา ฯ เทฺว ฌานานิ เอตฺถุปฺปนฺนํ ปีตึ จเปตฺวา ปีติสหคตา เทฺว ฌานานิ น ปีติสหคตา ฯ ตีณิ ฌานานิ เอตฺถุปฺปนฺนํ สุขํ จเปตฺวา สุขสหคตา จตุตฺถํ ฌานํ น สุขสหคตํ ฯ จตุตฺถํ ฌานํ เอตฺถุปฺปนฺนํ อุเปกฺขํ จเปตฺวา อุเปกฺขาสหคตํ ตีณิ ฌานานิ อุเปกฺขาสหคตา ฯ น กามาวจรา สิยา รูปาวจรา สิยา น รูปาวจรา ฯ ตีณิ ฌานานิ น อรูปาวจรา จตุตฺถํ ฌานํ สิยา อรูปาวจรํ สิยา น อรูปาวจรํ ฯ สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

ฌานวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

13. อปฺปมญฺญาวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียํ

642. จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย ฯ อิธ ภิกฺขุ เมตฺตาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยํ ตถา ตติยํ ตถา จตุตฺถํ อิติ อุทฺธมโธ ติริยํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ เมตฺตาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ กรุณาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยํ ตถา ตติยํ ตถา จตุตฺถํ อิติ อุทฺธมโธ ติริยํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ กรุณาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ มุทิตาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยํ ตถา ตติยํ ตถา จตุตฺถํ อิติ อุทฺธมโธ ติริยํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ มุทิตาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยํ ตถา ตติยํ ตถา จตุตฺถํ อิติ อุทฺธมโธ ติริยํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ

1. เมตฺตา

643. กถญฺจ ภิกฺขุ เมตฺตาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ เสยฺยถาปิ นาม เอกํ ปุคฺคลํ ปิยํ มนาปํ ทิสฺวา เมตฺตาเยยฺย เอวเมว สพฺเพ สตฺเต เมตฺตาย ผรติ ฯ

ตตฺถ กตมา เมตฺตา ยา สตฺเตสุ เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมาย เมตฺตาย สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ เมตฺตาสหคเตน เจตสาติ ฯ

644. เอกํ ทิสนฺติ ปุรตฺถิมํ วา ทิสํ ปจฺฉิมํ วา ทิสํ อุตฺตรํ วา ทิสํ ทกฺขิณํ วา ทิสํ อุทฺธํ วา อโธ วา ติริยํ วา วิทิสํ วา ฯ

645. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

646. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

647. ตถา ทุติยนฺติ ยเถว เอกํ ทิสํ ตถา ทุติยํ ทิสํ ตถา ตติยํ ทิสํ ตถา จตุตฺถํ ทิสํ ตถา อุทฺธํ ตถา อโธ ตถา ติริยํ ตถา วิทิสํ ฯ

648. สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ สพฺเพน สพฺพํ สพฺพถา สพฺพํ อเสสํ นิสฺเสสํ ปริยาทายวจนเมตํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ ฯ

649. เมตฺตาสหคเตน เจตสาติ ตตฺถ กตมา เมตฺตา ยา สตฺเตสุ เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิทํ จิตฺตํ อิมาย เมตฺตาย สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ เมตฺตาสหคเตน เจตสาติ ฯ

650. วิปุเลนาติ ยํ วิปุลํ ตํ มหคฺคตํ ยํ มหคฺคตํ ตํ อปฺปมาณํ ยํ อปฺปมาณํ โส อเวโร โย อเวโร โส อพฺยาปชฺโฌ ฯ

651. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

652. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

2. กรุณา

653. กถญฺจ ภิกฺขุ กรุณาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ เสยฺยถาปิ นาม เอกํ ปุคฺคลํ ทุคฺคตํ ทุรุเปตํ ทิสฺวา กรุณาเยยฺย เอวเมว สพฺเพ สตฺเต กรุณาย ผรติ ฯ

ตตฺถ กตมา กรุณา ยา สตฺเตสุ กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมาย กรุณาย สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ กรุณาสหคเตน เจตสาติ ฯ

654. เอกํ ทิสนฺติ ปุรตฺถิมํ วา ทิสํ ปจฺฉิมํ วา ทิสํ อุตฺตรํ วา ทิสํ ทกฺขิณํ วา ทิสํ อุทฺธํ วา อโธ วา ติริยํ วา วิทิสํ วา ฯ

655. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

656. วิหรตีติ อิริยติ วตฺตติ ปาเลติ ยเปติ ยาเปติ จรติ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

657. ตถา ทุติยนฺติ ยเถว เอกํ ทิสํ ตถา ทุติยํ ทิสํ ตถา ตติยํ ทิสํ ตถา จตุตฺถํ ทิสํ ตถา อุทฺธํ ตถา อโธ ตถา ติริยํ ตถา วิทิสํ ฯ

658. สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ สพฺเพน สพฺพํ สพฺพถา สพฺพํ อเสสํ นิสฺเสสํ ปริยาทายวจนเมตํ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ ฯ

659. กรุณาสหคเตน เจตสาติ ตตฺถ กตมา กรุณา ยา สตฺเตสุ กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺ

ตं อิทं จิตฺตं อิมาย กรุณาย สหคตं โหติ สหชาตं สංสฏ्ठं สมฺปยุตฺตं เตน วุจฺจติ กรุณาสหคเตน เจตสาติ ฯ

660. วิปุเลนาติ ยं วิปุลं ตं มหคฺคตं ยं มหคฺคตं ตं อปฺปมาณं ยं อปฺปมาณं โส อเวโร โย อเวโร โส อพฺยาปชฺโฌ ฯ

661. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

662. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

3. มุทิตา

663. กถญฺจ ภิกฺขุ มุทิตาสหคเตน เจตสา เอกं ทิสං ผริตฺวา วิหรติ เสยฺยถาปิ นาม เอกं ปุคฺคลं ปิยं มนาปं ทิสฺวา มุทิโต อสฺส เอวเมว สพฺเพ สตฺเต มุทิตาย ผรติ ฯ

ตตฺถ กตมา มุทิตา ยา สตฺเตสุ มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตं มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยं วุจฺจติ มุทิตา ฯ

ตตฺถ กตมं จิตฺตं ยं จิตฺตं มโน มานสं ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทं วุจฺจติ จิตฺตं ฯ อิทं จิตฺตं อิมาย มุทิตาย สหคตं โหติ สหชาตं สංสฏ्ठं สมฺปยุตฺตं เตน วุจฺจติ มุทิตา สหคเตน เจตสาติ ฯ

664. เอกं ทิสนฺติ ปุรตฺถิมं วา ทิสं ปจฺฉิมं วา ทิสं อุตฺตรं วา ทิสं ทกฺขิณं วา ทิสं อุทฺธं วา อโธ วา ติริยं วา วิทิสं วา ฯ

665. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

666. วิหรตีติ อิริยติ ฯเปฯ วิหรติ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

667. ตถา ทุติยนฺติ ยเถว เอกं ทิสं ตถา ทุติยं ทิสं ตถา ตติยं ทิสं ตถา จตุตฺถं ทิสं ตถา อุทฺธं ตถา อโธ ตถา ติริยं ตถา วิทิสं ฯ

668. สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตं โลกนฺติ สพฺเพน สพฺพं สพฺพถา สพฺพं อเสสं นิสฺเสสं ปริยาทาย วจนเมตं สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตं โลกนฺติ ฯ

669. มุทิตาสหคเตน เจตสาติ ตตฺถ กตมา มุทิตา ยา สตฺเตสุ มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตं มุทิตา เจโตวิมุตฺติ อยं วุจฺจติ มุทิตา

ตตฺถ กตมं จิตฺตं ยं จิตฺตं มโน มานสं ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทं วุจฺจติ จิตฺตं อิทं จิตฺตं อิมาย มุทิตาย สหคตं โหติ สหชาตं สංสฏ्ठं สมฺปยุตฺตं เตน วุจฺจติ มุทิตาสหคเตน เจตสาติ ฯ

670. วิปุเลนาติ ยं วิปุลं ตं มหคฺคตं ยं มหคฺคตं ตं อปฺปมาณं ยं อปฺปมาณं โส อเวโร โย อเวโร โส อพฺยาปชฺโฌ ฯ

671. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

672. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

4. อุเปกฺขา

673. กถญฺจ ภิกฺขุ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ เสยฺยถาปิ นาม เอกํ ปุคฺคลํ เนว มนาปํ น อมนาปํ ทิสฺวา อุเปกฺขโก อสฺส เอวเมว สพฺเพ สตฺเต อุเปกฺขาย ผรติ ฯ

ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา ยา สตฺเตสุ อุเปกฺขา อุเปกฺขายนา อุเปกฺขายิตตฺตํ อุเปกฺขาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา ฯ

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ ฯ อิทํ จิตฺตํ อิมาย อุเปกฺขาย สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺฐํ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสาติ ฯ

674. เอกํ ทิสนฺติ ปุรตฺถิมํ วา ทิสํ ปจฺฉิมํ วา ทิสํ อุตฺตรํ วา ทิสํ ทกฺขิณํ วา ทิสํ อุทฺธํ วา อโธ วา ติริยํ วา วิทิสํ วา ฯ

675. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

676. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

677. ตถา ทุติยนฺติ ยเถว เอกํ สทิ ตถา ทุติยํ ทิสํ ตถา ตติยํ ทิสํ ตถา จตุตฺถํ ทิสํ ตถา อุทฺธํ ตถา อโธ ตถา ติริยํ ตถา วิทิสํ ฯ

678. สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ สพฺเพน สพฺพํ สพฺพถา สพฺพํ อเสสํ นิสฺเสสํ ปริยาทาย วจนเมตฺ สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกนฺติ ฯ

679. อุเปกฺขาสหคเตน เจตสาติ ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา ยา สตฺเตสุ อุเปกฺขา อุเปกฺขายนา อุเปกฺขายิตตฺตํ อุเปกฺขาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา

ตตฺถ กตมํ จิตฺตํ ยํ จิตฺตํ มโน มานสํ ฯเปฯ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ จิตฺตํ อิทํ จิตฺตํ อิมาย อุเปกฺขาย สหคตํ โหติ สหชาตํ สํสฏฺจ สมฺปยุตฺตํ เตน วุจฺจติ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสาติ ฯ

680. วิปุเลนาติ ยํ วิปุลํ ตํ มหคฺคตํ ยํ มหคฺคตํ ตํ อปฺปมาณํ ยํ อปฺปมาณํ โส อเวโร โย อเวโร โส อพฺยาปชฺโฌ ฯ

681. ผริตฺวาติ ผริตฺวา อธิมุจฺจิตฺวา ฯ

682. วิหรตีติ ฯเปฯ เตน วุจฺจติ วิหรตีติ ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

683. จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย เมตฺตา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา ฯ

684. ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺ

ตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

685. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิเวจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา ฯ อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

686. ตตฺถ กตมา กรุณา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา กรุณา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา กรุณา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

687. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

688. ตตฺถ กตมา มุทิตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา มุทิตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา มุทิตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

689. อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ

มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธมฺเมหิ อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

690. ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา อุเปกฺขายนา อุเปกฺขายิตตฺตํ อุเปกฺขาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา อวเสสา ธมฺมา อุเปกฺขาย สมฺปยุตฺตา ฯ

691. จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย เมตฺตา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา ฯ

692. ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตา เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

693. ตตฺถ กตมา กรุณา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ

อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา กรุณา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ กรุณาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย กรุณา กรุณายนา กรุณายิตตฺตํ กรุณาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ กรุณา อวเสสา ธมฺมา กรุณาย สมฺปยุตฺตา ฯ

694. ตตฺถ กตมา มุทิตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา มุทิตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ มุทิตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย มุทิตา มุทิตายนา มุทิตายิตตฺตํ มุทิตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ มุทิตา อวเสสา ธมฺมา มุทิตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

695. ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา อุเปกฺขายนา อุเปกฺขายิตตฺตํ อุเปกฺขาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา อวเสสา ธมฺมา อุเปกฺขาย สมฺปยุตฺตา ฯ

696. จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย เมตฺตา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา ฯ

697. ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุป

สมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตา-เจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมา เมตฺตา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยं ฌานํ ฯเปฯ ตติยं ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมं ฌานํ ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เมตฺตาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย เมตฺติ เมตฺตายนา เมตฺตายิตตฺตํ เมตฺตาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ เมตฺตา อวเสสา ธมฺมา เมตฺตาย สมฺปยุตฺตา ฯ

698. ตตฺถ กตมา กรุณา ฯเปฯ ตตฺถ กตมา มุทิตา ฯเปฯ ตตฺถ กตมา อุเปกฺขา อิธ ภิกฺขุ ยสฺมึ สมเย รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถं ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อุเปกฺขาสหคตํ ยา ตสฺมึ สมเย อุเปกฺขา อุเปกฺขายนา อุเปกฺขายิตตฺตํ อุเปกฺขาเจโตวิมุตฺติ อยํ วุจฺจติ อุเปกฺขา อวเสสา ธมฺมา อุเปกฺขาย สมฺปยุตฺตา ฯ

อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

699. จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย ฯ อิธ ภิกฺขุ เมตฺตาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยं ตถา ตติยं ตถา จตุตฺถं อิติ อุทฺธมโธ ติริยं สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ เมตฺตาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ กรุณาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยं ตถา ตติยं ตถา จตุตฺถं อิติ อุทฺธมโธ ติริยं สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ กรุณาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ มุทิตาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยं ตถา ตติยं ตถา จตุตฺถं อิติ อุทฺธมโธ ติริยं สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ มุทิตาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสา เอกํ ทิสํ ผริตฺวา วิหรติ ตถา ทุติยं ตถา ตติยं ตถา จตุตฺถं อิติ อุทฺธมโธ ติริยं สพฺพธิ สพฺพตฺตตาย สพฺพาวนฺตํ โลกํ อุเปกฺขาสหคเตน เจตสา วิปุเลน มหคฺคเตน อปฺปมาเณน อเวเรน อพฺยาปชฺเฌน ผริตฺวา วิหรติ ฯ

700. จตุนฺนํ อปฺปมญฺญานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

701. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา อุเปกฺขา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺม-ธมฺมา

สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทา-นิยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิ-จารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา อุเปกฺขา อวิตกฺกอวิจารา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา น อุเปกฺขาสหคตา สิยา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติ อุเปกฺขา อุเปกฺขาสหคตา ฯ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สิยา อาจยคามิโน สิยา เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน เนวเสกฺขานาเสกฺขา มหคฺคตา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ อปฺปมาณารมฺมณาติปิ มชฺฌิมา อนิยตา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทิโน สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกं

702. เมตฺตา เหตุ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย น เหตู ฯ สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ เมตฺตา เหตุ เจว สเหตุกา จ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู ฯ เมตฺตา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย น เหตู สเหตุกา เมตฺตา น วตฺตพฺพา น เหตุ สเหตุกาติปิ น เหตุ อเหตุกาติปิ ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกิยา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ โน อาสวา สาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา ฯ

โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสංสฏฺฐา จิตฺตสมฺภฏฺฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสංสฏฺฐสมุฏฺฐานา จิตฺตสංสฏฺฐสมุฏฺฐาน สหภุโน จิตฺตสංสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา สิยา อุปาทินฺนา สิยา อนุปาทินฺนา ฯ

โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา อุเปกฺขา อวิตกฺกา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา อุเปกฺขา อวิจารา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา สปฺปีติกา สิยา

อปฺปีติกา อุเปกฺขา อปฺปีติกา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา อุเปกฺขา น ปีติสหคตา ฯ ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย สุขสหคตา อุเปกฺขา น สุขสหคตา ฯ อุเปกฺขา อุเปกฺขาสหคตา ติสฺโส อปฺปมญฺญาโย น อุเปกฺขาสหคตา ฯ น กามาวจรา รูปาวจรา น อรูปาวจรา ปริยาปนฺนา อนิยฺยานิกา อนิยตา สอุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ ฯ

อปฺปมญฺญาวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

14. สิกฺขาปทวิภงฺโค

1. อภิธมฺมภาชนียํ

703 ปญฺจ สิกฺขาปทานิ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทํ กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทํ มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทํ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ ฯ

704. ตตฺถ กตมํ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย ปาณาติปาตา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณํ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทํ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ อิทํ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมํ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทํ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ ฯ

ตตฺถ กตมํ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ

สมเย ปาณาติปาตา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณ์ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯ

705. ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

706. ตตฺถ กตมำ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ กาเมสุมิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณ์ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณ์ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺช

ปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯ

707. ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส โย ตสฺมึ สมเย ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

708. ปญฺจ สิกฺขาปทานิ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทำ กาเมสุมิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทำ มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

709. ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ วีมำสาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วีมำสาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย ปาณาติปาตา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ วีมำสาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วีมำสาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตำ อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ วีมำสาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วีมำสาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี

สิกฺขาปทำ ฯ

ตตฺถ กตมำ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ปาณาติปาตา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย ปาณาติปาตา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

710. ตตฺถ กตมำ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯเปฯ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ วีมำสาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วีมำสาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ สุราเมรยมชฺชปมา-ทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ เวรมณี อกิริยา อกรณำ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

711. ตตฺถ กตมำ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ วิริยาธิปเตยฺยำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ ฉนฺทาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ วิริยาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ จิตฺตาธิปเตยฺยำ หีนำ มชฺฌิมำ ปณีตำ สุราเมรยมชฺ-ชปมาทฏฺฐานา วิรมนฺตสฺส ยา ตสฺมึ สมเย สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา อารติ วิรติ ปฏิวิรติ

เวรมณี อกิริยา อกรณ์ อนชฺฌาปตฺติ เวลาอนติกฺกโม เสตุฆาโต อิทำ วุจฺจติ สุราเมรยมชฺช ปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ อวเสสา ธมฺมา เวรมณิยา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อวเสสา ธมฺมา เจตนาย สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ ผสฺโส ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป อิทำ วุจฺจติ สุราเมรย มชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

712. กตเม ธมฺมา สิกฺขา ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสม นสฺสสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา สิกฺขา ฯ

กตเม ธมฺมา สิกฺขา ยสฺมึ สมเย กามาวจรำ กุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺส สหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ โสมนสฺส สหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขา สหคตำ ญาณสมฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ ฯเปฯ อุเปกฺขา สหคตำ ญาณวิปฺปยุตฺตำ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณำ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนา รพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา สิกฺขา ฯ

713. กตเม ธมฺมา สิกฺขา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ อรูปูปปตฺ ติยา มคฺคำ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรำ ฌานำ ภาเวติ นิยฺยานิกำ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานำ ปหาน าย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขา ปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา สิกฺขา ฯ

อภิธมฺมภาชนียำ ฯ

2. ปญฺหาปุจฺฉกำ

714. ปญฺจ สิกฺขาปทานิ ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทำ อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทำ กาเมสุมิจฺฉาจารา เวรมณี สิกฺขาปทำ มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทำ สุราเมรยมชฺ-ชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทำ ฯ

715. ปญฺจนฺนำ สิกฺขาปทานำ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกำ

716. กุสลาเยว สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺป ยุตฺตา วิปากธมฺมธมฺมา อนุปาทินฺนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิกา สวิตกฺกสวิจารา สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา ฯ

เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา อาจยคามิโน เนวเสกฺขานาเสกฺขา ปริตฺตา ปริตฺตารมฺมณา มชฺฌิมา อนิยตา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น

วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา พหิทฺธารมฺมณา อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกำ

717. น เหตู สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา เหตู เจว สเหตุกา จาติ สเหตุกา เจว น จ เหตู น วตฺตพฺพา เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู น เหตู สเหตุกา ฯ สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา โลกิยา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

โน อาสวา สาสวา อาสววิปฺปยุตฺตา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา ฯ โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสังสฏฺฐา จิตฺตสมฺภฏฺฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสังสฏฺฐสมฺภฏฺฐานา จิตฺตสังสฏฺฐสมฺภฏฺฐานสหภุโน จิตฺตสังสฏฺฐสมฺภฏฺฐานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯ

น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนายปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา สวิตกฺกา สวิจารา สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา ปริยาปนฺนา อนิยฺยานิกา อนิยตา สอุตฺตรา อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกำ ฯ

สิกฺขาปทวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

15. ปฏิสมฺภิทาวิภงฺโค

1. สุตฺตนฺตภาชนียำ

1. สงฺคหวาโร

718. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อตฺเถ ญาณำ อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺเม ญาณำ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณำ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณำ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

อยๆ สงฺคหวาโร ฯ

2. สจฺจวาโร

719. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ ทุกฺเข ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ทุกฺขสมุทเย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ทุกฺขนิโรเธ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณๆ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณๆ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อยๆ สจฺจวาโร

3. เหตุวาโร

720. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ เหตุมฺหิ ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เหตุผเล ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณๆ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณๆ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อยๆ เหตุวาโร ฯ

4. ธมฺมวาโร

721. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ เย ธมฺมา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยมฺหา ธมฺมา เต ธมฺมา ชาตา ภูตา สญฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุภูตา เตสุ ธมฺเมสุ ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณๆ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณๆ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อยๆ ธมฺมวาโร ฯ

5. ปฏิจฺจสมุปฺปาทวาโร

722. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ ชรามรเณ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ชรามรณสมุทเย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ชรามรณนิโรเธ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา ชรามรณนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณๆ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณๆ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

723. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ ชาติยา ญาณๆ ฯเปฯ ภเว ญาณๆ ฯเปฯ อุปาทาเน ญาณๆ ฯเปฯ ตณฺหาย ญาณๆ ฯเปฯ เวทนาย ญาณๆ ฯเปฯ ผสฺเส ญาณๆ ฯเปฯ สฬายตเน ญาณๆ ฯเปฯ นามรูเป ญาณๆ ฯเปฯ วิญฺญาเณ ญาณๆ ฯเปฯ สงฺขาเรสุ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา สงฺขารสมุทเย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา สงฺขารนิโรเธ ญาณๆ อตฺถปฏิสมฺภิทา สงฺขารนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณๆ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณๆ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณๆ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อยๆ ปฏิจฺจสมุปฺปาทวาโร ฯ

6. ปริยตฺติวาโร

724. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

ตตฺถ กตมา ธมฺมปฏิสมฺภิทา อิธ ภิกฺขุ ธมฺมํ ชานาติ สุตฺตํ เคยฺยํ เวยฺยากรณํ คาถํ อุทานํ อิติวุตฺตกํ ชาตกํ อพฺภูตธมฺมํ เวทลฺลํ อยํ วุจฺจติ ธมฺมปฏิสมฺภิทา โส ตสฺส ตสฺเสว ภาสิตสฺส อตฺถํ ชานาติ อยํ อิมสฺส ภาสิตสฺส อตฺโถ อยํ อิมสฺส ภาสิตสฺส อตฺโถติ อยํ วุจฺจติ อตฺถปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อยํ ปริยตฺติวาโร ฯ

สุตฺตนฺตภาชนียํ ฯ

2. อภิธมฺมภาชนียํ

1. กุสลวาโร

725. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺส สหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

726. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺส สหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โสมนสฺส สหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขา สหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขา สหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนา รพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

727. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

728. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

729. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา กุสลา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานำ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณำ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณำ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

2. อกุสลวาโร

730. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลำ จิตฺตำ อุปฺปนฺนำ โหติ โสมนสฺสสหคตำ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตำ รูปารมฺมณำ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณำ วา ยำ ยำ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย

ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อกุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ณาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ณาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปณฺณตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ณาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ณาเณน ตานิ ณาณานิ ชานาติ อิมานิ ณาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ณาเณสุ ณาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

731. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณ-ปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อกุสลา ยสฺมึ สมเย อกุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺป-ยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺจิคตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ วิจิกิจฺฉาสมฺปยุตฺตํ ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตํ อุทฺธจฺจสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อกุสลา อิเมสุ ธมฺเมสุ ณาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา เตสํ วิปาเก ณาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปณฺณตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ณาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ณาเณน ตานิ ณาณานิ ชานาติ อิมานิ ณาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ณาเณสุ ณาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

3. วิปากวาโร

732. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ รูปารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ณาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปณฺณตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ณาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ณาเณน ตานิ ณาณานิ ชานาติ อิมานิ ณาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ณาเณสุ ณาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

733. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ โสตวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ สทฺทารมฺมณํ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ คนฺธารมฺมณํ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ

อุเปกฺขาสหคตํ รสารมฺมณํ ฯเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ โหติ สุขสหคตํ โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ สุขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

734. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

735. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ ปีติ โหติ สุขํ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิ-ลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

736. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ

เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

737. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย กามาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมาน ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณ์ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณ์ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

738. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย รูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว รูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมฺ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ปจวีกสิณ์ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณ์ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณ์ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณ์ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

739. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อรูปูปปตฺติยา มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถ์ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม

ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

740. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นิยฺยานิกํ อปจยคามึ ทิฏฺจิคตานํ ปหานาย ปจฺจาย ภูมิยา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมํ ฌานํ อุป สมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากำ วิวิจฺ เจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมำ ฌานำ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ทุกฺขาปฏิปทำ ทนฺธาภิญฺญำ สุญฺญตำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณำ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสำ ธมฺมานำ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลา-เป ญาณำ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชต กานีติ ญาเณสุ ญาณำ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

741. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากำ จกฺขุวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ รูปารมฺมณำ ฯเปฯ โสตวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ สทฺทารมฺมณำ ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ คนฺธาร มฺมณำ ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ อุเปกฺขาสหคตำ รสารมฺมณำ ฯเปฯ กาย วิญฺญาณำ อุปฺปนฺนำ โหติ ทุกฺขสหคตำ โผฏฺจพฺพารมฺมณำ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตำ โหติ ทุกฺขำ โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยำ โหติ ทุกฺขินฺทฺริยำ โหติ ชีวิตินฺทฺริยำ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณำ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติ ยา เตสำ ธมฺมานำ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณำ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณำ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

742. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปา กา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺจพฺพารมฺมณา

วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

4. กิริยวาโร

743. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺ-ปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

744. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา อุเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ธมฺมารมฺมณา วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ เวทนา โหติ สญฺญา โหติ เจตนา โหติ จิตฺตํ โหติ วิตกฺโก โหติ วิจาโร โหติ อุเปกฺขา โหติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ วิริยินฺทฺริยํ โหติ สมาธินฺทฺริยํ โหติ มนินฺทฺริยํ โหติ อุเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ เย วา ปน ตสฺมึ สมเย อญฺเญปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺ-ปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

745. ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

กตเม ธมฺมา อพฺยากตา ยสฺมึ สมเย มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺป-ยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อุเปกฺขาสหคตา ญาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขาเรน ฯเปฯ รูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ ฯเปฯ อรูปาวจรํ ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺ-ธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนสญฺญา-สหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ ตสฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา อพฺยากตา อิเมสุ ธมฺเมสุ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา ยาย นิรุตฺติยา เตสํ ธมฺมานํ ปญฺญตฺติ โหติ ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา เยน ญาเณน ตานิ ญาณานิ ชานาติ อิมานิ ญาณานิ อิทมตฺถโชตกานีติ ญาเณสุ ญาณํ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

746. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา กามาวจรกุสลโต จตูสุ ญาณสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ กิริยโต จตูสุญาณสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนฺติ อตฺถปฏิสมฺภิทา เอเตสุเจว อุปฺปชฺชติ จตูสุ จ มคฺเคสุ จตูสุ จ ผเลสุ อุปฺปชฺชติ ฯ

อภิธมฺมภาชนียํ ฯ

3. ปญฺหาปุจฺฉกํ

747. จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ

748. จตุนฺนํ ปฏิสมฺภิทานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ กติ สรณา กติ อรณา ฯ

1. ติกํ

749. สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อนุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อสงฺกิลิฏฺสงฺกิเลสิกา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อสงฺกิลิฏฺสงฺกิเลสิกา สิยา อสงฺกิลิฏฺจอสงฺกิเลสิกา ฯ

ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สวิตกฺกสวิจารา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา

อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ สิยา ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ

ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สิยา อาจยคามิโน สิยา เนวอาจยคามิโนนอปจยคามิโน อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อาจยคามินี สิยา อปจยคามินี สิยา เนวอาจยคามินีนอปจยคามินี ฯ

ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา เนวเสกฺขนาเสกฺขา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา เสกฺขา สิยา อเสกฺขา สิยา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา ปริตฺตา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา ปริตฺตา สิยา อปฺปมาณา ฯ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปริตฺตารมฺมณา ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สิยา ปริตฺตารมฺมณา สิยา มหคฺคตารมฺมณา สิยา อปฺปมาณารมฺมณา ฯ

ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา มชฺฌิมา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา มชฺฌิมา สิยา ปณีตา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อนิยตา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สมฺมตฺตนิยตา สิยา อนิยตา ฯ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปตินีติปิ อตฺถปฏิสมฺภิทา น มคฺคารมฺมณา สิยา มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปตินี สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคเหตุกาติปิ มคฺคาธิปตินีติปิ เทฺว ปฏิสมฺภิทา สิยา มคฺคารมฺมณา น มคฺคเหตุกา สิยา มคฺคาธิปติโน สิยา น วตฺตพฺพา มคฺคารมฺมณาติปิ มคฺคาธิปติโนติปิ ฯ

ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทิโนติ อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทินี ฯ สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา เทฺว ปฏิสมฺภิทา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อตีตารมฺมณา สิยา อนาคตารมฺมณา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา สิยา น วตฺตพฺพา อตีตารมฺมณาติปิ อนาคตารมฺมณาติปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณาติปิ ฯ สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา พหิทฺธารมฺมณา ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สิยา อชฺฌตฺตารมฺมณา สิยา พหิทฺธารมฺมณา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ฯ อนิทสฺสนอปฺปฏิฆา ฯ

2. ทุกำ

750. เหตู สเหตุกา เหตุสมฺปยุตฺตา เหตู เจว สเหตุกา จ เหตู เจว เหตุสมฺป-ยุตฺตา จ น วตฺตพฺพา น เหตู สเหตุกาติปิ นเหตูอเหตุกาติปิ ฯ

สปฺปจฺจยา สงฺขตา อนิทสฺสนา อปฺปฏิฆา อรูปา ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา โลกิยา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

โน อาสวา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สาสวา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สาสวา สิยา อนาสวา ฯ อาสววิปฺปยุตฺตา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สาสวา เจว โน จ อาสวา อตฺถปฏิสมฺภิทา น วตฺตพฺพา อาสวา เจว สาสวา จาติ สิยา สา

สวา เจว โน จ อาสโว สิยา น วตฺตพฺพา สาสวา เจว โน จ อาสวาติ ฯ น วตฺตพฺพา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จาติปิ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา อาสววิปฺปยุตฺต สาสวา สิยา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ฯ

โน สโยชนา ฯเปฯ โน คนฺถา ฯเปฯ โน โอฆา ฯเปฯ โน โยคา ฯเปฯ โน นีวรณา ฯเปฯ โน ปรามาสา ฯเปฯ สารมฺมณา โน จิตฺตา เจตสิกา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสํสฏฺฐา จิตฺตสมฺสฏฺฐานา จิตฺตสหภุโน จิตฺตานุปริวตฺติโน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺสฏฺฐานา จิตฺตสํสฏฺฐสมฺสฏฺฐาน-สหภุโน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺสฏฺฐานานุปริวตฺติโน พาหิรา โน อุปาทา อนุปาทินฺนา ฯ

โน อุปาทานา ฯเปฯ โน กิเลสา ฯเปฯ น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา น ภาวนาย ปหาตพฺพา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สวิตกฺกา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สวิตกฺกา สิยา อวิตกฺกา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สวิจารา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สวิจารา สิยา อวิจารา ฯ สิยา สปฺปีติกา สิยา อปฺปีติกา สิยา ปีติสหคตา สิยา น ปีติสหคตา สิยา สุขสหคตา สิยา น สุขสหคตา สิยา อุเปกฺขาสหคตา สิยา น อุเปกฺขาสหคตา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา กามาวจรา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา กามาวจรา สิยา น กามาวจรา ฯ น รูปาวจรา น อรูปาวจรา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา ปริยาปนฺนา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อนิยฺยานิกา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา นิยฺยานิกา สิยา อนิยฺยานิกา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา อนิยตา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา นิยตา สิยา อนิยตา ฯ ติสฺโส ปฏิสมฺภิทา สอุตฺตรา อตฺถปฏิสมฺภิทา สิยา สอุตฺตรา สิยา อนุตฺตรา ฯ อรณาติ ฯ

ปญฺหาปุจฺฉกํ

ปฏิสมฺภิทาวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

16. ญาณวิภงฺโค

1. เอกกมาติกา

751. เอกวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ ปญฺจ วิญฺญาณา น เหตู อเหตุกา เหตุวิปฺปยุตฺตา สปฺปจฺจยา สงฺขตา อรูปา โลกิยา สาสวา สโยชนิยา คนฺถนิยา โอฆนิยา โยคนิยา นีวรณิยา ปรามฏฺฐา อุปาทานิยา สงฺกิเลสิกา อพฺยากตา สารมฺมณา อเจตสิกา วิปากา อุปาทินฺนุปาทานิยา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา น สวิตกฺกสวิจารา น อวิตกฺกวิจารมตฺตา อวิตกฺกอวิจารา น ปีติสหคตา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ป

หาตพฺพเหตุกา เนวาจยคามิโนนอปจยคามิโน เนวเสกฺขนาเสกฺขา ปริตฺตา กามาวจรา น รูปาวจรา น อรูปาวจรา ปริยาปนฺนา โน อปริยาปนฺนา อนิยตา อนิยฺยานิกา

อุปฺปนฺนวตฺถุกา อุปฺปนฺนารมฺมณา

(๓) ปุเรชาตวตฺถุกา ปุเรชาตารมฺมณา

(๔) อชฺฌตฺติกวตฺถุกา พาหิรารมฺมณา

(๕) อสมฺภินฺนวตฺถุกา อสมฺภินฺนารมฺมณา

(๖) นานาวตฺถุกา นานารมฺมณา

(๗) น อญฺญมญฺญสฺส โคจรวิสยํ ปจฺจนุโภนฺติ

(๘) น อสมนฺนาหารา อุปฺปชฺชนฺติ

(๙) น อมนสิการา อุปฺปชฺชนฺติ

(๑๐) น อพฺโพกิณฺณา อุปฺปชฺชนฺติ

(๑๑) น อปุพฺพํ อจริมํ อุปฺปชฺชนฺติ

(๑๒) น อญฺญมญฺญสฺส สมนนฺตรา อุปฺปชฺชนฺติ

(๑๓) ปญฺจ วิญฺญาณา อนาโภคา

(๑๔) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาติ อญฺญตฺร อภินิปาตมตฺตา

(๑๕) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาติ

(๑๖) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปติ

(๑๗) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปติ

(๑๘) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กายกมฺมํ น วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปติ

(๑๙) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กายกมฺมํ น วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปติ

(๒๐) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยติ

(๒๑) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยติ

(๒๒) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาติ

(๒๓) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาติ

(๒๔) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น จวติ น อุปปชฺชติ

(๒๕) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น จวติ น อุปปชฺชติ

(๒๖) ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสติ

(๒๗) ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสติ ฯ

ยาถาวกวตฺถุวิภาวนา ปญฺญา ฯ

เอวํ เอกวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

2. ทุกมาติกา

752. ทุวิเธน ฌาณวตฺถุ

(๑) โลกิยา ปญฺญา โลกุตฺตรา ปญฺญา

(๒) เกนจิ วิญฺเญยฺยา ปญฺญา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ปญฺญา

(๓) สาสวา ปญฺญา อนาสวา ปญฺญา

(๔) อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา ปญฺญา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา ปญฺญา

(๕) สโยชนิยา ปญฺญา อสโยชนิยา ปญฺญา

(๖) สโยชนวิปฺปยุตฺตสโยชนิยา ปญฺญา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา ปญฺญา

(๗) คนฺถนิยา ปญฺญา อคนฺถนิยา ปญฺญา

(๘) คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา ปญฺญา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา ปญฺญา

(๙) โอฆนิยา ปญฺญา อโนฆนิยา ปญฺญา

(๑๐) โอฆวิปฺปยุตฺตโอฆนิยา ปญฺญา โอฆวิปฺปยุตฺตา อโนฆนิยา ปญฺญา

(๑๑) โยคนิยา ปญฺญา อโยคนิยา ปญฺญา

(๑๒) โยควิปฺปยุตฺตโยคนิยา ปญฺญา โยควิปฺปยุตฺตา อโยคนิยา ปญฺญา

(๑๓) นีวรณิยา ปญฺญา อนีวรณิยา ปญฺญา

(๑๔) นีวรณวิปฺปยุตฺตนีวรณิยา ปญฺญา นีวรณวิปฺปยุตฺตอนีวรณิยา ปญฺญา

(๑๕) ปรามฏฺฐา ปญฺญา อปรามฏฺฐา ปญฺญา

(๑๖) ปรามาสวิปฺปยุตฺตปรามฏฺฐา ปญฺญา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา ปญฺญา

(๑๗) อุปาทินฺนา ปญฺญา อนุปาทินฺนา ปญฺญา

(๑๘) อุปาทานิยา ปญฺญา อนุปาทานิยา ปญฺญา

(๑๙) อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา ปญฺญา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา ปญฺญา

(๒๐) สงฺกิเลสิกา ปญฺญา อสงฺกิเลสิกา ปญฺญา

(๒๑) กิเลสวิปฺปยุตฺตสงฺกิเลสิกา ปญฺญา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ปญฺญา

(๒๒) สวิตกฺกา ปญฺญา อวิตกฺกา ปญฺญา

(๒๓) สวิจารา ปญฺญา อวิจารา ปญฺญา

(๒๔) สปฺปีติกา ปญฺญา อปฺปีติกา ปญฺญา

(๒๕) ปีติสหคตา ปญฺญา น ปีติสหคตา ปญฺญา

(๒๖) สุขสหคตา ปญฺญา น สุขสหคตา ปญฺญา

(๒๗) อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา น อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา

(๒๘) กามาวจรา ปญฺญา น กามาวจรา ปญฺญา

(๒๙) รูปาวจรา ปญฺญา น รูปาวจรา ปญฺญา

(๓๐) อรูปาวจรา ปญฺญา น อรูปาวจรา ปญฺญา

(๓๑) ปริยาปนฺนา ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา

(๓๒) นิยฺยานิกา ปญฺญา อนิยฺยานิกา ปญฺญา

(๓๓) นิยตา ปญฺญา อนิยตา ปญฺญา

(๓๔) สอุตฺตรา ปญฺญา อนุตฺตรา ปญฺญา

(๓๕) อตฺถชาปิกา ปญฺญา ชาปิตตฺถา ปญฺญา

เอวํ ทุวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

3. ติกมาติกา

753. ติวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

(๑) จินฺตามยา ปญฺญา สุตมยา ปญฺญา ภาวนามยา ปญฺญา

(๒) ทานมยา ปญฺญา สีลมยา ปญฺญา ภาวนามยา ปญฺญา

(๓) อธิสีเล ปญฺญา อธิจิตฺเต ปญฺญา อธิปญฺญาย ปญฺญา

(๔) อายโกสลฺลํ อปายโกสลฺลํ อุปายโกสลฺลํ ฯ

(๕) วิปากา ปญฺญา วิปากธมฺมธมฺมา ปญฺญา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ปญฺญา

(๖) อุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺญา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺญา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ปญฺญา

(๗) สวิตกฺกสวิจารา ปญฺญา อวิตกฺกวิจารมตฺตา ปญฺญา อวิตกฺกอวิจารา ปญฺญา

(๘) ปีติสหคตา ปญฺญา สุขสหคตา ปญฺญา อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา

(๙) อาจยคามินี ปญฺญา อปจยคามินี ปญฺญา เนวาจยคามินีนาปจยคามินี ปญฺญา

(๑๐) เสกฺขา ปญฺญา อเสกฺขา ปญฺญา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ปญฺญา

(๑๑) ปริตฺตา ปญฺญา มหคฺคตา ปญฺญา อปฺปมาณา ปญฺญา

(๑๒) ปริตฺตารมฺมณา ปญฺญา มหคฺคตารมฺมณา ปญฺญา อปฺปมาณารมฺมณา ปญฺญา

(๑๓) มคฺคารมฺมณา ปญฺญา มคฺคเหตุกา ปญฺญา มคฺคาธิปตินี ปญฺญา

(๑๔) อุปฺปนฺนา ปญฺญา อนุปฺปนฺนา ปญฺญา อุปฺปาทินี ปญฺญา

(๑๕) อตีตา ปญฺญา อนาคตา ปญฺญา ปจฺจุปฺปนฺนา ปญฺญา

(๑๖) อตีตารมฺมณา ปญฺญา อนาคตารมฺมณา ปญฺญา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ปญฺญา

(๑๗) อชฺฌตฺตา ปญฺญา พหิทฺธา ปญฺญา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ปญฺญา

(๑๘) อชฺฌตฺตารมฺมณา ปญฺญา พหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา ฯ

(๑๙) สวิตกฺกสวิจารา ปณฺณา อตฺถิ วิปากา อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺมา อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

(๒๐) อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา

(๒๑) อตฺถิ ปีติสหคต อตฺถิ สุขสหคตา อตฺถิ อุเปกฺขาสหคตา

(๒๒) อตฺถิ อาจยคามินี อตฺถิ อปจยคามินี อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามินี

(๒๓) อตฺถิ เสกฺขา อตฺถิ อเสกฺขา อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺขา

(๒๔) อตฺถิ ปริตฺตา อตฺถิ มหคฺคตา อตฺถิ อปฺปมาณา

(๒๕) อตฺถิ ปริตฺตารมฺมณา อตฺถิ มหคฺคตารมฺมณา อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมณา

(๒๖) อตฺถิ มคฺคารมฺมณา อตฺถิ มคฺคเหตุกา อตฺถิ มคฺคาธิปตินี

(๒๗) อตฺถิ อุปฺปนฺนา อตฺถิ อนุปฺปนฺนา อตฺถิ อุปฺปาทินี

(๒๘) อตฺถิ อตีตา อตฺถิ อนาคตา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนา

(๒๙) อตฺถิ อตีตารมฺมณา อตฺถิ อนาคตารมฺมณา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา

(๓๐) อตฺถิ อชฺฌตฺตา อตฺถิ พหิทฺธา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา

(๓๑) อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมณา อตฺถิ พหิทฺธารมฺมณา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา

(๓๒) อวิตกฺกวิจารมตฺตา ปณฺณา อตฺถิ วิปากา อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺมา อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

(๓๓) อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา

(๓๔) อตฺถิ อาจยคามินี อตฺถิ อปจยคามินี อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามินี

(๓๕) อตฺถิ เสกฺขา อตฺถิ อเสกฺขา อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺขา

(๓๖) อตฺถิ อุปฺปนฺนา อตฺถิ อนุปฺปนฺนา อตฺถิ อุปฺปาทินี

(๓๗) อตฺถิ อตีตา อตฺถิ อนาคตา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนา

(๓๘) อตฺถิ อชฺฌตฺตา อตฺถิ พหิทฺธา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ

(๓๙) อวิตกฺกอวิจารา ปณฺณา อตฺถิ วิปากา อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺมา อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

(๔๐) อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปฺปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปฺปาทินฺนอนุปาทานิยา

(๔๑) อตฺถิ ปีติสหคตา อตฺถิ สุขสหคตา อตฺถิ อุเปกฺขาสหคตา

(๔๒) อตฺถิ อาจยคามินี อตฺถิ อปจยคามินี อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามินี

(๔๓) อตฺถิ เสกฺขา อตฺถิ อเสกฺขา อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺขา

(๔๔) อตฺถิ ปริตฺตารมฺมณา อตฺถิ มหคฺคตารมฺมณา อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมณา

(๔๕) อตฺถิ มคฺคารมฺมณา อตฺถิ มคฺคเหตุกา อตฺถิ มคฺคาธิปตินี

(๔๖) อตฺถิ อุปฺปนฺนา อตฺถิ อนุปฺปนฺนา อตฺถิ อุปฺปาทินี

(๔๗) อตฺถิ อตีตา อตฺถิ อนาคตา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนา

(๔๘) อตฺถิ อตีตารมฺมณา อตฺถิ อนาคตารมฺมณา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา

(๔๙) อตฺถิ อชฺฌตฺตา อตฺถิ พหิทฺธา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา

(๕๐) อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมณา อตฺถิ พหิทฺธารมฺมณา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา

(๕๑) ปีติสหคตา ปญฺญา สุขสหคตา ปญฺญา อตฺถิ วิปากา อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺมา อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

(๕๒) อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา

(๕๓) อตฺถิ สวิตกฺกสวิจารา อตฺถิ อวิตกฺกวิจารมตฺตา อตฺถิ อวิตกฺกอวิจารา

(๕๔) อตฺถิ อาจยคามินี อตฺถิ อปจยคามินี อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามินี

(๕๕) อตฺถิ เสกฺขา อตฺถิ อเสกฺขา อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺขา

(๕๖) อตฺถิ ปริตฺตา อตฺถิ มหคฺคตา อตฺถิ อปฺปมาณา

(๕๗) อตฺถิ ปริตฺตารมฺมณา อตฺถิ มหคฺคตารมฺมณา อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมณา

(๕๘) อตฺถิ มคฺคารมฺมณา อตฺถิ มคฺคเหตุกา อตฺถิ มคฺคาธิปตินี

(๕๙) อตฺถิ อุปฺปนฺนา อตฺถิ อนุปฺปนฺนา อตฺถิ อุปฺปาทินี

(๖๐) อตฺถิ อตีตา อตฺถิ อนาคตา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนา

(๖๑) อตฺถิ อตีตารมฺมณา อตฺถิ อนาคตารมฺมณา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา

(๖๒) อตฺถิ อชฺฌตฺตา อตฺถิ พหิทฺธา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา

(๖๓) อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมณา อตฺถิ พหิทฺธารมฺมณา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา

(๖๔) อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา อตฺถิ วิปากา อตฺถิ วิปากธมฺมธมฺมา อตฺถิ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา

(๖๕) อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนุปาทานิยา อตฺถิ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา

(๖๖) อตฺถิ อาจยคามินี อตฺถิ อปจยคามินี อตฺถิ เนวาจยคามินาปจยคามินี

(๖๗) อตฺถิ เสกฺขา อตฺถิ อเสกฺขา อตฺถิ เนวเสกฺขนาเสกฺขา

(๖๘) อตฺถิ ปริตฺตา อตฺถิ มหคฺคตา อตฺถิ อปฺปมาณา

(๖๙) อตฺถิ ปริตฺตารมฺมณา อตฺถิ มหคฺคตารมฺมณา อตฺถิ อปฺปมาณารมฺมณา

(๗๐) อตฺถิ มคฺคารมฺมณา อตฺถิ มคฺคเหตุกา อตฺถิ มคฺคาธิปตินี

(๗๑) อตฺถิ อุปฺปนฺนา อตฺถิ อนุปฺปนฺนา อตฺถิ อุปฺปาทินี

(๗๒) อตฺถิ อตีตา อตฺถิ อนาคตา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนา

(๗๓) อตฺถิ อตีตารมฺมณา อตฺถิ อนาคตารมฺมณา อตฺถิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา

(๗๔) อตฺถิ อชฺฌตฺตา อตฺถิ พหิทฺธา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธา

(๗๕) อตฺถิ อชฺฌตฺตารมฺมณา อตฺถิ พหิทฺธารมฺมณา อตฺถิ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา

เอวํ ติวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

4. จตุกฺกมาติกา

754. จตุพฺพิเธน ญาณวตฺถุ

(๑) กมฺมสฺสกตญาณํ สจฺจานุโลมิกํ ญาณํ มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ผลสมงฺคิสฺส ญาณํ

(๒) ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขสมุทเย ญาณํ ทุกฺขนิโรเธ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ

(๓) กามาวจรา ปญฺญา รูปาวจรา ปญฺญา อรูปาวจรา ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา

(๔) ธมฺเม ญาณํ อนฺวเย ญาณํ ปริเน ญาณํ สมฺมติญาณํ

(๕) อตฺถิ ปญฺญา อาจยาย โน อปจยาย อตฺถิ ปญฺญา อปจยาย โน อาจยาย อตฺถิ ปญฺญา อาจยาย เจว อปจยาย จ อตฺถิ ปญฺญา เนวาจยาย โน อปจยาย

(๖) อตฺถิ ปญฺญา นิพฺพิทาย โน ปฏิเวธาย อตฺถิ ปญฺญา ปฏิเวธาย โน นิพฺพิทาย อตฺถิ ปญฺญา นิพฺพิทาย เจว ปฏิเวธาย จ อตฺถิ ปญฺญา เนว นิพฺพิทาย โน ปฏิเวธาย

(๗) หานภาคินี ปญฺญา ฐิติภาคินี ปญฺญา วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา

(๘) จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา

(๙) จตสฺโส ปฏิปทา

(๑๐) จตฺตาริ อารมฺมณานิ

(๑๑) ชรามรเณ ญาณํ ชรามรณสมุทเย ญาณํ ชรามรณนิโรเธ ญาณํ ชรามรณนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ

(๑๒-๒๑) ชาติยา ญาณํ ฯเปฯ ภเว ญาณํ ฯเปฯ อุปาทาเน ญาณํ ฯเปฯ ตณฺหาย ญาณํ ฯเปฯ เวทนาย ญาณํ ฯเปฯ ผสฺเส ญาณํ ฯเปฯ สฬายตเน ญาณํ ฯเปฯ นามรูเป ญาณํ ฯเปฯ วิญฺญาเณ ญาณํ ฯเปฯ สงฺขาเรสุ ญาณํ สงฺขารสมุทเย ญาณํ สงฺขารนิโรเธ ญาณํ สงฺขารนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ เอวํ จตุพฺพิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

5. ปญฺจกมาติกา

755. ปญฺจวิเธน ญาณวตฺถุ

(๑) ปญฺจงฺคิโก สมฺมาสมาธิ (๒) ปญฺจณาณิโก สมฺมาสมาธิ

เอวํ ปญฺจวิเธน ณาณวตฺถุ ฯ

6. ฉกฺกมาติกา

756. ฉพฺพิเธน ณาณวตฺถุ

(๑) ฉสุ อภิญฺญาสุ ปญฺญา

เอวํ ฉพฺพิเธน ณาณวตฺถุ ฯ

7. สตฺตกมาติกา

757. สตฺตวิเธน ณาณวตฺถุ

(๑) สตฺตสตฺตติ ณาณวตฺถูนิ

เอวํ สตฺตวิเธน ณาณวตฺถุ ฯ

8. อฏฺฐกมาติกา

758. อฏฺฐวิเธน ณาณวตฺถุ

(๑) จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา

เอวํ อฏฺฐวิเธน ณาณวตฺถุ ฯ

9. นวกมาติกา

759. นววิเธน ณาณวตฺถุ

(๑) นวสุ อนุปุพฺพวิหารสมาปตฺตีสุ ปญฺญา

เอวํ นววิเธน ณาณวตฺถุ ฯ

10. ทสกมาติกา

760. ทสวิเธน ณาณวตฺถุ ทส ตถาคตสฺส ตถาคตพลานิ เยหิ พเลหิ สมนฺนาคโต ตถาคโต อาสภํ ฐานํ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทํ นทติ พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺเตติ ฯ กตมานิ ทส ฯ

(๑) อิธ ตถาคโต ฐานญฺจ ฐานโต อฏฺฐานญฺจ อฏฺฐานโต ยถาภูตํ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต ฐานญฺจ ฐานโต อฏฺฐานญฺจ อฏฺฐานโต ยถาภูตํ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลํ โหติ ยํ พลํ อาคมฺม ตถาคโต อาสภํ ฐานํ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทํ นทติ พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺเตติ ฯ

(๒) ปุน จ ปรํ ตถาคโต อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนานํ กมฺมสมาทานานํ ฐานโส เหตุโส วิปากํ ยถาภูตํ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนานํ กมฺมสมาทานานํ ฐานโส เหตุโส วิปากํ ยถาภูตํ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลํ โหติ ยํ พลํ อาคมฺม ตถาคโต อาสภํ ฐานํ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทํ นทติ พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺเตติ ฯ

(๓) ปุน จ ปรํ ตถาคโต สพฺพตฺถคามินึ ปฏิปทำ ยถาภูตํ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต

สพฺพตฺถคามินึ ปฏิปทำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๔) ปุน จ ปรำ ตถาคโต อเนกธาตุ นานาธาตุโลกำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต อเนกธาตุ นานาธาตุโลกำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๕) ปุน จ ปรำ ตถาคโต สตฺตานำ นานาธิมุตฺติกตำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต สตฺตานำ นานาธิมุตฺติกตำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๖) ปุน จ ปรำ ตถาคโต ปรสตฺตานำ ปรปุคฺคลานำ อินฺทฺริยปโรปริยตฺตำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต ปรสตฺตานำ ปรปุคฺคลานำ อินฺทฺริยปโรปริยตฺตำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๗) ปุน จ ปรำ ตถาคโต ฌานวิโมกฺขสมาธิสมาปตฺตีนำ สงฺกิเลสำ โวทานำ วุฏฺฐานำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต ฌานวิโมกฺขสมาธิสมาปตฺตีนำ สงฺกิเลสำ โวทานำ วุฏฺฐานำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๘) ปุน จ ปรำ ตถาคโต ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตึ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตึ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๙) ปุน จ ปรำ ตถาคโต สตฺตานำ จุตูปปาตำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต สตฺตานำ จุตูปปาตำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

(๑๐) ปุน จ ปรำ ตถาคโต อาสวานำ ขยำ ยถาภูตำ ปชานาติ ยมฺปิ ตถาคโต อาสวานำ ขยำ ยถาภูตำ ปชานาติ อิทมฺปิ ตถาคตสฺส ตถาคตพลำ โหติ ยำ พลำ อาคมฺม ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ อิมานิ ทส ตถาคตสฺส ตถาคตพลานิ เยหิ พเลหิ สมนฺนาคโต ตถาคโต อาสภำ ฐานำ ปฏิชานาติ ปริสาสุ สีหนาทำ นทติ พฺรหฺมจกฺกำ ปวตฺเตติ ฯ

เอวำ ทสวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

มาติกา ฯ

1. เอกกนิทฺเทโส

761. ปญฺจ วิญฺญาณา น เหตุเมว อเหตุกเมว เหตุวิปฺปยุตฺตเมว สปฺปจฺจยเมว สงฺขตเมว อรูปเมว โลกิยเมว สาสวเมว สโยชนิยเมว คนฺถนิยเมว โอฆนิยเมว โยคนิยเมว นีวรณิยเมว ปรามฏฺฐเมว อุปาทานิยเมว สงฺกิเลสิกเมว อพฺยากตเมว สารมฺมณเมว อเจตสิกเมว วิปากเมว อุปาทินฺนุปาทานิยเมว อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกเมว น สวิตกฺกสวิ-จารเมว นอวิตกฺกวิจารมตฺตเมว อวิตกฺกอวิจารเมว น ปีติสหคตเมว เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ป หาตพฺพเมว เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกเมว เนวาจยคามินาปจยคามิเมว เนวเสกฺขนาเสกฺขเมว ปริตฺตเมว กามาวจรเมว น รูปาวจรเมว น อรูปาวจรเมว ปริยาปนฺน เมว โน อปริยาปนฺนเมว อนิยตเมว อนิยฺยานิกเมว อุปฺปนฺนํ มโนวิญฺญาณวิญฺเญยฺยเมว อนิจฺจเมว ชราภิภูตเมว ฯ

762. ปญฺจ วิญฺญาณา อุปฺปนฺนวตฺถุกา อุปฺปนฺนารมฺมณาติ อุปฺปนฺนสฺมึ วตฺถุสฺมึ อุปฺ ปนฺเน อารมฺมเณ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

ปุเรชาตวตฺถุกา ปุเรชาตารมฺมณาติ ปุเรชาตสฺมึ วตฺถุสฺมึ ปุเรชาเต อารมฺมเณ อุปฺ ปชฺชนฺติ ฯ

อชฺฌตฺติกวตฺถุกา พาหิรารมฺมณาติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ วตฺถู อชฺฌตฺติกา อา รมฺมณา พาหิรา ฯ

อสมฺภินฺนวตฺถุกา อสมฺภินฺนารมฺมณาติ อสมฺภินฺนสฺมึ วตฺถุสฺมึ อสมฺภินฺเน อารมฺมเณ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

นานาวตฺถุกา นานารมฺมณาติ อญฺญํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จ อารมฺมณญฺจ อญฺญํ โสตวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จ อารมฺมณญฺจ อญฺญํ ฆานวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จ อารมฺมณญฺจ อญฺญํ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จ อารมฺมณญฺจ อญฺญํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ จ อา รมฺมณญฺจ ฯ

763. น อญฺญมญฺญสฺส โคจรวิสยํ ปจฺจนุโภนฺตีติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ โสต วิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ โสตวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยมฺปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ ฯ จกฺขุ วิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ ฆานวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ ฆานวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยมฺปิ จกฺขุ วิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ ฯ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ ชิวฺหา วิญฺญาณสฺส โคจรวิสยมฺปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ กาย วิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ กายวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยมฺปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ โสต วิญฺญาณสฺส ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ จกฺขุวิญฺญาณํ น ปจฺจนุโภติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยมฺปิ กายวิญฺญาณํ น ปจฺ

จนฺโภติ กายวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ โสตวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ โสตวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํปิ กายวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ กายวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ ฆานวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ ฆานวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํปิ กายวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ กายวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส โคจรวิสยํปิ กายวิญฺญาณํ น ปจฺจนฺโภติ ฯ

764. น อสมนฺนาหารา อุปฺปชฺชนฺตีติ สมนฺนาหรนฺตสฺส อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

น อมนสิการา อุปฺปชฺชนฺตีติ มนสิกโรนฺตสฺส อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

น อพฺโพกิณฺณา อุปฺปชฺชนฺตีติ น ปฏิปาฏิยา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

น อปุพฺพํ อจริมํ อุปฺปชฺชนฺตีติ น เอกกฺขเณ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

765. น อญฺญมญฺญสฺส สมนนฺตรา อุปฺปชฺชนฺตีติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา โสตวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ โสตวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา ฆานวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ ฆานวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา ชิวฺหาวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา กายวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ กายวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ จกฺขุวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ โสตวิญฺญาณสฺส ฯเปฯ ฆานวิญฺญาณสฺส ฯเปฯ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส ฯเปฯ กายวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา จกฺขุวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ กายวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ กายวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา โสตวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ โสตวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ กายวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ กายวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา ฆานวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ ฆานวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ กายวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ กายวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตรา ชิวฺหาวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ ชิวฺหาวิญฺญาณสฺส อุปฺปนฺนสมนนฺตราปิ กายวิญฺญาณํ น อุปฺปชฺชติ ฯ

766. ปญฺจ วิญฺญาณา อนาโภคาติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ นตฺถิ อาวชฺชนา วา อาโภโค วา สมนฺนาหาโร วา มนสิกาโร วา ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาติ ฯ

อญฺญตฺร อภินิปาตมตฺตาติ อญฺญตฺร อาปาถมตฺตา ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น กญฺจิ ธมฺมํ ปฏิวิชานาติ ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปติ คมนํ วา ฐานํ วา นิสชฺชํ วา เสยฺยํ วา ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น กญฺจิ อิริยาปถํ กปฺเปติ คมนํ วา ฐานํ วา นิสชฺชं วา เสยฺยํ วา ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กายกมฺมํ น วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กายกมฺมํ วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปติ ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กายกมฺมํ น วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น กายกมฺมํ วจีกมฺมํ ปฏฺฐเปติ ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยติ ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น กุสลากุสลํ ธมฺมํ สมาทิยติ ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาติ ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น สมาปชฺชติ น วุฏฺฐาติ ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น จวติ น อุปปชฺชตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น จวติ น อุปปชฺชติ ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น จวติ น อุปปชฺชตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น จวติ น อุปปชฺชติ ฯ

ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสตีติ ปญฺจหิ วิญฺญาเณหิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสติ ฯ

ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตราปิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสตีติ ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ สมนนฺตรา มโนธาตุยาปิ น สุปติ น ปฏิพุชฺฌติ น สุปินํ ปสฺสติ ฯ เอวํ ยาถาวกวตฺถุวิภาวนา ปญฺญา ฯ

เอวํ เอกวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

เอกกํ

2. ทุกนิทฺเทโส

767. (๑) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา โลกิยา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา โลกุตฺตรา ปญฺญา ฯ

(๒) สพฺพาว ปญฺญา เกนจิ วิญฺเญยฺยา เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ฯ

(๓) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา สาสวา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อนาสวา ปณฺณา ฯ

(๔) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา อาสววิปฺปยุตฺตสาสวา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อาสววิปฺปยุตฺตอนาสวา ปณฺณา ฯ

(๕) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา สโยชนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อสโยชนิยา ปณฺณา ฯ

(๖) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา สโยชนวิปฺปยุตฺตา สโยชนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา สโยชนวิปฺปยุตฺตา อสโยชนิยา ปณฺณา ฯ

(๗) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา คนฺถนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อคนฺถนิยา ปณฺณา ฯ

(๘) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา คนฺถวิปฺปยุตฺตคนฺถนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา คนฺถวิปฺปยุตฺตอคนฺถนิยา ปณฺณา ฯ

(๙) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา โอฆนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อโนฆนิยา ปณฺณา ฯ

(๑๐) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา โอฆวิปฺปยุตฺตา โอฆนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา โอฆวิปฺปยุตฺตา อโนฆนิยา ปณฺณา ฯ

(๑๑) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา โยคนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อโยคนิยา ปณฺณา ฯ

(๑๒) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา โยควิปฺปยุตฺตา โยคนิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา โยควิปฺปยุตฺตา อโยคนิยา ปณฺณา ฯ

(๑๓) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา นีวรณิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อนีวรณิยา ปณฺณา ฯ

(๑๔) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณิยา ปณฺณา ฯ

(๑๕) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา ปรามฏฺฐา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อปรามฏฺฐา ปณฺณา ฯ

(๑๖) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา ปณฺณา ฯ

(๑๗) ตีสุ ภูมีสุ วิปาเก ปณฺณา อุปาทินฺนา ปณฺณา ตีสุ ภูมีสุ กุสเล ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปณฺณา อนุปาทินฺนา ปณฺณา ฯ

(๑๘) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปณฺณา อุปาทานิยา ปณฺณา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ

ผเลสุ ปญฺญา อนุปาทานิยา ปญฺญา ฯ

(๑๙) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา ปญฺญา จตุสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา ปญฺญา ฯ

(๒๐) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา สงฺกิเลสิกา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อสงฺกิเลสิกา ปญฺญา ฯ

(๒๑) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ปญฺญา ฯ

(๒๒) วิตกฺกสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สวิตกฺกา ปญฺญา วิตกฺกวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา อวิตกฺกา ปญฺญา ฯ

(๒๓) วิจารสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สวิจารา ปญฺญา วิจารวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา อวิจารา ปญฺญา ฯ

(๒๔) ปีติสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สปฺปีติกา ปญฺญา ปีติวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา อปฺปีติกา ปญฺญา ฯ

(๒๕) ปีติสมฺปยุตฺตา ปญฺญา ปีติสหคตา ปญฺญา ปีติวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา น ปีติสหคตา ปญฺญา ฯ

(๒๖) สุขสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สุขสหคตา ปญฺญา สุขวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา น สุขสหคตา ปญฺญา ฯ

(๒๗) อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตา ปญฺญา อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา น อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา ฯ

(๒๘) กามาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา กามาวจรา ปญฺญา รูปาวจรา ปญฺญา อรูปาวจรา ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา น กามาวจรา ปญฺญา ฯ

(๒๙) รูปาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา รูปาวจรา ปญฺญา กามาวจรา ปญฺญา อรูปาวจรา ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา น รูปาวจรา ปญฺญา ฯ

(๓๐) อรูปาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา อรูปาวจรา ปญฺญา กามาวจรา ปญฺญา รูปาวจรา ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา น อรูปาวจรา ปญฺญา ฯ

(๓๑) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา ปริยาปนฺนา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา ฯ

(๓๒) จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา นิยฺยานิกา ปญฺญา ตีสุ ภูมีสุ กุสเล จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา อนิยฺยานิกา ปญฺญา ฯ

(๓๓) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา นิยตา ปญฺญา ตีสุ ภูมีสุ กุสเล จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา อนิยตา ปญฺญา ฯ

(๓๔) ตีสุ ภูมีสุ กุสลาพฺยากเต ปญฺญา สอุตฺตรา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อนุตฺตรา ปญฺญา ฯ

(๓๕) ตตฺถ กตมา อตฺถชาปิกา ปญฺญา

จตูสุ ภูมีสุ กุสเล อรหโต อภิญฺญํ อุปฺปาเทนฺตสฺส สมาปตฺตึ อุปฺปาเทนฺตสฺส กิริยาพฺยากตา ปญฺญา อตฺถชาปิกา ปญฺญา จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก อรหโต อุปฺปนฺนาย อภิญฺญาย อุปฺปนฺนาย สมาปตฺติยา กิริยาพฺยากตา ปญฺญา ชาปิตตฺถา ปญฺญา ฯ

เอวํ ทุวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

ทุกํ ฯ

3. ติกนิทฺเทโส

768. (๑.ก**)** ตตฺถ กตมา จินฺตามยา ปญฺญา

โยควิหิเตสุ วา กมฺมายตเนสุ โยควิหิเตสุ วา สิปฺปายตเนสุ โยควิหิเตสุ วา วิชฺชฏฺฐาเนสุ กมฺมสฺสกตํ วา สจฺจานุโลมิกํ วา รูปํ อนิจฺจนฺติ วา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อนิจฺจนฺติ วา ยํ เอวรูปึ อนุโลมิกํ ขนฺตึ ทิฏฺจิ รุจึ มุตึ เปกฺขํ ธมฺมนิชฺฌานกฺขนฺตึ ปรโต อสฺสุตฺวา ปฏิลภติ อยํ วุจฺจติ จินฺตามยา ปญฺญา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา สุตมยา ปญฺญา โยควิหิเตสุ วา กมฺมายตเนสุ โยควิหิเตสุ วา สิปฺปายตเนสุ โยควิหิเตสุ วา วิชฺชฏฺฐาเนสุ กมฺมสฺสกตํ วา สจฺจานุโลมิกํ วา รูปํ อนิจฺจนฺติ วา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อนิจฺจนฺติ วา ยํ เอวรูปึ อนุโลมิกํ ขนฺตึ ทิฏฺจึ รุจึ มุตึ เปกฺขํ ธมฺมนิชฺฌานกฺขนฺตึ ปรโต สุตฺวา ปฏิลภติ อยํ วุจฺจติ สุตมยา ปญฺญา ฯ

(ค) สพฺพาปิ สมาปนฺนสฺส ปญฺญา ภาวนามยา ปญฺญา ฯ

769. (๒. ก**)** ตตฺถ กตมา ทานมยา ปญฺญา ทานํ อารพฺภ ทานาธิคจฺฉ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อยํ วุจฺจติ ทานมยา ปญฺญา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา สีลมยา ปญฺญา สีลํ อารพฺภ สีลาธิคจฺฉ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อยํ วุจฺจติ สีลมยา ปญฺญา ฯ

(ค) สพฺพาปิ สมาปนฺนสฺส ปญฺญา ภาวนามยา ปญฺญา ฯ

770. (๓. ก**)** ตตฺถ กตมา อธิสีเล ปญฺญา ปาติโมกฺขสํวรสํวุตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อยํ วุจฺจติ อธิสีเล ปญฺญา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา อธิจิตฺเต ปญฺญา รูปาวจรอรูปาวจรสมาปตฺตึ สมาปชฺชนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺจิ อยํ วุจฺจติ อธิจิตฺเต ปญฺญา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา อธิปญฺญาย ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อยํ วุจฺจติ

อธิปญฺญาย ปญฺญา ฯ

771. (๔. ก) ตตฺถ กตมํ อายโกสลฺลํ อิเม ธมฺเม มนสิกโรโต อนุปฺปนฺนา เจว อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนา จ อกุสลา ธมฺมา ปหียนฺติ อิเม วา ปนิเม ธมฺเม มนสิกโรโต อนุปฺปนฺนา เจว กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนา จ กุสลา ธมฺมา ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย ภาวนาย ปาริปูริยา สํวตฺตนฺตีติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ อายโกสลฺลํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ อปายโกสลฺลํ อิเม ธมฺเม มนสิกโรโต อนุปฺปนฺนา เจว กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนา จ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌนฺติ อิเม วา ปนิเม ธมฺเม มนสิกโรโต อนุปฺปนฺนา เจว อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อุปฺปนฺนา จ อกุสลา ธมฺมา ภิยฺโยภาวาย เวปุลฺลาย สํวตฺตนฺตีติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ อปายโกสลฺลํ ฯ

(ค) สพฺพาปิ ตตฺรุปายา ปญฺญา อุปายโกสลฺลํ ฯ

772. (๕. ก) จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก ปญฺญา วิปากา ปญฺญา ฯ

(ข) จตูสุ ภูมีสุ กุสเล ปญฺญา วิปากธมฺมธมฺมา ปญฺญา ฯ

(ค) ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ปญฺญา ฯ

773. (๖. ก) ตีสุ ภูมีสุ วิปาเก ปญฺญา อุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺญา ฯ

(ข) ตีสุ ภูมีสุ กุสเล ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺญา ฯ

(ค) จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ปญฺญา ฯ

774. (๗. ก) วิตกฺกวิจารสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สวิตกฺกสวิจารา ปญฺญา ฯ

(ข) วิตกฺกวิปฺปยุตฺตา วิจารสมฺปยุตฺตา ปญฺญา อวิตกฺกวิจารมตฺตา ปญฺญา ฯ

(ค) วิตกฺกวิจารวิปฺปยุตฺตา ปญฺญา อวิตกฺกอวิจารา ปญฺญา ฯ

775. (๘.ก) ปีติสมฺปยุตฺตา ปญฺญา ปีติสหคตา ปญฺญา ฯ

(ข) สุขสมฺปยุตฺตา ปญฺญา สุขสหคตา ปญฺญา ฯ

(ค) อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตา ปญฺญา อุเปกฺขาสหคตา ปญฺญา ฯ

776. (๙. ก) ตีสุ ภูมีสุ กุสเล ปญฺญา อาจยคามินี ปญฺญา ฯ

(ข) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา อปจยคามินี ปญฺญา ฯ

(ค) จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา เนวาจยคามินาปจยคามินี ปญฺญา ฯ

777. (๑๐. ก) จตูสุ มคฺเคสุ ตีสุ ผเลสุ ปญฺญา เสกฺขา ปญฺญา ฯ

(ข) อุปริฏฺฐิเม อรหตฺตผเล ปญฺญา อเสกฺขา ปญฺญา ฯ

(ค) ตีสุ ภูมีสุ กุสเล ตีสุ ภูมีสุ วิปาเก ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา เนวเสกฺขนาเสกฺขา ปญฺญา ฯ

778.(๑๑. ก) กามาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา ปริตฺตา ปญฺญา ฯ

(ข) รูปาวจรารูปาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา มหคฺคตา ปญฺญา ฯ

(ค) จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อปฺปมาณา ปญฺญา ฯ

779. (๑๒.ก) ตตฺถ กตมา ปริตฺตารมฺมณา ปญฺญา ปริตฺเต ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ปริตฺตารมฺมณา ปญฺญา ฯ

780. (ข) ตตฺถ กตมา มหคฺคตารมฺมณา ปญฺญา มหคฺเต ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ มหคฺคตารมฺมณา ปญฺญา ฯ

781. (ค) ตตฺถ กตมา อปฺปมาณารมฺมณา ปญฺญา อปฺปมาเณ ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อปฺปมาณารมฺมณา ปญฺญา ฯ

782. (๑๓.ก) ตตฺถ กตมา มคฺคารมฺมณา ปญฺญา อริยมคฺคํ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ มคฺคารมฺมณา ปญฺญา ฯ

(ข) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา มคฺคเหตุกา ปญฺญา ฯ

783. (ค) ตตฺถ กตมา มคฺคาธิปตินี ปญฺญา อริยมคฺคํ อธิปตึ กริตฺวา ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ มคฺคาธิปตินี ปญฺญา ฯ

784. (๑๔.) จตูสุ ภูมีสุ วิปาเก ปญฺญา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อุปฺปาทินี น วตฺตพฺพา อนุปฺปนฺนาติ ฯ จตูสุ ภูมีสุ กุสเล ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยากเต ปญฺญา สิยา อุปฺปนฺนา สิยา อนุปฺปนฺนา น วตฺตพฺพา อุปฺปาทินีติ ฯ

785. (๑๕.) สพฺพาว ปญฺญา สิยา อตีตา สิยา อนาคตา สิยา ปจฺจุปฺปนฺนา ฯ

786. (๑๖.ก) ตตฺถ กตมา อตีตารมฺมณา ปญฺญา อตีเต ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อตีตารมฺมณา ปญฺญา ฯ

787. (ข) ตตฺถ กตมา อนาคตารมฺมณา ปญฺญา อนาคเต ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อนาคตารมฺมณา ปญฺญา ฯ

788. (ค) ตตฺถ กตมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ปญฺญา ปจฺจุปฺปนฺเน ธมฺเม อารพฺภ

ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ปญฺญา ฯ

789. (๑๗.) สพฺพาว ปญฺญา สิยา อชฺฌตฺตา สิยา พหิทฺธา สิยา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ฯ

790. (๑๘.ก) ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺตารมฺมณา ปญฺญา อชฺฌตฺเต ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อชฺฌตฺตารมฺมณา ปญฺญา ฯ

791. (ข) ตตฺถ กตมา พหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา พหิทฺธา ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ พหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา ฯ

792. (ค) ตตฺถ กตมา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺเม อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ปญฺญา ฯ

เอวํ ติวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

ติกํ ฯ

4. จตุกฺกนิทฺเทโส

793. (๑. ก) ตตฺถ กตมํ กมฺมสฺสกตํ ญาณํ อตฺถิ ทินฺนํ อตฺถิ ยิฏฺฐํ อตฺถิ หุตํ อตฺถิ สุกฏทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลวิปาโก อตฺถิ อยํ โลโก อตฺถิ ปโร โลโก อตฺถิ มาตา อตฺถิ ปิตา อตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา อตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏิปนฺนา เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ กมฺมสฺสกตญาณํ จเปตฺวา สจฺจานุโลมิกํ ญาณํ สพฺพาปิ สาสวา กุสลา ปญฺญา กมฺมสฺสกตญาณํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ สจฺจานุโลมิกํ ญาณํ รูปํ อนิจฺจนฺติ วา เวทนา ฯเปฯ สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อนิจฺจนฺติ วา ยา เอวรูปี อนุโลมิกา ขนฺติ ทิฏฺฐิ รุจิ มุทิ เปกฺขา ธมฺมนิชฺฌานกฺขนฺติ อิทํ วุจฺจติ สจฺจานุโลมิกํ ญาณํ ฯ

(ค) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ฯ

(ฆ) จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา ผลสมงฺคิสฺส ญาณํ ฯ

794. (๒) มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ทุกฺเขเปตๅ ญาณํ ทุกฺขสมุทเยเปตๅ ญาณํ ทุกฺขนิโรเธเปตๅ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทายเปตๅ ญาณํ ฯ

(ก) ตตฺถ กตมํ ทุกฺเข ญาณํ ทุกฺขๅ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ

อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺเข ญาณำ ฯ

(ข-ฆ) ทุกฺขสมุทยำ อารพฺภ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธำ อารพฺภ ฯเปฯ ทุกฺขนิโรธคามินึ ปฏิปทำ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ วุจฺจติ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณำ ฯ

795. (๓) กามาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา กามาวจรา ปญฺญา รูปาวจรกุสลา-พฺยากเต ปญฺญา รูปาวจรา ปญฺญา อรูปาวจรกุสลาพฺยากเต ปญฺญา อรูปาวจรา ปญฺญา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา อปริยาปนฺนา ปญฺญา ฯ

796. (๔.ก) ตตฺถ กตมำ ธมฺเม ญาณำ จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา ธมฺเม ญาณำ ฯ

(ข) โส อิมินา ธมฺเมน ญาเตน ทิฏฺเฐน ปตฺเตน วิทิเตน ปริโยคาฬฺเหน อตีตานาคเต นยำ เนติ เย หิ เกจิ อตีตมทฺธานำ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ทุกฺขำ อพฺภญฺญึสุ ทุกฺขสมุทยำ อพฺภญฺญึสุ ทุกฺขนิโรธำ อพฺภญฺญึสุ ทุกฺขนิโรธคามินึ ปฏิปทำ อพฺภญฺญึสุ อิมญฺเญว เต ทุกฺขำ อพฺภญฺญึสุ อิมญฺเญว เต ทุกฺขสมุทยำ อพฺภญฺญึสุ อิมญฺเญว เต ทุกฺขนิโรธำ อพฺภญฺญึสุ อิมญฺเญว เต ทุกฺขนิโรธคามินึ ปฏิปทำ อพฺภญฺญึสุ เย หิ เกจิ อนาคตมทฺธานำ สมณา วา พฺราหฺมณา วา ทุกฺขำ อภิชานิสฺสนฺติ ทุกฺขสมุทยำ อภิชานิสฺสนฺติ ทุกฺขนิโรธำ อภิชานิสฺสนฺติ ทุกฺขนิโรธคามินึ ปฏิปทำ อภิชานิสฺสนฺติ อิมญฺเญว เต ทุกฺขำ อภิชานิสฺสนฺติ อิมญฺเญว เต ทุกฺขสมุทยำ อภิชานิสฺสนฺติ อิมญฺเญว เต ทุกฺขนิโรธำ อภิชานิสฺสนฺติ อิมญฺเญว เต ทุกฺขนิโรธคามินึ ปฏิปทำ อภิชานิสฺสนฺตีติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ วุจฺจติ อนฺวเย ญาณำ ฯ

(ค) ตตฺถ กตมำ ปริเย ญาณำ อิธ ภิกฺขุ ปรสตฺตานำ ปรปุคฺคลานำ เจตสา เจโต ปริจฺจ ปชานาติ สราคำ วา จิตฺตำ สราคำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตราคำ วา จิตฺตำ วีตราคำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโทสำ วา จิตฺตำ สโทสำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโทสำ วา จิตฺตำ วีตโทสำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สโมหำ วา จิตฺตำ สโมหำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วีตโมหำ วา จิตฺตำ วีตโมหำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สงฺขิตฺตำ วา จิตฺตำ สงฺขิตฺตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิกฺขิตฺตำ วา จิตฺตำ วิกฺขิตฺตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ มหคฺคตำ วา จิตฺตำ มหคฺคตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อมหคฺคตำ วา จิตฺตำ อมหคฺคตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สอุตฺตรำ วา จิตฺตำ สอุตฺตรำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อนุตฺตรำ วา จิตฺตำ อนุตฺตรำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ สมาหิตำ วา จิตฺตำ สมาหิตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อสมาหิตำ วา จิตฺตำ อสมาหิตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ วิมุตฺตำ วา จิตฺตำ วิมุตฺตำ จิตฺตนฺติ ปชานาติ อวิมุตฺตำ วา จิตฺตำ อวิมุตฺตำ จิตฺตนฺติ ปชานาตีติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ วุจฺจติ ปริจฺเจ ญาณำ ฯ

(ฆ) จเปตฺวา ธมฺเม ญาณำ อนฺวเย ญาณำ ปริเย ญาณำ อวเสสา ปญฺญา สมฺมติญาณำ

ฯ

797. (๕.ก) ตตฺถ กตมา ปญฺญา อาจยาย โน อปจยาย กามาวจรกุสเล ปญฺญา อาจยาย โน อปจยาย ฯ

(ข) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา อปจยาย โน อาจยาย ฯ

(ค) รูปาวจรารูปาวจรกุสเล ปญฺญา อาจยาย เจว อปจยาย จ ฯ

(ฆ) อวเสสา ปญฺญา เนว อาจยาย โน อปจยาย ฯ

798. (๖.ก) ตตฺถ กตมา ปญฺญา นิพฺพิทาย โน ปฏิเวธาย ยาย ปญฺญาย กาเมสุ วีตราโค โหติ น จ อภิญฺญาโย ปฏิวิชฺฌติ น จ สจฺจานิ อยํ วุจฺจติ ปญฺญา นิพฺพิทาย โน ปฏิเวธาย ฯ

(ข) เสฺวว ปญฺญาย กาเมสุ วีตราโค สมาโน อภิญฺญาโย ปฏิวิชฺฌติ น จ สจฺจานิ อยํ วุจฺจติ ปญฺญา ปฏิเวธาย โน นิพฺพิทาย ฯ

(ค) จตูสุ มคฺเคสุ ปญฺญา นิพฺพิทาย เจว ปฏิเวธาย จ ฯ

(ฆ) อวเสสา ปญฺญา เนว นิพฺพิทาย โน ปฏิเวธาย ฯ

799. (๗.ก) กตตฺถ กตมา หานภาคินี ปญฺญา ปจฺจยสฺส ฌานสฺส ลาภึ กามสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา

(ข) ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา

(ค) อวิตกฺกสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา ฯ

(ฆ) นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ ทุติยสฺส ฌานสฺส ลาภึ วิตกฺกสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา อุเปกฺขาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ ตติยสฺส ฌานสฺส ลาภึ ปีติสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา อทุกฺขมสุขสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ลาภึ อุเปกฺขาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา อากาสานญฺจายตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ อากาสานญฺจายตนสฺส ลาภึ รูปสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา วิญฺญานญฺจายตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา

สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ วิญฺญาณญฺจายตนสฺส ลาภึ อากา สานญฺจายตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา อากิญฺจญฺญายตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเส สภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธ ภาคินี ปญฺญา ฯ อากิญฺจญฺญายตนสฺส ลาภึ วิญฺญาณญฺจายตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ หานภาคินี ปญฺญา ตทนุธมฺมตา สติ สนฺติฏฺฐติ จิติภาคินี ปญฺญา เนวสญฺญานาสญฺญา-ยตนสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิเสสภาคินี ปญฺญา นิพฺพิทาสหคตา สญฺญามนสิการา สมุทาจรนฺติ วิราคูปสญฺหิตา นิพฺเพธภาคินี ปญฺญา ฯ

800. (๘.**)** ตตฺถ กตมา จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา อตฺเถ ญาณ์ อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺเม ญาณ์ ธมฺมปฏิสมฺภิทา ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณ์ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ญาเณสุ ญาณ์ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทา ฯ อิมา จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา ฯ

801. (๙.**)** ตตฺถ กตมา จตสฺโส ปฏิปทา ทุกฺขา ปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา ทุกฺ ขปฏิปทา ขิปฺปาภิญฺญา ปญฺญา สุขปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา สุขปฏิปทา ขิปฺ ปาภิญฺญา ปญฺญา ฯ

(ก**)** ตตฺถ กตมา ทุกฺขปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา กิจฺเฉน กสิเรน สมาธึ อุปฺปา เทนฺตสฺส ทนฺธ์ ตณฺหานำ อภิชานนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา ฯ

(ข**)** ตตฺถ กตมา ทุกฺขปฏิปทา ขิปฺปาภิญฺญา ปญฺญา กิจฺเฉน กสิเรน สมาธึ อุปฺปา เทนฺตสฺส ขิปฺปำ ตณฺหานำ อภิชานนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ ทุกฺขปฏิปทา ขิปฺปาภิญฺญา ปญฺญา ฯ

(ค**)** ตตฺถ กตมา สุขปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา อกิจฺเฉน อกสิเรน สมาธึ อุปฺปา เทนฺตสฺส ทนฺธ์ ตณฺหานำ อภิชานนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ สุขปฏิปทา ทนฺธาภิญฺญา ปญฺญา ฯ

(ฆ**)** ตตฺถ กตมา สุขปฏิปทา ขิปฺปาภิญฺญา ปญฺญา อกิจฺเฉน อกสิเรน สมาธึ อุปฺ ปาเทนฺตสฺส ขิปฺปำ ตณฺหานำ อภิชานนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยำ วุจฺจติ สุขปฏิปทา ขิปฺปาภิญฺญา ปญฺญา ฯ อิมา จตสฺโส ปฏิปทา ฯ

802. (๑๐.**)** ตตฺถ กตมานิ จตฺตาริ อารมฺมณานิ ปริตฺตา ปริตฺตารมฺมณา ปญฺญา ปริตฺตา อปฺปมาณารมฺมณา ปญฺญา อปฺปมาณา ปริตฺตารมฺมณา ปญฺญา อปฺปมาณา อปฺ ปมาณารมฺมณา ปญฺญา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา ปริตฺตา ปริตฺตารมฺมณา ปณฺณา สมาธิสฺส น นิกามลาภิสฺส อารมฺมณํ โถกํ ผรนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ปริตฺตา ปริตฺตารมฺมณา ปณฺณา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ปริตฺตา อปฺปมาณารมฺมณา ปณฺณา สมาธิสฺส น นิกามลาภิสฺส อารมฺมณํ วิปุลํ ผรนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ ปริตฺตา อปฺปมาณารมฺมณา ปณฺณา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา อปฺปมาณา ปริตฺตารมฺมณา ปณฺณา สมาธิสฺส นิกามลาภิสฺส อารมฺมณํ โถกํ ผรนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อปฺปมาณา ปริตฺตารมฺมณา ปณฺณา ฯ

(ฆ) ตตฺถ กตมา อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณฺณา สมาธิสฺส นิกามลาภิสฺส อารมฺมณํ วิปุลํ ผรนฺตสฺส ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อยํ วุจฺจติ อปฺปมาณา อปฺปมาณารมฺมณา ปณฺณา ฯ อิมานิ จตฺตาริ อารมฺมณานิ ฯ

(๑๑.) มคฺคสมงฺคิสฺส ญาณํ ชรามรเณเปตๆ ญาณํ ชรา มรณสมุทเยเปตๆ ญาณํ ชรามรณนิโรเธเปตๆ ญาณํ ชรามรณนิโรธคามินิยา ปฏิปทายเปตๆ ญาณํ ฯ

(ก) ตตฺถ กตมๆ ชรามรเณ ญาณํ ชรามรณๆ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทๆ วุจฺจติ ชรามรเณ ญาณํ ฯ

(ข-ฆ) ชรามรณสมุทยๆ อารพฺภ ฯเปฯ ชรามรณนิโรธๆ อารพฺภ ฯเปฯ ชรามรณนิโรธคามินึ ปฏิปทๆ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทๆ วุจฺจติ ชรามรณนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ ฯ

803. (๑๒-๒๑.) ธมฺมสมงฺคิสฺส ญาณํ ชาติยาเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ ภเวเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ อุปาทาเนเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ ตณฺหายเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ เวทนายเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ ผสฺสเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ สฬายตเนเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ นามรูเปเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ วิญฺญาเณเปตๆ ญาณํ ฯเปฯ สงฺขาเรสุเปตๆ ญาณํ สงฺขารสมุทเยเปตๆ ญาณํ สงฺขารนิโรเธเปตๆ ญาณํ สงฺขารนิโรธคามินิยา ปฏิปทายเปตๆ ญาณํ ฯ

ตตฺถ กตมๆ สงฺขาเรสุ ญาณํ สงฺขาเร อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทๆ วุจฺจติ สงฺขาเรสุ ญาณํ ฯ

สงฺขารสมุทยๆ อารพฺภ ฯเปฯ สงฺขารนิโรธๆ อารพฺภ ฯเปฯ สงฺขารนิโรธคามินึ ปฏิปทๆ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ปณฺณา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทๆ วุจฺจติ สงฺขารนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ ฯ เอวๆ จตุพฺพิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

จตุกฺกๆ

5. ปญฺจกนิทฺเทโส

804. (๑.) ตตฺถ กตโม ปญฺจงฺคิโก สมฺมาสมาธิ ปีติผรณตา สุขผรณตา เจโตผรณตา อาโลกผรณตา ปจฺจเวกฺขณานิมิตฺตํ ฯ ทฺวีสุ ฌาเนสุ ปญฺญา ปีติผรณตา ตีสุ ฌาเนสุ ปญฺญา สุขผรณตา ปรจิตฺเต ญาณํ เจโตผรณตา ทิพฺพจกฺขุ อาโลกผรณตา ตมฺหา ตมฺหา สมาธิมฺหา วุฏฺจิตสฺส ปจฺจเวกฺขณาญาณํ ปจฺจเวกฺขณานิมิตฺตํ ฯ อยํ วุจฺจติ ปญฺจงฺคิโก สมฺมาสมาธิ ฯ

(๒.) ตตฺถ กตโม ปญฺจญาณิโก สมฺมาสมาธิ อยํ สมาธิ ปจฺจุปฺปนฺนสุโข เจว อายตึ จ สุขวิปาโกติ ปจฺจตฺตญฺเญว ญาณํ อุปฺปชฺชติ อยํ สมาธิ อริโย นิรามิโสติ ปจฺจตฺตญฺเญว ญาณํ อุปฺปชฺชติ อยํ สมาธิ อกาปุริสเสวิโตติ ปจฺจตฺตญฺเญว ญาณํ อุปฺปชฺชติ อยํ สมาธิ สนฺโต ปณีโต ปฏิปฺปสฺสทฺธิลทฺโธ เอโกทิภาวาธิคโต น สสงฺขารนิคฺคยฺหวาริตคโตติ ปจฺจตฺตญฺเญว ญาณํ อุปฺปชฺชติ โส โข ปนาหํ อิมํ สมาธึ สโต สมาปชฺชามึ สโต วุฏฺจหามีติ ปจฺจตฺตญฺเญว ญาณํ อุปฺปชฺชติ อยํ ปญฺจญาณิโก สมฺมาสมาธิ ฯ เอวํ ปญฺจวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

ปญฺจกํ

6. ฉกฺกนิทฺเทโส

805. ตตฺถ กตมา ฉสุ อภิญฺญาสุ ปญฺญา อิทฺธิวิเธ ญาณํ โสตธาตุวิสุทฺธิยา ญาณํ ปรจิตฺเต ญาณํ ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติยา ญาณํ สตฺตานํ จุตูปปาเต ญาณํ อาสวานํ ขเย ญาณํ อิมา ฉสุ อภิญฺญาสุ ปญฺญา ฯ เอวํ ฉพฺพิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

ฉกฺกํ ฯ

7. สตฺตกนิทฺเทโส

806. ตตฺถ กตมานิ สตฺตสตฺตติ ญาณวตฺถูนิ ฯ ชาติปจฺจยา ชรามรณนฺติ ญาณํ อสติ ชาติยา นตฺถิ ชรามรณนฺติ ญาณํ อตีตมฺปิ อทฺธานํ ชาติปจฺจยา ชรามรณนฺติ ญาณํ อสติ ชาติยา นตฺถิ ชรามรณนฺติ ญาณํ อนาคตมฺปิ อทฺธานํ ชาติปจฺจยา ชรามรณนฺติ ญาณํ อสติ ชาติยา นตฺถิ ชรามรณนฺติ ญาณํ ยมฺปิสฺส ตํ ธมฺมฏฺจิติญาณํ ตมฺปิ ขยธมฺมํ วยธมฺมํ วิราคธมฺมํ นิโรธธมฺมนฺติ ญาณํ ฯ ภวปจฺจยา ชาตีติ ญาณํ ฯเปฯ อุปาทานปจฺจยา ภโวติ ญาณํ ฯเปฯ ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานนฺติ ญาณํ ฯเปฯ เวทนาปจฺจยา ตณฺหาติ ญาณํ ฯเปฯ ผสฺสปจฺจยา เวทนาติ ญาณํ ฯเปฯ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโสติ ญาณํ ฯเปฯ นามรูปปจฺจยา สฬายตนนฺติ ญาณํ ฯเปฯ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปนฺติ ญาณํ ฯเปฯ สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณนฺติ ญาณํ ฯเปฯ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาราติ ญาณํ อสติ อวิชฺชาย นตฺถิ สงฺขาราติ ญาณํ อตีตมฺปิ อทฺธานํ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาราติ ญาณํ อสติ อวิชฺชาย นตฺถิ สงฺขาราติ ญาณํ อนาคตมฺปิ อทฺธานํ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาราติ ญาณํ อสติ อวิชฺชาย

นตฺถิ สงฺขาราติ ญาณํ ยมฺปิสฺส ตํ ธมฺมฏฺฐิติญาณํ ตมฺปิ ขยธมฺมํ วยธมฺมํ วิราคธมฺมํ นิโรธ ธมฺมนฺติ ญาณํ ฯ อิมานิ สตฺตสตฺตติ ญาณวตฺถูนิ ฯ เอวํ สตฺตวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

สตฺตกํ

8. อฏฺฐกนิทฺเทโส

807. ตตฺถ กตมา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา โสตาปตฺติมคฺเค ปญฺญา โสตาปตฺติผเล ปญฺญา สกทาคามิมคฺเค ปญฺญา สกทาคามิผเล ปญฺญา อนาคามิมคฺเค ปญฺญา อนาคามิผเล ปญฺญา อรหตฺตมคฺเค ปญฺญา อรหตฺตผเล ปญฺญา อิมา จตูสุ มคฺเคสุ จตูสุ ผเลสุ ปญฺญา ฯ เอวํ อฏฺฐวิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

อฏฺฐกํ ฯ

9. นวกนิทฺเทโส

808. ตตฺถ กตมา นวสุ อนุปุพฺพวิหารสมาปตฺตีสุ ปญฺญา ปฐมชฺฌานสมาปตฺติยา ปญฺญา ทุติยชฺฌานสมาปตฺติยา ปญฺญา ตติยชฺฌานสมาปตฺติยา ปญฺญา จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติยา ปญฺญา อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติยา ปญฺญา วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติยา ปญฺญา อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติยา ปญฺญา เนวสญฺญานาสญฺญายตนสมาปตฺติยา ปญฺญา สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติยา วุฏฺฐิตสฺส ปจฺจเวกฺขณาญาณํ อิมา นวสุ อนุปุพฺพวิหารสมาปตฺตีสุ ปญฺญา ฯ เอวํ นววิเธน ญาณวตฺถุ ฯ

นวกํ ฯ

10. ทสกนิทฺเทโส

809. (๑) ตตฺถ กตมํ ตถาคตสฺส ฐานญฺจ ฐานโต อฏฺฐานญฺจ อฏฺฐานโต ยถาภูตํ ญาณํ ฯ อิธ ตถาคโต อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส ยํ ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน ปุคฺคโล กญฺจิ สงฺขารํ นิจฺจโต อุปคจฺเฉยฺย เนตํ ฐานํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฐานญฺจ โข เอตํ วิชฺชติ ยํ ปุถุชฺชโน กญฺจิ สงฺขารํ นิจฺจโต อุปคจฺเฉยฺย ฐานเมตํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส ยํ ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน ปุคฺคโล กญฺจิ สงฺขารํ สุขโต อุปคจฺเฉยฺย เนตํ ฐานํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฐานญฺจ โข เอตํ วิชฺชติ ยํ ปุถุชฺชโน กญฺจิ สงฺขารํ สุขโต อุปคจฺเฉยฺย ฐานเมตํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส ยํ ทิฏฺฐสมฺปนฺโน ปุคฺคโล กญฺจิ ธมฺมํ อตฺตโต อุปคจฺเฉยฺย เนตํ ฐานํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฐานญฺจ โข เอตํ วิชฺชติ ยํ ปุถุชฺชโน กญฺจิ ธมฺมํ อตฺตโต อุปคจฺเฉยฺย ฐานเมตํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส ยํ ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน ปุคฺคโล มาตรํ ชีวิตา โวโรเปยฺย เนตํ ฐานํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฐานญฺจ โข เอตํ วิชฺชติ ยํ ปุถุชฺชโน มาตรํ ชีวิตา โวโรเปยฺย ฐานเมตํ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส ยํ ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน ปุคฺคโล ปิตรํ ชีวิตา โวโรเปยฺย ฯเปฯ อรหนฺตํ ชีวิตา โวโรเปยฺย ฯเปฯ ปทุฏฺเฐน จิตฺเตน ตถาคตสฺส โลหิตํ อุปฺปาเทยฺย ฯเปฯ

สงฺฆ์ ภินฺเทยฺย ฯเปฯ อญฺญ์ สตฺถารำ อุทฺทิเสยฺย ฯเปฯ อฏฺฐมำ ภวำ นิพฺพตฺเตยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ ปุถุชฺชโน อฏฺฐมำ ภวำ นิพฺพตฺเตยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ เอกิสฺสา โลกธาตุยา เทฺว อรหนฺโต สมฺมาสมฺพุทฺธา อปุพฺพำ อจริมำ อุปฺปชฺเชยฺยุ๋ เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ เอกิสฺสา โลกธาตุยา เอโก อรหำ สมฺมาสมฺพุทฺโธ อุปฺปชฺเชยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ เอกิสฺสา โลกธาตุยา เทฺว ราชาโน จกฺกวตฺตี อปุพฺพำ อจริมำ อุปฺปชฺเชยฺยุ๋ เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ เอกิสฺสา โลกธาตุยา เอโก ราชา จกฺกวตฺติ อุปฺปชฺเชยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ อิตฺถี อรหำ อสฺส สมฺมาสมฺพุทฺโธ เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ ปุริโส อรหำ อสฺส สมฺมาสมฺพุทฺโธ จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ อิตฺถี ราชา อสฺส จกฺกวตฺตี เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ ปุริโส ราชา อสฺส จกฺกวตฺตี จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ อิตฺถี สกฺกตฺตำ กเรยฺย มารตฺตำ กเรยฺย พฺรหฺมตฺตำ กเรยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ ปุริโส สกฺกตฺตำ กเรยฺย มารตฺตำ กเรยฺย พฺรหฺมตฺตำ กเรยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ กายทุจฺจริตสฺส อิฏฺโฐ กนฺโต มนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ กายทุจฺจริตสฺส อนิฏฺโฐ อกนฺโต อมนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ วจีทุจฺจริตสฺส ยำ มโนทุจฺจริตสฺส อิฏฺโฐ กนฺโต มนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ วจีทุจฺจริตสฺส ยำ มโนทุจฺจริตสฺส อนิฏฺโฐ อกนฺโต อมนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ กายสุจริตสฺส อนิฏฺโฐ อกนฺโต อมนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ กายสุจริตสฺส อิฏฺโฐ กนฺโต มนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ วจีสุจริตสฺส ยำ มโนสุจริตสฺส อนิฏฺโฐ อกนฺโต อมนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ วจีสุจริตสฺส ยำ มโนสุจริตสฺส อิฏฺโฐ กนฺโต มนาโป วิปาโก นิพฺพตฺเตยฺย จานเมตำ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺจานเมตำ อนวกาโส ยำ กายทุจฺจริตสมงฺคี ตนฺนิทานำ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรำ มรณา สุคตึ สคฺคำ โลกำ อุปปชฺเชยฺย เนตำ จานำ วิชฺชตีติ ปชานาติ จานญฺจ โข เอตำ วิชฺชติ ยำ กายทุจฺจริตสมงฺคี ตนฺนิทานำ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรำ มรณา อปายำ ทุคฺคตึ

วินิปาตๆ นิรยๆ อุปปชฺเชยฺย ฯานเมตๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺฐานเมตๆ อนวกาโส ยๆ วจีทุจฺจริตสมงฺคี ยๆ มโนทุจฺจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา สุคตึ สคฺคๆ โลกๆ อุปปชฺเชยฺย เนตๆ ฯานๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯานญฺจ โข เอตๆ วิชฺชติ ยๆ วจีทุจฺจริตสมงฺคี ยๆ มโนทุจฺจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา อปายๆ ทุคฺคตึ วินิปาตๆ นิรยๆ อุปปชฺเชยฺย ฯานเมตๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ

อฏฺฐานเมตๆ อนวกาโส ยๆ กายสุจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา อปายๆ ทุคฺคตึ วินิปาตๆ นิรยๆ อุปปชฺเชยฺย เนตๆ ฯานๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯานญฺจ โข เอตๆ วิชฺชติ ยๆ กายสุจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา สุคตึ สคฺคๆ โลกๆ อุปปชฺเชยฺย ฯานเมตๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ อฏฺฐานเมตๆ อนวกาโส ยๆ วจีสุจริตสมงฺคี ยๆ มโนสุจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา อปายๆ ทุคฺคตึ วินิปาตๆ นิรยๆ อุปปชฺเชยฺย เนตๆ ฯานๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯานญฺจ โข เอตๆ วิชฺชติ ยๆ วจีสุจริตสมงฺคี ยๆ มโนสุจริตสมงฺคี ตนฺนิทานๆ ตปฺปจฺจยา กายสฺส เภทา ปรๆ มรณา สุคตึ สคฺคๆ โลกๆ อุปปชฺเชยฺย ฯานเมตๆ วิชฺชตีติ ปชานาติ ฯ เย เย ธมฺมา เยสๆ เยสๆ ธมฺมานๆ เหตู ปจฺจยา อุปฺปาทาย ตๆ ตๆ ฯานๆ เย เย ธมฺมา เยสๆ เยสๆ ธมฺมานๆ น เหตู น ปจฺจยา อุปฺปาทาย ตๆ ตๆ อฏฺฐานนฺติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทๆ ตถาคตสฺส ฯานญฺจ ฯานโต อฏฺฐานญฺจ อฏฺฐานโต ยถาภูตๆ ญาณๆ ฯ

810. (๒) ตตฺถ กตมๆ ตถาคตสฺส อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนานๆ กมฺมสมาทานานๆ ฯานโส เหตุโส วิปากๆ ยถาภูตๆ ญาณๆ ฯ อิธ ตถาคโต ปชานาติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ คติสมฺปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ อุปธิสมฺปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ กาลสมฺปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ ปโยคสมฺปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ ฯ

อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ คติวิปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ อุปธิวิปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ กาลวิปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ ปาปกานิ กมฺมสมาทานานิ ปโยควิปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ ฯ

อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ คติวิปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ อุปธิวิปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ กาลวิปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ ปโยควิปตฺติปฏิพาหฺหานิ น วิปจนฺติ ฯ

อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ คติสมฺปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺ-

จานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ อุปธิสมฺปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ กาลสมฺปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺติ อตฺเถกจฺจานิ กลฺยาณานิ กมฺมสมาทานานิ ปโยคสมฺปตฺตึ อาคมฺม วิปจนฺตีติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ ตถาคตสฺส อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนานำ กมฺมสมาทานานำ ฐานโส เหตุโส วิปากำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ

811. (๓) ตตฺถ กตมำ ตถาคตสฺส สพฺพตฺถคามินึ ปฏิปทำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ อิธ ตถาคโต อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา นิรยคามินีติ ปชานาติ อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา ติรจฺฉานคามินีติ ปชานาติ อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา เปตฺติวิสยคามินีติ ปชานาติ อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา มนุสฺสโลกคามินีติ ปชานาติ อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา เทวโลกคามินีติ ปชานาติ อยำ มคฺโค อยำ ปฏิปทา นิพฺพานคามินีติ ปชานาติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ ตถาคตสฺส สพฺพตฺถคามินึ ปฏิปทำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ

812. (๔) ตตฺถ กตมำ ตถาคตสฺส อเนกธาตุนานาธาตุโลกำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ อิธ ตถาคโต ขนฺธนานตฺตำ ปชานาติ อายตนนานตฺตำ ปชานาติ ธาตุนานตฺตำ ปชานาติ อเนกธาตุนานาธาตุโลกนานตฺตำ ปชานาตีติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ ตถาคตสฺส อเนกธาตุนานาธาตุโลกำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ

813. (๕) ตตฺถ กตมำ ตถาคตสฺส สตฺตานำ นานาธิมุตฺติกตำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ อิธ ตถาคโต ปชานาติ สนฺติ สตฺตา หีนาธิมุตฺติกา สนฺติ สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติกา หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวนฺติ ภชนฺติ ปยิรุปาสนฺติ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวนฺติ ภชนฺติ ปยิรุปาสนฺติ

อตีตมฺปิ อทฺธานำ หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวึสุ ภชึสุ ปยิรุปาสึสุ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวึสุ ภชึสุ ปยิรุปาสึสุ

อนาคตมฺปิ อทฺธานำ หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวิสฺสนฺติ ภชิสฺสนฺติ ปยิรุปาสิสฺสนฺติ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวิสฺสนฺติ ภชิสฺสนฺติ ปยิรุปาสิสฺสนฺตีติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทำ ตถาคตสฺส สตฺตานำ นานาธิมุตฺติกตำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ

814. (๖) ตตฺถ กตมำ ตถาคตสฺส ปรสตฺตานำ ปรปุคฺคลานำ อินฺทฺริยปโรปริยตฺตำ ยถาภูตำ ญาณำ ฯ อิธ ตถาคโต สตฺตานำ อาสยำ ปชานาติ อนุสยำ ปชานาติ จริตำ ปชานาติ อธิมุตฺตึ ปชานาติ อปฺปรชกฺเข มหารชกฺเข ติกฺขินฺทฺริเย มุทินฺทฺริเย สฺวากาเร ทฺวากาเร สุวิญฺญาปเย ทุวิญฺญาปเย ภพฺพาภพฺเพ สตฺเต ปชานาติ ฯ

815. กตโม จ สตฺตานำ อาสโย สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตำ ชีวำ ตำ สรีรนฺติ วา อญฺญำ ชีวำ อญฺญำ สรีรนฺติ วา โหติ

ตถาคโต ปรๆ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรๆ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรๆ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรๆ มรณาติ วา อิติ ภวทิฏฺฐิสนฺนิสฺสิตา วา สตฺตา โหนฺติ วิภวทิฏฺฐิสนฺนิสฺสิตา วา เอเต วา ปน อุโภ อนฺเต อนุปคมฺม อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อนุโลมิกา ขนฺติ ปฏิลทฺธา โหติ ยถาภูตๆ วา ญาณๆ อยๆ สตฺตานๆ อาสโย ฯ

816. กตโม จ สตฺตานๆ อนุสโย สตฺตานุสยา กามราคานุสโย ปฏิฆานุสโย มานานุสโย ทิฏฺฐานุสโย วิจิกิจฺฉานุสโย ภวราคานุสโย อวิชฺชานุสโย ยๆ โลเก ปิยรูปๆ สาตรูปๆ เอตฺถ สตฺตานๆ ราคานุสโย อนุเสติ ยๆ โลเก อปฺปิยรูปๆ อสาตรูปๆ เอตฺถ สตฺตานๆ ปฏิฆานุสโย อนุเสติ อิติ อิเมสุ ทฺวีสุ ธมฺเมสุ อวิชฺชานุปติตา ตเทกฏฺโฐ มาโน จ ทิฏฺจิ จ วิจิกิจฺฉา จ ทฏฺจพฺพา อยๆ สตฺตานๆ อนุสโย ฯ

817. กตมๆ จ สตฺตานๆ จริตๆ ปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญาภิสงฺขาโร อาเนญฺชาภิสงฺขาโร ปริตฺตภูมโก วา มหาภูมโก วา อิทๆ สตฺตานๆ จริตๆ ฯ

818. กตมา จ สตฺตานๆ อธิมุตฺติ สนฺติ สตฺตา หีนาธิมุตฺติกา สนฺติ สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติกา หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวนฺติ ภชนฺติ ปยิรุปาสนฺติ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวนฺติ ภชนฺติ ปยิรุปาสนฺติ ฯ

อตีตมฺปิ อทฺธานๆ หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวึสุ ภชึสุ ปยิรุปาสึสุ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวึสุ ภชึสุ ปยิรุปาสึสุ ฯ

อนาคตมฺปิ อทฺธานๆ หีนาธิมุตฺติกา สตฺตา หีนาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวิสฺสนฺติ ภชิสฺสนฺติ ปยิรุปาสิสฺสนฺติ ปณีตาธิมุตฺติกา สตฺตา ปณีตาธิมุตฺติเก สตฺเต เสวิสฺสนฺติ ภชิสฺสนฺติ ปยิรุปาสิสฺสนฺติ อยๆ สตฺตานๆ อธิมุตฺติ ฯ

819. กตเม เต สตฺตา มหารชกฺขา ทส กิเลสวตฺถูนิ โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺจิ วิจิกิจฺฉา ถีนๆ อุทฺธจฺจๆ อหิริกๆ อโนตฺตปฺปๆ เยสๆ สตฺตานๆ อิมานิ ทส กิเลสวตฺถูนิ อาเสวิตานิ ภาวิตานิ พหุลีกตานิ อุสฺสทคตานิ อิเม เต สตฺตา มหารชกฺขา ฯ

820. กตเม เต สตฺตา อปฺปรชกฺขา เยสๆ สตฺตานๆ อิมานิ ทส กิเลสวตฺถูนิ อนาเสวิตานิ อภาวิตานิ อพหุลีกตานิ อนุสฺสทคตานิ อิเม เต สตฺตา อปฺปรชกฺขา ฯ

821. กตเม เต สตฺตา มุทินฺทฺริยา ปญฺจินฺทฺริยานิ สทฺธินฺทฺริยๆ วิริยินฺทฺริยๆ สตินฺทฺริยๆ สมาธินฺทฺริยๆ ปญฺญินฺทฺริยๆ เยสๆ สตฺตานๆ อิมานิ ปญฺจินฺทฺริยานิ อนาเสวิตานิ อภาวิตานิ อพหุลีกตานิ อนุสฺสทคตานิ อิเม เต สตฺตา มุทินฺทฺริยา ฯ

822. กตเม เต สตฺตา ติกฺขินฺทฺริยา เยสๆ สตฺตานๆ อิมานิ ปญฺจินฺทฺริยานิ อาเสวิตานิ ภาวิตานิ พหุลีกตานิ อุสฺสทคตานิ อิเม เต สตฺตา ติกฺขินฺทฺริยา ฯ

823. กตเม เต สตฺตา ทฺวาการาๆ เย เต สตฺตา ปาปาสยา ปาปานุสยา ปาปจริตา

ปาปาธิมุตฺติกา มหารชกฺขา มุทินฺทฺริยา อิเม เต สตฺตา ทฺวาการา ฯ

824. กตเม เต สตฺตา สฺวาการา เย เต สตฺตา กลฺยาณาสยา กลฺยาณจริตา กลฺยาณาธิมุตฺติกา อปฺปรชกฺขา ติกฺขินฺทฺริยา อิเม เต สตฺตา สฺวาการา ฯ

825. กตเม เต สตฺตา ทฺวิญฺญาปยา เย จ เต สตฺตา ทฺวาการา เตว เต สตฺตา ทฺวิญฺญาปยา เย จ เต สตฺตา สฺวาการา เตว เต สตฺตา สฺวิญฺญาปยา ฯ

826. กตเม เต สตฺตา อภพฺพา เย เต สตฺตา กมฺมาวรเณน สมนฺนาคตา กิเลสาวรเณน สมนฺนาคตา วิปากาวรเณน สมนฺนาคตา อสฺสทฺธา อจฺฉนฺทิกา ทุปฺปญฺญา อภพฺพา นิยามํ โอกฺกมิตุ์ กุสเลสุ ธมฺเมสุ สมฺมตฺตํ อิเม เต สตฺตา อภพฺพา ฯ

827. กตเม เต สตฺตา ภพฺพา เย เต สตฺตา น กมฺมาวรเณน สมนฺนาคตา น กิเลสาวรเณน สมนฺนาคตา น วิปากาวรเณน สมนฺนาคตา สทฺธา ฉนฺทิกา ปญฺญวนฺโต ภพฺพา นิยามํ โอกฺกมิตุ์ กุสเลสุ ธมฺเมสุ สมฺมตฺตํ อิเม เต สตฺตา ภพฺพาติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตถาคตสฺส ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ อินฺทฺริยปโรปริยตฺตํ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ

828. (๗.) ตตฺถ กตมํ ตถาคตสฺส ฌานวิโมกฺขสมาธิสมาปตฺตีนํ สงฺกิเลสํ โวทานํ วุฏฺฐานํ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ ฌายีติ จตฺตาโร ฌายี อตฺเถกจฺโจ ฌายี สมฺปตฺตึเยว สมาปตฺตีติ ปจฺเจติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี วิปตฺตึเยว สมาปตฺตีติ ปจฺเจติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี สมฺปตฺตึเยว สมาปตฺตีติ ปจฺเจติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี วิปตฺตึเยว สมาปตฺตีติ ปจฺเจติ อิเม จตฺตาโร ฌายี ฯ

อปเรปิ จตฺตาโร ฌายี อตฺเถกจฺโจ ฌายี ทนฺธํ สมาปชฺชติ ขิปฺปํ วุฏฺฐาติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี ขิปฺปํ สมาปชฺชติ ทนฺธํ วุฏฺฐาติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี ทนฺธํ สมาปชฺชติ ทนฺธํ วุฏฺฐาติ อตฺเถกจฺโจ ฌายี ขิปฺปํ สมาปชฺชติ ขิปฺปํ วุฏฺฐาติ อิเม จตฺตาโร ฌายี ฯ

อปเรปิ จตฺตาโร ฌายี อตฺเถกจฺโจ ฌายี สมาธิสฺมึ สมาธิกุสโล โหติ น สมาธิสฺมึ สมาปตฺติกุสโล อตฺเถกจฺโจ ฌายี สมาธิสฺมึ สมาปตฺติกุสโล โหติ น สมาธิสฺมึ สมาธิกุสโล อตฺเถกจฺโจ ฌายี สมาธิสฺมึ สมาธิกุสโล จ โหติ สมาธิสฺมึ สมาปตฺติกุสโล จ อตฺเถกจฺโจ ฌายี เนว สมาธิสฺมึ สมาธิกุสโล โหติ น สมาธิสฺมึ สมาปตฺติกุสโล อิเม จตฺตาโร ฌายี ฯ

ฌานนฺติ จตฺตาริ ฌานานิ ปจมํ ฌานํ ทุติยํ ฌานํ ตติยํ ฌานํ จตุตฺถํ ฌานํ ฯ

วิโมกฺโขติ อฏฺฐ วิโมกฺขา รูปี รูปานิ ปสฺสติ อยํ ปจโม วิโมกฺโข ฯ

อชฺฌตฺตํ อรูปสญฺญี พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อยํ ทุติโย วิโมกฺโข ฯ

สุภนฺเตฺวว อธิมุตฺโต โหติ อยํ ตติโย วิโมกฺโข ฯ

สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อนนฺโต อากาโสติ อากาสานญฺจายตนํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ จตุตฺโถ

วิโมกฺโข ฯ

สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อนนฺตํ วิญฺญาณนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ ปญฺจโม วิโมกฺโข ฯ

สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม นตฺถิ กิญฺจีติ อากิญฺจญฺญายตนํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ ฉฏฺโจ วิโมกฺโข ฯ

สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ สตฺตโม วิโมกฺโข ฯ

สพฺพโส เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม สญฺญาเวทยิตนิโรธํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ อยํ อฏฺฐโม วิโมกฺโข ฯ

สมาธีติ ตโย สมาธี สวิตกฺกสวิจาโร สมาธิ อวิตกฺกวิจารมตฺโต สมาธิ อวิตกฺกอวิจาโร สมาธิ ฯ

สมาปตฺตีติ นว อนุปุพฺพวิหารสมาปตฺติโย ปฐมชฺฌานสมาปตฺติ ทุติยชฺฌานสมาปตฺติ ตติยชฺฌานสมาปตฺติ จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติ อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติ วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติ อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสมาปตฺติ สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติ ฯ

สงฺกิเลสนฺติ หานภาคิโย ธมฺโม ฯ โวทานนฺติ วิเสสภาคิโย ธมฺโม ฯ วุฏฺฐานนฺติ โวทานมฺปิ วุฏฺฐานํ ตมฺหา ตมฺหา สมาธิมฺหา วุฏฺฐานมฺปิ วุฏฺฐานนฺติ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตถาคตสฺส ฌานวิโมกฺขสมาธิสมาปตฺตีนํ สงฺกิเลสํ โวทานํ วุฏฺฐานํ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ

829. (๘.) ตตฺถ กตมํ ตถาคตสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตึ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ อิธ ตถาคโต อเนกวิหิตํ ปุพฺเพนิวาสํ อนุสฺสรติ เสยฺยถีทํ เอกมฺปิ ชาตึ เทฺวปิ ชาติโย ติสฺโสปิ ชาติโย จตสฺโสปิ ชาติโย ปญฺจปิ ชาติโย ทสปิ ชาติโย วีสมฺปิ ชาติโย ตึสมฺปิ ชาติโย จตฺตาลีสมฺปิ ชาติโย ปญฺญาสมฺปิ ชาติโย ชาติสตมฺปิ ชาติสหสฺสมฺปิ ชาติสตสหสฺสมฺปิ อเนกปิ สංวฏฺฏกปฺเป อเนกปิ วิวฏฺฏกปฺเป อเนกปิ สංวฏฺฏวิวฏฺฏกปฺเป อมุตฺราสึ เอวංนาโม เอวංโคตฺโต เอวංวณฺโณ เอวมาหาโร เอวංสุขทุกฺขปฏิสංเวที เอวมายุปริยนฺโต โส ตโต จุโต อมุตฺร อุทปาทึ ตตฺราปาสึ เอวංนาโม เอวංโคตฺโต เอวංวณฺโณ เอวมาหาโร เอวංสุขทุกฺขปฏิสංเวที เอวมายุปริยนฺโต โส ตโต จุโต อิธุปปนฺโนติ อิติ สาการං สอุทฺเทสං อเนกวิหิตํ ปุพฺเพนิวาสං อนุสฺสรติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฯ อิทํ ตถาคตสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสตึ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ

830. (๙.) ตตฺถ กตมํ ตถาคตสฺส สตฺตานํ จุตูปปาตํ ญาณํ ฯ อิธ ตถาคโต ทิพฺเพน จกฺขุนา วิสุทฺเธน อติกฺกนฺตมานุสเกน สตฺเต ปสฺสติ จวมาเน อุปปชฺชมาเน หีเน ปณีเต

สุวณฺเณ ทุพฺพณฺเณ สุคเต ทุคฺคเต ยถากมฺมุปเค สตฺเต ปชานาติ อิเม วต โภนฺโต สตฺตา กายทุจฺจริเตน สมนฺนาคตา วจีทุจฺจริเตน สมนฺนาคตา มโนทุจฺจริเตน สมนฺนาคตา อริยานํ อุปวาทกา มิจฺฉาทิฏฺฐิกา มิจฺฉาทิฏฺฐิกมฺมสมาทานา เต กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปนฺนา อิเม วา ปน โภนฺโต สตฺตา กายสุจริเตน สมนฺนาคตา วจีสุจริเตน สมนฺนาคตา มโนสุจริเตน สมนฺนาคตา อริยานํ อนุปวาทกา สมฺมาทิฏฺฐิกา สมฺมาทิฏฺฐิกมฺมสมาทานา เต กายสฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุปปนฺนาติ อิติ ทิพฺเพน จกฺขุนา วิสุทฺเธน อติกฺกนฺตมานุสเกน สตฺเต ปสฺสติ จวมาเน อุปปชฺชมาเน หีเน ปณีเต สุวณฺเณ ทุพฺพณฺเณ สุคเต ทุคฺคเต ยถากมฺมุปเค สตฺเต ปชานาติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตถาคตสฺส สตฺตานํ จุตูปปาตํ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ

831. ตตฺถ กตมํ ตถาคตสฺส อาสวานํ ขยํ ยถาภูตํ ญาณํ ฯ อิธ ตถาคโต อาสวานํ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตึ ปญฺญาวิมุตฺตึ ทิฏฺเฐว ธมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหรติ ฯ ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อิทํ ตถาคตสฺส อาสวานํ ขยํ ยถาภูตํ ญาณนฺติ ฯ

ทสกํ

ญาณวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

17. ขุทฺทกวตฺถุวิภงฺโค

1. เอกกมาติกา

832. (๑) ชาติมโท (๒) โคตฺตมโท (๓) อาโรคฺยมโท (๔) โยพฺพนมโท (๕) ชีวิตมโท (๖) ลาภมโท (๗) สกฺการมโท (๘) ครุการมโท (๙) ปุเรกฺขารมโท (๑๐)ปริวารมโท (๑๑) โภคมโท (๑๒) วณฺณมโท (๑๓) สุตมโท (๑๔) ปฏิภาณมโท (๑๕) รตฺตญฺญุมโท (๑๖) ปิณฺฑปาติกมโท (๑๗) อนวญฺญตฺติมโท (๑๘) อิริยาปถมโท (๑๙) อิทฺธิมโท (๒๐) ยสมโท (๒๑) สีลมโท (๒๒) ฌานมโท (๒๓) สิปฺปมโท (๒๔) อาโรหมโท (๒๕) ปริณาหมโท (๒๖) สณฺฐานมโท (๒๗) ปาริปูริมโท (๒๘) มโท (๒๙) ปมาโท (๓๐) ถมฺภ (๓๑) สารมฺภ (๓๒) อติจฺฉตา (๓๓) มหิจฺฉตา (๓๔) ปาปิจฺฉตา (๓๕) สิงฺคํ (๓๖) ตินฺติณํ (๓๗) จาปลฺยํ (๓๘) อสภาควุตฺติ (๓๙) อรติ (๔๐) ตนฺที (๔๑) วิชมฺภิตา (๔๒) ภตฺตสมฺมโท (๔๓) เจตโส จ ลีนตฺตํ (๔๔) กุหนา (๔๕) ลปนา (๔๖) เนมิตฺติกตา (๔๗) นิปฺเปสิกตา (๔๘) ลาเภน ลาภํ นิชิคีสนตา (๔๙) เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน (๕๐) สทิโสหมสฺ

มีติ มาโน (๕๑) หีโน หมสฺมีติ มาโน (๕๒) เสยฺยสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน (๕๓) เสยฺยสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน (๕๔) เสยฺยสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน (๕๕) สทิสสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน (๕๖) สทิสสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน (๕๗) สทิสสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน (๕๘) หีนสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน (๕๙) หีนสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน (๖๐) หีนสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน (๖๑) มาโน (๖๒) อติมาโน (๖๓) มานาติมาโน (๖๔) โอมาโน (๖๕) อธิมาโน (๖๖) อสฺมิมาโน (๖๗) มิจฺฉามาโน (๖๘) ญาติวิตกฺโก (๖๙) ชนปทวิตกฺโก (๗๐) อมรวิตกฺโก (๗๑) ปรานุทยตาปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก (๗๒) ลาภสกฺการสิโลกปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก (๗๓) อนวญฺญตฺติปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก ฯ

เอกกํ ฯ

2. ทุกมาติกา

833.(๑) โกโธ จ อุปนาโห จ (๒) มกฺโข จ ปลาโส จ (๓) อิสฺสา จ มจฺฉริยญฺจ (๔) มายา จ สาเถยฺยญฺจ (๕) อวิชฺชา จ ภวตณฺหา จ (๖) ภวทิฏฺฐิ จ วิภวทิฏฺฐิ จ (๗) สสฺสตทิฏฺฐิ จ อุจฺเฉททิฏฺฐิ จ (๘) อนฺตวาทิฏฺฐิ จ อนนฺตวาทิฏฺฐิ จ (๙) ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ จ อปรนฺตานุทิฏฺฐิ จ (๑๐) อหิริกญฺจ อโนตฺตปฺปญฺจ (๑๑) โทวจสฺสตา จ ปาปมิตฺตตา จ (๑๒) อนชฺชโว จ อมทฺทโว จ (๑๓) อกฺขนฺติ จ อโสรจฺจญฺจ (๑๔) อสาขลฺยญฺจ อปฺปฏิสนฺถาโร จ (๑๕) อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา จ โภชเน อมตฺตญฺญุตา จ (๑๖) มุฏฺฐสจฺจญฺจ อสมฺปชญฺญญฺจ (๑๗) สีลวิปตฺติ จ ทิฏฺฐิวิปตฺติ จ (๑๘) อชฺฌตฺตํ สญฺโญชนญฺจ พหิทฺธา สโยชนญฺจ ฯ

ทุกํ

3. ติกมาติกา

834. (๑) ตีณิ อกุสลมูลานิ (๒) ตโย อกุสลวิตกฺกา (๓) ติสฺโส อกุสลสญฺญา (๔) ติสฺโส อกุสลธาตุโย (๕) ตีณิ ทุจฺจริตานิ (๖) ตโย อาสวา (๗) ตีณิ สโยชนานิ (๘) ติสฺโส ตณฺหา (๙) อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา (๑๐) อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา (๑๑) ติสฺโส เอสนา (๑๒) ติสฺโส วิธา (๑๓) ตีณิ ภยานิ (๑๔) ตีณิ ตมานิ ตีณิ (๑๕) ติตฺถายตนานิ (๑๖) ตโย กิญฺจนา (๑๗) ตีณิ องฺคณานิ (๑๘) ตีณิ มลานิ (๑๙) ตีณิ วิสมานิ (๒๐)อปรานิปิ ตีณิ วิสมานิ (๒๑) ตโย อคฺคี (๒๒) ตโย กสาวา (๒๓) อปเรปิ ตโย กสาวา (๒๔) อสฺสาททิฏฺฐิ อตฺตานุทิฏฺฐิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ (๒๕) อรติ วิเหสา อธมฺมจริยา (๒๖) โทวจสฺสตา ปาปมิตฺตตา นานตฺตสญฺญา (๒๗) อุทฺธจฺจํ โกสชฺชํ ปมาโท (๒๘) อสนฺตุฏฺฐิตา อสมฺปชญฺญตา มหิจฺฉตา (๒๙) อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ ปมาโท (๓๐) อนาทริยํ โทวจสฺสตา ปาปมิตฺตตา (๓๑) อสฺสทฺธิยํ อวทญฺญุตา โกสชฺชํ (๓๒) อุทฺธจฺจํ อสัวโร ทุสฺสีลฺยํ (๓๓) อริ

ยานํ อทสฺสนกมฺยตา สทฺธมฺมํ อโสตุกมฺยตา อุปารมฺภจิตฺตตา (๓๔) มุฏฺฐสจฺจํ อสมฺปชญฺญํ เจตโส วิกฺเขโป (๓๕) อโยนิโส มนสิกาโร กุมฺมคฺคเสวนา เจตโส ลีนตฺตํ ฯ

ติกํ

4. จตุกฺกมาติกา

835. (๑) จตฺตาโร อาสวา (๒) จตฺตาโร คนฺถา (๓) จตฺตาโร โอฆา (๔) จตฺตาโร โยคา (๕) จตฺตาริ อุปาทานานิ (๖) จตฺตาโร ตณฺหุปฺปาทา (๗) จตฺตาริ อคติคมนานิ (๘) จตฺตาโร วิปริเยสา (๙) จตฺตาโร อนริยโวหารา (๑๐) อปเรปิ จตฺตาโร อนริยโวหารา (๑๑) จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ (๑๒) อปรานิปิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ (๑๓) จตฺตาริ ภยานิ (๑๔) อปรานิปิ จตฺตาริ ภยานิ (๑๕) จตสฺโส ทิฏฺฐิโย ฯ

จตุกฺกํ

5. ปญฺจกมาติกา

836. (๑) ปญฺโจรมฺภาคิยานิ สโยชนานิ (๒) ปญฺจุทฺธมฺภาคิยานิ สโยชนานิ (๓) ปญฺจ มจฺฉริยานิ (๔) ปญฺจ สงฺคา (๕) ปญฺจ สลฺลา (๖) ปญฺจ เจโตขีลา (๗) ปญฺจ เจตโสวินิพนฺธา (๘) ปญฺจ นีวรณานิ (๙) ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ (๑๐) ปญฺจ ทิฏฺฐิโย (๑๑) ปญฺจ เวรา (๑๒) ปญฺจ พฺยสนา (๑๓) ปญฺจ อกฺขนฺติยา อาทีนวา (๑๔) ปญฺจ ภยานิ (๑๕) ปญฺจ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานวาทา ฯ

ปญฺจกํ ฯ

6. ฉกฺกมาติกา

837. (๑) ฉ วิวาทมูลานิ (๒) ฉ ฉนฺทราคา (๓) ฉ วิโรธวตฺถูนิ (๔) ฉ ตณฺหากายา (๕) ฉ อคารวา (๖) ฉ ปริหานิยา ธมฺมา (๗) อปเรปิ ฉ ปริหานิยา ธมฺมา (๘) ฉ โสมนสฺสูปวิจารา (๙) ฉ โทมนสฺสูปวิจารา (๑๐) ฉ อุเปกฺขูปวิจารา (๑๑) ฉ เคหสิตานิ โสมนสฺสานิ (๑๒) ฉ เคหสิตานิ โทมนสฺสานิ (๑๓) ฉ เคหสิตา อุเปกฺขา (๑๔) ฉ ทิฏฺฐิโย ฯ

ฉกฺกํ

7. สตฺตกมาติกา

838. (๑) สตฺต อนุสยา (๒) สตฺต สโยชนานิ (๓) สตฺต ปริยุฏฺฐานานิ (๔) สตฺต อสทฺธมฺมา (๕) สตฺต ทุจฺจริตานิ (๖) สตฺต มานา (๗) สตฺต ทิฏฺฐิโย ฯ

สตฺตกํ ฯ

8. อฏฺฐกมาติกา

839. (๑) อฏฺฐ กิเลสวตฺถูนิ (๒) อฏฺฐ กุสีตวตฺถูนิ (๓) อฏฺฐสุ โลกธมฺเมสุ จิตฺตสฺส ปฏิฆาโต (๔) อฏฺฐ อนริยโวหารา (๕) อฏฺฐ มิจฺฉตฺตา (๖) อฏฺฐ ปุริสโทสา (๗) อฏฺฐ อสญฺญิวาทา (๘) อฏฺฐ เนวสญฺญินาสญฺญิวาทา ฯ

อฏฺจกำ ฯ

9. นวกมาติกา

840. (๑) นว อาฆาตวตฺถูนิ (๒) นว ปุริสมลานิ (๓) นววิธา มานา (๔) นว ตณฺหามูลกา ธมฺมา (๕) นว อิณฺชิตานิ (๖) นว มณฺฑิตานิ (๗) นว ผนฺทิตานิ (๘) นว ปปญฺจิตานิ (๙) นว สงฺขตานิ ฯ

นวกำ

10. ทสกมาติกา

841. (๑) ทส กิเลสวตฺถูนิ (๒) ทส อาฆาตวตฺถูนิ (๓) ทส อกุสลกมฺมปถา (๔) ทส สโยชนานิ (๕) ทส มิจฺฉตฺตา (๖) ทสวตฺถุกา มิจฺฉาทิฏฺฐิ (๗) ทสวตฺถุกา อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิ ฯ

ทสกำ

842. อฏฺจารส ตณฺหาวิจริตานิ อชฺฌตฺติกสฺส อุปาทาย อฏฺจารส ตณฺหาวิจริตานิ พาหิรสฺส อุปาทาย ตเทกชฺฌํ อภิสณฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ โหนฺติ อิติ อตีตานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ อนาคตานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ ปจฺจุปฺปนฺนานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ ตเทกชฺฌํ อภิสณฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อฏฺฐ ตณฺหาวิจริสตํ โหติ ยานิ จ ทฺวาสฏฺฐิ ทิฏฺจิคตานิ พฺรหฺมชาเล เวยฺยากรเณ วุตฺตานิ ภควตา ฯ

มาติกา ฯ

1. เอกกนิทฺเทโส

(1) ชาติมโท

843. ตตฺถ กตโม ชาติมโท ชาติ ปฏิจฺจ มโท มชฺชนา มชฺชิตตฺตํ มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ ชาติมโท ฯ

(2–27) โคตฺตมทาที

844. ตตฺถ กตโม โคตฺตมโท โคตฺตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ อาโรคฺยํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ โยพฺพนํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ชีวิตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ลาภ ปฏิจฺจ ฯเปฯ สกฺการ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ครุการ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปุเรกฺขาร ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปริวาร ปฏิจฺจ ฯเปฯ โภคํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ วณฺณ ปฏิจฺจ ฯเปฯ สุตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปฏิภาณ ปฏิจฺจ ฯเปฯ รตฺตญฺญุตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปิณฺฑปาติกตฺตํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ อนวญฺญตฺตึ ปฏิจฺจ ฯเปฯ อริยาปถ ปฏิจฺจ ฯเปฯ อิทฺธึ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ยสํ ปฏิจฺจ ฯเปฯ สีล ปฏิจฺจ ฯเปฯ ฌาน ปฏิจฺจ ฯเปฯ สิปฺป ปฏิจฺจ ฯเปฯ อาโรหำ ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปริณาหำ ปฏิจฺจ ฯเปฯ สณฺจาน ปฏิจฺจ ฯเปฯ ปาริปูรึ ปฏิจฺจ มโท มชฺชนา มชฺชิตตฺตํ มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส

อยํ วุจฺจติ ปาริปูริมโท ฯ

(28) มโท

845. ตตฺถ กตโม มโท โย มโท มชฺชนา มชฺชิตตฺตํ มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ มโท ฯ

(29) ปมาโท

846. ตตฺถ กตโม ปมาโท กายทุจฺจริเต วา วจีทุจฺจริเต วา มโนทุจฺจริเต วา ปญฺจสุ วา กามคุเณสุ จิตฺตสฺส โวสฺสคฺโค โวสฺสคฺคานุปฺปทานํ กุสลานํ วา ธมฺมานํ ภาวนาย อสกฺกจฺจกิริยตา อสาตจฺจกิริยตา อนฏฺฐิตกิริยตา โอลีนวุตฺติตา นิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา นิกฺขิตฺตธุรตา อนาเสวนา อภาวนา อพหุลีกมฺมํ อนธิฏฺฐานํ อนนุโยโค ปมาโท โย เอวรูโป ปมาโท ปมชฺชนา ปมชฺชิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ปมาโท ฯ

(30) ถมฺโภ

847. ตตฺถ กตโม ถมฺโภ โย ถมฺโภ ถมฺภนา ถมฺภิตตฺตํ กกฺขฬิยํ ผารุสิยํ อุชุจิตฺตตา อมุทุตา อยํ วุจฺจติ ถมฺโภ ฯ

(31) สารมฺโภ

848. ตตฺถ กตโม สารมฺโภ โย สารมฺโภ ปฏิสารมฺโภ สารมฺภนา ปฏิสารมฺภนา ปฏิสารมฺภิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ สารมฺโภ ฯ

(32) อตฺริจฺฉตา

849. ตตฺถ กตมา อติจฺฉตา อิตริตรจีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺช-ปริกฺขาเรหิ ปญฺจหิ วา กามคุเณหิ อสนฺตุฏฺฐสฺส ภิยฺโยกมฺยตา ยา เอวรูปา อิจฺฉา อิจฺฉาคตา อติจฺฉตา ราโค สาราโค จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อติจฺฉตา ฯ

(33) มหิจฺฉตา

850. ตตฺถ กตมา มหิจฺฉตา อิตริตรจีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺช-ปริกฺขาเรหิ ปญฺจหิ วา กามคุเณหิ อสนฺตุฏฺฐสฺส ภิยฺโยกมฺยตา ยา เอวรูปา อิจฺฉา อิจฺฉาคตา มหิจฺฉตา ราโค สาราโค อยํ วุจฺจติ มหิจฺฉตา ฯ

(34) ปาปิจฺฉตา

851. ตตฺถ กตมา ปาปิจฺฉตา อิเธกจฺโจ อสฺสทฺโธ สมาโน สทฺโธติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ ทุสฺสีโล สมาโน สีลวาติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ อปฺปสฺสุโต สมาโน พหุสฺสุโตติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ สงฺคณิการาโม สมาโน ปวิวิตฺโตติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ กุสีโต สมาโน อารทฺธวิริโยติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ มุฏฺฐสฺสติ สมาโน อุปฏฺฐิตสฺสตีติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ อสมาหิโต สมาโน สมาหิโตติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ ทุปฺปญฺโญ สมาโน ปญฺญวาติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ อขีณาสโว สมาโน ขีณาสโวติ มํ ชโน ชานาตูติ อิจฺฉติ

ยา เอวรูปา อิจฺฉา อิจฺฉาคตํ ปาปิจฺฉตา ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ ปาปิจฺฉตา ฯ

(35) สิงฺคํ

852. ตตฺถ กตมํ สิงฺคํ ยํ สิงฺคํ สิงฺคารตา จตุรตา จาตุริยํ ปริกฺขตตา ปาริกฺขติยํ อิทํ วุจฺจติ สิงฺคํ ฯ

(36) ตินฺติณํ

853. ตตฺถ กตมํ ตินฺติณํ ยํ ตินฺติณํ ตินฺติณายนา ตินฺติณายิตตฺตํ โลลุปฺปํ โลลุปฺปายนา โลลุปฺปายิตตฺตํ ปุญฺจิกตา สาธุกมฺยตา อิทํ วุจฺจติ ตินฺติณํ ฯ

(37) จาปลฺยํ

854. ตตฺถ กตมํ จาปลฺยํ จีวรมณฺฑนา ปตฺตมณฺฑนา เสนาสนมณฺฑนา อิมสฺส วา ปูติกายสฺส พาหิรานํ วา ปริกฺขารานํ มณฺฑนา วิภูสนา เกฬนา ปริเกฬนา คิทฺธิกตา คิทฺธิกตฺตํ จปลตา จาปลฺยํ อิทํ วุจฺจติ จาปลฺยํ ฯ

(38) อสภาควุตฺติ

855. ตตฺถ กตมํ อสภาควุตฺติ มาตริ วา ปิตริ วา เชฏฺเฐ วา ภาตริ วา อาจริเยสุ วา อุปชฺฌาเย วา พุทฺเธ วา สาวเกสุ วา อญฺญตรญฺญตเรสุ ครุฏฺฐานิเยสุ วิปฺปฏิกูลคาหิตา วิปจฺจนีกสาตตา อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ อสภาควุตฺติ ฯ

(39) อรติ

856. ตตฺถ กตมา อรติ ปนฺเตสุ วา เสนาสเนสุ อญฺญตรญฺญตเรสุ วา อธิกุสเลสุ ธมฺเมสุ อรติ อรติกา อนภิรติ อนภิรมนา อุกฺกณฺจิตา ปริตสิตา อยํ วุจฺจติ อรติ ฯ

(40) ตนฺที

857. ตตฺถ กตมา ตนฺที ยา ตนฺที ตนฺทิยนา ตนฺทิมนกตา อาลสฺยํ อาลสายนา อาลสายิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ตนฺที ฯ

(41) วิชมฺภิตา

858. ตตฺถ กตมา วิชมฺภิตา ยา กายสฺส ชมฺภนา วิชมฺภนา อานมนา วินมนา สนฺนมนา ปณมนา พฺยาธิยกํ อยํ วุจฺจติ วิชมฺภิตา ฯ

(42) ภตฺตสมฺมโท

859. ตตฺถ กตโม ภตฺตสมฺมโท ยา ภุตฺตาวิสฺส ภตฺตมุจฺฉา ภตฺตกิลมโถ ภตฺตปริฬาโห กายทุฏฺฐุลฺลํ อยํ วุจฺจติ ภตฺตสมฺมโท ฯ

(43) เจตโส จ ลีนตฺตํ

860. ตตฺถ กตมํ เจตโส จ ลีนตฺตํ ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอลียนา

สลฺลียนา ลีนํ ลียนา ลียิตตฺตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ เจตโส จ ลีนตฺตํ ฯ

(44) กุหนา

861. ตตฺถ กตมา กุหนา ลาภสกฺการสิโลกสนฺนิสฺสิตสฺส ปาปิจฺฉสฺส อิจฺฉาปก-ตสฺส ปจฺจยปฏิเสวนสงฺขาเตน วา สามนฺตชปฺปิเตน วา อิริยาปถสฺส วา อฏฺฐปนา ฐปนา สณฺฐปนา ภากุฏิกา ภากุฏิยํ กุหนา กุหายนา กุหิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กุหนา ฯ

(45) ลปนา

862. ตตฺถ กตมา ลปนา ลาภสกฺการสิโลกสนฺนิสฺสิตสฺส ปาปิจฺฉสฺส อิจฺฉาปกตสฺส ยา ปเรสํ อาลปนา ลปนา สลฺลปนา อุลฺลปนา สมุลฺลปนา อุนฺนหนา สมุนฺนหนา อุกฺกาจนา สมุกฺกาจนา อนุปฺปิยภาณิตา จาตุกมฺยตา มุคฺคสูปฺยตา ปาริภฏฺยตา อยํ วุจฺจติ ลปนา ฯ

(46) เนมิตฺติกตา

863. ตตฺถ กตมา เนมิตฺติกตา ลาภสกฺการสิโลกสนฺนิสฺสิตสฺส ปาปิจฺฉสฺส อิจฺฉาปกตสฺส ยํ ปเรสํ นิมิตฺตํ นิมิตฺตกมฺมํ โอภาโส โอภาสกมฺมํ สามนฺตชปฺปา ปริกถา อยํ วุจฺจติ เนมิตฺติกตา ฯ

(47) นิปฺเปสิกตา

864. ตตฺถ กตมา นิปฺเปสิกตา ลาภสกฺการสิโลกสนฺนิสฺสิตสฺส ปาปิจฺฉสฺส อิจฺฉาปกตสฺส ยา ปเรสํ อกฺโกสนา วมฺภนา ครหณา อุกฺเขปนา สมุกฺเขปนา ขิปนา สงฺขิปนา ปาปนา สมฺปาปนา อวณฺณหาริกา ปริปิฏฺฐิมํสิกตา อยํ วุจฺจติ นิปฺเปสิกตา ฯ

(48) ลาเภน ลาภํ นิชิคีสนตา

865. ตตฺถ กตมา ลาเภน ลาภํ นิชิคีสนตา ลาภสกฺการสิโลกสนฺนิสฺสิโต ปาปิจฺโฉ อิจฺฉาปกโต อิโต ลทฺธํ อามิสํ อมุตฺร หรติ อมุตฺร วา ลทฺธํ อามิสํ อิธ อาหรติ ยา เอวรูปา อามิสสฺส เอฏฺฐิ คเวฏฺฐิ ปริเยฏฺฐิ เอสนา คเวสนา ปริเยสนา อยํ วุจฺจติ ลาเภน ลาภํ นิชิคีสนตา ฯ

(49) เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน

866. ตตฺถ กตโม เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺฐาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน ฯ

(50) สทิโสหมสฺมีติ มาโน

867. ตตฺถ กตโม สทิโสหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา

โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชาฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ สทิโสหมสฺมีติ มาโน ฯ

(51) หีโนหมสฺมีติ มาโน

868. ตตฺถ กตโม หีโนหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา โอมานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป โอมาโน โอมญฺญนา โอมญฺญิตตฺตํ หีหนา โอหีหนา โอหีหิตตฺตํ อตฺตุญฺญา อตฺตาวญฺญา อตฺตปริภโว อยํ วุจฺจติ หีโนหมสฺมีติ มาโน ฯ

(52) เสยฺยสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน

869. ตตฺถ กตโม เสยฺยสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ เสยฺโย โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ เสยฺยํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ เสยฺยสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน ฯ

(53) เสยฺยสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน

870. ตตฺถ กตโม เสยฺยสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ เสยฺโย โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ สทิสํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ เสยฺยสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน ฯ

(54) เสยฺยสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน

871. ตตฺถ กตโม เสยฺยสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ เสยฺโย โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ หีนํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย โอมานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป โอมาโน โอมญฺญนา โอมญฺญิตตฺตํ หีหนา โอหีหนา โอหีหิตตฺตํ อตฺตุญฺญา อตฺตาวญฺญา อตฺตปริภโว อยํ วุจฺจติ เสยฺยสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน ฯ

(55) สทิสฺสส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน

872. ตตฺถ กตโม สทิสสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ สทิโส โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ เสยฺยํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ ฯเปฯ เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ สทิสสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน ฯ

(56) สทิสฺสส สทิโสหมสฺมีติ มาโน

873. ตตฺถ กตโม สทิสสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ สทิโส โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ สทิสํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ สทิสสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน ฯ

(57) สทิสฺสส หีโนหมสฺมีติ มาโน

874. ตตฺถ กตโม สทิสสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ สทิโส โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ หีนํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย โอมานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป โอมาโน โอมญฺญนา โอมญฺญิตตฺตํ หีฬนา โอหีฬนา โอหีฬิตตฺตํ อตฺตุญฺญา อตฺตาวญฺญา อตฺตปริภโว อยํ วุจฺจติ สทิสสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน ฯ

(58) หีนสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน

875. ตตฺถ กตโม หีนสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ หีโน โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ เสยฺยํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ หีนสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน ฯ

(59) หีนสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน

876. ตตฺถ กตโม หีนสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ หีโน โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ สทิสํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ หีนสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน

(60) หีนสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน

877. ตตฺถ กตโม หีนสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน อิเธกจฺโจ หีโน โหติ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเรหิ หีนํ อตฺตานํ ทหติ โส ตํ นิสฺสาย โอมานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป โอมาโน โอมญฺญนา โอมญฺญิตตฺตํ หีฬนา โอหีฬนา โอหีฬิตตฺตํ อตฺตุญฺญา อตฺตาวญฺญา อตฺตปริภโว อยํ วุจฺจติ หีนสฺส หีโนหมสฺมีติ

มาโน ฯ

(61) มาโน

878. ตตฺถ กตโม มาโน โย มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ มาโน ฯ

(62) อติมาโน

879. ตตฺถ กตโม อติมาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปเร อติมญฺญติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อติมาโน ฯ

(63) มานาติมาโน

880. ตตฺถ กตโม มานาติมาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา ฯเปฯ อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา ปุพฺพกาลํ ปเรหิ สทิสํ อตฺตานํ ทหติ อปรกาลํ อตฺตานํ เสยฺยํ ทหติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ มานาติมาโน ฯ

(64) โอมาโน

881. ตตฺถ กตโม โอมาโน อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺฐาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา โอมานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป โอมาโน โอมญฺญนา โอมญฺญิตตฺตํ หีฬนา โอหีฬนา โอหีฬิตตฺตํ อตฺตุญฺญา อตฺตาวญฺญา อตฺตปริภโว อยํ วุจฺจติ โอมาโน ฯ

(65) อธิมาโน

882. ตตฺถ กตโม อธิมาโน อปฺปตฺเต ปตฺตสญฺญิตา อกเต กตสญฺญิตา อนธิคเต อธิคตสญฺญิตา อสจฺฉิกเต สจฺฉิกตสญฺญิตา โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อธิมาโน ฯ

(66) อสฺมิมาโน

883. ตตฺถ กตโม อสฺมิมาโน รูปึ อสฺมีติ มาโน อสฺมีติ ฉนฺโท อสฺมีติ อนุสโย เวทนา ฯเปฯ สญฺญา ฯเปฯ สงฺขารา ฯเปฯ วิญฺญาณํ อสฺมีติ มาโน อสฺมีติ ฉนฺโท อสฺมีติ อนุสโย โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อสฺมิมาโน ฯ

(67) มิจฺฉามาโน

884. ตตฺถ กตโม มิจฺฉามาโน อิเธกจฺโจ ปาปเกน วา กมฺมายตเนน ปาปเกน วา สิปฺปายตเนน ปาปเกน วา วิชฺชฏฺฐาเนน ปาปเกน วา สุเตน ปาปเกน วา ปฏิภาเณน

ปาปเกน วา สีเลน ปาปเกน วา วเตน ปาปเกน วา สีลพฺพเตน ปาปิกาย วา ทิฏฺิยา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา มานํ ชปฺเปติ โย เอวรูโป มาโน มญฺญนา มญฺญิตตฺตํ อุณฺณติ อุณฺณาโม ธโช สมฺปคฺคาโห เกตุกมฺยตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ มิจฺฉามาโน ฯ

(68) ญาติวิตกฺโก

885. ตตฺถ กตโม ญาติวิตกฺโก ญาตเก อารพฺภ เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ ญาติวิตกฺโก ฯ

(69) ชนปทวิตกฺโก

886. ตตฺถ กตโม ชนปทวิตกฺโก ชนปทํ อารพฺภ เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ ชนปทวิตกฺโก ฯ

(70) อมรวิตกฺโก

887. ตตฺถ กตโม อมรวิตกฺโก ทุกฺกรการิกาปฏิสํยุตฺโต วา ทิฏฺิคตปฏิสํยุตฺโต วา เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ อมรวิตกฺโก ฯ

(71) ปรานุทฺทยตาปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก

888. ตตฺถ กตโม ปรานุทยตาปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก อิเธกจฺโจ คิหีหิ สํสฏฺโจ วิหรติ สหนนฺที สหโสกี สุขิเตสุ สุขิโต ทุกฺขิเตสุ ทุกฺขิโต อุปฺปนฺเนสุ กิจฺจกรณีเยสุ อตฺตนา วา โยคํ อาปชฺชติ โย ตตฺถ เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ ปรานุทยตาปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก ฯ

(72) ลาภาทิปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก

889. ตตฺถ กตโม ลาภสกฺการสิโลกปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก ลาภสกฺการสิโลกํ อารพฺภ เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ ลาภสกฺการสิโลกปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก ฯ

(73) อนวญฺญตฺติปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก

890. ตตฺถ กตโม อนวญฺญตฺติปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก อิเธกจฺโจ ชาติยา วา โคตฺเตน วา โกลปุตฺติเยน วา วณฺณโปกฺขรตาย วา ธเนน วา อชฺเฌเนน วา กมฺมายตเนน วา สิปฺปายตเนน วา วิชฺชฏฺจาเนน วา สุเตน วา ปฏิภาเณน วา อญฺญตรญฺญตเรน วตฺถุนา มา มํ ปเร อวชานึสูติ โย ตตฺถ เคหสิโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ อนวญฺญตฺติปฏิสํยุตฺโต วิตกฺโก ฯ

เอกกํ ฯ

2. ทุกนิทฺเทโส

(1) โกโธ จ อุปนาโห จ

891. (ก) ตตฺถ กตโม โกโธ โย โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรปฺ อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ โกโธ ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม อุปนาโห ปุพฺพกาลํ โกโธ อปรกาลํ อุปนาโห โย เอวรูโป อุปนาโห อุปนหนา อุปนาหิตตฺตํ อฏฺฐปนา ฐปนา สณฺฐปนา อนุสนฺธนา อนุปฺปพนฺธนา ทฬฺหีกมฺมํ โกธสฺส อยํ วุจฺจติ อุปนาโห ฯ

(2) มกฺโข จ ปลาโส จ

892. (ก) ตตฺถ กตโม มกฺโข โย มกฺโข มกฺขายนา มกฺขายิตตฺตํ นิฏฺฐุริยํ นิฏฺฐุริยกมฺมํ อยํ วุจฺจติ มกฺโข ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม ปลาโส โย ปลาโส ปลาสายํ ปลาสาหาโร วิวาทฏฺฐานํ ยุคคฺคาโห อปฺปฏินิสฺสคฺโค อยํ วุจฺจติ ปลาโส ฯ

(3) อิสฺสา จ มจฺฉริยญฺจ

893. ตตฺถ กตมา อิสฺสา ยา ปรลาภสกฺการครุการมานนวนฺทนปูชนาสุ อิสฺสา อิสฺสายนา อิสฺสายิตตฺตํ อุสูยา อุสูยนา อุสูยิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ อิสฺสา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ มจฺฉริยํ ปญฺจ มจฺฉริยานิ อาวาสมจฺฉริยํ กุลมจฺฉริยํ ลาภมจฺฉริยํ วณฺณมจฺฉริยํ ธมฺมมจฺฉริยํ ยํ เอวรูปํ มจฺเฉรํ มจฺฉรายนา มจฺฉรายิตตฺตํ เววิจฺฉํ กทริยํ กฏฺฐกญฺจุกตา อคฺคหิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ มจฺฉริยํ ฯ

(4) มายา จ สาเฐยฺยญฺจ

894. (ก) ตตฺถ กตมา มายา อิเธกจฺโจ กาเยน ทุจฺจริตํ จริตฺวา วาจาย ทุจฺจริตํ จริตฺวา มนสา ทุจฺจริตํ จริตฺวา ตสฺส ปฏิจฺฉาทนเหตุ ปาปิกํ อิจฺฉํ ปณิทหติ มา มํ ชญฺญาติ อิจฺฉติ มา มํ ชญฺญาติ สงฺกปฺปติ มา มํ ชญฺญาติ วาจํ ภาสติ มา มํ ชญฺญาติ กาเยน ปรกฺกมติ ยา เอวรูปา มายา มายาวิตา อจฺจาสรา วญฺจนา นิกติ วิกีรณา ปริหรณา คุหนา ปริคุหนา ฉาทนา ปริจฺฉาทนา อนุตฺตานีกมฺมํ อนาวิกมฺมํ โวจฺฉาทนา ปาปกิริยา อยํ วุจฺจติ มายา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ สาเถยฺยํ อิเธกจฺโจ สโถ โหติ ปริสโถ ยํ ตตฺถ สถํ สถตา สาเถยฺยํ กกฺกรตา กกฺกริยํ ปริกฺขตตา ปาริกฺขตฺติยํ อิทํ วุจฺจติ สาเถยฺยํ ฯ

(๕) อวิชฺชา จ ภวตณฺหา จ

895. (ก) ตตฺถ กตมา อวิชฺชา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ภวตณฺหา โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ภวราโค ภวนนฺที ภวตณฺหา ภวสิเนโห ภวปริฬาโห ภวมุจฺฉา ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภวตณฺหา ฯ

(6) ภวทิฏฺฐิ จ วิภวทิฏฺฐิ จ

896. (ก) ตตฺถ กตมา ภวทิฏฺฐิ ภวิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ภวทิฏฺฐิ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา วิภวทิฏฺฐิ น ภวิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ วิภวทิฏฺฐิ ฯ

(7) สสฺสตทิฏฺฐิ จ อุจฺเฉททิฏฺฐิ จ

897. (ก) ตตฺถ กตมา สสฺสตทิฏฺฐิ สสฺสโต อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สสฺสตทิฏฺฐิ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา อุจฺเฉททิฏฺฐิ อุจฺฉิชฺชิสฺสติ อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อุจฺเฉททิฏฺฐิ ฯ

(8) อนฺตวาทิฏฺฐิ จ อนนฺตวาทิฏฺฐิ จ

898. (ก) ตตฺถ กตมา อนฺตวาทิฏฺฐิ อนฺตวา อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อนฺตวาทิฏฺฐิ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา อนนฺตวาทิฏฺฐิ อนนฺตวา อตฺตา จ โลโก จาติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อนนฺตวาทิฏฺฐิ ฯ

(9) ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ จ อปรนฺตานุทิฏฺฐิ จ

899. (ก) ตตฺถ กตมา ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ ปุพฺพนฺตํ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ปุพฺพนฺตานุทิฏฺฐิ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา อปรนฺตานุทิฏฺฐิ อปรนฺตํ อารพฺภ ยา อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อปรนฺตานุทิฏฺฐิ ฯ

(๑๐) อหิริกญฺจ อโนตฺตปฺปญฺจ

900. (ก) ตตฺถ กตมํ อหิริกํ ยํ น หิริยติ หิริยิตพฺเพน น หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อหิริกํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ ยํ น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ ฯ

(11) โทวจสฺสตา จ ปาปมิตฺตตา จ

901. (ก) ตตฺถ กตมา โทวจสฺสตา สหธมฺมิเก วุจฺจมาเน โทวจสฺสายํ โทวจสฺสิยํ โทวจสฺสตา วิปฺปฏิกูลคาหิตา วิปจฺจนีกสาตตา อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ โทวจสฺสตา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ปาปมิตฺตตา เย เต ปุคฺคลา อสฺสทฺธา ทุสฺสีลา อปฺปสฺสุตา มจฺฉริโน ทุปฺปญฺญา ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ สมฺปวงฺกตา อยํ วุจฺจติ ปาปมิตฺตตา ฯ

(12) อนชฺชโว จ อมทฺทโว จ

902. (ก) ตตฺถ กตโม อนชฺชโว โย อนชฺชโว อนชฺชวตา ชิมฺหตา วงฺกตา กุฏิลตา อยํ วุจฺจติ อนชฺชโว ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม อมทฺทโว ยา อมุทุตา อมทฺทวตา กกฺขฬิยํ ผารุสิยํ กกฺขฬตา กถินตา อุชุจิตฺตตา อมุทุตา อยํ วุจฺจติ อมทฺทโว ฯ

(13) อกฺขนฺติ จ อโสรจฺจญฺจ

903. (ก) ตตฺถ กตมา อกฺขนฺติ ยา อกฺขนฺติ อกฺขมนตา อนธิวาสนตา จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อกฺขนฺติ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ อโสรจฺจํ กายิโก วีติกฺกโม วาจสิโก วีติกฺกโม กายิกวาจสิโก วีติกฺกโม อิทํ วุจฺจติ อโสรจฺจํ สพฺพมฺปิ ทุสฺสีลฺยํ อโสรจฺจํ ฯ

(14) อสาขลฺยญฺจ อปฺปฏิสนฺถาโร จ

904. (ก) ตตฺถ กตมํ อสาขลฺยํ ยา สา วาจา อณฺฑกา กกฺกสา ปรกฏฺฏกา ปราภิสชฺชนี โกธสามนฺตา อสมาธิสํวตฺตนิกา ตถารูปี วาจํ ภาสิตา โหติ ยา ตตฺถ อสณฺหวาจตา อสขิลวาจตา ผรุสวาจตา อิทํ วุจฺจติ อสาขลฺยํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม อปฺปฏิสนฺถาโร เทฺว ปฏิสนฺถารา อามิสปฏิสนฺถาโร จ ธมฺมปฏิสนฺถาโร จ อิเธกจฺโจ อปฺปฏิสนฺถารโก โหติ อามิสปฏิสนฺถาเรน วา ธมฺมปฏิสนฺถาเรน วา อยํ วุจฺจติ อปฺปฏิสนฺถาโร ฯ

(15) อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา จ โภชเน อมตฺตญฺญตา จ

905. (ก) ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย น สංวรं อาปชฺชติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสं สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสංวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สංวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย น สංวรं อาปชฺชติ ยา อิเมสं ฉนฺนํ อินฺทฺริยานํ อคุตฺติ อโคปนา อนารกฺโข อสංวโร อยํ วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ อคุตฺตทฺวารตา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา โภชเน อมตฺตญฺญุตา อิเธกจฺโจ อปฺปฏิสංขา อโยนิโส อาหารं

อาหาเรติ ทวาย มทาย มณฺฑนาย วิภูสนาย ยา ตตฺถ อสนฺตุฏฺฐิตา อมตฺตญฺญุตา อปฺปฏิสงฺขา โภชเน อยํ วุจฺจติ โภชเน อมตฺตญฺญุตา ฯ

(16) มุฏฺฐสฺสจฺจญฺจ อสมฺปชญฺญญฺจ

906. (ก) ตตฺถ กตมํ มุฏฺฐสจฺจํ ยา อสฺสติ อนนุสฺสติ อปฺปฏิสฺสติ อสฺสติ อสรณตา อธารณตา ปิลาปนตา สมฺมุสนตา อิทํ วุจฺจติ มุฏฺฐสจฺจํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ อสมฺปชญฺญํ ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อิทํ วุจฺจติ อสมฺปชญฺญํ ฯ

(17) สีลวิปตฺติ จ ทิฏฺฐิวิปตฺติ จ

907. (ก) ตตฺถ กตมา สีลวิปตฺติ กายิโก วีติกฺกโม วาจสิโก วีติกฺกโม กายิกวาจสิโก วีติกฺกโม อยํ วุจฺจติ สีลวิปตฺติ สพฺพมฺปิ ทุสฺสีลฺยํ สีลวิปตฺติ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิวิปตฺติ นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ ฯเปฯ เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิวิปตฺติ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิวิปตฺติ ฯ

(18) อชฺฌตฺตสโยชนญฺจ พหิทฺธาสโยชนญฺจ

908. (ก) ตตฺถ กตมํ อชฺฌตฺตสโยชนํ ปญฺโจรมฺภาคิยานิ สโยชนานิ อชฺฌตฺตสโยชนํ ฯ (ข) ปญฺจุทฺธมฺภาคิยานิ สโยชนานิ พหิทฺธาสโยชนํ ฯ

ทุกํ ฯ

3. ติกนิทฺเทโส

(1) ตีณิ อกุสลมูลานิ

909. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ อกุสลมูลานิ โลโภ โทโส โมโห ฯ

(ก) ตตฺถ กตโม โลโภ โย ราโค สาราโค อนุนโย อนุโรโธ นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อิจฺฉา มุจฺฉา อชฺโฌสานํ เคโธ ปลิเคโธ สงฺโค ปงฺโก เอซา มายา ชนิกา สญฺชนนี สิพฺพินี ชาลินี สริตา วิสตฺติกา โสตํ วิสฏา อายูหนี ทุติยา ปณิธิ ภวเนตฺติ วนํ วนโถ สนฺถโว สิเนโห อเปกฺขา ปฏิพนฺธุ อาสา อาสีสนา อาสีสิตตฺตํ รูปาสา สทฺทาสา คนฺธาสา รสาสา โผฏฺฐพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา ชปฺปา ปชปฺปา อภิชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ โลลุปฺปํ โลลุปฺปายนา โลลุปฺปายิตตฺตํ ปุญฺจิกตา สาธุกมฺยตา อธมฺมราโค วิสมโลโภ นิกนฺติ นิกามนา ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา สทฺทตณฺหา รูปตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา โอโฆ โยโค คนฺโถ อุปาทานํ อาวรณํ นีวรณํ ฉทนํ พนฺธนํ อุปกฺกิเลโส อนุสโย ปริยุฏฺฐานํ ลตา เววิจฺฉํ ทุกฺขมูลํ ทุกฺขนิทานํ ทุกฺขปฺปภโว มารปาโส

มารพลิสํ มารวิสโย ตณฺหานที ตณฺหาชาลํ ตณฺหาคทฺทุลํ ตณฺหาสมุทฺโท อภิชฺฌา โลโภ อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โลโภ ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม โทโส อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ อนตฺถํ จรติ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ อตฺถํ จรติ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ โย เอวรูโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ปฏิฆํ ปฏิวิโรโธ โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส โกโธ กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ โทโส ฯ

(ค) ตตฺถ กตโม โมโห ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ อปรนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ โมโห ฯ อิมานิ ตีณิ อกุสลมูลานิ ฯ

(2) ตโย อกุสลวิตกฺกา

910. ตตฺถ กตเม ตโย อกุสลวิตกฺกา กามวิตกฺโก พฺยาปาทวิตกฺโก วิหึสาวิตกฺโก ฯ

(ก) ตตฺถ กตโม กามวิตกฺโก กามปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ กามวิตกฺโก ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม พฺยาปาทวิตกฺโก พฺยาปาทปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ พฺยาปาทวิตกฺโก ฯ

(ค) ตตฺถ กตโม วิหึสาวิตกฺโก วิหึสาปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิหึสาวิตกฺโก ฯ อิเม ตโย อกุสลวิตกฺกา ฯ

(3) ติสฺโส อกุสลสญฺญา

911. ตตฺถ กตมา ติสฺโส อกุสลสญฺญา กามสญฺญา พฺยาปาทสญฺญา วิหึสาสญฺญา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา กามสญฺญา กามปฏิสํยุตฺตา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ กามสญฺญา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา พฺยาปาทสญฺญา พฺยาปาทปฏิสํยุตฺตา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ พฺยาปาทสญฺญา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา วิหึสาสญฺญา วิหึสาปฏิสํยุตฺตา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ วิหึสาสญฺญา ฯ อิมา ติสฺโส อกุสลสญฺญา ฯ

(4) ติสฺโส อกุสลธาตุโย

912. ตตฺถ กตมา ติสฺโส อกุสลธาตุโย กามธาตุ พฺยาปาทธาตุ วิหึสาธาตุ ฯ

ตตฺถ กตมา กามธาตุ กามวิตกฺโก กามธาตุ ฯ พฺยาปาทวิตกฺโก พฺยาปาทธาตุ วิหึสาวิตกฺโก วิหึสาธาตุ ฯ

(ก) ตตฺถ กตโม กามวิตกฺโก กามปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก ฯเปฯ มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ กามวิตกฺโก ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม พฺยาปาทวิตกฺโก พฺยาปาทปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ พฺยาปาทวิตกฺโก ฯ

(ค) ตตฺถ กตโม วิหึสาวิตกฺโก วิหึสาปฏิสํยุตฺโต ตกฺโก วิตกฺโก มิจฺฉาสงฺกปฺโป อยํ วุจฺจติ วิหึสาวิตกฺโก ฯ อิมา ติสฺโส อกุสลธาตุโย ฯ

(5) ตีณิ ทุจฺจริตานิ

913. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ ทุจฺจริตานิ กายทุจฺจริตํ วจีทุจฺจริตํ มโนทุจฺจริตํ ฯ

(ก) ตตฺถ กตมํ กายทุจฺจริตํ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร อิทํ วุจฺจติ กายทุจฺจริตํ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมํ วจีทุจฺจริตํ มุสาวาโท ปิสุณา วาจา ผรุสา วาจา สมฺผปฺปลาโป อิทํ วุจฺจติ วจีทุจฺจริตํ ฯ

(ค) ตตฺถ กตมํ มโนทุจฺจริตํ อภิชฺฌา พฺยาปาโท มิจฺฉาทิฏฺฐิ อิทํ วุจฺจติ มโนทุจฺจริตํ ฯ

(ก-ค) ตตฺถ กตมํ กายทุจฺจริตํ อกุสลํ กายกมฺมํ กายทุจฺจริตํ ฯ อกุสลํ วจีกมฺมํ วจีทุจฺจริตํ ฯ อกุสลํ มโนกมฺมํ มโนทุจฺจริตํ ฯ

ตตฺถ กตมํ อกุสลํ กายกมฺมํ อกุสลา กายสญฺเจตนา อกุสลํ กายกมฺมํ ฯ อกุสลา วจีสญฺเจตนา อกุสลํ วจีกมฺมํ ฯ อกุสลา มโนสญฺเจตนา อกุสลํ มโนกมฺมํ ฯ อิมานิ ตีณิ ทุจฺจริตานิ ฯ

(6) ตโย อาสวา

914. ตตฺถ กตเม ตโย อาสวา กามาสโว ภวาสโว อวิชฺชาสโว ฯ

(ก) ตตฺถ กตโม กามาสโว โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามมนนฺที กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ กามาสโว ฯ

(ข) ตตฺถ กตโม ภวาสโว โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ฯเปฯ ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภวาสโว ฯ

(ค) ตตฺถ กตโม อวิชฺชาสโว ทุกฺเข อญฺญาณํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาสโว ฯ อิเม ตโย อาสวา ฯ

(7) ตีณิ สโยชนานิ

915. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปรามาโส ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺฐิ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ ฯเปฯ สญฺญํ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺฐิ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ ฯเปฯ ถมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา ฯ

(ค) ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปรามาโส อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ สีลพฺพตปรามาโส ฯ อิมานิ ตีณิ สโยชนานิ ฯ

(8) ติสฺโส ตณฺหา

916. ตตฺถ กตมา ติสฺโส ตณฺหา กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตมา ภวตณฺหา ภวทิฏฺฐิสหคโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ ภวตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตมา วิภวตณฺหา อุจฺเฉททิฏฺฐิสหคโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ วิภวตณฺหา ฯ อวเสสา ตณฺหา กามตณฺหา ฯ

ตตฺถ กตมา กามตณฺหา กามธาตุปฏิสํยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ กามตณฺหา ฯ

รูปธาตุอรูปธาตุปฏิสํยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ ภวตณฺหา ฯ

อุจฺเฉททิฏฺฐิสหคโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ วิภวตณฺหา ฯ อิมา ติสฺโส ตณฺหา ฯ

(9) อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา

917. ตตฺถ กตมา อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา กามตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา กามตณฺหา กามธาตุปฏิสํยุตฺโต ราโค สาราโค อยํ วุจฺจติ

กามตณฺหา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา รูปตณฺหา รูปธาตุปฏิสังยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ รูปตณฺหา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา อรูปตณฺหา อรูปธาตุปฏิสังยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อรูปตณฺหา ฯ อิมา ติสฺโส ตณฺหา ฯ

(10) อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา

918. ตตฺถ กตมา อปราปิ ติสฺโส ตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา รูปตณฺหา รูปธาตุปฏิสังยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ รูปตณฺหา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา อรูปตณฺหา อรูปธาตุปฏิสังยุตฺโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อรูปตณฺหา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา นิโรธตณฺหา อุจฺเฉททิฏฺฐิสหคโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ นิโรธตณฺหา ฯ อิมา ติสฺโส ตณฺหา ฯ

(11) ติสฺโส เอสนา

919. ตตฺถ กตมา ติสฺโส เอสนา กาเมสนา ภเวสนา พฺรหฺมจริเยสนา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา กาเมสนา โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท ฯเปฯ กามชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ กาเมสนา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ภเวสนา โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ฯเปฯ ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภเวสนา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา พฺรหฺมจริเยสนา สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา ฯเปฯ เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ พฺรหฺมจริเยสนา ฯ

(ก) ตตฺถ กตมา กาเมสนา กามราโค ตเทกฏฺฐํ อกุสลํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อยํ วุจฺจติ กาเมสนา ฯ

(ข) ตตฺถ กตมา ภเวสนา ภวราโค ตเทกฏฺฐํ อกุสลํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อยํ วุจฺจติ ภเวสนา ฯ

(ค) ตตฺถ กตมา พฺรหฺมจริเยสนา อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิ ตเทกฏฺฐํ อกุสลํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ อยํ วุจฺจติ พฺรหฺมจริเยสนา ฯ อิมา ติสฺโส เอสนา ฯ

(12) ติสฺโส วิธา

920. ตตฺถ กตมา ติสฺโส วิธา เสยฺโยหมสฺมีติ วิธา สทิโสหมสฺมีติ วิธา หีโนหมสฺมีติ วิธา อิมา ติสฺโส วิธา ฯ

(13) ตีณิ ภยานิ

921. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ ภยานิ ชาติภยํ ชราภยํ มรณภยํ ฯ

(ก) ตตฺถ กตมํ ชาติภยํ ชาตึ ปฏิจฺจ ภยํ ภยานกํ ฉมฺภิตตฺตํ โลมหํโส เจตโส อุตฺราโส อิทำ วุจฺจติ ชาติภยำ ฯ

(ข) ตตฺถ กตมำ ชราภยำ ชรำ ปฏิจฺจ ภยำ ภยานกำ ฉมฺภิตตฺตำ โลมหำโส เจตโส อุตฺราโส อิทำ วุจฺจติ ชราภยำ ฯ

(ค) ตตฺถ กตมำ มรณภยำ มรณำ ปฏิจฺจ ภยำ ภยานกำ ฉมฺภิตตฺตำ โลมหำโส เจตโส อุตฺราโส อิทำ วุจฺจติ มรณภยำ ฯ อิมานิ ตีณิ ภยานิ ฯ

(14) ตีณิ ตมานิ

922. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ ตมานิ อตีตำ อทฺธานำ อารพฺภ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ อนาคตำ วา อทฺธานำ อารพฺภ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ เอตรหิ วา ปจฺจุปฺปนฺนำ อทฺธานำ อารพฺภ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ อิมานิ ตีณิ ตมานิ ฯ

(15) ตีณิ ติตฺถายตนานิ

923. ตตฺถ กตมานิ ตีณิ ติตฺถายตนานิ อิเธกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวำวาที โหติ เอวำทิฏฺฐิ ยงฺกิญฺจายำ ปุริสปุคฺคโล ปฏิสำเวเทติ สุขำ วา ทุกฺขำ วา อทุกฺขมสุขำ วา สพฺพนฺตำ ปุพฺเพ กตเหตูติ อิธ ปเนกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวำวาที โหติ เอวำทิฏฺฐี ยงฺกิญฺจายำ ปุริสปุคฺคโล ปฏิสำเวเทติ สุขำ วา ทุกฺขำ วา อทุกฺขมสุขำ วา สพฺพนฺตำ อิสฺสรนิมฺมานเหตูติ อิธ ปเนกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวำวาที โหติ เอวำทิฏฺฐิ ยงฺกิญฺจายำ ปุริสปุคฺคโล ปฏิสำเวเทติ สุขำ วา ทุกฺขำ วา อทุกฺขมสุขำ วา สพฺพนฺตำ อเหตุ อปฺปจฺจยาติ อิมานิ ตีณิ ติตฺถายตนานิ ฯ

(16) ตโย กิญฺจนา

924. ตตฺถ กตเม ตโย กิญฺจนา ราโค กิญฺจนำ โทโส กิญฺจนำ โมโห กิญฺจนำ อิเม ตโย กิญฺจนา ฯ

(17) ตีณิ องฺคณานิ

ตตฺถ กตมานิ ตีณิ องฺคณานิ ราโค องฺคณำ โทโส องฺคณำ โมโห องฺคณำ อิมานิ ตีณิ องฺคณานิ ฯ

(18) ตีณิ มลานิ

ตตฺถ กตมานิ ตีณิ มลานิ ราโค มลำ โทโส มลำ โมโห มลำ อิมานิ ตีณิ มลานิ ฯ

(19) ตีณิ วิสมานิ

ตตฺถ กตมานิ ตีณิ วิสมานิ ราโค วิสมำ โทโส วิสมำ โมโห วิสมำ อิมานิ ตีณิ วิสมานิ

ฯ

(20) อปรานิปิ ตีณิ วิสมานิ

ตตฺถ กตมานิ อปรานิปิ ตีณิ วิสมานิ กายวิสมํ วจีวิสมํ มโนวิสมํ อิมานิ ตีณิ วิสมานิ ฯ

(21) ตโย อคฺคี

ตตฺถ กตเม ตโย อคฺคี ราคคฺคิ โทสคฺคิ โมหคฺคิ อิเม ตโย อคฺคี ฯ

(22) ตโย กสาวา

ตตฺถ กตเม ตโย กสาวา ราคกสาโว โทสกสาโว โมหกสาโว อิเม ตโย กสาวา ฯ

(23) อปเรปิ ตโย กสาวา

ตตฺถ กตเม อปเรปิ ตโย กสาวา กายกสาโว วจีกสาโว มโนกสาโว อิเม ตโย กสาวา ฯ

(๒๔. ก) อสฺสาททิฏฺฐิ

925. ตตฺถ กตมา อสฺสาททิฏฺฐิ อิเธกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวฺวาที โหติ เอวฺทิฏฺฐิ นตฺถิ กาเมสุ โทโสติ โส กาเมสุ ปาตพฺยตํ อาปชฺชติ อยํ วุจฺจติ อสฺสาททิฏฺฐิ ฯ

(ข) อตฺตานุทิฏฺฐิ

ตตฺถ กตมา อตฺตานุทิฏฺฐิ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานํ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานํ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา รูปํ รูปสฺมึ วา อตฺตานํ เวทนํ ฯเปฯ สญฺญํ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานํ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ อตฺตานุทิฏฺฐิ ฯ

(ค) มิจฺฉาทิฏฺฐิ

ตตฺถ กตมา มิจฺฉาทิฏฺฐิ นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ ฯเปฯ เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ฯ สสฺสตทิฏฺฐิ อสฺสาททิฏฺฐิ ฯ สกฺกายทิฏฺฐิ อตฺตานุทิฏฺฐิ ฯ อุจฺเฉททิฏฺฐิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ฯ

(๒๕.ก) อรติ

926. ตตฺถ กตมา อรติ ปนฺเตสุ วา เสนาสเนสุ อญฺญตรญฺญตเรสุ วา อธิกุสเลสุ ธมฺเมสุ อรติ อรติกา อนภิรติ อนภิรมนา อุกฺกณฺจิตา ปริตสิตา อยํ วุจฺจติ อรติ ฯ

(ข) วิเหสา

ตตฺถ กตมา วิเหสา อิเธกจฺโจ ปาณินา วา เลฑฺฑุนา วา ทณฺเฑน วา สตฺเถน วา

รชฺชุยา วา อญฺญตรญฺญตเรน สตฺเต วิเหเจติ ยา เอวรูปา เหฐนา วิเหฐนา หึสนา วิหึสนา โรสนา วิโรสนา ปรูปฆาโต อยํ วุจฺจติ วิเหสา ฯ

(ค) อธมฺมจริยา

ตตฺถ กตมา อธมฺมจริยา กาเยน อธมฺมจริยาวิสมจริยา วาจาย อธมฺมจริยา วิสมจริยา มนสา อธมฺมจริยาวิสมจริยา อยํ วุจฺจติ อธมฺมจริยา ฯ

(๒๖. ก) โทวจสฺสตา

927. ตตฺถ กตมา โทวจสฺสตา สหธมฺมิเก วุจฺจมาเน โทวจสฺสายํ โทวจสฺสิยํ โทวจสฺสตา วิปฺปฏิกูลคาหิตา วิปจฺจนีกสาตตา อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ โทวจสฺสตา ฯ

(ข) ปาปมิตฺตตา

ตตฺถ กตมา ปาปมิตฺตตา เย เต ปุคฺคลา อสฺสทฺธา ทุสฺสีลา อปฺปสฺสุตา มจฺฉริโน ทุปฺปญฺญา ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ ตํสมฺปวงฺกตา อยํ วุจฺจติ ปาปมิตฺตตา ฯ

(ค) นานตฺตสญฺญา

ตตฺถ กตมา นานตฺตสญฺญา กามสญฺญา พฺยาปาทสญฺญา วิหึสาสญฺญา อยํ วุจฺจติ นานตฺตสญฺญา สพฺพาปิ อกุสลา สญฺญา นานตฺตสญฺญา ฯ

(๒๗. ก) อุทฺธจฺจํ

928. ตตฺถ กตมํ อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจํ ฯ

(ข) โกสชฺชํ

ตตฺถ กตมํ โกสชฺชํ กายทุจฺจริเต วา วจีทุจฺจริเต วา มโนทุจฺจริเต วา ปญฺจสุ วา กามคุเณสุ จิตฺตสฺส โวสฺสคฺโค โวสฺสคฺคานุปฺปทานํ กุสลานํ วา ธมฺมานํ ภาวนาย อสกฺกจฺจกิริยตา อสาตจฺจกิริยตา อนฏฺฐิตกิริยตา โอลีนวุตฺติตา นิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา นิกฺขิตฺตธุรตา อนาเสวนา อภาวนา อพหุลีกมฺมํ อนธิฏฺฐานํ อนนุโยโค ปมาโท อิทํ วุจฺจติ โกสชฺชํ ฯ

(ค) ปมาโท

ตตฺถ กตโม ปมาโท กายทุจฺจริเต วา วจีทุจฺจริเต วา มโนทุจฺจริเต วา ปญฺจสุ วา กามคุเณสุ จิตฺตสฺส โวสฺสคฺโค โวสฺสคฺคานุปฺปทานํ กุสลานํ วา ธมฺมานํ ภาวนาย อสกฺกจฺจกิริยตา อสาตจฺจกิริยตา อนฏฺฐิตกิริยตา โอลีนวุตฺติตา นิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา นิกฺขิตฺตธุรตา อนาเสวนา อภาวนา อพหุลีกมฺมํ อนธิฏฺฐานํ อนนุโยโค ปมาโท โย เอวรูโป ปมาโท ปมชฺชนา ปมชฺชิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ปมาโท ฯ

(๒๘.ก) อสนฺตุฏฺฐิตา

929. ตตฺถ กตมา อสนฺตุฏฺฐิตา อิตริตรจีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺช-ปริกฺขาเรหิ ปญฺจหิ วา กามคุเณหิ อสนฺตุฏฺฐสฺส ภิยฺโยกมฺยตา ยา เอวรูปา อิจฺฉา อิจฺฉาคตํ อสนฺตุฏฺฐิตา ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ อสนฺตุฏฺฐิตา ฯ

(ข) อสมฺปชญฺญตา

ตตฺถ กตมา อสมฺปชญฺญตา ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อสมฺปชญฺญตา ฯ

(ค) มหิจฺฉตา

ตตฺถ กตมา มหิจฺฉตา อิตริตรจีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาเรหิ ปญฺจหิ วา กามคุเณหิ อสนฺตุฏฺฐสฺส ภิยฺโยกมฺยตา ยา เอวรูปา อิจฺฉา อิจฺฉาคตํ มหิจฺฉตา ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อยํ วุจฺจติ มหิจฺฉตา ฯ

(๒๙. ก) อหิริกํ

930. ตตฺถ กตมํ อหิริกํ ยํ น หิรียติ หิรียิตพฺเพน น หิรียติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อหิริกํ ฯ

(ข) อโนตฺตปฺปํ

ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ ยํ น โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน น โอตฺตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ธมฺมานํ สมาปตฺติยา อิทํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ ฯ

(ค) ปมาโท

ตตฺถ กตโม ปมาโท กายทุจฺจริเต วา วจีทุจฺจริเต วา มโนทุจฺจริเต วา ปญฺจสุ วา กามคุเณสุ จิตฺตสฺส โวสฺสคฺโค โวสฺสคฺคานุปฺปทานํ กุสลานํ วา ธมฺมานํ ภาวนาย อสกฺกจฺจกิริยตา อสาตจฺจกิริยตา อนฏฺฐิตกิริยตา โอลีนวุตฺติตา นิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา นิกฺขิตฺตธุรตา อนาเสวนา อภาวนา อพหุลีกมฺมํ อนธิฏฺฐานํ อนนุโยโค ปมาโท โย เอวรูโป ปมาโท ปมชฺชนา ปมชฺชิตตฺตํ อยํ วุจฺจติ ปมาโท ฯ

(๓๐.ก) อนาทริยํ

931. ตตฺถ กตมํ อนาทริยํ ยํ อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อนาทา อนาทายนา อนาทายิตตฺตํ อสีลฺยํ อจิตฺติกาโร อิทํ วุจฺจติ อนาทริยํ ฯ

(ข) โทวจสฺสตา

ตตฺถ กตมา โทวจสฺสตา สหธมฺมิเก วุจฺจมาเน โทวจสฺสายํ โทวจสฺสิยํ โทวจสฺสตา วิปฺปฏิกูลคาหิตา วิปจฺจนีกสาตตา อนาทริยํ อนาทรตา อคารวตา อปฺปฏิสฺสวตา อยํ วุจฺจติ โทวจสฺสตา ฯ

(ค) ปาปมิตฺตตา

ตตฺถ กตมา ปาปมิตฺตตา เย เต ปุคฺคลา อสฺสทฺธา ทุสฺสีลา อปฺปสฺสุตา มจฺฉริโน ทุปฺปญฺญา ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ ตทสมฺปวงฺกตา อยํ วุจฺจติ ปาปมิตฺตตา ฯ

(๓๑. ก) อสฺสทฺธิยํ

932. ตตฺถ กตมํ อสฺสทฺธิยํ อิเธกจฺโจ อสฺสทฺโธ โหติ น สทฺทหติ พุทฺธํ วา ธมฺมํ วา สงฺฆํ วา ยํ เอวรูปํ อสฺสทฺธิยํ อสฺสทฺทหนา อโนกปฺปนา อนภิปฺปสาโท อิทํ วุจฺจติ อสฺสทฺธิยํ ฯ

(ข) อวทญฺญตา

ตตฺถ กตมา อวทญฺญุตา ปญฺจ มจฺฉริยานิ อาวาสมจฺฉริยํ กุลมจฺฉริยํ ลาภมจฺฉริยํ วณฺณมจฺฉริยํ ธมฺมมจฺฉริยํ ยํ เอวรูปํ มจฺเฉรํ มจฺฉรายนา มจฺฉรายิตตฺตํ เววิจฺฉํ กทริยํ กฏุกญฺจุกตา อคฺคหิตตฺตํ จิตฺตสฺส อยํ วุจฺจติ อวทญฺญุตา ฯ

(ค) โกสชฺชํ

ตตฺถ กตมํ โกสชฺชํ กายทุจฺจริเต วา วจีทุจฺจริเต วา มโนทุจฺจริเต วา ปญฺจสุ วา กามคุเณสุ จิตฺตสฺส โวสฺสคฺโค โวสฺสคฺคานุปฺปทานํ กุสลานํ วา ธมฺมานํ ภาวนาย อสกฺกจฺจกิริยตา อสาตจฺจกิริยตา อนฏฺฐิตกิริยตา โอลีนวุตฺติตา นิกฺขิตฺตจฺฉนฺทตา นิกฺขิตฺตธุรตา อนาเสวนา อภาวนา อพหุลีกมฺมํ อนธิฏฺฐานํ อนนุโยโค ปมาโท อิทํ วุจฺจติ โกสชฺชํ ฯ

(๓๒.ก) อุทฺธจฺจํ

933. ตตฺถ กตมํ อุทฺธจฺจํ ยํ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจํ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ อุทฺธจฺจํ ฯ

(ข) อสังวโร

ตตฺถ กตโม อสังวโร อิเธกจฺโจ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสังวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สังวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ จกฺขุนฺทฺริเย น สังวรํ อาปชฺชติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย นิมิตฺตคฺคาหี โหติ อนุพฺยญฺชนคฺคาหี ยตฺวาธิกรณเมนํ มนินฺทฺริยํ อสังวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุ ตสฺส สังวราย น ปฏิปชฺชติ น รกฺขติ มนินฺทฺริยํ มนินฺทฺริเย น สังวรํ อาปชฺชติ อยํ วุจฺจติ อสังวโร ฯ

(ค) ทุสฺสีลยฺยํ

ตตฺถ กตมํ ทุสฺสีลยฺยํ กายิโก วีติกฺกโม วาจสิโก วีติกฺกโม กายิกวาจสิโก วีติกฺกโม

อิทำ วุจฺจติ ทุสฺสีลฺยำ ฯ

(๓๓.ก) อริยานำ อทสฺสนกมฺยตา

934. ตตฺถ กตมา อริยานำ อทสฺสนกมฺยตา ตตฺถ กตเม อริยา อริยา วุจฺจนฺติ พุทฺธา จ พุทฺธสาวกา จ ยา อิเมสำ อริยานำ อทสฺสนกมฺยตา อทฏฺฐุกมฺยตา อสเมตุกมฺยตา อสมาคนฺตุกมฺยตา อยำ วุจฺจติ อริยานำ อทสฺสนกมฺยตา ฯ

(ข) สทฺธมฺมำ อโสตุกมฺยตา

ตตฺถ กตมา สทฺธมฺมำ อโสตุกมฺยตา ตตฺถ กตโม สทฺธมฺโม จตฺตาโร สติปฏฺฐานา จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา จตฺตาโร อิทฺธิปาทา ปญฺจินฺทฺริยานิ ปญฺจ พลานิ สตฺต โพชฺฌงฺคา อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อยำ วุจฺจติ สทฺธมฺโม ยา อิมสฺส สทฺธมฺมสฺส อโสตุกมฺยตา อสฺสวนกมฺยตา อนุคฺคเหตุกมฺยตา อธาเรตุกมฺยตา อยำ วุจฺจติ สทฺธมฺมำ อโสตุกมฺยตา ฯ

(ค) อุปารมฺภจิตฺตตา

ตตฺถ กตมา อุปารมฺภจิตฺตตา ตตฺถ กตโม อุปารมฺโภ โย อุปารมฺโภ อนูปารมฺโภ อุปารมฺภนา อนูปารมฺภนา อนูปารมฺภิตตฺตำ อุญฺญา อวญฺญา ปริภโว รนฺธคเวสิตา อยำ วุจฺจติ อุปารมฺภจิตฺตตา ฯ

(๓๔. ก) มุฏฺฐสฺสจฺจำ

935. ตตฺถ กตมำ มุฏฺฐสจฺจำ ยา อสฺสติ อนุสฺสติ อปฺปฏิสฺสติ อสฺสติ อสรณตา อธารณตา ปิลาปนตา สมฺมุสนตา อิทำ วุจฺจติ มุฏฺฐสจฺจำ ฯ

(ข) อสมฺปชญฺญำ

ตตฺถ กตมำ อสมฺปชญฺญำ ยำ อญฺญาณำ อทสฺสนำ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลำ อิทำ วุจฺจติ อสมฺปชญฺญำ ฯ

(ค) เจตโส วิกฺเขโป

ตตฺถ กตโม เจตโส วิกฺเขโป ยำ จิตฺตสฺส อุทฺธจฺจำ อวูปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภนฺตตฺตำ จิตฺตสฺส อยำ วุจฺจติ เจตโส วิกฺเขโป ฯ

(๓๕. ก) อโยนิโส มนสิกาโร

936. ตตฺถ กตโม อโยนิโส มนสิกาโร อนิจฺเจ นิจฺจนฺติ อโยนิโส มนสิกาโร ทุกฺเข สุขนฺติ อโยนิโส มนสิกาโร อนตฺตนิ อตฺตาติ อโยนิโส มนสิกาโร อสุเภ สุภนฺติ อโยนิโส มนสิกาโร สจฺจวิปฺปฏิกูเลน วา จิตฺตสฺส อาวชฺชนา อนาวชฺชนา อาโภโค สมนฺนาหาโร มนสิกาโร อยำ วุจฺจติ อโยนิโส มนสิกาโร ฯ

(ข) กุมฺมคฺคเสวนา

ตตฺถ กตมา กุมฺมคฺคเสวนา ตตฺถ กตโม กุมฺมคฺโค มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺโต มิจฺฉาอาชีโว มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสติ มิจฺฉาสมาธิ อยำ วุจฺจติ

กุมฺมคฺโค ยา อิมสฺส กุมฺมคฺคสฺส เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชนา สมฺภชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ ตสฺมปฺวงฺกตา อยํ วุจฺจติ กุมฺมคฺคเสวนา ฯ

(ค) เจตโส จ ลีนตฺตํ

ตตฺถ กตมํ เจตโส ลีนตฺตํ ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมญฺญตา โอลียนา สลฺลียนา ลีนํ ลียนา ลียิตตฺตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตฺตํ จิตฺตสฺส อิทํ วุจฺจติ เจตโส ลีนตฺตํ ฯ

ติกํ ฯ

4. จตุกฺกนิทฺเทโส

(1) จตฺตาโร อาสวา

937. ตตฺถ กตเม จตฺตาโร อาสวา กามาสโว ภวาสโว ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว ฯ

(ก) กามาสโว

ตตฺถ กตโม กามาสโว โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท กามราโค กามนนฺที กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริฬาโห กามมุจฺฉา กามชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ กามาสโว ฯ

(ข) ภวาสโว

ตตฺถ กตโม ภวาสโว โย ภเวสุ ภวจฺฉนฺโท ฯเปฯ ภวชฺโฌสานํ อยํ วุจฺจติ ภวาสโว ฯ

(ค) ทิฏฺฐาสโว

ตตฺถ กตโม ทิฏฺฐาสโว สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรํ มาณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา เนว โหติ น น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ วา ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐาสโว สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐาสโว ฯ

(ฆ) อวิชฺชาสโว

ตตฺถ กตโม อวิชฺชาสโว ทุกฺเข อญฺญาณํ ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรเธ อญฺญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อญฺญาณํ ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ อิทปฺปจฺจยตา ปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ อญฺญาณํ ฯ ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ ฯเปฯ อวิชฺชาลงฺคี โมโห อกุสลมูลํ อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาสโว ฯ อิเม จตฺตาโร อาสวา ฯ

(๒-๕) จตฺตาโร คนฺถาที

938. ตตฺถ กตเม จตฺตาโร คนฺถา ฯเปฯ จตฺตาโร โอฆา ฯเปฯ จตฺตาโร โยคา ฯเปฯ จตฺตาริ อุปาทานานิ กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทานํ สีลพฺพตุปาทานํ อตฺตวาทุปาทานํ ฯ

(ก) กามุปาทานํ

ตตฺถ กตมํ กามุปาทานํ โย กาเมสุ กามจฺฉนฺโท ฯเปฯ กามชฺโฌสานํ อิทํ วุจฺจติ

กามุปาทานำ ฯ

(ข) ทิฏฐุปาทานำ

ตตฺถ กตมำ ทิฏฐุปาทานำ นตฺถิ ทินฺนำ นตฺถิ ยิฏฺฐำ ฯเปฯ เย อิมญฺจ โลกำ ปรญฺจ โลกำ สยำ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตำ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อิทำ วุจฺจติ ทิฏฐุปาทานำ ฯ จเปตฺวา สีลพฺพตุปาทานญฺจ อตฺตวาทุปาทานญฺจ สพฺพาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฐุปาทานำ ฯ

(ค) สีลพฺพตุปาทานำ

ตตฺถ กตมำ สีลพฺพตุปาทานำ อิโต พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานำ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธีติ ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตำ ฯเปฯ วิปริเยสคฺคาโห อิทำ วุจฺจติ สีลพฺพตุปาทานำ ฯ

(ฆ) อตฺตวาทุปาทานำ

ตตฺถ กตมำ อตฺตวาทุปาทานำ อิธ อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน อริยานำ อทสฺสาวี อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวินีโต สปฺปุริสานำ อทสฺสาวี สปฺปุริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปุริสธมฺเม อวินีโต รูปำ อตฺตโต สมนุปสฺสติ รูปวนฺตำ วา อตฺตานำ อตฺตนิ วา รูปำ รูปสฺมึ วา อตฺตานำ เวทนำ ฯเปฯ สญฺญำ ฯเปฯ สงฺขาเร ฯเปฯ วิญฺญาณำ อตฺตโต สมนุปสฺสติ วิญฺญาณวนฺตำ วา อตฺตานำ อตฺตนิ วา วิญฺญาณำ วิญฺญาณสฺมึ วา อตฺตานำ ยา เอวรูปา ทิฏฐิ ทิฏฐิคตำ ฯเปฯ วิปริยาสคฺคาโห อิทำ วุจฺจติ อตฺตวาทุปาทานำ อิมานิ จตฺตาริ อุปาทานานิ ฯ

(๖) จตฺตาโร ตณฺหุปฺปาทา

939. ตตฺถ กตเม จตฺตาโร ตณฺหุปฺปาทา จีวรเหตุ วา ภิกฺขุโน ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ ปิณฺฑปาตเหตุ วา ภิกฺขุโน ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ เสนาสนเหตุ วา ภิกฺขุโน ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ อิติภวาภวเหตุ วา ภิกฺขุโน ตณฺหา อุปฺปชฺชมานา อุปฺปชฺชติ อิเม จตฺตาโร ตณฺหุปฺปาทา ฯ

(7) จตฺตาริ อคติคมนานิ

ตตฺถ กตมานิ จตฺตาริ อคติคมนานิ ฉนฺทาคตึ คจฺฉติ โทสาคตึ คจฺฉติ โมหาคตึ คจฺฉติ ภยาคตึ คจฺฉติ ยา เอวรูปา อคติ อคติคมนำ ฉนฺทคมนำ วคฺคคมนำ วาริคมนำ อิมานิ จตฺตาริ อคติคมนานิ ฯ

(8) จตฺตาโร วิปริยาสา

ตตฺถ กตเม จตฺตาโร วิปริยาสา อนิจฺเจ นิจฺจนฺติ สญฺญาวิปริยาโส จิตฺตวิปริยาโส ทิฏฐิวิปริยาโส ทุกฺเข สุขนฺติ สญฺญาวิปริยาโส จิตฺตวิปริยาโส ทิฏฐิวิปริยาโส อนตฺตนิ อตฺตาติ สญฺญาวิปริยาโส จิตฺตวิปริยาโส ทิฏฐิวิปริยาโส อสุเภ สุภนฺติ สญฺญาวิปริยาโส จิตฺตวิปริยาโส ทิฏฐิวิปริยาโส อิเม จตฺตาโร วิปริยาสา ฯ

(9) จตฺตาโร อนริยโวหารา

ตตฺถ กตเม จตฺตาโร อนริยโวหารา อทิฏฺเฐ ทิฏฺฐวาทิตา อสุเต สุตวาทิตา อมุเต มุตวาทิตา อวิญฺญาเต วิญฺญาตวาทิตา อิเม จตฺตาโร อนริยโวหารา ฯ

(10) อปเรปิ จตฺตาโร อนริยโวหารา

ตตฺถ กตเม อปเรปิ จตฺตาโร อนริยโวหารา ทิฏฺเฐ อทิฏฺฐวาทิตา สุเต อสุตวาทิตา มุเต อมุตวาทิตา วิญฺญาเต อวิญฺญาตวาทิตา อิเม จตฺตาโร อนริยโวหารา ฯ

(11) จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ

ตตฺถ กตมานิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร มุสาวาโท อิมานิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ ฯ

(12) อปรานิปิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ

ตตฺถ กตมานิ อปรานิปิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ มุสาวาโท ปิสุณา วาจา ผรุสา วาจา สมฺผปฺปลาโป อิมานิ จตฺตาริ ทุจฺจริตานิ ฯ

(13) จตฺตาริ ภยานิ

ตตฺถ กตมานิ จตฺตาริ ภยานิ ชาติภยํ ชราภยํ พฺยาธิภยํ มรณภยํ อิมานิ จตฺตาริ ภยานิ ฯ

(14) อปรานิปิ จตฺตาริ ภยานิ

ตตฺถ กตมานิ อปรานิปิ จตฺตาริ ภยานิ ราชภยํ โจรภยํ อคฺคิภยํ อุทกภยํ อิมานิ จตฺตาริ ภยานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ อปรานิปิ จตฺตาริ ภยานิ อูมิภยํ กุมฺภิลภยํ อาวฏฺฏภยํ สุสุกาภยํ อิมานิ จตฺตาริ ภยานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ อปรานิปิ จตฺตาริ ภยานิ อตฺตานุวาทภยํ ปรานุวาทภยํ ทณฺฑภยํ ทุคฺคติภยํ อิมานิ จตฺตาริ ภยานิ ฯ

(15) จตสฺโส ทิฏฺฐิโย

ตตฺถ กตมา จตสฺโส ทิฏฺฐิโย สยํกตํ สุขทุกฺขนฺติ สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ปรกตํ สุขทุกฺขนฺติ สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ สยํกตญฺจ ปรกตญฺจ สุขทุกฺขนฺติ สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อสยํกตํ อปรกตํ อธิจฺจสมุปฺปนฺนํ สุขทุกฺขนฺติ สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อิมา จตสฺโส ทิฏฺฐิโย ฯ

จตุกฺกํ ฯ

5. ปญฺจกนิทฺเทโส

(1) ปญฺโจรมภาคิยานิ สโยชนานิ

940. ตตฺถ กตมานิ ปญฺโจรมฺภาคิยานิ สโยชนานิ สกฺกายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา

สีลพฺพตปรามาโส กามจฺฉนฺโท พฺยาปาโท อิมานิ ปญฺโจรมฺภาคิยานิ สญฺโยชนานิ ฯ

(2) ปญฺจุทฺธมฺภาคิยานิ สญฺโยชนานิ

ตตฺถ กตมานิ ปญฺจุทฺธมฺภาคิยานิ สญฺโยชนานิ รูปราโค อรูปราโค มาโน อุทฺธจฺจํ อวิชฺชา อิมานิ ปญฺจุทฺธมฺภาคิยานิ สญฺโยชนานิ ฯ

(3) ปญฺจ มจฺฉริยานิ

ตตฺถ กตมานิ ปญฺจ มจฺฉริยานิ อาวาสมจฺฉริยํ กุลมจฺฉริยํ ลาภมจฺฉริยํ วณฺณมจฺฉริยํ ธมฺมมจฺฉริยํ อิมานิ ปญฺจ มจฺฉริยานิ ฯ

(4) ปญฺจ สงฺคา

ตตฺถ กตเม ปญฺจ สงฺคา ราคสงฺโค โทสสงฺโค โมหสงฺโค มานสงฺโค ทิฏฺฐิสงฺโค อิเม ปญฺจ สงฺคา ฯ

(5) ปญฺจ สลฺลา

ตตฺถ กตเม ปญฺจ สลฺลา ราคสลฺลํ โทสสลฺลํ โมหสลฺลํ มานสลฺลํ ทิฏฺฐิสลฺลํ อิเม ปญฺจ สลฺลา ฯ

(6) ปญฺจ เจโตขิลา

941. ตตฺถ กตเม ปญฺจ เจโตขิลา สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ สงฺเฆ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ สิกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ นาธิมุจฺจติ น สมฺปสีทติ สพฺรหฺมจารีสุ กุปิโต โหติ อนตฺตมโน อาหตจิตฺโต ขิลชาโต อิเม ปญฺจ เจโตขิลา ฯ

(7) ปญฺจ เจตโส วินิพนฺธา

ตตฺถ กตเม ปญฺจ เจตโส วินิพนฺธา กาเม อวีตราโค โหติ อวิคตจฺฉนฺโท อวิคตเปโม อวิคตปิปาโส อวิคตปริฬาโห อวิคตตณฺโห กาเย อวีตราโค รูเป อวีตราโค โหติ ยาวทตฺถํ อุทราวเทหกํ ภุญฺชิตฺวา เสยฺยสุขํ ปสฺสสุขํ มิทฺธสุขํ อนุยุตฺโต วิหรติ อญฺญตรํ เทวกายํ ปณิธาย พฺรหฺมจริยํ จรติ อิมินาหํ สีเลน วา วเตน วา ตเปน วา พฺรหฺมจริเยน วา เทโว วา ภวิสฺสามิ เทวญฺญตโร วาติ อิเม ปญฺจ เจตโส วินิพนฺธา ฯ

(8) ปญฺจ นีวรณานิ

ตตฺถ กตมานิ ปญฺจ นีวรณานิ กามจฺฉนฺทนีวรณํ พฺยาปาทนีวรณํ ถีนมิทฺธนีวรณํ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรณํ อิมานิ ปญฺจ นีวรณานิ ฯ

(9) ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ

ตตฺถ กตมานิ ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ มาตา ชีวิตา โวโรปิตา โหติ ปิตา ชีวิตา โวโรปิโต โหติ อรหา ชีวิตา โวโรปิโต โหติ ทุฏฺเฐน จิตฺเตน ตถาคตสฺส โลหิตํ อุปฺปาทิตํ โหติ สงฺโฆ ภินฺโน โหติ อิมานิ ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ ฯ

(10) ปญฺจ ทิฏฺฐิโย

ตตฺถ กตมา ปญฺจ ทิฏฺฐิโย สญฺญี อตฺตา โหติ อโรโค ปรํ มรณาติ อิตฺเถเก อภิวทนฺติ อสญฺญี อตฺตา โหติ อโรโค ปรํ มรณาติ อิตฺเถเก อภิวทนฺติ เนวสญฺญีนาสญฺญี อตฺตา โหติ อโรโค ปรํ มรณาติ อิตฺเถเก อภิวทนฺติ สโต วา ปน สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญาเปนฺติ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ วา ปเนเก อภิวทนฺติ อิมา ปญฺจ ทิฏฺฐิโย ฯ

(11) ปญฺจ เวรา

942. ตตฺถ กตเม ปญฺจ เวรา ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร มุสาวาโท สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา อิเม ปญฺจ เวรา ฯ

(12) ปญฺจ พฺยสนา

ตตฺถ กตเม ปญฺจ พฺยสนา ญาติพฺยสนํ โภคพฺยสนํ โรคพฺยสนํ สีลพฺยสนํ ทิฏฺฐิพฺยสนํ อิเม ปญฺจ พฺยสนา ฯ

(13) ปญฺจ อกฺขนฺติยา อาทีนวา

ตตฺถ กตเม ปญฺจ อกฺขนฺติยา อาทีนวา พหุโน ชนสฺส อปฺปิโย โหติ อมนาโป เวรพหุโล จ โหติ วชฺชพหุโล จ สมฺมูฬฺโห กาลํกโรติ กายสฺส เภทา ปรํ มรณา อปายํ ทุคฺคตึ วินิปาตํ นิรยํ อุปปชฺชติ อิเม ปญฺจ อกฺขนฺติยา อาทีนวา ฯ

(14) ปญฺจ ภยานิ

ตตฺถ กตมานิ ปญฺจ ภยานิ อาชีวกภยํ อสิโลกภยํ ปริสสารชฺชภยํ มรณภยํ ทุคฺคติภยํ อิมานิ ปญฺจ ภยานิ ฯ

(15) ปญฺจ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานวาทา

943. ตตฺถ กตเม ปญฺจ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานวาทา ฯ

(ก) อิเธกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวฺวาที โหติ เอวฺทิฏฺฐิ ยโต โข โภ อยํ อตฺตา ปญฺจหิ กามคุเณหิ สมปฺปิโต สมงฺคิภูโต ปริจาเรติ เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ

(ข) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหติ ตํ กิสฺส เหตุ กามา หิ โภ อนิจฺจา ทุกฺขา วิปริณามธมฺมา เตสํ วิปริณามญฺญถาภาวา อุปฺปชฺชนฺติ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา ยโต โข โภ อยํ อตฺตา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปฐมฺฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ

(ค) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ

โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหติ ตํ กิสฺส เหตุ ยเทว ตตฺถ วิตกฺกิตํ วิจาริตํ เอเตน เอตํ โอฬาริกํ อกฺขายติ ยโต โข โภ อยํ อตฺตา วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา ฯเปฯ ทุติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ

(ฆ) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหติ ตํ กิสฺส เหตุ ยเทว ตตฺถ ปีติคตํ เจตโส อุพฺพิลาวิตํ เอเตน เอตํ โอฬาริกํ อกฺขายติ ยโต โข โภ อยํ อตฺตา ปีติยา จ วิราคา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ

(ง) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหติ ตํ กิสฺส เหตุ ยเทว ตตฺถ สุขํ เจตโส อาโภโค เอเตน เอตํ โอฬาริกํ อกฺขายติ ยโต โข โภ อยํ อตฺตา สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานปฺปตฺโต โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส ปรมทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ อิเม ปญฺจ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานวาทา ฯ

ปญฺจกํ ฯ

6. ฉกฺกนิทฺเทโส

(1) ฉ วิวาทมูลานิ

944. ตตฺถ กตมานิ ฉ วิวาทมูลานิ โกโธ มกฺโข อิสฺสา สาเถยฺยํ ปาปิจฺฉตา สนฺทิฏฺฐิปรามาสิตา อิมานิ ฉ วิวาทมูลานิ ฯ

(2) ฉ ฉนฺทราคา

ตตฺถ กตเม ฉ ฉนฺทราคา เคหสิตา ธมฺมา มนาปิเยสุ รูเปสุ เคหสิโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค มนาปิเยสุ สทฺเทสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ คนฺเธสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ รเสสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ โผฏฺฐพฺเพสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ ธมฺเมสุ เคหสิโต ราโค สาราโค ฯเปฯ จิตฺตสฺส สาราโค อิเม ฉ ฉนฺทราคา ฯ

(3) ฉ วิโรธวตฺถูนิ

ตตฺถ กตมานิ ฉ วิโรธวตฺถูนิ อมนาปิเกสุ รูเปสุ จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ฯเปฯ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อมนาปิเยสุ สทฺเทสุ ฯเปฯ อมนาปิเกสุ คนฺเธสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ รเสสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ โผฏฺฐพฺเพสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ ธมฺเมสุ จิตฺ

ตสฺส อาฆาโต ปฏิฆาโต ฯเปฯ จณฺฑิกฺกํ อสฺสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส อิมานิ ฉ วิโรธวตฺถูนิ ฯ

(4) ฉ ตณฺหากายา

ตตฺถ กตเม ฉ ตณฺหากายา รูปตณฺหา สทฺทตณฺหา คนฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา อิเม ฉ ตณฺหากายา ฯ

(5) ฉ อคารวา

945. ตตฺถ กตเม ฉ อคารวา สตฺถริ อคารโว วิหรติ อปฺปฏิสฺโส ธมฺเม อคารโว วิหรติ อปฺปติสฺโส สงฺเฆ อคารโว วิหรติ อปฺปติสฺโส สิกฺขาย อคารโว วิหรติ อปฺปติสฺโส อปฺปมาเท อคารโว วิหรติ อปฺปติสฺโส ปฏิสนฺถาเร อคารโว วิหรติ อปฺปฏิสฺโส อิเม ฉ อคารวา ฯ

(6) ฉ ปริหานิยา ธมฺมา

ตตฺถ กตเม ฉ ปริหานิยา ธมฺมา กมฺมารามตา ภสฺสารามตา นิทฺทารามตา สงฺคณิการามตา สํสคฺคารามตา ปปญฺจารามตา อิเม ฉ ปริหานิยา ธมฺมา ฯ

(7) อปเรปิ ฉ ปริหานิยา ธมฺมา

946. ตตฺถ กตเม อปเรปิ ฉ ปริหานิยา ธมฺมา กมฺมารามตา ภสฺสารามตา นิทฺทารามตา สงฺคณิการามตา โทวจสฺสตา ปาปมิตฺตตา อิเม ฉ ปริหานิยา ธมฺมา ฯ

(8) ฉ โสมนสฺสูปวิจารา

ตตฺถ กตเม ฉ โสมนสฺสูปวิจารา จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา โสมนสฺสฏฺฐานิยํ รูปํ อุปวิจรติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย โสมนสฺสฏฺฐานิยํ ธมฺมํ อุปวิจรติ อิเม ฉ โสมนสฺสูปวิจารา ฯ

(9) ฉ โทมนสฺสูปวิจารา

ตตฺถ กตเม ฉ โทมนสฺสูปวิจารา จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา โทมนสฺสฏฺฐานิยํ รูปํ อุปวิจรติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย โทมนสฺสฏฺฐานิยํ ธมฺมํ อุปวิจรติ อิเม ฉ โทมนสฺสูปวิจารา ฯ

(10) ฉ อุเปกฺขูปวิจารา

ตตฺถ กตเม ฉ อุเปกฺขูปวิจารา จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา อุเปกฺขฏฺฐานิยํ รูปํ อุปวิจรติ โสเตน สทฺทํ สุตฺวา ฯเปฯ ฆาเนน คนฺธํ ฆายิตฺวา ฯเปฯ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา ฯเปฯ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ฯเปฯ มนสา ธมฺมํ วิญฺญาย อุเปกฺขฏฺฐานิยํ ธมฺมํ อุปวิจรติ อิเม ฉ อุเปกฺขูปวิจารา ฯ

(11) ฉ เคหสิตานิ โสมนฺสานิ

947. ตตฺถ กตมานิ ฉ เคหสิตานิ โสมนสฺสานิ มนาปิเกสุ รูเปสุ เคหสิตํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา มนาปิเยสุ สทฺเทสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ คนฺเธสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ รเสสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ โผฏฺฐพฺเพสุ ฯเปฯ มนาปิเยสุ ธมฺเมสุ เคหสิตํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา เวทนา อิมานิ ฉ เคหสิตานิ โสมนสฺสานิ ฯ

(12) ฉ เคหสิตานิ โทมนสฺสานิ

ตตฺถ กตมานิ ฉ เคหสิตานิ โทมนสฺสานิ อมนาปิเยสุ รูเปสุ เคหสิตํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อมนาปิเยสุ สทฺเทสุ ฯเปฯ อมนาปิเกสุ คนฺเธสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ รเสสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ โผฏฺฐพฺเพสุ ฯเปฯ อมนาปิเยสุ ธมฺเมสุ เคหสิตํ เจตสิกํ อสาตํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺผสฺสชํ อสาตํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อสาตา ทุกฺขา เวทนา อิมานิ ฉ เคหสิตานิ โทมนสฺสานิ ฯ

(13) ฉ เคหสิตา อุเปกฺขา

ตตฺถ กตมา ฉ เคหสิตา อุเปกฺขา อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ รูเปสุ เคหสิตํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ สทฺเทสุ ฯเปฯ อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ คนฺเธสุ ฯเปฯ อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ รเสสุ ฯเปฯ อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ โผฏฺฐพฺเพสุ ฯเปฯ อุเปกฺขฏฺฐานิเยสุ ธมฺเมสุ เคหสิตํ เจตสิกํ เนวสาตํ นาสาตํ เจโตสมฺผสฺสชํ อทุกฺขมสุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสุขา เวทนา อิมา ฉ เคหสิตา อุเปกฺขา ฯ

(14) ฉ ทิฏฺฐิโย

948. ตตฺถ กตมา ฉ ทิฏฺฐิโย อตฺถิ เม อตฺตาติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ นตฺถิ เม อตฺตาติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อตฺตนา วา อตฺตานํ สญฺชานามีติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อตฺตนา วา อนตฺตานํ สญฺชานามีติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อนตฺตนา วา อตฺตานํ สญฺชานามีติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อถวา ปนสฺส เอวํทิฏฺฐิ โหติ โส เม อยํ อตฺตา วโท เวเทยฺโย ตตฺร ตตฺร ทีฆรตฺตํ กลฺยาณปาปกานํ กมฺมานํ วิปากํ ปจฺจนุโภติ น โส ชาโต นาโหสิ น โส ชาโต น ภวิสฺสติ นิจฺโจ ธุโว สสฺสโต อวิปริณามธมฺโมติ วา อสฺส สจฺจโต เถตโต ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ อิมา ฉ ทิฏฺฐิโย ฯ

ฉกฺกํ ฯ

7. สตฺตกนิทฺเทโส

(1) สตฺตานุสยา

949. ตตฺถ กตเม สตฺตานุสยา กามราคานุสโย ปฏิฆานุสโย มานานุสโย ทิฏฺฐานุสโย วิจิกิจฺฉานุสโย ภวราคานุสโย อวิชฺชานุสโย อิเม สตฺต อนุสยา ฯ

(2) สตฺต สโยชนานิ

ตตฺถ กตมานิ สตฺต สโยชนา กามราคสโยชนํ ปฏิฆสโยชนํ มานสโยชนํ ทิฏฺฐิสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ ภวราคสโยชนํ อวิชฺชาสโยชนํ อิมานิ สตฺต สโยชนานิ ฯ

(3) สตฺต ปริยุฏฺฐานานิ

ตตฺถ กตมานิ สตฺต ปริยุฏฺฐานานิ กามราคปริยุฏฺฐานํ ปฏิฆปริยุฏฺฐานํ มานปริยุฏฺฐานํ ทิฏฺฐิปริยุฏฺฐานํ วิจิกิจฺฉาปริยุฏฺฐานํ ภวราคปริยุฏฺฐานํ อวิชฺชาปริยุฏฺฐานํ อิมานิ สตฺต ปริยุฏฺฐานานิ ฯ

(4) สตฺต อสทฺธมฺมา

950. ตตฺถ กตเม สตฺต อสทฺธมฺมา อสฺสทฺโธ โหติ อหิริโก โหติ อโนตฺตปฺปี โหติ อปฺปสฺสุโต โหติ กุสีโต โหติ มุฏฺฐสฺสติ โหติ ทุปฺปญฺโญ โหติ อิเม สตฺต อสทฺธมฺมา ฯ

(5) สตฺต ทุจฺจริตานิ

ตตฺถ กตมานิ สตฺต ทุจฺจริตานิ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร มุสาวาโท ปิสุณา วาจา ผรุสา วาจา สมฺผปฺปลาโป อิมานิ สตฺต ทุจฺจริตานิ ฯ

(6) สตฺต มานา

ตตฺถ กตเม สตฺต มานา มาโน อติมาโน มานาติมาโน โอมาโน อธิมาโน อสฺมิมาโน มิจฺฉามาโน อิเม สตฺต มานา ฯ

(7) สตฺต ทิฏฺฐิโย

951. (ก) ตตฺถ กตมา สตฺต ทิฏฺฐิโย ฯ อิเธกจฺโจ สมโณ วา พฺราหฺมโณ วา เอวำวาที โหติ เอวำทิฏฺฐิ ยโต โข โภ อยำ อตฺตา รูปี จาตุมฺมหาภูติโก มาตาเปติกสมฺภโว กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรมฺมรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยำ อตฺตา สมฺมา สมฺมุจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทำ วินาสำ วิภวำ ปญฺญเปนฺติ ฯ

(ข) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยำ ตฺวำ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยำ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมุจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา ทิพฺโพ รูปี กามาวจโร กพฬิงฺการภกฺโข ตำ ตฺวำ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหำ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรำ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยำ อตฺตา สมฺมาสมุจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทำ วินาสำ วิภวำ ปญฺญเปนฺติ ฯ

(ค) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา ทิพฺโพ รูปี มโนมโย สพฺพงฺคปจฺจงฺคี อหีนินฺทฺริโย ตํ ตฺวํ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหํ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรํ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญเปนฺติ ฯ

(ฆ) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมติกฺกมา ปฏิฆสญฺญานํ อตฺถงฺคมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อนนฺโต อากาโสติ อากาสานญฺจายตนูปโค ตํ ตฺวํ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหํ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรํ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญเปนฺติ ฯ

(ง) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา สพฺพโส อากาสานญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม อนนฺตํ วิญฺญาณนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนูปโค ตํ ตฺวํ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหํ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรํ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญาเปนฺติ ฯ

(จ) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมติกฺกมฺม นตฺถิ กิญฺจีติ อากิญฺจญฺญายตนูปโค ตํ ตฺวํ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหํ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรํ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญเปนฺติ ฯ

(ฉ) ตมญฺโญ เอวมาห อตฺถิ โข โภ เอโส อตฺตา ยํ ตฺวํ วเทสิ เนโส นตฺถีติ วทามิ โน จ โข โภ อยํ อตฺตา เอตฺตาวตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหติ อตฺถิ โข โภ อญฺโญ อตฺตา สพฺพโส อากิญฺจญฺญายตนํ สมติกฺกมฺม เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปโค ตํ ตฺวํ น ชานาสิ น ปสฺสสิ ตมหํ ชานามิ ปสฺสามิ โส โข โภ อตฺตา ยโต กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชติ วินสฺสติ น โหติ ปรํ มรณา เอตฺตาวตา โข โภ อยํ อตฺตา สมฺมา สมฺจฺฉินฺโน โหตีติ อิตฺเถเก สโต สตฺตสฺส อุจฺเฉทํ วินาสํ วิภวํ ปญฺญเปนฺติ ฯ อิมานิ สตฺต ทิฏฺฐิโย ฯ

8. อฏฺฐนิทฺเทโส

(1) อฏฺฐ กิเลสวตฺถูนิ

952. ตตฺถ กตมานิ อฏฺฐ กิเลสวตฺถูนิ โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺธจฺจํ อิมานิ อฏฺฐ กิเลสวตฺถูนิ ฯ

(2) อฏฺฐ กุสีตวตฺถูนิ

953. ตตฺถ กตมานิ อฏฺฐ กุสีตวตฺถูนิ ฯ

(ก) อิธ ภิกฺขุนา กมฺมํ กตฺตพฺพํ โหติ ตสฺส เอวํ โหติ กมฺมํ โข เม กตฺตพฺพํ ภวิสฺสติ กมฺมํ โข ปน เม กโรนฺตสฺส กายโย กิลมิสฺสติ หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทํ ปฐมํ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ข) ปุน จ ปรํ ภิกฺขุนา กมฺมํ กตํ โหติ ตสฺส เอวํ โหติ อหํ โข กมฺมํ อกาสึ กมฺมํ โข ปน เม กโรนฺตสฺส กายโย กิลนฺโต หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทํ ทุติยํ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ค) ปุน จ ปรํ ภิกฺขุนา มคฺโค คนฺตพฺโพ โหติ ตสฺส เอวํ โหติ มคฺโค โข เม คนฺตพฺโพ ภวิสฺสติ มคฺคํ โข ปน เม คจฺฉนฺตสฺส กายโย กิลมิสฺสติ หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทํ ตติยํ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ฆ) ปุน จ ปรํ ภิกฺขุนา มคฺโค คโต โหติ ตสฺส เอวํ โหติ อหํ โข มคฺคํ อคมาสึ มคฺคํ โข ปน เม คจฺฉนฺตสฺส กายโย กิลนฺโต หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทํ จตุตฺถํ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ง) ปุน จ ปรํ ภิกฺขุ คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย จรนฺโต น ลภติ ลูขสฺส วา ปณีตสฺส วา โภชนสฺส ยาวทตฺถํ ปาริปูรึ ตสฺส เอวํ โหติ อหํ โข คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย จรนฺโต นาลตฺถํ ลูขสฺส วา ปณีตสฺส วา โภชนสฺส ยาวทตฺถํ ปาริปูรึ ตสฺส เม กายโย กิลนฺโต อกมฺมญฺโญ หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทํ ปญฺจมํ กุสีตวตฺถุ ฯ

(จ) ปุน จ ปรํ ภิกฺขุ คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย จรนฺโต ลภติ ลูขสฺส วา ปณีตสฺส วา โภชนสฺส ยาวทตฺถํ ปาริปูรึ ตสฺส เอวํ โหติ อหํ โข คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย จรนฺโต อลตฺถํ ลูขสฺส วา ปณีตสฺส วา โภชนสฺส ยาวทตฺถํ ปาริปูรึ ตสฺส เม กายโย กิลนฺโต

อกมฺมญฺโญ มาสาจิตํ มญฺเญ หนฺทาหํ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยํ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทำ ฉฏฺฐำ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ฉ) ปุน จ ปรำ ภิกฺขุโน อุปฺปนฺโน โหติ อปฺปมตฺตโก อาพาโธ ตสฺส เอวำ โหติ อุปฺปนฺโน โข เม อยำ อปฺปมตฺตโก อาพาโธ อตฺถิ กปฺโป นิปชฺชิตุ หนฺทาหำ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยำ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิตสฺส สจฺฉิกิริยา ย อิทำ สตฺตมำ กุสีตวตฺถุ ฯ

(ช) ปุน จ ปรำ ภิกฺขุ คิลานา วุฏฺฐิโต โหติ อจิรวุฏฺฐิโต เคลญฺญา ตสฺส เอวำ โหติ อหำ โข คิลานา วุฏฺฐิโต อจิรวุฏฺฐิโต เคลญฺญา ตสฺส เม กาโย ทุพฺพโล อกมฺมญฺโญ หนฺ ทาหำ นิปชฺชามีติ โส นิปชฺชติ น วิริยำ อารภติ อปฺปตฺตสฺส ปตฺติยา อนธิคตสฺส อธิคมาย อสจฺฉิกตสฺส สจฺฉิกิริยาย อิทำ อฏฺฐมำ กุสีตวตฺถุ ฯ อิมานิ อฏฺฐ กุสีตวตฺถูนิ ฯ

(3) อฏฺฐสุ โลกธมฺเมสุ จิตฺตสฺส ปฏิฆาโต

954. ตตฺถ กตเมสุ อฏฺฐสุ โลกธมฺเมสุ จิตฺตสฺส ปฏิฆาโต ลาเภ สาราโค อลาเภ ปฏิวิโรโธ ยเส สาราโค อยเส ปฏิวิโรโธ ปสำสาย สาราโค นินฺทาย ปฏิวิโรโธ สุเข สาราโค ทุกฺเข ปฏิวิโรโธ อิเมสุ อฏฺฐสุ โลกธมฺเมสุ จิตฺตสฺส ปฏิฆาโต ฯ

(4) อฏฺฐอนริยโวหารา

955. ตตฺถ กตเม อฏฺฐ อนริยโวหารา อทิฏฺเฐ ทิฏฺฐวาทิตา อสุเต สุตวาทิตา อมุเต มุตวาทิตา อวิญฺญาเต วิญฺญาตวาทิตา ทิฏฺเฐ อทิฏฺฐวาทิตา สุเต อสุตวาทิตา มุเต อมุตวา ทิตา วิญฺญาเต อวิญฺญาตวาทิตา อิเม อฏฺฐ อนริยโวหารา ฯ

(5) อฏฺฐ มิจฺฉตฺตา

956. ตตฺถ กตเม อฏฺฐ มิจฺฉตฺตา มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺ มนฺโต มิจฺฉาอาชีโว มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสติ มิจฺฉาสมาธิ อิเม อฏฺฐ มิจฺฉตฺตา ฯ

(6) อฏฺฐ ปุริสโทสา

957. ตตฺถ กตเม อฏฺฐ ปุริสโทสา **(ก)** อิธ ภิกฺขู ภิกฺขุำ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน น สรามิ น สรามีติ อสฺสติยาว นิพฺเพเจติ อยำ ปฐโม ปุริสโทโส ฯ

(ข) ปุน จ ปรำ ภิกฺขู ภิกฺขุำ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิ ยมาโน โจทกำเยว ปฏิปฺผรติ กินฺนุ โข ตุยฺหำ พาลสฺส อพฺยตฺตสฺส ภณิเตน ตฺวำปิ นาม มำ ภณิตพฺพำ มญฺญสีติ อยำ ทุติโย ปุริสโทโส ฯ

(ค) ปุน จ ปรำ ภิกฺขู ภิกฺขุำ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิ ยมาโน โจทกสฺเสว ปจฺจาโรเปติ ตฺวำปิ โขสิ อิตฺถนฺนามำ อาปตฺตึ อาปนฺโน ตฺวำ ตาว ปฐมำ ปฏิกโรหีติ อยำ ตติโย ปุริสโทโส ฯ

(ฆ) ปุน จ ปรๆ ภิกฺขู ภิกฺขุๆ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน อญฺเญนญฺญๆ ปฏิจรติ พหิทฺธา กถๆ อปนาเมติ โกปญฺจ โทสญฺจ อปฺปจฺจยญฺจ ปาตุกโรติ อยๆ จตุตฺโถ ปุริสโทโส ฯ

(ง) ปุน จ ปรๆ ภิกฺขู ภิกฺขุๆ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน สงฺฆมชฺเฌ พาหาวิกฺเขปกๆ ภณติ อยๆ ปญฺจโม ปุริสโทโส ฯ

(จ) ปุน จ ปรๆ ภิกฺขู ภิกฺขุๆ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน อนาทิยิตฺวา สงฺฆๆ อนาทิยิตฺวา โจทกๆ สาปตฺติโกว เยนกามๆ ปกฺกมติ อยๆ ฉฏฺโฐ ปุริสโทโส ฯ

(ฉ) ปุน จปรๆ ภิกฺขู ภิกฺขุๆ อาปตฺติยา โจเทนฺติ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน เนวาหๆ อนาปนฺโนมฺหีติ ตุณฺหีภูโต สงฺฆๆ วิเหเสติ อยๆ สตฺตโม ปุริสโทโส ฯ

(ช) ปุน จปรๆ ภิกฺขู ภิกฺขุๆ อาปตฺติยา โจเทนฺติ ฯ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ อาปตฺติยา โจทิยมาโน เอวมาห กึ นุ โข ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อติพาฬฺหๆ มยิ พฺยาวฏา ฯ อิทานาหๆ สิกฺขๆ ปจฺจกฺขาย หีนายาวตฺติสฺสามีติฯ โส สิกฺขๆ ปจฺจกฺขาย หีนายาวตฺติตฺวา เอวมาห อิทานิ โข ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อตฺตมนา โหถาติ ฯ อยๆ อฏฺจโม ปุริสโทโส ฯ อิเม อฏฺจ ปุริสโทสา ฯ

(7) อฏฺฐ อสญฺญีวาทา

958. ตตฺถ กตเม อฏฺจ อสญฺญิวาทา รูปี อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญาเปนฺติ อรูปี ฯเปฯ รูปี จ อรูปี จ ฯเปฯ เนวรูปีนารูปี อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนฺตวา อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนนฺตวา จ อนนฺตวา จ อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนฺตวา จ อนนฺตวา จ อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญาเปนฺติ เนวนฺตวา นานนฺตวา อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ อสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อิเม อฏฺจ อสญฺญิวาทา ฯ

(8) อฏฺฐ เนวสญฺญีนาสญฺญีวาทา

959. ตตฺถ กตเม อฏฺจ เนวสญฺญินาสญฺญิวาทา รูปี อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อรูปี อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ รูปี จ อรูปี จ อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ เนวรูปีนารูปี อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนฺตวา อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนนฺตวา อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณาติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นๆ ปญฺญเปนฺติ อนฺตวา จ อนนฺตวา จ อตฺตา โหติ อโรโค ปรๆ มรณา

ติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นํ ปญฺญเปนฺติ เนวนฺตวา นานนฺตวา อตฺตา โหติ อโรโค ปรํ มรณา ติ เนวสญฺญีนาสญฺญีติ นํ ปญฺญเปนฺติ อิเม อฏฺฐ เนวสญฺญินาสญฺญิวาทา ฯ

อฏฺฐกํ ฯ

9. นวกนิทฺเทโส

(1) นว อาฆาตวตฺถูนิ

960. ตตฺถ กตมานิ นว อาฆาตวตฺถูนิ อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ อนตฺถํ จรติ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ อตฺถํ จรติ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อิมานิ นว อาฆาตวตฺถูนิ ฯ

(2) นว ปุรสมลานิ

961. ตตฺถ กตมานิ นว ปุริสมลานิ โกโธ มกฺโข อิสฺสา มจฺฉริยํ มายา สาเถยฺยํ มุสาวาโท ปาปิจฺฉา มิจฺฉาทิฏฺฐิ อิมานิ นว ปุริสมลานิ ฯ

(3) นววิธา มานา

962. ตตฺถ กตเม นววิธา มานา เสยฺยสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน เสยฺยสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน เสยฺยสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน สทิสสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน สทิสสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน สทิสสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน หีนสฺส เสยฺโยหมสฺมีติ มาโน หีนสฺส สทิโสหมสฺมีติ มาโน หีนสฺส หีโนหมสฺมีติ มาโน อิเม นววิธา มานา ฯ

(4) นว ตณฺหามูลกา ธมฺมา

963. ตตฺถ กตเม นว ตณฺหามูลกา ธมฺมา ตณฺหํ ปฏิจฺจ ปริเยสนา ปริเยสนํ ปฏิจฺจ ลาโภ ลาภํ ปฏิจฺจ วินิจฺฉโย วินิจฺฉยํ ปฏิจฺจ ฉนฺทราโค ฉนฺทราคํ ปฏิจฺจ อชฺโฌสานํ อชฺโฌสานํ ปฏิจฺจ ปริคฺคโห ปริคฺคหํ ปฏิจฺจ มจฺฉริยํ มจฺฉริยํ ปฏิจฺจ อารกฺโข อารกฺขาธิกรณํ ทณฺฑาทาน สตฺถาทานํ กลห วิคฺคหวิวาท ตุวํตุวํ เปสุญฺญ มุสาวาโท อเนเก ปาปกา อกุสลา ธมฺมา สมฺภวนฺติ อิเม นว ตณฺหามูลกา ธมฺมา ฯ

(5) นว อิญฺชิตานิ

964. ตตฺถ กตมานิ นว อิญฺชิตานิ อสฺมีติ อิญฺชิตเมตํ อหมสฺมีติ อิญฺชิตเมตํ อยมหมสฺมีติ อิญฺชิตเมตํ ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ รูปี ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ อรูปี ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ สญี ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ อสญฺญี ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ อิญฺชิตเมตํ อิมานิ นว อิญฺชิตานิ ฯ

(6–9) นว มญฺญิตาทีนิ

965. ตตฺถ กตมานิ นว มญฺญิตานิ นว ผนฺทิตานิ นว ปปญฺจิตานิ นว สงฺขตานิ

อสฺมีติ สงฺขตเมตํ อหมสฺมีติ สงฺขตเมตํ อยมหมสฺมีติ สงฺขตเมตํ ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ รูปี ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ อรูปี ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ สญฺญี ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ อสญฺญี ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ สงฺขตเมตํ อิมานิ นว สงฺขตานิ ฯ

นวกํ ฯ

10. ทสกนิทฺเทโส

(1) ทส กิเลสวตฺถูนิ

966. ตตฺถ กตมานิ ทส กิเลสวตฺถูนิ โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺธจฺจํ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ อิมานิ ทส กิเลสวตฺถูนิ ฯ

(2) ทส อาฆาตวตฺถูนิ

967. ตตฺถ กตมานิ ทส อาฆาตวตฺถูนิ อนตฺถํ เม อจรีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ อนตฺถํ จรติ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ อตฺถํ จรติ อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ อิมานิ ทส อาฆาตวตฺถูนิ ฯ

(3) ทส อกุสลกมฺมปถา

968. ตตฺถ กตเม ทส อกุสลกมฺมปถา ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร มุสาวาโท ปิสุณา วาจา ผรุสา วาจา สมฺผปฺปลาโป อภิชฺฌา พฺยาปาโท มิจฺฉาทิฏฺฐิ อิเม ทส อกุสลกมฺมปถา ฯ

(4) ทส สโยชนานิ

969. ตตฺถ กตมานิ ทส สโยชนานิ กามราคสโยชนํ ปฏิฆสโยชนํ มานสโยชนํ ทิฏฺฐิสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ สีลพฺพตปรามาสสโยชนํ ภวราคสโยชนํ อิสฺสาสโยชนํ มจฺฉริยสโยชนํ อวิชฺชาสโยชนํ อิมานิ ทส สโยชนานิ ฯ

(5) ทส มิจฺฉตฺตา

970. ตตฺถ กตเม ทส มิจฺฉตฺตา มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวาจา มิจฺฉากมฺมนฺโต มิจฺฉาอาชีโว มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสติ มิจฺฉาสมาธิ มิจฺฉาญาณ์ มิจฺฉาวิมุตฺติ อิเม ทส มิจฺฉตฺตา ฯ

(6) ทสวตฺถุกา มิจฺฉาทิฏฺฐิ

971. ตตฺถ กตมา ทสวตฺถุกา มิจฺฉาทิฏฺฐิ นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ นตฺถิ หุตํ นตฺถิ สุกฏทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก นตฺถิ อยํ โลโก นตฺถิ ปโร โลโก นตฺถิ มาตา นตฺถิ ปิตา นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา นตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมา ปฏิปนฺนา

เย อิมญฺจ โลกำ ปรญฺจ โลกำ สยำ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺตีติ อยำ ทสวตฺถุกา มิจฺฉาทิฏฺฐิ ฯ

(7) ทสวตฺถุกา อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิ

972. ตตฺถ กตมา ทสวตฺถุกา อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิ สสฺสโต โลโกติ วา อสสฺสโต โลโกติ วา อนฺตวา โลโกติ วา อนนฺตวา โลโกติ วา ตำ ชีวำ ตำ สรีรนฺติ วา อญฺญำ ชีวำ อญฺญำ สรีรนฺติ วา โหติ ตถาคโต ปรำ มรณาติ วา น โหติ ตถาคโต ปรำ มรณาติ วา โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรำ มรณาติ วา เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรำ มรณาติ วา อยำ ทสวตฺถุกา อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิ ฯ

ทสกำ ฯ

11. ตณฺหาวิจริตนนิทฺเทโส

(1) อชฺฌตฺติกสฺส อุปาทาย

973. ตตฺถ กตมานิ อฏฺฐารส ตณฺหาวิจริตานิ อชฺฌตฺติกสฺส อุปาทาย ฯ อสฺมีติ โหติ อิตฺถสฺมีติ โหติ เอวสฺมีติ โหติ อญฺญถาสฺมีติ โหติ ภวิสฺสนฺติ โหติ อิตฺถำ ภวิสฺสนฺติ โหติ เอวำ ภวิสฺสนฺติ โหติ อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ โหติ อสสฺมีติ โหติ สาตสฺมีติ โหติ สิยนฺติ โหติ อิตฺถำ สิยนฺติ โหติ เอวำ สิยนฺติ โหติ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ อปาหำ สิยนฺติ โหติ อปาหำ อิตฺถำ สิยนฺติ โหติ อปาหำ เอวำ สิยนฺติ โหติ อปาหำ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

974. กถญฺจ อสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมำ อนวการึ กริตฺวา รูปำ เวทนำ สญฺญำ สงฺขาเร วิญฺญาณำ อสฺมีติ ฉนฺทำ ปฏิลภติ อสฺมีติ มานำ ปฏิลภติ อสฺมีติ ทิฏฺฐิ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิตฺถสฺมีติ วา เอวสฺมีติ วา อญฺญถาสฺมีติ วา ฯ

(๒) กถญฺจ อิตฺถสฺมีติ โหติ ขตฺติโยสฺมีติ วา พฺราหฺมโณสฺมีติ วา เวสฺโสสฺมีติ วา สุทฺโทสฺมีติ วา คหฏฺโจสฺมีติ วา ปพฺพชิโตสฺมีติ วา เทโวสฺมีติ วา มนุสฺโสสฺมีติ วา รูปีสฺมีติ วา อรูปีสฺมีติ วา สญฺญีสฺมีติ วา อสญฺญีสฺมีติ วา เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวำ อิตฺถสฺมีติ โหติ ฯ

(๓) กถญฺจ เอวสฺมีติ โหติ ปรปุคฺคลำ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย ตถาหำ ขตฺติโยสฺมีติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ ตถาหำ พฺราหฺมโณสฺมีติ วา ยถา โส เวสฺโส ตถาหำ เวสฺโสสฺมีติ วา ยถา โส สุทฺโท ตถาหำ สุทฺโทสฺมีติ วา ยถา โส คหฏฺโจ ตถาหำ คหฏฺโจสฺมีติ วา ยถา โส ปพฺพชิโต ตถาหำ ปพฺพชิโตสฺมีติ วา ยถา โส เทโว ตถาหำ เทโวสฺมีติ วา ยถา โส มนุสฺโส ตถาหำ มนุสฺโสสฺมีติ วา ยถา โส รูปี ตถาหำ รูปีสฺมีติ วา ยถา โส อรูปี ตถาหำ อรูปีสฺมีติ วา ยถา โส สญฺญี ตถาหำ สญฺญีสฺมีติ วา ยถา โส อสญฺญี ตถาหำ อสญฺญีสฺมีติ วา ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี ตถาหำ เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวำ เอวสฺมีติ โหติ ฯ

(๔) กถญฺจ อญฺญถาสฺมีติ โหติ ปรำ ปุคฺคลำ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย นาหำ ตถา

ขตฺติโยสฺมีติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ นาหํ ตถา พฺราหฺมโณสฺมีติ วา ยถา โส เวสฺโส นาหํ ตถา เวสฺโสสฺมีติ วา ยถา โส สุทฺโท นาหํ ตถา สุทฺโทสฺมีติ วา ยถา โส คหฏฺโฐ นาหํ ตถา คหฏฺโฐสฺมีติ วา ยถา โส ปพฺพชิโต นาหํ ตถา ปพฺพชิโตสฺมีติ วา ยถา โส เทโว นาหํ ตถา เทโวสฺมีติ วา ยถา โส มนุสฺโส นาหํ ตถา มนุสฺโสสฺมีติ วา ยถา โส รูปี นาหํ ตถา รูปีสฺมีติ วา ยถา โส อรูปี นาหํ ตถา อรูปีสฺมีติ วา ยถา โส สญฺญี นาหํ ตถา สญฺญีสฺมีติ วา ยถา โส อสญฺญี นาหํ ตถา อสญฺญีสฺมีติ วา ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี นาหํ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวํ อญฺญถาสฺมีติ โหติ ฯ

(๕) กถญฺจ ภวิสฺสนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อนวการึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ ภวิสฺสนฺติ ฉนฺทํ ปฏิลภติ ภวิสฺสนฺติ มานํ ปฏิลภติ ภวิสฺสนฺติ ทิฏฺฐึ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ ภวิสฺสนฺติ วา อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ วา ฯ

(๖) กถญฺจ อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา พฺราหฺมโณ ภวิสฺสนฺติ วา เวสฺโส ภวิสฺสนฺติ วา สุทฺโท ภวิสฺสนฺติ วา คหฏฺโฐ ภวิสฺสนฺติ วา ปพฺพชิโต ภวิสฺสนฺติ วา เทโว ภวิสฺสนฺติ วา มนุสฺโส ภวิสฺสนฺติ วา รูปี ภวิสฺสนฺติ วา อรูปี ภวิสฺสนฺติ วา สญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา อสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๗) กถญฺจ เอวํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ปรํ ปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย ตถาหํ ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ ตถาหํ พฺราหฺมโณ ภวิสฺสนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี ตถาหํ เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๘) กถญฺจ อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย นาหํ ตถา ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ นาหํ ตถา พฺราหฺมโณ ภวิสฺสนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี นาหํ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๙) กถญฺจ อสสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อนวการึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ นิจฺโจสฺมิ ธุโวสฺมิ สสฺสโตสฺมิ อวิปริณามธมฺโมสฺมีติ เอวํ อสสฺมีติ โหติ ฯ

(๑๐) กถญฺจ สาตสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อนวการึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ อุจฺฉิชฺชิสฺสามิ วินสฺสิสฺสามิ น ภวิสฺสามีติ เอวํ สาตสฺมีติ โหติ ฯ

(๑๑) กถญฺจ สิยนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อนวการึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ สิยนฺติ ฉนฺทํ ปฏิลภติ สิยนฺติ มานํ ปฏิลภติ สิยนฺติ ทิฏฺจิ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิตฺถํ สิยนฺติ วา เอวํ สิยนฺติ วา อญฺญถา สิยนฺติ วา ฯ

(๑๒) กถญฺจ อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ ขตฺติโย สิยนฺติ วา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา เวสฺโส

สิยนฺติ วา สุทฺโท สิยนฺติ วา คหฏฺโฐ สิยนฺติ วา ปพฺพชิโต สิยนฺติ วา เทโว สิยนฺติ วา มนุสฺโส สิยนฺติ วา รูปี สิยนฺติ วา อรูปี สิยนฺติ วา สญฺญี สิยนฺติ วา อสญฺญี สิยนฺติ วา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๓) กถญฺจ เอวํ สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย ตถาหํ ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ ตถาหํ พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี ตถาหํ เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ เอวํ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๔) กถญฺจ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย นาหํ ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ นาหํ ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี นาหํ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๕) กถญฺจ อปาหํ สิยนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อนวการึ กริตฺวา รูปี เวทนี สญฺญี สงฺขาเร วิญฺญาณี อปาหํ สิยนฺติ ฉนฺทึ ปฏิลภติ อปาหํ สิยนฺติ มานึ ปฏิลภติ อปาหํ สิยนฺติ ทิฏฺฐึ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อปาหํ อิตฺถํ สิยนฺติ วา อปาหํ เอวํ สิยนฺติ วา อปาหํ อญฺญถา สิยนฺติ วา ฯ

(๑๖) กถญฺจ อปาหํ อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ อปาหํ ขตฺติโย สิยนฺติ วา อปาหํ พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา อปาหํ เวสฺโส สิยนฺติ วา อปาหํ สุทฺโท สิยนฺติ วา อปาหํ คหฏฺโฐ สิยนฺติ วา อปาหํ ปพฺพชิโต สิยนฺติ วา อปาหํ เทโว สิยนฺติ วา อปาหํ มนุสฺโส สิยนฺติ วา อปาหํ รูปี สิยนฺติ วา อปาหํ อรูปี สิยนฺติ วา อปาหํ สญฺญี สิยนฺติ วา อปาหํ อสญฺญี สิยนฺติ วา อปาหํ เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ อปาหํ อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๗) กถญฺจ อปาหํ เอวํ สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อปาหํ ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อปาหํ ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อปาหํ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ อปาหํ เอวํ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๘) กถญฺจ อปาหํ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อปาหํ น ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อปาหํ น ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อปาหํ น ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวํ อปาหํ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

อิมานิ อฏฺจารส ตณฺหาวิจริตานิ อชฺฌตฺติกสฺส อุปาทาย ฯ

(2) พาหิรสฺส อุปาทาย

975. ตตฺถ กตมานิ อฏฺจารส ตณฺหาวิจริตานิ พาหิรสฺส อุปาทาย ฯ อิมินา อสฺมีติ โหติ อิมินา อิตฺถสฺมีติ โหติ อิมินา เอวสฺมีติ โหติ อิมินา อญฺญถาสฺมีติ โหติ อิมินา ภวิสฺสนฺติ โหติ อิมินา อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ โหติ อิมินา เอวํ ภวิสฺสนฺติ โหติ อิมินา อญฺญถา

ภวิสฺสนฺติ โหติ อิมินา อสสฺมีติ โหติ อิมินา สาตสฺมีติ โหติ อิมินา สิยนฺติ โหติ อิมินา อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ อิมินา เอวํ สิยนฺติ โหติ อิมินา อญฺญถา สิยนฺติ โหติ อิมินา อปาหํ สิยนฺติ โหติ อิมินา อปาหํ อิตฺถํ สิยนฺติ โหติ อิมินา อปาหํ เอวํ สิยนฺติ โหติ อิมินา อปาหํ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

976. (๑) กถญฺจ อิมินา อสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อวกาโรึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ อิมินา อสฺมีติ ฉนฺทํ ปฏิลภติ อิมินา อสฺมีติ มานํ ปฏิลภติ อิมินา อสฺมีติ ทิฏฺฐึ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิมินา อิตฺถสฺมีติ วา อิมินา เอวสฺมีติ วา อิมินา อญฺญถาสฺมีติ วา ฯ

(๒) กถญฺจ อิมินา อิตฺถสฺมีติ โหติ อิมินา ขตฺติโยสฺมีติ วา อิมินา พฺราหฺมโณสฺมีติ วา อิมินา เวสฺโสสฺมีติ วา อิมินา สุทฺโทสฺมีติ วา อิมินา คหฏฺโจสฺมีติ วา อิมินา ปพฺพชิโตสฺมีติ วา อิมินา เทโวสฺมีติ วา อิมินา มนุสฺโสสฺมีติ วา อิมินา รูปีสฺมีติ วา อิมินา อรูปีสฺมีติ วา อิมินา สญฺญีสฺมีติ วา อิมินา อสญฺญีสฺมีติ วา อิมินา เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวํ อิมินา อิตฺถสฺมีติ โหติ ฯ

(๓) กถญฺจ อิมินา เอวสฺมีติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา ตถาหํ ขตฺติโยสฺมีติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา ตถาหํ พฺราหฺมโณสฺมีติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา ตถาหํ เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวํ อิมินา เอวสฺมีติ โหติ ฯ

(๔) กถญฺจ อิมินา อญฺญถาสฺมีติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา นาหํ ตถา ขตฺติโยสฺมีติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา นาหํ ตถา พฺราหฺมโณสฺมีติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา นาหํ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญีสฺมีติ วา เอวํ อิมินา อญฺญถาสฺมีติ โหติ ฯ

(๕) กถญฺจ อิมินา ภวิสฺสนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมํ อวกาโรึ กริตฺวา รูปํ เวทนํ สญฺญํ สงฺขาเร วิญฺญาณํ อิมินา ภวิสฺสนฺติ ฉนฺทํ ปฏิลภติ อิมินา ภวิสฺสนฺติ มานํ ปฏิลภติ อิมินา ภวิสฺสนฺติ ทิฏฺฐึ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิมินา อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ วา อิมินา เอวํ ภวิสฺสนฺติ วา อิมินา อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ วา ฯ

(๖) กถญฺจ อิมินา อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ โหติ อิมินา ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา ฯเปฯ อิมินา อรูปี ภวิสฺสนฺติ วา อิมินา สญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา อิมินา อสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา อิมินา เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ อิมินา อิตฺถํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๗) กถญฺจ อิมินา เอวํ ภวิสฺสนฺติ โหติ ปรปุคฺคลํ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา ตถาหํ ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา ตถาหํ พฺราหฺมโณ ภวิสฺสนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา ตถาหํ เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวํ

อิมินา เอวๆ ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๘) กถญฺจ อิมินา อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ โหติ ปรๆ ปุคฺคลๆ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา นาหๆ ตถา ขตฺติโย ภวิสฺสนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา นาหๆ ตถา พฺราหฺมโณ ภวิสฺสนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา นาหๆ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี ภวิสฺสนฺติ วา เอวๆ อิมินา อญฺญถา ภวิสฺสนฺติ โหติ ฯ

(๙) กถญฺจ อิมินา อสสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมๆ อวกาเรๆ กริตฺวา รูปๆ เวทนๆ สญฺญๆ สงฺขาเร วิญฺญาณๆ อิมินา นิจฺโจสฺมิ ธุโวสฺมิ สสฺสโตสฺมิ อวิปริณามธมฺโมสฺมีติ เอวๆ อิมินา อสสฺมีติ โหติ ฯ

(๑๐) กถญฺจ อิมินา สาตสฺมีติ โหติ กญฺจิ ธมฺมๆ อวกาเรๆ กริตฺวา รูปๆ เวทนๆ สญฺญๆ สงฺขาเร วิญฺญาณๆ อิมินา อุจฺฉิชฺชิสฺสามิ วินสฺสิสฺสามิ น ภวิสฺสามีติ เอวๆ อิมินา สาตสฺมีติ โหติ ฯ

(๑๑) กถญฺจ อิมินา สิยนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมๆ อวกาเรๆ กริตฺวา รูปๆ เวทนๆ สญฺญๆ สงฺขาเร วิญฺญาณๆ อิมินา สิยนฺติ ฉนฺทๆ ปฏิลภติ อิมินา สิยนฺติ มานๆ ปฏิลภติ อิมินา สิยนฺติ ทิฏฺจิๆ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิมินา อิตฺถๆ สิยนฺติ วา อิมินา เอวๆ สิยนฺติ วา อิมินา อญฺญถา สิยนฺติ วา ฯ

(๑๒) กถญฺจ อิมินา อิตฺถๆ สิยนฺติ โหติ อิมินา ขตฺติโย สิยนฺติ วา อิมินา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา อิมินา เวสฺโส สิยนฺติ วา อิมินา สุทฺโท สิยนฺติ วา อิมินา คหฏฺโจ สิยนฺติ วา อิมินา ปพฺพชิโต สิยนฺติ วา อิมินา เทโว สิยนฺติ วา อิมินา มนุสฺโส สิยนฺติ วา อิมินา รูปี สิยนฺติ วา อิมินา อรูปี สิยนฺติ วา อิมินา สญี สิยนฺติ วา อิมินา อสญี สิยนฺติ วา อิมินา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวๆ อิมินา อิตฺถๆ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๓) กถญฺจ อิมินา เอวๆ สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลๆ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา ตถาหๆ ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา ตถาหๆ พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา ตถาหๆ เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวๆ อิมินา เอวๆ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๔) กถญฺจ อิมินา อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลๆ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา นาหๆ ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา นาหๆ ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา นาหๆ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวๆ อิมินา อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๕) กถญฺจ อิมินา อปาหๆ สิยนฺติ โหติ กญฺจิ ธมฺมๆ อวกาเรๆ กริตฺวา รูปๆ เวทนๆ สญฺญๆ สงฺขาเร วิญฺญาณๆ อิมินา อปาหๆ สิยนฺติ ฉนฺทๆ ปฏิลภติ อิมินา อปาหๆ สิยนฺติ มานๆ ปฏิลภติ อิมินา อปาหๆ สิยนฺติ ทิฏฺจิๆ ปฏิลภติ ตสฺมึ สติ อิมานิ ปปญฺจิตานิ โหนฺติ อิมินา

อปาหำ อิตฺถำ สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ เอวำ สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ อญฺญถา สิยนฺติ วา ฯ

(๑๖) กถญฺจ อิมินา อปาหำ อิตฺถำ สิยนฺติ โหติ อิมินา อปาหำ ขตฺติโย สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ เวสฺโส สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ สุทฺโท สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ คหฏฺโฐ สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ ปพฺพชิโต สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ เทโว สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ มนุสฺโส สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ รูปี สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ อรูปี สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ สญฺญี สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ อสญฺญี สิยนฺติ วา อิมินา อปาหำ เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวำ อิมินา อปาหำ อิตฺถำ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๗) กถญฺจ อิมินา อปาหำ เอวำ สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลำ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา อปาหำ ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา อปาหำ ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา อปาหำ ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวำ อิมินา อปาหำ เอวำ สิยนฺติ โหติ ฯ

(๑๘) กถญฺจ อิมินา อปาหำ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ปรปุคฺคลำ อุปนิธาย ยถา โส ขตฺติโย อิมินา อปาหำ น ตถา ขตฺติโย สิยนฺติ วา ยถา โส พฺราหฺมโณ อิมินา อปาหำ น ตถา พฺราหฺมโณ สิยนฺติ วา ฯเปฯ ยถา โส เนวสญฺญีนาสญฺญี อิมินา อปาหำ น ตถา เนวสญฺญีนาสญฺญี สิยนฺติ วา เอวำ อิมินา อปาหำ อญฺญถา สิยนฺติ โหติ ฯ

อิมานิ อฏฺฐารส ตณฺหาวิจริตานิ พาหิรสฺส อุปาทาย ฯ

อิติ อิมานิ อฏฺฐารส ตณฺหาวิจริตานิ อชฺฌตฺติกสฺส อุปาทาย อิมานิ อฏฺฐารส ตณฺหาวิจริตานิ พาหิรสฺส อุปาทาย ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ โหนฺติ ฯ อิติ เอวรูปานิ อตีตานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ อนาคตานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ ปจฺจุปฺปนฺนานิ ฉตฺตึส ตณฺหาวิจริตานิ ตเทกชฺฌำ อภิสญฺญูหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อฏฺฐตณฺหาวิจริตสตำ โหติ ฯ

977. ตตฺถ กตมานิ ทฺวาสฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตานิ พฺรหฺมชาเล เวยฺยากรเณ วุตฺตานิ ภควตา จตฺตาโร สสฺสตวาทา จตฺตาโร เอกจฺจสสฺสติกา จตฺตาโร อนฺตานนฺติกา จตฺตาโร อมราวิกฺเขปิกา เทฺว อธิจฺจสมุปฺปนฺนิกา โสฬส สญฺญีวาทา อฏฺฐ อสญฺญีวาทา อฏฺฐ เนวสญฺญินาสญฺญีวาทา สตฺต อุจฺเฉทวาทา ปญฺจ ทิฏฺฐธมฺมนิพฺพานวาทา อิมานิ ทฺวาสฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตานิ พฺรหฺมชาเล เวยฺยากรเณ วุตฺตานิ ภควตาติ ฯ

ขุทฺทกวตฺถุวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ

---

18. ธมฺมหทยวิภงฺโค

1. สพฺพสงฺคาหิกวาโร

978. กติ ขนฺธา กติ อายตนานิ กติ ธาตุโย กติ สจฺจานิ กติ อินฺทฺริยานิ กติ เหตู กติ อาหารา กติ ผสฺสา กติ เวทนา กติ สญฺญา กติ เจตนา กติ จิตฺตานิ ฯ

ปญฺจกฺขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย จตฺตาริ สจฺจานิ พาวีสตินฺทฺริยานิ นว เหตู จตฺตาโร อาหารา สตฺต ผสฺสา สตฺต เวทนา สตฺต สญฺญา สตฺต เจตนา สตฺต จิตฺตานิ ฯ

979. ตตฺถ กตเม ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ ปญฺจกฺขนฺธา ฯ

980. ตตฺถ กตมานิ ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ สทฺทายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ วุจฺจนฺติ ทฺวาทสายตนานิ ฯ

981. ตตฺถ กตมา อฏฺฐารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิมา วุจฺจนฺติ อฏฺฐารส ธาตุโย ฯ

982. ตตฺถ กตมานิ จตฺตาริ สจฺจานิ ทุกฺขสจฺจํ สมุทยสจฺจํ นิโรธสจฺจํ มคฺคสจฺจํ อิมานิ วุจฺจนฺติ จตฺตาริ สจฺจานิ ฯ

983. ตตฺถ กตมานิ พาวีสตินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สุขินฺทฺริยํ ทุกฺขินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โทมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อนญฺญาตญสฺสามีตินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อิมานิ วุจฺจนฺติ พาวีสตินฺทฺริยานิ ฯ

984. ตตฺถ กตเม นว เหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย กุสลเหตู อโลโภ กุสลเหตุ อโทโส กุสลเหตุ อโมโห กุสลเหตุ อิเม ตโย กุสลเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย อกุสลเหตู โลโภ อกุสลเหตุ โทโส อกุสลเหตุ โมโห อกุสลเหตุ อิเม ตโย อกุสลเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตู กุสลานํ วา ธมฺมานํ วิปากโต กิริยาพฺยากเตสุ วา ธมฺเมสุ อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตโย อพฺยากตเหตู ฯ อิเม วุจฺจนฺติ นว เหตู ฯ

985. ตตฺถ กตเม จตฺตาโร อาหารา กพฬีกาโร อาหาโร ผสฺสาหาโร

มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม วุจฺจนฺติ จตฺตาโร อาหารา ฯ

986. ตตฺถ กตเม สตฺต ผสฺสา จกฺขุสมฺผสฺโส โสตสมฺผสฺโส ฆานสมฺผสฺโส ชิวฺหาสมฺผสฺโส กายสมฺผสฺโส มโนธาตุสมฺผสฺโส มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อิเม วุจฺจนฺติ สตฺต ผสฺสา ฯ

987. ตตฺถ กตมา สตฺต เวทนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา อิมา วุจฺจนฺติ สตฺต เวทนา ฯ

988. ตตฺถ กตมา สตฺต สญฺญา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา อิมา วุจฺจนฺติ สตฺต สญฺญา ฯ

989. ตตฺถ กตมา สตฺต เจตนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนธาตุสมฺผสฺ-สชา เจตนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา อิมา วุจฺจนฺติ สตฺต เจตนา ฯ

990. ตตฺถ กตมานิ สตฺต จิตฺตานิ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิมานิ วุจฺจนฺติ สตฺต จิตฺตานิ ฯ

2. อุปฺปตฺตานุปฺปตฺติวาโร

1. กามธาตุ

991. กามธาตุยา กติ ขนฺธา กติ อายตนานิ กติ สจฺจานิ กติ อินฺทฺริยานิ กติ เหตู กติ อาหารา กติ ผสฺสา กติ เวทนา กติ สญฺญา กติ เจตนา กติ จิตฺตานิ ฯ

กามธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา ทฺวาทสายตนานิ อฏฺฐารส ธาตุโย ตีณิ สจฺจานิ พาวีสติ นฺทฺริยานิ นว เหตู จตฺตาโร อาหารา สตฺต ผสฺสา สตฺต เวทนา สตฺต สญฺญา สตฺต เจตนา สตฺต จิตฺตานิ ฯ

992. ตตฺถ กตเม กามธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ กามธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา ฯ

ตตฺถ กตมานิ กามธาตุยา ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ สทฺทายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ วุจฺจนฺติ กามธาตุยา ทฺวาทสายตนานิ ฯ

ตตฺถ กตมา กามธาตุยา อฏฺฐารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ

มโนวิญฺญาณธาตุ อิมา วุจฺจนฺติ กามธาตุยา อฏฺฐารส ธาตุโย ฯ

ตตฺถ กตมานิ กามธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ทุกฺขสจฺจํ สมุทยสจฺจํ มคฺคสจฺจํ อิมานิ วุจฺจนฺติ กามธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ กามธาตุยา พาวีสตินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฯเปฯ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อิมานิ วุจฺจนฺติ กามธาตุยา พาวีสตินฺทฺริยานิ ฯ

ตตฺถ กตเม กามธาตุยา นว เหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม วุจฺจนฺติ กามธาตุยา นว เหตู ฯ

ตตฺถ กตเม กามธาตุยา จตฺตาโร อาหารา กพฬิงฺการาหาโร ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม วุจฺจนฺติ กามธาตุยา จตฺตาโร อาหารา ฯ

ตตฺถ กตเม กามธาตุยา สตฺต ผสฺสา จกฺขุสมฺผสฺโส โสตสมฺผสฺโส ฆานสมฺผสฺโส ชิวฺหาสมฺผสฺโส กายสมฺผสฺโส มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อิเม วุจฺจนฺติ กามธาตุยา สตฺต ผสฺสา ฯ

ตตฺถ กตมา กามธาตุยา สตฺต เวทนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา โสตสมฺผสฺสชา เวทนา ฆานสมฺผสฺสชา เวทนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เวทนา กายสมฺผสฺสชา เวทนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา อิมา วุจฺจตฺติ กามธาตุยา สตฺต เวทนา ฯ

ตตฺถ กตมา กามธาตุยา สตฺต สญฺญา จกฺขุสมฺผสฺสชา สญฺญา โสตสมฺผสฺสชา สญฺญา ฆานสมฺผสฺสชา สญฺญา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา สญฺญา กายสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา อิมานิ วุจฺจนฺติ กามธาตุยา สตฺต สญฺญา ฯ

ตตฺถ กตมา กามธาตุยา สตฺต เจตนา จกฺขุสมฺผสฺสชา เจตนา โสตสมฺผสฺสชา เจตนา ฆานสมฺผสฺสชา เจตนา ชิวฺหาสมฺผสฺสชา เจตนา กายสมฺผสฺสชา เจตนา มโนธาตุสมฺผสฺสชา เจตา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา อิมา วุจฺจนฺติ กามธาตุยา สตฺต เจตนา ฯ

ตตฺถ กตมานิ กามธาตุยา สตฺต จิตฺตานิ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิมานิ วุจฺจนฺติ กามธาตุยา สตฺต จิตฺตานิ ฯ

2. รูปธาตุ

993. รูปธาตุยา กติ ขนฺธา กติ อายตนา กติ ธาตุโย กติ สจฺจานิ กติ อินฺทฺริยานิ ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ฯ

รูปธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา ฉ อายตนานิ นว ธาตุโย ตีณิ สจฺจานิ จุทฺทสินฺทฺริยานิ

อฏฺจ เหตู ตโย อาหารา จตฺตาโร ผสฺสา จตสฺโส เวทนา จตสฺโส สญฺญา จตสฺโส เจตนา จตฺตาริ จิตฺตานิ ฯ

994. ตตฺถ กตเม รูปธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา ปญฺจกฺขนฺธา ฯ

ตตฺถ กตมานิ รูปธาตุยา ฉ อายตนานิ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ สทฺทายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา ฉ อายตนานิ ฯ

ตตฺถ กตมา รูปธาตุยา นว ธาตุโย จกฺขุธาตุ รูปธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตธาตุ สทฺทธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิมา วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา นว ธาตุโย ฯ

ตตฺถ กตมานิ รูปธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ทุกฺขสจฺจํ สมุทยสจฺจํ มคฺคมจฺจํ อิมานิ วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ รูปธาตุยา จุทฺทสินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อิมานิ วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา จุทฺทสินฺทฺริยานิ ฯ

ตตฺถ กตเม รูปธาตุยา อฏฺจ เหตู ตโย กุสลเหตู เทฺว อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย กุสลเหตู อโลโภ กุสลเหตุ อโทโส กุสลเหตุ อโมโห กุสลเหตุ อิเม ตโย กุสลเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม เทฺว อกุสลเหตู โลโภ อกุสลเหตุ โมโห อกุสลเหตุ อิเม เทฺว อกุสลเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตู กุสลานํ วา ธมฺมานํ วิปากโต กิริยาพฺยากเตสุ วา ธมฺเมสุ อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตโย อพฺยากตเหตู ฯ อิเม วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา อฏฺจ เหตู ฯ

ตตฺถ กตเม รูปธาตุยา ตโย อาหารา ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา ตโย อาหารา ฯ

ตตฺถ กตเม รูปธาตุยา จตฺตาโร ผสฺสา จกฺขุสมฺผสฺโส โสตสมฺผสฺโส มโนธาตุสมฺผสฺโส มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อิเม วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา จตฺตาโร ผสฺสา ฯ

ตตฺถ กตมา รูปธาตุยา จตสฺโส เวทนา จตสฺโส สญฺญา จตสฺโส เจตนา จตฺตาริ จิตฺตานิ จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ อิมานิ วุจฺจนฺติ รูปธาตุยา จตฺตาริ จิตฺตานิ ฯ

3. อรูปธาตุ

995. อรูปธาตุยา กติ ขนฺธา ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ฯ

อรูปธาตุยา จตฺตาโร ขนฺธา เทฺว อายตนานิ เทฺว ธาตุโย ตีณิ สจฺจานิ เอกาทสินฺทฺริยานิ อฏฺ เหตู ตโย อาหารา เอโก ผสฺโส เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ฯ

996. ตตฺถ กตเม อรูปธาตุยา จตฺตาโร ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา จตฺตาโร ขนฺธา ฯ

ตตฺถ กตมานิ อรูปธาตุยา เทฺว อายตนานิ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา เทฺว อายตนานิ ฯ

ตตฺถ กตมา อรูปธาตุยา เทฺว ธาตุโย มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ อิมา วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา เทฺว ธาตุโย ฯ

ตตฺถ กตมานิ อรูปธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ทุกฺขสจฺจํ สมุทยสจฺจํ มคฺคสจฺจํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา ตีณิ สจฺจานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ อรูปธาตุยา เอกาทสินฺทฺริยานิ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา เอกาทสินฺทฺริยานิ ฯ

ตตฺถ กตเม อรูปธาตุยา อฏฺ เหตู ตโย กุสลเหตู เทฺว อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อิเม วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา อฏฺ เหตู ฯ

ตตฺถ กตเม อรูปธาตุยา ตโย อาหารา ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม วุจฺจนฺติ อรูปธาตุยา ตโย อาหารา ฯ

ตตฺถ กตเม อรูปธาตุยา เอโก ผสฺโส มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อยํ วุจฺจติ อรูปธาตุยา เอโก ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา อรูปธาตุยา เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ อรูปธาตุยา เอกํ จิตฺตํ ฯ

4. อปริยาปนฺนํ

997. อปริยาปนฺเน กติ ขนฺธา ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ฯ

อปริยาปนฺเน จตฺตาโร ขนฺธา เทฺว อายตนานิ เทฺว ธาตุโย เทฺว สจฺจานิ ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ฉ เหตู ตโย อาหารา เอโก ผสฺโส เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ฯ

998. ตตฺถ กตเม อปริยาปนฺเน จตฺตาโร ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน จตฺตาโร ขนฺธา ฯ

ตตฺถ กตมานิ อปริยาปนฺเน เทฺว อายตนานิ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน เทฺว อายตนานิ ฯ

ตตฺถ กตมา อปริยาปนฺเน เทฺว ธาตุโย มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ อิมา วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน เทฺว ธาตุโย ฯ

ตตฺถ กตมานิ อปริยาปนฺเน เทฺว สจฺจานิ มคฺคสจฺจํ นิโรธสจฺจํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน เทฺว สจฺจานิ ฯ

ตตฺถ กตมานิ อปริยาปนฺเน ทฺวาทสินฺทฺริยานิ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อิมานิ วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ฯ

ตตฺถ กตเม อปริยาปนฺเน ฉ เหตู ตโย กุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย กุสลเหตู อโลโภ กุสลเหตุ อโทโส กุสลเหตุ อโมโห กุสลเหตุ อิเม ตโย กุสลเหตู ฯ

ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตู กุสลานํ ธมฺมานํ วิปากโต อโลโภ อโทโส อโมโห อิเม ตโย อพฺยากตเหตู ฯ อิเม วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน ฉ เหตู ฯ

ตตฺถ กตเม อปริยาปนฺเน ตโย อาหารา ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อิเม วุจฺจนฺติ อปริยาปนฺเน ตโย อาหารา ฯ

ตตฺถ กตโม อปริยาปนฺเน เอโก ผสฺโส มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อยํ วุจฺจติ อปริยาปนฺเน เอโก ผสฺโส ฯ

ตตฺถ กตมา อปริยาปนฺเน เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ มโนวิญฺญาณธาตุ อิทํ วุจฺจติ อปริยาปนฺเน เอกํ จิตฺตํ ฯ

---

3. ปริยาปนฺนาปริยาปนฺนวาโร

1. กามธาตุ

999. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ กามธาตุปริยาปนฺนา กติ น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ กามธาตุปริยาปนฺนา กติ น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

1000. รูปกฺขนฺโธ กามธาตุปริยาปนฺโน จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ทสายตนา กามธาตุปริยาปนฺนา เทฺว อายตนา สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

โสฬส ธาตุโย กามธาตุปริยาปนฺนา เทฺว ธาตุโย สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น

กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

สมุทยสจฺจํ กามธาตุปริยาปนฺนํ เทฺว สจฺจา น กามธาตุปริยาปนฺนา ทุกฺขสจฺจํ สิยา กามธาตุปริยาปนฺนํ สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนํ ฯ

ทสินฺทฺริยา กามธาตุปริยาปนฺนา ตีณินฺทฺริยา น กามธาตุปริยาปนฺนา นวินฺทฺริยา สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ตโย อกุสลเหตู กามธาตุปริยาปนฺนา ฉ เหตู สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร กามธาตุปริยาปนฺโน ตโย อาหารา สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ฉ ผสฺสา กามธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา กามธาตุปริยาปนฺโน สิยา น กามธาตุปริยาปนฺโน ฯ

ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา กามธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา กามธาตุปริยาปนฺนา สิยา น กามธาตุปริยาปนฺนา ฯ

2. รูปธาตุ

1001. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ รูปธาตุปริยาปนฺนา กติ น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ รูปธาตุปริยาปนฺนา กติ น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

1002. รูปกฺขนฺโธ น รูปธาตุปริยาปนฺโน จตฺตาโร ขนฺธา สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ทสายตนา น รูปธาตุปริยาปนฺนา เทฺว อายตนา สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

โสฬส ธาตุโย น รูปธาตุปริยาปนฺนา เทฺว ธาตุโย สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ตีณิ สจฺจา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ทุกฺขสจฺจํ สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนํ สิยา น รูปธาตุ ปริยาปนฺนํ ฯ

เตรสินฺทฺริยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา นวินฺทฺริยา สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ตโย อกุสลเหตู น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฉ เหตู สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร น รูปธาตุปริยาปนฺโน ตโย อาหารา สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุ ปริยาปนฺนา ฯ

ฉ ผสฺสา น รูปธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา รูปธาตุปริยาปนฺโน

สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺโน ฯ

ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา น รูปธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา รูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น รูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

3. อรูปธาตุ

1003. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ อรูปธาตุปริยาปนฺนา กติ น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ อรูปธาตุปริยาปนฺนา กติ น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

1004. รูปกฺขนฺโธ น อรูปธาตุปริยาปนฺโน จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ทสายตนา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา เทฺว อายตนา สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

โสฬส ธาตุโย น อรูปธาตุปริยาปนฺนา เทฺว ธาตุโย สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ตีณิ สจฺจา น อรูปธาตุปริยาปนฺนานิ ฯ

ทุกฺขสจฺจํ สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนํ สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนํ ฯ

จุทฺทสินฺทฺริยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา อฏฺฐินฺทฺริยา สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ตโย อกุสลเหตู น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฉ เหตู สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร น อรูปธาตุปริยาปนฺโน ตโย อาหารา สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

ฉ ผสฺสา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺโน สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺโน ฯ

ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา อรูปธาตุปริยาปนฺนา สิยา น อรูปธาตุปริยาปนฺนา ฯ

4. ปริยาปนฺนาปริยาปนฺนํ

1005. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ ปริยาปนฺนา กติ อปริยาปนฺนา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ ปริยาปนฺนา กติ อปริยาปนฺนา ฯ

1006. รูปกฺขนฺโธ ปริยาปนฺโน จตฺตาโร ขนฺธา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

ทสายตนา ปริยาปนฺนา เทฺว อายตนา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

โสฬส ธาตุโย ปริยาปนฺนา เทฺว ธาตุโย สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

เทฺว สจฺจา ปริยาปนฺนา เทฺว สจฺจา อปริยาปนฺนา ฯ

ทสินฺทฺริยา ปริยาปนฺนา ตีณินฺทฺริยา อปริยาปนฺนา นวินฺทฺริยา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

ตโย อกุสลเหตู ปริยาปนฺนา ฉ เหตู สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร ปริยาปนฺโน ตโย อาหารา สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

ฉ ผสฺสา ปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา ปริยาปนฺโน สิยา อปริยาปนฺโน ฯ

ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา ปริยาปนฺนา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา ปริยาปนฺนา สิยา อปริยาปนฺนา ฯ

---

4. ธมฺมทสฺสนวาโร

1. กามธาตุ

1007. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กติ ขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ ปญฺจกฺขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯ กสฺสจิ เอกาทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อปรานิ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ นวายตนานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ สตฺตายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ กสฺสจิ เอกาทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อปรา ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ นว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ สตฺต ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ สพฺเพสํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ฯ กสฺสจิ จุทฺทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อปรานิ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อปรานิ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ อปรานิ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ สตฺตินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ ปญฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ จตฺตารินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ กสฺสจิ ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ กสฺสจิ เทฺว เหตู ปาตุภวนฺติ เกจิ อเหตุกา ปาตุภวนฺติ ฯ สพฺเพสํ จตฺตาโร อาหารา ปาตุภวนฺติ ฯ สพฺเพสํ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ ฯ สพฺเพสํ เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

1008. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ กตเม ปญฺจกฺขนฺธา ปาตุภวนฺติ รูปกฺขนฺโธ ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ อิเม ปญฺจกฺขนฺธา

ปาตุภวนฺติ ฯ

1009. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส เอกาทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ กามาวจรานํ เทวานํ ปรมกปฺปิกานํ มนุสฺสานํ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ปริปุณฺณายตนานํ อุปปตฺติกฺขเณ เอกาทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ เอกาทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจนฺธานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ รูปายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อปรานิ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจพธิรานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขายตนํ รูปายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ ทสายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส นวายตนานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจนฺธพธิรานํ อุปปตฺติกฺขเณ นวายตนานิ ปาตุภวนฺติ รูปายตนํ ฆานายตนํ คนฺธายตนํ ชิวฺหายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ นวายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส สตฺตายตนานิ ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานํ สตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ สตฺตายตนานิ ปาตุภวนฺติ รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ กายายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ สตฺตายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

1010. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส เอกาทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ กามาวจรานํ เทวานํ ปรมกปฺปิกานํ มนุสฺสานํ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ปริปุณฺณายตนานํ อุปปตฺติกฺขเณ เอกาทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ จกฺขุธาตุ รูปธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมา เอกาทส ธาตุโย

ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจนฺธานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ รูปธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมา ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อปรา ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจพธิรานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ จกฺขุธาตุ รูปธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมา ทส ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส นว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจนฺธพธิรานํ อุปปตฺติกฺขเณ นว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ รูปธาตุ ฆานธาตุ คนฺธธาตุ ชิวฺหาธาตุ รสธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมา นว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส สตฺต ธาตุโย ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานํ สตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ สตฺต ธาตุโย ปาตุภวนฺติ รูปธาตุ คนฺธธาตุ รสธาตุ กายธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมา สตฺต ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

1011. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ กตมํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ทุกฺขสจฺจํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ อิทํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ฯ

1012. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส จุทฺทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กามาวจรานํ เทวานํ สเหตุกานํ ญาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ จุทฺทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ จุทฺทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กามาวจรานํ เทวานํ สเหตุกานํ ญาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา

ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อปรานิ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ปจฺจมกปฺปิกานํ มนุสฺสานํ สเหตุกานํ ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ เตรสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ปจฺจมกปฺปิกานํ มนุสฺสานํ สเหตุกานํ ฌาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ ทฺวาทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานํ สตฺตานํ สเหตุกานํ ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานํ สตฺตานํ สเหตุกานํ ฌาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปปตฺติกฺขเณ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อปรานิ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ปริปุณฺณายตนานํ อุปปตฺติกฺขเณ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา ชีวิตินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ อิมานิ นวินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานํ เปตานํ โอปปาติกานํ อสุรานํ โอปปาติกานํ ติรจฺฉานคตานํ เนรยิกานํ ชจฺจนฺธานํ อุปปตฺติกฺขเณ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ วา ปุริสินฺทฺริยํ วา ชีวิตินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสํ

อิมานิ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส อปรานิ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานำ เปตานำ โอปปาติกานำ อสุรานำ โอปปาติกานำ ติรจฺฉานคตานำ เนรยิกานำ ชจฺจพธิรานำ อุปปตฺติกฺขเณ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยำ ฆานินฺทฺริยำ ชิวฺหินฺทฺริยำ กายินฺทฺริยำ มนินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ วา ปุริสินฺทฺริยำ วา ชีวิตินฺทฺริยำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิมานิ อฏฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส สตฺตินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ โอปปาติกานำ เปตานำ โอปปาติกานำ อสุรานำ โอปปาติกานำ ติรจฺฉานคตานำ เนรยิกานำ ชจฺจนฺธพธิรานำ อุปปตฺติกฺขเณ สตฺตินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฆานินฺทฺริยำ ชิวฺหินฺทฺริยำ กายินฺทฺริยำ มนินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ วา ปุริสินฺทฺริยำ วา ชีวิตินฺทฺริยำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิมานิ สตฺตินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ปญฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานำ สตฺตานำ อเหตุกานำ ฯเปตฺวา นปปสกานำ อุปปตฺติกฺขเณ ปญฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กายินฺทฺริยำ มนินฺทฺริยำ อิตฺถินฺทฺริยำ วา ปุริสินฺทฺริยำ วา ชีวิตินฺทฺริยำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิมานิ ปญฺจินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส จตฺตารินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ คพฺภเสยฺยกานำ สตฺตานำ อเหตุกานำ นปุ๎สกานำ อุปปตฺติกฺขเณ จตฺตารินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ กายินฺทฺริยำ มนินฺทฺริยำ ชีวิตินฺทฺริยำ อุเปกฺขินฺทฺริยำ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิมานิ จตฺตารินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

1013. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ กามาวจรานำ เทวานำ ปจฺมกปฺปิกานำ มนุสฺสานำ คพฺภเสยฺยกานำ สตฺตานำ สเหตุกานำ ญาณสมฺปยุตฺตานำ อุปปตฺติกฺขเณ ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ อโลโภ วิปากเหตุ อโทโส วิปากเหตุ อโมโห วิปากเหตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิเม ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กสฺส เทฺว เหตู ปาตุภวนฺติ กามาวจรานำ เทวานำ ปจฺมกปฺปิกานำ มนุสฺสานำ คพฺภเสยฺยกานำ สตฺตานำ สเหตุกานำ ญาณวิปฺปยุตฺตานำ อุปปตฺติกฺขเณ เทฺว เหตู ปาตุภวนฺติ อโลโภ วิปากเหตุ อโทโส วิปากเหตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ เอเตสำ อิเม เทฺว เหตู ปาตุภวนฺติ ฯ อวเสสานำ สตฺตานำ อเหตุกา ปาตุภวนฺติ ฯ

1014. กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสำ กตเม จตฺตาโร อาหารา ปาตุภวนฺติ กพฬีกาโร อาหาโร ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสำ อิเม จตฺตาโร อาหารา ปาตุภวนฺติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสำ กตโม เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุ-

สมฺผสฺโส กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ อยํ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ ฯ

กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ กตมา เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุ กามธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ สพฺเพสํ อิทํ เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

2. รูปธาตุ

1015. รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กติ ขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ จเปตฺวา อสญฺญสตฺตานํ เทวานํ ปญฺจกฺขนฺธา ปาตุภวนฺติ ปญฺจายตนานิ ปาตุภวนฺติ ปญฺจ ธาตุโย ปาตุภวนฺติ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

1016. รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม ปญฺจกฺขนฺธา ปาตุภวนฺติ รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม ปญฺจกฺขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมานิ ปญฺจายตนานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขายตนํ รูปายตนํ โสตายตนํ มนายตนํ ธมฺมายตนํ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมานิ ปญฺจายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมา ปญฺจ ธาตุโย ปาตุภวนฺติ จกฺขุธาตุ รูปธาตุ โสตธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมา ปญฺจ ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ทุกฺขสจฺจํ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิทํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมานิ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ วา อุเปกฺขินฺทฺริยํ วา สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมานิ ทสินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ อโลโภ วิปากเหตุ อโทโส วิปากเหตุ อโมโห วิปากเหตุ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตโม เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อยํ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ ฯ

รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมา เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุ รูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิทํ เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

3. อสญฺญสตฺตา

1017. อสญฺญสตฺตานํ เทวานํ อุปปตฺติกฺขเณ กติ ขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

อสญฺญสตฺตานํ เทวานํ อุปปตฺติกฺขเณ เอโก ขนฺโธ ปาตุภวติ รูปกฺขนฺโธ ฯ เทฺว อายตนานิ ปาตุภวนฺติ รูปายตนํ ธมฺมายตนํ ฯ เทฺว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ รูปธาตุ ธมฺมธาตุ ฯ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ทุกฺขสจฺจํ ฯ เอกินฺทฺริยํ ปาตุภวติ รูปชีวิตินฺทฺริยํ ฯ อสญฺญสตฺตา เทวา อเหตุกา อนาหารา อผสฺสกา อเวทนกา อสญฺญกา อเจตนกา อจิตฺตกา ปาตุภวนฺติ ฯ

4. อรูปธาตุ

1018. อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กติ ขนฺธา ฯเปฯ กติ จิตฺตานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ จตฺตาโร ขนฺธา ปาตุภวนฺติ เทฺว อายตนานิ ปาตุภวนฺติ เทฺว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ อฏฺฐินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

1019. อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม จตฺตาโร ขนฺธา ปาตุภวนฺติ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม จตฺตาโร ขนฺธา ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมานิ เทฺว อายตนานิ ปาตุภวนฺติ มนายตนํ ธมฺมายตนํ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมานิ เทฺว อายตนานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมา เทฺว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ มโนวิญฺญาณธาตุ ธมฺมธาตุ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมา เทฺว ธาตุโย ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ทุกฺขสจฺจํ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิทํ เอกํ สจฺจํ ปาตุภวติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมานิ อฏฺฐินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ มนินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วิริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิมานิ อฏฺฐินฺทฺริยานิ ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ อโลโภ วิปากเหตุ อโทโส วิปากเหตุ อโมโห วิปากเหตุ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม ตโย เหตู ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตเม ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณาหาโร อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิเม ตโย อาหารา ปาตุภวนฺติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตโม เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อยํ เอโก ผสฺโส ปาตุภวติ ฯ

อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ กตมา เอกา เวทนา เอกา สญฺญา เอกา เจตนา เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ มโนวิญฺญาณธาตุ อรูปธาตุยา อุปปตฺติกฺขเณ อิทํ เอกํ จิตฺตํ ปาตุภวติ ฯ

---

5. ภูมนฺตรทสฺสนวาโร

1020. กามาวจรา ธมฺมา น กามาวจรา ธมฺมา รูปาวจรา ธมฺมา น รูปาวจรา ธมฺมา อรูปาวจรา ธมฺมา น อรูปาวจรา ธมฺมา ปริยาปนฺนา ธมฺมา อปริยาปนฺนา ธมฺมา ฯ

กตเม ธมฺมา กามาวจรา เหฏฺจโต อวีจินิรยํ ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต ปรนิมฺมิตวสวตฺตี เทเว อนฺโต กริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา ขนฺธธาตุ อายตนา รูปํ เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ อิเม ธมฺมา กามาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา น กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น กามาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา รูปาวจรา เหฏฺจโต พฺรหฺมโลกํ ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต อกนิฏฺเจ เทเว อนฺโตกริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺจธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา รูปาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา น รูปาวจรา กามาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น รูปาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา อรูปาวจรา เหฏฺจโต อากาสานญฺจายตนูปเค เทเว ปริยนฺตํ กริตฺวา อุปริโต เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปเค เทเว อนฺโตกริตฺวา ยํ เอตสฺมึ อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา สมาปนฺนสฺส วา อุปปนฺนสฺส วา ทิฏฺจธมฺมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อิเม ธมฺมา อรูปาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา น อรูปาวจรา กามาวจรา รูปาวจรา อปริยาปนฺนา อิเม ธมฺมา น อรูปาวจรา ฯ

กตเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ อิเม ธมฺมา ปริยาปนฺนา ฯ

กตเม ธมฺมา อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ธาตุ อิเม ธมฺมา

อปริยาปนฺนา ฯ

---

6. อุปฺปาทกกมฺมอายุปฺปมาณวาโร

1. อุปฺปาทกกมฺมํ

1021. เทวาติ ตโย เทวา สมฺมติเทวา อุปปตฺติเทวา วิสุทฺธิเทวา ฯ

สมฺมติเทวา นาม ราชาโน เทวิโย กุมารา ฯ

อุปปตฺติเทวา นาม จาตุมฺมหาราชิเก เทเว อุปาทาย ตทุปริ เทวา ฯ

วิสุทฺธิเทวา นาม อรหนฺโต วุจฺจนฺติ ฯ

ทานํ ทตฺวา สีลํ สมาทยิตฺวา อุโปสถกมฺมํ กตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ฯ ทานํ ทตฺวา สีลํ สมาทยิตฺวา อุโปสถกมฺมํ กตฺวา อปฺเปกจฺเจ ขตฺติยมหาสาลานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ พฺราหฺมณมหาสาลานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ คหปติมหาสาลานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ ตาวตึสานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ ยามานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ ตุสิตานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ นิมฺมานรตีนํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ ฯ

2. อายุปฺปมาณํ

1022. มนุสฺสานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ วสฺสสตํ อปฺปํ วา ภิยฺโย ฯ

1023. จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ ยานิ มานุสกานิ ปญฺญาสวสฺสานิ จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตึสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สංวจฺฉโร เตน สංวจฺฉเรน ทิพฺพานิ ปญฺจ วสฺสสตานิ จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ อายุปฺปมาณํ มนุสฺสานํ คณนาย กิตฺตกํ โหติ นวุติ วสฺสสตสหสฺสานิ ฯ

ตาวตึสานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ ยं มานุสกํ วสฺสสตํ ตาวตึสานํ เทวานํ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตึสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สංวจฺฉโร เตน สංวจฺฉเรน ทิพฺพํ วสฺสสหสฺสं ตาวตึสานํ เทวานํ อายุปฺปมาณํ มนุสฺสานํ คณนาย กิตฺตกํ โหติ ติสฺโส จ วสฺสโกฏิโย สฏฺฐิ ฺจ วสฺสสตสหสฺสานิ ฯ

ยามานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ ยานิ มานุสกานิ เทฺว วสฺสสตานิ ยามานํ เทวานํ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตึสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สංวจฺฉโร เตน สංวจฺฉเรน ทิพฺพานิ เทฺว วสฺสสหสฺสานิ ยามานํ เทวานํ อายุปฺปมาณํ มนุสฺสานํ คณนาย กิตฺตกํ โหติ จุทฺทส จ วสฺสโกฏิโย จตฺตาลีสญฺจ วสฺสสตสหสฺสานิ ฯ

ตุสิตานำ เทวานำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ ยานิ มานุสกานิ จตฺตาริ วสฺสสตานิ ตุสิตานำ เทวานำ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตีสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สำวจฺฉโร เตน สำวจฺฉเรน ทิพฺพานิ จตฺตาริ วสฺสสหสฺสานิ ตุสิตานำ เทวานำ อายุปฺปมาณำ มนุสฺสานำ คณนาย กิฑฺตกำ โหติ สตฺตปณฺณาส วสฺสโกฏิโย สฏฺฐิ จ วสฺสสตสหสฺสานิ ฯ

นิมฺมานรตีนำ เทวานำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ ยานิ มานุสกานิ อฏฺฐ วสฺสสตานิ นิมฺมานรตีนำ เทวานำ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตีสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สำวจฺฉโร เตน สำวจฺฉเรน ทิพฺพานิ อฏฺฐ วสฺสสหสฺสานิ นิมฺมานรตีนำ เทวานำ อายุปฺปมาณำ มนุสฺสานำ คณนาย กิฑฺตกำ โหติ เทฺว วสฺสโกฏิสตานิ ตีสญฺจ วสฺสโกฏิโย จตฺตาลีสญฺจ วสฺสสตสหสฺสานิ ฯ

ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนำ เทวานำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ ยานิ มานุสกานิ โสฬส วสฺสสตานิ ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนำ เทวานำ เอโส เอโก รตฺตินฺทิโว ตาย รตฺติยา ตีสรตฺติโย มาโส เตน มาเสน ทฺวาทสมาสิโย สำวจฺฉโร เตน สำวจฺฉเรน ทิพฺพานิ โสฬส วสฺสสหสฺสานิ ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนำ เทวานำ อายุปฺปมาณำ มนุสฺสานำ คณนาย กิฑฺตกำ โหติ นว จ วสฺสโกฏิสตานิ เอกวีสญฺจ วสฺสโกฏิโย สฏฺฐิญฺจ วสฺสสตสหสฺสานีติ ฯ

ฉ เอเต กามาวจรา สพฺพกามสมิทฺธิโน
สพฺเพสำ เอกสงฺขาโต อายุ ภวติ กิฑฺตโก
ทฺวาทส โกฏิสตำ เตสำ อฏฺฐวีสญฺจ โกฏิโย
ปณฺณาส สตสหสฺสานิ วสฺสคฺเคน ปกาสิตาติ ฯ

1024. ปจมำ ฌานำ ปริตฺตำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ปจมำ ฌานำ ปริตฺตำ ภาเวตฺวา พฺรหฺมปาริสชฺชานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ กปฺปสฺส ตติโย ภาโค ฯ

ปจมำ ฌานำ มชฺฌิมำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ปจมำ ฌานำ มชฺฌิมำ ภาเวตฺวา พฺรหฺมปุโรหิตานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ อุปฑฺฒกปฺโป ฯ

ปจมำ ฌานำ ปณีตำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ปจมำ ฌานำ ปณีตำ ภาเวตฺวา มหาพฺรหฺมานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ กปฺโป ฯ

1025. ทุติยำ ฌานำ ปริตฺตำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ทุติยำ ฌานำ ปริตฺตำ ภาเวตฺวา ปริตฺตาภานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ เทฺว กปฺปา ฯ

ทุติยำ ฌานำ มชฺฌิมำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ทุติยำ ฌานำ มชฺฌิมำ ภาเวตฺวา อปฺปมาณาภานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ จตฺตาโร กปฺปา ฯ

ทุติยำ ฌานำ ปณีตำ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ทุติยำ ฌานำ ปณีตำ ภาเวตฺวา อาภสฺสรานำ เทวานำ สหพฺยตำ อุปปชฺชนฺติ เตสำ กิฑฺตกำ อายุปฺปมาณำ อฏฺฐ กปฺปา ฯ

1026. ตติยํ ฌานํ ปริตฺตํ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ตติยํ ฌานํ ปริตฺตํ ภาเวตฺวา ปริตฺตสุภานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ เตสํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ โสฬส กปฺปา ฯ

ตติยํ ฌานํ มชฺฌิมํ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ตติยํ ฌานํ มชฺฌิมํ ภาเวตฺวา อปฺปมาณสุภานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ เตสํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ พาตฺตึส กปฺปา ฯ

ตติยํ ฌานํ ปณีตํ ภาเวตฺวา กตฺถ อุปปชฺชนฺติ ตติยํ ฌานํ ปณีตํ ภาเวตฺวา สุภกิณฺหานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ เตสํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ จตุสฏฺฐิ กปฺปา ฯ

1027. จตุตฺถํ ฌานํ ภาเวตฺวา อารมฺมณนานตฺตตา มนสิการนานตฺตตา ฉนฺทนานตฺตตา ปณิธินานตฺตตา อธิโมกฺขนานตฺตตา อภินิหารนานตฺตตา ปญฺญานานตฺตตา อปฺเปกจฺเจ อสญฺญสตฺตานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ เวหปฺผลานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ อวิหานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ อตปฺปานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ สุทสฺสานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ สุทสฺสีนํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ อกนิฏฺฐานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ อากาสานญฺจายตนูปคานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ วิญฺญาณญฺจายตนูปคานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ อากิญฺจญฺญายตนูปคานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ อปฺเปกจฺเจ เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปคานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชนฺติ ฯ

อสญฺญสตฺตานญฺจ เวหปฺผลานญฺจ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ ปญฺจกปฺปสตานิ ฯ

อวิหานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ กปฺปสหสฺสํ ฯ

อตปฺปานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ เทฺว กปฺปสหสฺสานิ ฯ

สุทสฺสานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ จตฺตาริ กปฺปสหสฺสานิ ฯ

สุทสฺสีนํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ อฏฺฐ กปฺปสหสฺสานิ ฯ

อกนิฏฺฐานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ โสฬส กปฺปสหสฺสานิ ฯ

1028. อากาสานญฺจายตนูปคานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ วีสติ กปฺปสหสฺสานิ ฯ

วิญฺญาณญฺจายตนูปคานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ จตฺตาลีส กปฺปสหสฺสานิ ฯ

อากิญฺจญฺญายตนูปคานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ สฏฺฐี กปฺปสหสฺสานิ ฯ

เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปคานํ เทวานํ กิตฺตกํ อายุปฺปมาณํ จตุราสีติ กปฺปสหสฺสานีติ ฯ

1029. อุกฺขิตฺตา ปุญฺญเตเชน กามรูปคตึ คตา
ภวคฺคตมฺปิ สมฺปตฺตา ปุนาคจฺฉนฺติ ทุคฺคตึ
ตาวทีฆายุกา สตฺตา จวนฺติ อายุสงฺขยา

นตฺถิ โกจิ ภโว นิจฺโจ อิติ วุตฺตํ มเหสินา
ตสฺมา หิ ธีรา นิปกา นิปุณา อตฺถจินฺตกา
ชรามรณโมกฺขาย ภาเวนฺติ มคฺคมุตฺตมํ
ภาวยิตฺวา สุจึ มคฺคํ นิพฺพาโนคธคามินํ
สพฺพาสเว ปริญฺญาย ปรินิพฺพนฺติ อนาสวาติ ฯ

---

7. อภิญฺเญยฺยาทิวาโร

1030. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ อภิญฺเญยฺยา กติ ปริญฺเญยฺยา กติ ปหาตพฺพา กติ ภาเวตพฺพา กติ สจฺฉิกาตพฺพา กติ น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ อภิญฺเญยฺยา กติ ปริญฺเญยฺยา กติ ปหาตพฺพา กติ ภาเวตพฺพา กติ สจฺฉิกาตพฺพา กติ น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

1031. รูปกฺขนฺโธ อภิญฺเญยฺโย ปริญฺเญยฺโย น ปหาตพฺโพ น ภาเวตพฺโพ น สจฺฉิกาตพฺโพ จตฺตาโร ขนฺธา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

ทสายตนา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา เทฺว อายตนา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

โสฬส ธาตุโย อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา เทฺว ธาตุโย อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

สมุทยสจฺจํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ ปหาตพฺพํ น ภาเวตพฺพํ น สจฺฉิกาตพฺพํ มคฺคสจฺจํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ น ปหาตพฺพํ ภาเวตพฺพํ น สจฺฉิกาตพฺพํ นิโรธสจฺจํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ น ปหาตพฺพํ ภาเวตพฺพํ สจฺฉิกาตพฺพํ ทุกฺขสจฺจํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ สิยา ปหาตพฺพํ น ภาเวตพฺพํ น สจฺฉิกาตพฺพํ สิยา น ปหาตพฺพํ ฯ

นวินฺทฺริยา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ ปหาตพฺพํ น ภาเวตพฺพํ น สจฺฉิกาตพฺพํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ น ปหาตพฺพํ ภาเวตพฺพํ น สจฺฉิกาตพฺพํ อญฺญินฺทฺริยํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ น ปหาตพฺพํ สิยา ภาเวตพฺพํ สิยา สจฺฉิกาตพฺพํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ อภิญฺเญยฺยํ ปริญฺเญยฺยํ น ปหาตพฺพํ น ภาเวตพฺพํ สจฺฉิกาตพฺพํ ตีณินฺทฺริยา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา

สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฉ อินฺทฺริยา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

ตโย อกุสลเหตู อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ตโย กุสลเหตู อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ภาเวตพฺพา ตโย อพฺยากตเหตู อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

กพฬีกาโร อาหาโร อภิญฺเญยฺโย ปริญฺเญยฺโย น ปหาตพฺโพ น ภาเวตพฺโพ น สจฺฉิกาตพฺโพ ตโย อาหารา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

ฉ ผสฺสา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส อภิญฺเญยฺโย ปริญฺเญยฺโย สิยา ปหาตพฺโพ สิยา ภาเวตพฺโพ สิยา สจฺฉิกาตพฺโพ สิยา น ปหาตพฺโพ น ภาเวตพฺโพ น สจฺฉิกาตพฺโพ ฯ

ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา มโนวิญฺญาณธาตุ อภิญฺเญยฺยา ปริญฺเญยฺยา สิยา ปหาตพฺพา สิยา ภาเวตพฺพา สิยา สจฺฉิกาตพฺพา สิยา น ปหาตพฺพา น ภาเวตพฺพา น สจฺฉิกาตพฺพา ฯ

---

8. สารมฺมณานารมฺมณวาโร

1032. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ สารมฺมณา กติ อนารมฺมณา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ สารมฺมณา กติ อนารมฺมณา ฯ

1033. รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สารมฺมณา ฯ

ทสายตนา อนารมฺมณา มนายตนํ สารมฺมณํ ธมฺมายตนํ สิยา สารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ

ทส ธาตุโย อนารมฺมณา สตฺต ธาตุโย สารมฺมณา ธมฺมธาตุ สิยา สารมฺมณา สิยา อนารมฺมณา ฯ

เทฺว สจฺจา สารมฺมณา นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ

สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา จุทฺทสินฺทฺริยา สารมฺมณา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา สารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ นว เหตู สารมฺมณา ฯ กพฬีกาโร อาหาโร อนารมฺมโณ ตโย อาหารา สารมฺมณา ฯ สตฺต ผสฺสา สตฺต เวทนา สตฺต สญฺญา สตฺต เจตนา สตฺต จิตฺตา

สารมฺมณา ฯ

1034. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ สารมฺมณารมฺมณา กติ อนารมฺมณารมฺมณา กติ อนารมฺมณา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ สารมฺมณารมฺมณา กติ อนารมฺมณารมฺมณา กติ อนารมฺมณา ฯ

1035. รูปกฺขนฺโธ อนารมฺมโณ จตฺตาโร ขนฺธา สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ฯ

ทสายตนา อนารมฺมณา มนายตนํ สิยา สารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณารมฺมณํ ธมฺมายตนํ สิยา สารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ

ทส ธาตุโย อนารมฺมณา ฉ ธาตุโย อนารมฺมณารมฺมณา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ธมฺมธาตุ สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณา ฯ

นิโรธสจฺจํ อนารมฺมณํ มคฺคสจฺจํ อนารมฺมณารมฺมณํ สมุทยสจฺจํ สิยา สารมฺมณา รมฺมณํ สิยา อนารมฺมณารมฺมณํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณา รมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ

สตฺตินฺทฺริยา อนารมฺมณา ปญฺจินฺทฺริยา อนารมฺมณารมฺมณา นวินฺทฺริยา สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา สารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณารมฺมณํ สิยา อนารมฺมณํ ฯ

นว เหตู สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ฯ กพฬีงฺกาโร อาหาโร อนารมฺมโณ ตโย อาหารา สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ฯ ฉ ผสฺสา อนารมฺมณารมฺมณา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา สารมฺมณารมฺมโณ สิยา อนารมฺมณา รมฺมโณ ฯ ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา อนารมฺมณารมฺมณา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สารมฺมณารมฺมณา สิยา อนารมฺมณารมฺมณา ฯ

9. ทิฏฺฐิสุตาทิทสฺสนวาโร

1036. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ ทิฏฺฐา กติ สุตา กติ มุตา กติ วิญฺญาตา กติ น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา น วิญฺญาตา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ ทิฏฺฐา กติ สุตา กติ มุตา กติ วิญฺญาตา กติ น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา น วิญฺญาตา ฯ

1037. รูปกฺขนฺโธ สิยา ทิฏฺโฐ สิยา สุโต สิยา มุโต สิยา วิญฺญาโต สิยา น ทิฏฺโฐ น สุโต น มุโต วิญฺญาโต จตฺตาโร ขนฺธา น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ

รูปายตนํ ทิฏฺฐํ น สุตํ น มุตํ วิญฺญาตํ สทฺทายตนํ น ทิฏฺฐํ สุตํ น มุตํ วิญฺญาตํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ น ทิฏฺฐํ น สุตํ มุตํ วิญฺญาตํ สตฺตายตนา น ทิฏฺฐา

น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ

รูปธาตุ ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา สทฺทธาตุ น ทิฏฺฐา สุตา น มุตา วิญฺญาตา คนฺธธาตุ รสธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ น ทิฏฺฐา น สุตา มุตา วิญฺญาตา เตรส ธาตุโย น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ

ตีณิ สจฺจานิ น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ทุกฺขสจฺจํ สิยา ทิฏฺฐํ สิยา สุตํ สิยา มุตํ สิยา วิญฺญาตํ สิยา น ทิฏฺฐํ น สุตํ น มุตํ วิญฺญาตํ ฯ

พาวีสตินฺทฺริยา น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ นว เหตู น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ จตฺตาโร อาหารา น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ สตฺต ผสฺสา น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ สตฺต เวทนา สตฺต สญฺญา สตฺต เจตนา สตฺต จิตฺตา น ทิฏฺฐา น สุตา น มุตา วิญฺญาตา ฯ

---

10. ติกาทิทสฺสนวาโร

1. กุสลตฺติกํ

1038. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ กุสลา กติ อกุสลา กติ อพฺยากตา ฯ

รูปกฺขนฺโธ อพฺยากโต จตฺตาโร ขนฺธา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ทสายตนา อพฺยากตา ทฺวายตนา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ โสฬส ธาตุโย อพฺยากตา เทฺว ธาตุโย สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ สมุทยสจฺจํ อกุสลํ มคฺคสจฺจํ กุสลํ นิโรธสจฺจํ อพฺยากตํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา กุสลํ สิยา อกุสลํ สิยา อพฺยากตํ ฯ

ทสินฺทฺริยา อพฺยากตา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อกุสลํ อนญฺญตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ กุสลํ จตฺตารินฺทฺริยา สิยา กุสลา สิยา อพฺยากตา ฉ อินฺทฺริยา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ

ตโย กุสลเหตู กุสลา ตโย อกุสลเหตู ตโย อพฺยากตเหตู อพฺยากตา ฯ กพฬีงฺกาโร อาหาโร อพฺยากโต ตโย อาหารา สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ ฉ ผสฺสา อพฺยากตา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา กุสโล สิยา อกุสโล สิยา อพฺยากโต ฯ ฉ เวทนา ฉ สญฺญา ฉ เจตนา ฉ จิตฺตา อพฺยากตา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา กุสลา สิยา อกุสลา สิยา อพฺยากตา ฯ

2. เวทนาติกํ

1039. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กติ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กติ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ สุขาย

เวทนาย สมฺปยุตฺตา กติ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กติ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

เทฺว ขนฺธา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ตโย ขนฺธา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ทสายตนา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ มนายตนํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ ธมฺมายตนํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

ทส ธาตุโย น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ปญฺจ ธาตุโย อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กายวิญฺญาณธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฯ

เทฺว สจฺจา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา นิโรธสจฺจํ น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

ทฺวาทสินฺทฺริยา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฉ อินฺทฺริยา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ตีณินฺทฺริยา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ สิยา น วตฺตพฺพํ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ทุกฺขาย เวทนาย

สมฺปยุตฺตนฺติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตนฺติปิ ฯ

โทโส อกุสลเหตุ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สตฺต เหตู สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา โมโห อกุสลเหตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สิยา ทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร น วตฺตพฺโพ สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโตติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโตติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโตติปิ ตโย อาหารา สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

ปญฺจ ผสฺสา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กายวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต ฯ

สตฺต เวทนา น วตฺตพฺพา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาติปิ ฯ ปญฺจ สญฺญา ปญฺจ เจตนา ปญฺจ จิตฺตา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา กายวิญฺญาณํ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา สิยา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฯ

3. วิปากตฺติกํ

1040. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ วิปากา กติ วิปากธมฺมธมฺมา กติ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ วิปากา กติ วิปากธมฺมธมฺมา กติ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

รูปกฺขนฺโธ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม จตฺตาโร ขนฺธา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

ทสายตนา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ทฺวายตนา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

ทส ธาตุโย เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ปญฺจ ธาตุโย วิปากา มโนธาตุ สิยา วิปากา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา เทฺว ธาตุโย สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

เทฺว สจฺจา วิปากธมฺมธมฺมา นิโรธสจฺจํ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา วิปากํ สิยา วิปากธมฺมธมฺมํ สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมํ ฯ

สตฺตินฺทฺริยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ตีณินฺทฺริยา วิปากา ทฺวินฺทฺริยา

วิปากธมฺมธมฺมา อญฺญินฺทฺริยํ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา นวินฺทฺริยา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

ฉ เหตู วิปากธมฺมธมฺมา ตโย อพฺยากตเหตู สิยา วิปากา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม ตโย อาหารา สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ ปญฺจ ผสฺสา วิปากา มโนธาตุ สมฺผสฺโส สิยา วิปาโก สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา วิปาโก สิยา วิปากธมฺมธมฺโม สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม ฯ ปญฺจ เวทนา ปญฺจ สญฺญา ปญฺจ เจตนา ปญฺจ จิตฺตา วิปากา มโนธาตุ สิยา วิปากา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา มโน วิญฺญาณธาตุ สิยา วิปากา สิยา วิปากธมฺมธมฺมา สิยา เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา ฯ

4. อุปาทินฺนตฺติกํ

1041. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ อุปาทินฺนุปาทานิยา กติ อนุปาทินฺนุปาทานิยา กติ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ อุปาทินฺนุปาทานิยา กติ อนุปาทินฺนุปาทานิยา กติ อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

รูปกฺขนฺโธ สิยา อุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

ปญฺจายตนา อุปาทินฺนุปาทานิยา สทฺทายตนํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ จตฺตาโร อายตนา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา ทฺวายตนา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

ทส ธาตุโย อุปาทินฺนุปาทานิยา สทฺทธาตุ อนุปาทินฺนุปาทานิยา ปญฺจ ธาตุโย สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา เทฺว ธาตุโย สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

สมุทยสจฺจํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ เทฺว สจฺจา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ทุกฺขสจฺจํ สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยํ สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ฯ

นวินฺทฺริยา อุปาทินฺนุปาทานิยา โทมนสฺสินฺทฺริยํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ ตีณินฺทฺริยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา นวินฺทฺริยา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ ตโย อกุสลเหตู อนุปาทินฺนุปาทานิยา ตโย กุสลเหตู สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ตโย อพฺยากตเหตู สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

กพฬิงฺกาโร อาหาโร สิยา อุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิโย ตโย

อาหารา สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา
สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

ปญฺจ ผสฺสา อุปาทินฺนุปาทานิยา มโนธาตุสมฺผสฺโส สิยา อุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิโย มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา อุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิโย สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิโย ฯ ปญฺจ เวทนา ปญฺจ สญฺญา ปญฺจ เจตนา ปญฺจ จิตฺตา อุปาทินฺนุปาทานิยา มโนธาตุ สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา อุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนุปาทานิยา สิยา อนุปาทินฺนอนุปาทานิยา ฯ

5. วิตกฺกตฺติกํ

1042. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ สวิตกฺกสวิจารา กติ อวิตกฺกวิจารมตฺตา กติ อวิตกฺกอวิจารา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ สวิตกฺกสวิจารา กติ อวิตกฺกวิจารมตฺตา กติ อวิตกฺกอวิจารา ฯ

รูปกฺขนฺโธ อวิตกฺกอวิจาโร ตโย ขนฺธา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สงฺขารกฺขนฺโธ สิยา สวิตกฺกสวิจาโร สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺโต สิยา อวิตกฺกอวิจาโร สิยา น วตฺตพฺโพ สวิตกฺกสวิจาโรติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺโตติปิ อวิตกฺกอวิจาโรติปิ ฯ

ทสายตนา อวิตกฺกอวิจารา มนายตนํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ ธมฺมายตนํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺก อวิจารํ สิยา น วตฺตพฺพํ สวิตกฺกสวิจารนฺติปิ อวิตกฺกวิจาร มตฺตนฺติปิ อวิตกฺกอวิจารนฺติปิ ฯ

ปณฺณรส ธาตุโย อวิตกฺกอวิจารา มโนธาตุ สวิตกฺกสวิจารา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ธมฺมธาตุ สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา สิยา น วตฺตพฺพา สวิตกฺกสวิจาราติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺตาติปิ อวิตกฺกอวิจาราติปิ ฯ

สมุทยสจฺจํ สวิตกฺกสวิจารํ นิโรธสจฺจํ อวิตกฺกอวิจารํ มคฺคสจฺจํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ ทุกฺขสจฺจํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ สิยา น วตฺตพฺพํ สวิตกฺกสวิจารนฺติปิ อวิตกฺกวิจารมตฺตนฺติปิ อวิตกฺกอวิจารนฺติปิ ฯ

นวินฺทฺริยา อวิตกฺกอวิจารา โทมนสฺสินฺทฺริยํ สวิตกฺกสวิจารํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สิยา สวิตกฺกสวิจารํ สิยา อวิตกฺกอวิจารํ เอกาทสินฺทฺริยา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ

ตโย อกุสลเหตู สวิตกฺกสวิจารา ฉ เหตู สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ กพฬิงฺกาโร อาหาโร อวิตกฺกอวิจาโร ตโย อาหารา สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ ปญฺจ ผสฺสา อวิตกฺกอวิจารา มโนธาตุสมฺผสฺโส สวิตกฺกสวิจาโร มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺโส สิยา สวิตกฺกสวิจาโร สิยา อวิตกฺกวิจารมตฺโต สิยา อวิตกฺกอวิจาโร ฯ ปญฺจ เวทนา ปญฺจ สญฺญา ปญฺจ เจตนา ปญฺจ จิตฺตา อวิตกฺกอวิจารา มโนธาตุ สวิตกฺกสวิจารา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา สวิตกฺกสวิจารา สิยา อวิตกฺก วิจารมตฺตา สิยา อวิตกฺกอวิจารา ฯ

(1) รูปทุกํ

1043. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ รูปา กติ อรูปา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ รูปา กติ อรูปา ฯ

รูปกฺขนฺโธ รูปี จตฺตาโร ขนฺธา อรูปา ฯ ทสายตนา รูปา มนายตนํ อรูปี ธมฺมายตนํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ ทส ธาตุโย รูปา สตฺต ธาตุโย อรูปา ธมฺมธาตุ สิยา รูปา สิยา อรูปา ฯ ตีณิ สจฺจา อรูปา ทุกฺขสจฺจํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ สตฺตินฺทฺริยา รูปา จุทฺทสินฺทฺริยา อรูปา ชีวิตินฺทฺริยํ สิยา รูปี สิยา อรูปี ฯ นว เหตู อรูปา ฯ กพฬิงฺกาโร อาหาโร รูปี ตโย อาหารา อรูปา ฯ สตฺต ผสฺสา อรูปา ฯ สตฺต เวทนา สตฺต สญฺญา สตฺต เจตนา สตฺต จิตฺตา อรูปา ฯ

(2) โลกิยทุกํ

1044. ปญฺจนฺนํ ขนฺธานํ กติ โลกิยา กติ โลกุตฺตรา ทฺวาทสนฺนํ อายตนานํ กติ โลกิยา กติ โลกุตฺตรา อฏฺฐารสนฺนํ ธาตูนํ กติ โลกิยา กติ โลกุตฺตรา ฯ จตุนฺนํ สจฺจานิ กติ โลกิยา กติ โลกุตฺตรา ฯเปฯ สตฺตนฺนํ จิตฺตานํ กติ โลกิยา กติ โลกุตฺตรา ฯ

รูปกฺขนฺโธ โลกิโย จตฺตาโร ขนฺธา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ ทสายตนา โลกิยา เทฺว อายตนา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ โสฬส ธาตุโย โลกิยา เทฺว ธาตุโย สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ เทฺว สจฺจา โลกิยา เทฺว สจฺจา โลกุตฺตรา ฯ

ทสินฺทฺริยา โลกิยา ตีณินฺทฺริยา โลกุตฺตรา นวินฺทฺริยา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ ตโย อกุสลเหตู โลกิยา ฉ เหตู สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ กพฬิงฺกาโร อาหาโร โลกิยา ตโย อาหารา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ ฉ ผสฺสา โลกิยา มโนวิญฺญาณธาตุ-สมฺผสฺโส สิยา โลกิโย สิยา โลกุตฺตโร ฯ ฉ เวทนา โลกิยา ฯ มโนวิญญาณธาตุสมฺผสฺสชา เวทนา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ ฉ สญฺญา โลกิยา มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสสชา สญฺญา สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตรา ฯ ฉ เจตนา โลกิยา ฯ มโนวิญฺญาณธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา สิยา โลกิยา โลกุตฺตรา ฉ จิตฺตา โลกิยา มโนวิญฺญาณธาตุ สิยา โลกิยา สิยา โลกุตฺตราติ ฯ

อภิญฺญา เทฺว อารมฺมณา ทิฏฺฐา กุสลเวทนา
วิปากา จ อุปาทินฺนา วิตกฺกรูปโลกิยาติ

ธมฺมหทยวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ฯ
วิภงฺคปฺปกรณํ นิฏฺฐิตํ ฯ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

อภิธมฺมปิฏเก ธาตุกถา

อุทฺเทโส

1. นยมาติกา

1. (๑) สงฺคโห อสงฺคโห (๒) สงฺคหิเตน อสงฺคหิตํ (๓) อสงฺคหิเตน สงฺคหิตํ (๔) สงฺคหิเตน สงฺคหิตํ (๕) อสงฺคหิเตน อสงฺคหิตํ (๖) สมฺปโยโค วิปฺปโยโค (๗) สมฺปยุตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ (๘) วิปฺปยุตฺเตน สมฺปยุตฺตํ (๙) สมฺปยุตฺเตน สมฺปยุตฺตํ (๑๐) วิปฺปยุตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ (๑๑) สงฺคหิเตน สมฺปยุตฺตํ วิปฺปยุตฺตํ (๑๒) สมฺปยุตฺเตน สงฺคหิตํ อสงฺคหิตํ (๑๓) อสงฺคหิเตน สมฺปยุตฺตํ วิปฺปยุตฺตํ (๑๔) วิปฺปยุตฺเตน สงฺคหิตํ อสงฺคหิตํ ฯ

2. อพฺภนฺตรมาติกา

2. (๑) ปญฺจกฺขนฺธา (๒) ทฺวาทสายตนานิ (๓) อฏฺฐารส ธาตุโย (๔) จตฺตาริ สจฺจานิ (๕) พาวีสตินฺทฺริยานิ (๖) ปฏิจฺจสมุปฺปาโท (๗) จตฺตาโร สติปฏฺฐานา (๘) จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา (๙) จตฺตาโร อิทฺธิปาทา (๑๐) จตฺตาริ ฌานานิ (๑๑) จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย (๑๒) ปญฺจินฺทฺริยานิ (๑๓) ปญฺจ พลานิ (๑๔) สตฺต โพชฺฌงฺคา (๑๕) อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค (๑๖) ผสฺโส เวทนา สญฺญา เจตนา จิตฺตํ อธิโมกฺโข มนสิกาโร ฯ

3.นยมุขมาติกา

3. ตีหิ สงฺคโห ตีหิ อสงฺคโห จตูหิ สมฺปโยโค จตูหิ วิปฺปโยโค ฯ

4.ลกฺขณมาติกา

4. สภาโค วิสภาโค ฯ

5. พาหิรมาติกา

5. สพฺพาปิ ธมฺมสงฺคณิ ธาตุกถาย มาติกาติ ฯ

1.ปฐมนโย

1. สงฺคหาสงฺคหปทนิทฺเทโส

1. ขนฺโธ

6. รูปกฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ รูปกฺขนฺโธ เอเกน

ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

7. เวทนากฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ เวทนากฺขนฺโธ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

8. สญฺญากฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ สญฺญากฺขนฺโธ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

9. สงฺขารกฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ สงฺขารกฺขนฺโธ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

10. วิญฺญาณกฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ วิญฺญาณกฺขนฺโธ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

(เอกมูลกำ)

11. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

12. รูปกฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ ฯเปฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

13. รูปกฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ ฯเปฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

14. รูปกฺขนฺโธ จ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จ ฯเปฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ทุกมูลกำ)

15. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ ตีหิ ขนฺเธหิ

เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

16. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ ฯเปฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

17. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จ ฯเปฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ติมูลกํ)

18. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

19. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จ ฯเปฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(จตุกฺกมูลกํ)

20. รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ รูปกฺขนฺโธ จ เวทนากฺขนฺโธ จ สญฺญากฺขนฺโธ จ สงฺขารกฺขนฺโธ จ วิญฺญาณกฺขนฺโธ จ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

21. ปญฺจกฺขนฺธา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ ปญฺจกฺขนฺธา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ปญฺจกํ)

2. อายตนํ

22. จกฺขฺวายตนํ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ จกฺขฺวายตนํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตๆ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตๆ ฯ

23. โสตายตนํ...ฆานายตนํ...ชิวฺหายตนํ...กายายตนํ...รูปายตนํ...สทฺทายตนํ...คนฺธา-

ยตนำ ....รสายตนำ...โผฏฐพฺพายตนำ ฯเปฯ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตำ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตำ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตำ ฯ

24. มนายตนำ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตำ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตำ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตำ ฯ

25. ธมฺมายตนำ อสงฺขตำ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตำ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตำ ฯ เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตำ ฯ

(เอกมูลกำ)

26. จกฺขฺวายตนญฺจ โสตายตนญฺจ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

27. จกฺขฺวายตนญฺจ ฆานายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ ชิวฺหายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ กายายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ รูปายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ สทฺทายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ คนฺธายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ รสายตนญฺจ...จกฺขฺวายตนญฺจ โผฏฐพฺพายตนญฺจ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

28. จกฺขฺวายตนญฺจ มนายตนญฺจ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

29. จกฺขฺวายตนญฺจ ธมฺมายตนญฺจ อสงฺขตำ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ทุกมูลกำ)

30. ทฺวาทสายตนานิ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตานิ ฯ ทฺวาทสายตนานิ อสงฺขตำ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตานิ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตานิ ฯ

(ทฺวาทสกำ)

3. ธาตุ

31. จกฺขุธาตุ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ จกฺขุธาตุ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

32. โสตธาตุ...ฆานธาตุ...ชิวฺหาธาตุ...กายธาตุ...รูปธาตุ...สทฺทธาตุ...คนฺธธาตุ..

รสธาตุ...โผฏ̣ฐพฺพธาตุ...จกฺขุวิญฺญาณธาตุ...โสตวิญฺญาณธาตุ...ฆานวิญฺญาณธาตุ...ชิวฺหา-วิญฺญาณธาตุ...กายวิญฺญาณธาตุ...มโนธาตุ...มโนวิญฺญาณธาตุ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

33. ธมฺมธาตุ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(เอกมูลกं**)**

34. จกฺขุธาตุ จ โสตธาตุ จ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

35. จกฺขุธาตุ จ ฆานธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ ชิวฺหาธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ กายธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ รูปธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ สทฺทธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ คนฺธธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ รสธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ โผฏ̣ฐพฺพธาตุ จ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

36. จกฺขุธาตุ จ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ จ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

37. จกฺขุธาตุ จ โสตวิญฺญาณธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ ฆานวิญฺญาณธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ กายวิญฺญาณธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ มโนธาตุ จ...จกฺขุธาตุ จ มโนวิญฺญาณธาตุ จ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

38. จกฺขุธาตุ จ ธมฺมธาตุ จ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ทุกมูลกं**)**

39. อฏ̣ฐารส ธาตุโย กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ อฏ̣ฐารส ธาตุโย อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏ̣ฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(อฏ̣ฐารสกं**)**

4. สจฺจํ

40. ทุกฺขสจฺจํ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ ทุกฺขสจฺจํ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

41. สมุทยสจฺจํ...มคฺคสจฺจํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

42. นิโรธสจฺจํ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

(เอกมูลกํ)

43. ทุกฺขสจฺจญฺจ สมุทยสจฺจญฺจ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

44. ทุกฺขสจฺจญฺจ มคฺคสจฺจญฺจ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

45. ทุกฺขสจฺจญฺจ นิโรธสจฺจญฺจ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทส-หายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ทุกมูลกํ)

46. ทุกฺขสจฺจญฺจ สมุทยสจฺจญฺจ มคฺคสจฺจญฺจ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

47. ทุกฺขสจฺจญฺจ สมุทยสจฺจญฺจ นิโรธสจฺจญฺจ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ติกมูลกํ)

48. ทุกฺขสจฺจญฺจ สมุทยสจฺจญฺจ มคฺคสจฺจญฺจ นิโรธสจฺจญฺจ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

49. จตฺตาริ สจฺจานิ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตานิ ฯ จตฺตาริ สจฺจานิ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ

สงฺคหิตานิ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตานิ ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตานิ ฯ

(จตุกฺกํ)

5. อินฺทฺริยํ

50. จกฺขุนฺทฺริยํ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ จกฺขุนฺทฺริยํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

51. โสตินฺทฺริยํ...ฆานินฺทฺริยํ...ชิวฺหินฺทฺริยํ...กายินฺทฺริยํ...อิตฺถินฺทฺริยํ...ปุริสินฺทฺริยํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

52. มนินฺทฺริยํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

53. ชีวิตินฺทฺริยํ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

54. สุขินฺทฺริยํ...ทุกฺขินฺทฺริยํ...โสมนสฺสินฺทฺริยํ...โทมนสฺสินฺทฺริยํ...อุเปกฺขินฺทฺริยํ... สทฺธินฺทฺริยํ...วิริยินฺทฺริยํ...สตินฺทฺริยํ...สมาธินฺทฺริยํ...ปญฺญินฺทฺริยํ...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ...อญฺญินฺทฺริยํ...อญฺญาตาวินฺทฺริยํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

(เอกมูลกํ)

55. จกฺขุนฺทฺริยญฺจ โสตินฺทฺริยญฺจ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

56. จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ฆานินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ชิวฺหินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ กายินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ อิตฺถินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ปุริสินฺทฺริยญฺจ เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

57. จกฺขุนฺทฺริยญฺจ มนินฺทฺริยญฺจ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

58. จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ชีวิตินฺทฺริยญฺจ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

59. จกฺขุนฺทฺริยญฺจ สุขินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ทุกฺขินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ โสมนสฺสินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ โทมนสฺสินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ อุเปกฺขินฺทฺริยญฺจ...

จกฺขุนฺทฺริยญฺจ สทฺธินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ วิริยินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ สตินฺทฺริยญฺจ... จกฺขุนฺทฺริยญฺจ สมาธินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ ปญฺญินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ อนญฺญา-ตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยญฺจ...จกฺขุนฺทฺริยญฺจ อญฺญินฺทฺริยญฺจ..จกฺขุนฺทฺริยญฺจ อญฺญาตาวินฺทฺริยญฺจ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

(ทุกมูลกำ)

60. พาวีสตินฺทฺริยานิ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตานิ ฯ พาวีสตินฺทฺริยานิ จตูหิ ขนฺเธหิ สตฺตหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตานิ ฯ กตีหิ อสงฺคหิ-ตานิ ฯ เอเกน ขนฺเธน ปญฺจหายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตานิ ฯ

6. ปฏิจฺจสมุปฺปาทาทิ

61. อวิชฺชา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺ-คหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

62. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

63. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตๆ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตๆ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตๆ ฯ

64. วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปๆ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตๆ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตๆ ฯ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตๆ ฯ

65. นามรูปปจฺจยา สฬายตนๆ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตๆ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตๆ ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตๆ ฯ

66. สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส...ผสฺสปจฺจยา เวทนา...เวทนาปจฺจยา ตณฺหา...ตณฺหา-ปจฺจยา อุปาทานๆ...กมฺมภโว เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

67. อุปปตฺติภโว...กามภโว...สญฺญาภโว...ปญฺจโวการภโว ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทส-หายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนาย-ตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิโต ฯ

68. รูปภโว ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ปญฺจหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺ-คหิโต ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ สตฺตหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

69. อรูปภโว...เนวสญฺญานาสญฺญาภโว...จตุโวการภโว จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

70. อสญฺญาภโว..เอกโวการภโว เอเกน ขนฺเธน ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

71. ชาติ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ...ชรา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ...มรณํ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

72. โสโก...ปริเทโว...ทุกฺขํ...โทมนสฺสํ...อุปายาโส...สติปฏฺฐานํ...สมฺมปฺปธานํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

73. อิทฺธิปาโท ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

74. ฌานํ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

75. อปฺปมญฺญา...ปญฺจินฺทฺริยานิ...ปญฺจ พลานิ...สตฺต โพชฺฌงฺคา...อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค...ผสฺโส...เวทนา...สญฺญา...เจตนา...อธิโมกฺโข...มนสิกาโร เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิโต ฯ กตีหิ อสงฺคหิโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิโต ฯ

76. จิตฺตํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตํ ฯ กตีหิ อสงฺคหิตํ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตํ ฯ

7.ติกํ

77. กุสลา ธมฺมา...อกุสลา ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กุสลา ธมฺมา...อกุสลา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

78. อพฺยากตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

79. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

80. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

81. วิปากา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

82. วิปากธมฺมธมฺมา...สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

83. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

84. อุปาทินฺนุปาทานิยา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

85. อนุปาทินฺนุปาทานิยา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ สตฺตหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ ปญฺจหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

86. อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิกา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

87. อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

88. สวิตกฺกสวิจารา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

89. อวิตกฺกวิจารมตฺตา ธมฺมา...ปีติสหคตา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

90. อวิตกฺกาวิจารา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

91. สุขสหคตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

92. อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

93. ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา..ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...อาจยคามิโน ธมฺมา...อปจยคามิโน ธมฺมา...เสกฺขา ธมฺมา...อเสกฺขา ธมฺมา...มหคฺคตา ธมฺมา...จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

94. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...เนวาจยคามิโนนาปจยคามิโน ธมฺมา...เนวเสกฺขานาเสกฺขา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

95. ปริตฺตา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

96. อปฺปมาณา ธมฺมา...ปณีตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

97. ปริตฺตารมฺมณา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

98. มหคฺคตารมฺมณา ธมฺมา...อปฺปมาณารมฺมณา ธมฺมา...หีนา ธมฺมา..มิจฺฉตฺตนิยตา ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยตา ธมฺมา...มคฺคารมฺมณา ธมฺมา...มคฺคเหตุกา ธมฺมา...มคฺคาธิปติโน ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

99. มชฺฌิมา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

100. อนิยตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

101. อุปฺปนฺนา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

102. อนุปฺปนฺนา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ สตฺตหายตเนหิ อฏฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ ปญฺจหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

103. อุปฺปาทิโน ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิ-

ตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

104. อตีตา ธมฺมา...อนาคตา ธมฺมา...ปจฺจุปฺปนฺนา ธมฺมา...อชฺฌตฺตา ธมฺมา... อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

105. พหิทฺธา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

106. อตีตารมฺมณา ธมฺมา...อนาคตารมฺมณา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

107. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ธมฺมา...อชฺฌตฺตารมฺมณา ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

108. สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

109. อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน นวหายตเนหิ นวหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ตีหายตเนหิ นวหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

110. อนิทสฺสนาปฺปฏิฆา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายต-เนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

8. ทุกํ

111. เหตู ธมฺมา...เหตู เจว สเหตุกา จ ธมฺมา...เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

112. น เหตู ธมฺมา...อเหตุกา ธมฺมา...เหตุวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา...น เหตู อเหตุกา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

113. สเหตุกา ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺตา ธมฺมา...สเหตุกา เจว น จ เหตู ธมฺมา... เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ธมฺมา...น เหตู สเหตุกา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ

ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

114. สปฺปจฺจยา ธมฺมา...สงฺขตา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

115. อปฺปจฺจยา ธมฺมา...อสงฺขตา ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

116. สนิทสฺสนา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

117. อนิทสฺสนา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

118. สปฺปฏิฆา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

119. อปฺปฏิฆา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

120. รูปิโน ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

121. อรูปิโน ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

122. โลกิยา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

123. โลกุตฺตรา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

124. เกนจิ วิญฺเญยฺยา ธมฺมา...เกนจิ น วิญฺเญยฺยา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

125. อาสวา ธมฺมา...อาสวา เจว สาสวา จ ธมฺมา...อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

126. โน อาสวา ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

127. สาสวา ธมฺมา...สาสวา เจว โน จ อาสวา ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

128. อนาสวา ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

129. อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหา-ยตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

130. สญฺโญชนา ธมฺมา...คนฺถา ธมฺมา...โอฆา ธมฺมา...โยคา ธมฺมา...นีวรณา ธมฺมา... ปรามาสา ธมฺมา...ปรามาสา เจว ปรามฏฺฐา จ ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

131. โน ปรามาสา ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

132. ปรามฏฺฐา ธมฺมา...ปรามฏฺฐา เจว โน จ ปรามาสา ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามฏฺฐา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

133. อปรามฏฺฐา ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺฐา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

134. ปรามาสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

135. สารมฺมณา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ

อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

136. อนารมฺมณา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายต-เนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

137. จิตฺตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

138. โน จิตฺตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

139. เจตสิกา ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺฐา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหา-ยตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

140. อเจตสิกา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

141. จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา...จิตฺตวิสํสฏฺฐา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

142. จิตฺตสมฺปฏฺฐานา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ฉหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

143. โน จิตฺตสมฺปฏฺฐานา ธมฺมา...โน จิตฺตสหภุโน ธมฺมา...โน จิตฺตานุปริวตฺติโน ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

144. จิตฺตสหภุโน ธมฺมา...จิตฺตานุปริวตฺติโน ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

145. จิตฺตสํสฏฺฐสมฺปฏฺฐานา ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภุโน ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺฐ-สมฺปฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

146. โน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺปฏฺฐานา ธมฺมา...โน จิตฺตสํสฏฺฐสมฺปฏฺฐานสหภุโน ธมฺมา...

โน จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

147. อชฺฌตฺติกา ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ตีหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

148. พาหิรา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ฉหายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ฉหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

149. อุปาทา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

150. โน อุปาทา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ตีหายตเนหิ นวหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ นวหายตเนหิ นวหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

151. อุปาทินฺนา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

152. อนุปาทินฺนา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ สตฺตหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ ปญฺจหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

153. อุปาทานา ธมฺมา...กิเลสา ธมฺมา...กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ ธมฺมา...กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ ธมฺมา...กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนา-ยตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

154. โน กิเลสา ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺฐา ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

155. สงฺกิเลสิกา ธมฺมา...สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

156. อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต ฐเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

157. สงฺกิลิฏฺจา ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสา ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

158. ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

159. น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา...น ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

160. สวิตกฺกา ธมฺมา...สวิจารา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

161. อวิตกฺกา ธมฺมา...อวิจารา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

162. สปฺปีติกา ธมฺมา...ปีติสหคตา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

163. อปฺปีติกา ธมฺมา...น ปีติสหคตา ธมฺมา...น สุขสหคตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

164. สุขสหคตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

165. อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

166. น อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

167. กามาวจรา ธมฺมา...ปริยาปนฺนา ธมฺมา...สอุตฺตรา ธมฺมา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

168. น กามาวจรา ธมฺมา...อปริยาปนฺนา ธมฺมา...อนุตฺตรา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

169. รูปาวจรา ธมฺมา...อรูปาวจรา ธมฺมา...นิยฺยานิกา ธมฺมา...นิยตา ธมฺมา...สรณา ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

170. น รูปาวจรา ธมฺมา...น อรูปาวจรา ธมฺมา...อนิยฺยานิกา ธมฺมา...อนิยตา ธมฺมา...อรณา ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ อรณา ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

สงฺคหาสงฺคหปทนิทฺเทโส ปจฺโม ฯ

---

2. ทุติยนโย

2. สงฺคหิเตนอสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

171. จกฺขฺวายตเนน เย ธมฺมา...โผฏฺฐพฺพายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุธาตุยา เย ธมฺมา...โผฏฺฐพฺพธาตุยา เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

172. จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...โสตวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...ฆานวิญฺญาณ-ธาตุยา เย ธมฺมา...ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...กายวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...มโน-ธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

173. จกฺขุนฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ฆานินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ชิวฺหินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...กายินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

174. อสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...เอกโวการภเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ตีหายตเนหิ นวหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

175. ปริเทเวน เย ธมฺมา...สนิทสฺสนสปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

176. อนิทสฺสนสปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

177. สนิทสฺสเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

178. สปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

ทสายตนา สตฺตรส ธาตุโย
สตฺตินฺทฺริยา อสญฺญาภโว เอกโวการภโว
ปริเทโว สนิทสฺสนสปฺปฏิฆํ
อนิทสฺสนํ ปุนเรว สปฺปฏิฆํ อุปาทาติ ฯ
สงฺคหิเตนอสงฺคหิตปทนิทฺเทโส ทุติโย ฯ

---

3. ตติยนโย

3. อสงฺคหิเตนสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

179. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

180. นิโรธสจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

181. ชีวิตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา

ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

182. อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา...อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรน เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา...ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา...เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา...กมฺมภเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

183. ชาติยา เย ธมฺมา...ชราย เย ธมฺมา...มรเณน เย ธมฺมา...ฌาเนน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

184. โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา...อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา...อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา... ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา... อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา...ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา มนสิกาเรน เย ธมฺมา...เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

185. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

186. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

187. สญฺโญชเนหิ...คนฺเถหิ...โอเฆหิ...โยเคหิ...นีวรเณหิ...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

188. เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา.. จิตฺตสํสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมฺผฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺจานสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

189. จิตฺตสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ..เต ธมฺมา นเกหิจิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

190. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

ตโย ขนฺธา ตถา สจฺเจ, อินฺทฺริยานิ จ โสฬส,
ปทานิ ปจฺจยากาเร, จุทฺทสูปริ จุทฺทส.
สมตึส ปทา โหนฺติ, โคจฺฉเกสุ ทสสฺวถ,
เทฺว จูฬนฺตรทุกา, อฏฺจ โหนฺติ มหนฺตราติ.
อสงฺคหิเตนสงฺคหิตปทนิทฺเทโส ตติโย ฯ

---

4. จตุตฺถนโย

4. สงฺคหิเตนสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

191. สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย

ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

192. อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺ-ริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา...อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรน เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนา-ปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา...กมฺมภเวน เย ธมฺมา... โสเกน เย ธมฺมา...ปริเทเวน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา... อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา...อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา...ผสฺเสน เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา... อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา มนสิกาเรน เย ธมฺมา เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา เหตูหิ เจว สเหตุ-เกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา อาสเวหิ... สญฺโญชเนหิ...คนฺเถหิ...โอเฆหิ...โยเคหิ...นีวรเณหิ...ปรามาเสหิ...อุปาทาเนหิ...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายต-เนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ

เทฺว สจฺจา ปนฺนรสินฺทฺริยา, เอกาทส ปฏิจฺจปทา,
อทฺธำ ปุน เอกาทส, โคจฺฉกปทเมตฺถ ตึสวิธาติ
สงฺคหิเตนสงฺคหิตปทนิทฺเทโส จตุตฺโถฯ

---

5. ปญฺจมนโย

5. อสงฺคหิเตนอสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

193. รูปกฺขนฺเธน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ

อสงฺคหิตา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

194. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

195. วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ มโนธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

196. จกฺขุวายตเนน เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุยา เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

197. ธมฺมายตเนน เย ธมฺมา...ธมฺมธาตุยา เย ธมฺมา...อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ชีวิตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

198. สมฺทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา...นิโรธสจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

199. จกฺขุนฺทฺริเยน เย ธมฺมา ฯเปฯ กายินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

200. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา...อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

201. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

202. วิญฺญาณปจฺจยา นามรูเปน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

203. นามรูปปจฺจยา สฬายตเนน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

204. สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา...ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา...เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา...กมฺมภเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

205. อรูปภเวน เย ธมฺมา...เนวสญฺญานาสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...จตุโวการภเวน เย ธมฺมา...อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

206. อสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...เอกโวการภเวน เย ธมฺมา...ชาติยา เย ธมฺมา...ชราย เย ธมฺมา...มรเณน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

207. ปริเทเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

208. โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา...อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา...ฌาเนน เย ธมฺมา..อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา...ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ

ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

209. จิตฺเตน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

1.ติกํ

210. กุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อกุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...วิปาเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺนานุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปริตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อปฺปมาณารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...หีเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มิจฺฉตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคาธิปตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อตีตารมฺเมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

211. สนิทสฺสนสปฺปฏิฆเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิทสฺสนสปฺปฏิฆเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

2.ทุกำ

212. เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

213. สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

214. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

215. สนิทสฺสเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

216. รูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

217. อรูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

218. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

219. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

220. สญฺโญชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โอเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นีวรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

221. อปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ อปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

222. อนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โน จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิปฺป-ยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิสํสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พาหิเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

223. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิ-ตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

224. เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํ-สฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจาน-สหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

225. อชฺฌตฺติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

226. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตน-สงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯเปฯ เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

227. อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา....ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... นิยฺยานิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... สรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

รูปญฺจ ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ อิตฺถี ปุมํ
ชีวิตํ นามรูปํ เทฺว ภวา ชาติ ชรา มจฺจุ
รูปํ อนารมฺมณํ โน จิตฺตํ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ
วิสํสฏฺจ สมฺปฏฺฐานํ สหภุ อนุปริวตฺติ
พาหิรํ อุปาทา เทฺว วีสติ เอส นโย สุพุทฺโธ ฯ
อสงฺคหิเตนอสงฺคหิตปทนิทฺเทโส ปญฺจโม ฯ

6.ฉฏฺฐนโย
6. สมฺปโยควิปฺปโยคปทนิทฺเทโส
1. ขนฺโธ

228. รูปกฺขนฺโธ กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺโตติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

229. เวทนากฺขนฺโธ...สญฺญากฺขนฺโธ...สงฺขารกฺขนฺโธ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย

ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

230. วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

2. อายตนำ

231. จกฺขฺวายตนำ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตนำ ฯเปฯ สมฺปยุตฺตนฺติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ

232. มนายตนำ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตำ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ

3. ธาตุ

233. จกฺขุธาตุ ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุ ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

234. จกฺขุวิญฺญาณธาตุ ฯเปฯ มโนธาตุ...มโนวิญฺญาณธาตุ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

4. สจฺจาทิ

235. สมุทยสจฺจำ...มคฺคสจฺจำ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตำ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตำ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ

236. นิโรธสจฺจำ...จกฺขุนฺทฺริยำ ฯเปฯ กายินฺทฺริยำ...อิตฺถินฺทฺริยำ...ปุริสินฺทฺริยำ ฯเปฯ สมฺปยุตฺตนฺติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ

237. มนินฺทฺริยำ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตำ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตำ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตำ ฯ

238. สุขินฺทฺริยำ...ทุกฺขินฺทฺริยำ...โสมนสฺสินฺทฺริยำ...โทมนสฺสินฺทฺริยำ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนา-

ยตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

239. อุเปกฺขินฺทฺริยํ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน ฉหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

240. สทฺธินฺทฺริยํ...วิริยินฺทฺริยํ...สตินฺทฺริยํ...สมาธินฺทฺริยํ...ปญฺญินฺทฺริยํ...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ...อญฺญินฺทฺริยํ...อญฺญาตาวินฺทฺริยํ...อวิชฺชา...อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

241. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

242. สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

243. ผสฺสปจฺจยา เวทนา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

244. เวทนาปจฺจยา ตณฺหา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ...กมฺมภโว ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

245. รูปภโว ฯเปฯ สมฺปยุตฺโตติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

246. อรูปภโว...เนวสญฺญานาสญฺญาภโว...จตุโวการภโว ฯเปฯ สมฺปยุตฺโตติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

247. อสญฺญาภโว...เอกโวการภโว...ปริเทโว ฯเปฯ สมฺปยุตฺโตติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ

วิปฺปยุตฺโต ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

248. โสโก...ทุกฺขํ...โทมนสฺสํ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

249. อุปายาโส...สติปฏฺฐานํ...สมฺมปฺปธานํ ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

250. อิทฺธิปาโท ทฺวีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

251. ฌานํ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตํ เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

252. อปฺปมญฺญา...ปญฺจินฺทฺริยานิ...ปญฺจ พลานิ...สตฺต โพชฺฌงฺคา...อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

253. ผสฺโส...เจตนา...มนสิกาโร ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

254. เวทนา...สญฺญา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

255. จิตฺตํ ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตํ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตํ ฯ

256. อธิโมกฺโข ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน ทฺวีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺโต เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺโต ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺโต ฯ เอเกน ขนฺเธน

ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺโต เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺโต ฯ

5. ติกำ

257. กุสลา ธมฺมา...อกุสลา ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

258. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

259. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

260. วิปากา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

261. วิปากธมฺมธมฺมา...สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

262. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมา...อนุปาทินฺนุปาทานิยา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

263. อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิกา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

264. สวิตกฺกสวิจารา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

265. อวิตกฺกวิจารมตฺตา ธมฺมา...ปีติสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

266. อวิตกฺกาวิจารา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

267. สุขสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

268. อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

269. ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...อาจยคามิโน ธมฺมา...อปจยคามิโน ธมฺมา...เสกฺขา ธมฺมา...อเสกฺขา ธมฺมา...มหคฺคตา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

270. อปฺปมาณา ธมฺมา...ปณีตา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

271. ปริตฺตารมฺมณา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

272. มหคฺคตารมฺมณา ธมฺมา...อปฺปมาณารมฺมณา ธมฺมา...หีนา ธมฺมา...มิจฺฉตฺตนิยตา ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยตา ธมฺมา...มคฺคารมฺมณา ธมฺมา...มคฺคเหตุกา ธมฺมา...มคฺคาธิปติโน ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

273. อนุปฺปนฺนา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

274. อตีตารมฺมณา ธมฺมา ฯเปฯ อนาคตารมฺมณา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

275. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา ธมฺมา...อชฺฌตฺตารมฺมณา ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

276. สนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา...อนิทสฺสนสปฺปฏิฆา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

6. ทุกํ

277. เหตู ธมฺมา...เหตู เจว สเหตุกา จ ธมฺมา...เหตู เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

278. สเหตุกา ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

279. สเหตุกา เจว น จ เหตู ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตู ธมฺมา...น เหตู สเหตุกา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

280. อปฺปจฺจยา ธมฺมา...อสงฺขตา ธมฺมา...สนิทสฺสนา ธมฺมา...สปฺปฏิฆา ธมฺมา... รูปิโน ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

281. โลกุตฺตรา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

282. อาสวา ธมฺมา...อาสวา เจว สาสวา จ ธมฺมา...อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

283. อนาสวา ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

284. อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

285. อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ

โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

286. สญฺโญชนา ธมฺมา...คนฺถา ธมฺมา...โอฆา ธมฺมา...โยคา ธมฺมา...นีวรณา ธมฺมา..ปรามาสา ธมฺมา...ปรามาสา เจว ปรามฏฺจา จ ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

287. อปรามฏฺจา ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปรามฏฺจา ธมฺมา สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

288. ปรามาสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

289. สารมฺมณา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

290. อนารมฺมณา ธมฺมา...จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา...จิตฺตวิสํสฏฺจา ธมฺมา...อุปาทา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

291. จิตฺตา ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

292. เจตสิกา ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจา ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺฐานา ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺจานสหภุโน ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺจสมุฏฺจานานุปริวตฺติโน ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

293. อนุปาทินฺนา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

294. อุปาทานา ธมฺมา...กิเลสา ธมฺมา...กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ ธมฺมา...กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺจา จ ธมฺมา...กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

295. อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

296. สงฺกิลิฏฺจา ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

297. สงฺกิลิฏฺจา เจว โน จ กิเลสา ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

298. ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพา ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ธมฺมา..สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

299. สวิตกฺกา ธมฺมา...สวิจารา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

300. อวิตกฺกา ธมฺมา...อวิจารา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

301. สปฺปีติกา ธมฺมา...ปีติสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

302. สุขสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

303. อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

๓๐๔. น กามาวจรา ธมฺมา...อปริยาปนฺนา ธมฺมา...อนุตฺตรา ธมฺมา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ

วิปฺปยุตฺตา ฯ

๓๐๕. รูปาวจรา ธมฺมา...อรูปาวจรา ธมฺมา...นิยฺยานิกา ธมฺมา...นิยตา ธมฺมา...สรณา ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ, ทุกฺขสจฺจญฺจ ชีวิตํ,
สฬายตนํ นามรูปํ, จตฺตาโร จ มหาภวา.
ชาติ ชรา จ มรณํ, ติเกเสฺวกูนวีสติ,
โคจฺฉเกสุ จ ปญฺญาส, อฏฺฐ จูฬนฺตเร ปทา.
มหนฺตเร ปณฺณรส, อฏฺฐารส ตโต ปเร,
เตวีส ปทสตํ เอตํ, สมฺปโยเค น ลพฺภตีติ.

สมฺปโยควิปฺปโยคปทนิทฺเทโส ฉฏฺโฐ ฯ

๗.สตฺตมนโย
7. สมฺปยุตฺเตนวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

306. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

307. จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ มโนธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณ-ธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

308. มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

309. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

310. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา... ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา...ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย

ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...จิตฺเตน เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

311. อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

312. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

313. สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺป-ยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

314. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฺจานสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

315. สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

316. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

ขนฺธา จตฺโร อายตนญฺจเมกं
ธาตูสุ สตฺต เทฺวปิจ อินฺทฺริยโต
ตโย ปฏิจฺจ ตถริว ผสฺสปญฺจมา
อธิมุจฺจนา มนสิ ติเกสุ ตีณิ
สตฺตนฺตรา เทฺว จ มเนน ยุตฺตา
วิตกฺกวิจารณาย อุเปกฺขาย จาติ ฯ

สมฺปยุตฺเตนวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส สตฺตโม ฯ

8. อฏฺฐมนโย

8. วิปฺปยุตฺเตนสมฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

317. รูปกฺขนฺเธน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ

318. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา ฯเปฯ สรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ

ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ, อถ ชีวิตํ นามรูปํ,
สฬายตํ ชาติชรามตํ, เทฺว จ ติเก น ลพฺภเร.
ปจฺจนฺตเร สตฺต จ, โคจฺฉเก ทส อปรนฺเต,
จุทฺทส ฉ จ มตฺถเก, อิจฺเจเต สตฺตจตฺตาลีส ธมฺมา,
สมุจฺเฉเท น ลพฺภนฺติ, โมฆปุจฺฉเกน จาติ.

วิปฺปยุตฺเตนสมฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส อฏฺฐโม ฯ

---

9. นวมนโย

9. สมฺปยุตฺเตนสมฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

319. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

320. วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺม ฯเปฯ มโนธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

321. สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

322. มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

323. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

324. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน ฉหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

325. สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา... อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนา-ยตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

326. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

327. สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

328. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺ-ตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

329. เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา... กมฺมภเวน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

330. โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

331. อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน

เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺ-
ตา ฯ

332. อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

333. ฉาเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา
ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน
เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

334. อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย
ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา
สมฺปยุตฺตา...เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

335. ผสฺเสน เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ
สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

336. เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายต-
เนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

337. จิตฺเตน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา
ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

338. อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต
ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน ทฺวีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน
เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

339. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน
เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

340. สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...
ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา
เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

341. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺ-
ตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา เอเกนายต-

เนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

342. เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

343. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

344. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

345. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

346. สญฺโญชเนหิ...คนฺเถหิ...โอเฆหิ...โยเคหิ...นีวรเณหิ...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

347. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

348. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

349. เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฏฺจานสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมฺปฏฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ

350. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา..กิเลเสหิ

เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺ-ตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

351. สงฺกิลิฏฺเจหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

352. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺ-ตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน สมฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ

อรูปกฺขนฺธา จตฺตราโร, มนายตนเมว จ,
วิญฺญาณธาตุโย สตฺต, เทฺว สจฺจา จุทฺทสินฺทริยา.
ปจฺจเย ทฺวาทส ปทา, ตโต อุปริ โสฬส,
ติเกสุ อฏฺ โคจฺฉเก, เตจตฺตาฬีสเมว จ.
มหนฺตรทฺเก สตฺต, ปทา ปิฏฺจิ ทฺเกสุ ฉ,
นวมสฺส ปทสฺเสเต, นิทฺเทเส สงฺคหำ คตาติ.

สมฺปยุตฺเตนสมฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส นวโม ฯ

---

10. ทสมนโย

10. วิปฺปยุตฺเตนวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

353. รูปกฺขนฺเธน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

354. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

355. จกฺขุวายตเนน เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

356. จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา... สมฺผสฺสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนา-ยตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

357. นิโรธสจฺเจน เย ธมฺมา...จกฺขุนฺทฺริเยน เย ธมฺมา ฯเปฯ กายินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

358. มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

359. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

360. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

361. สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา... อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

362. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา... ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา

เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

363. เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา... กมฺมภเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

364. รูปภเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

365. อสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...เอกโวการภเวน เย ธมฺมา...ปริเทเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

366. อรูปภเวน เย ธมฺมา...เนวสญฺญานาสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...จตุโวการภเวน เย ธมฺมา...โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา...อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา...อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา... ฌาเนน เย ธมฺมา...อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

367. ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...จิตฺเตน เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

368. อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

1. ติกं

369. กุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อกุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

370. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน

ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

371. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

372. วิปาเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

373. วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺจสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

374. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

375. อนุปาทินฺนานุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺจาสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

376. สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

377. อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

378. อวิตกฺกาวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

379. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

380. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

381. ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

382. อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

383. ปริตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายต-เนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

384. มหคฺคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปฺปมาณารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...หีเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มิจฺฉตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... มคฺคาธิปตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

385. อนุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุต-ตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

386. อตีตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

387. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

388. สนิทสฺสนสปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิทสฺสนสปฺปฏิฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

2. ทุกำ

389. เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

390. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สนิทสฺสเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปฏิเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...รูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

391. โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

392. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

393. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

394. สญฺโญชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โอเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นีวรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

395. อปรามฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ อปรามฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

396. สารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสงฺขฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสงฺขฏฺจสมุฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสงฺขฏฺจสมุฏฺจานสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... จิตฺตสงฺขฏฺจสมุฏฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

397. อนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิสงฺขฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

398. อนุปาทินฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

399. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

400. อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

401. ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

402. สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

403. อวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ

ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา ฯ

404. สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

405. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

406. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

407. น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

408. รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยฺยานิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ, ทุกฺขสจฺจญฺจ ชีวิตํ,
สฬายตนํ นามรูปํ, จตฺตาโร จ มหาภวา.
ชาติ ชรา จ มรณํ, ติเกเสฺวกูนวีสติ,
โคจฺฉเกสุ จ ปญฺญาส, อฏฺฐ จูฬนฺตเร ปทา.
มหนฺตเร ปณฺณรส, อฏฺฐารส ตโต ปเร,
เตวีส ปทสตํ เอตํ, สมฺปโยเค น ลพฺภตีติ.

วิปฺปยุตฺตเนวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส ทสโม ฯ

---

11. เอกาทสมนโย

11. สงฺคหิเตนสมฺปยุตฺตวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

409. สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา

อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

410. อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

411. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

412. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน ทฺวีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

413. สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา.. สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา... อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรหิ เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา...กมฺมภเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

414. ปริเทเวน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

415. โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายต-เนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

416. อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา... อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา...ผสฺเสน เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา...เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สญฺโญชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โอเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นีวรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายต-เนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

เทฺว สจฺเจ ปณฺนรสสินฺทฺริยา, เอกาทส ปฏิจฺจปทา,
อุทฺธัง ปุน เอกาทส, โคจฺฉกปทเมตฺถ ตึสวิธาติ.
สงฺคหิเตนสมฺปยุตฺตวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส เอกาทสโม ฯ

---

12. ทฺวาทสมนโย

12. สมฺปยุตฺเตนสงฺคหิตาสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

417. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

418. วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ มโนธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

419. สมฺผุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

420. มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

421. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขนฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

422. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

423. สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา...อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

424. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

425. สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

426. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายต-

เนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

427. เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา... กมฺมภเวน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

428. โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

429. อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

430. อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

431. ฌาเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

432. อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

433. ผสฺเสน เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

434. เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ทฺวีหิ ขนฺเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

435. จิตฺเตน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

436. อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ

ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

437. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

438. เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

439. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

440. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

441. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

442. สญฺโญชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โอเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นีวรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

443. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

444. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ ทฺวีหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

445. เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมุฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมุฏฺจาน-สหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสංสฏฺจสมุฏฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺ-ตา...เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

446. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

447. สงฺกิลิฏฺเจหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

รูปกฺขนฺธา จตฺตาโร, มนายตนเมว จ,
วิญฺญาณธาตุโย สตฺต, เทฺว สจฺจา จุทฺทสินฺทฺริยา.
ปจฺจเย ทฺวาทส ปทา, ตโต อุปริ โสฬส,
ติเกสุ อฏฺ โคจฺฉเก, เตจตฺตาฬีสเมว จ.
มหนฺตรทุเก สตฺต, ปทา ปิฏฺจิทุเกสุ ฉ,
นวมสฺส ปทสฺเสเต, นิทฺเทเส สงฺคหं คตาติ.

สมฺปยุตฺเตนสงฺคหิตาสงฺคหิตปทนิทฺเทโส ทฺวาทสโม ฯ

---

13. เตรสมนโย

13. อสงฺคหิเตนสมฺปยุตฺตวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส

448. รูปกฺขนฺเธน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

449. ธมฺมายตเนน เย ธมฺมา...ธมฺมธาตุยา เย ธมฺมา...อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ชีวิตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิญฺญาณปจฺจยา นามรูเปน เย ธมฺมา... อสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...เอกโวการภเวน เย ธมฺมา...ชาติยา เย ธมฺมา...ชราย เย ธมฺมา... มรเณน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา ฯเปฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

450. อรูปภเวน เย ธมฺมา...เนวสญฺญานาสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...จตุโวการภเวน เย ธมฺมา...อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

451. กุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อกุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...วิปาเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺนานุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺฐสงฺ-กิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺจาสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปริตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...

อปฺปมาณารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...หีเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มิจฺฉตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคาธิปตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อตีตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา..สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

452. รูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา...เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

453. อรูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสญฺโญชนิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อคนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อโนฆนิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อโยคนิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนีวรณิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปรามฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ อปรามฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

454. อนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โน จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิสังสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺสฏฺจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พาหิเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ

สมฺปยุตฺตา ฯ เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

455. อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทานวิปฺปยุตฺเตหิ อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเฐหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยฺยานิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สมฺปยุตฺตาติ ฯ นตฺถิ ฯ กตีหิ วิปฺปยุตฺตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา ฯ

รูปญฺจ ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ, อิตฺถิปุมํ ชีวิตํ นามรูปํ,
เทฺว ภวา ชาติชรา มจฺจุรูปิ, อนารมฺมณํ โน จิตฺตํ จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ.
วิสํสฏฺฐํ สมุฏฺจานสหภุ, อนุปริวตฺติ พาหิรํ อุปาทา;
เทฺว วิสโย เอสนโย สุพุทฺโธติ.

อสงฺคหิเตนสมฺปยุตฺตวิปฺปยุตฺตปทนิทฺเทโส เตรสโม ฯ

---

14. จุทฺทสมนโย

14. วิปฺปยุตฺเตนสงฺคหิตาสงฺคหิตปทนิทฺเทโส

1. ขนฺธาทิ

456. รูปกฺขนฺเธน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ

กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

457. เวทนากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สญฺญากฺขนฺเธน เย ธมฺมา...สงฺขารกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...วิญฺญาณกฺขนฺเธน เย ธมฺมา...มนายตเนน เย ธมฺมา...มนินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กติหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

458. จกฺขฺวายตเนน เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพายตเนน เย ธมฺมา...จกฺขุธาตุยา เย ธมฺมา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

459. จกฺขุวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...โสตวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...ฆานวิญฺญาณ-ธาตุยา เย ธมฺมา...ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา...กายวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา... มโนธาตุยา เย ธมฺมา...มโนวิญฺญาณธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

2.สจฺจาทิ

460. ทุกฺขสจฺเจน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

461. สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา...มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

462. นิโรธสจฺเจน เย ธมฺมา...จกฺขุนฺทฺริเยน เย ธมฺมา...กายินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... อิตฺถินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปุริสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

463. สุขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ทุกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...โสมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา.. โทมนสฺสินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

464. อุเปกฺขินฺทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

465. สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...วิริยินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...สตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา... สมาธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...ปญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อญฺญาตาวินฺทฺริเยน เย ธมฺมา...อวิชฺชาย เย ธมฺมา... อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาเรหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

466. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ธมฺมา...สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน เย ธมฺมา... ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

467. เวทนาปจฺจยา ตณฺหาย เย ธมฺมา...ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา... กมฺมภเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

468. อุปปตฺติภเวน เย ธมฺมา...สญฺญาภเวน เย ธมฺมา...ปญฺจโวการภเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

469. กามภเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

470. รูปภเวน เย ธมฺมา...อสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...เอกโวการภเวน เย ธมฺมา... ปริเทเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

471. อรูปภเวน เย ธมฺมา...เนวสญฺญานาสญฺญาภเวน เย ธมฺมา...จตุโวการภเวน เย ธมฺมา...โสเกน เย ธมฺมา...ทุกฺเขน เย ธมฺมา...โทมนสฺเสน เย ธมฺมา...อุปายาเสน เย ธมฺมา...สติปฏฺจาเนน เย ธมฺมา...สมฺมปฺปธาเนน เย ธมฺมา...อิทฺธิปาเทน เย ธมฺมา... ฌาเนน เย ธมฺมา...อปฺปมญฺญาย เย ธมฺมา...ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา...ปญฺจหิ พเลหิ เย ธมฺมา...สตฺตหิ โพชฺฌงฺเคหิ เย ธมฺมา...อริเยน อฏฺจงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺ-

ตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

3.ผสฺสาทิสตฺตกํ

472. ผสฺเสน เย ธมฺมา...เวทนาย เย ธมฺมา...สญฺญาย เย ธมฺมา...เจตนาย เย ธมฺมา...จิตฺเตน เย ธมฺมา...มนสิกาเรน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

473. อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

4.ติกํ

474. กุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อกุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

475. อพฺยากเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

476. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...วิปาเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

477. วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

478. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺนานุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ

อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

479. อุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

480. อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

481. สวิตกฺกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

482. อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

483. อวิตกฺกาวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

484. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

485. ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

486. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เนวาจยคามินาปจยคามีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เนว เสกฺขนาเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปริตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ

เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

487. อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

488. ปริตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

489. มหคฺคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปฺปมาณารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...หีเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มิจฺฉตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... มคฺคาธิปตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

490. มชฺฌิเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

491. อุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปฺปาทีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อตีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา..ปจฺจุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พหิทฺธาหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สนิทสฺสนสปฺปฏิเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิทสฺสนสปฺปฏิเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

492. อตีตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนาคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อชฺฌตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...พหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺจารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

493. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ ทฺวาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

5. ทุกๅ

494. เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สเหตุเกหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตูหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น เหตุสเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตๆ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

495. อเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เหตุวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... น เหตุอเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

496. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สนิทสฺสเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สปฺปฏิเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...รูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

497. โลกิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

498. อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อาสววิปฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตๆ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

499. สาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สาสเวหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ สาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

500. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อาสววิปฺปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

501. สญฺโญชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โอเฆหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นีวรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาเสหิ เจว ปรามฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

502. ปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... ปรามฏฺเจหิ เจว โน จ ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ ปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

503. อปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ อปรามฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

504. สารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสหภูหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา เอเกน ขนฺเธน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ จตูหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

505. อนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...จิตฺตวิสํสฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อุปาทาธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนุปาทินฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺจหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

506. อุปาทินฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ปนฺนรสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

507. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิลิฏฺเจหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต

จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

508. สงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสงฺกิลิฏฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สงฺกิเลสิเกหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ สงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

509. อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...กิเลสวิปฺปยุตฺเตหิ อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

510. ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

511. น ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

512. สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ สตฺตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา อสงฺคหิตา ฯ

513. สปฺปีติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

514. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ เตรสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

515. กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...ปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สอุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

516. น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา... อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา...เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

517. รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยฺยานิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...นิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...สรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา... เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา ปญฺจหิ ขนฺเธหิ ทฺวาทสหายตเนหิ อฏฺฐารสหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ น เกหิจิ ขนฺเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ น กาหิจิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

518. น รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...น อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิยฺยา-นิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา...อสรเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺป-ยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ เต ธมฺมา จตูหิ ขนฺเธหิ ทฺวีหายตเนหิ ทฺวีหิ ธาตูหิ สงฺคหิตา ฯ กตีหิ อสงฺคหิตา ฯ เอเกน ขนฺเธน ทสหา-ยตเนหิ โสฬสหิ ธาตูหิ อสงฺคหิตา ฯ

ธมฺมายตนํ ธมฺมธาตุ อถ ชีวิตํ นามรูปํ
สฬายตนํ ชาติชรามตํ เทฺว จ ติเก น ลพฺภเร
ปญฺจมนฺตเร สตฺต จ โคจฺฉเก ทส อปรนฺเต
จุทฺทส ฉ จ มตฺถเก อิจฺเจเต สตฺตจตฺตาลีส ธมฺมา
สมุจฺเฉเท น ลพฺภนฺติ โมฆปุจฺฉเกน จาติ ฯ
วิปฺปยุตฺเตนสงฺคหิตาสงฺคหิตปทนิทฺเทโส จุทฺทสโม ฯ
ธาตุกถาปกรณํ สมตฺตํ ฯ